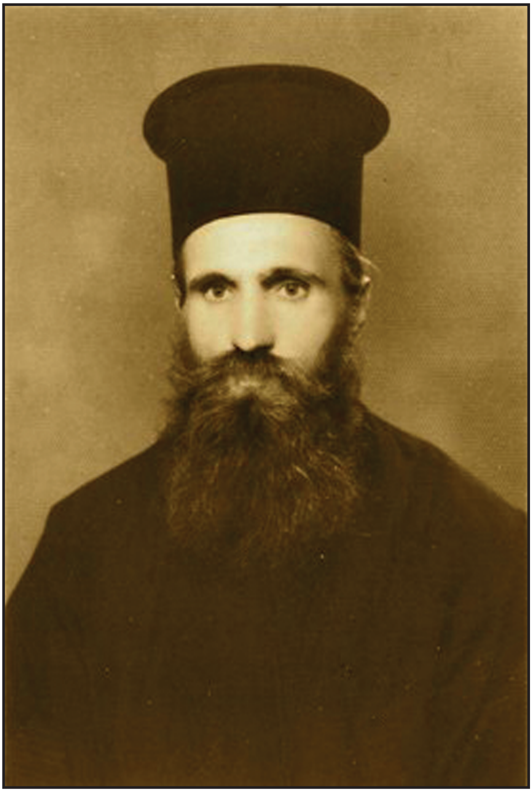
SFÂNTUL IOAN IACOB ROMÂNUL

DIN IERIHON C\TRE SION

Sfântul Cuvios Ioan Iacob - Românul de la Hozeva

Sihastrul Contemporan din Ţara Sfântă
(1913-1960)

Trecerea de la pământ la cer

Învățături exprimate prin poezii
foarte umilincioase și proză plină de lumină cu conținut dogmatic și moral.

Sfântul Ioan Iacob Românul

Sihastrul Contemporan din Ţara Sfântă

Din Ierihon C\ t re Sion

Adică din lume la cele din înălţime

Pilde, cugetări, imnuri în versuri şi scrieri duhovniceşti.

Scrisori, cugetări din Sfinţii Părinţi, traduceri, alcătuiri proprii despre virtuţi şi patimi, toate cu conţinut moral şi dogmatic.

Însemnare: Ierihon se înţelege josnicia vieţii omeneşti, iar Sionul este partea cerească sau Ierusalimul cel de sus.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Din Ierihon către Sion- *București - 2009*

Adormirea Maicii Domnului

ISBN 973-87301-5-5

348:281.95

Tipărită cu binecuvântarea
Î.P.S. Vlasie, Arhiepiscop și Mitropolit
al Bisericii Ortodoxe de Răsărit din România

DIN IERIHON CĂTRE SION - 736 p.

Tipărită și tehnoredactată la
Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului
- București 2009 -

str. Televiziunii nr. 13, sector 6, tel: 021/434.23.36

PREFAȚĂ - LA EDIȚIA DE FAȚĂ

Prin milostivirea lui Dumnezeu, tipografia noastră duce la bun sfârșit un proiect important: tipărirea necenzurată a scrierilor Sfântului Ioan Iacob Românul (1913-1960). Această nouă ediție în limba română are la bază cele două ediții deja existente ale cărții sale, „Din Ierihon către Sion" - ediția Ierusalim, 1999 și cea a Editurii Gordian din Timișoara, 1997, la care s-au adăugat câteva note inedite din ediția franceză, tipărită de Mânăstirea Lavardac, în 1999.

Sfântul Ioan Iacob Românul este foarte important pentru noi, românii ortodocși de stil vechi, pentru câteva motive pe care le vom menționa aici, urmând ca cititorul să le descopere, în profunzimea și puterea lor, în rândurile cărții.

În primul rând, sfântul este român, ca și noi, și, prin proslăvirea sa de către Atotputernicul Dumnezeu, aduce mare cinste și bucurie neamului românesc. Spunem aceasta nu din motive naționaliste, precum s-ar putea crede la o primă vedere, ci din rațiuni adânc duhovnicești. Faptul că el a fost român ni-l aduce un pic mai aproape de sufletele noastre, pentru că știm că împărtășește cu noi aceleași rădăcini în credința și tradiția poporului român.

Îl găsim aproape de cugetul nostru prin aceea că a crescut în aceeași vatră strămoșească cu înaintașii noștri și a moștenit caracteristicile neamului românesc. Pentru că dincolo de orice precepte politice extremiste, fiecare popor are rădăcini în istoria neamului omenesc: vorbește o limbă, are o tradiție, o vatră în care fiii săi s-au născut și au crescut din generație în generație și care a păstrat chintesența sa. Așa cum fiecare om are o mamă, pe care o recunoaște și o cinstește, și nu uită niciodată, de-a lungul vieții sale, dulceața sânului ei, așa fiecare om recunoaște și cinstește rădăcina poporului din care se trage.

Deși plecat pe meleaguri străine, departe de ținuturile natale, Sfântul Ioan nu și-a uitat vatra strămoșească, în sânul căreia s-a născut, a crescut și a învățat credința creștinească. Însă ceea ce-l face

să fie cu totul aparte în aceste vremuri de apostazie este faptul că el întruchipează nădejdea nerușinată a creștinului că orice om, urmând plin de credință și împlinind întru toate poruncile Evangheliei, este primit de Hristos să împărățească împreună cu El, în veci.

Sfântul Ioan a fost un monah așa precum știm că au fost dintotdeauna monahii iubitori de Hristos, din viețile sfinților și din patericele de pretutindeni: iubitor de cele duhovnicești, nevoitor și rugător fierbinte către Dumnezeu, cărturar, iubitor de scrierile Sfinților Părinți, căutând mereu să-și călăuzească pașii pe urma pașilor marilor sfinți cuvioși și mărturisitori ai dreptei credințe.

Prin viața lui, sfântul s-a făcut pildă pentru monahi, care vorbește de la sine, nădejde tare și îndemn pentru orice creștin dreptslăvitor să meargă înainte pentru că și astăzi, ca și odinioară, în toate vremurile, Hristos ne așteaptă să-I urmăm.

Prin el prind glas povețele duhovnicești, pline de dulceață, ale marilor cuvioși, dar și îndemnurile aspre ale păstorilor Bisericii. Căci, asemenea Mântuitorului, care pe cine iubește, mustră, nici el nu s-a dat înapoi de la a-i mustra pe cei din preajma sa care încălcau ceea ce el a păstrat cu credincioșie nestrămutată până la moarte.

Monah trăitor în duhul autentic al Ortodoxiei, mărturisitor al Tradiției Sfinților Părinți, el ne dă astăzi exemplu de atitudine pe care trebuie să o aibă creștinul în vremuri ca acestea: să nu fie precum o trestie în fața vânturilor potrivnice ale acestei lumi, ci să rămână ferm, precum un stâlp al Ortodoxiei și un far ce luminează până departe lumea.

Vestea că Dumnezeu l-a proslăvit cu sfinte moaște a făcut înconjurul lumii și a dat nădejde multor ortodocși să-și continue cu tărie drumul anevoios al mântuirii. Astăzi, și noi încercăm, ca printr-o retipărire cât mai fidelă a scrierilor sale, să ne întărim citind cuvintele sfântului și să ne adăpăm din hrana sa duhovnicească, izvorâtă din Fântâna cea pururea plină de apă vie, Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Editura

✠

Doamne și Stăpânul vieței mele, duhul trândăviei, al grijei de multe, al iubirei de stăpânire și al grăirei în deșert, nu mi-l da mie. *(și o metanie)*

Iar duhul curăției, al gândului smerit, al răbdărei și al dragostei, dăruiește-l mie, slugei Tale. *(și o metanie)*

Așa, Doamne, Împărate, dăruiește-mi mie ca să-mi văd greșalele mele și să nu osândesc pe fratele meu, că bine ești cuvântat, în vecii vecilor. Amin. *(și o metanie)*

✠

Tropar glasul al 4-lea

Către Icoana Născătoarei de Dumnezeu Grabnic-Ajutătoare

Către Icoana Născătoarei de Dumnezeu acum să alergăm noi cei ce suntem în primejdii și la ea acum să îngenunchem, strigând cu durere din adâncul sufletului: «degrabă ascultă rugăciunile noastre, Fecioară; că Tu ești apărătoarea noastră și în nevoi grabnică-ajutătoare.»

✠

«Iată, m-am îndelungat fugind,
şi m-am sălăşluit în pustie.

«Întors-ai plângerea mea spre bucurie mie;
rupt-ai sacul meu şi m-ai încins cu veselie.»

(Ps. 29, 11)

Sfintele Moaște întregi ale Sfântului Ioan de la Iordan, Ieroschimonahul Român, născut în 1913 și trecut la Domnul în 1960. Foarte nevoitor în viața pustnicească și râvnitor al credinței strămoșești (a Ortodoxiei celor 7 Sfinte Soboare și a Calendarului Ortodox cel vechi). A viețuit în Pustiul Iordanului și în Mănăstirea Hozeva. (fotografie realizată în anul 2006).

Sfinte Preacuvioase Ioane, fii pururea-rugător către Domnul, pentru adevăraţii ortodocşi români şi de pretutindenea, precum şi pentru cei ce s-au ostenit ca această carte a ta să fie tipărită, spre folosul şi mângâierea celor ce cu dragoste te cinstesc pe tine!

CUVÂNT ÎNAINTE

Binecuvântat este Dumnezeul nostru, Cel în Preasfânta Treime: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, Care neînțeleasă și nespusă dragoste are față de zidirea Sa, omul, făcându-l după chipul și asemănarea Lui, iar după cădere arătându-i iarăși dragoste și milostivire (căci, unde este dragoste, este și milostivire - «dragostea nu cade niciodată«), prin Mântuitorul lumii, Iisus Hristos, mărind pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și Maica Luminii întru cântări, întru scrieri și laude cinstind-o să o slăvim... de aceea, prea iubiții mei frați și surori întru Domnul, Cel în Preasfânta Treime slăvit, cu adâncă smerenie, pocăință și umilință.

✠

Veniți să ne închinăm împăratului nostru, Dumnezeu.
Veniți să ne închinăm la Hristos, Împăratul nostru, Dumnezeu.
Veniți să ne închinăm și să cădem la Însuși Hristos, Împăratul și Dumnezeul nostru și cu toții să-L mărim, să-i mulțumim, să ne rugăm și neîncetat să-i chemăm Sfântul nume, nespusa bunătate și milostivire, mulțumindu-i că ne-a dat un Sfânt mijlocitor celor de o limbă, un cin și o credință: Sfântul și smeritul Ieroschimonah Ioan Iacob Românul de la Hozeva.

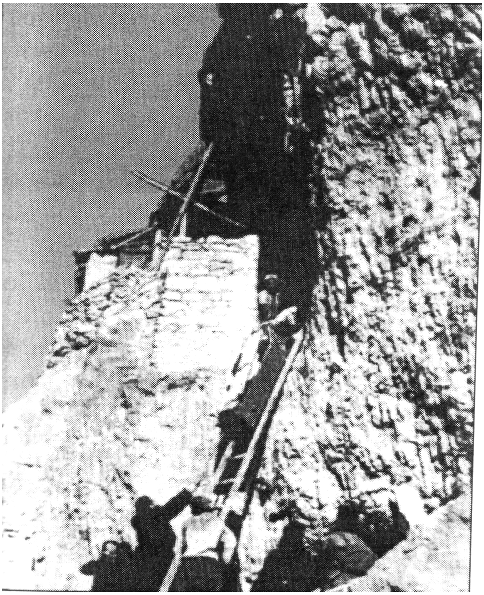
După cum vedeți, la scris nu am îndemânare, stângaci și prost mă simt, de aceea mă rog Sfântului să-mi ierte îndrăzneala și prostia și celor cu viața curată care teologhisesc cu fapta și cuvântul, căci având un suflet curat ușor îți dai seama de plămada aluatului, dar cuvintele mele sânt prea neputincioase, de aceea aș îndemna celor ce vor a-și mângâia sufletul, să guste din «fărâmăturile lui sufletești» și să-și «îndulcească» sufletul cu mierea scrierilor sale din această carte, iar care se vor folosi să-l roage și împreună să se roage să mijlocească Domnului să-mi dea iertare și mântuire.

I.G.

Peștera Sfintei Ana, unde a pustnicit Sf. Ioan Iacob, vizibilă în partea expusă luminii soarelui (în partea de sus a fotografiei). Locul este destul de greu accesibil. Vedere de sus, de pe partea opusă a văii Horat.

Coborârea moaștelor Sf. Ioan din peșteră, anul 1980.

Moaștele Sfântului Ioan Iacob:

Sfântul, încălțat cu bocancii pe care i-a purtat în timpul vieții, și cu care a și fost îngropat.

Mâinile Sfântului Ioan Iacob.

Biserica mare a Mănăstirii de la Hozeva.

Valea Horat, văzută de la cerdacul Mănăstirii Hozeva

Mănăstirea Hozeva - Intrarea și clopotnița

Mănăstirea Hozeva

Părintele Ioanichie (cel din dreapta, cărunt), împreună cu un părinte francez, lângă racla Sfântului Ioan Iacob Românul. În colțul din stânga-sus, în spatele părintelui francez, se poate zări un afiș în care este scrisă o mărturie foarte importantă, despre faptul că Sfântul Ioan Iacob Românul a plecat din România din cauza schimbării calendarului patristic (iulian), și introducerea celui papist (gregorian). Tot în acest afiș, fotografiat de părinții români, aflați în pelerinaj la Locurile Sfinte în 2006, scrie că Sfântul Ioan a fost foarte râvnitor al adevăratei Credințe Ortodoxe strămoșești.

În luna mai a anului 2007, fiind în pelerinaj la Sfintele Locuri, am mers și la Mănăstirea Hozeva, pentru a ne închina la sfintele moaște ale Cuviosului Ioan. În acel moment, acet afiș nu mai exista.

Întrebând pe un oarecare părinte al obștii mănăstirii, ne-a spus că “afișul s-a deteriorat“ în urma lucrărilor de spălare a picturii în frescă din paraclisul în care se afla acest tablou, împreună cu racla Sfântului.

Mănăstirea Hozeva, privită de pe drumul de acces.

Valea Horat

Părintele Ioanichie, la racla Sfântului, cel ce i-a fost părinte duhovnicesc și împreună-nevoitor.

Troparul Sfântului - glasul 1

Pe tine, Părinte, te cinstim, căci lăsând lumea și patria ta, ai luat Crucea, urmând lui Hristos și în valea Iordanului, în peșteră pustnicească, la Hozeva, nevoindu-te, te-ai mutat la Cel dorit. Pentru aceasta, împreună cu îngerii se bucură, preacuvioase Părinte Ioane, duhul tău.

Alt Tropar*

Din fragedă pruncie pe Dumnezeu cu multă râvnă ai dorit, căci desfătările lumești ai părăsit, arătat făcându-te propovăduitor al nevoinței. Făcutu-ți-ai sălaș la Locurile Sfinte, unde pentru Ortodoxie și pentru Calendarul Părinților ai luptat, O! fericite Părinte Ioane, biruind tu vicleșugurile diavolești, Hristos Domnul după vrednicie te-a încununat.

(*) Acest Tropar s-a tradus după «Editions Saint Jean le Roumain», Lavardac, Monastere Orthodoxe de Saint Archange Michele 47230 Lavardac, anul 1988).

✠

OPERA SFÂNTULUI IOAN IACOB, IEROSCHIMONAHUL DIN PUSTIUL IORDANULUI, ROMÂN NĂSCUT ÎN 1913 ÎN ROMÂNIA, COMUNA HORODIȘTEA, JUDEȚUL DOROHOI, ȘI TRECUT ÎN GRĂDINA DOMNULUI ÎN 1960, LA SCHITUL SFÂNTA ANA DIN MĂNĂSTIREA GHEORGHE HOZEVITUL, SITUATĂ ÎNTRE IERIHON ȘI IERUSALIM.

Sfântul Ioan de la Iordan a scris poezii și proză.

Ucenicul Sfântului, schimonahul Ioanichie, a publicat o parte din opera lui în două tomuri:

Tomul 1 sub titlul: *Hrană duhovnicească, carte cu cele mai minunate și umilicioase cugetări, care suie pe om cu sufletul la cer,* carte tipărită în 1968 în Ierusalimul vechi.

Tomul al 2-lea sub titlul: *Hrană duhovnicească, carte cu vedenii înfricoșătoare și scrieri prea minunate, care ajută sufletului să scape de la moarte,* tipărită în Ierusalim la 1970.

Ambele volume au aceste aprobări: *«Se tipărește cu aprobarea și binecuvântarea Preafericitului Părintelui Nostru și Patriarh al Ierusalimului, D. D. Benedict I.»*

Ambele tomuri au binecuvântarea Arhiepiscopului de Kiriacopoleos Aristovul, după cum urmează:

PROLOG

Dorul spre curțile Domnului și vieții pustnicești, după pilda părinților pustnici celor mari ai Bisericii noastre dreptcredincioase, a atras din tânără vârstă, după ce a terminat clasele liceale, pe Ilie, fiul lui Maxim și Ecaterinei Iacob, în Mănăstirea Neamț din Moldova, unde s-a făcut călugăr în 1933, în vârstă de 23 de ani și i-a pus numele în călugărie Ioan, trecând prin multe ascultări.

Dar citind cu multă atenție și seriozitate viața Sfinților care au întemeiat așezământul vieții monahicești în Palestina: a Sfântului Teodosie, începătorul vieții de obște; a Sfântului Eftimie cel Mare și a Sfântului Sava cel Sfințit, s-a aprins cu dor fierbinte ca să vie la Ierusalim ca să scoată mai de aproape din izvorul cel Dumnezeiesc al vieții pustnicești. Și din anul 1936 s-a închis în Lavra Sfântul Sava cel Sfințit făcându-se pildă în ascultarea vieții monahicești.

În anul 1946, a fost chemat să slujească la Schitul Românesc din valea Iordanului și e hirotonisit preot ca Egumen și slujitor la Schit, unde a stat peste 6 ani de zile, râvnind viața Sf. Maria Egipteanca.

Și pentru că dorea o viață mai singuratică, a venit și s-a așezat într-o peșteră din pustiul Sf. Mănăstiri Hozeva, nevoindu-se în post și rugăciuni, vorbind cu Dumnezeu ziua și noaptea peste 8 ani de zile, unde a scris aceste versuri lirice, «Hrană Duhovnicească», înălțându-se sufletește către cele de sus până când l-a chemat Domnul în anul 1960, fiind înmormântat în aceeași peșteră în care s-a nevoit, din acest loc prăpăstios, de Monahul Ioanichie, fiind în vârstă numai de 47 de ani.

În Ierusalim: 25 Noiembrie 1963 (stil vechi)
ARHIEPISCOPUL DE KIRIACOPOLEOS ARISTOVUL
Tradusă din grecește

În Tomul I, la pagina 9, părintele schimonah are aceste cuvinte foarte folositoare:

O MICĂ LĂMURIRE

Viaţa creştinilor şi obiceiurile creştine

Mărimea învățăturii creștine, viața neprihănită a Mântuitorului, zelul fără pereche al Sfinților Apostoli în propovăduirea cuvântului Evangheliei, jertfirea vieții lor și a mii și milioane de martiri, trebuiau să aibă neapărat ca urmare, în rândurile credincioșilor, o exemplară viață religioasă și morală.

Originea și puterea dumnezeiască a creștinismului trebuia să se dovedească și pe acest teren al vieții practice de toate zilele, pentru că după felul de viață pe care o duce cineva se judecă credința, religiunea sa.

«După roadele lor îi veți cunoaște - zice Mântuitorul - căci nu se culeg struguri din spini, nici smochine din ciulini.»

Într-adevăr, viața creștinilor din primele veacuri a și fost la înălțimea învățăturii Domnului. Creștinii numeau frați pe toți oamenii, de orice neam, de orice stare socială - căci toți sunt fii ai lui Dumnezeu, Tatăl ceresc. Așa de departe mergea iubirea frățească dintre primii creștini, că în unele biserici, ca de pildă în cea de la Ierusalim, pe vremea Sfinților Apostoli, se ducea viață de obște. Pretutindeni unde se aflau creștini, robia era desființată; femeia era pusă pe aceeași treaptă cu bărbatul; străinii - ospătați; copiii - crescuți în frica lui Dumnezeu și în respect față de părinți și de cei mai mari; bolnavii și cei săraci erau îngrijiți - cu un cuvânt, viața creștină era un model, o viață cum nu se mai văzuse până atunci. Între creștini nu se găseau criminali, călcători de jurământ, destrăbălați, hoți, cămătari și altele de acest fel.

Făgăduiala solemnă pe care o dădea fiecare la primirea botezului că «se leapădă de satana și de toți îngerii lui și de toată slujirea lui», a condus la ideea că viața este o luptă cu lumea și cu diavolul și că creștinul este SOLDAT AL LUI HRISTOS.

Datoria de soldat al lui Hristos impunea creștinilor ca să se ferească de anumite lucruri, practicate de păgâni, și mai ales de acelea care stau în legătură cu închinarea de idoli. Tot pentru acest motiv, ei nu se duceau la teatre, la circuri; ei trebuiau să fugă de ospețe, de dansuri și de jocurile de noroc.

Regula după care creștinul trebuia să se conducă în alegerea și

practicarea ocupațiunii în petreceri erau cuvintele Sf. Apostol Pavel: «TOATE ÎMI SUNT SLOBODE, DAR NU TOATE ÎMI SUNT DE FOLOS.»

Creștinii din acest timp se deosebeau mult de păgâni - cum zice un sfințit scriitor de atunci - prin aceea că «ei erau trup dar nu trăiau după trup; locuiau pe pământ, dar trăiau în ceruri.»

Aceeași sfințenie care se observa în viața publică a creștinilor, o găsim și în viața lor cinstită. Căsătoria era taină sfântă și viața familială - o arenă, pe întinsul căreia se puneau în practică toate ideile creștine. Tirania bărbatului față de soție și de copii era necunoscută; nerespectul copiilor față de părinți nu se pomenea; luxul în îmbrăcăminte și podoabe de tot felul lipsea. În locul acestora, dragostea cea mai desăvîrșită și întrecerea nobilă în practicarea virtuților domnea între toți membrii familiei. Orice lucru se începea și se sfârșea cu facerea semnului Sfintei Cruci. Mulți creștini nu se mulțumeau cu ducerea aceluiași fel de viață ca toți ceilalți, ci căutau să se distingă prin postire mai îndelungată și mai aspră, prin rugăciuni, prin cugetări duhovnicești, prin ci tirea cărților sfinte, prin abținerea de la căsătorie și prin împărțirea avutului lor la săraci. Prin aceste mijloace credeau ei că pot ajunge la un mai înalt grad de perfecțiune morală și că prin urmare vor dobândi mai ușor mântuirea sufletului lor.

Felul acesta de viață s-a numit *aschisis,* adică exercitare în virtute, iar care trăiau în această nevoință se numeau pustnici, monahi sau călugări.

Cu timpul, unii din acești nevoitori, urmând exemplul Sfântului Prooroc Ilie, al Sfântului Ioan Botezătorul și al Mântuitorului, se retrăgeau prin locuri pustii, unde trăiau toată viața în post și în rugăciune și în cugetarea celor sfinte.

Unul dintre cei din urmă nevoitori ai cinului monahicesc și râvnitor al tradițiilor strămoșești ale Sfintei noastre Credințe Ortodoxe de Răsărit a fost Cuviosul părintele nostru, Ieroschimonahul Ioan, care și-a pus toată sârguința spre a o păzi cu toată scumpătatea. Râvna Părintelui Ioan pentru mântuire o va înțelege fiecare cititor din scrierile și cugetările lui pe care le vom însemna pe fiecare la rândul lor cu ajutorul lui Dumnezeu.

de Monahul Ioanichie

În Tomul al doilea, părintele Ioanichie are această prefață:

✠

PREFAȚĂ

La cărticica, Tomul al 2-lea

Cu darul Domnului nostru, Iisus Hristos și ajutorul Preasfintei Stăpânei noastre, de Dumnezeu Născătoare și Grabnic-Ajutătoare, în vara anului 1968, cu multe greutăți, am reușit a tipări o parte din scrierile Cuviosului Părintelui Ioan Ieroschimonahul. Și, pe cât s-a putut, am împărțit aceste cărți pe la frații noștri români din străinătate, unde sunt foarte puțini care mai știu românește.

Cu ajutorul trimis din partea celor mai buni creștini, care au răspuns fiecare cu ce i-a lăsat inima, m-am grăbit să dau la lumina tiparului puține după cât mă ajută puterile materiale. Cele scrise în această carte sunt cele mai adânci taine, descoperite de Îngerul Domnului la Sfinții cei din vechime. Și altele din practica vieții lor. Care, fiind luminați de Duhul Sfânt, le-au scris pentru mântuirea noastră. Părintele Ioan, cunoscând bine limba greacă și citind cărțile Sfinților Părinți pentru mântuirea sufletului, s-au sârguit să traducă și în românește câteva, care sunt principale, pentru a le ști toți creștinii, Mireni și Monahi, care doresc să-și mântuiască sufletul.

Doresc și rog bunătatea lui Dumnezeu cea mare, ca nici un creștin care știe să citească românește să nu rămână fără să aibă cunoștință de aceste scrieri foarte folositoare de suflet, care s-au tipărit până acum în Tomul cel dintâi și în cel de acum al doilea.

Și ce se va folosi să pomenească la sfintele rugăciuni și pe cei ce s-au ostenit la scrisul și tipăritul acestei cărți.

De Monahul Ioanichie

8 FEBRUARIE 1970 (STIL VECHI)
SCHITUL SFINTEI ANA, MĂNĂSTIREA HOZEVA

În prezenta ediție a operelor Sfântului Ioan de la Iordan, s-a căutat să se treacă întreaga lui operă, care se află în două manuscrise originale, care se păstrează la Sfântul Munte Athos.

Cu toate acestea, s-ar putea ca să se mai găsească poezii și proză pe la părinți și maici din Țara Sfântă, căci Sfântul Ioan a fost o legătură strânsă între aceștia și duhovnicul Sava, din Mănăstirea Sfântului Sava, care era aromân din Macedonia și părintele duhovnicesc al tuturor românilor din Țara Sfântă.

Sfântul Ioan de la Iordan, fiind înzestrat cu multă sensibilitate și având o înaltă viață morală și duhovnicească, a rupt fărâmături din sufletul lui și le-a pus pe hârtie pentru mântuirea fraților români din Țara Sfântă și din toate colțurile pământului. În scrierile lui, el se ocupă și de diaspora românească.

Iată ce zice el în scrisoarea adresată fraților și surorilor întru Domnul, din 10 iunie 1954:

«Mi-ar fi cu neputință să alcătuiesc stihuri pînă nu simt adânc în inima mea ceea ce scriu. Cuvintele stihurilor izbucnesc din inimă ca niște scântei dintr-o cremene; dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul bucuriei sau al durerii, al mustrării pentru păcate sau al recunoștinței față de milostivul Dumnezeu. Ceea ce nu simt, eu nu pot cânta în versuri, adică nu pot împleti cuvinte în stihuri care să miște inima altora.

Când scriu ceva mai mișcător simt o durere în inimă, ca și cum stihurile ar fi niște fărâmituri despicate din însăși inima mea zdrobită, de aceea și cuvintele curg însoțite de lacrimi uneori. Pentru asta adevăratele stihuri mișcă pe cititori aproape așa cum a

fost mișcată și inima celui ce a scris.»

Sfântul Ioan s-a ocupat foarte mult de a învăța pe frații români de pretutindeni, de a se despătimi și a se îmbrăca în virtuți cu scopul de a ajunge la rugăciunea curată și la contemplație.

Să reamintesc aici pe scurt cele două Taine principale: **Taina Pocăinței și Taina Euharistiei**

Despre **Taina Pocăinței** sau a **Mărturisirii,** Sfântul Ioan vorbește în mai multe capitole din opera sa, ceea ce arată importanța mare ce o are această Taină, ca al doilea Botez.

Urmează aici un succint rezumat despre cele două Taine.

Taina Pocăinței. Pocăința este Taina în care Dumnezeu iartă, prin preotul duhovnic, păcatele creștinilor, care le măturisesc și se căiesc sincer, cu inimă înfrântă și smerită (cum zice proorocul David) și cu hotărâre neclintită de a nu le mai face. Pocăința este ca al doilea Botez.

Taina Pocăinței a fost instituită de Mântuitorul Hristos, după Învierea din morți, când a suflat asupra Sfinților Apostoli și le-a zis: *«Luați Duh Sfânt; cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate; cărora le veți ține, vor fi ținute.» (Ioan 20; 22, 23).* Prin iertarea păcatelor, creștinul redobândește starea de nevinovăție, pe care a primit-o la Botez, căci zice Domnul *«cărora veți ierta păcatele, vor fi iertate.»* În momentul primirii iertării, credinciosul scapă de robia păcatului și intră în comuniune cu Dumnezeu. Creatorul său, conștiința se liniștește, căci păcatul din om aduce neliniște și tulburare. În scopul vindecării de păcate, duhovnicul poate impune o epitimie sau cum se zice un canon; de exemplu, unui zgârcit, îi impune să facă milostenie; unui fumător, îi impune postul; unui desfrânat, îi impune metanii, post și la toți obligatoriu priveghere multă cu rugăciune neîncetată.

După gravitatea păcatului, duhovnicul poate să amâne dezlegarea de păcate pentru un timp, în care impune epitimiile, care constituie o doctorie de vindecare. Pocăința sau Mărturisirea trebuie să

se facă cel puțin în cele patru posturi ale anului, dar ea trebuie făcută mult mai des, pentru că omul este supus păcatului și sub păcat nu poate progresa pe scara valorilor spirituale. Mărturisirea este curățirea sufletului, cum spune Sfântul Ioan Evanghelistul în epistola 1 *(Ioan 1-9)*: «Dacă ne mărturisim păcatele noastre, El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățească pe noi de toată nedreptatea.»

Sfântă Euharistie sau Împărtășania este Taina în care, sub chipul pâinei și al vinului, se împărtășește credinciosului însuși Trupul și Sîngele Domnului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci, înfățișându-se totodată, real și nesângeros, Jertfa de pe Cruce a Mântuitorului. Această Taină se aduce de asemenea ca jertfă pentru toți vii și morții în nădejdea Învierii și a vieții de veci. Instituirea acestei Taine s-a făcut la Cina cea de Taină din Joia Mare: *«Luați, mâncați. Acesta este trupul Meu, care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor. Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu, al legii celei noi, care pentru voi și pentru mulți se varsă pentru iertarea păcatelor.»* La fel se spune și în Ioan 6-54: *«Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, are viață veșnică și eu îl voi învia în ziua cea de apoi.»* Ce cale ușoară ne-a dat Dumnezeu pentru iertarea păcatelor și noi rămânem în păcate și murim și mergem în iad, pierzând viața veșnică! Dar ce este viața veșnică? Spune Sfântul Apostol Ioan în: Ioan 17-3: *«Și aceasta este viața veșnică: să te cunoască pe Tine singurul Dumnezeu adevărat și pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis.»* Deci scopul vieții pe pământ este cunoașterea lui Dumnezeu, care are ca început iertarea păcatelor și apoi comuniunea cu Dumnezeu, care se obține prin mărturisire și împărtășire. Foarte important: împărtășirea se poate face numai după mărturisire și dezlegarea de păcate dată de părintele duhovnic. Viața creștinului trebuie să se continue zi de zi, prin întărirea credinței, prin citirea de cărți sfinte, prin meditație la viața Mântuitorului, la patimile Sale, dar mai ales prin rugăciunea neîncetată. Creștinismul este trăire și trăirea este rugăciune, care este hrana sufletului.

✠

RUGĂCIUNILE PE CARE TREBUIE SĂ LE ȘTIE PE DINAFARĂ ORICE CREȘTIN

Întâi, să iei seama să faci crucea dreaptă, simțind când atingi cele trei degete: la frunte, la pântece sub piept, la umărul drept și la umărul stâng, aplecându-te cu mâna până la pământ.

Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse, Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi. Amin.

Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale și ale tuturor sfinților, miluiește-ne pe noi. Amin.

Slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție!

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, Care pretutindenea ești și toate le plinești; Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi, și ne curățește pe noi de toată spurcăciunea, și mântuiește, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi. (de 3 ori)

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău.

Doamne miluiește (de 3 ori). Slavă... Și acum...

Tatăl nostru care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, fie voia Ta, precum în cer și pe pământ. Pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri. Și nu ne duce pe noi

în ispită, ci ne izbăvește de cel viclean. Amin.

Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse, Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi. Amin.

Doamne miluiește (de 12 ori).

Veniți să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu. Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos, Împăratul nostru Dumnezeu. Veniți să ne închinăm și să cădem la Însuși Hristos, Împăratul și Dumnezeul nostru.

PSALMUL 50

Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, și după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărădelegea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea și de păcatul meu mă curățește. Că fărădelegea mea eu o cunosc și păcatul meu înaintea mea este pururea. Ție Unuia am greșit și rău înaintea Ta am făcut, ca să Te îndreptezi întru cuvintele Tale și să biruiești când vei judeca Tu. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit și în păcate m-a născut maica mea. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii Tale mi-ai arătat mie. Stropi-mă-vei cu isop și mă voi curăți; spăla-mă-vei și mai vârtos decât zăpada mă voi albi. Auzului meu vei da bucurie și veselie; bucura-se-vor oasele cele smerite. Întoarce fața Ta de către păcatele mele și toate fărădelegile mele șterge-le. Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda de la fața Ta și Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale și cu duh stăpânitor mă întărește. Învăța-voi pe cei fără de lege căile Tale, și cei necredincioși la Tine se vor întoarce. Izbăvește-mă de sângiuri, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta. Doamne, buzele mele vei deschide și gura mea va vesti lauda Ta. Că de ai fi voit jertfă, Ți-aș fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit; inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi. Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, și să se zidească zidurile

Ierusalimului. Atunci bine vei voi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

CREZUL

Cred întru Unul Dumnezeu, Tatăl Atotţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului; văzutelor tuturor şi nevăzutelor. Şi întru Unul Domn, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu; Unul născut, Care din Tatăl S-a născut, mai-nainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat, din Dumnezeu adevărat; născut, nu făcut; Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut. Care pentru noi, oamenii şi pentru a noastră mântuire, S-a pogorât din ceruri, şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara şi S-a făcut om. Şi S-a răstignit pentru noi în vremea lui Pilat din Pont, şi a pătimit, şi S-a îngropat, şi a înviat a treia zi, după Scripturi.

Şi S-a înălţat la ceruri şi şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, a Cărui Împărăţie nu va avea sfârşit. Şi întru Duhul Sfânt, Domnul, de viaţă-Făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, Care a grăit prin Prooroci. Întru una sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică. Mărturisesc un Botez întru iertarea păcatelor. Aştept învierea morţilor. Şi viaţa veacului, ce va să fie. Amin.

AXIONUL

Cuvine-se cu adevărat să te fericim, Născătoare de Dumnezeu; cea pururea-fericită şi prea-nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai slăvită, fără de asemănare, decît Serafimii. Care, fără stricăciune, pe Dumnezeu-Cuvântul ai născut. Pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te slăvim.

SLAVOSLOVIA

Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire. Lăudămu-Te, bine Te cuvântăm, închinămu-ne Ţie; slăvimu-Te, mulţumim Ţie, pentru slava Ta cea mare. Doamne,

Împărate ceresc, Dumnezeule; Părinte, Atotțiitorule; Doamne, Fiule, Unule-Născut, Iisuse Hristoase și Duhule Sfinte. Doamne, Dumnezeule, Mielușelul lui Dumnezeu; Fiul Tatălui, Cel ce ridici păcatul lumii; miluiește-ne pe noi, Cel ce ridici păcatele lumii. Primește rugăciunea noastră, Cel ce șezi de-a dreapta Tatălui, și ne miluiește pe noi. Că Tu ești Unul Sfânt; Tu ești Unul Domn, Iisus Hristos; întru slava lui Dumnezeu, Tatăl. Amin.

În toate zilele, bine Te vom cuvânta și vom lăuda numele Tău, în veac și în veacul veacului. Învrednicește-ne, Doamne, în ziua aceasta, fără de păcat să ne păzim noi. Bine ești cuvântat, Doamne, Dumnezeul părinților noștri și lăudat și preaslăvit este numele Tău, în veci. Amin. Fie, Doamne, mila Ta spre noi, precum am nădăjduit întru Tine. Bine ești cuvântat, Doamne; învață-ne pe noi îndreptările Tale. (de 3 ori)

Doamne, scăpare Te-ai făcut nouă, în neam și în neam. Eu am zis: «Doamne, miluiește-mă; vindecă sufletul meu, că am greșit Ție.» Doamne, către Tine am scăpat; învață-mă să fac voia Ta, că Tu ești Dumnezeul meu. Că la Tine este izvorul vieții; întru lumina Ta, vom vedea lumină. Tinde mila Ta celor ce Te cunosc pe Tine. Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi. (de 3 ori)

Slavă... Și acum...

Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi.

Apoi cu glas mai mare:

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi.

Însemnare: *Aceste rugăciuni să le zicem rar și cu multă atenție (luare-aminte). Trebuie să le zică fiecare creștin, dimineața la sculare și seara la culcare și în timpul zilei și al nopții, cât mai des posibil. La fel, să zică și Rugăciunea aceasta:*

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul.

CUVÂNT DE MARE FOLOS

Care ne învaţă cum trebuie să înţelegem
Rugăciunea lui Iisus

A întrebat Sfântul Macarie pe îngerul Domnului, care i s-a arătat spre a-l învăța tainele cele neștiute și a zis: *«Te rog, spune-mi mie ce rugăciune se potrivește monahului?»*

Și i-a zis lui: *«Dacă omul este cu știință de carte, să zică Psalmii lui David* (Psaltirea) sau: *Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine păcătosul.* Această rugăciune este cea mai puternică și cea mai ușor de zis. Căci mulți din cei cu știință de carte, au părăsit pe toate și numai zicând această rugăciune s-au mântuit. Căci această rugăciune pot s-o zică și tinerii și batrânii; și bărbații și femeile; și monahii și monahiile; și cei învățați și cei fără de știință de carte; și cei isteți și cei simpli. Care vrea să se mântuiască, aceasta să zică; și ziua și noaptea și în casă și pe drum; și stând și mergând. Ori de călătorește ori de lucrează aceasta să zică cu dorință și cu râvnă. Căci e de ajuns pentru toți cei ce vor să se mântuiască.»

În cartea cea dintâi, către Tesaloniceni, Sfântul Apostol Pavel scrie: *«Neîncetat să vă rugați.»* Sfinții Părinți, tâlcuind aceste cuvinte, spun că: *«a ne ruga neîncetat»* înseamnă a pomeni numele celui sfânt al Domnului în toată vremea.

Mai arătat se vede aceasta în cartea cea către Filipeni, unde Sf. Apostol Pavel scrie: *«Întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece: ale celor cerești și ale celor pă-mântești și ale celor de dedesubt și toată limba să mărturisească că Domn este Iisus*

Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl.»

Sfântul Ioan Carpatiul zice că atunci când rostim Rugăciunea lui Iisus, (adică *«Doamne, Iisuse, Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul»,* atunci zice că la fiecare chemare a sfântului Său nume, Domnul ne răspunde în chip tainic: *«Fiule, iertate să-ți fie păcatele tale...»*

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice că, oricât de păcătoși am fi noi, rugăciunea aceasta ne curățește, când o facem din inimă. Nu este altă armă puternică în cer și pe pământ, decât chemarea cea sfântă a Domnului nostru, Iisus Hristos.

Când rostim începutul acestei rugăciuni adică: *«Doamne, Iisuse, Hristoase, Fiul lui Dumnezeu»*, atunci noi mărturisim în scurt toate Tainele Credinței noastre, căci, (după cum spun unii dintre Sfinții Părinți) aceste cuvinte cuprind în ele toată Sf. Evanghelie pe scurt.

Acestea sunt cele cinci cuvinte, despre care pomenește Sf. Apostol Pavel în Cartea cea către Corinteni, unde zice: «Voiesc mai bine cinci cuvinte cu mintea, decât zece mii de cuvinte cu limba.»

Pentru aceasta și Rugăciunea lui Iisus se mai zice și *«Rugăciunea minții.»* Iar când mai rostim și celelalte cuvinte din Rugăciunea lui Iisus adică: *«miluiește-mă pe mine păcătosul»,* atunci noi mărturisim nevrednicia și josnicia noastră, cerând de la Domnul milă, căci dacă avem mila Lui, atunci toate cele bune le avem.

Deci Rugăciunea aceasta cuprinde în mărturisirea Credinței și cererea noastră pentru mântuire.

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul (păcătoasa).

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-mă pe mine, păcătosul (păcătoasa).

OPERA SFÂNTULUI IOAN IACOB S-A ÎMPĂRȚIT ÎN PATRU PĂRȚI

Partea I. În general versuri umilicioase cu învățături pentru dezbrăcarea de patimi și îmbrăcarea în virtuți spre a înlesni drumul spre Rugăciunea lui Iisus.

Întăritoare sunt cuvintele Sfintei Perpetua, care zice:

«O, Doamne, ce bucurie este să moară cineva pentru Tine»!

O problemă gingașă și importantă, o scoate în evidență prin poeziile și scrisorile referitoare la duhovnicul Sava, trăitor în Lavra Sfântului Sava cel Sfințit.

Duhovnicul se pune chezaș în fața lui Dumnezeu, pentru fiii lui duhovnicești. Dacă viața fiilor duhovnicești nu este bună, aceasta apasă pe umerii duhovnicului, care este supus la diferite încercări. Fiii duhovnicești au datoria de a se ruga pentru duhovnicul lor: atât cât este în viață, cât și după moarte. Rugăciunea pentru duhovnic este o datorie.

Partea a II-a cuprinde, în general, proză cu scrisori, culegeri din Sfinții Părinți, alcătuiri proprii, traduceri etc. Sfântul Ioan tratează în detaliu despre blestemul cel necurat, despre chemarea celui rău, despre întristare și deznădejde; despre a nu judeca pe altul - și în special pe clerici; despre clevetire, la care dă pecetea Sfântului Vasilie cel Mare: *«Oricine se va afla clevetind pe altul sau ascultând pe cel ce clevetește* (fără să-l mustre), *să se afurisească.»* Înfricoșător este acest canon al Marelui Vasilie, pe care noi îl neglijăm. Foarte mare importanță dă Sfântul Ioan Tainei Mărturisirii, pe care o tratează pe larg în multe capitole.

Foarte frumos vorbește despre Sfântul Daniil Sihastrul, contemporan cu Marele Voievod Ștefan cel Mare, care a ascultat pe sfânt și a reușit să apere țara de turci.

Partea a III-a cuprinde Acatistul Sfântului Ioan Iacob, Prohodul Maicii Domnului etc.

Partea a IV-a conține traduceri foarte folositoare din Sfinții Părinți, făcute de părintele schimonah Ioanichie, colaboratorul cel mai apropiat al Sfântului Ioan Iacob.

Viața Sfântului Ioan s-a așezat la începutul părții I și este întocmită de părintele schimonah Ioanichie.

Remarcăm aici că Sfântul Ioan este mult apreciat de Mănăstirea Saint Michel Lavardac, din sudul Franței, care deja i-a tradus viața în limba franceză și a publicat-o. Mănăstirea Saint Michel îl are pe Sfântul Ioan ca patron al cărților ce le editează.

Fie ca Sfântul Ioan Iacob, Sihastru din Țara Sfântă, să se facă cunoscut în toată lumea și opera lui să fie publicată în multe limbi.

Monah Ioan, Athos

Sfântul Ioan Iacob este foarte apreciat de francezi, care au o mare mănăstirea ortodoxă în sud-vestul Franței, cu numele Saint Michel Lavardac, care are sub ordine încă două mănăstiri și un schit în Pirinei și patru mari parohii, toate în sud-vestul Franței. Toate cărțile ce le editează mănăstirea Saint Michel sunt puse sub patronajul Saint Jean le Roumain, de asemenea și revista lor sub denumirea «Foi Transmise.»

Sainte Tradition «Garde le depot et vis selon la foi transmise.» Revistă care apare bitrimestrial.

Pentru **Saint Jean le Roumain,** mănăstirea Saint Michel a editat următoarele cărți:

1. Saint Jean le Roumain. Viața Sfântului Ioan după originalul ce se află în manuscrisul Sfântului, 80 de pagini.

2. Acathiste a Saint Jean le Roumain, 48 de pagini.

3. Saint Jean le Roumain, Nourritures Spirituelles, 378 de pagini, care cuprinde poeziile Sfântului traduse corect de Duiliu Sfințescu, în colaborare cu Mihaela Nacou. Această carte are o prefață foarte interesantă a Părintelui Mitropolit Silvestru, care se redă mai jos:

PREFAȚĂ

În toiul celui de-al douăzecelea veac, duhovnicia monahală din România își arată lămurit, prin viața și cuvântul Sfântului Ioan Românul, continuitatea și trebuința lepădării de sine până la jertfă, ca o ardere de tot adusă Duhului Sfânt, ca urmare a păstrării cu scumpătate a Calendarului Sfinților Părinți. Acest lucru este firesc pentru un popor care s-a născut creștin ortodox.

În însingurarea sa din chilia de pe Valea Hozevei, Sfântul Cuvios Ioan Iacob și-a pus drept rânduială de căpătâi așezămintele cele insuflate de Duhul Sfânt văzătorilor tainelor dumnezeiești, ce au slujit Domnului încă din timpurile străvechi. El a adeverit însemnătatea și nevoia de jertfă a monahului pentru semenii săi, prin: săvârșirea slujbelor, alcătuirea de scrieri și tâlcuiri - întocmai după canoanele Bisericii Ortodoxe -, prin îndurarea unor mari lipsuri, prin credința nestrămutată în Dumnezeu și printr-o viață lăuntrică împodobită cu întreaga înțelepciune.

Pentru toți ortodocșii vechi-calendariști (care prăznuiesc conform calendarului iulian, zis și «de stil vechi») din toată lumea, descoperirea sfintelor moaște ale Sfântului Ioan Iacob a însemnat nu numai încununarea ostenelilor sale în peștera Mănăstirii Hozeva, mănăstirea Sf. Sava și chilia din valea Iordanului, dar și bucuria adeveririi faptului că, neschimbând calendarul bisericesc în anul 1924, suntem pe calea cea bună, moștenită de la Sfinții Părinți, pe care trebuie cu orice preț să o ducem până la capăt.

Scrierile marelui Cuvios cărturar se înfățișează, la fel ca într-una din alcătuirile sale, cu numele de «Imnul credinței», ca o imagine, un ipostas al descoperirilor dumnezeiești în existența noastră de zi cu zi; ca o hrană duhovnicească, ce suie pe om cu sufletul la cer.

Este înfățișarea numeroaselor stări sufletești pe care oricare dintre noi le trăim. Totodată, graiul «hranei» pe care ne-o oferă este rupt din folclorul românesc, al țăranului care-și face semnul Sfintei

Cruci, înainte de a-și lucra ogorul, dar minunat întocmită, până la măiestrita stihuire a marelui poet Mihai Eminescu.

Cu atât mai mult, tipărirea acestor scrieri ale Sfântului Ioan Iacob Românul în limba franceză, de către părintele arhimandrit Antonie, prin editura Mănăstirii Sfântului Mihail Lavardac (n. Ed: Cuvântul de față se referă la ediția predecentă a acestei cărți), alcătuiește un adevărat buchet de catehism ortodox, dar și de erudiție și duh cărturăresc european, față de care mă plec cu mulțumită, fiind pentru noi un sprijin în plus în propovăduirea adevăratei credințe, care este Ortodoxia ce păstrează vechiul calendar - piatra de temelie a Bisericii Ortodoxe - fiind și cel mai bun răspuns la învinuirile și nedreptele mustrări ce ni se aduc, atunci când ni se reproșează că nu vrem să fim în comuniune cu toate bisericile, indiferent de credința pe care o mărturisesc.

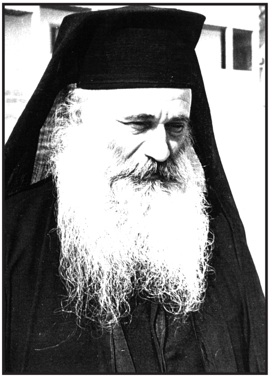
Atât prin exemplul vieții Sfântului Ioan Iacob, cât și prin cele scrise de el în această carte, ne putem face o imagine a vieții călugărești adevărate pe care a trăit-o. Aducând și alte pilde de viețuire monahicească, el ne îndeamnă și pe noi către osteneală, urmând marilor trăitori întru nevoință ai monahismului, dându-ne totodată și nădejde pentru momentele când greșim păcătuind, pentru că Dumnezeu iubește pe cei păcătoși care se întorc la pocăință, întocmai ca în pilda Fiului risipitor, primit cu brațele deschise și pentru care s-a junghiat Vițelul cel gras, Care este Iisus Hristos, Cel ce S-a jertfit pe Sineși pe Sfânta Cruce de pe Muntele Golgota.

ARHIEPISCOP ȘI MITROPOLIT

SILVESTRU ONOFREI,

com. Râșca, Suceava, România.

† Î.P.S. SILVESTRU

ÎPS Silvestru Onofrei (†1992) Arhiepiscop și Mitropolit al Bisericii Ortodoxe de Stil Vechi din România

ÎPS Mitropolit Silvestru, alături de ÎPS Vlasie (stânga) și de ÎPS Mitropolit Chiprian de Oropos și Filli

Notă. Aceasta este viața Sfântului Ioan cea adevărată, scrisă de ucenicul său, schimonahul Ioanichie, cu care a locuit împreună până la sfârșit. Sfântul Ioan a stat șapte ani în Peștera Sfanții Ana și nu a ieșit niciodată de acolo în acest timp: nici la mănăstirea Gheorghe Hozevitul, nici la Iordan.

El mânca numai pozmag sau pâine cu apă, ce le aducea fratele Constantin care era brutarul Patriarhiei din Ierusalim.

Se notează, de asemenea, că Sfântul Ioan a vrut să vină mai întîi în Athos, unde era calendarul neschimbat, și nu a putut pentru că nu avea încă făcută armata; apoi a reușit să meargă la Ierusalim, unde de asemenea calendarul era neschimbat cum este și astăzi.

Această viață a Sfântului Ioan se află la Patriarhia din Ierusalim în limba greacă și s-au tipărit în broșură în limba greacă trei ediții la Atena.

Părintele Ioan, Athos

VIAȚA SFÂNTULUI IOAN IACOB ROMÂNUL DE LA HOZEVA

Sihastru din Țara Sfântă

Primii ani din viață

Prea Cuviosul Ieroschimonah Ioan Iacob s-a născut în România, județul Dorohoi, comuna Horodiștea, în anul 1913, din părinții Maxim și Ecaterina, buni creștini ortodocși și cu posibilități de trai reduse.

La Botez, i s-a pus numele de Ilie; nimeni nu a putut bănui atunci că micul Ilie va viețui într-o zi în locurile unde a trăit Sfântul Prooroc Ilie.

Când micul Ilie a împlinit vârsta de 6 luni, a murit mama lui, iar cu trei ani mai târziu moare pe frontul din Ungaria și tatăl lui. Rămas orfan de ambii părinți, a fost luat în grijă de o bunică cu numele Maria - bunica Maria. Ea a dorit foarte mult să-și petreacă sfârșitul vieții într-o mănăstire, dar a renunțat având acuma grijă de Ilie.

Prunc orfan fiind, a fost hrănit cu ceaiuri și numai din când în când era alăptat, de o vecină, așa că cel ce era să devină Sfântul Ioan a fost obișnuit cu postul din pruncie. Bunica Maria, atât din cauză că nu a putut merge la mănăstire, cât și de mila copilului, plângea mereu. Când băiatul s-a făcut mai mărișor, îi citea din cărți despre Patimile Mântuitorului, Minunile Maicii Domnului și altele și tot timpul cât băiatul citea, ea plângea.

Într-o seară, pe când Ilie citea ca de obicei și văzând-o plângând așa de tare, copilul s-a întristat și a întrebat-o:

- Mamă, de ce atunci când eu citesc tu plângi așa de tare și mai ales când citesc din Patimile Domnului nostru, Iisus Hristos?

- O, copilul meu, zise ea, durerea din casa noastră tu nu o știi. Mama ta nu sunt eu. Mama ta s-a prăpădit. Și i-a povestit toate cu

de-amănuntul și destăinuindu-i jalea ei că nu a putut merge la mănăstire, așa cum făgăduise și îi zice că se roagă la Dumnezeu, măcar prin el să-și dobândească mântuirea. După această spovadă, ori de câte ori citea băiatul din cărțile sfinte, plângea și băiatul, știind că este singur pe lume. Când Ilie a împlinit vârsta de 10 ani, s-a stins din viață și aceea care i-a fost mamă și bunică, rămânând pe seama unui unchi, care era căsătorit a doua oară cu o femeie cu mulți copii.

Sfântul Ioan, elev de școală

Pentru că Ilie era foarte înțelept la școală, deosebindu-se de copii unchiului, era mereu pizmuit și nedreptățit. La masă, cu atâția copii, el se simțea străin; mânca puțin și se scula de la masă aproape flămând, așa încât, el de mic a plâns foarte mult, a postit și a dobândit virtuțile pe care trebuie să le aibă un monah desăvârșit: smerenie, post, rugăciune, sărăcie și, ulterior, pribegie.

La școală

Școala primară a urmat-o în satul său natal. La terminarea școlii primare, profesorul a îndemnat pe moș Alecu (unchiul său), să dea pe Ilie mai departe, zicând:

- Moș Alecu, este păcat de acest băiat așa de înțelept să nu-l dai la școală mai departe.

La sfatul profesorului, moș Alecu îl trimite apoi să urmeze studiile la Liceul din Coțmani, în Bucovina, unde a urmat trei ani și patru ani la Liceul Dimitrie Cantemir din Cernăuți, unde trece și examenul de bacalaureat în anul 1932, fiind clasificat primul.

La școală, Ilie a avut mult de îndurat: ca orfan, nu plătea taxele școlare dar, pentru plata cărților, pentru haine de paradă și alte cheltuieli, moș Alecu nu-i trimitea nici un ban; dormea și mânca la

internatul liceului.

Pentru cărți, Ilie cerea cartea de la profesor, o citea noaptea și o da înapoi a doua zi; așa făcuse cu toate cărțile, timp de șapte ani, cât au durat cursurile liceale. În excursii și la parade, Ilie nu se ducea, căci nu avea haine de paradă; avea numai un rând de haine, ce erau pe el. Un ban de buzunar ca să mai cumpere și el câte ceva de ale mâncării când ieșea cu ceilalți băieți, el nu avea. Se întrista tânărul Ilie când colegii lui plecau în excursie și el trebuia să rămână singur în internat; dar nu ședea în trândăvie ci învăța, cugeta și se ruga încontinuu.

Vara, în perioada vacanțelor, se ducea la unchiul său, moș Alecu, și-l ajuta la munca câmpului, la prășit, la coasă și la alte treburi gospodărești. Nimeni nu ține minte să-l fi văzut făcând vizite la preotul satului sau la profesorul său, sau stând de vorbă fără rost cu oamenii.

La mănăstire

Când a dat bacalaureatul, a dormit la Mitropolie în Cernăuți și s-a mărturisit la un preot arhimandrit, care îl sfătuiește să rămână acolo și să facă teologia. După scurt timp însă, arhimandritul, din cauza neînțelegerii cu ceilalți părinți, care erau basarabeni, este nevoit să plece, și la plecare îl sfătuiește să nu rămână acolo, ci să meargă la Mănăstirea Neamț și îi dă chiar o recomandare către starețul de acolo, arhiereul Nicodim Munteanu, mai târziu mitropolit al Moldovei la Iași și Patriarh al României. Tânărul Ilie se și gândește ce să facă. Colegii lui s-au înscris fiecare la facultatea la care au voit; dar el, ce să facă? După multă rugăciune, treaz fiind și în plină zi, aude o voce:

- Mănăstire!

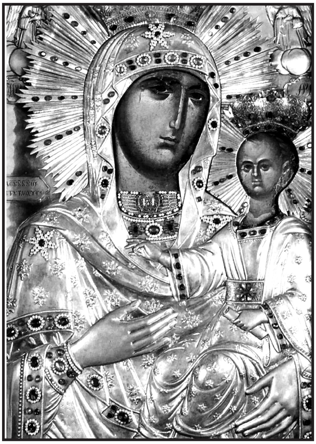
Simțind în sufletul său o chemare deosebită de la Dumnezeu pentru o viață curată în monahism, pleacă imediat la Mănăstirea Neamț și este primit de starețul-arhiereu Nicodim și stă aici cam un an, adică anul 1933.

La abia 20 de ani împliniți, tânărul Ilie este primit în obștea vechii Mănăstirii Neamțu, la slăvitul praznic al Adormirii Prea-Sfintei Născătoare de Dumnezeu, cea care i-a fost Mângâietoare și ocrotitoare în toată vremea vieții lui.

Iată mărturia părintelui Claudie Derebeanu, care pe vremea aceea era frate în mănăstirea Neamțului, iar mai apoi avea să îl însoțească pe monahul Ioan la Sfintele Locuri: «Eram în fața mă-năstirii, când a apărut un tânăr uscățiv și blând, cu fața senină și cu ochii albaștri, adevărate lumini ale sufletului său. Îmbrăcat simplu, dându-și jos pălăria și ținându-și bagajul în mână, s-a închinat smerit în fața icoanei Înălțării Domnului din faăa clopotniței de la intrarea în mănăstire. Apoi a intrat în Biserica mare a mănăstirii, unde s-a rugat îndelung în fața icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului «Odighitria», care se tâlcuiește «Povățuitoarea.»

Dar, oare, ce purta tânărul Ilie Iacob în desăguța sa?

Cei ce au cunoscut acestea ne spun că tânărul Ilie nu avea în traistă decât cărțile sfinte, Crucea, icoana Maicii Domnului din casa părintească și câteva haine. Iată cum a purces tânărul Ilie Iacob pe calea plină de nevoințe a vieții călugărești.

Aici a fost pus la multe ascultări, printre care și ajutor de farmacist pe lângă vestitul farmacist Iov schimona-hul, apoi bibliotecar al mănăstirii, unde s-a îmbolnăvit cu aranjatul cărților pline de praf și de mucegai și de la curenții de la ferestre, și de la crăpăturile de la dușu-mea, căpătând reumatismul, de care a trebuit să sufere toată viața lui, până la mormânt.

Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului «Odighitria», de la Măn. Neamțului

În mănăstire, s-a împrietenit cu cei mai bătrâni și mai învățați părinți, cu care discuta despre mântuirea sufletului și problema

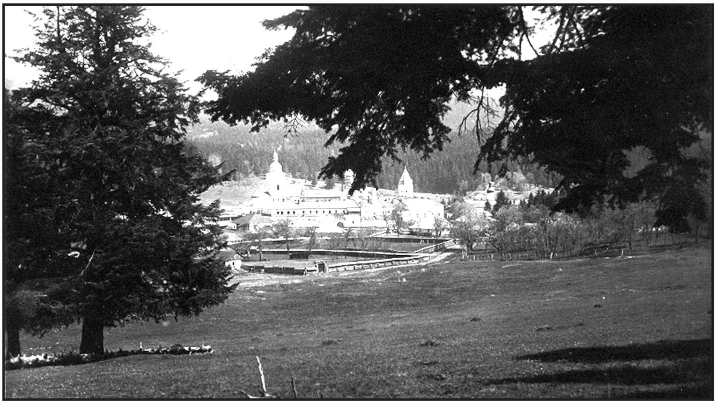
schimbării calendarului, care era încă mult discutată atunci și constituia o problemă cheie. S-a împrietenit cu un frate din Bucovina[1] și pe acest frate starețul a hotărât să-l facă călugăr împreună cu alți frați dar el n-a voit, spunând că mai întâi să facă Botezul adevărat prin afundare, după cum s-a rânduit prin Sfinții Apostoli, iar nu prin stropire cum se făcea atunci în Bucovina.

(1) n. Ed.: Bucovina a fost mulți ani sub ocupație austriacă, timp în care populația ortodoxă a avut de îndurat multe prigoniri din partea latinilor (papistașilor), iar puritatea dogmelor dreptei-credințe a fost atacată prin adoptarea unor practici greșite, eretice, de influență apuseană. Botezul prin stropire este doar un exemplu al acestor practici străine de Duhul Ortodox.

După botez, acest frate a fost făcut tuns în monahism, și împreună cu el, fratele Ilie se hotărăște să meargă la Muntele Athos, unde se păstrează calendarul adevărat ortodox. Încercând să scoată pașaportul pentru Athos, n-au reușit, spunându-le că trebuie să facă mai întâi serviciul militar. Dar Ilie crezând că va reuși să scoată pașaportul ca civil, s-a bărbierit și tot n-a reușit și de rușine nu s-a mai întors la Mănăstirea Neamț. Apoi a vizitat și pe Petrache Lupu la Maglavit și ca mărturie se păstrează hârtia cu iscălitura preotului din Maglavit.[2]

(2) n. Ed.: Așa-numita «minune de la Maglavit», în vremea aceea, atrăgea mulțimi de oameni credincioși sau simpli curioși. Se estimează că în decurs de numai un an (între 1935-1936), două milioane de români s-au dus la Maglavit. Mai târziu, toată povestea s-a dovedit a fi o mare controversă. Nu trebuie să ne mire faptul că tânărul Ilie, plecat de la casa părintească, pe calea strâmtă a Domnului, a trecut pe acolo. Nu putem ști cu siguranță ce s-a petrecut în sufletul său la vederea acelui loc, și nici nu putem ști ce s-a întâmplat acolo, de fapt. Însă, dacă ne gândim că el și-a continuat pe mai departe drumul, ne putem da seama că la Maglavit nu a găsit ceea ce căuta.

La întoarcerea din Maglavit, a trecut pe la Mănăstirea Turnu de pe Valea Oltului. Acolo, cu câteva zile mai înainte, arsese biserica. Când l-au văzut părinții din mănăstire, care erau în număr de șase, l-au rugat mult ca să rămână la ei, că nu mai aveau nici un tânăr, care să-i ajute; tocmai plecase un frate tânăr și nu mai știau nimic de el. Ilie a rămas cu bucurie acolo un an întreg.

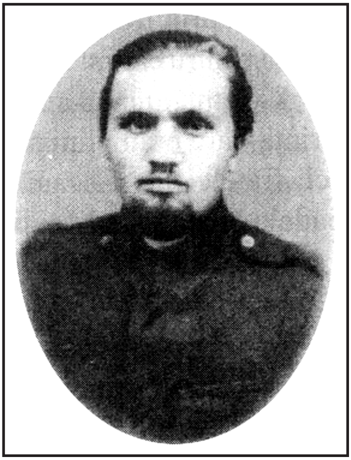

Lavra Neamțului în perioada interbelică - Vedere de ansamblu.
Fotografie din arhiva mănăstirii.

Mănăstirea avea o grădină cu mulți pomi fructiferi, din care Ilie, mâncând, s-a mai îndreptat cu sănătatea. Părinții din mănăstire voiau să rezidească biserica arsă și sfătuiau pe Ilie să meargă după milostenie prin sate și să adune bani împreună cu o călugăriță de la o altă mănăstire, dar Ilie n-a primit să facă această ascultare.

Biserica mare a Lavrei Neamțului în anul 1932.
Fotografie din arhiva mănăstirii.

Sfântul Ioan, ca infirmier al Regimentului 29 Infanterie din Dorohoi.

Părintele Ioan este tuns în monahism şi pleacă în Ţara Sfântă

Acum se apropie timpul ca să facă armata și părinții îl sfătuiau ca să se facă diacon și să scape de armată. Ilie însă n-a voit, căci nu voia să rămână acolo, și a preferat să facă serviciul militar. În timpul serviciului militar, nu s-a bărbierit, ci a purtat barbă. După terminarea serviciului militar, se călugărește, primind numele de Ioan. Aceasta a fost în preajma Sfintelor Paști ale anului 1936, de când își închină toată viața sa monahismului, stareț al Mănăstirii Neamț era acuma Valerie Moglan, la care a fost intendent de stăreție și profesor de limba română pentru pregătirea fraților din mănăstire.

De remarcat este faptul că, atât prin numele de mirean (Ilie), cât și prin cel monahal (Ioan), părintele Ioan a purtat, de fapt, numele celor doi mari prooroci: Sfântul Ilie râvnitorul și Sfântul Ioan Botezătorul postitorul, și că s-a învrednicit să trăiască chiar pe locurile unde s-au nevoit acești doi mari prooroci, pe care i-a avut întotdeauna ca o oglindă și sprijinitori în toate ispitele și necazurile lui. Dar un foc puternic ardea în inima lui și o dorință nestrămutată, de a merge la locurile Sfinte, ca să se închine și să calce pe urmele Domnului nostru Iisus Hristos. Dorința lui se realizează și primește blagoslovenie de la arhiereul Nicodim, acum mitropolit al Moldovei, care i-a dat și prima blagoslovenie când a intrat în Mănăstirea Neamț, și în toamna lui 1936 pornește spre Locurile Sfinte, unde se păstrează calendarul Ortodox neschimbat, moștenit de la Sfinții Părinți ai Bisericii de Răsărit.

SERIA de CĂLUGĂRI din JOIA MARE 9. APRIL. 1936.

La Ierusalim, în fața Sfântului Mormânt, anul 1937. Cel mai înalt, cu potcap, este părintele Claudie, român. Cel cu culion este Sfântul Ioan Iacob.

La Ierusalim, părintele Ioan a venit cu încă doi monahi din Mănăstirea Neamț: monahul Claudiu și monahul Damaschin, care după vizitarea Sfintelor Locuri se reîntorc în România, iar părintele Ioan cu greutate se închinoviază în Lavra Sfântului Sava, situată între Bethleem și Marea Moartă, unde primește tunderea monahală în treapta schimniciei, după rânduiala mănăstirii.

Greutatea de a intra în Mănăstirea Sfântul Sava a provenit din partea egumenului Nicolae, care avea două motive:

1. Cuza-Vodă, la 1862, a făcut secularizarea averilor mănăstirești, după care lege au avut de pierdut mănăstirile din Țară Sfântă și:

2. În mănăstire mai exista duhovnicul Sava, cuțovlah, care vorbea bine limba română, și încă un monah român, care împreună cu părintele Ioan ar fi putut face partid, ceea ce nu s-a întâmplat. Totuși Mănăstirea Sfântul Sava avea mare lipsă de personal tânăr, și egumenul Nicolae a mers la Patriarhul din Ierusalim și i-a cerut să-i dea personal și acesta i-a spus:

- Uite, tânăr și nu vrei să-l primești.

Numai în urma acestui eveniment l-a primit pe părintele Ioan. În Mănăstirea Sfântul Sava învață bine limba greacă, ajungând să o vorbească perfect, ca și grecii. Se ocupă mult cu cititul, cercetează vestita bibliotecă a mănăstirii și face traduceri multe din limba greacă în limba română care să fie folositoare tuturor românilor care le vor citi. Ajunge paracliser, ajutor de econom și se ocupă cu îngrijirea bolnavilor, ceea ce îi răpește foarte mult timp. Ca paraclisier trebuia să aprindă candelele la două Biserici și la patru Paraclise. Venea la chilie seara la ora 10 ca să se odihnească și când să adoarmă îl trezea vecinul de alături, un bătrân bolnav și de minte, care până atunci se săturase de somn și se scula și începea să cânte tropare și condace, iar părintele Ioan trebuia să se scoale la ora 11 și să aprindă candelele și să tragă clopotele de deșteptare. De aceste «neadormite Candele» părintele Ioan avea grijă!

Mănăstirea Sfântul Sava cel Sfințit

Scăpat de la moarte sigură

Odată, părintele Ioan venea de la Ierusalim cu un măgar și cu un arab pe valea ce trece pe lângă mănăstire, căci acesta era drumul obișnuit, circa patru ore de mers. Cam la mijlocul drumului, vede pe un delușor o mulțime de arabi, care păzeau trecerea economului mănăstirii, ieromonahul Pavel, care era trecut la Ierusalim și la întoarcere îl așteptau ca să-l omoare, fiind supărați că i-au oprit să aducă proviziile la mănăstire și în locul lor au pus pe alții.

Interiorul Bisericii M-rii Sf. Sava

Când l-au văzut pe părintele Ioan, crezând că este economul, un tânăr ridică un par de lemn să-i dea în cap și când a ridicat parul, tatăl lui a strigat: „ Stai, nu da, că nu-i el, este altul!“ Și a stat cu parul și așa părintele Ioan a scăpat de o moarte sigură.

Mormântul ce adăpostește moaștele Sfântului Ioan Damaschin - Cuvios, dogmatist, mare apărător al Sfintelor Icoane, imnograf, scriitor filocalic, care a trăit între anii 635-739 d. Hr. Prăznuirea sa de face în ziua a patra a lunii decembrie, cu o zi înaintea săvârșirii pomenirii Sfântului Cuvios Sava cel Sfințit, care este și Hramului Mănăstirii.

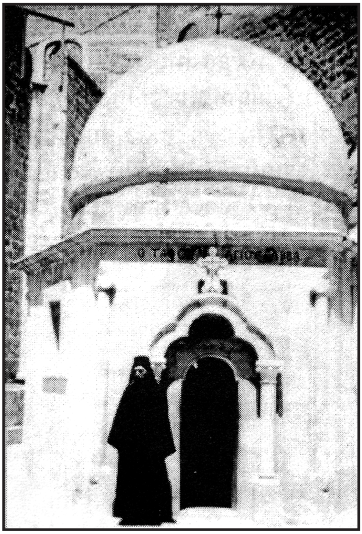
Mormântul Sf. Sava cel Sfințit.

Părintele Ioan se îngrijea și de bolnavii mănăstirii. Auzind arabii de el că este priceput, au început să vină și ei ca să-i ajute și să-i vindece și cu timpul este numit de toți «Doctorul Mănăstirii.» În acea vreme, începuseră mari tulburări; se răsculaseră arabii împotriva englezilor și arabii aduceau răniții în mănăstire și în mănăstire nu mai era liniște. Părintele Ioan era foarte obosit și slăbit din pricină că nu avea nici o clipă de odihnă, fiind bolnav și cu rinichii și clima și hrana nefiind prielnice, se hotărăște să plece în pustie pentru liniște. Se mărturisește la părintele duhovnic Sava, care îi dă blagoslovenie să plece în pustie, aceasta în anul 1939. Părintele Ioan pleacă cu un frate nou sosit din România, care însă după 3 luni s-a reîntors în România din cauza asprimii pustiei. La plecare, au luat și un arab până la un loc și pe urmă s-a întors înapoi.

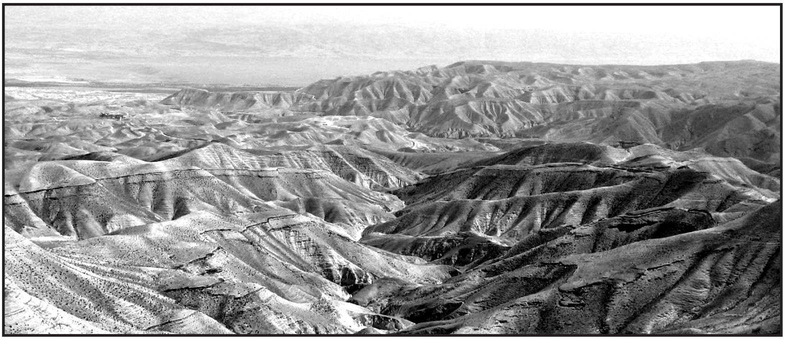
Racla cu sfintele moaște ale Sf. Sava cel Sfințit

Au mers mai departe prin pustie la Fesca, azi îi spune Qumran, unde s-au făcut săpături și s-au găsit fragmente din Vechiul Testament și unde au trăit esenienii. Până acolo nu mai era mult de mers

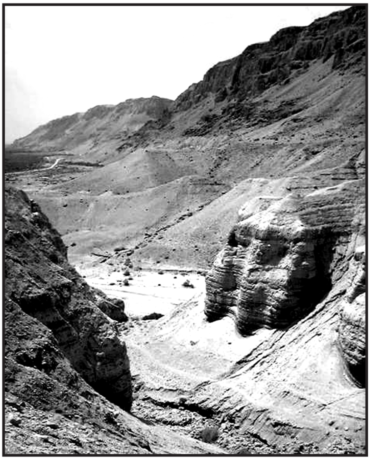
Părintele Ioan Ieroschimonahul, la Mănăstirea Sfântul Sava

și fără drum, numai prin pustietăți, și noaptea se apropia și apa din vasul lor se terminase și ei erau foarte obosiți, căldura era de 40 de grade și nu știau ce să facă de apă. Stând jos și odihnindu-se, văd aproape de dânșii mulți bărzăuni, care se coborau și se ridicau dintr-o vale adâncă printre stânci. Se uită cu atenție și văd ceva licărind ca apa, dar cum să se coboare! Aveau o funie și se leagă unul de mijloc și unul ținea bine funia și așa au ajuns în fundul văii, acolo era puțină apă rămasă din ploile de iarnă, din care beau și bărzăunii. Au băut, s-au întărit și au luat apă și în vasul lor. A doua zi au mers până la peștera dorită, unde au stat numai două săptămâni, căci apa era sălcie și în afară de asta au năvălit beduinii cu vitele lor.

Pustiul Iudeei și Marea Moartă

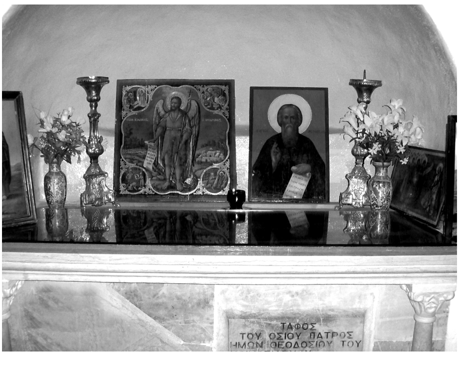
S-au mutat la Peștera de la Calomona, care este la un kilometru depărtare de mănăstirea Sfântul Gherasim spre Marea Moartă și Iordan. Au plecat noaptea, ca să nu-i vadă de la Marea Moartă, străbătând pustia prin văi și dealuri. Deodată văd pe un deal în apropiere de ei o fiară cât un măgar, care mereu se oprea și se uita la ei.

Părintele Ioan Ieroschimonahul, la Mănăstirea Sfântul Sava

Dumnezeu i-a ocrotit și fiara nu i-a atacat căci era o hienă, foarte periculoasă, dar și fricoasă, care atacă la miezul nopții. Peștera de la Calomona era umedă și apa o aducea de la mănăstirea Sfântul Gherasim. Între timp, fratele din România a plecat dar a venit monahul Ioanichie, un alt călugăr de origine română, care a rămas cu părintele Ioan până la sfârșitul vieții lui. Aici au stat un an și jumătate în condiții de trai foarte grele. Aici părintele Ioan a tradus din limba greacă Acatistul Adormirii Maicii Domnului și l-a terminat în ziua de 5 August, ziua în care trebuia să fie și adormirea părintelui Ioan. Condițiile de hrană fiind nepotrivite, părintele Ioan s-a îmbolnăvit de dizenterie, de care a suferit un an și jumătate.

În acest timp, al doilea război mondial era în plină intensitate. Germanii se apropiau de Alexandria din Egipt, și fiindcă România era aliată cu Germania, englezii au adunat pe toți românii într-un lagăr la un loc cu germanii și italienii. Părintele Ioan deși bolnav, dar fiindcă cunoștea limbi mai multe (germana, franceza, araba, greaca) l-a ținut 9 luni mai mult decât pe toți. După eliberarea din lagăr, s-a întors iarăși la Mănăstirea Sfântul Sava. La praznicul Mănăstirii Sfântului Teodosie s-a dus și părintele Ioan și s-a rugat cu fierbințeală la Sfintele Moaște «Capul Sf. Teodosie» - începătorul de

Mormântul Sfântului Cuvios Teodosie Chinoviarhul

obște, și a simțit multa ușurare de suferința care o avea și s-a vindecat cu darul Sfântul lui Teodosie. A doua oară în Mănăstirea Sfântul Sava, părintele Ioan și-a luat iarăși ascultările de mai înainte, dar acuma era mai slăbit și anemiat și clima îi făcea mult rău, tot mereu sta și se gândea cum să scape iar la liniște, căci mănăstirea nu avea alt călugăr tânăr, care să ia ascultările lui. În vremea aceea, era ca superior la Biserica Românească din Ierusalim, arhimandritul Victorin, care cunoștea pe părintele Ioan de la Mănăstirea Neamț și fără să-l întrebe, a scris la Patriarhul Nicodim ca să facă o intervenție la patriarhul Ierusalimului și să hirotonisească preot pe părintele Ioan, pentru Schitul românesc de la Iordan, cu hramul Sfântului Ioan Botezătorul. Părintele Ioan de două ori a fost îndemnat de a se hirotonisi că diacon, odată la Turnu și a doua oară la Mănăstirea Neamț, dar n-a primit. Acum, ca să poată ieși la liniște a primit. Patriarhul Ierusalimului a aprobat hirotonisirea și la 13 mai (Sfânta muceniță Glicheria), a fost hirotonit ierodiacon în anul 1947, de către arhierul Irinarh și la 14 septembrie, același an, a fost hirotonit ieromonah și egumen pentru Biserica românească de la Iordan. Hirotonia s-a făcut în Biserica Sf. Mormânt.

După hirotonire, superiorul Bisericii românești tot amâna ca să-l trimită la Iordan, dar părintele Ioan i-a spus că el în Ierusalim în oraș nu stă și s-a întors înapoi la Mănăstirea Sfântului Sava. Văzând situația, arhimandritul Victorin îl cheamă înapoi și-l lasă să plece la Iordan, dar fără nici un ajutor de hrană sau materiale. Părintele Ioan a mers la Iordan împreună cu ucenicul lui, schimonahul Ioanichie.

Zilot[1] al Calendarului Ortodox.

*1. n. Ed.: **«Zilot»** (după numele Sfântului Apostol Simon Zilotul, unul din cei 12 Apostoli, prăznuit de Biserica Ortodoxă la 10 mai și 30 iunie), se tâlcuiește «râvnitor», adică aprins de râvnă dumnezeiască, apărător al Credinței pravoslavnice. În acest context, se înțelege că Sfântul Ioan Iacob Românul a fost un apărător al vechiului calendar (iulian sau, cum i se mai spune, patristic - adică al Sfinților Părinți de la cele Șapte Sfinte Soboare Ecumenice) și al Predaniei (Tradiției) Bisericii dreptslăvitoare.*

Suntem în luna decembrie 1948, când războiul dintre evrei și arabi era în toi. La schitul de la Iordan se revărsase atât Iordanul, cât și pârâul ce trece pe lângă Mănăstirea Gheorghe Hozevitul și toată grădina era înnămolită cu pământ și nisip. Casa de locuit era compusă din două camere, mici, pline de nămol.

Biserica era acoperită cu țigle sparte și ploua, iar printre pietrele pardoselii crescuse iarbă. Au improvizat o sobă din trei butoaie cu pământ deasupra, și care mai servea și ca pat.

Un frate român din Ierihon (fratele Constantin) aducea pâine din porția lui și a făcut o căsuță din lemnele ce s-au găsit în grădina Schitului, aceasta în mod gratuit. După câtva timp a murit Patriarhul Nicodim al României și după obicei toate patriarhiile îi fac parastase la 40 de zile. Când a făcut parastas și Patriarhul din Ierusalim, arhimandritul Victorin îl cheamă să ia parte și pe părintele Ioan, dar nu s-a dus, pentru că Patriarhul Nicodim cât a trăit a persecutat Biserica cu calendarul adevărat Ortodox. Din cauza aceasta, arhimandritul Victorin s-a supărat foarte tare și n-a vrut să treacă pe la Iordan, apoi din cauza războiului a plecat un an în Liban, iar la reîntoarcerea sa, așa fel a făcut încât a trimis la Iordan pe părintele ce fusese mai înainte. Părintele Ioan a fost hirotonit la Ierusalim, unde se păstrează calendarul ortodox, și, pentru a continua respectarea voturilor sale fără compromis, nu a primit să slujească sau să se împărtășească împreună cu alți preoți, care nu urmau adevăratul Calendar al Părinților.

De asemenea, din aceeași râvnă arzătoare și din dragoste pentru Hristos, niciodată în viața sa nu a dat Sfintele Taine credincioșilor nemărturisiți și nepocăiți. Arhimandritul Victorin nu a fost niciodată de acord cu atitudinea sa.

Nu primeşte să mănânce la masă cu necredincioşii

Părintele Ioan ținea foarte mult la respectarea canoanelor Bisericii Ortodoxe de Răsărit, din care pricină a avut mult de suferit.

Astfel, a venit odată la Iordan arhimandritul Victorin cu un om bogat din America, care voia să vadă Schitul și să-l ajute cu ceva

bani. Când s-au așezat la masă, arhimandritul Victorin a invitat la masă și pe șofer, care era mahomedan. Fiindcă șoferul era de altă credință, Părintele Ioan n-a voit să stea la masă cu ei, iar bogătașul s-a supărat mult și n-a mai dat nimic pentru Biserică, părintele Ioan așa gândea: «mai bine sărac, dar curat.»

Părintele Ieroschimonah Ioan, la Biserica Sf. Ioan Botezătorul de la Iordan. Mai, 1947.

După ce a venit vechiul egumen la Iordan, părintele Ioan și ucenicul său au plecat la Schitul Sfânta Ana, ca să se liniștească în peșterile de acolo. S-a înțeles cu egumenul Mănăstirii Gheorghe Hozevitul, care i-a dat și aprobarea de hrană, și care nu-i va face nici o greutate. Sosirea în mănăstire s-a făcut în noiembrie 1952. A stat aici un an, până a venit un monah din Cipru, monahul Pavel, cu care s-a înțeles să meargă în peșterile de la Schitul Sfânta Ana. Monahul Pavel l-a ajutat de a pus ușă și ferestre la chiliuța lui mică, unde a stat șapte ani fără să meargă la mănăstire sau Ierihon, răbdând zăduful zilei. Vara, căldura ajungea până la 50 de grade. Suferea foarte mult de reumatism; zi și noapte se chinuia cu schimbatul flanelelor pline de sudori, căci fiind foarte slab, nu le putea suferi să se usuce pe corp. Hrana lui era posmag și pâine mai rar, când îi aducea fratele român, Constantin din Ierihon. Toată viața lui a trăit în mare sărăcie, ca să-l îmbogățească Dumnezeu după trecerea din viața aceasta.

Părintele Ioan suferă pentru Hristos în cuibul său de vultur.

Chilia părintelui Ioan se află pe Valea Hozeva, mai jos de Mănăstirea Gheorghe Hozevitul și cățărată cam la 50 de metri în sus față de firul văii, pe coasta stâncoasă și pare un cuib de rândunea.

Chilia monahului Pavel, prietenul părintelui Ioan, se află în apropiere și are un mic Paraclis, unde adesea se făcea și Sfânta Liturghie. Părintele Ioan a avut mult de suferit și de la arabii beduini, care aruncau cu pietre cu scopul ca să-l alunge de acolo, dar el toate le-a suferit cu bucurie și smerenie. În peștera părintelui Ioan accesul era destul de greu, căci de la un anumit loc versantul era aproape vertical și acolo a pus o scară de 5 metri, pe care o trăgea sus, așa că primea numai pe cine voia. Cât a trăit în peșteră nu a primit parte femeiască. În chilie, după ce făcea pravila și canonul, părintele Ioan se ocupa cu scrisul și cu traducerea din limba greacă în limba română. A extras din cele mai folositoare cărți, care să fie folositoare tuturor creștinilor, care le vor citi. A scris în versuri și în proză. Toate scrierile lui sunt scrise cu atâta duh de smerenie și umilință, că toți care le citesc nu pot să nu lăcrimeze, oricât de împietrită ar fi inima. O parte din opera lui a apărut în două volume sub titlul «Hrană Duhovnicească».

Părintele Ieroschimonah Ioan (cel mai înalt), împreună cu vecinul său de pustie, monahul Pavel

Din scrierile lui, se poate înțelege viața lui plină de nevoințe și totdeauna cu mintea și cu inima la Cel Răstignit pe Golgota, pentru mântuirea lumii. Așa gândind ziua și noaptea până i s-a apropiat sfârșitul.

Mutarea sa la Domnul

Cu două săptămâni înainte de a-și da sufletul în mâinile Domnului, ziua pe la amiază, a văzut pe cerul senin în partea dreaptă o cunună din frunze de finic și scris: «Fericiți...» și alte cuvinte iar în stânga: «Blestemați...» și alte cuvinte... și fulgere și săgeți ca de trăznet. Vedenia a spus-o ucenicului său, schimonahul Ioanichie,

care l-a îngrijit tot timpul și i-a spus că dacă îi va scădea temperatura și o să poată vorbi, o să-i spună mai multe din tot ce a văzut din vedenie pe cer. Scrisul «Fericiți...» fiind pentru dânsul n-a voit să spună ca să nu se laude singur. Cunoscând că i se apropie sfârșitul, s-a împărtășit singur vineri dimineața, cu Sfintele Taine.

Temperatura îi creștea mereu și slăbea văzând cu ochii și nu a mai spus celelalte cuvinte din vedenie. Fiind luna august, afară temperatura era de 40 de grade. Peste noapte, părintele Ioan s-a ridicat, vrând să spună ceva, dar n-a putut spune nimic și s-a culcat înapoi în pat. După un ceas, a ridicat mâna dreaptă în sus și blagoslovea în toate părțile pe Sfinții Părinți pe care i-a lăudat în scrierile lui. După aceea, în zorii zilei de sâmbătă, 5 august 1960, a fost chemat la cele veșnice - singurul părinte român care se mai afla la Locurile Sfinte din Valea Iordanului, Ieroschimonahul Ioan Iacob. Răbdând cu multă tărie bolile din timpul vieții, cu regim sever de mâncare și băutură, cu mintea ațintită mereu la Patimile Celui Răstignit pe Golgota, Părintele Ioan a reușit să dematerializeze trupul și să se unească cu Dumnezeu în rugăciune. Știa că se duce la Domnul la o vârstă foarte tânără, dar nu a fost deloc întristat și singur s-a pregătit în seara zilei de 4 august.

Ucenicul lui, schimonahul Ioanichie, spune că îi punea un șervet muiat în apă, căci tot trupul ardea, având temperatura de 40 de grade și totuși niciodată nu a scos un «Of»! ci numai îi mulțumea frumos.

Era statornic în toate canoanele Bisericii

Părintele Ioan, în toată viața lui, a căutat ca să respecte canoanele Bisericii Ortodoxe, de la cele mai mici lucruri până la cele mai mari. Astfel, când a slujit Sfânta Liturghie în Mănăstirea Gheorghe Hozevitul, în ziua Sfântului Ioan Botezătorul, a refuzat să dea Sfânta Împărtășanie la o preoteasă din satul Taibe, pe motiv că înainte cu o zi, la Botezul Domnului, mâncase carne, adică nu postise trei zile înainte.

Atunci egumenul, care era duhovnicul ei și îi cunoștea situația, și-a pus epitrahilul pe umeri și a împărtășit-o.

Din momentul când a fost hirotonit preot în Biserica Sfântului Mormânt și până la sfârșitul vieții, Părintele Ioan n-a slujit împreună cu alt preot. De asemenea, când slujea Sfânta Liturghie, nu punea la Proscomidie pe clericii de care auzise a fi masoni.

După moarte, Părintele Ioan a fost îngropat într-un vechi mormânt, care exista în peștera lui și unde în trecut fuseseră în gropați mulți pustnici. Deasupra s-au pus scânduri și capac din pământul tare ca betonul.

Ajutorul duhovnicesc

În anul 1968, ucenicul lui, schimonahul Ioanichie reu-șește să publice o parte din scrierile părintelui Ioan, în două volume, sub denumirea de *«Hrană Duhovnicească»,* carte cu cele mai minunate și umilicioase cugetări, care suie pe om cu sufletul la cer, scrise în versuri, poezii care oglindesc și viața Părintelui Ioan, fiind de o profundă simțire duhovnicească.

Descoperirea Sfintelor sale Moaşte

După un timp îndelungat, părintele Ioan arată în vis ucenicului său, schimonahul Ioanichie, că trebuie dezgropat, dar egumenul și părinții din mănăstire au hotărât să-l lase acolo pentru totdeauna. A trecut un an de la arătarea în vis și egumenul în cele din urmă a acceptat ca să-l dezgroape, dar cu condiția de a rămâne în același loc; aceasta s-a întâmplat în 1980, adică după 20 de ani de la îngropare. Când s-a dezgropat trupul Părintelui Ioan, s-a văzut o minune mare.

Trupul Părintelui Ioan era întreg, cu miros plăcut, cu hainele neputrede, epitrahil și schima întregi și pielea uscată pe oase și arăta ca și cum ar dormi, cu fața curată, cu barba neagră întreagă,

fața plăcută ca și cum ar dormi.

Văzând egumenul această minune, s-a hotărât să-l aducă 1a Mănăstirea Hozeva într-un sicriu provizoriu, care nefiind de bună calitate și frumos, nu putea să fie expus și arătat la închinători, dar bani nu erau pentru a se cumpăra alt sicriu.

În timp ce era expus în mănăstire în acel sicriu provizoriu, o femeie tocmai din Australia, mama preotului Haralambie, a avut o vedenie în vis în care s-a arătat o persoană necunoscută ei ca și călugăr și i-a spus să adune bani pentru a face o raclă pentru un sfânt cu trupul întreg. Dar cum îl chema și în ce loc era, nu i s-a arătat. Povestind visul la unul și la altul, toți se mirau, neștiind ce înseamnă asta.

Nu mult după această întâmplare, a venit la închinăciune o persoană de acolo, care a văzut pe Sfântul Ioan și a spus că acum a găsit pentru cine trebuia să fie racla. Era pentru Noul Sfânt Ioan, de la Mănăstirea Hozeva. Cu banii adunați în Australia i s-a făcut o raclă frumoasă, care s-a așezat în Biserica cea mică a Sfântului Ștefan, lângă mormântul Sfântului Gheorghe Hozevitul. Aici vin închinătorii și se închină cu multă evlavie și credință, sărutând racla și fiind foarte impresionați de această minune.

În timpul după ce a fost dus la Biserică, egumenul a plecat în Grecia după ceva ajutoare necesare reparării drumului ce duce spre mănăstire, fiind foarte prăpăstios. După plecarea egumenului, niște preoți din Patriarhie nu credeau de cuviință să se așezate în acest lăcaș niște moaște noi și mai ales de alt neam. S-au sfătuit cu Patriarhul și au hotărât să vină o comisie la fața locului și să-l ducă în altă parte. Arhierul n-a voit să-l scoată în lipsa egumenului, și a așteptat ca să se întoarcă din Grecia. În acest timp însă Patriarhul a murit, arhierul a fost operat de rinichi, altul s-a îmbolnăvit rău de inimă; astfel, comisia s-a dizolvat.

După cele întâmplate, i-a luat frica de pedeapsa Sfântului și n-au mai venit, iar Sfintele Moaște se odihnesc în pace, fără să le tulbure nimenea.

Înainte-vederea Părintelui

În timpul vieții sfântului, a venit la peștera în care locuia un preot numit Mitrofan, care locuia atunci în Sfântul Munte Athos și care era pictor de meserie. Mitrofan, văzând singurătatea acestor locuri de la Schitul Sfânta Ana și plăcându-i foarte mult, s-a hotărât să lase Sfântul Munte și să vină să locuiască acolo, spunându-i Părintelui Ioan că mai întâi se duce acasă, ca să aranjeze casa și apoi se va întoarce. Părintele Ioan i-a spus:

- Dacă vii, vino așa cum ești acuma, dar dacă vrei să pui casa la rânduială, nu ai să mai vii deloc.

Într-adevăr, plecând la Sfântul Munte, s-a apucat de lucru cu picturi trecând doi ani. Un ucenic de-al lui, cu năravul rău de a fura, i-a luat niște pensule de valoare. Preotul Mitrofan certându-l, ucenicul s-a mâniat și într-o seară i-a ținut calea și l-a omorât. Așa s-au realizat cele spuse de părintele Ioan, că *dacă nu rămâi acuma, nu vei mai veni*.

Diferite semne

O credincioasă venită din Grecia la Mănăstirea Hozeva, văzând Sfintele Moaște ale părintelui Ioan, a fost impresionată s-a întristat mult și s-a căit că le-a văzut, zicând:

- Mai bine nu le vedeam.

Ea era venită cu un grup de vizitatori. Mergând acasă la gazda din Ierusalim unde se oprise, a ațipit și i s-a arătat Sfânt Ioan întruchipat foarte frumos, spunându-i:

- Elena, de ce te-ai speriat de mine? Eu sunt Ioan. Ce rău ți-am făcut?

Elena, după acest vis, a vrut să vină din nou la Mănăstirea Hozeva ca să-și ceară iertare de la Sfânt, dar trebuia să plece cu grupul din țară. După un an, a venit în mod special numai ca să-și ceară iertare și să obțină o fotografie a Sfântului Ioan, ca să-l pună la loc de cinste.

Alte două mărturii despre Sfântul Ioan Iacob Românul

Cele două mărturii le-am primit în timpul pelerinajului în Țara Sfântă, în anul 2007, de la un părinte din obștea S10861086fântului Sava, părintele Hrisant, care a aflat istoriile de mai jos prin viu grai, de la cei care au trăit aceste lucruri: unul din ei - stareț al unei mănăstiri importante din Țara Sfântă; celălat - episcop apropiat Patriarhiei de Ierusalim.

Un părinte de la mănăstirea Sfântului Gherasim de la Iordan a fost chemat la Hozeva pentru a confirma, alături de trimișii Patriarhiei din Ierusalim, că proaspăt-dezvelitele moaște ale Cuviosului Ioan Iacob sunt cu adevărat așa cum le descriau călugarii hozeviți (adică galbene ca ceara, ușoare, uscate, plăcut mirositoare și făcătoare de minuni).

După ce le-a văzut, călugărul de la Iordan a fost foarte impresionat, însă în scurt timp, pe drumul către casă, s-a tulburat și nu știa dacă să își creadă ochilor.

În drumul spre mănăstire s-a întâlnit cu unul din conducătorii beduinilor din valea Iordanului, care îl cunoștea bine și i-a simțit tulburarea. În cele din urmă, părintele din Mănăstirea Sfântului Gherasim a recunoscut:

«- Vin de la Hozeva, unde l-au dezgropat pe Ioan Iacob, românul care viețuise acolo. I-au găsit osemintele întregi și frumos mirositoare, însă eu m-am tulburat, căci nu știu dacă într-adevăr a fost un sfânt.»

Beduinul l-a privit uimit și i-a spus:

«- Să nu te lași tulburat de gândul acesta. Eu însumi, pe când românul acela trăia într-un bordei de la Ierihon, am descoperit că nu este un om obișnuit. I-am dat la o parte ușa într-o zi, când l-am căutat cu treburi, și l-am găsit rugându-se, într-un chip nemaivăzut, fără să atingă pământul. Am ieșit de acolo fără să mă vadă, și vreau să te încredințez că a fost un om sfânt înaintea lui Dumnezeu.»

În clipa aceea, călugărul și-a regăsit liniștea și a înțeles că fusese chemat ca martor al descoperirii unui Sfânt, ceea ce a și devenit,

din clipa aceea.

†

A doua întâmplare s-a petrecut chiar în «culisele» Patriarhiei Ierusalimului. Din felurite pricini, îndeobște legate de obârșia română a Sfântului Ioan Iacob, (a cărui sfințenie nu era pe placul unor clerici ai Patriarhiei grecești, care nu erau de acord cu evlavia și dragostea închinătorilor față de un Sfânt român, s-a luat o hotărâre nemaipomenită: Sfântul Ioan Iacob urma să fie îndepărtat de la fața pelerinilor: fie prin reîngroparea moaștelor, fie prin trimiterea lor de acolo. Chiar dacă pare aproape de necrezut, au existat mai multe episoade și încercări de acest fel.

Unul din aceste episoade, însă, l-a convins pe un episcop ostil Cuviosului Părinte Ioan Iacob că ceea ce face nu este pe placul Domnului. Episcopul urma să plece la Hozeva pentru a «pune capat» închinării la moaștele Sfântului Ioan Iacob Romanul. Planul său fusese urzit până în cele mai mici detalii, de care nu avem știință. Știm doar că în noaptea dinaintea plecării spre Hozeva, episcopul a fost lovit fără veste de o vătămare a pântecelui, care l-a țintuit la pat câteva zile, fără vreo pricină explicabilă din punct de vedere medical. Episcopul și-a oprit mai întâi gândurile rele, îndreptate împotriva Cuviosului Ioan, apoi prigoana. În scurt timp, și-a revenit.

Hozeva, loc sfinţit

Locurile acestea pe unde a pustnicit Sfântul Ioan Iacob Românul, din pustiul muntelui și a văii Hozeva, au jucat un rol important din cele mai vechi timpuri.

Isus al lui Navi, urmașul lui Moisi, după căderea cetății Ierihon, a trecut pe drumul ce șerpuiește de-a lungul pârâului Wadi Kelt sau, cum i se zice astăzi - Valea Hozevei, și a ajuns pe locul unde se află astăzi Ierusalimul.

Sfinții Părinți Ioachim și Ana au avut în Valea Hozevei o stână de oi. Fiind foarte supărați că nu aveau copii, au plecat acasă. Sfântul Ioachim a venit în Valea Hozeva și s-a urcat în peștera unde

a stat cândva și Sfântul Ilie și s-a rugat aici timp de 40 de zile, ca să se milostivească Domnul și să-i dea copil. Sfânta Ana a rămas în Ierusalim în locuința lor din apropiere Porții Leilor (sau a Sfântului Ștefan), unde la fel era o peșteră și s-a rugat mult Domnului. După cele 40 de zile de post și rugăciune, amândoi au fost vestiți de îngerul Gavriil că vor avea pruncă, ce urma să fie Maria, Maica Domnului nostru Iisus Hristos.

După ce Sfânta Ana a dus-o pe prunca Maria, în vârstă de trei ani, la Templu, în Sfânta Sfintelor, pe locul unde se află astăzi moscheea lui Omar, s-a retras tot pe Valea Hozeva, într-o peșteră situată la circa un kilometru mai spre Ierihon de la Peștera Sfântului Ilie. Aici s-a retras Sfânta Ana cu un grup de femei evlavioase și de atunci locul se cheamă «Der Benat», după denumirea arabă sau Mănăstirea Femeilor sau Schitul Sfânta Ana.

Tradiția spune că piciorul drept al Sfintei Ana a fost păstrat la schit până prin secolul al XV-lea, când călugării de aici au fugit la Sfântul Munte Athos, de teama prigonitorilor și au luat și piciorul drept al Sfintei Ana și au întemeiat Schitul Sfânta Ana din Muntele Athos, spre versantul sudic.

Sfântul Prooroc Ilie, urmărit de Isabela, s-a adăpostit aici timp de trei ani și jumătate, hrănit de un corb, care dimineața îi aducea carne și seara pâine. Această peșteră a rămas intactă de la Sfântul Ioachim până astăzi, chiar după ce mănăstirea a fost distrusă de Hosroe, împăratul perșilor, la anul 614.

Învățătura Părintelui Ioan

Grijă mare a avut Părintele Ioan pentru folosul sufletesc - al său și al altora -, după cum se vede în scrisoarea aceasta a lui, cu denumirea «Citirea și Cugetarea la Dumnezeieștile Scripturi».

El spune: «De multe ori am scris cuvinte pentru folosul meu sufletesc și am crezut că din aceste cuvinte pot folosi și alte persoane, care nu prea au vreme să deschidă cărțile și poate nici nu

au la îndemână cărțile potrivite. Știu că în ziua de azi toată lumea este grăbită și cărțile cele groase ale Sfinților Părinți stau uitate și rar cine le mai citește. Așa este duhul veacului; așa sunt ocupațiile oamenilor, așa este războiul cel nevăzut, încât lucrul duhovnicesc, și mai ales citirea cărților sfinte, nu prea au loc în viața creștinilor de azi. Și asta nu se întâmplă numai în lumea mirenilor, ci înșiși monahii au început să ajusteze viața după moda nouă. Grija celor pământești îi ține încătușați și nu pot să mai afle vreme pentru citirea și cugetarea dumnezeieștilor Scripturi. Abia au vreme să asculte Sfânta Liturghie. Însă și atunci, mintea le este împovărată cu grija trupească și necazurile vieții.

Pentru îndulcirea sufletului, greu se găsește vreme în veacul nostru. Și aceasta ne păgubește mai mult decât toate. Căci neavând răgaz a privi mai des către cele cerești uităm rostul vieții, slăbim duhovnicește și ajung de multe ori la deznădăjduire, când știm ce fel de făgăduință am făcut înaintea lui Dumnezeu și când vedem că se cheltuiește viața în chip zadarnic.

Iată cum ne sfătuiește Cuviosul Nicodim Aghioritul în privință aceasta: «Toți creștinii care știu carte, datori sunt a citi dumnezeieștile Scripturi, pentru că după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur, fără de citirea Sfintelor Scripturi nu poate cineva a se mântui.» În cuvântarea sa cea pentru Lazăr, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: «Că nu este cu putință, nu este a se mântui cineva, neîndulcindu-se adeseori de citirea duhovnicească.» Apoi, Sfântul Ioan Scărarul ne încredințează că citirea luminează și adună pe minte și năravurile le pune la îndoială. Iar Sfântul Efrem Sirul zice: «În ce chip trâmbița strigând în vreme de război, deșteaptă osârdia vitejilor luptători împotriva inamicului, așa și Sfintele Scripturi deșteaptă osârdia ta spre cel bun și te îmbărbătează pe tine împotriva patimilor. Pentru care, frate al meu, trezește-te cu întemeiere și te sârguiește de-a pururea a te lipi de Sfintele Scripturi, ca să te învețe pe tine cum se cade a fugi de cursele vrăjmașului și a dobândi viața veșnică. Sunt însă unii care citesc, dar nu-și dau silința ca să înțeleagă cele scrise.»

Sfântul Apostol Pavel scrie către ucenicul său Timotei: «Ia aminte la citire.» Iar despre Sfântul Vasilie cel Mare și Sfântul Grigorie Teologul, spune istoricul Rufin, că 13 ani au șezut în pustie, cugetând Scripturile. Acum să ne oprim puțin la cei care trăim în veacul acesta de pe urmă și să ne întrebăm: Dacă în vremea cea veche era neapărat nevoie de citire Scripturilor; dar oare astăzi, când s-au înmulțit vicleșugurile în lume și s-au împuținat păstorii cei buni; acum, când nu mai găsești pildă de viață și nici povățuitori sufletești; cu atât mai mul trebuie să ne sârguim la citirea Sfintelor Scripturi, căci în ele vom găsi mângâiere și luminare.

Din Sfântul Isac Sirul, Cuvântul 36, Părintele Ioan a extras cele ce urmează, care sunt de folos pentru toți: «Aceasta este voia Duhului Sfânt, ca să fie iubiții lui în neîncetate osteneli. Nu locuiește Duhul lui Dumnezeu în aceia care trăiesc în odihnă, ci duhul diavolului: după cum și unul din cei ce iubea pe Dumnezeu a zis: «M-am jurat să mor în fiecare zi!» Prin aceasta, se deosebesc robii lui Dumnezeu cei curați, de ceilalți; căci aceștia trăiesc în scârbe și strâmtorări, iar lumea în desfătare și odihnă: pentru că nu a voit Prea Bunul Dumnezeu, ca iubiții Lui robi să aibă odihnă în această viață, ci mai mult a voit ca însuși ei în scârbe, în greutăți, în griji, în sărăcie, în goliciune, în singurătate și datorii; în boale și defăimări; în bătăi și zdrobirea inimii; cu trup bolnăvicios și chip scârbit de neamuri, într-o stare care nu se aseamănă cu ceilalți oameni; în locuință singuratică și liniștită și cu totul nevăzut de oameni și slobozi de orice lucru care aduce mângâiere pământească.

Pentru asta, aceștia plâng și lumea râde; aceștia suspină și lumea se bucură; aceștia postesc și lumea se desfătează; ziua se ostenesc și noaptea se pregătesc de nevoință. Sunt unii care se dau la osteneli de bună voie și la scârbe împotriva patimilor; alții, goniți de oameni. Și unii din aceștia s-au gonit; alții s-au ucis și alții se ascundeau prin crăpături. Și se împlinea la ei cuvântul care zice că «în lume scârbe veți avea, dar în Mine vă veți bucura.» Căci cunoaște Domnul: câți trăiesc în odihnă, nu pot să rămână în dragostea Lui - și pentru aceasta, i-a împiedicat pe ei de la odihnă

și de la pofte, Hristos Mântuitorul nostru, a Cărui dragoste este mai puternică decât moartea cea trupească și să arate și în noi puterea dragostei Lui. Amin. Printre scrierile Sfântului Ioan, s-a găsit aceasta, foarte importantă pentru mântuirea sufletelor: să nu ne facem judecători slujitorilor lui Dumnezeu, după cuvintele Evangheliei care zice: «Nu judecați ca să nu fiți judecați.» Mat. VII, 5.

În Istoria Bisericească a preaînțeleptului ierarh Meletie spune că după ce s-a terminat cel dintâi Sobor a toată lumea din Niceea, se bucura mult Sfântul Împărat Constantin cel Mare, pentru biruința Bisericii împotriva celor hulitori. Fiind și împăratul de față la Sobor, i-a cinstit pe Sfinții Părinți cu daruri bogate după vrednicie, iar Cuviosului Pafnutie îi săruta împătatul cu multă evlavie ochii cei scoși și mîinile lui ciuntite de tirani. De asemenea, pe toți ceilalți mărturisitori îi săruta cu cinste pentru a lua sfințenie de la ranele lor pe care le-au primit în vremea prigoanei. Unul dintre părinții Soborului a dat înscris împăratului niște jalbe împotriva unor episcopi cu purtări rele. Însă marele împărat Constantin n-a voit nici măcar să citească hârtiile lor și nici nu s-a interesat cine sunt clericii vinovați, ci în fața tuturor a ars hârtiile, zicând următoarele cuvinte: «Dacă eu însumi aș vedea cu ochii păcătuind pe vreun cleric, atunci l-aș acoperi cu hlamida mea adică cu mantia împărătească.» Sfântul împărat a căutat prin aceasta să dea pildă la toți spre a nu vădi păcatele sau neputințele cele ascunse ale clericilor. Cei care scot la iveală păcatele sau neputințele clericilor (preoților) se fac prin aceasta defăimători de lege, căci toți clericii sunt slujitori ai Legii lui Dumnezeu.

Sunt unii creștini care judecă și nici nu vădesc neputințele clericilor, dar în schimb se feresc să ia în blagoslovenie de la cei cunoscuți cu neputințe omenești sau pătimași. Iar dacă se întîmplă de plătesc Liturghii, ori se împărtășesc la asemenea clerici și pe urmă află că fumează ori se îmbată sau alunecă în alte patimi, atunci creștinii aceștia se căiesc pentru că au cerut Sfințenia de la cei pătimași. Unii ca aceștia, măcar că nu judecă la arătare cu vorba, însă cu lucrul (adică cu purtarea lor), se fac judecătorii lor.

Cei ce se înşeală în materie de Credinţă, nu mai au Har Dumnezeiesc

Fraților, dacă preotul sau arhiereul este dreptcredincios, atunci să fim încredințați că darul Sfântului Duh lucrează prin el, la orice Taină bisericească, oricât de păcătos ar fi el. Numai atunci când este anatemizat sau caterisit de către sobor ori de către arhiereul locului, sau când predică pe față vreo învățătură greșită, atunci cu adevărat nu mai lucrează darul Sfântului Duh prin el. Atunci trebuie să te ferești de asemenea clerici.

În Pateric este un exemplu despre a nu judeca pe slujitorii lui Dumnezeu. Ava Marcu Egipteanul a petrecut 60 de ani neieșind din chilia sa. Și avea preotul Schitului obiceiul, de venea să facă Sfânta Liturghie în chilia lui în anumite zile. Diavolul, văzând răbdarea bătrânului cea îmbunătățită, a meșteșugit ca să-l ispitească cu osândirea. Deci, a îndemnat vicleanul pe un frate oarecare ce era îndrăcit ca să meargă la bătrânul ca pentru blagoslovenie. Și ajungând la pustnic, mai înainte de a rosti alt cuvânt, striga îndrăcit către bătrânul, zicând: *«Preotul tău are miros de păcat, deci să nu-l mai lași să intre la tine!»* Iar bătrânul cel insuflat de către Dumnezeu a zis către el: *«Fiule, toți oamenii își leapădă afară murdăria, iar tu ai adus-o la mine, dar scris este: Nu judecați ca să nu fiți judecați. Însă deși preotul este păcătos, Domnul îl va mîntui pe el, căci scris este: și vă rugați unul pentru altul ca să vă tămăduiți»* *(Iacob V-5).* După ce a rostit aceste cuvinte, făcând rugăciune, Sfântul bătrân a gonit pe demon din om și l-a slobozit sănătos. Iar Bunul Dumnezeu, văzând nerăutatea bătrânului, i-a descoperit lui un semn minunat. Și iată cum mărturisește singur, prin însăși cuvintele lui, zicând:

- Când voia preotul să înceapă Sfânta Liturghie, am văzut pe îngerul lui Dumnezeu pogorându-se din cer și punând mâna pe capul preotului. În clipa aceea, s-a făcut preotul ca un stâlp de foc. Iar eu, mirându-mă pentru acea vedere, am auzit un glas zicând către mine:

- Omule, ce te-ai mirat pentru lucrul acesta? Căci dacă împăratul cel pământesc nu lasă pe boierii săi ca să stea întinați înaintea lui,

ci toți sunt îmbrăcați cu slavă multă, atunci cu cât mai mult nu va curăți puterea cea dumnezeiască pe slujitorii Sfintelor Taine, când stau înaintea Slavei celei cerești? Auzind aceste graiuri, ava Marcu mai mult s-a sârguit a cinsti persoanele sfințite, sporind întru nevoințele sale. Iată ce daruri minunate primesc cei care nu osândesc pe clerici.

Despre viaţa Părintelui Ioan

Viața părintelui Ioan este un exemplu viu de urcuș continuu spre desăvârșire și unirea în duh a sufletului cu Dumnezeu. Prin nevoință aspră, și-a curățit sufletul de patimi, întărindu-și firea cu virtuțile cele mai alese, care l-au dus la trăirea cea mai înaltă posibilă puterilor omenești de cunoaștere și iubire. Muncă titanică a depus ca să extragă din cărțile Sfinților Părinți cele mai importante învățături folositoare tuturor celor ce le vor citi, și, ca să fie mai atrăgătoare, le-a pus în versuri - unele deja publicate în cartea *Hrană Duhovnicească*.

Toate învățăturile din scrierile părintelui Ioan sunt destinate tuturor celor ce le vor citi și le vor aplica în viață, dar mai ales credincioșilor români de pretutindeni.

În poezia *Paza Sufletului* se pune în evidență rolul pocăinței, al spovedaniei și al gândului la moarte.

În poezia *Glasul Păstorului Celui Bun* se descrie problema Întrupării și a Patimilor Domnului nostru Iisus Hristos, care ne cheamă pe toți la El, ca la urmă să ne dea odihnă.

În poezia *Dorul Bunicii* se vede viața Sfântului Ioan, când era mic și crescut de mătușa Maria, căreia îi citea din Patimile Domnului. Părintele Ioan de mic a stat la Picioarele Crucii și cu mintea ațintită la Cel Răstignit, Care l-a ajutat tot timpul până a ajuns la cel mai înalt pisc al transformării dumnezeiești a ființei lui, curățite și iluminate de Duhul Sfânt.

Pline de viață și adâncă simțire sunt și poeziile de mai jos:

Mustrarea Tainică de Sus - Pentru Nesimțirea Mea. Rugăciuni și Cugetări Umilicioase (ca a fiului risipitor). Glasul Conștiinței. Cele șapte Păcate de Moarte. Răstignitorii de Azi la Sfânta Înviere.

Sabia Durerii. Lumina Sfintei Învieri. Pe Drumul Crucii. Canonisirea împiedicată de cei Adormiți. Floarea Bisericii din Carhidon. Spre Asfințitul Vieții Mele. Singura Mângâiere Românească. Himera Omului Modem. Mizeria din Lume și Cheful celor cu Radio etc.

Scrierile Părintelui Ioan și viața lui reprezintă un bun model de urmat de credincioșii creștini după poruncile Mântuitorului nostru, Iisus Hristos și pentru urcuș pe scara valorilor spirituale până la nepătimire și iubire.

ANEXA 1

(Viața Sfântului Ioan Iacob este scrisă de ucenicul lui, schimonahul Ioanichie din Mănăstirea Gheorghe Hozevitul și pustnic în Mănăstirea Sfânta Ana)

Păsările cerului se despart cu greu de Părintele Ioan

Trebuie să pomenim aici și întâmplarea cu păsărelele cerului, hrănite și cântate de părintele Ioan în unele poezii ale sale și care au venit să dea ultimul salut la prohodirea părintelui Ioan. Faptele sunt istorisite de părintele arhimandrit Amfilohie, starețul Mănăstirii Gheorghe Hozevitul, care a făcut îngroparea părintelui Ioan. Arhimandritul Amfilohie, fiind la Atena în anul 1981, în fața unui grup de credincioși, admiratori ai părintelui Ioan, printre altele a istorisit și evenimentul întâmplat cu păsărelele.

Părintele Ioan și-a cunoscut singur sfârșitul și l-a scris pe peretele peșterii. Fiind înștiințat de moartea părintelui Ioan, arhimandritul Amfilohie a coborât la peșteră și cu alți pustnici din pustia Ruva s-au urcat sus cu ajutorul unei scări și l-au găsit pe părintele Ioan mort pe rogojină. Își pregătise singur mormântul.

Era cam la orele 10 ziua și a început prohodirea și dintr-o dată s-a umplut camera de păsări sălbatice din pustiu, care au început să zboare în toate părțile, așezându-se pe cărți, stingând luminile, bătând din aripi deasupra trupului cuviosului Ioan și așezându-se pe trupul lui. Părinții au crezut că le este foame și au adus mâncare: pâine și

posmag ce erau sus pe stâncă, puse de părintele Ioan, dar nu le-au trebuit. După terminarea slujbei, părintele Ioan a fost pus în mormânt și deasupra acoperit cu scânduri și pământ și când operația de acoperire a fost gata, toate păsărelele au zburat afară și s-au împrăștiat în toate părțile, ele au dat ultimul salut celui ce le-a iubit. După plecarea păsărelelor, s-a mai adus pământ și s-a făcut mortar cu apă și s-au acoperit bine scândurile, așa încât mormântul a fost ermetic închis.

ANEXA 2. *Însemnare de pe un carnețel din 1942*

În această zi, am citit cuvântul Marelui Vasilie, despre paza ce se cuvine a o avea călugării tineri față de cei de o vârstă, precum și pericolul sufletesc ce pândește pe cel care nu păzește aceasta. M-am simțit adânc înțepat la inimă de acest cuvânt și m-am hotărât să mai curm întâlnirile dese și cu multă vorbărie, precum și neorânduiala la mâncare, mai ales sărbătorile cu două mese.

De dimineață, neorânduiala la mâncare; rugăciune cu inima împietrită; vorbă îndrăzneață lipsită de smerenie; gânduri spurcate, lenevire la canon și la pravilă; vorbă multă seara după vecernie; la Biserică - cu multă nesimțire și trândăvie. Astăzi la ceasul unu, n-am pomenit la proscomedie pomelnicile și anaforă n-am luat din mâna preotului de la Marina greacă din Egipt, care a slujit Sfânta Liturghie, că era calendarul nou și toată ziua am petrecut-o cu discuții despre călugări.

ANEXA 3. *Mărturii*

În anul 1986 de Sfânta Înviere, au venit la Sfintele Locuri mulți închinători greci. O femeie din Creta a dat părintelui stareț Amfilohie o linguriță de aur și a spus: O femeie, care a vizitat Sfintele Locuri și mănăstirea Hozeva, a rămas cu multă evlavie la sfinții de aici. Femeia s-a îmbolnăvit greu și doctorii n-au putut face nimica și era gata să moară: sta nemișcată, nu mai vorbea, cu ochii închiși și toți așteptau să-și dea sufletul. Deodată se deșteaptă, deschide ochii și începe să vorbească și spune: am văzut un preot cu Sfântul

Potir în mână și mi-a spus să fac Cruce și s-a atins cu lingurița de limba mea și mi-a spus: eu sunt Ioan Iacob Hozevitul și s-a făcut nevăzut. Femeia era sănătoasă. De bucurie, a comandat o linguriță de aur și a trimis-o ca mulțumire Sfântului.

Un preot grec, care a ajutat la transportul Moaștelor Sfântului Ioan de la Peștera Sfânta Ana în mănăstire, a spus următoarele: o persoană a tăiat 3 fire de păr de la Sfântul Ioan ca să le aibă de blagoslovenie. I s-a arătat Sfântul Ioan și i-a zis să pună la loc firele de păr, fiindcă îi trebuiesc. Persoana respectivă a pus firele de păr la loc. Se crede că persoana în cauză este chiar preotul, dar a spus de altă persoană.

În anul 1965, s-a îmbolnăvit starețul, părintele Amfilohie, și a intrat în spital. Aici la mănăstire a venit un preot sârb, care nu știe a citi bine grecește și el are grijă de mănăstire și de Biserică, nefiind altul, fiindcă ceilalți sunt bătrâni. El aprinde si candelele și tămâiază. Odată sau de două ori nu a tămâiat după ce a aprins candelele. I s-a arătat Sfântul Ioan și i-a zis: de ce nu tămâiezi în Biserică? De atunci, este atent să tămâieze regulat. După ce a murit părintele Ioan Iacob, maica Galina din Ierihon, îl pomenea în rugăciunile ei împreună cu alți răposați trecuți în pomelnicul ei. După un timp a citit niște scrisori de ale părintelui Ioan, în care era multă râvnă pentru credința ortodoxă si pentru calendarul vechi, după care maicii Galina nu i-a plăcut si l-a șters din pomelnic. După un timp oarecare, îi apare în vis părintele Ioan și îi zice: ce rău ți-am făcut, de ce nu mă mai pomenești? După aceea maica Galina, iar l-a pomenit până la moartea ei.

În 1986, a murit starețul arhimandrit Amfilohie, care a dezgropat pe părintele Ioan și l-a așezat în Biserică, unde se află și astăzi. În locul lui a fost numit un alt stareț, tot arhimandrit, tânăr de 22 de ani, iar părintele ieromonah sârb a rămas econom. După moartea starețului arhimandrit Amfilohie, marii epitropi și cu arhiereii din Patriarhie, s-au hotărât să-l scoată din Biserică pe părintele Ioan și să-l reîngroape, neavând evlavie la el. Dar problema s-a amânat până la reîntoarcerea starețului din Elveția și după ce s-a reîntors, s-a întâmplat ca Patriarhul Ierusalimului să plece în România,unde a fost invitat la

întronizarea noului Patriarh al României. Între timp, au vizitat mănăstirea Gheorghe Hozevitul 3 stareți din România, de la mănăstirile Secu, Neamțu și Bistrița, care s-au închinat la Moaștele Sfântului Ioan și au dus vestea reîngropării Sfântului Ioan și în România.

La reîntoacerea Patriarhului, Biserica Română din Ierusalim a cerut să ia Moaștele Sfântului Ioan și Patriarhia din Ierusalim nu a aprobat. Întrebat starețul nou ce se va întâmpla cu moaștele Sfântului Ioan, a răspuns că Patriarhia a hotărât să rămână pe loc. Aceasta este a doua oară, când s-au ridicat contra Sfântului Ioan.

O persoană cu numele Marina Fecioara, fiind la studii în Ierusalim, venea de la Mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul, unde se mărturisea la un părinte compatriot de-al ei. În 1988, cu 3 săptămâni înainte de Înviere, într-o noapte a visat că era înăuntrul Bisericii Sfântului Mormânt, ședea pe o bancă și citea pe niște hârtii, pe care le găsise acolo. Deodată vede un călugăr lângă ea, care îi zice: «acele nume pe care le pomenești sunt persoane care au făcut păcate în Biserică. Dar este părintele Ioan Hozevitul, om bun cu frica lui Dumnezeu, care a făcut voia lui Dumnezeu, eu îl cunosc, s-a sfințit, este sfânt. Atunci Marina a răspuns: «da, îl știu, este la Hozeva» și îndată a dispărut. Și zice Marina: eu când mă închinam în Biserică, nu sărutam racla cu Sfintele Moaște, de aceea n-a încredințat că cu adevărat a fost Sfânt și de atunci, de câte ori mă închin sărut și racla cu Sfintele Moaște și îl rog cu credința și îmi ajută la toate greutățile mele. Sfinte Ioane, ajuta la toată lumea!

În anul 1988, la 8 Septembrie, cu aranjamentul sărbătorii Nașterii Maicii Domnului, a rărnas părintele ieromonah Grigorie, deoarece egumenul era plecat în Grecia. Toate treburile le-a făcut foarte bine și a fost mulțumită toată lumea. A doua noapte după praznic, părintele Grigore, în vis se afla lângă racla cu Moaștele Sfântului Ioan. Deodată părintele Grigorie vede pe Sfântul Ioan în picioare în afară de raclă și îl întreabă: ce faci, părinte? Sfântul Ioan îi răspunde: «bine.» Atunci părintele Grigorie se pleacă, îi face metanie, zice: *«Blagosloviți»*, și îi sărută mâna. Sfântul zice: *«Domnul să te blagoslovească»*, îi face semnul Crucii deasupra capului și îi săruta

mâna. Când se ridică părintele Grigorie, nu-l mai vede, dar se uită în raclă și îl vede culcat cum era și mai înainte. Aceasta a fost un semn că Sfântul Ioan a fost mulțumit de modul cum a fost aranjamentul la sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului.

10. Altă dată, părintele Grigorie îl vede pe Sfântul Ioan în Biserică, stând în picioare, înalt și frumos cum era el și îi zice: *«Eu știu de ce ai plecat din Sfântul Munte, și stai aicea.»* Asta a fost că părintele Grigorie se gândea să plece din mănăstrire, iar Sfântul Ioan îi dă curaj să facă răbdare și să stea la mănăstire. Legătură strânsă a fost și este între Sfântul Ioan și schimonahul Ioanichie, ucenicul Sfântului cel mai apropiat. În mănăstire vin și persoane care vorbesc lucruri necuviincioase, de care fapt părintele Ioanichie este foarte supărat. Odată Sfântul i-a apărut și i-a zis de două ori: «nu vorbi și tu cu ei.» Scrie părintele Ioanichie: Sfântul parcă este viu printre noi, pe unii îi mângâie, pe unii îi ceartă.

În Miercurea Patimilor din anul 1989, au venit la Moaștele Sfântului Ioan mulți credincioși din toată lumea. A venit și o familie din Grecia, dar femeia avea duh necurat. Femeia s-a apropiat de sicriul cu Sfintele Moaște, dar dracul a trântit-o jos la pământ și a strigat puternic: *«Ioane, mă arzi! Ioane, mă arzi»*! și a ieșit din femeie, care s-a ridicat, s-a închinat la Moaștele Sfântului Ioan și a plecat liniștită. Când egumenul mănăstirii Gheorghe Hozevitul, i-a spus Patriarhului Diodor această minune, era de față și un arhiereu bătrân, care fusese prieten cu Sfântul Ioan.

Patriarhul a zis:*«eu îl cunosc demult, el era Sfânt de când trăia.»* Tot așa a spus și arhiereul: *«și eu îl cunosc bine, el este Sfânt de când trăia.»* Și cu alte ocazii, când a fost vorba de Sfântul Ioan, Patriarhul a spus că el îl cunoaște că este Sfânt de când era în viață. *(Din cartea «Saint Jean le Romain», tipărită de Mănăstirea Ortodoxă Saint Michel Lavardac 1988.)*

Într-o zi, 5 persoane au venit în plimbare până la Mănăstirea Saint Michel Lavardac, s-au instalat într-un balcon și discutau ce cunoșteau sau ce au auzit despre Sfântul Ioan Românul de la Hozeva. Una din ele era profesoară, celelalte erau două familii. Una din

femei zice: *«eu voi spune de ceea ce cunosc, ceea ce am văzut cu proprii mei ochi. Mama mea suferea de mari dureri de cap, foarte atroce de mai mulți ani și nu avea nici o șansă de vindecare. Am hotărât să venim cu mama la Mănăstire într-o trăsură, dar fiind în vârstă, nu ne-am încumentat și am renunțat. Ea ne-a spus apoi să ne închinăm înaintea Sfântului Ioan și să-l rugăm ca s-o vindece și dacă durerile vor înceta, ea va posti timpul celor 40 de zile din Postul Mare. Minunea s-a întâmplat și mama mea s-a resimțit fără nici o durere și a postit întregul Post Mare din anul 1985. Fiecare spune ceea ce știe, eu am spus ceea ce am văzut.»*

În septembrie 1985 mi s-a oferit Viața Sfântului Ioan Românul și am cunoscut existența sa și minunile sale. Cel mai mare din fii mei a căzut greu bolnav și eu am rugat adesea pe Sfântul Ioan pentru ca el să vină în ajutorul copilului meu. Într-adevăr, el s-a vindecat și a revenit ca mai înainte, plin de sănătate. Sfântul ne-a ajutat totdeauna. Începând din acea zi, în toate dificultățile noastre, mici sau mari, de fiecare dată, noi facem apel la el și ne ajută și veghează vizibil asupra noastră. Eu mulțumesc Domnului Iisus Hristos, Preasfintei Maicii lui Dumnezeu, tuturor Sfinților și Sfântului Ioan Românul. (*Din Revista Foi Transmise, Sainte Tradition nr. 42 Ianuarie 1989 a Mănăstirii Saint Michel Lavardac).*

Eu recunosc că dorințele prezentate Sfântului Ioan Românul au fost împlinite în săptămânile care au urmat. *(Jean Jacques Gerard, 9 Foix).* Eu am cerut în rugăciunile mele Sfântului Ioan Românul de a mă vindeca de bolile care m-au făcut să sufăr mult timp și eu am avut ușurare și vindecare imediată. *(Luciene Saroste, 47 ani). (Din Revista Foi Transmise» Sainte Tradition nr. 47 Noiembrie 1989). Sfântul Ioan Românul se roagă lui Dumnezeu pentru noi! «Sfântul Ioan Românul face minuni și eu țin a le semnala. Eu sunt fericită de această carte* (este vorba de Viața Sfântului în limba franceză), *care mă însoțește pretutindeni. Când mă aflu în suferințe, eu îmi îndrept rugăciunea către el, și îmi revin de îndată, și la fel și copiii mei.»*

Mme HS. 1123 Chalabre. 15/7/89

SFÂNTUL IOAN IACOB

IEROSCHIMONAHUL

SIHASTRU DIN ȚARA SFÂNTĂ

Partea 1

Pilde, cugetări în versuri

Paza sufletului

Singur lucrul meu din lume
Este mântuirea mea
Dacă eu nu văd de dânsa
Cine altul va vedea?

Nu cunosc apoi nici chipul
Întru care voi muri:
Pocăit ori încă slugă
La păcat mă voi găsi?

Trup și suflet dimpreună
De la Domnul mi s-a dat
Deci eu singur voi da seamă
Pentru cele ce-am lucrat.

Dacă nu mor fără veste
Boala mă va anunța;
Dar cu greutatea boalei
Voi putea a mă-ndrepta?

Lucrul mântuirii mele
Este pentru veșnicie
Și nu este dat a-l face
Decât numai singur mie.

Mintea mea de mai lucrează
Dar cutremurul de munci, Îi
mai dă răgaz să cerce
Viața mea de pân-atunci?

Hotărârea este dată;
«Trebuiește ca să mor»!
Nu știu când - poate chiar mâine
Sau în ceasul viitor.

Poate inima atuncea
Să se moaie de căință
Dar la cuget mă încurcă
Câte am pe conștiință.

După asta nu știu locul:
Poate unde dorm acum,
Poate unde stau, afară
Sau în casă, ori pe drum.

Împrejurul meu atuncea
Frații mei vor sta plângând,
Alții vor să iscodească
Despre banii de comând!

De voi fi cumva cu stare
Ei vor folosi momentul
Să mă-ntrebe mai cu seamă
Dacă-i gata «Testamentul»!

Poate ei cu grija asta
Vor uita să dea de știre
La părintele Duhovnic
Pentru Sfânta spovedire!

Va veni și el la urmă
Să mă-ntrebe de păcate
Dar se leagă poate limba
Și nici mintea nu mai poate.

Căci mai mult pe altă lume
Cugetarea mea va fi
Și căința mea atuncea
Nu știu cum se va primi!

Arătări îngrozitoare
Ochii mei atunci văzând
Nici nu știu când iau în gura
Sfintele ce mi-or fi dând!

Ca să-mi fie moartea bună
Eu să pregătesc acum
A virtuților merinde
Să le am atunci pe drum!

Să-mi adun acum din vreme
Cele ce voi socoti
Că la ziua de pe urmă
Nu le pot agonisi.

Spovedirea cea curată
Și cu duhul umilit
Cum și paza despre toate
Care dau de poticnit.

Dacă Sfânta Spovedire
Nu-i întreagă și curată
Vremea despărțirii noastre
Ne va fi înfricoșată!

Căci atunci amar ne vine
Când vedem a noastră stare
Și de vămile cumplite
Nu avem nici o scăpare!

Frică mare ne cuprinde
Că nu știm în veșnicie.
Muncă veșnică ne-așteaptă?
Ori nespusă veselie?!

Deci să am mereu în minte
Că la urmă am să mor
Și de trup se va desparte
Sufletul nemuritor!

Dacă clipa cea de-acuma
Ar fi clipa cea din urmă
Am nădejde de scăpare
Dacă viața mi se curmă?

Mă gândesc că după moarte
Trupul meu va fi sluțit
Nemișcat, fără simțire
Cu miros nesuferit!

La biserică ducându-l
Preoții cu rugăciune
Pogorâ-se-va în groapă
Să devie putrejune!

Pomenirea lui cu sunet
Va să piară de pe lume
Și cu vremea pământenii
Vor uita de al meu nume.

Iată cum se trece slava
Trupului de pe pământ
De a căruia plăcere
Toată viața mă frământ.

Deci mereu să iau aminte
La tot pasul meu din viață
Căci atârnă mântuirea
Chiar din clipa cea de față!

O, prea milostive Doamne
Să nu lași până-n sfârșit
Să amân eu pocăința
Cel prea mult ticăloșit!

Pomenirea despre moarte
(Glasul trâmbiții de-apoi)
Neîncetat să mă trezească
Ca alarma la război!

Eu în lume las o dâră
Pe o carte tăinuită,
Care-mi face după moarte
Toată viața mea vădită.

Frică-mi este că la urmă
Scrise nu se vor afla
Faptele care în viață
A le face se cădea!

Iară relele de care
Se cădea a mă feri
Poate toată, vai de mine,
Cartea ceia vor mânji!

Azi când cuget vremea morții
Înainte mi s-arată
Cum atunci se va deschide
Pentru mine judecată!

Un arap, rânjind la stânga
Îmi citește o carte groasă
Întru care este toată
Fapta mea cea ticăloasă!

Iar la dreapta, stând de față
Îngerul cu chip scârbit
Dintr-o mică carte spune
Bunele ce-am săvârșit!

Dacă este hotărâre
Ca să merg la fericire
Îngerii cu bucurie
Vor veni spre însoțire.

Iar de nu se află scrise
Fapte vrednice de milă
Demonii la întuneric
Mă vor stăpâni cu silă!

Vai de ticălosul suflet
Care-n iad se osândește
Chin mai mare este gândul
CĂ ÎN VECI NU SE SFÂRȘEȘTE!

Când va fi aproape vremea
Judecății viitoare
Vor fi semne mari în lună
Și în stele și în soare.

Judecata va să vină
Ca un furt fără de veste
Și fiind noi în păcate
Pocăință nu mai este!

Râu de foc va arde totul
Glasul îngereștii trâmbiți
Oamenii și împărații
Dobitoace, pești și păsări

Cu tot felul de stihii!
Va suna din patru «torți»
Și pe trupul meu acesta
Îl va ridica din morți!

Va chema din nou pe suflet
Din porunca lui Hristos
Ca să se împreuneze
Iar cu trupul cel de lut.

Sufletul atunci cu trupul
Nemurire va lua
Dar nu știu; pentru pierzare,
Sau spre fericirea mea.

Dumnezeu cu Sfânta Cruce
Va veni atunci pe nori
Întru toată Slava Sfântă
Ca un drept Judecător...

Glasul Păstorului Cel Bun

Omule, făptura mea
Pentru ce m-ai părăsit
Și pe alte căi mergând,
Drumul vieții l-ai greșit?

Iubitor de oameni sunt
«Și al milei Dumnezeu»,
Pentru ce te-ai făcut
Rob «potrivnicului Meu«?

Pentru tine, Eu - din veac -
Mântuire am lucrat,
Pogorându-mă de sus.
Cerurile am plecat.

Căci, luând Eu chip de rob.
Din Fecioară M-am născut
Și smerit, și prea sărac.
Pe pământ am petrecut.

Suferit-am prigoniri,
Vorbe rele și ocări.
Trupul Meu spre rane-am dat
Și obrazul la scuipări.

Pogorându-Mă din cer.
Ca să te ridic la el,
Chipul slavei am lăsat.
Pentru tine cel «mișel»!

Necinstire am răbdat,
Ca din nou să te slăvesc:
Întru tot sărac am fost,
Ca să te îmbogățesc.

Rane grele am primit.
Sângerându-Mă de tot.
Ca să-ți vindec rana ta
Și din «sângiuri» să te scot,

Strop de sânge n-am cruțat
Și de chip Eu m-am lipsit.
Ca să-ți curăț sufletul,
Întru patimi ponosit.

Tu greșind de la-nceput,
Împotriva Tatălui,
Ți-am luat asupra Mea
Sarcina păcatului.

Birnic morții tu erai
-Pe vecie osândit -,
Dar luând eu vina ta
«Birul morții» am plătit.

Fiere beau și cu oțet
Și pe lemn Mă răstignesc,
Ca din «lemnul cel amar»,
Rod prea dulce să-ți gătesc.

Răstignit între tâlhari,
Socotitu-M-am «blestem»,
Ca, pe tine iar moștean -
La viață să te chem.

Pentru această dragoste,
Urâciune Îmi plătești
Și «pogorâmântul» Meu
Pururea disprețuiești

Căci, în loc să vii acum,
Cu iubire să-mi slujești
Tu iubești păcatele
Și de patimi te robești.

Care lipsă, spune-Mi dar,
Întru Mine ai aflat,
De întârzii rătăcind -
De la Mine depărtat-?

Dacă vrei tot binele.
Eu sunt «binelui izvor»,
Și aicea pe pământ.
Și în veacul viitor.

Fericirea veșnică.
Dacă vrei s-o dobândești,
Eu sunt singur «Dătător
Fericirii sufletești.»

Frumusețea tu dorind
Desfătare ca s-o ai,
«Podoaba» lumii sunt
Și «dulceața cea din rai.»

De râvnești la neam slăvit,
Eu sunt «Unul Cel Născut»
Din Fecioară negrăit
Și din Cel Fără-nceput.

Cauți slavă și puteri
Ca să ai neîncetat,
Eu sunt «Domn Puterilor»
Și «al Slavei Împărat.»

La averi fără sfârșit,
Dacă (poate) ai râvnit,
Eu sunt «Veșnic Vistier
Bunătăților din cer.»

Înțelept voind să fii,
Fă-te Mie următor,
Eu sunt «Raza Tatălui»
Și «al tău luminător.»

Cu prieten credincios,
Dacă vrei mereu să fii,
Eu sunt «Mire sufletesc»
În «cămara» Mea să vii.

Iar dreptate căutând,
De la oameni n-ai să scoți,
Eu sunt «Drept judecător»
Nemitarnic pentru toți.

Întru scârbe și nevoi,
Când Mă chemi în ajutor,
Pretutindenea degrab,
Eu îți sunt ajutător.

La durere nu slăbi,
Amărându-te prea rău,
Eu sunt «Doctor trupului»
Și al sufletului tău.»

De-ntristare și necaz.
Dacă ești împresurat,
Alinarea ta sunt Eu,
Suflete nemângâiat.

Obosit de greutăți
Pe al vieții tale drum
Eu în veci odihnă sunt,
Totdeauna și acum.

Pacea sufletului tău
Dacă rău s-a tulburat,
Către Mie, vino iar,
Eu sunt Păcii Împărat.

Frica morții dacă ai
Crede, nu te tulbura,
Eu sunt «Viața tuturor»
Și acum și pururea.

Negura păcatelor
Cuprinzându-ți viața ta,
Eu sunt «Soare neapus»,
Vino la lumina Mea!

Adevărat neprihănit
Pe pământ nu căuta,
Eu sunt «Sfântul Adevăr»
Pentru mântuirea ta.

Rătăcindu-te mereu
Într-al vieții greu noian,
Eu sunt «Calea fară greș»
Care duce la liman.

Iar acuma dacă n-ai
Povățuitor la cer,
Eu, «Păstorul tău Cel Bun»
Nu te voi lăsa stingher.

Dacă nu cutezi să vii,
(De păcate rușinat)
Eu, să știi că sunt la toți.
«Primitor prea îndurat.»

Căci am zis să vie toți -
Către Mine-cei ce au
Osteneală și poveri,
Ca, odihnă să le dau!

Observație. *Această «chemare la pocăință» am alcătuit-o după modelul celeia ce s-a scris în limba rusă de Sfântul Tihon Zadonschi, Episcopul Voronejului, din a cărui Sfinte Moaște se află o parte la Hebron, în Mănăstirea Rusească.*

Ioan Ieroschimonahul.

Rugăciuni
și cugetări umilicioase
(ca a Fiului Risipitor)

Podoaba cea sufletească
Eu nebunește am pierdut,
Și îmbrăcămintea lipsindu-mi.
Nu pot să intru la cină:
O, luminează-mă Doamne,
Izvorule de lumină!

La Crucea Ta Prea-Cinstită
Eu cel netrebnic am scăpat;
Înviforându-mă groaznic.
M-am cufundat în păcate
Ajută-mă ca lui Petru
Și din adâncuri mă scoate!

Stăpâna mea Prea Curată
Noianul Sfintei îndurări,
Tu sârguind mă întoarce
Din țara cea fără mană
Căci cheltuindu-mi averea
Ajuns-am slugă vicleană.

Stăpâne Mult-Îndurate,
Să nu mă lași în drum zăcând
Căci la tâlhari eu sunt pradă
Și n-are cine mă scoate!
Decât iubirea-ți de oameni
Ce covârșește pe toate!

Botezătorule Sfinte -
Cel mai mare Prooroc
Fiind și Mergător-Înainte -
Ai îndrăzneală la Domnul
Deci pentru noi mijlocește
Cu rugăciunea fierbinte!

Cămara Ta cea de nuntă
Împodobindu-se acum
O! Sufletescule Mire
Făclia mea mi se stinge!
Când ușa se va închide
Atuncea zadarnic voi plânge

Pre mine mult ticălosul
Cum mă mai ține pământul
Și soarele cum revarsă
Lumina și peste mine!
O, Doamne nu mai sunt vrednic
A mă uita către Tine.

De n-aș avea sprijin darul,
De mult în iad aș fi pierit
Căci trupul meu prea curvarul
La cele drăcești mă târăște:
O, Doamne să nu mă răpuie
Vrăjmasul ce mă urăște!

Cum moartea îmi stă înainte!
Iar eu petrec nepăsător
Căci n-am aducere aminte
De-nfricoșata venire;
Înțelepțește-mă, Doamne,
Să am a Ta pomenire!

Pe alții streini eu îi judec
De mine însă nu gândesc
Pentru aceasta alunec
Pe căile povârnite
O, suflete ia aminte
Că singur te duci în ispite!

Când mă scârbește vreun frate
În mine răul îl păstrez
Pre cei ce-mi fac însă bine
Îi trec mereu cu vederea
Întunecatul de mine
Cum mă vânează părerea!

O, cât de lungă îmi pare
A rugăciunii rânduieli!
Iar când lucrez ale lumii,
Nici trudă nu am nici boală
Cum mă orbește țărâna
Și lumea cum mă înșeală.

În inima mea cea săracă
Tâlharii noaptea s-au ascuns
Și plănuiesc s-o prefacă
În peșteră de rușine
Dar tu grăbind înnoiește
Pre darul Tău întru mine!

Deșertăciunile lumii
Își au cuibar în mintea mea
Și nici un grai din Scriptură
Nu-l pot ține minte bine
Slăbănogită făptură
O, ticălosul de mine!

În toată ziua și ceasul
Făgăduiesc a mă-ndrepta
Și nu mă las de năravuri
Ca râmatorii din baltă;
Dar oare ce voi răspunde
Mergând în lumea cealaltă?

Cu gura mea cea spurcată
Am uneltit nelegiuiri
Deci cum rosti-voi acuma
Dumnezeiescul Tău nume!
Învrednicește-mă Doamne
Să mor despre cele din lume!

Privirea mea pătimașă
Spre cele curvești am întins-o
Deci stând acum la jertfelnic
Cum să te văd, Împărate!
O, scapă-mă de orbire
Și la lumină mă scoate!

În viața mea deșartă
Eu m-am purtat cu vicleșug
Și mă cutremur când intru
La preacuratele Taine;
O, primește-mă, Doamne,
Cu cele de nuntă haine.

Mândria cea diavolească
Mă stăpânește necurmat
Iar Tu Te smerești pentru mine
Și te pogori pân-la moarte!
Acum cunoscându-mi căderea,
Iată, smeritu-m-am foarte!

Pe calea fărădelegii
Piciorul meu s-au poticnit
Dar Tu de pe Cruce mi-arată
Cărarea ce duce la Tine!
Mironosițelor Sfinte,
Luați-mă voi și pe mine.

Fiind eu rob trândăviei
Cu somnul morții dormitez
Făgăduințele Sfinte
Neîmplinindu-mi la vreme
Trezește-mă, O, Părinte
Că nimeni nu vrea să mă cheme

Pre calea cea strâmtă a Crucii
Ai următori pe Sfinții toți
Care grăbesc să Te-ajungă
Cu lacrimi, sudori și cu sânge
Pre mine grija lumească
Cu tiranie mă strânge!

Odinioară şi acum

Aruncându-ne în urmă
Ochii noștri sufletești
Către anii din vechime
A vieții creștinești,

Mintea noastră se uimește De
sfințenia de-atunci,
Limba fără grai rămâne.
Ne simțim ca niște prunci.

Căci vedem păgânătatea
Dând război necontenit
Adunărilor creștine
Din Apus și Răsărit.

Și aflăm credința sfântă
Ca un foc atunci arzând
Iar Biserica în culmea
Biruințelor șezând.

Adâncindu-ne mai tare
În trecutul depărtat
Al Bisericii creștine
Gândul nostru stă mirat:

Uriași vedem în față
Pe străbunii credincioși,
Noi suntem pe lângă dânșii
Toți, pitici neputincioși.

Fruntea lor având cununa
Razelor dumnezeiești,
Ni se pleacă de rușine
Ochii noștri cei trupești.

Mici la suflet, mari la patimi
Noi aproape nu-ndrăznim
Să mai cugetăm la Slava
Noului Ierusalim!

Despre viața minunată
A «celor întâi născuți»
Lumea astăzi nu mai știe.
Sfinții stau necunoscuți!

Astăzi traistele științei
S-au umplut cu născocri
Iar din tainele credinței
Lumea nu mai are știri!

Toată străduința lumii
Este spre a dovedi
Că: «Materia e totul.
Duhul n-are unde fi»!

Cât de mult se mai înșeală
Cel numit «Cuvântător»
Care cearcă numai «firea»
Neștiind pe «Făcător»!

Himera omului modern

O fericire fără Dumnezeu

Sărace om din vremea nouă,
«Din veacul cel cu înnoiri»
În ce galop alergi pe urmă
Către deșarte năluciri.

Himera vieții se arată
Ca o nălucă, ca un vis,
Frumoasă și strălucitoare,
Ca un odor de paradis.

O fericire pământească
Voind a-și făuri mereu.
Te-a aruncat în goana vieții,
Departe de la Dumnezeu.

Ai născocit atâtea lucruri
Și ai atâtea înlesniri,
De crezi că vei ajunge
«Culmea desăvârșitei fericiri»!

Dar, iată, tocmai dimpotrivă
Pe cât mai mult o urmărești;
Ea tot mai mult se depărtează
Și tu mai neferice ești.

Pășești peste adâncul mării
Și prin «văzduh te porți zburând»
Iar marginile depărtării
Le apropii astăzi «la un gând.»

Ai terminat cu meșteșuguri
«Isprăvile» de pe pământ
Și vrei să mergi «în altă lume»
Să pui acum «așezământ.»

În goana ta fulgerătoare
Spre «ostrovul cel fericit»
Ai trupul hămesit de-a pururi
Și sufletul nemulțumit.

Prin cele ce-a rodit știința,
Nesocotindu-L pe Hristos,
Cu patru mii de ani în urmă
Pe oameni iarăși i-a întors.

Din nou suntem la «Tumul
Babel»,
Căci iarăși ne-am amestecat
Și iarăși nu ne înțelegem,
În drumul care-am apucat.

Acum făptura cea aleasă,
Ca fiara este la nărav.
Căci, niciodată până astăzi
Nu s-a distrus așa grozav!

Privește, omenire, roadă
Pe care ți-ai agonisit
Să vezi la ce măsură, oare,
De fericire ai sporit!

Privește câte cimitire,
În scurtă vreme le-ai umplut
Și câte milioane, astăzi,
Cămin și țară și-au pierdut.

Vezi nesfârșitele șiraguri
De invalizi și de sărmani,
De cei săcătuiți în lagăr
De văduve și de orfani,

Privește valul cel de lacrimi,
Că astăzi a sporit mai mult
Auzi cârtire de noroade,
Ce gemete și cu tumult!

Și spune-mi unde-i fericirea,
Pe care o vânezi mereu.
La ce-ai ajuns fără credință
În Pronia lui Dumnezeu!

Ai cercetat adâncul firii
Și sufletul ți l-ai uitat,
Ai scos din «unde» pe lumină
Iar duhul ți-i întunecat.

Sălbăticia din natură.
În multe părți ai îmblânzit
Iar patimile cele rele
Mai tare le-ai sălbăticit.

Tu faci orașe plutitoare,
Împărțind al mării val,
Și fortărețe zburătoare
Cu aripile de metal!

În schimb noianul cel de taină
Al sferelor duhovnicești
Nestrăbătut mereu rămâne
Spre culmile cele cerești:

La strălucirea orbitoare
A născocirilor lumești.
Domnește întuneric beznă.
În sufletele omenești!

Mașinăriile lucrează și scriu
Cu fumul în văzduh
Mizeria nesuferită
A unei vieți «fără de duh.»

Pufnind, motoarele oftează
Cu lucrătorul cel sărman
Cu mâini și față obosită.
Murdare veșnic de catran.

Nădăjduiai că chimicește
Prin felurite socoteli
Vei întocmi o fericire
Cu alt sistem de rânduieli.

Dar națiunile mai tare.
Prin «născocire» se distrug
Iar tu le pregătești la modă
Prea mizerabilul coșciug.

Prin egoismul animalic,
Voind progresul să-l zidești,
Cu lacrimi, iată și cu chinuri
Pe biata lume o hrănești.

Acuma însetezi de pace
Și văd că te silești mereu
Să făurești prin «conferințe»
O «pace fără Dumnezeu»!

Dar pacea este de la Domnul.
«Al păcii El este izvor»,
De nu vei alerga la Dânsul,
Alergi zadarnic, fără spor.

Împacă-te întâi cu Domnul.
Croindu-ți viață după duh.
De nu vei împlini acestea.
Împrăștii munca în văzduh.

Câștigă-ți dragostea curată,
Străină de fățărnicii,
De nu vei dobândi aceastea,
Nimic nu faci cu bogății.

Iubește viața cumpătată
Și lasă portul dezmățat,
Iar dacă nu pricepi aceasta,
Degeaba te-ai civilizat.

Întoarce-ți iar privirea minții
Spre veacurile din trecut
Cu duhul rodnic al credinței
Și vei afla tot ce-ai pierdut.

Precum nu poți să prinzi cu mâna
Din apă luna nicidecum,
Așa nici pe «himera» vieții
Din calea veacului de-acum.

Civilizația modernă
Un «duh strein» ți-a făurit
Și de lumina mântuirii
Cu dezgustare te-ai ferit!

Precum aleargă sateliții
În jurul globului mereu
Așa după «himere» astăzi,
Alergi, uitând de Dumnezeu!

Alergi, cu mii de meșteșuguri,
Cu o viteză de nespus,
Dar goana este spre pierzare
Căci nu-i pe «calea lui Iisus»!

Lăcașul nevăzut

Sfinții din zilele noastre pe care i-a descoperit Dumnezeu unui vânător pravoslavnic din Rusia.

În cetatea Trapezundei
Se afla odinioară
O Biserică grecească
Renumită în odoară.

A slujit aici o vreme
Înainte de război
Un Arhimandrit cucernic
Cunoscut aici la noi.

Apucându-l răzmerița
Fost-au pus la închisoare
Și credea că bolșevicii
Negreșit au să-l omoare.

Însă Dumnezeu cu darul
Tainic l-a acoperit
Și la Erihon pe urmă
Amândoi ne-am întâlnit.

Stând odată noi de vorbă
Iată ce îmi povestea
Despre «Raiul Sovietic»
Și de suferința sa:

Eu am fost fecior de preot
Temător de Dumnezeu
Și la rânduiala slujbei
Sunt deprins din satul meu.

Când m-a pus la închisoare
Eu cântam neîncetat
Mai ales «Anixandare»
Care mult m-au mângâiat.

De mizeria aceea
Ce înduri la închisori
Suferi moarte nu odată
Ci de zeci de mii de ori!

Numai darul cel din ceruri
M-a păzit precum mă vezi,
Căci de judeci omenește
Greu îți vine ca să crezi.

Cei închiși atunci cu mine
Zi cu zi erau luați
Și trimiși ca robi la ocne
Ori în piață împușcați!

Cum erau odată alții
Duși ca pentru cercetat,
Am rămas închis cu unul
Dintr-un târg învecinat.

Bietul om, acum nădejde
De viață neavând
S-a mărturisit la mine
Și mi-a zis apoi plângând:

Ziua liberării mele
În zadar am așteptat:
Văd prea bine că sfârșitul
Astăzi s-a apropiat!

Între altele, Părinte,
Despre care am vorbit,
Vreau să-ți spun un lucru tainic
Nu de mult descoperit.

Înainte de-a mă-nchide
Când eram la Caucaz
Am plecat la vânătoare
Ca să-mi treacă de necaz.

De primejdia răscoalei
Socotind în gândul meu,
Pe departe de tovarăși
Îmi plăcea să merg mereu.

Colindând așa odată
Și la moarte cugetând
Nu departe de acolo
Clopote aud sunând.

Am crezut că-i nălucire
Căci atuncea eu demult
Nu mai auzisem clopot
Și uimit stăteam s-ascult!

M-am grăbit apoi spre locul
Unde auzeam sunând
Și intrând într-o poiană
Am rămas parcă visând:

Înaintea mea deodată
Ca prin vis s-a arătat
O frumoasă Sihăstrie
Cu lăcaș prea minunat.

Îndreptându-mă spre poartă
Un monah m-a observat
Și ieșindu-mi înainte
Întrebatu-m-au mirat:

«Spune-mi, omule creștine
În ce chip ai nimerit?
Căci de patru ani încoace
Pământean nu s-a ivit»!

Povestindu-i întâmplarea
M-a legat cu jurământ
Ca să nu vădesc la nimeni
Despre locul lor cel sfânt.

Dacă Domnul astăzi ție
Schitul nostru l-a vădit
Nu voi tăinui de tine
Felul cum ne-a ocrotit.

Iată, noi trăim aicea,
Mulțumind lui Dumnezeu,
Un sobor întreg, cu preoți,
Diacon și Arhiereu.

Când a început prigoana
Într-un duh ne-am adunat
Și de-atunci, ziua și noaptea
Slujbele n-au încetat.

Și zicând Sihastrul asta
Mi-a deschis Lăcașul lor
Unde toți cântau atuncea
Slavoslovia în cor.

Îmi părea că sunt în ceruri
Și pe îngeri văd cântând
Iar în strană parcă Domnul
Îmi părea că este stând!

Închinându-mă cu frică
Am plecat apoi grăbit
La tovarăși în pădure
Să nu dau de bănuit.

Terminându-și povestirea
Cuviosul bătrânel
S-a întors apoi spre mine
Și mi-a zis încetinel:

După cum te văd Părinte,
Și din cele ce mi-ai zis,
Nu va trece multă vreme
Vei fi și tu închis!

El aflase de la alții
Că eu sunt de neam român
Și-mi grăia ștergându-și ochii
Cu basmaua lui din sân.

Eu îți spun acuma asta
Ca celui duhovnicesc
Care stai pe la pustie
Spre folosul sufletesc!

N-a trecut din ziua ceea
Multă vreme la mijloc
Și ne-a dus pe toți în lagăr
Cu latinii la un loc.

Semnul Sfintei Cruci

Semnul crucii este nouă
Scutul cel mântuitor
Care depărtează răul
Și ne dă la toate spor.

Deci să facem cum se cade
Creștinescul nostru semn,
Căci vrăjmașii fug atuncea
Ca de prea cinstitul lemn.

Iar acei ce bat în cobză
Și pe cruce o îngână
Au sământa necredinței
Și pecete rea la mână!

N-au evlavie în suflet
Nici rușine la obraz
Plecăciune nu pot face
Că-i boierul pe grumaz!

Domnul cerurile pleacă
Pentru neamul omenesc
Iar la El să-și plece capul
Mulți creștini nu se silesc.

El întinde sus pe cruce
Mâinile dumnezeiești
Tu măcar a face semnul
Omule, nu te silești!

El ne mântuie, creștine
Săvârșindu-Se pe lemn
Iară tu socoți rușine
Ca să faci al crucii semn!

Fără «El»

Ce sunt eu fără de Domnul?
Sunt un praf de oase reci,
Hrana viermilor din groapă
Și a muncilor de veci!

Mintea mea fără de raza
Luminărilor de sus
Este beznă nesfârșită
După «veșnicul Apus.»

Ochii mei fără privirea
Spre Părintele Ceresc,
Sunt ca ochelarii negri
A celor care orbesc!

Gura mea, fără mișcarea
Darului lui Dumnezeu,
Este clopot fără limbă,
Fără glas fiind mereu.

Însuși biata mea ureche,
Fără Duhul Lui Cel Sfânt,
Este zdreanță agățată,
Care tremură la vânt.

Iar la mâini și la picioare.
Dacă Domnul nu dă spor,
Lucrul meu atunci și mersul
Este veșnic pierzător!

Fără darul Sfintei Troițe,
Eu sunt vierme stricător.
Căci, trăind fără lumină,
Fără de nădejde mor!

Lumina mea

O! Soare al dreptății
Arată-mi raza Ta
Și dintru nesimțire
Ridică viața mea!

Tu, Cel născut cu trupul
Ca om, la Bethleem
Călăuzește-mi pașii
Spre veșnicul Eden!

Înviorează, Doamne,
Pe cel slăbănogit
Uitând fărădelegea,
Celui ce Ți-a greșit!

Ridică-mi, Doamne, gândul
Din veacul trecător
Și-mi potolește vântul,
Scoțându-mă din nor.

Învață-mă să caut
Spre veșnicul senin,
La care nu-i durere,
Nici scârbă, nici suspin!

Cu dragoste cerească
Aprinde-mă mereu.
Stăpâne, Milostive
Și Dumnezeul meu.

La tronul Sfintei Slave
Cu trupul astăzi șezând
Arată, Doamne, milă
Spre cei de pe pământ!

Fiara apocaliptică cu 7 capete şi 10 coarne

(Apocalipsa cap. 13)

Acum sporește răutatea
Deschis-a școala Anticrist
Și dăscălește multă lume
Cu «alfabetul ateist»!

Căci astăzi «fiara cea gândită»
Își mișcă capetele ei:
Masoneria, comunismul
Și otrăviții de evrei!

Papalitatea eretică
Și cu păgânii din Agar
Aruncă mai cu îndârjire
Săgețile lui Veliar!

Din șapte capete de fiară,
Aceste cinci s-au arătat,
Iar când se vor ivi și restul,
Sfârșitul s-a apropiat!

Va mai ieși o altă fiară
Cu două coarne ca de miel
Iar glasul ei ca de balaur,
Având putere de la el.

Mai are fiara zece coarne
Cu semnele lui «Lucifer»,
Sunt patimile pierzătoare
Ce strigă astăzi către cer.

Aceasta este «urâciunea»
Ce va ședea pe locul Sfânt
Și cu putere diavolească
Va fi stăpână pe pământ!

Mustrarea duhului meu de către Domnul

Făptură, chipul slavei Mele,
Răbdat-am moarte pentru tine
Iar tu slujești la fapte rele
Făcându-ți chipul de rușine!

A tale fapte prea viclene
Îmi fac mai multă pătimire,
Decât acele patru pene
Ce M-au străpuns la Răstignire.

Mai lesne, Eu, răbdam cununa
Cu spinii cei usturători,
Decât să văd cum totdeauna
Te-asemeni «celor râmători»!

Scuipări și pălmuiri, tu Mie
Mai rele Îmi pricinuiești,
Prin cea deșartă vorbărie
Și glumele cele lumești.

În coastă mă lovești tu zilnic
Cu sulița păcatelor
Și Mă supui cu «duh năsâlnic»
La «biciuirea spatelor.»

Îmi dai «hlamidă purpurie»
Îmbrăcăminte de ocară,
Prin ură și necurăție -
Ca jidovii odinioară.

Mai mult Mă amărește ruga
Ce-o faci în cugetări deșerte,
Decât oțetul care, sluga
Cu fiere Mi l-au dat la moarte!

Cu trestie Mă bați la față
Mai rău decât la Răstignire,
Prin limba ta pizmătăreață
Și prin cuvinte de bârfire.

De mântuirea ta Eu - doară
Mai mult am însetat atunci.
Decât la arșița amară,
La ale Răstignirii munci!

Evreii urători de bine,
Odată doar M-au răstignit,
Iar tu prin fapte de rușine,
Mă răstignești necontenit!

În temnița de la Pretoriu
N-aveam atâta strâmtorare,
Ca întru inima ta rece,
Vicleană și nesimțitoare!

S-a lepădat de Mine Petru,
Dar toată viața s-a căit,
Iar tu «Botezul Pocăinții»
De mii de ori l-ai necinstit.

Tâlharul credincios, pe Cruce
Cu fierbințeală Mă chema.
Iar tu, fiind în ispite
Cârtești, în loc a Mă chema.

Mironosițele, la Patimi,
Cu bărbăție M-au urmat,
Iar tu, când prigonesc credința
Te-ascunzi, fiind împuținat!

Cea curvă Mă uda cu lacrimi
Ștergându-Mă cu părul ei,
Iar tu, mergând la spovedire
O faci numai din obicei!

Zahei, dorind ca să mă vadă,
Urcând în dud Mă aștepta,
Iar tu, venind la Sfânta Cină
Te trândăvești a priveghia.

El împietrit apoi întoarce
Celor ce i-a nedreptățit,
Iar tu măcar canonul zilnic
A-l împlini nu te-ai silit!

Zicând să vie după Mine,
Feciorilor lui Zevedei,
Ei Mi-au urmat, lăsându-și luntrea
Și pe părinții singurei.

Iar tu, fiind chemat de Mine
Prin cinul cel monahicesc,
:ți faci de lucru cu rudenii
Urmând năravului lumesc!

Gândește-te cum altădată
Mironosițele femei,
Prin lepădarea cea de sine
Urmau cu râvnă pașii Mei!

Când Veronica, cu năframa,
M-a șters la față de sudori,
Întipăritu-M-am pe pânza
Cu chipul Meu pătimitor.

La fel și tu, ștergându-ți tina
Cu lacrima din ochii tăi,
Atuncea, Eu voi scrie iară
În tine chipul cel dintâi.

Mă roagă Preacurata Maică,
Să fiu spre tine răbdător
Iar tu, de lucrul mântuirii
Mereu rămâi nepăsător!

Veninul cel dintru păcate Prin
care tu Mă necinstești
Măcar acum, cu lacrimi calde,
Făptura Mea să-l îndulcești.

Iar dacă Sfânta umilință
La tine n-are încă spori
Să verși măcar prin nevoință
Duhovniceștile sudori!

Iar dacă zaci în suferință
Sau trupul ai neputincios
Măcar oftează, cu credință
Ca vameșul cel păcătos!

Precum am ridicat de voie
Povara Crucii, oarecând,
Și astăzi Eu ridic povara
Păcatelor de pe pământ.

În urma Mea, pe drumul Crucii,
Aleargă vameși și curvari
Și mulți ca Simon Chirineanul,
Ridică Crucea spre Calvar.

Mărturisindu-Mă pe Mine
Mulțimea cea de Mucenici,
Îmi scaldă urmele cu sânge
Pe drumul Crucii - până aici

Cu sărutarea cea vicleană
A hulei mă batjocorești,
Când Trupul Meu îl iei spre hrană
Iar ura nu o părăsești!

În urma Mea, pe drumul Crucii
Aleargă mii de călători
Și mulți ca Simon Chirineanul
Ridică Crucea râvnitori.

Iar cuvioșii din pustie
Și toți creștinii râvnitori,
Îmi scaldă urmele cu lacrimi
Și cu mulțime de sudori.

Pe calea strâmtă și spinoasă
Înflăcărați de sfântul dor,
Aleargă mulți tâlhari și vameși
Iar tu rămâi nepăsător.

Aleargă cei aprinși la suflet
Cu dorul sfintei mântuiri
Și cu suspinuri bat la ușa
Cereștilor milostiviri.

Făptură, vino cu credință
Că eu Te-aștept la Cruce iar
Să-ți dau a Mea făgăduință
Ca celui credincios tâlhar.

Însemnare: *Aceasta este una din primele mele poezii morale, scrisă la Sfântul Sava prin anul 1943...*

Scântei din inimă

Ioan Iacob, 10 Mai 1956 Hozeva

Versul cel cu patru strune
Îmi aduce mângâiere
Totdeauna când mă aflu
La necaz și la durere.

Ca din cremene scânteia
Versul la necaz s-aprinde,
Într-un chip cu totul tainic
De la inima fierbinte.

Când necazuri sunt mai multe
Și zăgazuri mai înalte
Versurile - prin minune -
Izvorăsc atunci mai calde!

Fierbințeala din lăuntru,
De la inimă plecând,
Mă trezesc întotdeauna
Versuri prea duios cântând.

Când durerea mă răpune
Și puterile se frâng.
În șiraguri nesfârșite
Versurile mele plâng.

Iar când am vreo bucurie
Și cu duhul mă aprind.
Inima atunci săltează,
Slavoslovii versuind!

Dacă vrei să știi vreodată
Ce simțea inima mea,
Cetitorule iubite.
De la versuri vei afla!

Stihuri către cetitori

Eu, fraților, sunt sluga ceia
La care «Veșnicul Stăpân»
Mi-a dat talant spre înmulțire
Și eu mereu ascuns îl țin!

Văzând pe alte slugi ca mine
Cum își sporesc talanții lor
Mă tem să nu primesc osândă
Ca omul cel nălucitor.

Și pentru că în multe rânduri
Prin boală m-am înștiințat
Că ceasul «întrebării mele»
Mai tare s-a apropiat.

Pentru asta zic, mi-e teamă
Să nu mă osândesc și eu
În rând cu sluga cea vicleană
Când va veni Stăpânul meu!

Dar, neavând îndemânare
S-aduc talentului meu spor
Îl dau acuma spre lucrare
La cei cu suflet râvnitor.

Nădăjduiesc că dacă alții
Vor strânge rod duhovnicesc
Voi fi și eu părtaș cu dânșii
Prin darul cel dumnezeiesc.

Și la zidirea bunătății
Pe care ei vor împlini
Măcar puțină cărămidă
Din «versul» meu vor folosi!

Cetatea de granit de la Hozeva

În murmurul vesel de apă,
«Cetatea cu stânci de granit»
Primește pe cei care «scapă»
Zicându-le «bine-ați venit.»

Cu veacuri de vremuri în spate,
Așteaptă bătrânul Lăcaș
Pe cei care vin la «Cetate»
Și-i cer cu dorire sălaș.

Din negura vremii el are
Menirea cea sfântă din cer
Să fie «azil de scăpare»
La toți cei cu «suflet stingher.»

Evreii cu chivotul legii
Când trec peste Sfântul Iordan
Pe-aici au războaie cu regii
Din vechiul pământ Hanaan.

La dreapta mai sus Gavaonul
Dă soarelui loc de popas,
Iar Luna văzând Ealonul
Nu face atunci nici un pas.

Că schimbă hotarul cel veșnic
Vestitul Isus Ben-Navi
Pe Soare oprindu-l ca sfeșnic
În marginea vremii de zi.

Aici Proorocul Ilie
În peștera veche de sus,
(Fugind de cumplita mânie)
Se aflã o vreme ascuns.

Pe urmă, tradiția spune,
Că Sfântul Strămoș Ioachim,
Când scârba pe el îl răpune
Pogoară aici din «Salim.»

El vine să-și verse amarul
În lacrimi fierbinți și postiri
De unde se întoarce cu darul
Celei mai alese «vestiri.»

Apoi la a «vremii plinire»
Fiind Iisus pe pământ
Aici cea din urmă lucire
S-arată din «Sfeșnicul Sfânt»,

Ioan, Proorocul cel mare
Luceafăr de ziuă cinstit
Al Soarelui Care răsare
În lumea din veacuri vestit.

Aici el botează norodul
La apele reci din «Enon»,
Gătindu-i în taină «vohodul»
«Celui ce răsare-n Sion.»

Când Domnul Se-nalță în slavă,
Atunci al apelor vad
Din valea aceasta grozavă
Se lasă în jos pân' la iad.

Iar stânca de multă sfială
Se dă la o parte atunci
Păstrând până azi dogoreală
Din focul cu veșnice munci!

Apoi după vremuri se-așază
Monahilor sfânt adăpost
În care mereu se-narmează
Cu rugi, priveghere și post.

Cu miile vin de departe
Pe toate din lume lăsând
Ei trupul smeresc pân'la moarte
Și pierd pe vrăjmașii de gând.

Un veac înflorește pustia
Și faptele bune rodesc
Că Sfinții prefac sihăstria
În rai minunat sufletesc.

Dar curgerea vremii cea oarbă
Nu cruță nimic pe pământ
Ea schimbă a Lavrei podoabă
Cu jalnicul morții veșmânt.

Că valuri de nații păgâne
Și vânturi de multe sminteli
Îi strică cetății bătrâne
Frumoasele lui rânduieli.

O parte din «Fiii Pustiei»
Iau drumul, prin chinuri, la Cer
Iar alții, de frica robiei
Își lasă lăcașul stingher.

Nemernici pe urma sfințită
A unui trecut strălucit
Noi azi, cei cu firea slăbită
Strigăm doar cu glas răgușit.

O! vremuri cu unghii tirane
Și tu, prea-sălbatic popor!
De ce v-ați făcut voi organe
A duhului rău stricător?

O, ziduri cu peșteri profunde
Ce lucruri străvechi tăinuiți?
O, ape cu murmur de unde
Ce taine adânci povestiți?

Dar cine mai poate pătrunde
Al graiului vostru adânc?
Că iată acum huhurezii
În locul sihaștrilor plâng!

Dar azi, pe țărâna cea sfântă
S-arată din vechi rădăcini O
mică verdeață plăpândă
Ieșind la iveală din spini!

O! Doamne, să nu se strecoare
În «sadul» acesta uitat
Vreo capră de răufăcătoare
Că iarăși rămâne uscat!

Iar hoții gândiți din pădure
Aflându-l cumva fără gard
Ei iarăși aleargă să fure
Și iarăși pe toate le ard!
Noiembrie 1952.

Din tainele Pustiei de la Hozeva

- pe glas 5 -

În tăcerea cea de noapte
Toate când se odihnesc.
Apa murmură în șoapte
Ca un cântec bătrânesc.

Cursul ei fiind năvalnic
Nimeni n-a putut din veac
Să-i priceapă graiul jalnic
Decât vântul cel pribeag.

El când bate de la vale
N-are cum a se feri,
Căci îi stă atunci în cale
Și încep a tăinui.

Spun atuncea (cine știe?);
Despre sfinții Mucenici,
Despre viața din pustie
A sihaștrilor de aici!?

Lucruri mari și minunate
Din trecut or fi spunând,
Căci aud strigând mirate
Cucuvaiele oftând.

Istorisire din bătrâni despre Pustia Hozevei

Un pustnic dintre cei din urmă
Care-a trăit aici la Schit
Zicea odată către mine
(Fiind atuncea nou venit):

«E-he, părinte nu-ți închipui
Ce-a fost aicea la început
Când nu era nici mănăstirea
Nici Schitul nu era făcut!

Atuncea când creștinătatea
Era în anii de pruncie
A fost o sfântă așezare
Pân-a se face Sihăstrie.

Se spune că în valea asta
Sfânta Ana ar fi stat
Când Prunca ei cea Preacurată
La Sfânta Sfintelor s-a dat.

Din vremuri vechi, necunoscute,
Când Sfinții sufereau prigoana
Aicea se păstra cu cinste
Piciorul drept al Sfintei Ana.

Aici se rânduiau fecioare
De preafericiții stăpâni
Să fie spre catehisirea
Femeilor dintre păgâni.

Fiind cu viață minunată
Și iscusite întru «Crez»
Ele slujeau la săvârșirea
Dumnezeescului Botez.

Erau la număr o duzină
Prin darul Duhului alese
Și jumătate dintre ele
Erau cu treapta Diaconese.

Creștinul nostru în cetate
Era atuncea prigonit
Iar locul pentru adunare
Era mereu primejduit.

De aceea și catehisirea
Era un lucru delicat
Și prin cetăți era cu totul
Adeseori împiedicat.

Atunci se pogorau la vale
Pe malul Sfântului Iordan
Ori la «Enon», în valea asta
Pe unde a fost Ioan.

Bărbaților era Iordanul
Pentru Botez obișnuit
Iar pentru partea femeiască
Era aicea mai ferit.

Pe urmă, când a biruit credința
Și lumea s-a încreștinat
Atuncea și catehisirea
Din valea asta s-a mutat.

La Hozeva după aceea
Au început a viețui
Călugări mai cu nevoință
Care doreau a pustnici.

Din cei mai vechi (după scriptură)
Aflăm la «Sfântul Ioachim»,
Cinci pustnici mari, având sălașul
Deasupra, lângă țintirim.

Iar numele erau acestea:
Ilie, Prom, Enon, Gheneu,
Și mai la urmă Sfântul Zinon
Cel purtător de Dumnezeu.

Izvorâtori de mir cu toții
Ei sunt de națiune Siri
Și socotiți începătorii
Acestei Sfinte mănăstiri.

La Sfânta Ana, mai la vale
Călugării mereu sporesc
Și repede prefac pustia
În rai curat duhovnicesc.

Când năvălirea păgânească
S-abate în pământul Sfânt
Aici aflăm cinci mii de pustnici
Cu îngeresc așezământ.

Pe urmă sabia persească
Și arăbescul iatagan
Silesc pe cei care mai scapă
Să-și caute un alt liman.

O bună parte dintre dânșii
Lăsându-și valea lui «Enon»
Și ridicând Sfintele Moaște
Se duc la Muntele Aton.

Iar cei care rămân aicea
Întâmpină multe nevoi
Dar rabdă toate pentru Domnul
Până la marele Război.

Atunci abia de grea furtună
Călugării s-au risipit
Iar Schitul și cu Mănăstirea
S-au pustiit desăvârșit.

Acum când n-a rămas devale
Decât ruină și pustiu
Îmi vine ca să plâng de jale
Căci toate nu mai sunt cum știu!

Erau atuncea căprioare
Iar cerbii ne eru vecini
Și greu era ca să pătrundă
În vale oamenii străini.

Acuma s-a mutat și apa
Fiind uscată pe canal
Și nu mai vezi decât bursucii
Iar uneori câte-un șacal.

Acuma toate sunt schimbate
Hulumbii doar și huhurezii
I-auzi țipând prin peșteri seara
Iar dimineața cherhenezii.

Ei parcă plâng, vărsându-și jalea
Știind ce-a fost aici la Schit
Când drept cetate era valea
«Cu zidurile de granit»!

Stânci în calea vieţii

Din muntele din față
Se rup bucăți de stânci
Și cad, sărind în fundul
Prăpastiei adânci.

Adeseori acestea,
Când sunt călătorind
Pe alte stânci, la vale
În drumul lor desprind

Asemenea și omul
Pierzându-și rostul său
De multe ori atrage
Pe alții către rău.

De zgomotul cel mare
Al apelor la Schit
S-a tulburat pustia
Cu munții de granit

O stâncă mai bătrână
Lăsându-se de sus,
În calea repejunii
Ca stavilă s-a pus.

De-atunci ca prin ruine
Pârâul s-a smerit
Și nu mai face zgomot
Când trece pe la Schit.

Căci neputând să calce
Grumazul vechii stânci.
Se pleacă pe sub dânsa
Târându-se pe brânci.

Și-n calea vieții noastre
Sloboade Dumnezeu
Necazuri și ispite
Să ne smerim mereu!

Însemnare: *Am scris această poezie în amintirea zilei când a căzut coastă de stâncă din spatele chiliei mele, în ajunul zămislirii Sfintei Ana (8 decembrie 1955), când s-a stârnit și revoluția faraonilor roșii. Trebuie să menționez întâi că pârâul când era mic nu făcea zgomot, dar când a devenit mare, a deschis mare gâlceavă cu stânca din cale, care a căzut de sus.*

Spre ţărmul veşniciei

Privesc în vale apa
Cum curge zgomotos,
Grăbindu-se s-ajungă
La țărmul mării, jos.

Asemenea cu dânsa
Se scurge traiul meu,
De țărmul veșniciei
Se-apropie mereu.

În cale apa geme,
Lovindu-se de stânci
Se-aruncă-n sus și cade
În gropile adânci.

Cu-aceeiași zdruncinare
Călătoresc și eu,
Căci trupul mă apasă
Și drumul este greu.

Precum în urma apei
Rămâne drum bătut,
Și-n urma mea, uitarea
Va fi ca așternut.

În căi răzlețe

Din muntele din față
Se rup bucăți de stânci
Și cad sărind în fundul
Prăpăstiei adânci.

Adeseori acestea
Când sunt călătorind
Pe alte stânci, la vale,
În drumul lor desprind.

Asemenea și omul
Pierzându-și rostul său,
De multe ori atrage
Pe alții către rău.

Pe marea vieții

Lipsit de fapta bună
Se trece viața mea,
Ca noaptea fără lună
Și fără nici o stea.

Ridică-mi, Doamne, ceața
Întinsă pe «noian»
Călăuzindu-mi viața
Spre «veșnicul liman»!

De vântul cel potrivnic
Să nu mă lași bătut,
Ci darul milostivnic
Să-l tinzi celui căzut!

Poza Mănăstirii de la Hozeva

(Către cel care se miră că plecăm din Mănăstire)

Ca să nu mai ai, Părinte,
Pentru noi nedumeriri
Dau în câteva cuvinte
«Poza» Sfintei mănăstiri:

Prea cinstit Lăcașul nostru
Cu trecutul luminos
A ajuns la cei de astăzi
Ca un lucru de prisos.

Are astăzi doi Egumeni; -
Două moașe la un prunc -
Care nu se văd cu anii,
Iar în taină se împung.

Unul poartă numai «titlul»
Însă este nevăzut;
Altul, care poartă greul,
Este nerecunoscut.

Unul are azi «metocul»
Și nu dă pe-aici deloc,
Altul, care-i ține locul
N-are lemnișor de foc.

Cu ideea că trimite
Starețul cel de la vale,
Cei de sus ne cercetează
Cu provizia «agale.»

Ajutoarele de-afară
Care vin pentru sobor
Astăzi nimeni nu mai știe
Unde se opresc din zbor.

Nu degeaba strigă mielul
(După cum a zis proverbul)
Că ce scapă de la capră
Le canonisește cerbul.

Astăzi grija mântuirii
Personalului sărman
A ajuns, (cum zice vorba):
«Gaură întru noian»!

Iar atunci când vine boala
Înlesnire nu găsești
Și de nu te cauți singur
Mori cu zile unde ești.

Toate merg așa de-a hoața;
Dacă judeci omenește,
Însă darul cel din ceruri
Totuși nu ne părăsește.

Căci de-a pururi Sfinții noștri
Poartă grijă de cei vii
Și ne ocrotesc în taină:
Ca și maica pe copii.

M-rea «Sf. Gheorghe» de la Hozeva,
1953 Ian.

Crucea vieţii omeneşti

(Alegorie)

Un creștin odinioară
Tot se căina mereu:
Grea mai este Crucea asta
Ce mi-a dat-o Dumnezeu.

Cum o dau, nu-mi merge bine
De necazuri nu mai scap
Și muncesc din greu ca boul
Până cad lângă proțap!

Iaca, alții sunt mai leneși
Și trăiesc mai în belșug
Numai mie (vorba ceea)
«Boii nu-mi mai trag la jug.»

Și ofta creștinul nostru
Și mereu era cârtind
Nimeni nu putea odată
Să-l audă mulțumind.

Însă Cel de sus Părinte,
Care ajută pe mișel
Căutând din cele Sfinte,
Cercetatu-l-au pe el:

A trimis la el un înger
Noaptea, când dormea trudit
Și luând pe om de mână
L-a urcat pe deal la Schit.

Se făcea că este ziuă
Și erau numai ei doi
Între niște Cruci frumoase
Felurite după soiu.

Unele erau de aur,
Altele de fier și lemn,
De argint și de aramă,
Fiecare cu un semn.

Zice îngerul atuncea:
«Ia-ți o Cruce care vrei
Numai potrivește-o bine
Și te-ntoarce la bordei.»

Lacom el apucă-n grabă,
Cea de aur mai întîi
Încercînd s-o tăbârcească
Pe voinici umerii săi.

Dar nu-i chip ca s-o urnească
Și privind la ea cu jind
Se pogoară mai la vale,
Să ia Cruce de argint.

De prea multa strălucire
Nu te poți uita la ea,
Dar voind el s-o ridice;
Vede că-i grozav de grea.

Se mai uită, iar încearcă,
Pâna ce își ia de seamă
Să-și aleagă altă Cruce;
Tot frumoasă, de aramă;

Dat în ciuda lui și aceea
Pentru dânsul este grea.
Cea de marmoră mai tare,
Cea de fier, cam tot așa;

Lângă ele mai la vale,
Vede sub un copăcel
Cruce de stejar ușoară
Numai bună pentru el.

O ridică deci și pleacă,
Iară îngerul pe drum
Îl întreabă pentru Cruce,
Dacă-i mulțumit acum.

«Slavă Domnului»!, răspunde,
Tare-s mulțumit cu ea,
Căci din toate, numai asta
Este după vlaga mea!

Îngerul atunci îi zice
Omule nemulțumit
Pentru Crucea vieții tale
Totdeauna ai cârtit!

Astăzi te-am adus anume
Ca să-ți fie ție semn
Că niciuna nu poți duce
Decât Crucea cea de lemn

Asta este «Crucea vieții»,
Dată ție de când ești!
Deci lui Dumnezeu dă slavă
Și de-acum să nu cârtești!

Cele de metaluri scumpe
Sunt a oamenilor sfinți
Care sufăr pân' la sânge,
Întru grele nevoințí.

Iară tu, cu sărăcia
Lesne te vei mântui,
Dacă vei păzi credința
Și răbdând vei mulțumi!

Turma

S-aude azi din depărtare
La Dunăre un geamăt greu
O, cat mai suferi azi de tare,
În țara ta, poporul meu,!

Că iată, ți-au gonit Păstorul
Și oile s-au risipit
Punând la stână roșiorul
Pe cel tovarăș ca «năimit.»

Azi «urșii» smulg din carne lâna
Iar sângele din «oi» îl sug
Și multe «oi», lăsându-și stâna,
Prin locuri depărtate fug.

În plaiul strămoșesc, departe,
Oftează frații cu amar,
Fiind siliți acum să poarte
Povara Crucii; spre«calvar.»

O, suflete nemângâiate
Din lagărul de suferință
Voi însetați de libertate,
Păzindu-vă Sfânta Credință!

Voi socotiți pe cei de afară
Că sunt în raiul desfătării,
Căci nu e viață mai amară
Ca astăzi pe pământul țării!

Voi așteptați o mângâiere,
O rugăciune de la noi,
Dar nu aveți la cine cere
Căci toți suntem întru nevoi.

Pribegi, înstrăinați de casă
Suntem săraci și răzlețiți
Căci duhul vrajbei nu ne lasă
Să fim măcar acum uniți.

Ca pleava astăzi ne-mpresoară
Vârtejul greu al vrăjmășiei
Și viața noastră mai amară
Ne-o facem noi în pribegie!

Duhovniceştilor surori

O bucurie negrăită
Smeritul suflet mi-a cuprins
Văzând cum dragostea creștină
Pe toate astăzi le-a învins!

În curtea casei voastre astăzi
Se vede bine mai vârtos
Că locuiește dimpreună
Preasfântul Dar al lui Hristos

În câtă vreme bogătașii
Sunt singuri bine găzduiți
Atunci Hristos cu nevoiașii
Din curte sunt obijduiți.

Din lacrimile pocăinții
A zilelor Sfântului Post
Comoară Sfântă a Credinței
Vădește pe al vieții rost.

Căci Dumnezeul îndurării
Pe inimă o a mișcat
Să fiți în grija căutării
De cel bolnav și scăpătat.

Vă fericesc, fără înconjur
Și sunt adânc încredințat
Că astăzi nu slujiți la oameni
Ci Domnului, cu-adevărat!

Mirosul greu și murdăria
Care răbdați, sunt mărturii
A răsplătirilor din ceruri,
Ale miresmei bucurii!

Eu n-am ceva mai bun acum,
Decât spre a vă da un sfat:
S-aveți răbdare totdeauna
Căci mare dar ați căpătat!

Acel bolnav în suferință
Când zice: «Dumnezeu primească»
E pentru suflet ca o floare
Pentru cununa cea cerească!

Iar vorba: «Dumnezeu să ierte»
Când zice pentru adormiți
Întrece toată rugăciunea
Celor care sunt ghiftuiți!

Durerea care ai în suflet
Pentru rudenii ce s-au dus
Întoarce-o către nevoiași
Ce sunt prieteni cu Iisus!

Spre ei să-ți verși compătimirea
Pe ei să-i cauți azi cu dor
Căci au nespusă îndrăzneală
La Dulcele Mântuitor.

De molipsire n-aveți teamă
Căci dragostea lui Dumnezeu
Întrece toată doctoria,
Și ne acoperă de rău.

Din fundul peșterii smerite
Eu ca un frate vă doresc
Să fiți în toate fericite
Cu darul cel dumnezeesc!

Iar când sunteți la rugăciune
Să nu uitați a vă ruga
Ca Dumnezeu să miluiască
Și pe nevrednicia mea!

Rugați ca cei din pribegie
Creștinii noștri de un neam
Să-și ție Sfânta lor credință
Ca sfântul Patriarh Avraam.

Iar dacă nu se vor întoarce
Să-și vadă țara românească,
Măcar să nu-i lipsească Domnul
De Sfânta Patrie Cerească!

Iar pentru cei din România,
Cei prigoniți de bolșevici
Să-i întărească în credință
Mărturisind ca mucenici!

Și unul pentru altul pururi
Rugându-ne sârguincios
Cu dragoste duhovnicească
Plini-vom Legea lui Hristos!

Primiți din partea mea, smeritul,
Duhovniceștile urări
Și mulțumire pentru darul
Mulțimilor de îndurări!

Nevrednic ei fiind de toate
La rândul meu mă sârguiesc
Să fac și eu după putere
Pentru acei care-mi slujesc.

Primind aceste stihurele
Să știți să eu am pus în ele
Bucăți din inimă zdrobită
Cu dragoste neprihănită!

Hristos a înviat din groapă
Și noi să înviem cu El
Slujindu-i numai Lui ca roabă
Prin mila către cel mișel.

Să fie pentru toate astăzi
Dumnezeiasca Înviere:
Izvor de pace și iubire
Cu sufletească mângâiere!

Al vostru mai nevrednic frate și către Domnul rugător Ioan, smeritul Ieromonahul. Al vostru recunoscător Ioan Iacob. Sihăstria Sfintei Ane de la Hozeva.

Oaza părăsită

Aici, în mijlocul pustiei
Pe malul Sfântului Iordan
Acest Lăcaș al României
Ne-a fost la toți ca un liman.

Fiind străini, în dezbinare
Ca oile fără cioban
Noi dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

În limba noastră românească
Puteam aici a ne ruga
Și-o fărmitură sărăcească
Frățește o puteam mânca.

Acei bolnavi, fără mijloace,
Aiurea neavând răgaz
Se pogorau cu drag încoace
Uitând, săracii, de necaz.

Iar câți aveau din întâmplare
Vreo dușmănie între ei,
În gura sobei, ori la soare,
Se împăcau fără să vrei.

Si pot să zic că toți de-a rândul
Cu suflet de român curat
Ne mângâiam aici cu gândul
Că ne aflăm la noi în sat!

Căci lunca verde cu Iordanul
Pe toți ne-mbrățișa cu drag,
Îndepărtându-ne «amarul»
Din sufletul celui pribeag!

Pe prispa cea de lut, în soare,
La baie, ori la pescuit,
Aveam nădejdea încă tare
Că România n-a murit!

Dar azi, când biata Sihăstrie
S-a pustiit ca «Madiam»,
O jalnică melancolie
Mi-a stins nădejdea ce-o aveam!

Scrisă după plecarea de la Iordan de nevrednicul Ieromonah Ioan Iacob. Noiembrie 1952, Hozeva.

Imnul românesc

(Din pragul anului 1956)

Acum, ori niciodată
Treziți-vă, Români!
Având credință-n suflet
Și armă sfântă-n mâini

În rodul născocirii
Să nu nădăjduiți,
Ci «arma mântuirii»
Mereu s-o mânuiți!

Uniți-vă în cuget
Prin simțuri creștinești
La sânul «Maicii Voastre»
Cele duhovnicești!

În pavăza credinței
Fiind adăpostiți,
La vremuri de războaie,
Veți fi nebiruiți.

Tot neamul de pe lume
Și «cel de sub pământ»
De s-ar scula-mpotrivă.
Va fi de voi înfrânt.

Plecați-vă la Domnul
Grumazul umilit,
Să vă înalțe fruntea
În «plaiul cel dorit.»

De somnul nesimțirii
Să nu mai dormitați
Că «zorii mântuirii»
S-arată la Carpați.

Cu dragoste curată,
Ca frații petrecând,
Să nu știrbim onoarea
Și graiul nostru sfânt!

Trezindu-ne simțirea
Din suflet creștinesc
Să punem Semnul Crucii
Pe steagul românesc!

Pe tronul cel din suflet
S-avem necontenit
Icoana prea cinstită
A Regelui mărit!

De vom păzi unirea
Și «Crezul din Strămoși»,
Vom fi și jos, în lume
Și-n ceruri glorioși!

În scumpa noastră țară
Atunci vor crește iar
Virtuțile străbune,
Cu nume secular.

Din groapa stricăciunii
Săpată de tiran
Se va scula cu slavă
«Răsadul lui Traian.»

Deci, azi, ca niciodată,
Să ne vădim «Creștini»
Păstrând neprihănită
Credința, prin străini!

Mustrarea, luminarea şi chemarea unui creştin la călugărie

A. Mustrarea conștiinței

Milostive Iisuse,
nu mă osândi,
Ci cu darul Sfintei mile
Dăruiește-mi încă zile!

Pe pământ în nepăsare,
rău am petrecut,
Iar în lumea veșniciei
Nu sunt vrednic veseliei.

Trupul meu la patimi rele,
deseori l-am dat,
Dar la ziua judecății
Ce răspuns voi da Dreptății?

Haina mea îi ponosită,
trupul întinat,
Iar când viața se va stinge,
Suflete, cum vei mai plânge!

Pe acei fară prihană
foarte i-am smintit,
Iar la inima curată
Am lăsat o neagră pată.

Ochii mei cu iscodire
rău s-au întinat
Și de nu voi fi cu pază
Văd la urmă mare groază.

Gura mea neastâmpărată,
mult m-a vătămat
Dar când ceasul va să sune
Ticăloasa ce va spune?

Nasul meu se desfătează
cu miros plăcut
Dar mirosul de la moarte
Cum va mai putea să-l poarte?

În urechi acum îmi sună
cântece lumești
Dar pe veșnica sunare
Cum voi auzi-o oare?

Mâna mea se sârguiește
la deșertăciuni
Dar de nu voi face bine
Vai săracului de mine!

B. Luminarea Tainică de sus

Lasă lumea necredinții,
plină de sminteală
Și te du la mănăstire
Căutându-ți mântuire!

Mintea ta este făclie,
fără untdelemn,
De la Domnul cere milă
Până când mai ai feștilă.

Frumusețea și puterea,
curse pregătesc
Iar năravul cu momeală
Te răpește ca din oală.

Frica morții ține minte,
nu uita de ea
Cine-i leneș ca s-o poarte
Sufletul își dă la moarte.

Trupul tău la sân adoarme,
sânge pătimaș
Celor morți le lasă somnul
Și trăiește pentru Domnul!

Rugăciunea cea fierbinte,
caută s-o ai,
Căci de frica rugăciunii
Piere duhul urâciunii.

Înălțarea minții tale,
grabnic s-o arunci
Căci la gândul înălțării
Bate vântul desfrânării.

Cu năravul trândăvirii
nu călători
Căci pe urma trândăvirii
Vine boala nesimțirii.

Fii cu dragoste curată
către Dumnezeu,
Lasă dragostea lumească
Pentru cea duhovnicească

Plângi adesea cu suspinuri,
inima zdrobind
Căci din apa umilinții
Au băut în viață Sfinții.

C. Chemarea Domnului

Vino astăzi către Mine,
jugul Meu îi bun,
Iară Sfânta Mea povară
Tu o vei simți ușoară!

Lasă rude și prieteni,
slavă și plăceri
Și venind urmează Mie
Să viezi în veșnicie!

Calea Crucii tu urmează,
până la mormânt
Ca să porți apoi cununa
Slavei Mele totdeauna!

D. De la Iordan la Sfânta Ana

(Se înțelege Schitul)

La Iordan aveai mormântul
îmbrăcat cu flori
Iar aice cine moare,
nu mai are nici o floare.

În grădină primăvara
toate se schimbau
Iar smerita mea chilie,
nu se schimbă pe vecie.

Apa cea blagoslovită jos
se revărsa
Iar aici pe stânca arsă,
nici o apă nu se varsă.

Pe cărarea de la poartă
mulți erau trecând
Iar pe-aicea nu mai trece
decât cel cu suflet rece.

Turturelele în luncă
vesele cântau
Dar aicea turturica
n-o mai vede «Abunica»!

La Lăcașul cel din vale
mult mă mângâiam,
Iar aicea mângâierea
este ca să-mi plâng durerea.

Azi la Crucea de la «scară»
nu mai este drum
Cel plecat odinioară,
nu se mai întoarce iară.

Lângă ea s-a pus hotarul
vechiului «Ioan»
Și a lui «Egumenie»
se îngroapă pe vecie!

Frații mei îmi poartă greul
ca unui sărman
Dar celui ce n-are silă,
nu i se cuvine milă.

Viața mea de-acum se trece
grabnic, ca un vis
Pocăiește-te, Ioane,
la «Lăcașul Sfintei Ane»!

Bucuria Maicii Domnului de Sfânta Înviere

Bucură-te, Preacurată,
Care ieri te-ai tânguit
Iată, Fiul tău cu slavă
Din mormânt a răsărit!

Toată firea prăznuiește
Învierea lui Hristos,
Toate se îmbracă astăzi
Cu veșmânt prea luminos!

Îngerii și pământenii
Cântă azi același grai
Iar Adam și cu tâlharul
Azi se veselesc în Rai.

Nu mai este astăzi pază
În Edenul cel ceresc,
Ușa stă mereu deschisă
Pentru neamul creștinesc.

Nu se mai socoate Crucea
Ca organ chinuitor;
Ea rămâne «Steagul
Slavei»,
Semnul cel biruitor!

Băutura cea amară
De Hristos s-a îndulcit
Și «împărăția morții»
Pe vecie s-a zdrobit!

Tu fiind mai înainte:
«Maica Sfintelor dureri»
Astăzi ești «a Slavei Maică»
Și «a Sfintei Învieri»!

Rugăciune

Doamne, Dumnezeul
nostru,
Cel bogat în îndurări,
Luminează-mi totdeauna
«Pământeștile cărări»!

Mila Ta cea părintească
Îndulcește viața mea,
Dar cutremur mă cuprinde
Că, nevrednic sunt de ea.

Prisosește, Doamne Sfinte,
Darul Tău dumnezeiesc
Ca să Te cunosc mai bine
Și mai mult să Te slăvesc!

Semnele bucuriei

Ridicându-Te, cu slavă,
Din «lăcașul celor morți»,
Semnul suliței, Hristoase,
Și al cuielor Îl porți.

Fruntea Ta păstrează veșnic
(Și în veacul următor)
Urma spinilor - adâncă -
Ca un semn izbăvitor.

Iar la Tronul cel din Slavă
Crucea este «Steagul Sfânt»,
Închinat la cer de îngeri
Și de oameni, pe pământ.

Taină negrăită, Doamne!
Ca fiind un lucru rar,
Porți în slava veșniciei
«Semnele de la Calvar.»

Împărații fac izbândă
Cu oștirea, la război,
Tu zdrobești puterea morții
Viața dându-Ți pentru noi.

Întinzând, pe Cruce, mâna,
Tainic ne arăți mereu
Că ești «Mirele Răbdării»
Și al «Milei Dumnezeu.»

Iar în raiul desfătării
Mai întâi pe cel tâlhar
L-ai suit, Prea Milostive,
Arătându-Ți Sfântul dar.

Vântul pustiirii

(Urgia cerească)

Iarăși lupte, iarăși sânge,
Iarăși zgomot de război,
Iarăși lacrimi nesfârșite
Iarăși valuri de nevoi!

Când a șters sărmana lume
Lacrima de pe obraz,
Au venit năpraznic iarăși
Alte valuri de necaz.

Văduvele iar vor plânge
Cu bătrânii cei sărmani
Și copiii vor rămâne
Iar cu miile orfani.

Pustii-se-vor orașe
Și pe mulți îi vor robi
Unde sânt cântări deșarte,
Gloanțele vor dănțui.

Iar în locul răsfățării
Și a luxului nebun,
Va domni de-acuma groaza
Și cutremurul de tun.

Care azi de zburdăciune
Umblă goi nerușinați,
Vor ajunge ca să umble
De nevoie dezbrăcați.

Când sporește răutatea
Se scârbește Dumnezeu,
Pentru asta vin în lume
Și războaiele mereu!

Mărturisirea fiului pierdut

Cheltuit-am pe pământ,
Moștenirea mea la rău
Și acum nevrednic sunt
Ca să mă numesc «al Tău»!

Cu năravul cel porcesc
Traiul mi l-am irosit
Și veșmântul sufletesc
În desfrâu l-am ponosit.

După ce m-a vătămat
Arșița păcatului,
Sfântul dar mi s-a luat
Mie, desfrânatului.

Flămânzind de darul Tău,
Sufletește eu muream,
Și în slujba celui rău
Eu cu totul mă aflam.

Porcilor am fost păstor
La «boierul cel gândit»
Și din roșcovele lor
Poftele mi-am împlinit.

Mormântul Domnului, Izvorul Sfânt

Lumina cea neînserată
Fiind ascunsă în pământ
Ne-a răsărit la toți viață
Și pace nouă pe pământ.

Iar pe «Lăcașul morții Sale»
Prea Dulcele Mântuitor
L-a dăruit Creștinătății
Să-l aibă ca un «Sfânt Izvor.»

Acolo se pogoară tainic
Lumina Sfintei Învieri
Împrăștiind la toată lumea
Prea minunate mângâieri.

Cunoască semnul îndurării
Și neamul cel necredincios
Luând putere de viață
Din Învierea lui Hristos.

Când azi «Cei Mari» vorbesc de pace,
Zadarnic este glasul lor,
De nu se vor pleca sub steagul
Mai-Marelui Apărător.

Să amuțească bârfitorii
Și cei cu duhul răzvrătit
Văzând lumina cea de taină
A «Veșnicului Răsărit.»

Să se apropie cu râvnă
Acum tot omul muritor
Și să primească luminare
Din al credinții Sfânt Izvor!

Am scris acestea în luna Aprilie 1959, pentru Luminata și Sfânta Zi a Învierii, în cinstirea Sf. Ana de la Hozeva. Nevrednicul între Ieroschimonahi Ioan Iacob (fost Egumen la Schitul de la Iordan).

Semnele apocaliptice

Vânturi rele, pierzătoare,
Amenință azi mereu
Pe noroadele smerite
Care cred în Dumnezeu.

Bate «Crivățul» năprasnic
De la Nordul Comunist,
Răspândind în toată lumea
«Dogmele» lui Anticrist.

Din Apus «Austral» suflă
Aducând cu el «Progres»
Care naște necredință
Și împrăștie eres.

De la Miazăzi mai tare,
«Băltărețul» s-a pornit
Și, lovindu-se de «Crivăț»
Pe cei negri i-a-nroșit.

Iar la Răsărit de soare,
«Valul galben a lui Gog»
Spumegă și se frământă
Cu «vlăstarii lui Magog.»

Ucenicii stricăciunii
Forfotesc îngrozitor
Căutând să otrăvească
Pe sărmanul muritor.

Și precum se vede lumea
Nu-i departe de sfârșit
Grabnic uneltesc pierzarea
Cei cu duhul «răzvrătit.»

Urâciunea pustiirii
Și-a găsit învățăcei
Care dăscălesc pe oameni
Ca să meargă după ei.

Aceste versuri au fost scris în ziua Sfintei Maria Magdalena, cea întocmai cu Apostolii. 22 iulie 1960, în Sihăstria «Sf. Ana» de la Hozeva, potrivit cu starea furtunoasă din cele patru continente, de către smeritul Ieroschimonah Ioan Iacob. Sunt ultimele versuri ale Sfântului Ioan.

Chemarea fiului pierdut

Vino, fiul meu iubit,
Din amăgitoare căi,
Ca din nou să te îmbrac
În «podoaba cea dintâi»!

Cu zdrobirea inimii,
Tu bătând la ușa mea,
Voi ieși atunci cu dor
Spre întâmpinarea ta.

Pe grumazul tău căzând,
Sărutarea îți voi da
Și cu glas înduioșat,
«Fiul meu» te voi chema

Îți voi da sandale noi,
Haine bune și inel
Și voi face prânz bogat
Dintru cel mai gras vițel.

Toata casa mea atunci
Dănțuind va prăznui
Pentru «Fiul cel pierdut»,
Care iarăși va veni.

Popor martir

Din viața ta -cum văd- înseamnă
Poporule mult zbuciumat
Că ești ca grâul cel de toamnă:
În ploi și vânturi semănat.

Tu ești odrasla cea mezină
A trunchiului daco-roman,
Născut cu sabia în mână
Aici, în câmpul dunărean.

Ca leagăn scump tu ai doar munții
Și scăldătoare Dunărea,
Pădurile - cununa frunții,
Iar holdele sunt haina ta.
În sângele muceniciei

Ai fost prin veacuri botezat
Și-n vârsta crudă a pruncieі
N-ai fost ca alții alintat.

Căci tu fiind abia în fașă
Părinții te-au lăsat orfan
Și spre ființa ta gingașă
S-aruncă barbarul tiran.

Luându-ți drumul pribegiei
Trăiești prin munți și prin păduri
Și «veacuri de mucenicie»
De la sălbatici tu înduri.

Când negura păgânătății
Se năpustea către Apus
Ai fost atunci Creștinătății
Ca scut de pază nerăpus.

Când națiile apusene
Urzesc «progresul» țării lor
În șesurile dunărene
Tu rabzi potop cotropitor.

La «cuibul» proaspăt din câmpie
Abia atunci înfiripat
S-aruncă valuri din pustie De
goți și huni neîncetat.

Tu stând cu ghioaga nestrujită
La trecătoare între munți,
Ca santinelă neclintită
A lor năvală o înfrunți.

Deci tu de mic, o, mucenice,
Ai fost zăgazul nemișcat
A valurilor inamice
Și tu pe toți i-ai apărat.

În vremea cea de suferință
Biserica te-a îndulcit
Cu laptele bunei credințe
Și pașii ți-a călăuzit.

Din gura ei înveți tu graiul
Frumos ca imnul îngeresc
Și ea îți pregătește Raiul
În slava Tatălui Ceresc.

Cuvântul ei ți-a dat tărie
Când sufletul era mâhnit
Și-având nădejdea-n veșnicie
Necazul nu te-a biruit.

De câte ori te-ngenuchează
Vrăjmașii cei cotropitori,
«Bătrâna» te îmbărbătează
Și nu te lasă ca să mori.

Deci nu slăbi și crede numa
Că «Maica» nu te-a părăsit,
Ci darul ei, întâi și-acuma,
Te sprijină necontenit.

De vei păzi, credința tare,
Precum din veac s-a moștenit
Vei fi slăvit din nou sub soare
Mai mult de cum ai fost slăvit.

Iar dacă tu dispretui-vei
Predaniile părintești,
Atuncea grâu vei fi colivei
Și veșnic nu mai odrăslești.

Vei fi ca pleava cea ușoară
Purtată pururea de vânt
Pierindu-ți urmele din țară
Și numele de pe pământ!

Atunci vei moșteni blestemul
Ca fiul rău de la părinți
Pierzând ogorul, ca Edenul
Răscumpărat de-atâția Sfinți!

Îndemn frățesc

Fii pribegi ai țării mele
Necăjiți între străini,
Nu uitați menirea voastră
De Români și de Creștini.

Legea noastră creștinească
Și pământul românesc
S-au păstrat cu multe jertfe
Care nu se pomenesc.

În prigoanele păgâne
Și-n vârtejul cel barbar
Sângele curgea șiroaie
Pe al Patriei Altar.

Câți nu mor pentru credință
Apărând acest pământ,
Ori prin aspră nevoință,
Știe numai Domnul Sfânt.

Că furtuna cea de veacuri A
cumplitului necaz
Nu-i lasă pe vii să șteargă
Lacrima de pe obraz.

Cărturari n-au fost pe-atuncea
Ca să scrie viața lor
Au în schimb în «Cartea Vieții»
Numele nemuritor.

Vestitorii durerii

Păsărele călătoare
De la Dunăre veniți?
Despre scumpa noastră țară,
Spuneți nouă, ce mai știți?

Mai trăiesc Români pe acolo?
Se aude glasul lor?
Se mai vede la hotare
Steagul nostru tricolor?

Doina azi se mai aude
Și tălăngile le stâni?
Se mai află oare, astăzi
Veselie la Români?

Sărbătoarea mai răsună
Glas de clopote - duios -
Îndemnând la rugăciune
Pe poporul credincios?

Din văzduh, în zborul vostru,
N-ați privit către Carpați?
Sunt ei tot așa de falnici,
Nu se văd mai aplecați?

Dar, frumoase păsărele,
Voi nu-mi dați nici un răspuns?
Vorba mea, ca o săgeată,
Pare-mi-se v-a pătruns!

Amintindu-vă de țară,
Voi aflați acum din greu,
Parcă toate sunt pierdute!
Țara și Poporul meu!

Glasul păsărelelor

O, Români, din țări streine,
Voi pribegi fiind ca noi,
Ați scăpat de grea rușine
Și de groaznice nevoi!

Țara voastră cea frumoasă,
Și-a schimbat acuma sorții,
Căci potrivnicii din casă
I-au croit veșmântul morții!

Nistrul azi și Tisa plânge
Și Carpații plâng duios,
Revărsând pârâu de sânge
Către Dunăre, în jos!

Oltul sună versul jalnic
Dintre munții ardeleni,
Iar Prutul plânge Doina,
Prin Moldova pân' la Reni!

Toate apele năvalnic
Se unesc apoi în cor,
Și sunând un cântec jalnic
Plâng durerea Țării lor!

Iată Dunărea, devale,
Strânge dorul de hotar
Și umplându-se de jale,
Spune Mării, cu amar!

August, 1952.
Un Sihastru din Valea Iordanului

La noi acasă

Plugușorul românului pribeag

Durerea morții stăpânește
În plaiul nostru strămoșesc
Căci fiara de la Miază- Noapte
Sugrumă tot ce-i românesc.

Tânjește vatra părăsită
A bieților români pribegi
Și lumea fuge îngrozită
De multele fărădelegi.

Podoaba țării azi se pierde
Feciorii casei sunt streini,
Azi codrul nu mai este verde,
Iar florile sunt mărăcini.

Azi pâinea s-a făcut amară
Și apa-i neagră de venin,
Văzduhul a ajuns povară,
Iar traiul omului... un chin.

De multă vreme nu s-aude
Sub cerul Țării înroșit,
Decât al sputnicilor vuiet
Și geamătul celui robit!

Cu lacrimi astăzi se adapă
Feciorii dulcei Românii
Zicând: «Ieșiți! - la cei din groapă
Ca să intrăm azi noi, de vii»!

La Putna Ștefan nu mai poate
Să odihnească în mormânt.
Văzând atâta nedreptate
Pe strămoșescul lui pământ.

El strigă jalnic spre Suceava
La Sfântul Mucenic Ioan
Să ne ridice iarăși slava
Cea dărâmată de tiran.

La Cozia, în Mănăstire,
Cu groază Mircea s-a trezit
De prea amară tânguire
A Oltului nemulțumit.

Spre Argeș, ochii își îndreaptă
La trupul cel mucenicesc
Și suspinând, mereu așteaptă
Un semn de ajutor ceresc.

Mihai, din cripta cea bătrână
Înalță capul fioros,
Ar vrea s-apuce spada-n mână,
Dar... trupul îi lipsește-n jos.

El plânge astăzi, cu Neagoe
Rugând pe Nifon cel Sfințit
Să scapă Țara de nevoie,
Cu darul lui nemărginit.

Vasilie Lupu vrea să vadă
Din nou sobor creștin la Iași,
Dar arhiereii stau sub pază
Și nu se pot urni doi pași.

El vrea din nou să întărească
«Blagocestivul Adevăr»
Căci iarăși lumea creștinească
Apucă «Legea» în răspăr.

Nu poate astăzi să mai vadă
Alături de lăcașul său.
Cum fac «organele» parada
Tovărășiei celui rău.

Tresar străbunii din morminți
Când văd atâta pustiire
Pe locurile cele sfinte,
Lăsate nouă moștenire.

Pământul plămădit cu sânge
Și cu sudoare de martiri
Azi se cutremură și plânge,
Fiind împresurat de «zbiri»

Carpații astăzi se-nfioară
Și apele se zbat în vad,
Văzând pe scumpa noastră Țară
Cum se apropie de iad!

Azi Sfinții iubitori de Țară
Se roagă jalnic lui Hristos
Să izbăvească de ocară
Pe neamul nostru credincios.

Iar voi, martirilor de astăzi,
Luceferi prea luminători,
Cu sfânta voastră îndrăzneală
Dați pildă celor muritori.

Să știe lumea răsfățată
Că viitorul fericit,
Cu suferință și cu jertfă
Va fi mereu pecetluit.

În cale către mântuire,
Povara Crucii vom purta
Și pîn' la slava «Învierii»
Golgota vom întâmpina!

Nicodime, Preafericite
De ce te-ai dus dintre români
Lăsând Biserica robită
Și Țara «fără de bătrâni»?

Veniamine, Prea Sfințite
Cu Varlaam și Dosoftei
Păziți «Făcliile cinstite»
Să nu le stingă cei atei!

Părinților cu suflet mare,
Păstorilor duhovnicești,
Mai arătați-vă odată
La «Scaunele vlădicești»!

Micul orfan

E Ziua Învierii,
azi clopotele trag
Bătrânii stau pe prispe,
iar unii stau în prag.

Cei tineri și copiIi,
ieșind gătiți la drum
Se duc ca să ciocnească
la cimitir acum.

Mireasma cea de Taină
a Sfintei sărbători
Se simte din tămâie,
din iarbă și din flori,

Livezile se-mbracă
într-un frumos veșmânt.
Și toate par acuma
mai nouă pe pământ.

Aproape de altarul
bisericii de lemn
Un copilaș aduce
făclii și untdelemn.

Sărută Sfânta Cruce
la proaspătul mormânt
Apoi îngenunchiază
și plânge suspinând.

Când clopotele sună
cu dangătul voios,
Orfanul lângă Cruce
suspină dureros!

Fiind el în durere
cu totul adâncit,
Din sunetul de clopot
un glas a auzit.

Nu plânge azi, copile,
și nu fii supărat,
Că iată, sunt cu tine;
«Hristos a înviat»!

Era vorbirea dulce
a maicii din mormânt,
Gonindu-i întristarea
din pieptul lui înfrânt.

S-a ridicat îndată,
cu sufletul uimit
Și căuta să vadă
pe care i-a grăit.

Atuncea din Altarul
cu zidul afumat
Văzu zâmbind pe Domnul,
cu Trupul înviat.

S-a luminat la suflet
de chipul Lui cel blând
Și lepădând durerea
a zis așa în gând:

«Atuncea, dacă Domnul,
aici a înviat
Înseamnă că și mama
cu Dânsul s-a sculat!

Zicând așa cu gândul,
s-a închinat smerit
Și sărutând mormântul,
spre casă s-a grăbit.

La vatra părintească
sta singur, singurel
Căci tatăl lui, sărmanul,
murise în război.

Dormea la cei de-aproape,
iar ziua alerga
La casa cea pustie,
și deseori plângea.

Acum de Înviere,
venind acasă iar
A început orfanul iar
să plângă cu amar.

Dar clopotul s-aude
la cimitir sunând
Și iarăși glasul maicii
s-aude iar zicând:

Nu plânge azi copile
și nu fii supărat,
Eu sunt s-aici cu tine,
«Hristos a înviat»!

De-atunci orfanul nostru
a încetat cu plânsul
Și orice clopot sună
îl mângâie pe dânsul.

Suflete al meu

O scrisoare
(către un frate din țară)

Nu căta aiurea,
Vezi numai de tine
Socotind securea,
Morții care vine.

Groznică întrebare,
Se va face-atunci
Fără de-ndurare,
Te vor da la munci!

Dacă nu vei face
Rod de pocăință
Cât mai ai soroace
Și mai ai putință.

Ca un fur pe moarte
Când o vei vedea
De năprazná foarte
Te vei spăimânta!

Ajutor vei cere
De la cei din jur
Dar ei n-au putere
Căci al morții fur,

Are lângă dânsul
Slugi înfricoșate
Ruga ta și plânsul
Cel de-apoi nu poate

Caută vezi bine
Nu da amânare
Nici la rugăciune
Nici la ascultare.

Lasă grija lumii
Taie vorbăria
Nu fii robul lumii,
Cu bucătăria.

Taci și vezi de tine
Vrajbă nu căta
Fii cu toții bine
Și nu-i judeca.

Dacă ai cu unul
Mult prieteșug
Nu râvni la bunul
Lui cu vicleșug.

Iar prietenia
Tu s-o uneltești
Numai cu aceia
Care nu-s trupești.

Se cuvine ție
A cerși la «mire»
Întru curăție
Dar de mântuire.

Cheamă al Său nume
Cu zdrobire multă
Cât mai ești în lume
Căci acum te-ascultă.

Viața când s-o stinge
Mila va-nceta
În zadar vei plânge
Și vei suspina.

În «Brațele Părintești»

Rămas de mic orfan pe lume,
Ca un copil al nimănui
Mi-am pus nădejdea mea
spre Domnul
Cerând de-a pururi mila Lui.

Bunica, Dumnezeu s-o ierte,
Mi-a semănat de timpuriu
În suflet tainele credinții
Și rodul lor mă ține viu

O, scumpa mea bătrână sfântă
Eu tot ce am îți datoresc
Căci m-ai adus la cunoștința
Părintelui celui ceresc.

«Când tatăl meu» (cum zice psalmul),
«Și maica mea m-au părăsit»
Atuncea Domnul Cel din ceruri
La sânul milei m-a primit.

Deci, suflete al meu smerite
Înaripează-te mereu,
Prin rugăciune prea fierbinte
Și dragoste spre Dumnezeu.

Privind în inimă cu mintea
Să cauți tainicul izvor
Din care viața se adapă
Cu darul cel mântuitor.

Urmează calea mântuirii
Trăind în pace singurel
Și toată viața cea lumească
S-o lepezi astăzi pentru El.

Icoana nevinovăției

În zilele de iarnă,
Cu cer posomorât
Doar murmurul de ape
Îmi ține de urât.

Iar vara pe căldură
Când nimeni nu mai vine,
O biată turturică
Se uită jos la mine.

În preajma mea se joacă
Frumoșii porumbei,
Voind - parcă - să-mi zică
Să merg la joc cu ei.

Privind la ei acuma,
Îmi pare că învie
Cea mult nevinovată
A mea copilărie.

Dar când privesc în vale
Pârâul fără apă,
Atunci mă văd cu jale
Alăturea de «groapă.»

Căci viața mea pustie
Acum mi s-a scurtat,
Și calea pentru mine
De mult s-a strâmtorat.

Ah! cum aș vrea acuma
Să fiu nevinovat
Ca porumbelul gingaș
Și fără de păcat!

Întru amintirea fraților de la Iordan

Iubiților tovarăși
Și frați întru Hristos,
Eu nu vă uit de-a pururi
Deși sunt păcătos!

M-ați însoțit cu râvnă
Pe-al vieții mele drum
Deci cum putea-voi oare
Ca să vă uit acum?

Când mintea mea colindă
Devale la Iordan,
Voi stați mereu în cale,
Alături de Ioan!

Și când mă duce dorul
La Schitul din zăvoi,
Mă văd acolo iarăși
Nedespărțit de voi.

Pe Valea Sfintei Ane,
Fiind eu călător,
Îmi neteziți cărarea
Să-mi fie mai ușor.

Și când nu am putere,
Căzând pe drumul meu,
Atuncea voi cu grijă
Mă sprijiniți mereu!

Iar duhul când încearcă
Să părăsească «Cortul»,
Atunci frăția voastră
Îmi strângeți pașaportul!

Astăzi (Cugetare)

Botezătorule Ioane,
S-a pustiit Lăcașul tău,
Căci moda cea vicleană
Și-a pus aici cuibarul său!

Acum n-auzi ca altădată
Chemarea cea de pocăință,
Ci numai cântece la radio
Din lumea cea fără de credință.

Iar lângă apă ucenicii
Nu se mai văd urmându-ți ție
Căci astăzi stau necredincioșii
Și fac aici negustorie!

Pe calea cea duhovni cească
Noroadele nu mai aleargă
Căci lumea și-a croit o cale
De răsfățare, mult mai largă!

Puțini din oamenii de astăzi
Mai vin acum să se boteze,
Căci cei mai mulți - la apa Sfântă
Pogoară azi să se distreze!

În loc de Sfinte Slavoslovii
Și clopote răsunătoare
Acum auzi în toată valea
Urâtul zgomot de motoare!

Iar lângă peștera cea veche
Sălașul tău din Vitavara
Se desfătează Beduinii
Cu turma lor, în toată vara!

Moda lumii

Și aud zicând pe unii:
Lumea face azi progres
Numai rasele și fesul
Din năravul lor nu ies!

Rău se mai smintește lumea
Dacă ești cumva pletos
Și te scarmănă cu vorba
Și pe față și pe dos!

Lupu dac-ar fi cu zgardă
N-ar stârni atâta haz
Ca atunci când ești cu rasă
Și cu plete pe grumaz!

Azi se dă respect în lume
La acei cu capuri goale
Și cu burta rotunjită,
Iscusiți în carnavale!

Lumea cea cu modă nouă
Pune vată la urechi
Când aude la Biserici
Numai cântecele vechi!

N-aveți radiu? zice dânsa
Către pustnicescul fes,
Cum trăiți așa degeaba,
Fără urmă de progres?

Lumea azi înaintează
Cu mijloacele de trai!
Ați rămas în urmă, taică,
Cugetând numai la Rai!

Graiuri la Asfinţitul Vieţii

O, peșteră blagoslovită,
Mai stai de-acum nelocuită
Să vie un sihastru vrednic,
Căci eu, fiind neputincios
Îmi fac sălașul, colo, jos!

Tu, soare arzător de vară,
De care eu odinioară
Mă ascundeam mereu la umbră,
De-acuma fără stinghereală
Pătrunzi în locuința goală.

Când vine iarna friguroasă
Și norii plâng cu ploaie deasă,
Să-mi plângi, pârâule, de jale
Că eu pe malul tău de-acum.
Nu cred că voi mai face drum!

În zilele de primăvară
Venind la cuibul vostru iară,
Voi, drăgălașe păsărele.
Când lăudați pe Dumnezeu,
Cântați să vă aud și eu!

Iar voi care-ați plecat de- acasă
De-acuma, iată, nu vă pasă.
Făpturilor nevinovate
Veniți aproape de chilie
Că somnul meu îi pe vecie!

De-acum pârâule zbur dalnic
Când mergi la vale mai năvalnic.
Să treci pe lângă Iuvenale
Ducându-i niște pietricele
Din preajma locuinței mele.

Să mergi pe aice mai agale
Că iată te așteaptă în cale
O stâncă veche cu «Scrisoare»
De la Românul Teofan,
S-o duci cu vremea la Iordan!

Acolo, slova românească
Mai este cine s-o citească
Și poate va aduce-aminte
Că s-au aflat la «Sihăstrie»
Și frați din scumpa Românie!

Însemnări:

1. Prin vorbele «Făpturilor nevinovate» să se înțeleagă bursucii, care s-au mutat de lângă peșteră când eu am venit la schit

2. Iuvenalie despre care pomenește versul, este răposatul Ierodiacon Român Iuvenalie Vasiliu, care a sihăstrit și s-a săvîrșit la Iordan.

3. Iar «Scrisoarea lui Teofan» este stânca de piatră din peștera de sus al lui Teofan, care avea scris românește cuvântul «Dumnezeu.» Căzând în urmă stânca în mijlocul pârâului, apa o macină mereu și cu vremea o duce la vale spre Iordan, la cei care știu românește.

Răstignitorii de azi la Sfânta Învierе

Cu trei zile înainte
Jidovii Te-au răstignit,
Azi Te răstignesc creștinii
Cei cu duhul ipocrit!

Mulți din ei - cu defăimare
Trupul Tău acum luând
Te închid pe la Pretoriu,
Ca ostașii oarecând!

Cu hlamidă Te îmbracă
Prin fățărnicia lor.
Și se-nchină de paradă
La vederea tuturor.

Cărturarii Te condamnă
Cu viclenii Farisei,
După legea comunistă
Și a celorlalți atei!

Cu știința lor deșartă
Altă Cruce Ți-au gătit,
Răstignindu-Te prin hule
Cei cu duhul răzvrătit.

În mormântul necredinței
Numele-Ți pecetluiesc
Și pe moda cea vicleană
Custodie o numesc!

Iar când raza Învierii
Văd că nu s-a tăinuit,
Fac atunci s-ajungă clerul
Ca păstorul cel năimit.

Aici clericii năimiți sunt cei înșelați cu înnoirile care sunt în slujba masoneriei și a comunismului.

Moda răsfăţată şi pacea speriată

Marii învățați ai lumii
Ca niște plăcinte moi
Scot din traistele științei
Iarăși calendare noi.

Ei socot că pacea lumii
Care s-a sălbăticit
Ar putea fi amăgită
Ca vițelul pripășit!

Hotărârile de pace
Pe norod l-au asurzit
Ca un clopot care sună
Tot mereu hodorogit.

Când s-ar împăca mai bine
Cale păcii târguind
Numai bine și războiul
Va fi iarăși izbucnind!

Lumea veșnic născocește
Arme pierzătoare noi,
O.N.U.-ul însă făurește:
Izbăvirea de război!

Adunarea diplomată
Ochii lumii i-a legat
Ca să nu priceapă-ndată
Drumul ce l-a apucat.

Unde ne va duce carul
Cu asemenea cârmaci
Care ne sporesc amarul
Și ne lasă mai săraci?

Acolo să citești cântarea
Blagoslovitului Iordan
Și apa va ține isonul
La versuirea lui Ioan.

Ea va cunoaște graiul tainic
Și murmurând încetișor,
Va face semn la păsărele
Și toate vor cânta în cor!

La cei din urmă

Când gura mea, iubite frate,
Se va închide pe vecie
Și mâna mea cea slăbă noagă
Va înceta de a mai scrie.

Atunci să cauți la răbojuri
Pe care eu le-am însemnat
În vremea când eram odată
Cu gândul pașnic, adunat.

Să cugeți cu luare-aminte
Acestea ce s-au zămislit
Pin harul luminării sfinte
În gândul meu cel umilit!

Și dacă-ți vine întristarea
Aproape de mormântul meu
Atunci să mergi la Schitul nostru
Că - nevăzut - mă duc și eu.

Să mergi acolo primăvara
Când toate jos se veselesc
Și când se văd trecând cocoară
Spre plaiul nostru românesc!

Un sfat nepocăitului Ioan

De la ușa casei tale
Până colo la mormânt
Nu mai este multă cale:
Trei sau patru pași mai sunt!

Sus erai odinioară;
Iată, jos te văd acum,
Ca și soarele spre seară
Pregătindu-te de drum!

Când mergeai spre Marea Moartă
Se părea că vrei să zbori,
Iar acuma, jos la poartă
Uneori cu greu pogori!

Cercetează-ți deci valiza
Caută la pașaport,
Poate se împlinește viza
Și te vor muta din cort!

Iată viața ta se trece
Și la bine n-ai sporit,
Mișcă inima cea rece
Pentru Cel ce te-a zidit.

Corabia vieții fugare
S-a sfărâmat într-un noian
Și Domnul te-a scos din vâltoare
Pe stânca asta la liman

Deci fii acum cu trezire
Să nu pătimești șovăire!
Pe malul râpii gândite
Te afli astăzi călător

Și curgerea vieții grăbite
O vezi acum nepăsător,
Dar cum vei dori tu odată
Să vie vremea plecată!

Lacrimi uitate

Părinții mei, săracii,
De timpuriu s-au stins
Și eu fiind prea fraged
Atuncea nu i-am plâns.

Dar a venit și vremea
Să-i plâng eu mai târziu
Când mă aflam alături
De alt cinstit sicriu.

Căci Domnul rânduise
Bunica să mă crească
Să-mi fie ea și tată
Și maică pământească.

Iar când s-a dus bătrâna
Cu sufletul la cer
Atunci în lumea asta
Eu am rămas stingher.

Am plâns, cum zice-atuncea
Cu lacrimi prea fierbinți
Prin ea plângând și - tainic
Pe bieții mei părinți.

La inimă durerea
A fost așa de grea
Încât mereu o rană
De-atunci mă tirănea.

Și rana asta veche
Abia s-a vindecat
Când Domnul mai aproape
De Dânsul m-a chemat.

Cugetări

Cât de mult iubește Domnul
Pe făptura Lui de jos
Și cum nu socoate omul
Darul cel întru Hristos!

Toate mințile din lume
Și talentele de soi
Nu ajung ca sa măsoare
Mila Lui cea către noi!

Pentru om zidește lumea
Cu Edenul desfătat,
Așezându-l să rămâie
Veșnic ca un împărat.

Prin păcatul neascultării
Pierde locul fericit
Și la stricăciunea morții
Omul este osândit!

Nelăsând pe totdeauna
Să rămânem sub blestem,
Vine jos Mântuitorul
Și ne cheamă la Eden.

El pogoară tainic cerul
Prin venirea pe pământ
Ca să ne sfințească firea
Cu al darului veșmânt.

Viața cea nemuritoare
Dobândim noi, cei de jos
Și ne facem fiii slavei
Prin Lumina Lui Hristos!

Cugetare la dumnezeiasca Iconomie

Doamne, Mult-Prea- Milostive
N-ai lăsat până-n sfârșit
Să rămâie sub osândă
Omul cel dezmoștenit!

Cel viclean, în chip de șarpe
Pe Adam l-a fost surpat,
Tu, voind a-i da sculare
Nou Adam Te-ai arătat!

Nu putea intra la ceruri
Chipul nostru cel stricat
Pentru asta însuși Cerul
Către noi s-a aplecat.

Prin căderea strămoșească
Sta închisă cu blestem
Ușa cea de altădată
A cerescului Eden.

Veșnic rămânea închisă
Pentru bietul muritor
Neaflându-se în lume
Prețul răscumpărător.

Chiar de se jertfea tot neamul
Și soborul îngeresc
Nu putea ca să ne spele
De păcatul strămoșesc.

Împăcarea omenirii
Cu Părintele ceresc
Numai Tu o faci, Hristoase
Mielule Dumnezeiesc!

Spre alte țărmuri

De câte ori priveam în zare
Simțeam de mic așa un dor
Să colindez pământ și mare,
Să fiu departe călător.

Vedeam în zarea depărtată
Un cer de-a pururea senin
O lume nouă, mai curată,
O viață fără de suspin.

S-a dus degrab copilăria
Ca visul cel înșelător
Și după dânsa bucuria
S-a dus ca pasărea, în zbor.

În lumea asta zbuciumată
Am căutat limanul sfânt
Pe care l-am visat odată.
Dar nu se află pe pământ.

Aceleași valuri sunt pe mare,
Aceeași viață cu dureri.
Aceleași băuturi amare
Ne dau și astăzi, ca și ieri.

Un singur țărm acum rămâne
Străin de valul cel lumesc:
Ierusalimul cel din ceruri
Putea-voi ca să-l nimeresc?

La el nu este nici durere
Nici întristare, nici suspin
Acolo nu-i apus de soare
Și cerul veșnic îi senin.

Pe drumul crucii mele

Ajută-mă, Stăpâne, Doamne
Să merg și eu pe-al Crucii drum
Căci largă mi-a fost calea vieții
Pe care mers-am pân' acum.

Când sub a Crucii greutate
Îmi va slăbi grumazul meu
Trimite-mi ajutor atuncea
Ca oarecând pe Chirineu.

Aproape de sfârșit, Stăpâne,
Când chinul este mai amar,
S-aud și eu făgăduința
Rostită către cel tâlhar!

Să am atunci o mângâiere
Să fiu părtaș la Cina Ta
Precum erai la Răstignire
Cu Tatăl întru Slava Sa.

Precum vedea atunci pe Maica
Aproape, lângă Cruce stând,
Să văd și eu pe lângă mine
Păzitorul meu cel sfânt!

La despărțirea pământească
Primește-mi pe sărmanul duh
Ca nu cumva să aibă silă
La vameșii cei din văzduh!

Apoi mergând la judecată
Tu fii preamilostiv atunci
Să nu mă osândești, Stăpâne,
În focul veșnicelor munci.

Cugetare la dumnezeiasca smerenie a Mântuitorului

(Se cântă pe glasul 3, ca și Apostolii de la margini...)

Smerenia Ta, Milostive
Aș vrea întru versuri s-o cânt
Dar căutând eu cu râvnă
Nu pot ca să aflu cuvânt.

Venit-ai în lume, Iisuse,
Luând chipul nostru, sărac
Tu, Care ești întru Slavă
Născut înainte de veac!

O, taină neînțeleasă
Că Tu din cer pogorând
Nu s-a aflat pentru Tine
Un loc primitor pe pământ.

Doar peștera strâmtă cu ieslea
Ți-a dat oarecând adăpost
Și după o viață smerită
Odihna pe Cruce Ți-a fost!

Păstorii cei de la turme
Ți-au fost vestitori mai întâi
Pescarii din Galilea
Au fost doară sfetnicii Tăi!

Ai stat la masă cu vameși,
Pe cei păcătoși i-ai primit
Iar boalele cele grele
La toți le-ai tămăduit!

Vestit-ai săracilor Slava
Din veacul cel viitor
Și celor din întuneric
Lumina le-ai fost tuturor!

Fiul Omului - Omul Durerii

O, Doamne Cel Atot- Puternic;
Judecătorul tuturor,
Primit-ai pentru noi osânda
Nedreptului judecător.

Îmbrăcăminte de ocară
Acei necredincioși Ți-au dat
Și Capul Tău spre defăimare
Cu spini a fost încununat.

În mâna Ta cea preacurată
O trestie Ți-au dat să porți
Stăpânitorule cel veșnic
Asupra celor vii și morți!

Ai fost batjocorit, Hristoase,
Și pălmuit de slujitori
Apoi lovit la cap de alții
Cu trestia de multe ori.

În temnița de la Pretoriu
Dumnezeiescul Tău picior
A suferit amar strânsoarea
Organului chinuitor.

Ai fost pârât cu nedreptate
De farisei și cărturari
Și, răstignit apoi pe Cruce
În mijlocul a doi tâlhari.

Când însetai, în chinuri grele
Oțet și fiere Ți-au adus
Și ca un făcător de rele
Pedepsei morții Te-au supus!

Cugetare umilită la durerea Maicii Domnului

Cu mintea mea, Preasfântă Maică
Te văd spre drumul spre «Calvar»
Și conștiința mea săracă
Mă chinuiește cu amar.

Ți-aud (în taină) tânguirea
Și se-nfioară duhul meu,
Știind că pentru mine rabdă
Prea-Milostivul Dumnezeu.

Privindu-L înălțat pe Cruce
De adunarea «Celor răi»,
Cunosc că am mai multă vină
Decât răstignitorii Săi!

De nu vedea mai înainte
Stăpânul împietrirea mea
Ar fi avut o mângâiere
Și n-ar fi însetat așa!

Lumina soarelui ascunsă
N-ar fi ieșit așa târziu;
De nu vedea cum rabdă Domnul
Și pentru mine, care scriu!

Și poate stâncile de piatră
Atuncea nu s-ar fi zdrobit,
De nu știau că Domnul moare
Și pentru mine, cel greșit.

Iar sabia proorocită
N-ar fi pătruns așa cumplit,
În sufletul tău, Preacurată,
Văzând pe Fiul răstignit!

Cutremurându-se pământul
Pe cei din morți i-a deșteptat
Iar eu cu somnul trândăvirii
Rămân mereu încătușat.

Catapeteasma de la Templu
S-a rupt în două, până jos,
Iar eu nu caut a mă frânge
La inimă, pentru Hristos.

Ajută-mi, Preacurată Maică,
Să mă trezesc din somnul greu
Să am în inimă «pecetea»
Cu semnul cuielor mereu!

La ușa milostivirii

(Cântare de rugăciune către Maica Domnului, glasul 5)

Preasfântă Maică și Fecioară,
Nădejdea sufletului meu
Tu ești a mea mijlocitoare
La milostivul Dumnezeu!

De n-ar avea la ceruri lumea
Rudenie de pe pământ
Atunci ar fi pustie viața
Asemenea unui mormânt!

De nu erai tu primăvară
A veacului înțelenit
Ar fi rămas de-a pururi iarnă
Și soarele n-ar fi zâmbit.

De n-ai fi revărsat tu zorii
Peste pământul adormit
Atuncea umbra cea de moarte
Ar fi rămas fără sfârșit.

Iar astăzi, Preacurată Maică,
Când toți ne-am abătut la rău
De nu te vei ruga fierbinte
Ne părăsește Fiul Tău!

Trimite-i semn de pocăință
Norodului nedumerit
Și adă iarăși la credință
Pe sufletul cel rătăcit!

Dezleagă, Preacurată Maică
Cătușele celor robiți
Și dăruiește-le răbdare
Creștinilor năpăstuiți!

Fără haină de nuntă
Eu, cel căzut în tâlhari

La masa cea de taină
Adeseori venind
De-a sufletului haină
Eu nu m-am îngrijit!

Tu nu m-ai scos afară
Ci ca un Dumnezeu
M ai așteptat, că doară
Mă voi schimba și eu!

Dar viața mea se trece
Iar eu, nepregătit
Am inimă prea rece
Și suflet ponosit.

Să nu mă pierzi, Cuvinte,
Pe mine, cel curvar,
Ci-mi dă, mai înainte
Al pocăinței dar!

Cu mila Ta cea sfântă
Mereu să mă stropești
Și inima înfrântă
Să nu mi-o urgisești!

Tu ești «Samarineanul»
Ce vii la «Ierihon»
Și ne ridici la «hanul»
Cerescului Sion!

Deci - dară - și pe mine
Ridică-mă acum
Că, iată, n-am pe cine
Să mai opresc din drum!

Din repejunile veacului

Valuri negre se ridică
Aruncând acum venin
Împotriva celor sfinte
Și a neamului creștin.

Bate «Crivățul» năpraznic
De la Nordul comunist,
Răspândind, prin toată lumea
Dogmele lui Anticrist.

Din Apus «Austrul suflă»
Aducând cu el progres
Care crește necredința
Și împrăștie eres.

De la Miazăzi mai tare
Se stârnește vântul iar
Aprinzând păgânătatea
La feciorii din «Agar.»

Iar la Răsărit de soare
Valul galben al lui «Gog»
Amenință toată lumea
Cu păgânii lui Magog.

Toți vrăjmașii cei de moarte
Se ridică mânioși
Vrând să piardă Sfânta Lege
Și pe binecredincioși.

Fac în grabă alianță
Cei cu duhul răzvrătit
Cunoscând că lumea astăzi
Nu-i departe de sfârșit.

De avere și de cinste
Jefuit-au pe creștin
În cetatea moștenită
De la Sfântul Constantin.

Osemintele de veacuri
A cinstiților strămoși
Astăzi sunt batjocorite
De păgânii fioroși!

Doamne, Mult-Preamilostive,
Domolește pe cel rău
Dându-i semn ca să cunoască
Că suntem norodul Tău!

Alinează suferința
Care astăzi a sporit
Și ne dă la toți căința
Pentru cele ce-am greșit!

Pentru cei din Țarigrad

Doamne, caută din ceruri
Spre norodul Tău smerit
Care pentru Sfânta Lege
Astăzi este prigonit!

În Bisericile Tale
Au intrat ca niște furi
Adunări nelegiuite
Cu ciocane și securi.

Aprinzându-se de ură
Cei din neamul lui Agar
Au stricat acum podoaba
De la Sfântul Tău Altar.

Luceferii științei

Învățații lumii astăzi
Tot se străduiesc mereu
Ca deplin să dovedească
Că «nu este Dumnezeu»!

Cu progresele științei
Ca și mândrul «Lucifer»
Dânșii vreau să se înalțe
Astăzi mai presus de cer.

Două uși le stau în față
Și rămân aici mirați.
După cum la poarta nouă
Stau privind niște mânzați.

Una este «ușa vieții»
Care lor li s-a închis,
Alta este cea a morții
Care groaznic s-a deschis.

Câte le ajunge capul
Caută să născocească
Ca să fabrice viață
Și pe moarte s-o oprească!

Orice uneltești, atee,
Viață însă nu poți da,
Iar de răfuiala morții
Nicidecum nu vei scăpa.

Dacă nu cunoști în viață
Pe Prea Bunul Dumnezeu,
Vei cunoaște după moarte
Tirania «celui rău»!

Duhul vremii și mironosițele de azi

Unde ești, Sfântă Marie
Ca să spui la oameni azi,
Cine ți-a luat povara
«Celor răi» de pe grumazi?

Azi, în lumea răsfățată
Duhuri rele stăpânesc,
Depărtându-se prin asta
Darul cel dumnezeesc!

Ca în «Curtea lui Caiafa»,
Omul azi, în răsfațări
Se grăbește ca și Petru
La a «Legii lepădări»!

Dar, în schimb, ei nu se moaie
Nici de glasul îngeresc
Nici de fața mânioasă
A stăpânului ceresc!

Astăzi «Legea» ca și Domnul
De «boieri» S-a răstignit
Iar «învățătorii Legii»
Toți aproape s-au dosit.

Câteva «Mironosițe»
Ca la Patimi oarecând
Se grăbesc «pe drumul Crucii»
Penru Adevărul Sfânt!

Sunt Bisericile Sfinte
Care luptă în surghiun
Și păzesc Așezământul
Cu «hotarul cel străbun»

Sabia durerii

La inima îndurerată
O sabie te-a fost pătruns
Văzând pe Fiul tău, Curată,
Pe Cruce, de ostași împuns!

Înfricoșata Răstignire
Răbdând Dumnezeiescul Miel,
Prin zdruncinarea ta de Maică
Te-ai răstignit atunci cu El!

Durerea maicilor din lume
Ca un noian s-a revărsat
În inima-ți neprihănită
Văzându-I Chipul Lui schimbat!

Odinioară Prunc în iesle
La Bethleem Îl înfășai
Iar azi Îl vezi întins pe Cruce
Cu trupul gol și fără grai!

Pe Cel ce seamănă «Cuvântul»
Având al mântuirii rod
Îl vezi acum hulit de gura
Nerușinatului norod!

Pe Cel ce vindeca leproșii
Îl vezi acum de rane plin
Iar cei ajutorați de Dânsul
Acum îi fac mai mare chin!

Și Cel ce învia pe Lazăr
De patru zile îngropat
Se vede astăzi mort pe Cruce
De cei vicleni înconjurat!

Cine este «Grădinarul»
Care te-a întâmpinat?
Spune ce ți-a zis la groapă
Îngerul cel luminat!

Lasă mirul și vestește
«Ucenicilor fricoși»
Spune azi la toată lumea
Și celor necredincioși!

Strigă la urechea surdă
A smintiților atei
Poate vreo scânteie Sfântă
Să pătrundă și la ei!

Rupe-le «perdeaua morții»
Și «cătușele de fier»
A «celor din Miazănoapte»
Carii sufletește pier!

Iar de nu voiesc s-audă
Taina Sfintei Învieri
Varsă-le «spre îngropare»
Mirul cel rămas de ieri!

Lumina Sfintei Învieri

Sfintelor Mironosițe,
Bucurați-vă acum
Că Mântuitorul nostru
Ne-au deschis la ceruri drum!

Azi, Marie Magdalenă
Spune celor muritori
Taina arătată ție
La Mormânt de două ori!

Celei binevestitoare

Din negura pierzării
Hristos te-a izbăvit
Iar tu, Mironosiță
Cu râvnă L-ai slujit.

Când El mergea la moarte
Tu nu te-ai depărtat
Ci fără de sfială
La Patimi L-ai urmat.

N-ai socotit cruzimea
Păgânilor ostași
Și nici amenințarea
Evreilor pizmași!

Părtașă Răstignirii
Prin asta te-ai făcut
Și martor Învierii
Stăpânul te-a avut.

Acum la cer, Marie,
Te veselești mereu
Cu «Grădinarul» lumii
Cu Însuși Dumnezeu!

A dragostei mireasmă
Creștinilor ne ești
Și chip curat al râvnei
Celei dumnezeești.

Iar moștele-ți cinstite
Ne sunt ca un izvor
Ce vindecă durerea
Sărmanului popor!

Turnul Babel
(din vremea noastră)

Mintea omului de astăzi
Umblă după născociri,
Care pregătesc pierzarea
Necăjitei omeniri.

Goana după stăpânire
Și nesațiu de averi
Izgonește iarăși pacea
Care ne zâmbise ieri.

Dragostea cea creștinească
Stă departe, la surghiun,
Iar în urmă crește ura
Contra «binelui străbun.»

Lumea vrea ca să-și croiască
Viață fără Dumnezeu
De aceea, cu grăbire
Face născociri mereu.

Un potop de bună voie
Singură și-a pregătit
Iar pe «chivotul salvării»
Lumea l-a disprețuit.

Omul își gătește iarăși
«Turnul Babel» pe pământ,
Vrând să strice temelia
«Sfântului Așezământ.»

«Limbile» aproape toate
Iarăși s-au amestecat
Și nu-i mult până le vine
Ceasul de încăierat!

Plângerea Maicii Domnului

Învie, Fiul meu Preadulce
Și mângâie pe Maica Ta
Că, iată, Lazăr iar Te cheamă
Să mergi în locuința sa.

Vezi lacrimile cele calde
Și Te ridică din mormânt
Arată, Doamne, împlinirea
Cuvântului Tău celui Sfânt!

Fiind Tu Soarele Dreptății
Zdrobește ale nopții porți
Căci neamul omenesc așteaptă
Să fie ridicat din morți!

Precum la ceruri ești cu Tatăl
Să fii cu mine pe pământ
În Rai fiind Tu cu tâlharul
Și cu strămoșii în Mormânt!

Îmbărbătează-Ți ucenicii
Înfricoșați de farisei
Și mergi apoi în Galileea
Primind pe Simon iar cu ei!

Lumina cunoștinței Tale
Arat-o astăzi din belșug
Făcându-i să brăzdeze lumea
Cu «evanghelicescul plug.»

Sfințește, Doamne, firea toată
Prin Învierea Ta din morți
Și ne deschide, pe vecie
A Raiului, slăvite porți.

Din săptămâna Sfintelor Patimi,

Aprilie 1959.

Pentru blândeţea şi nespusa răbdare a Domnului

Îndelungata Ta răbdare
Oare cum s-o laud eu?
Mă uimesc, Stăpâne, Doamne
Și Mântuitorul meu!

Prigonit ai fost în lume
Începând de la Irod
Pân’ la pleava cea din urmă
A orbitului norod.

Nu Te-ai mâniat pe nimeni
Ca un miel ai fost de blând
De la biata Ta făptură
Pocăință așteptând.

Sărutarea cea vicleană
De la Iuda ai primit
Și lovit fiind de slugi
Cu blândețe i-ai grăit

Răstignindu-Te evreii
Pentru dânșii Te rugai
Și pe cel tâlhar, Stăpâne,
L-ai primit atunci în rai.

De răbdarea Ta cea multă
Blândul meu Mântuitor
Toate s-au mișcat în lume
Și în cerui cu fior.

S-a cutremurat pământul
Pietrele s-au despicat
Soarele și-a stins lumina,
Îngerii s-au spăimântat.

Învierea Sfintelor Patimi

(se cântă pe glasul 3,
ca și Apostoli de la margini...)

Priviți-L acuma pe Cruce
Înconjurat de cei răi, Vândut de lacomul Iuda
Și părăsit de ai Săi!

O rană îi este tot Trupul
Și Capul Lui numai spini,
Priviți-L bine, noroade,
Cu numele cel de creștin!

El este Fiul Fecioarei
Al Slavei de sus Împărat,
Chezașul răscumpărării
Și Dumnezeu întrupat!

Cu Mâna aceasta străpunsă
Ne-au așezat în Eden
Și Sângele care curge
Ne-au izbăvit de blestem!

Priviți-L la Chipul Lui jalnic
Batjocorit de evrei
Și veți cunoaște cu taină
Că este cu noi Dumnezeu

Pământul stropit cu sudoare
Și sângele Sfântului Miel
S-a îmbrăcat întru slavă
Plecându-se cerul spre El.

Iar Crucea, organul durerii,
Prin patima Lui s-a sfințit
Făcându-se «Semnul puterii»
Și Sceptru Celui Prea Mărit

Robiți de humă

Din zborul cel prea tainic
Al timpului grăbit,
Adeseori de suflet
Uităm desăvârșit.

Robiți de jugul sâlnic
Al trupului tiran
Ne rătăcim din calea
«Cerescului liman.»

«Uităm de zarea sfântă»
A patriei cerești,
Căci mintea ne târăște
La cele pământești.

Aripile gândirii
De patimi se topesc
Și lesne ne vânează
«Acei ce ne pândesc.»

Atuncea bietul suflet
Ca mortul stă pierdut
În groapa cea adâncă
A trupului de lut.

Și viata noastră trece
Deșartă, fără duh,
Ca ziua fără soare
Și fără de văzduh!

Iar rostul mântuirii
Din ceruri rânduit
Îl facem să rămână
Atunci zădărnicit!

Sfântul Daniil Sihastrul

Condacul 1 glas 3

Ca un înger pământesc
Ai viețuit în pustie
Daniile, om ceresc
Și lauda României.

Vestea ta se răspândește peste hotare
Darul tău este lumină și vindecare
Ca albinele sporindu-ți
Mulțimea ucenicilor.

Troparul glas 5

Depărtat de lume ai petrecut
Și din apa darului ai băut
Izvorând tămăduiri
Credincioșilor creștini.

Întru rele pătimiri
Preacuvioase Părinte
Iar astăzi te veselești
Întru locașuri cerești.

Condacul II glas 3

Ca un pom ai fost sădit lângă izvoarele apei
Și pe mulți i-ai îndulcit cu rodul înțelepciunii
Darul tău la mulți le este tămăduire
Viața ta, icoană sfântă de mântuire
Iar povața ta s-arată lumină voevozilor.

Megalinarii I pe glas 3
(Apostoli ec peraton)

Fugind de slava lumească, te-ai depărtat în pustie
Și locuință cerească făcut-ai din «Sihăstrie»
Pe mulți vindecându-i de boale, prin rugăciunile tale.

Megalinarii II glas 5

Daniil Sihastru cel minunat,
Steaua Bucovinei și izvorul cel nesecat
Astăzi se cinstește de neamul românesc
Iar sfinții dimpreună la ceruri prăznuiesc.

Megalinarii III

Țara românească cu dulce grai
Îl mărește astăzi pe odorul ales din rai,
Pe marele Sihastru vestit întru norod
Și povățuitorul lui Ștefan-Voievod.

La mormântul Sf. Daniil Sihastrul de la Voroneţ

Din «munții cei veșnici», părinte,
Privind acum spre noi.
Mai alinează durerea
Celor care sunt în nevoi!

Când țara se cotropește
De neamul celor «plăviți»
Oblăduiește-i din ceruri
Pe bieții români asupriți!

Precum lui Ștefan - în viață
I-ai dat curaj la război,
Și astăzi pe regele nostru
Îndeamnă-l să vie la noi!

Și după cum Valea Putnei,
Cu darul tău s-a mărit
Slăvește și astăzi, Părinte,
Pe neamul tău cel smerit.

Din Bucovina lui Ștefan
Cinstiții tăi ucenici
Să-i întărească la luptă
Pe «ai credinței voinici»!

Și valul înșelăciunii
Din strămoșescul pământ
Să-l risipești, cuvioase,
Cu darul tău mare și sfânt!

Iar «vița cea românească»,
Care de «ger» s-a pălit,
S-ajungă iar roditoare,
Precum oarecând a rodit!

În manuscrisul Sfântului Ioan Iacob se află și pe larg viața și activitatea Sfântului Daniil Sihastru, prelucrare după un studiu al prof. preot Petru Rezuș, publicat în Revista Patriarhiei Române «Studii Teologice» VII 1956, nr. 3-4.

Sfântul Narcis, Patriarhul Ierusalimului în pribegie

Pentru lacrimi

Pe drumul ce duce la Gaza
Purcede bătrânul Ierarh
Narcis, purtătorul de semne,
Al Sfintei cetăți Patriarh.

Pe spatele lui gârbovite
O sută de ani doar au nins
Și multe năpăști și ispite
Avut-au bătrânul de-nvins!

El merge acum spre Egipet
Lăsându-și norodul iubit
Și vrea ca de-acum să trăiască
Departe..., de toți tăinuit!

Ieșind din Sfânta Cetate
La vreme de noapte târziu,
Schimbat în haine streine -
Aleargă ca cerbu-n pustiu!

Dorind ca să fie mai tainic,
El schimbă programul acum
Căci ziua ascuns stă la umbră
Iar noaptea purcede la drum.

Ajuns în Egipet s-abate
Din locuri cu munții pustii,
Căci mulți îl cunosc dintre pustnici
Avându-și pe-aici sihăstrii.

O ia tot spre Soare-Apune,
Prin sate și câmpuri trecând;
Mai rar dacă-l vezi câteodată
La casă de oaspeți trăgând.

Îi place mai mult ca să doarmă
Afară, sub cerul deschis,
Căci frică de hoți sau de fiare
Nu are bătrânul Narcis.

Prin câte orașe și sate
Nu trece cinstitul bătrân
Și vede cum Sfânta Credință
Se-ntinde la neamul păgân!

Dar iată-l acum că ajunge
La Fainicul port Carhidon
Ducând o cinstită podoabă
Vestitei familii Anon.

El are acum o duzină
De ani petrecuți în străini
Și-adesea fiind pe la slujbe,
El nu s-a vădit la creștini.

Dar Domnul, în noaptea din urmă
Se-arată zicându-i în vis,
Ca iarăși la Sfânta Cetate
Să meargă bătrânul Narcis.

De rândul acesta socoate
Zadarnic a sta tăinuit,
De vreme ce Domnul îl cheamă
Din nou la norodul iubit.

El ține să facă o slujbă
S-aducă fierbinți mulțumiri
Celui Care veșnic revarsă
Din ceruri a Lui ocrotiri.

Se miră norodul când vede
Pe pustnicul cel călător
Făcând acum Liturghie
Cu marele lui Omofor!

I-s pletele lui ca zăpada
Și-i gârbov puțin la grumaz
Dar ager se mișcă cu pașii
Și-arată că-i suflet viteaz.

Pe fața lui blândă se vede
Șiroaie de lacrimi curgând
Și-un val de lumină cerească
I-acoperă chipul lui Sfânt.

Dar unul pe altul se-ntreabă:
«De unde-i cinstitul Ierarh?
Căci Sfânt omoforul ce poartă
L-arată a fi Patriarh»!

Când iese cu Sfintele Taine
S-apropie toți de altar
Primind, după datina veche,
Al Precistaniei dar.

Pe urmă ține cuvântul
Din Sfânta Scriptură vorbind
Dar totuși norodul nu află
De unde-i bătrânul venind.

În ziua aceea spre seară
Păstorul cetății (Optat)
Poftește pe cei mai de seamă
Să vie cu sfântul la sfat.

Afară de preoți s-adună;
Epitropi și doamne din «clir»
S-audă vorbind pe cinstitul
Și marele lor mosafir.

Începe să spuie bătrânul
Cum pleacă din Sfântul Sion
Lăsându-și prieteni și cinste.
Și turmă iubită și tron.

Stingher, pe căi neștiute
Se află mereu colindând,
El șade mai mult singuratic
Din rodul pustiei gustând.

Văzut-am cu drag - zice dânsul
În multe cetăți de la Nord
Cum crește credința creștină,
Aflându-și din neamuri, norod.

Aici în cetatea aceasta
Venit-am de mult tăinuit
Și Sfintele Taine adesea
Din mâinile voastre-am primit.

Ascuns între lumea creștină
Adesea veneam ca s-ascult
Frățeștile voastre cuvinte
Și regula Sfântului Cult.

Dar astăzi, când Domnul mă cheamă
Din nou la cinstitul meu tron
Eu vin aducând o comoară
La vechiul oraș Carhidon!

Aceasta zicând, el desface
Un văl cu sânge pătat
Îi tremură mâna și glasul
Și lacrimi îi curg ne-ncetat.

Primește odorul acesta,
O, Iulie, fiica mea
Ți-i rămas de la sfânta martiră!
Potamiana, sora ta!

Atunci o bătrână cinstită,
Căzând în genunchi cu suspin
Sărută cinstitele moaște
Din sfânta năframă de in.

Cu lacrimi ferbinți o stropește
Și o strânge cu grijă la sân
Apoi cu murmur se-nchină
Cinstindu-l pe sfântul bătrân.

Ar vrea un cuvânt ca să spuie
Dar glasul în piept i-a pierit
Îi tremură buzele numai
Și pleacă cu chipul uimit!

Ea este vestita soție
A marelui fost general
Anon, eroul cetății.
Vlăstar din neamul lui «Hanibal»

Sfârșindu-și cuvântul bătrânul
Pe toți îi sărută cu drag
Apoi se așterne pe cale
Luându-și smeritul toiag.

El merge spre Sfânta Cetate
Acolo l-așteaptă de zor
Să-i cânte acum osanale
Cu lacrimi, iubitul popor!

La patronul Mitropolitului Iacob Stamate, al Moldovei

Într-o sală îmbrăcată
Cu icoane și cu flori
Ospătează fețe-alese
De ierarhi și dregători.

Iar în capul mesei șade
Bucuros Mitropolitul
Cel iubit de tot norodul
Iacob, îmbunătățitul.

Este ziua lui cinstită
Și de asta, negreșit
Cele mai alese fețe
Din Moldova au venit.

Închinând mesenii veseli
La pahare de vin vechi,
Un diacon îi șoptește
Lui vlădica la urechi:

«Să mă ierți, Preasfințite,
O bătrână de la țară
Ar dori ca să te vadă
Și de mult așteapt-afară.»

Întru inima lui mare
Și cu nobilă simțire
Se trezește dintr-odată,
O duioasă presimțire!

Și privind pe geam, la poartă,
Ca să se încredințeze,
A zâmbit cu duioșie,
Începând să lăcrimeze.

Toți se uită cu mirare,
Neînțelegând de fel
Când el spune la diacon
S-o aducă către el.

Fără multă zăbovire
S-a ivit o bătrânică
În costumul de la munte;
Cu opinci și cu sarică.

Gârbovă, cu traista-n spate,
Ea pășește cam agale,
Sârguindu-se să calce
Tot pe-alăturea de țoale!

Ajungând lângă Vlădica,
Dânsul s-a sculat grăbit
Și primind-o i-a dat locul
Cel din dreapta - mai cinstit.

«Iacă, Mamă, (zice dânsa)
Am știut că ai patron
Și-am venit pe jos de-acasă
Să-ți aduc un mic «plocon.»

«Uite colo brânzișoară
De la noi, de la obcină
Și prea multă sănătate
Cei de-acasă îți închină»!

Toți se uită cu mirare
La înaltul Prea Sfințit
Parcă vrând ca să-l întrebe
Despre babă ce-a pățit!

Pricepând a lor mirare,
El cu chipul zâmbitor
Și cu buze tremurânde
A rostit către sobor:

Preacinstiților mei oaspeți!
Nu vă mai mirați așa!
Iată, bătrânica asta
Este însăși maica mea!

Dacă astăzi sunt la cinste,
Asta-i datorită ei,
De la dânsa am eu viața
Și smeritul obicei.

Ea m-a legănat pe brațe
Și la piept m-a alăptat
Ea mi-a dat povață,
Crezul ea m-a învățat.

Respectați sarica asta,
Care vine de la oi
Datorită ei sunt astăzi
Ca Păstor ales de voi.

Astăzi eu împart cu dânsa
Cinstea mea cuviincioasă
Și vă rog gustați cu toții
Din smeritul ei «prinos»!

Deci vorbind așa Vlădica,
Face semn la omul său
Ca să dea la fiecare
«Cașcaval de la Rarău.»

Aceste versuri le-am alcătuit într-o vreme fiind mișcat adânc, din citirea vieții lui smerite și pline de sfințenie. Din viața acestui mare Ierarh al Moldovei se vede cum cinstește Dumnezeu pe cei smeriți, care cinstesc pe mama lor. Mitropolitul Iacob Stamate a fost fiu de mocan (adică cioban de la munte) și nu se sfia de mama lui când venea la Palatul mitropolitan din Iași.

Pe calea veşniciei

Glasul meu încet se pierde
Ochii se uimesc
Și privesc pe nesimțite
Lucruri nouă negrăite.

Pe ai mei cei de aproape
Nu-i mai văd acum
Iară vorba lor duioasă
Nu-mi mai este înțeleasă.

Un strein îmi dă paharul
Morții ca să-l beau
Și gustând din el cu greață,
Mă trezesc în altă viață.

Astăzi bietele picioare
Nu se mai «clătesc»,
Căci de-acuma au să meargă
Pe o cale mult mai largă.

Iară mâinile la rele
Nu se mai întind!
Încleștarea lor o curmă
Numai trâmbița din urmă.

Ochii mei de-acum cu poftă
Nu mai pot privi!
Căci în fața lor s-arată
Altă lume, neumblată!

Gura mea și-a stins vorbirea
Celor pământești
Până când va fi chemată
La obșteasca judecată!

Nasul meu odinioară,
Gingaș la miros,
Astăzi, fără sfiiciune,
Gustă numai putrejune.

Din gâtlejul meu
Cel lacom și nesățios
A pierit în veșnicie
Pofta cea cu lăcomie.

Iar urechea alintată
Întru graiuri dulci
Auzire de-acuma n-are,
Decât veșnica chemare.

În mormânt la întunerec
Frații mă închid!
Nelăsându-mi ca să vină
Nici o rază de lumină!

Trupul meu acum ca ceara
Curge, putrezind!
Numai inima din mine,
Patruzeci de zile ține!

Duhul meu în vremea asta
Umblă pe pământ,
Pretutindenea dă roată
Unde a trăit odată!

Orice pas făcut în viață
Este arătat,
Începând de la născare
Pân’ la ultima suflare.

Și privind ca în oglindă
Cele din trecut,
Se căiește cu durere
La a faptelor vedere!

Cum ar fi să mai trăiască
Iarăși pe pământ!
Ca să verse pentru ele
Râu de lacrimi să le spele

Dar a face pocăință
Nu mai este când.
Că s-a pus acuma, iată,
Scaunul de judecată!

Împlinîndu-se trei zile,
Vine la mormânt
Și văzând trupeasca slavă,
Pleacă fără de zăbavă!

Este vremea rânduită
Pentru călători
Ca să meargă fiecare
La obșteasca închinare.

Însoțit de sfântul înger,
Duhul meu acum
Cu fiorii reci de teamă
Se apropie de vamă.

Petrecându-mă cu taină
Frații vor cânta
Cu duioasă versuire:
«Veșnica lui pomenire»!

«VEȘNICA LUI POMENIRE»!

Altă Cruce, alte rane *(cugetări)*

Doamne, pentru ce mai curge
Sângele-Ți din coastă iar?
Cine azi Te mai străpunge?
Înnoind al Tău calvar?

«Viața ta (răspunde Domnul)
Cea cu duh nepocăit
Mă rănește prin păcate
Și Mă ține răstignit.

Ranele pricinuite
De păgâni și de evrei
S-au închis, iar tu, creștine,
Mă străpungi mai rău ca ei!

Sângele răscumpărării
Pentru tine S-a vărsat,
Scoală-te, prin pocăință
Nu fii slugă la păcat»!

Nu te mânia, Stăpâne,
Tu cunoști ființa mea
Că se pleacă totdeauna
Către lumea asta rea.

Ușurează-mi, Doamne, trupul
Căci apasă prea tiran
Și-mi înăbușă simțirea
Sufletului meu sărman!

Până mă pogor în groapă
Dăruiește-mi harul sfânt
Ca să-mi spăl mereu, cu lacrimi,
Întinatul meu veșmânt.

Cugetare la mare întristare

O, Răstignitul meu, Iisuse,
Preasfântul meu Mântuitor.
La cine voi afla odihnă,
La cine, sprijin și-ajutor!

La Tine singur, Milostive,
Afla-voi tot ce este bun,
Și altul nu-i ca să-mi asculte
Durerea care vreau s-o spun.

Fiind cuprins de nesimțire
Tu, Doamne, nu mă urgisi;
Arată-mi azi milostivire,
Ca, oarecând, lui Manasi.

De mântuirea Ta, Stăpâne,
Pre mine de mă faci părtaș,
Mai mult decât cu el, minune
Cu mine faci, cel pătimaș.

Atunci cu dânsul, dimpreună,
Cânta-voi laude, în veci,
Căci izbăvindu-mă din «moarte»
La viață veșnică mă treci!

Rețetă duhovnicească
- pentru un sihastru -

Un dram de viață cât mai este
În lumea asta să trăiești
Jertfește-l numai pentru suflet
Și lasă grijele lumești.

Un singur an, sau jumătate,
O lună poate ți-a rămas,
Sau numai ziua cea de astăzi,
Ba poate chiar numai un ceas.

Pe cît de tainic se arată
Hotarul vieții pe pământ
Pe-atât mai scurt să-ți pară drumul
Ce duce până la mormânt.

Să nu mai cauți la plăcerea
Prietenilor trecători
Căci ei nu pot să te ajute
Atuncea cănd va fi să mori.

Prieten bun câștigă-ți plânsul
Și «Rugăciunea lui Iisus»,
Căci plânsul stinge focul veșnic
Iar ruga te înalță sus.

De-asemenea să ai prieteni
Poruncile dumnezeiești
Pe care, fără de prihană,
Cu dragoste să le păzești.

Prietenia cea cu lumea
Te lasă singur la mormânt
Și numai faptele credinții
Tovarăși, mai departe, sunt.

O vizită la Pustie

Astăzi este sărbătoare
Și mai toată ziulica
De pe stânca cea din față
Mă privește turturica.

Ar dori ceva să-mi spuie,
N-are chip de porumbei
Care iscodesc să afle
Noutăți din țara ei.

Drăgălașă păsărică!
Când te văd în preajma mea
Toată lunca cu Iordanul
Mi se pare c-aș vedea!

Valea cea blagoslovită
Se arată ca prin vis
Cu pădurea înverzită.
Ca un colț de Paradis.

Parcă văd un ostrov tainic
Într-un mijloc de ocean,
Care veșnic se brăzdează
Și se udă de Iordan.

Iar în sânul lui se vede
Un Lăcaș împodobit
Care-a fost odinioară
Locul meu cel mai dorit!

Nu te duce, păsărică,
Mai îngăduie puțin!
Ca să văd prin tine tainic
Schitul nostru mai deplin.

(23 Septembrie 1956.
Schitul «Sf. Ana», Hozeva)

Răspuns unui frate din ţara sa

(Ierom. Claudie de la Neamțu)

Numai când simțești văzduhul
Că miroase a război
Ești aprins așa cu duhul
Ca să vii aici la noi.

Ai venit cu «țara-n suflet»,
Ca să «n-o mai uiți în veci»
Și la dânsa, cu dorire,
Te-ai grăbit apoi să pleci!

Frumusețile din țară
Negreșit, te-au fermecat,
Cu prietenii «de viață»
Și cu traiul răsfățat.

Ai acolo munții falnici,
Cu poienele de flori
Întru care cântă vara
Sute de privighetori.

Ai pâraiele ce zburdă
Prin pădurile de brad,
Cu mulțimea cea de păstrăvi,
Care mișună în vad.

Vara, soarele-ndulcește
Nu dogoară ca aici,
Iarna, frigul oțelește
Și vă face mai voinici.

Noi suntem aici mai șubrezi,
Mai streini, mai oropsiți,
Căci de toate ale «țării»
Frumuseți suntem lipsiți.

La pustie doar curmalii
Îi avem ca un decor,
Iar tovarăși sunt șacalii,
Carii se bocesc în cor.

Dacă vii, să uiți de toate
Carii ieri te-au desfătat
Și atunci iubite frate,
Vei rămâne împăcat.

Nu veni «cu țara-n suflet»
Că «n-o uiți aici în veci»
Și de-aceia la pustie
N-ai să poți să te petreci.

Lasă țara «celor tineri»,
Care au a mai trăi.
Iar Sfinția ta, Părinte,
Se cuvine a muri.

Mori de toate ale lumii,
Care-nșală ca un vis
Ca să moștenești dulceața
Veșnicului Paradis.

Imnul de recunoştinţă către Dumnezeu

Cereasca bunătate
Văzând la orice pas
Îmi stă uimită mintea
Și gura fără glas.

Din căile pierzării
Stăpâne mă ferești
Și «arma otrăvită»
A celui rău zdrobești.

Iar când «cosorul morții»
S-apropie turbat,
Răbdarea Ta îl ține
De mine depărtat.

Vrăjmașii cei din lume,
Când sapă groapa mea
Îi faci întotdeauna
S-alunece în ea.

Când pașii mei, Stăpâne,
Se clatină slăbind,
A Tale mâini, cu milă
Spre mine se întind.

Când ranele din suflet
Îs grele de purtat,
Tu, sârguind, cu darul
Le vindeci minunat.

A inimii durere
Tu singur doar o vezi
Și când mă biruiește
Atunci o ușurezi.

Pe-a mele neputințe
Le porți neîncetat
Precum povara Crucii
De voie, ai purtat.

Deși mai mult ca alții
Sunt vinovat mereu
Dar altul decât Tine
Nu-mi este Dumnezeu.

Cunosc că am la suflet
Veșmântul întinat
Dar a credinței taină
La nimeni n-am trădat.

Și dacă eu, din fire
Slăbind, mă poticnesc,
Dar sfânta mântuire
Eu tot nădăjduiesc.

Glasul conştiinţei

Iată lumea te îndeamnă
La răsfățul ei
Și plecându-te chemării,
Pradă ești destrăbălării.

Haine noi acum la modă.
Trebuie să ai.
Iar a sufletului haină
Cum o vei păzi în taină?

Plecăciuni cu lingușire
Trebuie să știi.
Iar când stai la rugăciune,
Nu mai este plecăciune.

Vizitări cu multă fală
Trebuie să faci.
Iar la Sfânta Liturghie
Stai cu inima pustie.

Cu științele naturii
Mintea ți-ai hrănit,
Iar ceva din veșnicie
Mintea ta nimic nu știe.

Până când mai este vreme
Caută-ți liman.
Dacă soarele se pleacă,
Luntrea vieții se îneacă.

Fugi de lumea cea deșartă
Plină de sminteli,
Și cu flacăra credinții,
Ține calea pocăinței.

Lasă cărțile profane
Fără căpătâi
Și le ia pe cele sfinte
Ca să prinzi ceva la minte.

La prietenii din lume
Nu te potrivi.
Ci să ai prietenie
Cu cinstita curăție.

Mintea ta este făclie
Fără untdelemn.
De la Domnul cere milă
Până când mai ai «feștilă.»

Vântul rău al necredinții
Cântă la urechi.
Și de uiți chemarea sfântă,
Vei juca precum îți cântă.

Ține minte frica morții.
Nu uita de ea.
Cine nu-i deprins s-o poarte,
Sufletul își dă la moarte.

Rugăciune cu trezvire
Caută să ai
Căci prin darul rugăciunii
Piere duhul urâciunii.

Înălțarea cea deșartă
Grabnic s-o arunci.
Căci la gândul înălțării
Bate vântul desfrânării.

Cu năravul trândăvirii
Nu călători.
Căci pe urma trândăvirii
Vine boala nesimțirii.

Fii cu dragoste curată
Către Dumnezeu.
Părăsind pe cea trupească
Pentru cea dumnezeiească.

Spre adâncul umilinții
Pleacă-te mereu.
Căci din «apa umilinții»
Au băut în viață sfinții.

Cugetări din zile grele

De viața mea cea pustie
Se tulbură sufletul meu
Dar inima nu vrea să știe
Că moartea-i la spate mereu.

O văd cum gătește «organul»
Și clopotul gata de tras,
Iar eu îmi acoper timpanul
De către al «trâmbiții glas.»

Se cade s-aud de la boală
Al trâmbiții glas vestitor.
Să-mi fac mereu socoteală
Că este poruncă să mor!

Dar inima cea vicleană
Înșală pe cuget mereu
Căci este de moarte dușmană
Smeritului suflet al meu.

Simțirea mea adormită,
Trezește-te doar acum
Și mintea mea amăgită.
Întoarce-te iarăși la «drum»!

Stăpâne Mult-Milostive,
Tu ești obștescul sfârșit.
Cunoști și păcatele mele.
Să nu mă iei negătit!

Din veac făcătorii de rele
Nu Ți-au greșit, precum eu,
Dar Tu ești noian îndurării
Să mântui și sufletul meu.

A trupului viață se scurge
Ajută-mi, Stăpâne, acum
Să nu mi se tulbure duhul
În ceasul «plecării la drum.»

Dă-mi, Doamne, la vremea ieșirii
Pe îngerul meu păzitor
Să-l văd bucuros lângă mine,
Iar nu pe al meu «pârâtor»!

La vămile cele grozave
Să nu mă oprească din drum.
Ajută-mi s-adun deci merinde,
Și apa căinței, acum.

În cumpăna faptelor mele,
Atunci, doar, un strop să arunci
Din sfânta-Ți milostivire.
Și eu voi scăpa de la munci.

Un semn de vei face la îngeri,
Vor scoate pe sufletul meu
Din ghiara viclenilor demoni,
Și veșnic slăvi-Te-voi eu.

Măcar deși nu sunt vrednic
Din fapte ar fi îndreptat.
Dar sfânta credință, Stăpâne,
Cu darul de sus, am păstrat.

O, Doamne, împrăștie ceața
Și norii «gânditului fum»
Să nu mai alunece pașii
Din calea cea dreaptă, de- acum!

Rugăciune

După cum pe Vameș, Doamne
L-ai făcut «luminător.»
Fă-mă și pe mine astăzi
Decât ieri mai râvnitor.

Pașii mei slăbit-au foarte
Și mă poticnesc să cad.
Iar viața mea cea stearpă
S-a apropiat de iad.

Nu se află vindecare
În netrebnicul meu trup
Și «năravul din născare»
Nici acum nu pot să-l rup.

Învechitu-m-am în rele
Și de ele nu mai scap
Căci s-au înmulțit mai tare
Decât perii mei din cap.

Părăsit sunt de prieteni
Și de unii dintre frați.
Care s-au smintit de mine
Și se află depărtați.

Luminează-mi, Doamne, calea,
Înnoindu-mi sfântul dar
Și dulceața Ta cerească
Să mă veselească iar.

Pomenirea Ta cea sfântă
Dă s-o am neîncetat
Și din inima înfrântă
Fă «locaș» prea luminat.

Epigramă

Dacă nu se ducea mintea
Sus la ceruri sau la moarte.
Prea ușor se rătăcește
La vorbirile deșarte.

Și nu se odihnește
Mila păcii între noi.
Vom găsi mereu pricină
De gâlceavă și război.

Iar când nu ne dăm silința
Spre cunoașterea de sine
Cântărim mai totdeauna
Numai faptele streine.

Cugetări scurte

Niciodată duhul nostru
Nu se poate liniști
Dacă nu ne dăm silința
Întru Domnul a trăi.

După cum nu tace pruncul
Când lipsește maica sa,
Tot asemenea și duhul
Nu se poate alina.

Întru Domnul este pacea.
Întru El, odihna mea.
Calea cea adevărată
Și acum și pururea.

Când mintea vrea să zboare
La Bunul Dumnezeu,
Atunci vrăjmașul tainic
Ne bântuie mereu.

Împrăștie gândirea
Ca pulberea în vânt
Și caută să tragă
Privirea spre pământ.

Priveliște deșartă
Ne-arată cel viclean
Ca să pogoare mintea
Din «veșnicul liman.»

Piatra nesimțirii mele
S-a făcut ca un mormânt
Care veșnic mă apasă
Și mă trage la pământ.

O, de s-ar mișca odată
Piatra sufletului meu
Ca să facă loc luminii
Sfinte de la Dumnezeu.

Întunerece de patimi
Înlăuntrul meu domnesc,
Iar vlăstarele virtuții
Toate se îngălbenesc.

Slove la mormântul meu - Pentru patrioţii mei

Vor trece anii vieții
Și eu mă voi sfârși
Iar în pustia asta
Mai vrednici vor veni.

Văzând aici mormântul.
Mă vor cinsti cumva,
Necunoscându-mi viața
Și neputința mea.

Deci să cunoască frații
Că tot veleatul meu,
A fost lipsit de mirul
Plăcut lui Dumnezeu.

Căci cheltuind zadarnic
Vigoarea tinereții
Mi-am îngropat talantul
În toată vremea vieții.

De boale și necazuri
Fiind înconjurat,
Spre orizonturi nouă
Mereu am fost mânat.

Din plaiul țării mele
Ajuns-am la Iordan
Cu dorul de pustie,
În sufletul sărman.

Dar și acolo duhul
Era nemulțumit.
Din cauza aceasta
Retrasu-m-am la schit.

Cu multă trândăvie
Mereu am petrecut
Împovărând pe alții
Cu «sacul meu de lut.»

Să nu priviți cu cinste
La trupul meu potrivnic
Căci nu voia să rabde
Canonul cel de schimnic.

Ci faceți mai degrabă
O sfântă Rugăciune.
Ca Domnul Îndurării
Să-mi deie iertăciune!

Stihuri de mulţumire către Sfântul Teodosie

pe glas 5

O, Sfinte Doctor minunat
La prăznuirea ta cinstită
Cu darul tău m-ai vindecat
De pătimirea cea cumplită.

Dar ce prinos voi da, streinul,
Ca răsplătire potrivită
Că iată n-am decât suspinul
Din inima părăginită.

Aș vrea cu lacrimi în puhoaie
S-aduc fierbinte mulțumire
Dar cine va veni să-mi moaie
A sufletului împietrire.

Precum mi-ai stins mai înainte
Aprinderea din măruntaie
Revarsă și acum părinte
A umilinții sfântă ploaie!

Către Sfântul Teodosie

Alte stihuri cu același cuprins dar potrivite pe glas 3

Sfinte Doctor minunat
La cinstită ziua Ta
Darul tău mi-a vindecat
Reaua pătimirea mea.

Ce prinos s-aduc cinstit
Recunoașterii chezaș
Căci de bine sunt lipsit
Și la suflet pătimaș.

Râu de lacrimi sunt dator
Mulțumire să-ți aduc
Dar pe-a inimii ogor
Nici o roadă nu produc.

Ci precum al rănii foc
Tu l-ai stins prea minunat.
Varsă și acum, te rog,
Dar de lacrimi necurmat.

Scrise în amintirea vindecării mele de boala dizenteriei, cu darul Sfântului Teodosie, când m-am închinat la Sfintele Moaște, 2 Ianuarie 1944, la Sf. Sava.

Ieroschimonahul Ioan Iacob

Pricini ușoare de multă vătămare

Dacă mintea noastră uită
Cunoștința cea de sine,
Zboară gândul totdeauna
La păcatele străine.

Iar la pomenirea morții
Dacă nu suntem deprinși.
Ne luptăm cu grija vieții
Și suntem mereu învinși.

Când lăsăm de bunăvoie
Rânduiala rugăciunii.
Prinde mare îndrăzneală
Viermele deșertăciunii.

Băutura și mâncarea
Folosind cu lăcomie.
Va veni pe capul nostru
Pacostea de trândăvie.

De năravul clevetirii
Dacă nu ne dezbărăm
Cu înșelăciunea minții
Mai pe urmă ne legăm.

Iar auzul și vederea
Dacă nu le stăpânim
Mare pagubă la suflet
Totdeauna suferim.

Când năravul rău clocește,
Nefiind mărturisit.
Scoate puișori de patimi
Care rod necontenit.

4 Noiembrie 1956, Schitul Sf. Ana - Hozeva

Tovarășii din Pustie

- pentru lacrimi -

Vecinul meu din față
Un mândru porumbel.
Se miră când mă vede
Adesea singurel.

Deasupra pe chilie
Cu puiul cel mai mic
Se joacă totdeauna;
Nu-i pasă de nimic.

Deodată se sfiește
Sărmanul puișor,
Văzându-mă pe mine
Că stau în fața lor.

Dar porumbelul mare
Șoptește către el:
«Deloc să nu ai teamă!
Și el îi porumbel!

Să fugi când vezi pe alții
Cu chipul de arap.
Căci ei aruncă gloanțe
Și bolovani în cap.

Iar cei cu haină neagră
Sunt păsări ca și noi.
Ei stau la rugăciune
Și nu ne fac război...»

În vremea asta,
Iată Că sună clopoțelul
Și părăsind cuvântul
Se duce porumbelul.

Versuri scrise într-o zi de toamnă, în mijlocul nevinovatelor păsărele, care mă vizitează mereu și cântă la fereastra și la ușa peșterii, fără să le pese de război.

Limanul duhovnicesc

La «munte», suflete smerite,
Ridică-te acum degrab,
Căci «marea vieții» te înghite,
Cu mersul tău așa de slab.

În «barca ta» nu este bază,
Căci n-are pânză la catarg
Și drumul se îngreuiază.
Deci nu ești acum «în larg.»

Limanul tău e mănăstirea.
Acolo traiul este lin
Și poți să capeți mântuirea.
Păzind monahicescul cin.

Auzi chemarea părintească
A dulcelui Mântuitor:
Să lepezi grija cea lumească
Luându-ți «jugul cel ușor.»

Având credința neclintită,
Tu vei ajunge negreșit,
Pe calea neprimejduită
La «Țărmul» cel prea mult- dorit.

Urmează, deci, pe cale dreaptă,
Strămoșilor celor iubiți;
Căci iată duhul lor te- așteaptă
În «Țara celor Fericiți.»

Mereu se roagă pentru tine
La Milostivul Dumnezeu
Să fii părtaș cu ei la «bine»
Smerite Suflete al meu.

Cugetări din Kekragarion, prelucrate în versur

Oare când va fi, o, Doamne.
Ca slăbănogirea mea
Să-și găsească vindecarea
Căutând dreptatea Ta.

Tu iubești singurătatea
Fiind păcii dătător.
Iară eu cu tulburarea
Și gâlceava mă-mpresor.

Curățenia la Tine
Este lucru prea iubit,
Iară eu necurăția
Totdeauna am râvnit.

Tu, Stăpâne, ești izvorul
Milei și al bunătății
Iară eu, nemilostivul
Sunt adânc al răutății.

Tu ești sfânt și drept în toate
Sus în cer și pe pământ.
Iară eu, prea-ticălosul,
Robul nedreptății sunt.

Tu, Lumină și Viață
Ești în toate câte sunt,
Eu, orbitul, sufăr moarte
Înainte de mormânt.

Bucurie ești, Tu, Doamne
Și noian al vindecării,
Iară eu robit de patimi
Zac de boala întristării.

Diagnoza sufletească

Dacă mintea noastră uită
«Cunoștința cea de sine»,
Zboară gândul totdeauna
La păcatele streine.

Iar la «pomenirea morții»
Dacă nu suntem deprinși,
Ne luptăm cu grija vieții
Și mereu suntem învinși.

Când lăsăm de bunăvoie
Rânduiala rugăciunii.
Prinde mare îndrăzneală
Viermele deșărtăciunii.

Băutura și mâncarea
Folosind cu lăcomie
Va veni pe capul nostru
Pacostea de trândăvie.

De năravul clevetirii
Dacă nu ne dezbărăm.
Cu înșelăciunea minții
Mai pe urmă ne legăm.

Iar auzul și vederea
Dacă nu le stăpânim.
Mare pagubă la suflet
Totdeauna suferim.

Când năravul rău clocește.
(Nefiind mărturisit).
Scoate puișori de patimi
Care rod necontenit.

Veșnicia Sufletului

O, suflete, scânteie sfântă
A «Soarelui celui gândit.»
Odor neprețuit al lumii
Și îngerilor prea cinstit!

Făptura toată, cea văzută.
Și cerul cu podoaba sa
Au fost gătite pentru tine.
O, suflete, comoara mea!

De-aș fi lipsit de toate-n lume.
Nimica n-am a pierde eu.
Căci toate nu-s așa de scumpe
Ca tine, suflete al meu.

Dar, vai! lipsindu-mă de tine,
Atunci pe toate le-am pierdut:
Și slava pregătită-n ceruri
Și orice bine am avut!

Răscumpărat de la osândă
Cu Sângele dumnezeiesc.
Tu ești chemat să fii mireasă
A «Mirelui celui ceresc.»

Cu «amanetul cel de taină»,
Încredințat de la Botez.
Vei fi chemat în ziua «nunții.»
La El să te înfățișezi.

Va trece cerul și pământul.
Iar tu vei rămânea mereu.
Căci, suflete, tu ești Icoana
Prea-Veșnicului Dumnezeu!

Către organele sufletului meu

Mintea mea cea mult pribeagă
Și de slavă râvnitoare.
Strânge-ți gândul și ți-l leagă
De smerita cugetare!

Ochi deprinși cu iscodirea
Frumuseților lumești.
Ațintiți-vă privirea
Și la cele sufletești!

Neastâmpărată gură
(La vorbiri politicești).
Graiurile din Scriptură
S-ar cădea să le rostești.

Nasule, dorind tu foarte
De mirosurile bune.
Gustă și miros de moarte
Ca să iei înțelepciune!

Voi urechile «cocoane»
Răsfățate-n vorbe moi,
Să vă sune la timpane
Glasul trâmbiții de-apoi!

Brațelor, fiind voi slugă
La aceste trecătoare,
Înălțați-vă la rugă
Și la fapte de-ndurare!

Iară voi, râvnind - picioare
Numai calea cea răzleață,
Apucați și vreo cărare
Care duce la viață!

Din fuga vieţii

Secundele pe care ceasul
Mergând le-arată pe cadran,
Sunt clipele neprețuite
Din veacul nostru pământean.

La fiecare lovitură
A ceasului, să ne gândim
Că regulat pogoară moartea
Pe cineva la țintirim.

Prin toată lumea de sub soare
Cutreierând cosorul morții
Adună «spicele vieții»
Așa, precum le vine sorții.

În clipa asta, ea răpește
De lângă noi un pământean,
În altă clipă, ea alege
Pe unul de peste ocean.

Aici un preot sau călugăr,
În altă parte un monarh,
Dincolo ia o biată babă,
Dincoace ia un Patriarh.

Acuma vezi că vine rândul
Unui bătrân de la azil,
În altă clipă sorțul cade
Unui nevinovat copil.

Cosorul morții se-nvârtește
În preajma noastră fioros
Și ne răpește: ori un frate.
Ori un prieten credincios.

Să așteptăm deci cu trezire,
La ceasul morții cugetând.
Căci... poate-n clipa viitoare
Venim cumva și noi la rând!

Întru Slava Ziditorului

O, mare ești Tu, Doamne!
Se miră ochii mei
De firea cea văzută
Cu armonia ei!

Pe cele trecătoare
Așa le-mpodobești!
Dar cât mai minunate
Vor fi cele cerești!

De-ar înțelege mintea
Podoaba cea de sus.
Te-ar pomeni de-a pururi.
Stăpânul meu - Iisus.

Atunci dulceața lumii
De tot am defăima
Și raza Ta cea Sfântă
Mereu ne-ar desfăta.

Dar mintea cea greoaie
Atârnă spre pământ,
Împiedicând pe suflet
Din Sfântul său avânt.

Pornirea pătimașă
A trupului de lut
Adesea ne desparte
De Cel ce ne-a făcut.

Înaripează, Doamne
Gândirea mea spre cer
Și-mi ușurează trupul
Cu sufletul stingher!

Bântuielile unui novice

Ca și iarna, când pogoară
Corbii peste mortăciuni,
Gândurile mă-mpresoară
Cu-ale lor deșertăciuni.

Suflete al meu, sărace,
Unde mă voi duce iar?
Iată, nu mă lasă-n pace,
Gloanțele lui «Veliar.»

Când apuc vreo carte-n mână
Să mai prind ceva la minte.
Ca și oile la stână.
Vin aducerile aminte.

Când alerg la rugăciune
Ca să uit de supărări,
Gândurile-mi fug nebune
Peste mări și peste țări.

La biserică, când cântă
Sau citește la canoane.
Gândurile mă frământă
Dincolo, peste oceane.

Iar când vreau să scap de gânduri
Și mă duc la «ascultare.»
Ele vin atuncea cârduri,
Parc-ar fi niște cocoare.

Dacă scap din întîmplare
Vreun cuvânt mai de folos
Gându-mi spune sus și tare
Că «sunt mare cuvios»!?

De la Mănăstirea Neamțu, 1933

Dorul Sfânt

Aș vrea Mormântul Tău, Stăpâne,
Să-l ud cu lacrimi de căință
Și tot cu lacrimi îmi rămâne
Și nesfârșita-Ți îndurare!

Lipsit de mirul faptei bune
Eu n-am ceva mai scump acuma,
Decât să-mi scald a mea ființă
În lacrimi și suspine numa!

Căci cheltuindu-mi «moștenirea»
Ce mi-ai lăsat-o din născare,
Doar plânsul azi îmi mai rămâne
Și nesfârșita îndurare!

Ajută-mi, Doamne, mai degrabă
Să-mi văd dorința împlinită;
Să-mi port și eu pe-a Tale «urme»
Ființa mea slăbănogită.

Și-odată cu Lumina Sfântă
Când vei trimite-o la Mormânt
Stropește inima mea frântă
Cu roua Duhului Tău Sfânt.

Să pot rosti la Sfânta Cruce
Pe Stânca Sfântului Calvar,
Și eu mântuitoarea rugă
A «credinciosului tâlhar.»

S-aud și eu în taină, Doamne,
Prea dulcele și sfântul grai;
Prin care să câștig nădejde
Că nu mă voi lipsi de rai.

"O, Doamne, ce bucurie este să moară cineva pentru Tine!"

SFÂNTA MUCENIȚĂ PERPETUA

Floarea cea bine mirositoare a Bisericii din Carhidon (Africa) și Mărgăritarul cel de mult preț al Bisericii «celor întâi născuți».

Tâlcuită din grecește din colecția «Faptele Mucenicilor din Carhidon (Cartagena).»

DIN VIAȚA SFINTEI MUCENIȚE PERPETUA

Mai toate viețile sfinților din cele trei veacuri de la începutul creștinismului, sunt scrise foarte pe scurt, iar unii sfinți lipsesc cu desăvârșire. Mai ales sfinții mucenici din Roma, care au pătimit în vremea aceea (până la anul 300) sunt pomeniți numai cu numele în sinaxare. Căci furtuna prigoanei era atât de grozavă, încât nu s-au putut scrie viețile sfinților de atunci și mulți dintre ei au rămas cu totul necunoscuți. În provinciile mai îndepărtate de capitala

cranților cezari, creștinii mai aveau câte puțină ușurare pentru a se organiza, iar dintre dânșii au fost și scriitori vestiți, care au lăsat în urmă cărțile lor de istorie și apărare a Sfintei Credințe.

Așa ni s-au păstrat ca o comoară neprețuită niște însemnări din veacul al doilea după Hristos sub numele: «Faptele Mucenicilor din Carhidon.» Povestirile acestea sunt cele mai mișcătoare pagini din istoria Bisericii de la început. Multă vreme ele se citeau în Biserică regulat ca și profețiile apostolilor.

Aceste însemnări au fost scrise de Sfânta Muceniță Perpetua, până în ajunul muceniciei și după aceea de ritorul Tertulian, marele scriitor din Africa și apărător al Credinței. Sfânta Perpetua era din familia cea mai vestită din Carhidon. Tatăl ei, Anon, a fost general.

Sfânta Muceniță Perpetua. Mozaic din Basilica Ravenna, sec. V

Ca șef al armatei, el a purtat strălucite biruințe împotriva barbarilor din Numidia. Timp de 15 ani, el a fost eroul apărător al țării. La urmă, din cauza ranelor și a oboselilor din lupte, s-a retras din armată. Iar patria, ca recunoștință, l-a pus în dregătoria cea mai de cinste, numindu-l senator (adică sfetnic al țării, cum este azi un ministru). Anon a fost păgân și în păgânătate a murit. Soția lui, fericita Iulia (vezi viața Sf. Narcis) a fost și ea păgână, dar pentru virtuțile ei cele alese, Dumnezeu n-a lăsat-o la întunericul păgânătății și a iconomisit ca să recunoască adevărul creștinesc de la o roabă a sa, cu numele Rufina. Aceasta a fost robită de păgân și vândută familiei Anon. Ea era fiica unui mucenic din Galia. Prin ea, s-a luminat la credință fericita Iulia, soția lui Anon și fiica lor, Perpetua.

Din copilărie, Perpetua era înzestrată cu multe virtuți alese,

prin care a ajuns vestită în toată cetatea. Nici unul din filosofii și ritorii păgânești nu puteau s-o biruiască. Când a ajuns în vârsta cuvenită, s-a căsătorit cu Iarva, generalul armatei din Carhidon. În războiul cu numidienii, Iarva a ajuns vestit prin multe biruințe. La urmă, însă, a fost omorât mișelește de niște păgâni, care au aflat că el crede în Hristos.

S-a săvârșit deci un adevărat erou al patriei și un mucenic al credinței. După moartea lui Iarva, s-a ridicat prigoană mare împotriva creștinilor din Carhidon. Între cei care au pătimit atunci pentru Hristos a fost și Perpetua. La închisoare, ea a suferit mai tare decât ceilalți creștini din cauza mizeriei. Ea, care crescuse la curtea părinților în cel mai mare răsfăț, este apoi nevoită să doarmă pe plăcile umede și reci ale «Budrumului» (cum se numea pușcăria de sub pământ). Galeriile închisorii erau strâmte, lipsite de lumină și pline de murdărie. Iar la vremea când li se dădea puțină hrană, năvăleau acolo tot felul de haimanalele pe drum, ca să-și bată joc de bieții creștini (prin vorbe murdare și gesturi nerușinate). Aceasta era cea mai amară vreme pentru viitorii mucenici și mai ales pentru nobila Perpetua. Pe lângă toate acestea, nu i s-a dat voie să aibă cu dânsa micul ei prunc spre mângâiere. În vremea când a fost dusă înaintea judecătorului pentru întrebare, a venit și bătrânul ei tată Anon, cu pruncul în brațe.

Dar cu toate lacrimile și toate rugămințile lui de a-și cruța viața pentru hatârul copilului și pentru cinstea familiei, Perpetua a rămas neînduplecată. Păgânul ei tată, în mândria lui de mare sfetnic al țării, socotea ca cea mai mare rușine, mărturisirea ei pentru Hristos. Pentru el, credința creștinească era o înșelăciune, iar moartea mucenicească era socotită drept nebunie. Acum îl vezi că se roagă cu lacrimi, îngenunchind în fața ei; acuma îl vezi că se mânie și o blestemă; iar când vede că ea rămâne neclintită în credință, atunci el izbucnește într-un plâns cu hohote, ca un deznădăjduit și pierdut la minte. Pentru asta, judecătorul este nevoit să-l dea afară cu sila.

După aceea, făcându-se întrebarea la «Divan» (adică la judecată), Perpetua mărturisește cu multă îndrăzneală numele lui Hristos și

este osândită la moarte, împreună cu slujnica ei, Felicita, și cu alți creștini. Fiind dusă la amfiteatru (locul de priveliște unde se chinuiau creștinii) este întâmpinată la poartă de scumpa ei mamă (fericita Iulia), care îi dă sărutarea cea mai de pe urmă și blagoslovind-o, îi dă cinstitul voal Sfintei Mucenițe Potamiana (care a fost adus de Sf. Narcis). Acoperită cu această sfântă podoabă, Perpetua merge în arenă (locul de luptă), cântând voioasă imnul mucenicilor.

Acolo este străpunsă de coarnele unui taur fioros și apoi aruncată în văzduh, de unde a căzut leșinată. Când își vine în fire, întreabă mirată pe slujnica ei Felicita, pentru ce nu mai începe lupta. Mintea ei fiind pironită la rugăciune, n-a simțit nici coarnele taurului și nici căderea ei de sus. Pentru asta se întreabă Fericitul Augustin în cuvântarea rostită la praznicul mucenicilor din Carhidon:

«Unde era oare mintea Sf. Perpetua, când a împuns-o taurul și a aruncat-o sus?.» Desigur că mintea ei era atunci pironită la cer și nu simțea nici frica, nici durerea. Abia târziu a văzut voalul scăldat în sângele ei și coasta străpunsă de taur. De regulă, condamnații care nu mureau de cruzimea fiarelor, erau dați pe mâna călăilor ca să-i înjunghie. Sfânta Perpetua a căzut în mâna unui călău nou, neiscusit la junghiere. În două rânduri a lovit cu sabia, fără să izbutească a-i tăia capul. Văzând neiscusința lui. Sf. Perpetua îi zice; «Prietene, nici în jumătate nu ai curajul meu, nu te turbura, lovește - uite aici!»

Abia la a treia lovitură reușește să-i taie gâtul. Sfânta Perpetua s-a săvârșit rostind cuvintele: «O, Doamne, ce bucurie este să moară cineva pentru Tine»! În vremea aceea, o bătrână s-a apropiat de trupul muceniței luând un voal plin de sânge. Era Iulia, bătrâna ei mamă, care își ia înapoi voalul Sfintei Potamiana, care s-a înroșit acum din nou, cu alt sânge tot așa de scump.

Bărbăția Sf. Perpetua a uimit pe mulțimea păgânilor de la priveliște, iar pe creștini i-a umplut de curaj. Astfel s-a săvârșit cea mai nobilă fiică a Carhidonului, adăugând o slavă mai mare la numele strălucit al familiei Anon, iar la cer a dobândit cununa cea neveștejită din mâinile lui Hristos, începătorul Mucenicilor și Dumnezeul Slavei.

Troparul Sfintei Perpetua

(glas 5 ca și «prooroace Ioane și sluga lui Hristos»)

Odraslă din neamul cel mai slăvit
Și stea luminoasă din asfințit.
Minunat ai strălucit dintre
norii păgânești
Și cu râvnă te-ai jertfit,
Perpetuă, pentru Domnul,
Cunună cerească luând și pe
tirani rușinând.

Condacul glasul 3

(după melodia condacului de la Nașterea Domnului)

Din norodul păgânesc
Ai odrăslit, Muceniță
Și la neamul creștinesc
Te faci mireasmă de taină
Neamul tău își face nume
cu vitejia
Tu, în schimb te proslăvești
cu mucenicia
Și cu îngerii la ceruri te
veselești, Perpetua!

Megalinaria (mărimuri)

Pe Sfânta Perpetua s-o cinstim
Și cântări de laudă credincioșii
să-i împletim
Fiind ea din rândul celor întâi
născuți
A biruit pornirile celor
nevăzuți.

Floarea Bisericii din Carhidon

În Carhidon, fiind prigoană,
Creștinii stau închiși acum
În galeriile murdare
A fiorosului «Budrum.»

Văzduhul greu al închisorii
Și bezna umedă de-aici
Abia îi lasă să răsufle
Pe viitorii Mucenici.

Purtarea cea neomenească
A celor care străjuiesc
Și «Plebea» care vine zilnic
Mai tare îi tirănisesc.

În rândul celor ce așteaptă
Sentința morții negreșit,
Se află tânăra soție
A unui general vestit.

Ea vine azi la cercetare
Avându-și chipul curajos.
Și fără nici o ocolire
Mărturisește pe Hristos.

- «Ce nume ai?» - întreabă dulce
Judecătorul prefăcut

- «Nu mă cunoști (răspunde dânsa)
Să-ți fie astăzi cunoscut:

Mă cheamă Vivia-Perpetua
A senatorului Anon,
Și văduva lui Iarva - Bravul,
Eroul Sfânt din Carhidon»!

În vremea când judecătorul
Se străduiește în zadar
Ca s-o întoarcă din credință,
S-apropie cu pasul rar.

Un om bătrân cu plete albe.
Cu chipul încuviințat,
El este tatăl Muceniței,
Alesul țării la Senat.

Având un copilaș în brațe,
Se roagă ei tânguitor,
Cu ochii stinși, scăldați în lacrimi,
Mișcându-l pe judecător:

«Perpetua scumpa mea fiică!
(Rostește el, mai mult gemând)
Îndură-te de bătrânețea
Celui cu sufletul înfrânt!

Îndură-te de copilașul
Ce-ți este rodul cel dintâi.
De maica ta nemângâiată
Și de iubiții frații tăi.

Gândește-te că tu ești maică
Acestui gingaș copilaș.
Nu vezi cum îți întinde mâna,
Cu zâmbetul de îngeraș?

De tine viața lui atârnă.
Dezbară-te de rătăcire
Că ne va fi la toți rușine
A morții tale osândire»!

Perpetua sărută pruncul
Și-l strânse lăcrămând la sân.
Făcându-i pe păgâni să creadă
Că-i biruită de bătrân.

Dar Sfântul har o întărește.
Ca, râvna ei pentru Hristos
Să nu rămâie biruită
De dragostea celor de jos.

- «Ascultă, tată! (zice dânsa)
Mi-i martor Domnul Cel ceresc
Că nici un lucru de pe lume
Precum pe voi, eu nu iubesc!

Credința însă, mă învață
Ca orice dragoste am eu,
Întâiul loc să-l dau în suflet
Iubirii către Dumnezeu!

Datoare sunt să am iubire
Spre tatăl care m-a crescut
Dar cât de mult eu sunt datoare
Spre Domnul Care m-a făcut?»

Văzând-o neînduplecată
Bătrânul, deznădăjduit
Îi stăpânit și de mânie
Și de durere-i biruit.

Acum o blestemă cu ură
Cerând pedeapsă de la «Zei»,
Acum o roagă cu suspinuri,
Îngenunchind în fața ei.

«O, fiică prea nemilostivă,
Și maică cu duhul tiran.
Cu tine mă pogori în groapă
Și lași copilul tău orfan»!

Rostind acestea, plânge-n hohot,
Nemângâiatul «veteran»
Și Dregătorul dă poruncă
Să-l scoată silnic din Divan.

Acum, la noua întrebare
Perpetua s-a osândit:
A fi la tauri aruncată
Și junghiată la sfârșit.

La amfiteatru, o bătrână
Venind spre ea cu chip senin,
La cea din urmă sărutare
Îi dă ceva țesut din in.

Îi Iulia, scumpa ei mamă,
Iar pânza cea din în cu flori,
Îi vălul cel pătat cu sânge
A fericitei ei surori.
Urmând priveliștea, la teatru
Păgânul «Vulg» vede mirat
Mucenicia uni sfinte
În voal, cu sânge înflorat.

Iar când îl ia din nou bătrâna,
El este îndoit mai sfânt:
De două ori vopsit cu sânge
De cel mai scump ei pe pământ!

ICOS «ÎN CINSTEA MUCENIȚEI»

Minunându-ne de bărbăția ta cea negrăită, strigăm ție cu inimă smerită:

Bucură-te, floarea cea minunată a Carhidonului;

Bucură-te, sfânt mărgăritar în apele Sionului,

Bucură-te, Odrasla ieșită din pământ păgânesc;

Bucură-te, mireasă a Împăratului ceresc;

Bucură-te, cea din neamul lui «Hanibal»;

Bucură-te, că ești și fiică de general;

Bucură-te, cea care vopsești voalul Potamianii;

Bucură-te, cea care tâmpești boldurile satanii;

Bucură-te, că ai lăsat curțile cele pământești;

Bucură-te, că azi intru cele din slavă te veselești;

Bucură-te, Mare Muceniță Perpetua!

La Pomenirea Sfintei Mironosiţe Maria Magdalena, cea întocmai cu Apostolii

(Stihuri pe glasul întâi)

1. Din negura pierzării,
Hristos te-a izbăvit,
Iar tu, Mironosiță,
Cu râvnă i-ai slujit.

2. Când El mergea la moarte,
Tu nu te-ai depărtat,
Ci fără de sfială,
La Patimi L-ai urmat.

3. N-ai socotit cruzimea
Păgânilor ostași
Și nici amenințarea
Evreilor pizmași.

4. Părtașă Răstignirii
Prin asta te-ai făcut
Și martoră Învierii,
Stăpânul te-a avut.

5. Acum la cer, Marie,
Te veselește mereu
Cu «Grădinarul lumii»;
Cu Însuși Dumnezeu!

6. A dragostei mireasmă,
Creștinilor ne ești
Și chip curat al râvnei
Celei dumnezeiești.

7. Iar moaștele cinstite
Ne sunt ca un izvor
Ce vindecă durerea
Sărmanului popor.

Însemnare: Pentru dragostea ei cea nemărginită care o avea către Mântuitorul, Sf. Maria s-a învrednicit ca să vadă ea mai întâi Învierea Lui, făcându-se vestitoarea bucuriei pentru toată lumea, până la sfârșitul veacului. Nu încape îndoială că Maica Domnului a cunoscut înainte de toți Sfânta Înviere a «Prea-Iubitului său Fiu.» Dar aceasta nu s-a făcut arătat prin Sf. Evanghelie.

A iconomisit Dumnezeu ca să se propovăduiască Sfânta Lui Înviere prin cinstita mironosiță, care nu era rudenie cu Domnul (căci celelalte Mironosițe, mai toate erau rudenii).

Aceasta s-a făcut pentru a nu da motiv de necrezare sau de îndoială la cei slabi (despre Sfânta Înviere) și mai ales pentru cei necredincioși să nu fie motiv de luptă contra adevărului.

Multe minuni s-au făcut în vremea cât a trăit Sf. Maria Magdalena, care după tradiție a ajuns până la Roma cu propovăduirea.

Acolo s-a împrietenit cu soția împăratului Nero, povestindu-i despre răutatea arhiereilor jidovi și despre judecata cea nedreaptă a lui Pilat. Pentru aceasta, a fost chemat la Roma nelegiuitul Guvernator al Iudeei (adică Pilat) și după multe pedepse, a fost ucis de însuși împăratul Nero.

La urmă, Sfânta Maria a petrecut în Efes unde s-a și săvârșit.

Cinstitele ei moaște au fost proslăvite de Dumnezeu mai mult decât la alți sfinți cu darul minunilor și cu mireasmă cerească. Astăzi cinstitele ei moaște sunt răspândite în toată lumea. Cea mai mare bucată este la M-rea Simon Petra din Sf. Munte, unde se află mâna stângă. Toți spun că atât vara cât și iarna mâna ei este caldă ca și mâna omului viu și lucrează minuni mai presus de fire. Odinioară, fiind dusă prin Rusia, mâna ei a lucrat atâtea minuni, încât s-a uimit lumea întreagă.

Pentru rugăciunile ei, să ne miluiască și să ne mântuiască și pe noi păcătoșii Milostivul Dumnezeu. Amin.

Istorisiri de la Iordan

Din «Limonarul« Sf. Sofronie, Patriarhul Ierusalimului

1. Pe șesul Vitavarii,
Aproape de Iordan
Se miruiau creștinii
Veniți de la Iran.

2. Ieșind din baia sfântă
Aveau de obicei
Un preot din pustie
Cu «Mirul» pentru ei.

3. Era odinioară
La slujbă rânduit
Bătrânul preot Conon.
Sihastrul cel vestit.

4. Atuncea, între alții,
A fost la miruit
O tânără fecioară
Cu chip împodobit.

5. Fiind luptat de gânduri
Bătrânul nu voia
Să miruiască fata,
Smintindu-se de ea.

6. Atuncea Patriarhul
Fiind înștiințat
De pregetul lui Conon
Prea mult s-a minunat:

7. Bătrân fiind cu vârsta
Ce gânduri i-au venit?
A zis Preafericitul
Și sta nedumerit.

8. Dar cuviosul nostru
- Cu pustnicesc cojoc -
Spre munții din pustie
O și luă din loc.

9. Botezătorul, însă,
Cu chipul lui blajin
S-a arătat în cale,
Zicând către bătrân:

10. Întoarce-te la slujbă
Și eu mă pun chezaș
Că va pieri sminteala
Și gândul pătimaș»!

11. Luând curaj bătrânul,
Întâi s-a răzgândi,
Voind ca să rămâie
Din nou la miruit.

12. Dar neaflând odihnă
De gânduri, nicidecum,
S-a lepădat de slujbă,
Luând-o iar la drum.

13. Atunci, Botezătorul
I-a zis: «De-acuma stai!
Ți-am ridicat războiul,
Dar plată nu mai ai»!

14. «Cunună pentru luptă
Voiam să dobândești,
Dar nerăbdând, Părinte,
De dânsa te lipsești!»

15. În adevăr, bătrânul
De-atunci s-a izbăvit
Și zece ani norodul
De el s-a miruit.

Însemnare: Sfântul Conon a trăit în mănăstirea Pentucla, de lângă Iordan. A fost însărcinat de către Preafericitul Petru (Patriarh al Ierusalimului), ca să miruiască pe creștinii care se botezau la Iordan (după cum se obișnuia în vremea ceea). Prin nevoințele lui sihăstrești, a ajuns vestit în toată laturea Iordanului, dar n-a fost scutit nici de războiul trupesc, deși era bătrân și slăbit de post.

Sfântul Sofronie, care a scris și viața Sf. Mariei Egiptencii, ne amintește de războiul cuviosului și de nerăbdarea lui (sau mai bine să zicem de fuga lui din fața ispitei, precum și de vindecarea ce i-o

dă Sf. Ioan Botezătorul.

Este vrednic de amintit aici că acest cuvios a locuit o vreme în Peștera Sfântului Ioan Botezătorul de la Vitavara. După aceea, s-a pierdut locul peșterii, căci păgânii perși au ruinat mănăstirea Spasa, care s-a ridicat pe locul peșterii, și a rămas peșterea ascunsă sub dărâmături, iar azi nu se mai știe nimic de ea. În peșterea aceea, a mers de multe ori însuși Domnul, stând de vorbă cu Sf. Prooroc Ioan.

Am scris acestea, eu, nevrednicul Ieroschimonah Ioan, care am slujit o vreme și eu la Iordan, dar neavând viața Sfântului Conon, eu nu m-am mai întors la slujbă. 30 Dec. 1955, Schitul Sf. Ana de la Hozeva.

Însemnări referitoare la Cuvioasa Maria Egipteanca

Însemnare: Mănăstirea Calamona se află unde este astăzi Mănăstirea Sfântului Gherasim.

Cuviosul Zosima se întâlnise cu un an înainte cu «Sihastra din Egipt», și, după dorința ei, a venit s-o împărtășească, fără să cugete cum va trece Iordanul. De știut și asta că în ziua când a împărtășit-o, s-a și săvârșit, dar tăinuind moartea, a spus să vie peste un an.

Observație: Locul din Vitavar unde sunt ruinele unui schit al cuvioasei Maria, acolo este numai locul de sihăstrie a sfintei, pe când locul săvârșirei este mai la vale, către Valea Moartă, după cum se înțelege din istoria veche și după cum mărturisește fecioara pustnică Fotini, că simțea miros de moaște aproape de Biserica noastră.

Altă însemnare: Stihurile de mai sus au fost alcătuite potrivit cu istoria vieții Cuv. Maria scrisă de Sfântul Sofronie, Patriarhul Ierusalimului. După cum se vede din cele povestite de Sf. Sofronie, locul de întâlnire a Sf. Zosima cu Sf. Maria a fost cam pe unde este astăzi Schitul Românesc, căci Iordanul pe vremea aceea curgea hăt,

mai încoace, pe sub delușorul din față Bi-sericii noastre. Deci locul românesc era atuncea dincolo de Iordan, pe unde se nevoiau în Postul Mare pustnicii de la Calamona (azi M-rea Sf. Gherasim) și pe unde era și Cuvioasa Maria. De-atunci, apa Iordanului a fost mereu împinsă de Hozeva către Răsărit, mutându-și astfel drumul și făcând cotul cel mare, care nu era în vechime.

Deci putem spune că Locul Românesc adăpostește Moaștele Sfintei Maria. Și ca semn a fost mireasma aceea minunată, care s-a simțit la aducerea Moaștelor a celeilalte Marii (celei din Magdal), asemenea și cu râvna.

Mireasma aceea a fost semnul întâlnirii lor, căci se vedea și o lumină cerească.

Săvârşirea Cuvioasei Maria Egipteanca

(la Iordan)

În vremea nopții, lângă apă,
În lunca Sfântului Iordan
Așteaptă căutând în zare
Un pustnic Calamonitean.

Ce ai, bătrânule Părinte.
De ești așa nerăbdător
Și tot priveai în «ceea parte»
Cu ochiul tău iscoditor ?

Ai pus vreo undiță în apă
Și n-o găsești la locul ei,
Sau loc mai bun de pescuire
De ceea parte poate vrei ?

Dar asta nu se face noaptea,
S-o faci mai bine de cu zi
Și-i lucru de mirare, Avo,
Că-ți vine dor a pescui!

Așa s-ar fi mirat oricine
Văzându-l pe bătrân șezând
La miezul nopții lângă apă
(Pescar pe el l-ar fi crezând).

Dar după cum se vede treaba
Nu-i este lui de pescuit
De stă așa în nemișcare,
Rugându-se necontenit.

Privind mai bine, vom cunoaște
Că este Pustnicul Zosima,
El poartă mantie în spate
La piept: Epitrahil și schima.

Un vas bisericesc în mână
El ține prea cuviincios,
Având dumnezeiescul Sânge
Cu Sfântul Trup al lui Hristos.

În vremea asta, el așteaptă
Din ceea parte de Iordan,
Să vie spre împărtășire
Sihastra de neam egiptean.

Un an de zile se-mplinise
De când s-a înțeles cu ea
S-aducă «Sfintele» bătrânul
Și-acuma ea întârzia!

În mintea lui i se strecoară
O bănuială cu fior:
Dar poate nu mai sunt eu vrednic
Să văd acum acel «odor»!

Și dacă vine, ce voi face?
De luntre nu m-am îngrijit!
Acestea cugetând Bătrânul,
Un plâns amar l-a năpădit.

Dar numai iată că zărește
Pe sfânta pustnică venind,
Deasupra apei (ca pe gheață)
Mirat, o vede el pășind.

Pe trupul ei pârlit de soare
Și ca o scândură uscat
Ea poartă doar o zdreanță veche
Pe care Pustnicul i-a dat.

În ziua când era să moară,
Atuncea s-a împărtășit
Și pentru asta pe Zosima
Mai înainte l-a vestit.

Căci vrând să moară neștiută
I-a zis să vie la un an
S-o afle ca mai înainte.
De ceea parte de Iordan.

Cu multă nerăbdare ava
În anul următor venind
Aflat-a trupul cuvioasei
De-un an de zile adormit.

Iar în nisip era scrisoare
Cu ziua săvârșirii ei;
Că-i este numele «Maria»
S-o-ngroape după obicei.

Cântându-i cele cuvenite,
Ședea bătrânul cugetând,
Că nu avea nici o unealtă
Să-i facă groapă în pământ!

Dar, O! minune preaslăvită!
Venind un leu înfricoșat,
Cu ghiarele scobind îndată,
Mormântul Sfintei l-a săpat!

Apoi, plecându-se cucernic
În pace el s-a depărtat,
Iar pustnicul, cu multe lacrimi
Cinstitul trup l-a îngropat!

Pogorământul lui Ioasaf,

Duhovnicul de la Sfântul Sava
pe malul Iordanului

Într-o zi de primăvară,
Jos, în luncă, la Iordan,
Se plimba un om cu barbă
În costum european.

Se știa că-n vremea veche,
Lunca, după sărbători,
Totdeauna era plină -
De streini închinători.

Câte unul mai în vârstă
Când era a se scălda,
Ca să fie mai în voie -
De la cârd se retrăgea.

Pentru asta și streinul
Despre care am pomenit,
Cu plimbarea lui răzleață
Nu da loc de bănuit.

Dar un cuvios Duhovnic
Care-n preajmă se afla
Bănuia ceva la dânsul
După felul cum umbla:

Mersul nu era plimbare;
Chipul lui - neliniștit;
Se vedea după mișcare
Omul deznădăjduit.

S-a apropiat de dânsul
Cu blândețe și i-a zis:
«Fiule, pentru scăldare
Locul nu este deschis!

Vino mai la deal oleacă
Unde malul e mai jos;
Locul unde ești se surpă.
Poate fi primejdios»!

«- Lasă-mă, Părinte-n pace!
A răspuns el necăjit.
Îi mai trebuie scăldare
Unui suflet osândit?»

«Fiule, îi zice iarăși
Omul cel duhovnicesc.
Nu te rușina de mine,
Eu sunt doctor sufletesc!

Dacă ai ceva pe suflet
Spune, nu ținea mocnit,
Eu de asta sunt duhovnic
Să alin pe cel scârbit»

Chipul blând și vocea caldă
A cinstitului bătrân
I-au făcut încurajare
Spovedindu-se puțin:

«Vai de capul meu, Părinte;
Sunt un om nenorocit;
Nu mai este pentru mine
Cale pentru mântuit!

Sunt canonisit din țară
Ca să nu mă-mpărtășesc
Până ce voi fi aproape
Gata să mă săvârșesc.

Scârba asta nu mă lasă
Nicidecum să mă alin
Și la Locurile Sfinte
Asta m-a făcut să vin.

Auzeam vorbind pe unii
Că făcându-mă «Hagiu»,
Dezlegării de păcate
Vrednic aș putea să fiu.

Dar venind în Palestina,
Toții duhovnicii mi-au zis
Că nu este pogorâre
(După cum se află scris).

Mers-am și la Patriarhul,
Poate el m-ar dezlega,
Dar mi-a spus același lucru
Și Preafericirea Sa.

Când îi văd pe toți «Hagii»
Că se-mpărtășesc mereu,
Mă socot că eu sunt singur
Lepădat de Dumnezeu.

Pentru asta am în minte
Să-mi fac seamă în Iordan
Căci de-acuma pentru mine
Nu mai este alt liman»!

Auzind bătrânul asta
A văzut că-i disperat;
Apucându-l deci de mână
Leacul următor i-a dat:

«Mâine fac eu Liturghie
Vreau să te împărtășesc,
Iar păcatul tău de moarte
Eu de-acum îl ispășesc!

A simțit în clipa-ceea
Omul deznădăjduit
Că s-a ușurat la suflet,
Chipul i s-a veselit.

Îi părea că răsărise
Soarele abia atunci
Și o mână nevăzută
Îl scăpase de la munci.

Lăcrimând de bucurie,
În genunchi el a căzut
Și i-a sărutat sandalii
Încărcați atunci de lut!

«Întunericul din suflet
Astăzi mi l-ai risipit,
Să-ți rămâie (zice omul)
Numele blagoslovit!

Pentru mine Iadul gata,
Astăzi aștepta deschis,
Iar Sfinția ta, Părinte,
Calea morții mi-ai închis»!

Au rămas în noaptea ceea
Împreună priveghind
Și făcând la ziuă slujbă,
Pe hagiu el l-a grijit!

Un botez neobişnuit la Iordan

Când eram la Sfântul Sava,
Un călugăr din sobor
Povestea de o minune
Că a fost în satul lor:

S-a pornit un om odată
De la ei din Nazaret
La o nuntă-n ceea parte
De Iordan, lângă Irbet.

El luase împreună
Pe femeie cu băiat
Care încă pân-atuncea
Nu fusese botezat.

Cum era căldură mare,
Pruncul s-a îmbolnăvit
Și vedeau că boala crește;
Nu era de zăbovit.

Scârba lor, săracii oameni-
Că nu este botezat.
De Iordan erau aproape,
Dar departe de la sat.

Ajungând la deznădejde,
Căci era mai leșinat.
L-a muiat în apă măsa,
De trei ori și-a cuvântat:

«La mila lui Dumnezeu
Ca și popa zic și eu»!
Căci din multă simplitate
Nu știa ce trebui' zis.
Dar îndată după asta
Pruncul leșinat a-nvins.

Deci lui Dumnezeu, cu lacrimi
Amândoi au mulțumit.
Și mergând apoi la nuntă
Foarte mult s-au veselit.

Dacă s-au întors acasă
N-au ținut în socoteală.
Și s-au dus ca să-l boteze
Popa, după rânduială.

Dar în clipa cufundării
Apa toată s-a sleit,
Neputând să bage pruncul
Cum era obișnuit.

Toți aveau nedumerire;
Nu știau ce-i de făcut
Și aflând Mitropolitul
Pe părinți i-a descusut:

Poate au păcate grele,
Poate merg la vrăjitori,
Sau cu vicleșug botează
Pruncul lor de două ori.

Prea Sfințite, zice omul-
Noi de asta ne ferim,
Dar un lucru de mirare,
Iacă, vă mărturisim:

Când eram la drum odată.
Pruncul s-a îmbolnăvit.
Și nevasta mea scăldându-l
În Iordan, s-a lecuit.

Întrebând apoi femeia
Cum a zis și ce-a făcut:
Eu, botezuri, Prea Sfințite
Niciodată n-am văzut.

Dar am zis și eu ca proasta:
«La mila lui Dumnezeu.
Ca și popa zic și eu »!
Și s-a lecuit cu asta.

Auzind așa Vlădica
Pricepu că este semn
Și le-a zis să-l miruiască
Doar cu Sfântul Untdelemn.

Oameni buni, copilul vostru
Este gata botezat
După semnul care este
Și din cele ce-am aflat!

Și zicându-le acestea
Slobozindu-i-au cu pace.
Mulțumind Celui ce veșnic
Preaslăvite semne face!

Mărturisirea fără îndoială

Un creștin cu simplitate
Râvnitor de mântuire
Se-ntorcea scârbit odată
De la Sfânta mănăstire.

Patruzeci de ani, de-a rândul
El mergea la spovedire
La un iscusit Duhovnic.
Neavând nici o jignire.

Dar acum, văzând la dânsul
Niște lucruri de sminteală,
Se-ntorcea creștinul nostru
Plin de multă îndoială:

«Spovedirea mea, săraca,
Este fără de valoare
Căci asemenea Duhovnic
N-are dar de dezlegare!

Socoteam că are viață
Decât alții mai «cu dar»,
Iar acum îl văd că este
Un bețiv și un curvar»!

Cam așa zicea în sine
Omul, deznădăjduit
Și mai mult n-avea curajul
Pentru mers la spovedit.

Ajungând în toiul zilei
La un pârâiaș curat
A băut cu lăcomie
Fiind foarte însetat.

Apa limpede și rece
L-a făcut iscoditor
Ca să vadă unde este
Al pârâului izvor.

Deci mergând pe malul apei
A ajuns într-o vâlcea
Unde se afla izvorul;
Dar acolo ce era?

Apa ceia minunată
Se vedea ieșind din mal.
De pe gura unui câine
Precum iese din canal.

În mirarea lui s-arată
Sfântul Înger la izvor
Și vorbește către dânsul
Cam în felul următor:

Omule nechibzuit,
Ce te uiți așa pierdut,
Poate ai vreo îndoială
Pentru apa ce-ai băut?

Ai simțit ceva devale
Te-ai îngrețoșat cumva?
«Nicidecum - răspunde omul;
Bună apă mai era»!

Dacă n-ai băut cu greață,
Vătămare nu-ți va fi;
Căci izvorul nu se spurcă
Ori pe unde ar ieși.

Deci să iei din asta pildă
Pentru spovedirea ta,
Ca să nu mai ai părere
Îndoindu-te cumva!

Darul Sfânt este din ceruri
Ca izvorul din pământ;
Preotul este organul
Duhului Celui Preasfânt!

După cum ieșind din gură
Apa n-a pierdut hotarul,
Nici păcatele la preot,
Nu a împuținat darul.

Fii încredințat, creștine,
Că mărturisirea ta
De Hristos a fost primită,
Nu te îndoi de ea»!

Singura mângâiere românească

Mă uit adeseori în zare,
Din munte sus, de la Spital
Și văd lucind un colț de mare
Și niște arbori mai la deal.

La vale, unde albăstrește
Se scurge apa din Iordan,
Iar unde lunca se zărește
Îi Schitul Sfântului Ioan.

Gândirea mea acolo zboară
Ca la un tainic ostrov sfânt.
Că mult doream odinioară
Să-mi fie locul de mormânt.

Dar toate-s moarte pentru mine
Și arborii acum uscați
Căci nu mai are astăzi cine
Să facă pace între frați!

O, leagăn Sfânt de mângâiere
A sufletului meu pribeag!
Privind, mai uit a mea durere,
Că tare ne erai tu drag!

Ascuns în mijlocul pustiei
Pe malul sfântului Iordan,
Acest lăcaș al României
Ne-a fost la toți ca un liman.

Iar noi streini în dezbinare
Ca oile fără cioban -
Mai dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

În limba noastră romă nească
Puteam aici a ne ruga
Și-o fărmătură sărăcească
Frățește o puteam mânca.

Acei bolnavi, fără mijloace
(Aiurea neavând răgaz)
Se pogorau cu drag încoace
Uitând, săracii, de necaz!

Iar câți aveau, din întâmplare,
Vreo dușmănie între ei:
La gura sobei ori la soare
Se împăcau fără să vrei!

Căci lunca verde, cu Iordanul,
Pe toți ne-mbrățișa cu drag,
Îndepărtându-ne aleanul
Din sufletul nostru pribeag.

Pe prispa cea de lut în soare
La baie ori la pescuit
Aveam nădejdea încă tare
Că țara noastră n-a murit.

Dar azi, când biata Sihăstrie
S-a pustiit ca Madiam,
O jalnică melancolie
Ne-a stins nădejdea ce aveam!

Azi unde-i rostul rugăciunii
În limba ta, lăcaș cinstit?
Că... iată boldul urâciunii
Pe fiii tăi i-a răzlețit!

În sălcii și-au ascuns organul
Feciorii tăi înstrăinați
Și plâng robia cea amară
A «Maicii lor de la Carpați»!

Comoară sfântă ne-nțeleasă
Și raiule duhovnicesc
Tu ții ascunse multe taine...
De-a sufletului Românesc.

Tu ești Fecioara cea mezină
A Maicii noastre sufletești
Și azi cu dânsa dimpreună
Îți este dat să pătimești.

Cununa ta de altădată
Acum, în spini s-a prefăcut;
Iar fiii cei din altă ceată
Năframa morții ți-au țesut!

Însemnare: În anul 1948, când ne-am pogorât la Iordan ca să supraviețuim la Schit, ne-a povestit un beduin, om bătrân care avea mai mult de 80 de ani și care se ocupa cu creșterea prin pustiul Iordanului: Ne-a spus că ține minte, când era mic băietan, tot pe acest loc a apucat dânsul că trăiau vreo șase călugări români pustnicește prin colibi. Că și pădurea din lunca Iordanului era așa de deasă, că era cu neputință să mergi să ajungi să vezi apa decât numai pe unde mergeau cămilele să bea apă din Iordan. Așa a fost pădurea până în anul 1948, când au venit arabii refu-giați de la evrei și au distrus-o de tot, făcând grădini pentru zarzavaturi pe care când inunda Iordanul le distrugea și rămâneau cu munca în zadar. Acum se vede că Sfântul Ioan vrea să se facă iarăși pădure pentru pustnici, ca iarăși să răsune valea de glasul Monahilor cântând... *«În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimei s-au arătat... »*

Însemnare: Aceste stihuri le-a scris când era bolnav în Spitalul Gherman din Muntele Eleon, și de acolo privea Lunca Iordanului și Schitul Românesc cu multă durere, știind că l-a părăsit pentru totdeauna și rămăsesem numai eu singur și bolnav un an întreg.

Însemnarea aceasta este făcută de schimonahul Ioanichie, ucenicul Sfântului Ioan Iacob.

Înfrângerea duhului meu. Rămas-bun de la Iordan

Părinții mei nu mai sunt în viață,
Prietenii m-au părăsit,
În luncă nu mai văd verdeață,
Iar eu acum sunt obosit.

Iordanul pare mai departe
Zăduful zilei - mult mai greu
Și simt încetul cum se- mparte
Tăria sufletului meu!

De-o parte sunt dorinți deșarte
Cu tabără de năzuinți.
Iar frica morții-n altă parte
Îi numai arme până-n dinți.

O luptă mare se pornește
Și multe gânduri se răpun.
Iar frica morții biruiește
Și «inamicii» se supun...

Rămas-bun de la Iordan

Să-ți vezi, Iordane, de pustie;
Voi, fraților, vedeți de Schit.
Că eu mă duc din «bătălie.»
Fiind la suflet greu rănit!

De-acuma nu voi bea, Iordane,
Din apa ta plină de dar
Și nici cu pașii mei nevrednici
Nu voi călca al tău hotar!

Iar ochii mei nu văd de-acuma
Cum zburdă apele în vad
Și noaptea cum zâmbește luna
De după munții Galaad!

N-aud de-acuma sunet dulce
Al frunzelor de la curmali,
Nici seara chiote în coruri
A megieșilor șacali.

Iar primăvara, niciodată
De-acum nu pot s-aud în zori
Cum cântă mii de păsărele
Conduse de privighetori.

Mirosul cel de iarbă verde,
Apoi aroma de la flori
Nu vor sa-mi farmece simțirea
De-acum în anii viitori.

Cântarea Sfântă românească
Și grai al Sfintei rugăciuni
Pe limba noastră-pentru mine
De-acuma n-o să mai răsuni.

Privirea mea cea visătoare
De-acuma n-o mai ațintesc
Pe fața Sfintelor Icoane
De la Altarul Românesc!

Lăcaș cinstit, rămâi cu bine
Că eu, nevrednicul, mă duc
Să stau prin casele străine.
Decât să am aici bucluc!

Rămâi cu farmecul, Iordane,
Și-l dă la alții din belșug
Să-ți cânte versul cel de taină
Sihaștrii fără vicleșug!

Păzește, Sfinte Prooroace
Pe frații care mai rămân
Să-ți fie turmă cuvioasă
Cu nume vrednic de «Român»!

Cu gândul la Iordan

Când mintea mea se strâmtorează,
De dorul codrilor de brad,
Mă pomenesc atunci cu gândul
Mai jos de munții Galaad.

Acolo văd curgând în vale
Iordanul tainic murmurând.
Iar sălciile de pe maluri
Le văd plecate, ascultând.

Ce taine mari le povestește
Bătrânul cel cu grabnic mers,
De stau așa și plâng cu mană
Ca fermecate de un vers.

Mă plec și eu atunci cu gândul
Spre apa Sfântului Iordan
Și când l-aud îmi trece dorul
Iar mintea scapă de alean.

De multe ori pe ne-așteptate
Pe gândul meu neliniștit
Îl aflu căutând verdeață
În chiparoșii de la Schit.

Dar zborul lui este zadarnic
Căci astăzi nu mai sunt aici
Decât doar trunchiuri fără frunză
Și vechea gardă de finici.

În preajma schitului, pădurea
Acuma rău s-a pustiit
Și nu auzi ca altădată
Al păsărilor ciripit.

Atunci gândirea amăgită
Se-ndreaptă către răsărit
Pe calea care altădată
Mergeam cu drag la pescuit.

Dar azi cărarea cea bătută
Acoperitu-s-a de spini
Și nu mai poți cunoaște glasul,
Ce vine azi de la vecini.

Aș vrea să trec de cea parte,
Să uit al inimii amar,
Dar nu mai este astăzi luntre
Și nici călugărul «pescar»

Ce taine mari le povestește
Bătrânul cel cu grabnic mers,
De stau așa și plâng cu mană
Ca fermecate de un vers.

Mă plec și eu atunci cu gândul
Spre apa Sfântului Iordan
Și când l-aud îmi trece dorul
Iar mintea scăpă de alean.

Pe malul apei doar o Cruce
A mai rămas ca sfânt odor;
Acolo mă opresc adesea
Și plâng să-mi treacă al meu dor!

Ea este Crucea stăreției
Pe care neputând s-o port
Am îngropat-o lângă apă
În semn că starețul e mort!

Să fie sfântă amintire
Celor carii m-au însoțit
Pe calea răstignirii mele
Și carii mult s-au ostenit.

Iar celor care pentru Domnul
Cu dragoste ne-au ajutat
Să fie semn de mulțumire
Din sufletul celui plecat!

Sub dânsa stau înmormântate
Păreri străvechi și bucurii
Cu năzuinți neîmplinite
A unei biete stăreții!

Lăsându-le să odihnească
Mă odihnesc și eu puțin,
Apoi chemând acasă gândul,
Ca dintr-un vis în sine-mi vin.

Scrisă în ziua Sf. Ioanichie, în Noiembrie 1954. Schitul «Sf. Ana»-Hozeva

Semne de jale la Iordan devale

Te-ai supărat acum, Iordane
Și nu mai zburzi voios în cale;
Te dai mereu la adâncime,
Ascuns în malurile tale!

Văzându-ți valea jefuită
De lăcomia omenească,
Ți-ai micșorat belșugul apei
Și frumusețea cea firească.

S-a speriat acum pustia
De zgomotoasele motoare
Și nu mai sunt, ca altădată.
Nici păsări vesele, nici fiare.

Acuma nu mai vezi sihaștrii
În valea ta cea minunată.
Căci astăzi, zilnic, se pogoară
O lume nouă, răsfățată.

Botezătorule Ioane,
De vei veni la vale iară.
Nu vei cunoaște nici pustia,
Nici apa de odinioară!

Arată-le din nou la oameni
Pe «Mielul cel Dumnezeiesc»,
Căci multă lume nu-L cunoaște,
Iar unii Îl disprețuiesc!

Acum îi apa mai sărată
Și liniștea s-a tulburat;
Iar în lăcașul tău din vale
«Irodiada» s-a mutat!

În locul imnurilor sfinte
Și-al predicii de pocăință,
Acum auzi cântări la Radio
A celor fără de credință.

Din cele patru părți a lumii
Răsună vestea de război
Și toți vedem securea morții
Apropiindu-se de noi!

Arată-le din nou la oameni
Pe «Mielul cel Dumnezeiesc»
Căci multă lume nu-L cunoaște,
Iar alții Îl disprețuiesc!

Către «Irozii» cei de astăzi
Mai strigă Sfinte Prooroace,
Să nu mai defăimeze Legea
Că, iată, nu mai este pace!

Schitul Sf. Ana de la Hozeva

Însemnare: *Am scris aceste versuri în vara anului 1958, când apele Iordanului s-au amărât, iar văzduhul a început să răsune de cântecul păsărilor cu ciocul de foc.*

Securea morții despre care spunea odată Sf. Ioan (că stă la rădăcina pomului) acum se apropie de grumazul bietului muritor. Roibul din Apocalips a pornit la drum.

Icoane vechi

Iordane prea blagoslovite,
Izvorule duhovnicesc,
Când viața mea se amărăște
Mereu la tine mă gândesc.

Deși, din vorbele streine,
S-arată chipul tău schimbat,
Eu nu te pot vedea cu mintea
Decât așa cum te-am lăsat:

Cu minunate păsărele,
Cu florile bătrânei lunci,
Te văd împodobit ș-acuma
Precum te cunoșteam atunci.

În valea ta cea răsfățată,
La Schitul nostru românesc,
Același farmec mi s-arată,
Aceeași liniște simțesc.

La peștera din Vitavara
Cu mintea mea zăresc mereu
Pe Mergătorul-Înainte
Vorbind cu Domnul Dumnezeu.

Apoi la vale, către mare,
S-arată umbre din trecut
A cuvioșilor Sihaștri,
Cu numele necunoscut.

Alături, Preotul Zosima
Așteaptă parcă și acum
Pe Cuvioasa Egipteancă
Să-i dea «Merinde pentru drum.»

Iar dincolo - în cea parte -
Văd chipul cel uscat pe post
A Sfintei Pustnice Maria,
Ca cerbul fără adăpost

În cântecul de păsărele,
În mersul apelor - grăbit -
Eu simt și astăzi armonia
Din «Ostrovul blagoslovit.»

La Sihăstria Hozevei, 1958

Dorul bunicii

Pe prispa casei stă la soare
Bătrâna cu nepoțelul ei,
Privind duios acum în zare,
Cum zboară cârd de funigei.

Pe spatele încovoiate
Cad perii albi de sub tulpan
Și singura ei mângâiere
E nepoțelul cel orfan.

Fiind acuma sărbătoare,
Bătrâna pe nepot l-a pus
Ca să citească pe o carte
Cu «Patimile lui Iisus.»

Dar numai cât începe rostul
Și dânsa prinde iar a plînge.
Încât în pieptul lui cel fraged,
Prunceasca inimă se frânge!

«Ce ai, Mămucă, totdeauna
De plângi așa de dureros,
Când pomenesc de Sfânta Cruce
Și «Visul Maicii lui Hristos»?

Cu vocea ei nespus de dulce.
Și înecată în suspin,
Rostește către el, privindu-l
Ca niciodată mai blajin:

«Când spui de Maica Prea Curată
Și Domnul cum a pătimit,
Atuncea mă gândesc la moarte;
Că, iată, am îmbătrânit!

Și inima în piept se frânge
Aminte aducându-mi iar
Ca pe «Macsin» din bătălie
L-aștept, săraca, în zadar»!

«Mămucă, cine este dânsul?
Că mult îl plângi când șezi la tors!
O fi închis și el de «jidovi.»
Sau pentru ce nu s-a întors?»

«- O, puiule, ai duhul fraged.
Nu poți acuma încăpea
Durerea de la casa noastră,
Aș vrea să nu mai știi de ea»!

«- De ce ascunzi (mă rog) de mine
Și plângi mereu așa cu dor?
Acuma cine vrei să vie?
Pe mine doar mă ai fecior»!

«- O, nu! feciorul meu îi altul;
Tu ești «copilul nimănui»!
De tatăl tău nu știu acuma,
Iar maica ta, săraca, nu-i!

«Macsin, când a plecat de-acasă,
Mai mult ca toate m-a rugat,
Să fiu ca mamă și părinte
Pentru micuțul lui băiat!

Mereu aștept cu nerăbdare
Să vie dânsul din «rezbel»
Să văd că «demobilizații»
Nu spun nimica despre el.

Mă uit în zare totdeauna
Și uneori stau la drum,
Având așa închipuirea
Că poate vine el acum.

Aud că el a fost în luptă
Cu ungurii peste Carpați
Și mulți din regiment cu dânsul
Au fost prizonieri luați.

De asta încă trag nădejde.
Că poate să-l mai văd
Dar, anii trec și bucuria
Mereu s-arată zăbovind!

Și nu mi-ar fi așa de jale,
Când te-aș vedea mai mărișor,
Dar iată, ești abia de-o șchioapă
Și eu ca mâine poate mor!

Ca mine nimeni n-are milă
Să-ți poarte grijă, fiul meu,
Decât doar Singur, Milostivul
Și Înduratul Dumnezeu!

La El să-ți pui toată nădejdea,
Pe El să-l rogi mereu fierbinte.
Că El, ființelor sărmane
Le este «Maică și Părinte»!

Când maică-ta era în viață.
Am pus atunci făgăduință
Să merg la Sfânta Mănăstire
Grijindu-mă de pocăință.

Dar părăsindu-te părinții,
A fost nevoie să te cresc.
Și n-am avut săraca parte
De cinul cel călugăresc!

De-ar face Dumnezeu prin tine
Plinirea sfântului meu dor!
Să am și eu o mângâiere
Că te-am păzit ca un odor!

Ștergându-se la ochi bătrâna.
Sărută pe nepot cu drag,
Iar el citește mai departe
Al «Patimilor» Sfânt șirag!

Însemnare: *Bătrâna este bunica mea, care m-a crescut de la vârsta de șase luni până la zece ani.*

Ieroschimonahul Ioan Iacob.

În amintirea bunicii mele, care se chema Maria

Care avea patron la ziua Sf. Marii

Te văd cu ochii minții
Așa precum erai,
Cu chipul blând ca sfinții,
Cu farmecul în grai.

Cu-al vieții sac în spate,
Cu umbletul domol,
Vădindu-ți des în lacrimi
La inimă un gol.

Era dorință sfântă
Ce nu s-a împlinit,
De-ați mântui văleatul
Ca maică la un schit.

Și pricina cea mare,
Bunică, eu o știu;
Îs numai eu, mișelul,
Acela care scriu.

Căci eu ți-am fost povara
Pe umerii slăbiți,
Fiind rămas pe lume
De mic fără părinți.

Purta-tu-m-ai în «cârcă»
Pe drumul spre ogor
Și-ai priveghiat alături
De micul tău «odor.»

Eu, dragostea de mamă
La tine am aflat
Și temerea de Domnul
Mereu m-ai învățat.

Cu pace odihnește
La cer, bunica mea,
Acolo unde mintea
ADESEORI ZBURA.

Plinitu-ți-ai menirea,
Crescând pe cel mișel,
Deci darul pomenirii
Primește-l de la el!

Iar dacă afli milă
La bunul Dumnezeu
Să-L rogi a da iertare
Și la «nepotul tău»!

Nepotul recunoscător, smeritul Ieroschimonahul Ioan Iacob 22 Iulie 1955.

Oglinda lui Varsanufie (zis Arsenie)

(Din gropnița Mănăstirii Sf. Sava)

Uită-te ca la oglindă
La această căpățână
Și cunoaște ce e omul:
Oase goale și țărână!

Deci câștigă-ți fapte bune
Cât mai este cu putință
Căci la ziua întrebării
Nu mai este pocăință.

Vine ziua întru care
Se deschide «Judecata»
Iară tu ce vei răspunde,
Dacă nu te afli gata?

O! de s-ar deschide astăzi
Ochii tăi cei sufletești
Să cunoști la ziua ceia,
Frica ce o pătimești!

Și eu lăcomit-am, frate,
La dulcețile lumești,
Am poftit și eu din toate
Câte astăzi le poftești.

Gânduri care azi te luptă
Și pe mine m-au luptat,
Dar la patimi ca aceasta
Înfrânare am lucrat.

Iar ca om, dacă vreodată
De am și păcătuit,
Prin curată pocăință,
Sârguind m-am curățit.

Iar de patimi sau de gânduri
Dacă tu luptat vei fi,
Uită-te atunci la mine
Și cu umilință zi:

Toate trec în lumea asta,
Boțuri toate sunt de lut
După cum și căpățâna
Om a fost și s-a trecut.

Plângi, Arsenie cu lacrimi,
Când mă vezi așa pe mine
Căci în lumea asta falsă,
Ieri am fost și eu ca tine.

Fii prieten al tăcerii
Și potrivnic al plăcerii
Că un fiu al cumpătării,
Cu smerenie te poartă

Și la vremea ascultării
Voia ta s-o ai ca moartă.
Totdeauna tu la moarte
Caută a cugeta

Căci așa, urmându-ți viața,
De osândă vei scăpa!

Mare este Taina Morții
Căci știut să-ți fie ție,
Vor cădea ca mâine sorții
Carii mi-au căzut și mie!
FĂ ARSENIE CA MINE,
DACĂ VREI SĂ-AJUNGI LA BINE!

La sfârșitul meu

Iată, fraților, mormântul
Cum înghite trupul meu,
Iată, cum vedeți, pământul
Cere partea lui mereu!

Unde-i slava mea acuma,
Unde-i chipul lui «Ioan»?
Au pierit, cum piere spuma
De pe valuri în noian!

Trupul meu nu este vrednic
Nicidecum a fi cinstit.
Că mi-a fost lăcaș netrebnic
Și tovarăș răzvrătit!

Duhul meu în strâmtoare
Pe pământ a petrecut
Și deloc n-avea crezare
La tovarășul de lut.

Rugăciunea mea și postul
El cu greu le suferea
Și de multe ori la rostul
Mântuirii mă-ncurca.

Totdeauna sârguința
Și cerescul meu avânt
Se loveau de neputința
Acestuia din pământ.

Să-l închideți astăzi bine
Cum eram și eu închis,
Și mă pomeniți pe mine
Ca să merg pe «drum deschis»!

Drumul meu îi pe vecie,
Fără-ntoarcere la voi,
Toți, în schimb, urma-ve-ți mie!
Pân-la ziua cea de-apoi!

Din pământ suntem noi doar;
Cum ne spune la «Scripturi»
Și-n pământ ne-ntoarcem iar;
Că din el suntem făpturi!

Sărutarea cea din urmă
Dați-o celui de un neam,
Că suntem cu toții turmă
A strămoșului «Adam»!

Însemnare: *Scrisă la Schitul Sf. Ana Hozeva în momente de grele încercări ale boalei, 1955.*

Ieroschimonahul Ioan Iacob

Oglinda noastră cea de obște

Mai opriți-vă din cale
Fraților întru Hristos
Și uitați-vă cu jale
La mormântul meu de jos.

Ca și voi am fost odată
Dornic pentru bunul trai,
Iar acum în groapă... iată
Sunt pământ și putregai.

Cel cu mintea ascuțită
Capul meu cel răsfățat
Azi și hârcă scofâlcită
Pentru toți de speriat.

Iată unde-au fost sărmanii
Ochii mei iscoditori.
Azi în locul lor guzganii
S-au făcut locuitori!

Unde-au fost odinioară
Limba mea cuvântăreață
Azi jivini otrăvitoare
Fără frică se răsfață!

Iar urechea mea și nasul
Care ieri se desfătau,
Azi nici sunete plăcute.
Nici mirosuri nu mai au.

La picioare și la mână
Sunt acum cătușe noi
Și rămân înțepenite
Pân-la ziua cea de-apoi.

Sarguiți-vă pe calea
Noului Ierusalim
Și atuncea iar cu toții
La un loc avem să fim.

Născocirile moderne
Fac pe omul trecător
Să-și închipuie că este
Veșnic și nemuritor.

Radioul cântă, lumea joacă,
Tunul bubuie mereu
Și puțini mai pot pricepe
Tainele lui Dumnezeu.

Fraților, să nu vă-nșele
Bunătățile deșarte,
Fiți cu pază despre ele,
Cugetând mereu la moarte!

Viața este ca și roua,
Ca un vis înșelător,
Repede se ia perdeaua
Către veacul viitor.

Nu uitați la rugăciune
Pre cei duși de lângă voi,
Că și voi mâine-poimâine
Veți veni aici la noi!

Slove pe mormânt

Iubite frățioare
Oprește-te din cale
Când ești pe aici trecând
Și caută cu jale
La bietul meu mormânt.

Despre multe ale vieții
Nu cunoaștem ce va fi.
Dar necruțătoarea moarte
Știm precis că va veni.

Astăzi biata omenire
Dezmierdări și-a făurit
Ca să nu-și aducă aminte
Niciodată de sfârșit.

Eu nu mai am acuma
Nici voce, nici cuvânt
Dar tu citește numa
Ce-am scris eu oarecând.

Citește, lăcrămează
Și roagă-te în gând,
Că mult se ușurează
Țărâna pe mormânt.

Această rugăminte
Să n-o disprețuiești.
Ci adu-ți des aminte
De mine cât trăiești!

Adâncă-i taina morții
Ah, câte am de spus
Te văd în fața porții
Dar sunt oprit de sus.

Grăbește-te, părinte,
Grăbește-te la drum,
De suflet ia aminte
Că vii la rând acum!

Iară tu, Iordane Sfinte,
Când ieși din drumul tău,
Să dai pe la morminte
Scăldându-mi trupul meu!

Și când te-ntorci la vale
Așterne pe mormânt
Nisipul tău cel moale
Să-mi fie ca veșmânt.

În locul tămâierii
Deasupra va sluji
Mirosul primăverii
Când iarba va-nflori!

De vii cândva năvalnic.
Să nu-mi dărâmi mormântul
Ci treci cu murmur jalnic
Udând încet pământul!

Flori de la Iordan

De câte ori, Iordane Sfinte,
Pe malul tău am colindat.
Mă cuprindea un dor fierbinte
Să stau acolo nemișcat.

Să nu mai am de lume știre,
La malul apei viețuind,
S-ascult a undei glăsuire
Și păsările ciripind.

S-aud în «lunca cea bătrână»
Cum sună vântul din pustie
Și firea toată cum îngână:
«Treime Sfântă, Slavă Ție»!

Voiam să am mereu în față
Izvoarele de la Harara
Și locul pusnicesc - de viață
A Sfinților de Vitavara.

La «colimvitra-ți» minunată
Voiam să viețuiesc mereu,
Acolo unde - altă dată -
Se botezase Dumnezeu.

În murmur tainic, apa cântă,
Iar trestiile tremurând
Slăvesc Treimea Cea Preasfântă
Ce S-arătase oarecând.

În valea ceea cu izvorul,
La poalele unui tăpșan,
Ades vorbea Mântuitorul
Cu Sfântul Prooroc Ioan.

Ce taine mari erau grăite
De Dumnezeu cu Prooroc
În umbra peșterii smerite,
Sub valea Soarelui de foc!

Pe-aici trecând cu oboseală
Un Avă Sfânt, către Sinai,
A fost cuprins de fierbințeală
Și cineva-i șoptea lui: «Stai»!

Era Ioan Botezătorul,
Zicându-i: «Stai aici, mai bine!
Vorbind adeseori cu mine»!
Văzând că peștera, cu slava,
Pe sfântul «Rug» îl întrecea,
A stat, punând temeiul Ava
Vestitei Lavre «Sapsafa.»

Aproape de Iordan, pustia
În taină a adăpostit
Pe Sfânta pustnică Maria
Și pe Zosima cel Sfințit.

La Baptisterul cel de piatră
Se boteza - peste Iordan -
Mulțimea cea «Idololatră»
A Craiului de la Iran.

Aici și Sfântul Conon spune,
Fiind de gânduri bântuit,
Botezătorul, prin minune,
Îndată l-a tămăduit.

Mai sus, în stânca cea de sare
(Precum scripturile vestesc)
«Șeptimea Sfintelor Fecioare»
Avea lăcașul pustnicesc.

Iar mai la vale, către mare
Se află Schitul Românesc,
Ca o cetate de salvare
Și ca un rai duhovnicesc.

E ostrovul întâmpinării
Românilor înstreinați
De plaiul strămoșesc al Țării
Și de furtună zbuciumați.

Iordane, râu cu apă sfântă,
Noian de binecuvântări,
Spre tine dorul mă avântă
Din răzlețitele-mi cărări!

Tu ești ca pod cinstit Treimei
Și drum bătut de mulți Profeți,
Adăpostirea Sihăstrimei
Și maica «fiilor răzleți»!

Scrisă de smeritul Ieroschimonah Ioan Iacob, fost Egumen La Schitul Românesc de la Iordan, 1948.

O cruce la Iordan

Ca semn aducerii aminte
De vremea când am poposit
Pe malul tău, Iordane sfinte,
Eu cel bolnav și obosit

La ora despărțirii mele
Pe malul tău am împlântat
Ca sfânt chezaș de zile grele
O Cruce mare și-am plecat!

Acolo am ascuns sub glie
Un vraf de planuri cu dorinți,
De supărări și bucurie
Cu năbușite năzuinți.

Rămâi cu farmecul, Iordane,
Și-l dă la alții cu belșug,
La cei ce sunt fără prihane
Și n-au ca mine vicleșug!

Cinstit Lăcaș, rămâi cu bine
Că eu nevrednicul mă duc
Să stau prin casele străine,
Decât să am aici bucluc.

Ajută-mă, cinstită Cruce
Iar tu, Iordane, fii chezaș
Ca, ori și unde mă voi duce
Să sprijinesc acest Lăcaș!

Și-acuma, sfinte Prooroace,
Că plec, să nu mă osândești.
Tu m-ai chemat să viu încoace
Și tu mă-ndrepți unde voiești.

Căci tu botezi la Vitavara
Dar mai târziu (precum citim)
Cărarea netezești spre Țară,
Aproape de Ierusalim!

Dorința din urmă

Aproape de moarte venind
Nu cer de la voi mângâiere.
Nevrednic cu totul fiind.
Străin vreau să fiu la durere!

Un lucru doar am de dorit!
Atuncea când vine sfârșitul,
Iertați-mă de v-am greșit.
Să mor eu în pace, Smeritul!

Cu sufletul plin de căință
Vă rog pentru Domnul acuma.
Plinind cea din urmă dorință.
La Schit să m-acopere huma!

Acolo-i țărâna ușoară
Adusă de Sfântul Iordan
Și-n vreme de ploaie, spre vară.
Se schimbă odată pe an.

Deasupra se-mbracă cu iarbă.
Iar trupul meu cel de lut
Topise-va mult mai degrabă
Acolo-n pământ cunoscut.

Mă știe, țărâna uscată,
Că poate de sute de ori
Fusese de lacrimi udată
Precum și de multe sudori.

Va fi deci cu milă de moarte
Să nu mă apese prea greu
Și nici să întârzie foarte
Topirea, lăcașului meu.

Deci, fraților mei întru Domnul
Iertare! că mult v-am greșit
Și rog să nu-mi turbure somnul
Acei care mult m-au iubit!

Nu plângeți atuncea la groapă.
Pe cel ce mi-a fost ca mormânt
Și sufletul meu ca pe roabă
L-a tras mereu spre pământ.

Smulgându-se sufletul sâlnic
Din grelele lui legături,
Lăsa-va pe trupul năsâlnic
Precum s-a vestit la «Scripturi.»

Atuncea va fi mângâiere
Celui ce era asuprit
Și nu va mai simte durere
Sărmanul meu suflet smerit!

Însemnări din clipe grele, scrisă la spital în Sept 1953.

Izbânda uneltirilor - Demisia

Eu n-am dorit dregătorie
La bogăție n-am râvnit,
Dar dorul vieții de pustie
L-aveam aprins necontenit.

De-aceea, când a fost chemarea
Să facem la Iordan un Schit
Aveam atunci încredințarea
Că dorul sfânt s-a împlinit.

Dar vremurile furtunoase
Și dezbinarea dintre noi
M-au dus pe căi anevoioase
Cu carul singur, fără boi.

Atunci, văzând încurcătura,
Am pus la jug ce s-a găsit.
Dar carul s-a lovit de ura
Și pizma «celor din singlit.»

Eu știu că mulți doresc acuma
Zicând în gândul lor mocnit:
« - Da' bine că se duce ciuma
Să vie altul procopsit»!

Și iată vremea potrivită
La frații noștri le-a venit
Căci sănătatea mea dogită
Îmi dă răvaș de drum grăbit.

Am dat de veste la toți frații
Sa vină gospodari la Schit.
Sfinția-voastră întrebați-i
A fost vreunul nepoftit?

Gherasim nu-i pus la număr
Că are duhul răzvrătit
Nici cei ce stau cu el la umăr
Și care mult l-au dăscălit.

Dar iată, toți arată dosul
Și tare sunt nedumerit
Văzând că însuși proestosul
Nu mai coboară de la Schit.

Aflându-mă în neputință
De-a mai rămâne în servici
Eu am adus la cunoștință
Patriarhiei de aici.

Pin asta, s-a stârnit furtună
Între Românii patrioți
Și vestea peste tot răsună
Că vin la Schit «fanarioți.»

Gherasim cere judecată,
Iar partizanii lui de sus
Îi dau bătrânului zăgneală
Ca noi s-avem motiv de dus.

Întâi, când el blagoslovitul
N-avea benzină de la frați
Atuncea apăram noi Schitul
De câte ori eram luptați.

Acum, când văd că toți de-a rândul
Se țin cu dânsul de curmei,
Am socotit așa cu gândul
Că vor pleca și frații mei.

De astă dată văd prea bine
Că Dumnezeu a slobozit
Să pătimească ei rușine
Căci răul singuri l-au urzit.

Nevrednici de așa podoabă
Frățimea azi s-a arătat,
Slujind zavistiei ca roabă.
Culeagă, deci, ce-au semănat!

Adevărat, am fost pândarul
Acestui mic stup de albini,
Dar nu mai sunt; și azi, bondarul,
Le-mprăștie pe la vecini.

Scrisoare deschisă pentru ctitorii mei aprigi

Iertați-mă că-mi spun cuvântul
Iubiților mei frați și surori
La cei care odinioară
Au fost la Schit ajutători:

Cunoașteți bine vremea ceea
Când pogorâsem eu la Schit,
Cum toți erau la deznădejde
Și nimeni nu m-a sprijinit.

Apoi mai știți că eu devale
Mizerii mari am îndurat;
Nici tu Biserică ca lumea
Și nici chilia pentru stat.

Grădina vraiște, uscată,
Necurățată, fără gard,
Iar țevile de apă sparte
Și cu motorul reformat.

Mai știți apoi că «Popa» nostru
Avea Biserica sălaș
Și nu se da urnit de-acolo
Să nu rămână păgubaș.

Știți bine că vecinii noștri
Erau atuncea toți dușmani,
Căci cuviosul protosinghel
Îi necăjea de-atâția ani.

Luptându-mă din răsputeri
Un singur scop am urmărit:
Să facem toți Românii jertfă
Pentru urzirea unui schit.

Precum din țară altădată
Aicea mulți au dăruit,
Asemenea au dat și-acuma
Românii noștri ce-au voit.

Alăturea de Marcu Beza,
Îi scris la ctitori și Miron
Cu Protosingelul Gherasim
Cu Negoiță și cu Dron.

Apoi sunt frații Samuilă
Cu maicile din Ierihon,
Cu Hristodula, Efimia
Și altele din Eleon.

Mai sunt apoi Părinți de-ai noștri
Ca Nicon și Veniamin,
Apoi mireni din neamul nostru
Precum și cei de neam străin.

Cu toții sunt părtași la vale
Și dacă toți s-ar răscula
Și-ar cere să le dau parale,
Atuncea, vai de rasa mea!

Un veac întreg să fac robie
Nu voi putea să le plătesc,
Halal de-așa egumenie
La Schitul nostru Românesc!

Câțiva din ctitorii mai aprigi
Cer gologanii înapoi
Căci ei socot că Sihăstria
A fost o vacă pentru noi.

Și mai socot că vaca asta
Ne-a alăptat de-atâtea ori
Și vreau acum să ceară brânza
Din cei vreo șase anișori!

Dar, fraților, să știți că Schitul
Ne ține multe cheltuieli
Și noi am suferit acolo
Nenumărate osteneli.

Iar de venituri nici poveste,
Că nu sunt zilele normale
Să curgă de la Domnul Beza
Și astăzi, ca atunci, parale!

Iar dacă las în urmă casă
Și lucruri de gospodărie,
Gândiți-vă, nu am dreptate
Să iau ceva ca o simbrie?

Acuma spuneți dacă poate
Să-mi deie Schitul partea mea,
Ș-atuncea pot și eu răspunde
Ce poate ctitorul să ia.

Acuma eu îi rog pe ctitori
Să vie ei ca gospodari,
Că strigă azi cu glas de ritori,
Având pretențiile mari!

Să folosească ei grădina
Și casa cu ce are ea,
Le las și «Cartea cu făina»
Și barca, ba și rasa mea!

Dar nici așa nu vreau să vie
Și mulți votează azi la tron
Pe popa cel din vechea custodie
Să-i dea de hac el lui «Ion»!

Eu văd că se grăbesc miloșii
Și cei care punea fitil,
Să aibă om cu semne roșii
De la Stambul, cu noul stil.

Când stau la vale frații noștri
Nu zăbovesc pe la Iordan,
Zicând mereu că nu se-mpacă
Cu stăreția lui Ioan.

Acuma, când îi chem să vie
Și las gospodăria lor,
Ei zic că vreau tovărășie,
Dar eu să fiu răspunzător.

Când sunt egumen nu le place;
Când vreau să plec, le vine greu;
Dar cine poate să-i împace,
Să ne ferească Dumnezeu!

Cu conștiința împăcată
Demisia acum mi-o dau;
De astăzi, pentru toată lumea,
Egumenie nu mai vreau!

Însemnare: *După strofa a doua, Sfântul Ioan notează: «numai fratele Constantin m-a ajutat atuncea și monahul Ioanichie.»*

Pe partea stângă a versurilor, Sfântul zice: «Nu am de zis nimic pentru cei care ne-au împrumutat și ne-au miluit fără pretenții»!

Imnul Credinței

O, Pravoslavnică Credință,
Tăria sufletului meu,
Prin Tine mi s-a dat putință
Să caut către Dumnezeu!

Când sufletul se alăptează
Cu darul tău dumnezeiesc,
Durerea mea se alinează
Și scârbele se potolesc.

Când valurile amenință
Ca să scufunde «luntrea mea»,
În tine sfânta mea Credință,
Mă sprijinesc de-a pururea.

Iar când din multa slăbiciune
Greșesc Celui ce m-a zidit,
Îmi dai curaj la Rugăciune,
Să nu fiu deznădăjduit.

În viața asta necăjită,
Cu tine eu mă întăresc,
Credința mea blagoslovită,
Odorule dumnezeiesc!

Atunci când vreau să mă doboare
Vrăjmașii cei neîmpăcați,
La tine eu găsesc scăpare
Și ei rămân prea-rușinați.

Iar la sfârșitul vieții mele,
Nădăjduiesc că și atunci
Adăposti-mă-vei de rele
Și de înfricoșate munci.

O jertfă neobișnuită

Împrejurul Mănăstirii
De la Muntele Sinai
Nu erau păgâni ca astăzi;
Peste tot creștini vedeai.

Când a fost robit Sinaiul
De păgânii saracini,
S-a vărsat urgie mare
Contra bieților creștini.

Carii și-au păzit credința
Au murit ca mucenici,
Alții, (vai!) prin lepădare,
S-au cruțat de inamici.

Un creștin din cei cu râvnă
Și prea-binecredincios,
Căuta să-și scape viața
Într-un loc prăpăstios.

Mort, sau teafăr, mi-i totuna
(Cugetă bietul creștin).
Numai să-mi păzesc credința
Și să scap de saracini.

Dar nevasta lui văzându-l
Apucatu-l-au de strai
Și plângând striga cu jale:
Unde fugi, bărbate, stai!

Cauți numai tu scăpare,
Par pe mine cum mă lași
Între liftele păgâne
Cu sărmanii copilași?

Sunt femeie, fire slabă,
Oare cum te-ai îndurat
Să mă lași pe mâini streine,
Nu ți-i frică de păcat?

Dacă mai rămân în viață
Răii mă vor necinsti
Și spre lepădarea Legii
Ei pe toți ne vor sili.

Iar de vrei să fugi acuma,
Rogu-te să mă jertfești
Dimpreună cu copii
Și pe urmă liber ești...

După cum ducea la moarte
Avraam pe fiul său,
Fă-ne și pe noi acuma
Jertfă pentru Dumnezeu.

Rugămințile femeii
Pe bărbat l-au biruit
Și dorința ei fierbinte
Într-o clipă s-a plinit.

Copilașii cu nevasta
Și-au plecat grumajii lor,
Căci vedeau în spada morții
Scutul cel mântuitor.

Moartea lor a fost primită
De Stăpânul Savaot
În Jertfelnicul din ceruri
Ca o ardere de tot.

Neavând acuma grijă
De nevastă și copii,
Sta ascuns creștinul nostru
Prin (prăpăstiile) pustii.

Rătăcind el ani de zile
Ca un om sălbaticit
Un fior de îndoială
Îl făcea nedumerit!

Cam așa zicea în sine
Și se tânguia mereu:
«Oare este primită
Jertfa mea la Dumnezeu?»

Domnul însă, mângâindu-l
Îndoiala i-a gonit,
Când i-a arătat și vremea
Fericitului sfârșit.

Deci mergând la Mănăstire
Petrecea în rugăciuni
Și uda cu râu de lacrimi
Sfintele închinăciuni.

Când a fost bolnav de moarte
El vedea cum vin din Rai
Să-l întâmpine cu cinste
«Mucenicii din Sinai.»

Unii îl chemau pe nume
Și cu drag îl sărutau,
Alții felurite daruri
Pentru dânsul aduceau.

Cum ar merge la o nuntă
(Spun cucernicii Părinți)
A trecut din lumea asta
Întovărășit de Sfinți.

Până azi se pomenește
În soborul Sinait
Despre jertfa cea streină
A acestui fericit.

Însemnare:

Versurile acestea le-am tâlcuit din cartea grecească numită «Limonar» care a fost scrisă de Sf. Sofronie, Patriarhul Ierusalimului și de Ioan Moscul (Eferatas). Din ele se vede până unde ajunge paza curăției și a credinței la vremuri de primejdie.

Vremurile de silnicii și de prigoane pot să vie iarăși asupra turmei pravoslavnice, căci lumea de azi nu mai poate vedea cu ochi buni așezămintele vechi ale Sfintei noastre Biserici. Omul modern caută să lepede rânduielile cele vechi ca pe niște haine ponosite. Pentru asta se pornesc atacuri tot mai dese împotriva Legii Sfinte și împotriva celor binecredincioși.

Atacurile de astăzi sunt mai mult ascunse, dar mâine-poimâine se vor da la arătare și va trebui să ne apărăm Sfânta Credință prin mărturisire și prin sânge. Să ținem sus drapelul și sfânta noastră armă, când va suna vreodată semnalul de alarmă! Să jertfim toate pentru a ne păzi sufletul curat și credința nestrămutată.

Mai bine să murim în strâmtoarea boalei, în necazul sărăciei și în sâlnicia ascultării din mănăstire, decât să fim ademeniți de cei înșelători și de patimi vătămătoare de suflet!

De mii de ori suntem mai fericiți cu sărăcia noastră între streini, decât cu răsfățul celor urâtori de creștini! De este cu putință, s-ar cuveni ca să sărutăm în fiecare ceas pământul acesta blagoslovit (care ne este liman de scăpare) și să mulțumim lui Dumnezeu cu lacrimi că: «din foc și din apă ne-au scos pre noi întru repaus.» Am pierdut Țara Românească, dar ne așteaptă în ceruri patria cea veșnică! Am pierdut poate și avere și rudenii, dar ceea ce este mai scump decât toate, adică Sfânta noastră Credință, pe aceasta noi o avem întreagă (din mila lui Dumnezeu).

Să o păzim deci până la urmă întreagă și neprihănită și Dumnezeu ne va păzi de toate primejdiile războiului văzut și a celui nevăzut. Să ascultăm cuvintele sfântului Apostol Pavel care strigă: «Nu vă plecați grumajii sub jug străin cu necredincioșii, că ce legătură poate avea dreptatea cu fărădelegea, sau ce împărtășire are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar, sau ce tovărășie poate fi între un credincios și un necredincios? Sau ce legătură poate fi între Biserica lui Dumnezeu și între idoli? Căci voi sunteți Biserica lui Dumnezeu celui viu, de aceea ieșiți din mijlocul lor și vă osebiți, zice Domnul.

Pe noi ne-a scos Dumnezeu din calea năvodului roșu, deci să nu ne încurcăm în ațele lui care au ajuns până aici, ci să păzim comoara strămoșească, căci zice Sf. Apostol și Evanghelist Ioan: «Biruința aceasta care a biruit lumea este **CREDINȚA VOASTRĂ.»**

Cântecul lui Manasis, sau tresăririle duhului meu

(Stihuri de umilință alcătuite pe glasul al 8-lea)

Oarecum Manasi plângând
Au aflat milă pe pământ,
Iară eu mai rău ca dânsul abătându-mă
Ce voi face Doamne, neplângându-mă?

Cum se scurge viața mea
Ca o apă spre valea Ta,
Lăcrămează și suspină, suflete al meu,
Ca să-și facă milă Bunul Dumnezeu.

Îndelung-Răbdătorule
Și Atot-Văzătorule
Dăruiește-mi pomenirea
numelui Tău Sfânt
Ca să-mi fie hrană dulce
pe pământ.

Preacurată Stăpâna mea
Ca o piatră mi-i inima;
Domolește și sfărâmă
nesimțirea ei
Și cu râu de lacrimi scaldă
ochii mei!

Paradisul te-a odrăslit,
Iar Golgota te-a proslăvit
Căci prin rodul tău
Ne-ntoarcem iarăși în Eden
Și nebiruită armă te avem.

Pocăință ne-ai învățat
Și pe Miel mi L-ai arătat
Botezându-L, Prooroace,
Astăzi în Iordan,
Al Treimei martor și viteaz
oștean.

Pre Apostoli i-ai proslăvit
Pre Ierarhi i-ai împodobit
Cu mulțimea cea nespusă
de nevoitori,
I-ai făcut cununilor slavei
purtători.

Păzitorul meu sufletesc
Totdeauna eu te scârbesc,
Dar mai rabdă,
Stând aproape de ființa mea,
Îndreptându-mi pașii
Cu lumina Ta.

Al meu suflet prea-ticălos
Depărtându-se de Hristos,
Ca mormânt își are astăzi
Trupul meu tiran
Care este slugă
La stăpân viclean.

În deșert eu mi-am cheltuit
Darul Tău cel neprețuit
Și fiind sărac la suflet
În pământ strein
Mă hrănesc ca porcii
Din pământ tain.

Tu văzând neputința mea
Fără vreme nu mă lua
Ci mai lasă-mă Stăpâne,
Ca să viețuiesc
Rodul pocăinții să-mi agonisesc!

De rudenii m-am despărțit
Dar cu patimi m-am înrudit
Și de dragul lor la moarte
Sufletul mi-am dat
Pentru Care Domnul,
Moarte au răbdat.

Înțelege simțirea mea
Și gustând vezi de-a pururea
Că-ndurat și bun e Domnul,
Unul Dumnezeu,
Hrana mântuirii sufletului meu.

Nu fii grabnică, mintea mea,
Prin cuvinte a defăima,
Iar auzul meu ia seama,
Nu primi ușor
Cuvântarea celui rău defăimător.

Ochii mei cei iscoditori
Și de lume prea-iubitori
Îndreptați-vă privirea,
Tainic cugetând
La județul groaznic
Cum vei sta la rând.

Gura mea dulce glăsuiești
Noutăți și vorbiri lumești
Dar cuvinte din Scriptură
S-ar cădea să spui
Dintru care crește
Roadă Duhului.

Pentru ce oare te-ai rătăcit
Și din inimă te-ai ferit;
Umilința mea cea dulce,
Nu mă părăsi
Ci să-mi fii tovarăș
Până voi muri.

Duhul meu cel prea umilit
Mânecând către Cel Dorit
Cere astăzi mângâiere,
Neputând răbda
Trupul de țărână cu robia ta.

Fă-mă, Doamne, duhovnicesc
Căci nimic, iată nu sporesc
În această lume plină de deșer-
tăciuni
Fără de a minții sfinte Rugăciuni.

Eu fiind rece și pustiu Către
Tine, Stăpâne, viu; Tu mă-nvață
Rugăciunea cum s-o uneltesc
Și cu ochii minții cum să Te
privesc.

Cugetând, suflete al meu
La puterea lui Dumnezeu
Pretutindenea de față,
Pururea să-L vezi
Și adevărata cale să urmezi

Deci să știi și aceasta iar
Că spionul lui Veliar
Te pândește pregătindu-ți
Zapisul viclean
Ca s-aducă pâră
Ție la Divan.

Azi purtând trup pătimaș
Am scăpat la al Tău Lăcaș;
Fă-mă vrednic pân' la moarte
Ca să pătimesc,
Crezul pravoslavnic
Să-l mărturisesc.

Sângele care oarecând
Întru pofte era fierbând
Să se verse pentru Tine,
Doamne-Savaot,
Aducându-Ți jertfa
Arderii de tot.

Scoală-te, suflete, de jos
Și te va lumina Hristos,
Aducându-Ți ale tale
Fapte sufletești
Căci Icoană Sfântă
A Treimii ești.

Iată, Doamne, fiind eu port
Trupul meu cel cu suflet mort;
Risipește-mi nesimțirea
Care m-a cuprins
Și-mi aprinde candela
Sufletului stins.

Până când intru în mormânt
Încălzește cu darul Sfânt
Și ridică din Țărână
Pe Icoana Ta
Ca să-Ți cânte lauda
Cea de-a pururea!

Cugetări smerite

I. TREZIREA SUFLETULUI

Suflete al meu smerit
Pentru orice dăruiri,
Domnului mai înainte
Să-i aducem mulțumiri.

El pe inimă o mișcă
Celui binefăcător;
De la Domnul izvorește
Orice semne de-ajutor!

De lucrezi ceva bine,
Nu te înălța în gând,
Că nu este bunătate,
Fără darul Lui cel Sfânt!

Iar de vezi pe cei potrivnici,
Că dau dosul rușinați,
Nu te semeți degeaba,
Că de sus au fost mânați!

Totdeauna la culcare
«Slavă dă lui Dumnezeu»
Să ajungi sfârșitul zilei,
Izbăvindu-te de rău!

Când te scoli dă slavă iarăși
Că din mila Lui cerească
Nu te-a osândit pierzării,
Ci ți-a dăruit sculare.

Când te-apuci de Rugăciune
Cere mai întâi de Sus
Ca să-ți dea trezirea minții
Domnul nostru Iisus!

La mâncare zi cu duhul:
Mulțumesc, Ceresc Părinte
Pentru apa cu văzduhul
Și aceste daruri sfinte!

Dacă ești lovit de boală,
Cugetă că orice leac
Nu te-ajută, fără darul
Doctorului Sfânt din veac.

II. VEȘNICIA SUFLETULUI

Suflete, scânteie sfântă
A Soarelui Celui gândit,
Odor neprețuit al lumii
Și îngerilor preacinstit.

Ești duh din Duhul Cel de viață
Suflat de Unul Dumnezeu
Și rânduit să fii de-a pururi
Cu Dânsul, suflete al meu.

Făptura toată cea văzută
Și Raiul cu podoaba sa
Au fost gătite pentru tine,
O, suflete, viața mea!

De-aș fi lipsit de toate-n lume,
Nimica nu voi pierde eu,
Căci toate nu-s așa de scumpe,
Ca tine, suflete al meu.

Dar, (vai!) lipsindu-mă de tine,
Atuncea toate le-am pierdut
Și slava cea gătită-n ceruri,
Și orice bine am avut.

Răscumpărat de la osândă
Cu sângele dumnezeiesc,
Tu ești chemat să fii mireasă,
A «Mirelui celui Ceresc»!

Cu amanetul cel de taină
Încredințat de la Botez,
Vei fi chemat în ziua «Nunții»
La El să te înfățișezi!

Păzește mai ales credința
Cu tainele ce are ea,
Cercându-ți zilnic conștiința
Să nu te mustre cu ceva!

Va trece cerul și pământul,
Iar tu vei rămânea mereu,
Căci ești cu darul nemuririi,
Smerite suflete al meu!

III. PE DRUMUL CRUCII

Doamne,
Când gândesc în urmă
La trecutul vieții mele,
Văd că nimeni dintre oameni
Nu m-a întrecut în rele!

Iar pe darurile Tale
Când le socotesc mai bine,
Văd că Tu pe nimeni altul
Nu l-ai miluit ca mine!

După socoteala asta,
Ar urma să iau ca plată:
Cea mai groaznică pedeapsă,
Care s-a văzut vreodată!

Însă Tu prea Milostive,
Mă aștepți răbdând mereu
Patimile urâcioase
Ale sufletului meu!

Îndelunga Ta răbdare
Îmi aduce umilință,
Căci aștepți să fac vreo roadă
Vrednică de pocăință.

Nu m-a înghițit pământul,
Nici cu foc nu m-a pierdut.
Dând soroc la ispășire
Trupul celui de lut.

Doamne, mai așteaptă, Doamne,
În mormânt să nu arunci
Viața cea nepocăită,
Nici la veșnicile munci!

După cum la Iezechia
Anii vieții i-ai sporit
Și pe Manasi de muncă
Minunat L-ai izbăvit.

Varsă și spre mine mila,
Dumnezeul meu Preasfânt,
Ca să Te slăvesc de-a pururi
Și dincolo de mormânt.

IV. PE DRUMUL CRUCII MELE

De ce te tulburi duhul meu
Și mai ai a te mâhni?
Nădăjduiește-n Dumnezeu,
La El mă voi mărturisi.

Te-ai depărtat de fața Lui,
Dar El te cheamă așteptând
Să vii în casa Tatălui
Pe drumul Crucii apucând.

De ce rămâi pe gânduri laș,
Nu știi pe unde s-a oprit?
Întreabă astăzi pe sutaș
Și el va spune negreșit!

Opritu-s-a de-atâtea ori,
De câte ceasuri sunt în zi
Să vadă care următori,
Pe drumul Crucii vor veni.

Apoi văzând că nu mai vii,
Te-a așteptat pe Cruce, sus.
Dar (zăbovind tu) jidovii oțet
Și fiere l-au adus!

Pe stânca Sfântului Calvar
Așteaptă tainic El, mereu,
Și iarăși (ca și la Tâlhar)
Ți-ar zice, suflete al meu:

Amin grăiesc acum și ție,
Că tu vei fi cu Mine-n rai,
De vei urma de-acuma Mie,
Lăsându-ți toate câte ai!

Tu stai la foc acum cu Petru,
Și când te-ntreabă cine ești,
Te prinde frica de «Sinedriu»
Și pe Stăpân tăgăduiești!

De nu tăgăduiești cu graiul,
Tăgăduiești prin fapta rea
Căci după cum îți este traiul,
Așa va fi credința ta!

Deci ieși din curtea răsfățării
Și plângi ca Petru cu amar
Ca Dumnezeul îndurării
Să-ți înnoiască sfântul dar!

Crucea vieţii omeneşti

(alegorie)-altă variantă

Un creștin odinioară
Tot se căina mereu:
«Grea mai este crucea asta
Ce mi-a dat-o Dumnezeu»!

Cum o dau nu-mi merge bine,
De necazuri nu mai scap,
Și muncesc din greu ca boul,
Până cad lângă «proțap»!

Iacă, alții sunt mai leneși
Și trăiesc mai în belșug,
Numai mie (vorba ceia)
«Boii nu-mi mai trag la jug»!

Și ofta creștinul nostru
Și mereu era cârtind:
Nimeni nu putea odată
Să-l audă mulțumind.

Însă cel de sus Părinte
Care-ajută pe «mișel»
Căutând din cele Sfinte
Cercetatu-l-a pre el.

A trimes la el un înger
Noaptea, când dormea trudit
Și luând pe om de mână
L-a urcat pe deal la Schit.

Se făcea că este ziuă
Și erau numai ei doi
Între niște cruci frumoase
Felurite, după soi.

Unele erau de aur
Altele de fier și lemn
De argint și de aramă,
Fiecare cu un semn.

Zice Îngerul atuncea:
«Ia-ți o cruce, care vrei!
Numai potrivește-o bine
Și te întoarce la bordei»!

Lacom, el apucă-n grabă
Cea de aur mai întâi,
Începând s-o tăbârcească
Pe voinici umerii săi.

De prea multă strălucire
Nu te poți uita la ea,
Dar voind ca s-o ridice,
Vede că-i nespus de grea.

Se mai uită, iar încearcă,
Până ce își ia de seamă
Să-și aleagă altă Cruce
Tot frumoasă, de aramă.

Dar în ciuda lui ș-aceea -
Pentru dânsul - este grea,
Cea de marmură mai tare,
Cea de fier cam tot așa.

Lângă ele mai la vale
Vede sub un copăcel,
Cruce de stejar ușoară,
Numai bună pentru el.

O ridică deci și pleacă,
Iară îngerul pe drum
Îl întreabă pentru cruce,
Dacă-i mulțumit acum.

«Slavă Domnului»! răspunde,
Tare-s mulțumit de ea,
Că din toate numai asta
Este după vlaga mea»!

Îngerul atunci îi zice:
«Omule nemulțumit!
Pentru Crucea vieții tale
Totdeauna ai cârtit!

Astăzi te-am adus anume
Ca să-ți fie ție semn
Că nici una nu poți duce,
Decât crucea cea de lemn.

Asta este «Crucea Vieții»
Dată ție de când ești,
Deci lui Dumnezeu dă slavă
Și de-acum să nu cârtești.

Cele de metaluri scumpe
Sunt a oamenilor sfinți,
Care sufăr pân' la sânge,
Întru grele nevoinți.

Iară tu cu sărăcia
Lesne te vei mântui,
Dacă vei păzi credința
Și răbdând vei mulțumi»!

Nevoitorul mândru

La un Schit trăia odată
Un monah nevoitor
Ce era cu socoteala
Cam înalt cugetător.

El fiind la trup mai zdravăn
Decât frații de la Schit
Împlinea și ascultarea
Și canonul îndoit.

Șaptezeci și cinci de ațe
Regulat el învârtea,
Pe când alții mai bicisnici
Nu puteau ca el urma.

Se plângeau de slăbiciune
Către cel de sus numit,
Iară el râdea de dânșii
Socotind că-i procopsit.

Dumnezeu Prea-Milostivul
N-a lăsat pe robul său
Ca să-și piardă osteneala
Pentru cugetul cel rău.

Îi arată în uimire
Pe un înger luminat
Cu un ciur frumos în mână
De metanii încărcat.

«Te fălești (îi zice dânsul)
Înălțându-te în gând
Pentru ațele făcute
Și te mângâi numărând!?

Iată ciurul cu metanii
Pentru fiecare zi»!
Și zicând așa, începe
Îngerul a ciurui.

După asta îi arată
Cuviosului mirat
Că din ciurul plin de ațe
Numai trei s-au arătat!

Șaptezeci și cinci de ațe
Iată ce au prețuit,
Căci la ceruri dintre toate
Numai trei ți s-au primit!

Când începi să faci canonul
Gândul este adunat,
Dar trecând puțină vreme
Te apuci de vânturat.

Te grijești să numeri bine
Ațele ce mânuiești,
Dar cu mintea răspândită
Țări și mări cotrobăiești!

Pentru asta din canonul
Care zilnic ai făcut,
Trei metanii sunt primite -
Cele de la început!

Celelalte sunt pierdute
Ca și pulberea în vânt
Căci în loc să fii la ceruri,
Mintea zboară pe pământ!

Nu voiește Domnul număr
(adică ațe)
Dintru cuget răspândit,
Mult-puțin, El vrea să facem
Cu trezvire și smerit!

Iată cel bolnav (ce zice):
Trei închinăciuni făcând,
S-a primit ca împlinire
A canonului de rând!

Celuia cu neputință
De nu poate împlini,
Dar făcând și el ce poate,
Dumnezeu îi va primi!

Iar de are ascultare
Și de boală-i chinuit
Altă jertfă nu se cere
Decât duhul mulțumit!
(adică fără cârtire)

Mulțumirea întru boală
Este ca un sfânt prinos,
Mai primit decât canonul
Celui care-i sănătos!

Iar suspinul celui trândav
Este iarăși mai primit
Decât multa nevoință
A celui ce s-a mândrit!

Se pogoară fără roade
Mândrul cel nevoitor
Și ca cedrul se înalță
Cel smerit cugetător!

Să primească fiecare
Ce-i trimite Dumnezeu
Și lucrând după putere
Umilească-se mereu!

Canonisirea împiedicată de cei adormiţi

La un Prea Sfințit Episcop
Au venit din eparhie
Plângeri contra unui preot
Cu năravul la beție.

Și precum aceste plângeri
Stăruiau necontenit,
S-a găsit de cuviință
Să-l oprească de slujit.

S-a alcătuit scrisoarea
Spre a lui canonisire,
Ca prin asta Parohia
Și cei mari să aibă știre.

Dar când dă să iscălească
Prea-Sfințitul, la sfârșit
S-a făcut un vuiet mare,
Mii de glasuri s-au pornit.

«Nu! Nu! Nu! să nu faci asta»!
Auzit-a din văzduh,
Și scăpând din mână pana
Turburatu-s-a la duh.

Cugetând puțin, bătrânul
S-a gândit că-i vreo părere
Căci îi țiuie urechea
Uneori de priveghere.

Deci apucă iar condeiul
Ca să facă iscălire,
Dar în clipa ceia, iarăși
Se aude glăsuire!

«Nu! Nu! Nu! arată-i milă,
Se aude lămurit,
Și de frică-Arhiereul
S-a lăsat de iscălit.

Dar venindu-și iar în fire
Vrea să termine de scris,
Socotind aceste glasuri
Nălucire ca de vis.

Dar a treia oară, mâna
A-nceput a-i tremura
Căci potopul cel de glasuri
Mai năvalnic răsuna.

Aruncând din mână pana
A lăsat neiscălit
Și chemând pe cel cu vina
Cu blândețe i-a grăit:

Prea cucernice Părinte
Iată am aceste știri,
Adevăr ne scrie lumea,
Ori sunt goale uneltiri?

Toate sunt adevărate,
Prea Sfințitul meu Stăpân
Mă înșel cu băutura
Și de rău, cu drept mă țin!

De la alte patimi rele
Dumnezeu m-a izbăvit
Dar năravul băuturii
Deseori m-a biruit.

Dar, (îi zice lui Vlădica)
Slujba cum ți-o împlinești?
Căci de-acuma ai pedeapsă
Șapte ani să nu slujești!

Prea Sfințite, eu din ziua
Întru care m-ai sfințit
N-a rămas în Parohie
Nici un om nepomenit.

Mai cu seamă eu, smeritul
Foarte mult mă sârguiesc
Ca pe cei trecuți din viață
Pururea să-i pomenesc.

Auzind Vlădica asta
A-nțeles cine striga,
Și rupând scrisoarea, zice:
«Mergi la Parohia ta»!.

Eu asemenea persoane
Nu le pot canonisi
Căci atunci pe mii de duhuri
Aș putea nedreptăți!

Cei din viață cer pedeapsă
După faptul arătat,
Iară cei din altă lume
Solitor te-au câștigat!

Am aice zeci de plângeri
Scrise doar ca să te cert,
Dar din ceruri, mii de glasuri,
Strigă astăzi să te iert!

Mergi la Slujba ta în pace
Dar să nu mai faci sminteli,
Și să nu mă uiți pe mine
La a slujbei rânduieli!

Pentru că unele persoane doresc să mă viziteze la Schit, iar unele doresc să mă vadă iarăși prin cetate umblând, pentru asta am scris rândurile care urmează, ca un răspuns de obște:

Răspuns celor care mă doresc

(Sârguiți-vă mai mult ca să ne putem vedea dincolo de mormânt. Căci dacă ne ve-dem acolo, atunci ne vedem totdeauna, pe când aicea ne întâlnim numai pentru câteva clipe).

Acolo unde nu se află
Persoane să ne pizmuiască
Și nici prieteni ca aicea,
În stare să ne ponegrească,

Acolo unde apa vieții
Avem Iordanul cel de sus
Și unde Soarele Dreptății
Ne stă de-a pururi neapus,

Acolo unde păsărele
Sunt îngerii lui Dumnezeu
Și este veșnică verdeață
Iar pomii înfloresc mereu,

Acolo unde strălucește
Lumina feții lui Hristos
Și unde toate sunt curate
Și toți au trup nestricăcios,

Acolo unde nu sunt pofte
Și nici o grijă nu avem
Și unde este pomul vieții,
În valea Sfântului Eden,

Acolo-i veșnic primăvară
Și oamenii nu flămânzesc
Ori cu dulceață negrăită
De-a pururea se veselesc.

Călduri și friguri nu se aflã
Și nici curenți să ne topească.
Iar scorpiile și cu țânțarii
Acolo n-au să ne găsească.

În patria cerească

Acolo nu este durere,
Nici întristare, nici suspin.
Acolo nu sunt ploi, nici nouri
Acolo cerul îi senin.

Acolo «crivățul» nu suflă
Și n-avem teamă de război
Și nici o «piatră de sminteală»
Nu strică pacea dintre noi.

Acolo, dacă vrei să mergem,
Vom fi mereu nedespărțiți,
Dar pentru asta cere Domnul
Să fim mai bine pregătiți:

Acolo Radioul nu mai urlă
Și oamenii nu se sfădesc,
Iar cei care aruncă pietre
Acolo nu se pomenesc.

Să fim streini de «duhul lumii»,
Să fim ca morți pentru Hristos,
Să nu iubim cele deșarte
Din câte sunt aicea, jos.

Să cugetăm mereu la moarte
Purtându-ne cu chip smerit,
Și să iertăm, fără zăbavă,
Pe frații care ne-au greșit.

Să nu vorbim de rău pe altul
Și nicidecum să defăimăm,
Iar când ne vor veni necazuri,
Cu mulțumire să răbdăm.

Precum aleargă căprioara,
Grăbindu-se către izvor,
Așa să alergăm spre Domnul,
Înaripați cu sfântul dor.

Când trupul se slăbă nogește,
Cu duhul să ne întărim,
Căci numai duhul va să meargă
Acolo unde năzuim.

Acolo este «țara noastră», Spre dânsa să ne sârguim,
Acolo, unde nu sunt piedici
La «Noul Ierusalim»!

Făclia dragostei duhovnicești

Un monah din vremea veche
Dintre cei mai râvnitori
Nu voia să pomenească
Pe părinți, frați și surori.

Și era la mănăstire
Lege pentru Slujitor
Ca să pomenească zilnic
Pe monahi cu neamul lor.

«Am murit despre rudenii»!
Răspundea adeseori,
Când cereau la el pomelnic
Cuvioșii slujitori.

«De-aș putea să-mi văd de mine,
Pentru alții nu mă rog,
Doar n-am pus eu pentru alții
Perii capului zălog»!

După regula din Lavră,
I-a venit și lui soroc
Ca să meargă de-ascultare
Într-o vară, la metoc.

Deci fiind pe înserate,
S-a oprit în drumul său
La lăcașul unui Dascăl
Temător de Dumnezeu.

Ospătându-l cei de casă
L-au culcat în patul lor
Iară ei se grămădiră
După sobă pe cuptor.

Dar între streini, Monahul
Nefiind obișnuit -
De rușine și de grijă
Toată noaptea n-a dormit.

Cum era la miezul nopții
Cuviosul nedormind,
A văzut din dosul sobei
Flacără de foc ieșind!

La un ceas și jumătate
Limba cea de foc s-a stins
Dar trecând puțină vreme,
Mai puternic s-a aprins.

Se părea că ard în sfeșnic
(După cum a presupus)
Trei făclii prea-minunate,
Înălțându-se în sus!

Luminăția aceea
Până-n zori s-a arătat
Și de asta cuviosul
Foarte mult s-a minunat.

Dimineața, iscodit-a
Deosebit de la ei
Pentru slujba mânecării
Cum o fac de obicei.

Drept să-ți spun (a zis bărbatul)
M-am obișnuit de mic,
Să mă scol la miezul nopții
Împlinind al meu tipic!

« - Dar să-mi spui, (îi zice Ava)
În ce chip te rogi atunci?»
« - Nu cer alta: decât singur
Să mă izbăvesc de munci!»

Întrebând apoi femeia
Despre rânduiala ei,
«Eu, Părinte, zice dânsa,
Am așa un obicei:

Când se liniștește soțul
După ora de canon,
Mă ridic pe nesimțite
Și mă vâr într-un cotlon.

Stau acolo ghemuită
Și mă rog și eu încet
Pentru soțul meu, pe urmă
Pentru mine și băiet.

Auzind aceasta Ava
Pe deplin a priceput
Că făclii erau acelea
Care tainic s-au văzut!

Și era mereu cu rândul
La acele trei făclii
Care se vedeau spre ceruri
Străbătând prin bagdadii!

Cunoscut-au deci Monahul
Că de sus a fost un semn:
Către Rugăciunea Milei
Dumnezeu i-a dat îndemn!

Deci din ziua ceea dânsul
Pomenea și morți și vii,
Căci voia și el s-aprindă
«Ale Dragostei Făclii»!

Jertfa cea cu păcat

Un călugăr de la Neamțu
Foarte osârduitor
Ce era cu pildă vie
Pentru toți cei din sobor

Avea multă sârguință
Și plătea la Leturghii
Întru sfânta pomenire
Pentru morți și pentru vii.

Și din râvna lui cea mare
Ca să poată pomeni
Se zbătea pentru parale
Să le poată sclipui.

Casa lui și cu grădina
O dădea la chiriași.
La boierii care vara
Regulat veneau din Iași.

Au venit întâi mai simplu,
Arătându-se retrași.
Dar pe urmă ei făcură
Casa lui ca la oraș.

Au adus cu ei cucoane
Și copii gălăgioși.
Mandoline, gramofoane.
Să petreacă sănătoși.

Ca să facă observații
Cuviosul nu putea,
Căci plăteau boierii bine.
Și mai mult decât cerea!

Liturghiile de-a rândul
Pentru dânsul se făceau
Și părinții de la slujbă
Tare mult îl fericeau!

Mai ales la «Panahidă»
Foarte darnic mai era
Și la zilele acelea
Praznic pentru toți făcea.

Dar odată-n Postul Mare
S-a făcut celui numit
O descoperire sfântă
De un frate adormit.

I s-a arătat acela
Care mult se pomenea
Și privind la dânsul aspru,
Mortul a grăit așa:

«Nu mai face pomenire
Frățiorul meu iubit.
Căci ca fumul mă îneacă
Cele ce mi-ai dăruit!

Jertfa ta de la chirie
Nu mai este de folos
Ci mai mult mă chinuiește
Ca un fum cu greu miros!

Când se urcă plin de daruri
Îngerul de jos la ceriu,
Se aude cum răsună
Muzica de la boieri.

Într-o clipă se preface
Milostenia în scrum
Și se face o putoare
Și un negru nor de fum!

Lasă-mă de-acum în pace;
Plata de la marțafoi
Nu aduce procopseală
Nici la tine, nici la noi!

Rugăciunea ta și pacea
Ce aveai la început
Ne era un dar și nouă
Decât toate mai plăcut.

Căci făcându-ți ascultarea,
Preotul ne pomenea
Și era mai mare plată
Decât din chiria ta.

Ți-ai vândut, Părinte, pacea
Pentru banii de haram
Și aduci rod din păcate
Ca și Eva lui Adam!

Nu te saturi de-acuma
Nici pentru comândul tău.
Căci făcându-ți ascultarea
Are grijă Dumnezeu!

Mulți Monahi își fac pricină
Adunând pentru comând
Și cu asta ei își calcă
Îngerescul legământ...

Sărăcia cea de voie
Pentru cinul îngeresc
Este bogăția sfântă
Din prinosul sufletesc.

Voi, această sărăcie.
Frate, ați făgăduit
Și comânduri nu vă cere
Ca la cel căsătorit!

(Cugetare umilită)

Rugăciune

Miluiește-mă Stăpâne,
După mare mila Ta
Și mă spală cu-ndurare
De fărădelegea mea!

Eu cunosc fărădelegea
Și păcatul mi-i știut,
Căci întru fărădelege
Și-n păcate m-am născut.

Bunătățile din lume
Sus la Cer nu trebuiesc
Tu vrei «inimă smerită»
De la neamul omenesc.

Jertfa cea bine-primită
Este «duhul umilit»
Și cu «inima înfrântă»,
După cum cântă David.

Darul Tău binevoiește
Întru oamenii smeriți
Și din rândul lor îți place
Să alegi pe cei «sfințiți.»

Mântuirea sufletească
Tu voiești a se lucra
Cu necaz și suferință,
«Jugul nostru»: Crucea Ta!

Iar prinosul cel de lacrimi
Și sudoarea se socot,
Întru cel de sus jertfelnic
Ca o «ardere de tot.»

SPRE PATRIA CEREASCĂ

Descoperirea pe care a avut-o fericita Monica, mama Sf. Augustin, în portul Ostie, aproape de Roma (aceasta a avut loc într-o noapte când poposeau în liman, la întoarcerea lor spre pământul scump al

patriei). Fericitul Augustin s-a născut în orășelul Tagast, din Africa. A fost cel mai strălucit dascăl al creștinătății din Apus (atunci când Biserica Romei era pravoslavnică). A trăit cam în aceeași vreme când în Răsărit străluceau Sfinții Trei Ierarhi: Vasilie, Grigorie și Ioan Gură de Aur. În tinerețea lui, fericitul Augustin a trăit în destrăbălare și fiind încă nebotezat, s-a rătăcit cu eresul Maniheilor. Fericita Monica se ruga ziua și noaptea pentru el și mai ales se frângea inima ei, când se gândea că ea va merge la fericire și fiului nu va fi împreună.

În durerea ei nemărginită, a rugat într-o zi pe un episcop ca să deschidă vorba cu fiul ei, că doar îl va convinge să lase rătăcirea. Dar Episcopul n-a îndrăznit să intre în vorbă cu fiul ei, care covârșea pe toți cu talentul lui de retor și cu învățătura lui. Atunci fericita Monica a început să roage pe Episcop cu mai multă stăruință, vărsând pâraie de lacrimi la picioarele lui. Atunci, el a liniștit-o, zicându-i cu bunătate: - Hai, lasă-mă femeie și du-te în pace, căci fiul acestor lacrimi fierbinți este cu neputință să se piardă!

Dar ea fiind tot mai scârbită și cu îndoială, Dumnezeu i-a descoperit într-o noapte că acolo unde va fi ea, va fi și fiul ei împreună. Și s-a împlinit făgăduința, căci Augustin s-a botezat și a ajuns unul din apărătorii Ortodoxiei. Aici este vestirea pentru mutarea ei în patria cerească, după botezul fericitului Augustin de către Sf. Ambrozie, Episcopul Mediolanului (Milanul de astăzi).

Vedenia Fericitei Monica

La fereastra dinspre mare
Sub al nopții cer senin
Stă cu maică-sa de vorbă
Fericitul Augustin.

În convoiul lor spre țară
Au venit de la Milan,
Poposind în vremea nopții
La al Romei vechi liman.

Jos în tihnă lumea doarme,
Luna sus le stă zâmbind,
Îmbrăcând pământ și mare
Într-o pânză de argint.

Dar trecând puțină vreme
Se opresc din vorba lor,
Căci o tainică uimire
Le răpește mintea-n zbor.

Augustine, prea iubite!
Dumnezeu m-a prevestit
Că, în drumul vieții mele,
Mă apropii de sfârșit.

În tăcerea cea adâncă
Ochii lor acum privesc
Spre lumina veșniciei
De la Tronul cel ceresc.

Multă vreme nici o vorbă
Nu rostește gura lor;
Nemișcați rămân, avându-și
Chipul tainic, visător.

Sub ninsoarea de lumină,
Augustin și maica lui,
În uimirea lor cea sfântă,
Par a fi niște statui.

Când își vin apoi în fire,
Pogorându-și ochii grei,
Cu emoție, Monica
Zice către fiul ei:

Nu mă turbur pentru asta,
Căci dorința ce mi-a fost
Am văzut-o împlinită;
Traiul nu-mi mai are rost.

Duhul meu va merge-n pace
Către veșnicul lăcaș,
Neavând de-acuma grijă
Pentru scumpul meu urmaș.

Viața mea a fost legată
Numai de un singur dor:
SĂ TE VĂD CREȘTIN PE TINE
ȘI CREȘTIN DREPT SLĂVITOR!

Mila cea dumnezeiească
Către noi s-a revărsat
Și pe mine cea smerită
Negrăit m-a mângâiat.

În pământul țării noastre
Nu mai calcă pasul meu,
Căci așa a fost poruncă
De la Bunul Dumnezeu.

Mergeți numai voi cu pace
Și vă las ca legământ:
«Trupul meu să se îngroape
În acest strein pământ!»!

A rămas puțin pe gânduri
Dascălul Bisericesc,
Cugetând la vorba maicii
Cea cu ton proorocesc.

Într-o clipă tot trecutul
Îmbunătățit al ei
Î-a venit atunci prin minte,
Cu lucire de scântei.

Cumpănindu-ți profeția
Cu prea vrednicul ei trai,
El văzu atunci cu duhul
Fericirea ei din rai.

Și de-atuncea înainte
Cunoscut-au pe deplin:
Că-i feciorul unei Sfinte,
FERICITUL AUGUSTIN!

Răsplata lăcomiei

(Pilde din viața păsărilor)

O păsărică din pustie
Cu pene galbene verzui,
Avea sălașul lângă mine
În care ea creștea doi pui.

Din zori pleca sărmana mamă
S-adune hrană pentru pui:
Bondari din cei mai cruzi și muște,
Semințe moi și viermișori.

Odată cum ședeam afară
O văd luptându-se vânjos
Să rupă-n două (pentru masă)
Un pui de șarpe veninos.

În vremea când lovea cu ciocul
Sărmana nici n-a observat
Că șarpele ca răzbunare,
Otrava morții i-a lăsat.

Mergând din nou la vânătoare
Ea n-a mai dat pe la cămin,
Căci i-a venit în cale moartea
Lucrând al șarpelui venin.

Zadarnic strigă azi orfanii
Cerând cu jale ajutor,
Dar maica nu se mai ivește
Și cine are grija lor?

Îmi plânge inima de milă
Cum mor acum vecinii mei,
Aș vrea să le ajut cu hrană
Dar nu mă pot sui la ei.

O, câte suflete creștine
Nu sunt asemenea ca ei:
Nemângâiați duhovnicește
Din cauza celor «mișei»!

De câte ori cinstiții «Dascăli»
(Ce sunt ca maica la norod)
Se otrăvesc cu «moda nouă»
Întinsă azi ca un năvod!

Așteaptă de la ei povață
Săraca lume în zadar,
Căci ei sunt morți duhovnicește,
La cine să mai afli «dar»?

Mai sunt apoi părinți cu râvnă
Prea mare pentru fii lor:
Și strâng din rodul nedreptății
Prin care sufletește mor.

Din strâmba lor agoniseală
Nici nu se procopsesc;
Că cele ce se sting cu patimi
Cu patima se irosesc!

Turturea de la Iordan

O turturea amărâtă
Din lunca Sfântului Iordan
O văd umblând pe valea asta
Să-și caute (gândesc) liman.

De ce, sărmană păsărică
Nu stai în luncă, pe copaci?
Aici nu ai deloc verdeață
Și vulturii sunt mai rapaci.

Întoarce-te la vale iarăși
Și stai aproape de Iordan
Acolo unde ai tovarăși:
La Schitul Sfântului Ioan!

Pentru mine veselie
Nu mai este până mor
Căci mi-a omorât perechea
Nemilosul vânător!

Mângâierea mea e plânsul
Și doresc mereu să fiu
Unde nu este verdeață,
Unde-i jale și pustiu!

Cât erau la Schit copacii
Mai aflam acolo dos
Când ne speriau din luncă
Cei cu pocnet fioros.

Când s-a pustiit pădurea
Și grădina s-a uscat
Surioarele din vale
Foarte s-au împuținat.

Iar pe soțul meu odată
Cum ședea lângă Iordan
L-a lovit în cap cu «pocnet»
Vânătorul cel tiran.

Eu fiind de ceea parte
L-am văzut cum a căzut
Și de-atuncea în durere
Viața mi s-a prefăcut!

Însemnare:

În câteva rânduri am văzut o turturică (din care nu se află în altă parte decât în lunca Iordanului) care tânjea mereu pe valea asta. La urmă, s-a așezat pe stânca din fața peșterii mele și mă privea cu jale, parcă mi-ar fi spus durerea ei. Căci este lucru cunoscut de toți că turturica dacă-și pierde soțul, cu altul nu se mai însoțește și nu încetează a jeli până ce moare. De durere, ea aleargă stingheră numai pe locuri pustii și nu mai vrea să vadă verdeață, nici apă și nici nu vrea să audă cântecul celorlalte păsărele. De aceea, Sfinții Părinți aseamănă viața călugărească cu văduvia turturelei. Și precum turturica nu încetează a jeli perechea pierdută, până la moarte, tot așa monahul poartă doliul pocăinții, jelind pentru «Mirele cel din Cer, care S-a jertfit pentru noi, și nimic din lumea asta nu veselește pe monahul râvnitor.

Întru slava Ziditorului

O, mare ești Tu, Doamne,
Se miră ochii mei,
De firea cea văzută
Cu armonia ei!

Pe cele trecătoare
Așa le-mpodobești,
Dar cât mai minunate
Vor fi cele cerești!

De-ar înțelege mintea
Podoaba cea de sus,
Te-ar pomeni de-a pururi,
Stăpânul meu, Iisus!

Atunci dulceața lumii
De tot am defăima
Și raza Ta cea sfântă
Mereu ne-ar desfăta.

Dar mintea cea greoaie
Atârnă spre pământ,
Împiedicând pe suflet
Din sfântul său avânt.

Pornirea pătimașă
A trupului de lut
Adesea ne desparte
De Cel ce ne-a făcut.

Înaripează, Doamne,
Gândirea mea pe cer
Și-mi ușurează trupul
Cu sufletul stingher!

De ziua «Anului Nou»

S-a dus un an de zile
Greoi, spre «asfințit»
Cu năzuințí deșarte
Și rost neîmplinit.

Îi ia acuma rândul
Un altul mai vioi,
Ce dă la toți cuvântul
Să-i scape de nevoi.

Și lumea veșnic vede
Cu gând neîndoit -
Că orice înnoire
Îi semn de procopsit.

Și - doară - are pildă:
Din viața cu progres
Cu ce amar de roadă
La urmă - s-a ales?

Prin duhul «înnoirii»
Se vede arătat
Că viața omenirii
Mai rău s-a destrămat.

Deși - la arătare -
Înaintăm vioi,
Dar sufletește mergem
Ca racul, înapoi.

Zburăm după «himere»
Ca vântul în văzduh
Și văruim mormântul
Ca viața «fără duh.»

De Sfânta Naştere

O, Soare, al Dreptății
Arată-mi raza Ta
Și dintru nesimțire
Ridică viața mea!

Tu, Cel născut, cu Trupul.
Ca om, la Bethleem,
Călăuzește-mi pașii,
Spre veșnicul Eden!

Înviorează, Doamne,
Pe cel slăbănogit.
Uitând fărădelegea
Celui ce Ți-a greșit!

Ridică-mi, Doamne, gândul
Din veacul trecător
Și-mi potolește vântul,
Scoțându-mă din «nor»!

Învață-mă să caut
Spre veșnicul senin
La care nu-i durere,
Nici scârbă, nici suspin!

Cu dragoste cerească
Aprinde-mă mereu,
Stăpâne Milostive
Și Dumnezeul meu!

Pe Tronul Sfintei Slave
Cu trupul azi șezând
Arată, Doamne, milă
Spre cei de pe pământ!

Din «lumea fiilor pierduţi»

(Versuri care zugrăvesc drama sufletului omenesc, care se repetă mereu în lumea aceasta. Ele au ca punct de plecare pilda «Fiului Pierdut» din Sf. Evanghelie).

PROLOG

Ca să fie înțeleasă
Versuirea care scriu,
Dau o mică deslușire
Despre «Rătăcitul fiu.»

În călătoria vieții
Două drumuri s-au deschis,
Unul duce spre Gheenă
Altul, către «Paradis.»

Primul este lat și neted
Și prea lesne de umblat,
Cel de-al doilea e cu piedici
Și cu totul strâmtorat.

De asemenea la oameni
Două cete se vădesc:
Unii înmulțesc «Talanții»,
Alții «rău îi cheltuiesc.»

Sunt - adică - credincioșii
Cei cu trai neprihănit,
Și pe urmă sunt «pierduții»,
Cei cu duhul răzvrătit.

Cei dintâi urmează drumul
Cel plăcut lui Dumnezeu,
Cei din urmă sunt «mezinii»
Care se abat mereu.

Deci prin sita cunoștinței,
Oamenii fiind cernuți,
Unii se găsesc «acasă»,
Alții însă sunt «pierduți.»

Graiuri profetice

(Culese din hrisoave grecești)

La anii veacului din urmă,
Păstorii cei duhovnicești
Se vor abate de la turmă
Urmând curentele lumești.

Păși-vor ei pe calea strâmbă,
Lăsându-și drumul părintesc
Și vor cânta la oi din «drâmbă»,
Iar nu din «fluier păstoresc.»

Vor face focul cu progresul
În «staulul duhovnicesc»
Și fumul va stârni eresul
Rătezului papistășesc.

Atuncea lumea cu știință
Va face născociri mereu
Și nu va fi la ea credință
Nici temere de Dumnezeu!

Norodul cel cu simplitate,
De frica veșnicelor munci,
Va mai păzi cu scumpătate
Dumnezeieștile porunci.

Dar viețuind în neunire
Și fără povățuitori,
Vor fi urâți de stăpânire
Și mulți vor sta prin închisori.

Acei cu râvnă mai fierbinte
La fapta bună și smeriți,
Vor fi ca cei ieșiți din minte
De toată lumea socotiți.

Înțelepciunea omenească
Va face idoli pe pământ
Și lumea vrea să folosească
Dezmățul ca așezământ.

Vor tunde bărbile și părul
Și hainele vor reteza,
Iar legile cu adevărul
La modă toate vor scurta.

La tineri nu va fi rușine
Și nici iubire între frați,
Iar moda va târî cu sine
Pe oamenii destrăbălați.

Atuncea Dumnezeu, cu greață
Va căuta spre pământeni
Și-i va lipsi pe mulți de viață
Ca oarecând pe sodomeni.

Pământul își va pierde mana
Și munca nu va fi cu spor,
Că mulți vor crede pe Satana
Tovarăș slobozirii lor!

Atuncea lumea va să fiarbă
Ca un cazan la «pirostea» -
Aprinsă de mânie oarbă
Și pacea ei se va lua.

Războaie mari, înfricoșate.
Se vor ține aproape lanț
Dar mai grozav va fi ca toate
A «celor șapte din Bizanț»!

Noroadele civilizate
Când mai vârtos vor progresa,
Ca fiarele înfometate
Cu dinții se vor sfâșia.

Vor face «care» zburătoare
Iar coada lor de scorpion
Va face iarăși tulburare
Ca turnul de la Babilon.

Atunci va fi ca armătură
Balauri groaznici de metal
Împrăștiind pârjol din gură
Și fumuri cu venin mortal.

La vii abia a treia parte
Din toată lumea va scăpa,
Iar restul se va da la moarte.
Apoi războiul va-nceta!

Căci înger va veni din ceruri,
Strigând cu glas înfricoșat
Să pună capăt la măceluri
Puterile din Țarigrad.

Acolo îngerii vor pune
Pe tronul bizantin un sfânt
Și pașnic toți se vor supune,
Lipsind războiul pe pământ.

Atunci va fi Ortodoxia
În toată lumea strălucind
Și va să piară dușmănia
Belșug și dragoste fiind!

Mizeria din lume și cheful celor cu radio

Cinstitele Lăcașuri
Acum se pustiesc
Căci oamenii acuma
La Radio se silesc.

În ocna sovietă
Se chinuiesc mereu
Acei care din râvnă
Iubesc pe Dumnezeu!

Pe front, sub mii de gloanțe
Cad sute de ostași,
Lăsând femei vădane
Cu bieții copilași.

Cutremurul pe ostrov
Îl face cimitir,
Curmând la mii de oameni
Al viețuirii fir.

În schimb auzi la Radio
Cum cântă măscării
Și celor grași la ceafă
Le face jucării!

În casa cea săracă
La sobă pe cuptor
Orfanii fără pâine
Își plâng pe tatăl lor.

Copila cea orfană
Rămasă prin streini,
lângând așteaptă milă
În poartă la vecini.

Dar Radioului nu-i pasă,
El cântă la vecini,
Făcând pe cei din casă
La inimă haini.

Acel sărac oftează
Și nu poate dormi,
Datornicii cer banii
Și nu-i poate plăti!

În târg pe piatra goală
Un cerșetor zăcând,
Zadarnic cere milă
Cu lacrimi, tremurând.

În fundul pușcăriei
Se-nchide pe nedrept
Creștinul cel cu râvnă,
Fiind bătut în piept.

Iar colo lângă groapă,
Alături de sicriu,
Amar se tânguește
O maică fără fiu!

La Radio cântă marșuri
În piață la oraș,
Ducând în nesimțire
Pe omul pătimaș.

În patul suferinții
Bolnavul cel sărac
Nu are mângâere
De hrană, nici de leac.

Iar muzica la Radio
Ca niște boi răgând,
Le dă curaj la oameni
În chefuri petrecând.

Proptindu-se în cârje,
Beteagul din război,
Alunecă și cade
Pe stradă în noroi.

Iar Radio lângă dânsul
Cântând caraghios,
Îl face să înjure
Pe cel care l-a scos.

Acel robit de patimi
Căzând din darul sfânt
Nu află astăzi sprijin
La cei de pe pământ!

Iar Radioul dănțuiește
Acum la mănăstiri,
Făcând să pierdem rostul
Sărmanei mântuiri!

Pe calea mântuirii
Un suflet apucând,
Programul de la Radio
Îi vine lui în gând!

La patru după masă
Concert îi rânduit
Și nu am vreme astăzi
Să merg la spovedit!

Duminica la nouă
Sunt cântece hazlii
Ocazia nu pierde
Cu Sfinte Liturghii.

La praznicele Sfinte
Se fac excursii mari
Și lasă tinerimea
Streină de altar.

În posturi «lumea nouă»
Petrece mai vârtos
Și balul ca o slujbă
Îl pregătește jos.

În timp ce face slujbă
Sfințitul Slujitor,
La crâșmă îl ascultă
Râzând cu Radioul lor.

În vremea când se roagă
Un suflet credincios
Alături zbiară Radioul
Un cântec rușinos!

Iar când petrec la groapă
Plângând pe adormit,
În drumul lor le cântă
Acum de dănțuit.

Cuvântul cărții sfinte
Acum a amuțit,
De când la cântă Radio
La cei ce s-au sfințit.

Duminica la slujbă
Creștinii nu prea vin,
Dar cinematograful
Îi totdeauna plin.

Biserica adesea
Nu are cântăreți
Iar noaptea la petreceri
Se cântă fără preț.

Mizeria din lume
Sporește azi mereu,
Căci azi puțini din oameni
Mai cred în Dumnezeu!

Pe căile pierzării
Cei mulți călătorind,
Acompaniamentul
De Radio au slujind.

Mizeria din lume
S-adună mai cu spor
În cântecul de Radio
Spre iadul pierzător.

În toată lumea astăzi
Răsună glasul lui,
Ca un concert funebru
Pierzării omului!

Corabia vieții
Se luptă azi în larg
Avându-și cârma ruptă
Și pânza la catarg.

Din Miază-Noapte valuri
Lovesc acum cumplit
Corabia în coaste,
Cu omul buimăcit.

În loc să se grijească
De pânza pentru vânt,
Sărmanul om ascultă
A Radioului cânt!

Și cântecul de Radio
Pe om l-a fermecat
Și duhul nesimțirii
Îl ține încleștat!

Și după imnuri sfinte,
Auzi la Radio iar
Cântări nerușinate
Slujind lui Veliar.

Cugetări smerite

(Altă variantă)

De lucrezi ceva spre bine
Nu te înălța în gând,
Căci nu este bunătate,
Fără darul Lui cel Sfânt.

Totdeauna, la culcare,
Slavă dă lui Dumnezeu,
C-ai ajuns sfârșitul zilei,
Izbăvindu-te de rău.

Când te scoli dă slavă iarăși
Că din mila Lui cea mare,
Nu te-a osândit pierzării,
Ci ți-a dăruit sculare.

La mâncare zi cu duhul:
«Mulțumesc, Ceresc Părinte,
Pentru apa și văzduhul
Și aceste daruri «sfinte»!

Dacă ești lovit de boală,
Cugetă că orice leac
Nu te-ajută, fără darul
«Doctorului Sfânt din veac.»

Iar când ești în prigonire,
Mulțumește bucuros
Că mergând pe «calea strâmtă.»
Calci pe «urma lui Hristos.»

Precum încet se trece
Făclia de la sfeșnic.
Așa se trece viața
Și vine somnul veșnic

Suflete al meu smerite,
Adă - mai întâi de toate -
Prea mărire Celui veșnic
Pentru orice bunătate.

Să cugetăm adesea
La tainele «ieșirii»
Ca să scăpăm de frică
În ceasul «despărțirii».

Să pomenim cu lacrimi
Pe cei ce-au răposat,
Căci pentru noi se roagă
Și ei, neîncetat.

Să știm întotdeauna
Că fără sfântul dar,
Comorile din lume
Sunt toate în zadar.

Nădejdea să ne fie
La «Cel fără de ani»,
Iar nu la mintea noastră,
La slavă sau la bani.

Nevrednicia noastră
S-o punem mai prejos
Decât vinovăția
Celui mai păcătos.

În toate să ne fie
Credința ca un cheag
Și dragostea curată
Al vieții noastre steag.227

Să nu lăsăm în minte
Vreun cuget dușmănos,
Ci să urmăm iertării
Și păcii lui Hristos.

Stihuri

Care se cântă la Litaniile de la Sf. Mormânt pe gl. 3 ca și cele de la Întâmpinarea Domnului (de la Pesna 9). Ele sunt graiuri tânguitoare rostite de Maica Domnului, de Sf. Ioan, de Sf. Mironosițe, de Sf. Iosif și Nicodim și de adunarea credincioșilor.

MAICA DOMNULUI

Nu pricep nici oamenii,
Nici puterile de sus
Cum Te-ngropi Tu, Fiul meu,
O, ce taină de nespus!

SF. MARIA MAGDALENA

Viața, Făcătorule,
Ca s-o izbăvești voind,
Singur moarte ai primit,
Viață veșnică fiind.

MARIA LUI CLEOPA

Azi tot neamul pământesc,
Ce murise prin păcat
S-a văzut prin moartea Ta
La viață ridicat.

MAICA DOMNULUI

Vino, lume, ca să plângi
Cu suspin tânguitor
Între morți acum văzând
Pe al vieții Dătător!

SF. MARIA MAGDALENA

Mort acum văzându-Te,
Ca un soare asfințit
Ucenicul Tău ascuns,
Iosif s-a prea vădit.

MARIA LUI CLEOPA

Raza lumii Tu fiind
Și dulceața tuturor
Cum îți pleci Tu genele
Pe lumina ochilor?

SALOMI

Tu prin moarte ne-ai trezit
Viața care s-a uscat
Și pe neamul omenesc
La viață l-ai chemat.

SFINTELE MIRONOSIȚE ÎMPREUNĂ

Credincioase Iosif,
Cel cu chipul cuvios
Dă-ne să-L înfășurăm
Întru giulgiu pe Hristos!

SF. IOAN FECIORELNICUL

Doamne, vezi pe Maica Ta
Și pe cel care iubeai
Deci acum din gura Ta,
Un cuvânt să ne mai dai.

IOSIF ȘI NICODIM

Tu-podoaba lumii-azi,
Fără chip ca mortul zaci
Scoală ca un Dumnezeu,
Bucurie să ne faci!

MAICA DOMNULUI

Din împunsă coasta Ta,
O, Preadulce Fiul meu!
Viața veșnică ne scoți,
Tu, Cuvinte-Dumnezeu.

NICODIM

Tu fiind adevărat,
Mirul cel duhovnicesc
Mirezmește-mă, pe cel ce Cu
miruri Te stropesc.

IOSIF

Azi Puterile din cer,
Te-nconjoară cu fior
Cum Te voi atinge eu,
Care sunt pătimitor!

MAICA DOMNULUI

Fiul meu și Dumnezeu,
Pogorându-Te de sus
Pe Adam cel rătăcit,
La viață L-ai adus.

MARIA LUI CLEOPA

Azi, Iisuse unde ai
Chipul Cel împodobit?
Toate cele din Scripturi
Întru Tine S-au plinit!

SALOMI

Ape dulci ca din izvor
Revărsând din coasta Ta
De păcatul cel amar
Lumea Speli de-a pururea.

SF. MIRONOSIȚE ÎMPREUNĂ

Când erai Tu răstignit
Soarele s-a-ntunecat
Dară astăzi cum vei fi,
Ziditorule-ngropat?

IOSIF

Cel ce ai de-a pururea
Pe lumină de veșmânt
Cum în giulgiuri eu acum
Te voi pune în mormânt.

NICODIM

Apa cea din coasta Ta
Mirezmește mai presus
Decât mirul cel de preț,
Care eu ți L-am adus.

MAICA DOMNULUI

Înainte Te-am văzut Prunc
În iesle înfășat
Iar acum Te văd în giulgiu,
Vai, ce chip înfricoșat!

SF. MIRONOSIȚE ÎMPREUNĂ

Pe Acel ce-n palmă ții
Toate-n cer și pe pământ
Cum Te-așează Iosif
Și Nicodim în mormânt!

MAICA DOMNULUI

Izbăvește, Fiul meu,
Pre noroade de la rău
Care vin evlavios
Și cinstesc Mormântul Tău.

ADUNAREA CREDINCIOȘILOR

Doamne, fii apărător
Credincioasei adunări
Care cântă prea duios,
Sfintei Tale Îngropări!

Însemnare: *Aceste stihuri s-au tălmăcit din limba greacă, în Săptămâna Sfintelor Patimi, din anul mântuirii 1946, în Lavra Sfântului Sava cel Sfințit de către nevrednicul între Schimonahi Ioan Iacob din România.*

Stihuri

Ce se cântă la Litania de la Mormântul Maicii Domnului, la Priveghere, după melodia de la Întâmpinarea Domnului (Pesna 9) «Nu pricep, Curată...» (zis «Legănușul»).

STIH 1 AL APOSTOLULUI PETRU

Pogorârea Cerului
Întru tine s-a lucrat.
Iară astăzi din mormânt
Întru slavă te-ai mutat.

APOSTOLUL PAVEL

Gavriil din Nazaret
Zămislirea ți-a vestit
Azi se face vestitor
Fericitului sfârșit.

SOBORUL SF. APOSTOLI

Duhul tău s-a bucurat
Că vei merge la Hristos
Iară noi nemângâiați
Și sărmani rămânem jos.

SF. DIONISIE AREOPAGITUL

Împăratul cerului
Cu Cereștile Puteri
Se pogoară minunat
Petrecându-te la ceriu.

SF. IERARH IEROTEI

Azi văzduhul este plin
De mireszme și cântări,
Firea toată s-a uimit
La a Maicii înălțări.

SOBORUL SF. APOSTOLI

Îngerii la Bethleem
Nașterea slavoslovesc,
Iară azi cântând cu noi
Heruvimii se unesc.

SF. APOSTOL IACOB

Frumusețea ta de-acum
Cine va putea vedea
Căci de-acum, Stăpâna mea
Cerul tu vei desfăta.

SF. IOAN EVANGHELISTUL

După vorba lui Hristos
Te-am avut ca Maică jos
Dar acum cui ne lași
Între jidovii pizmași.

SF. APOSTOL TIMOTEI

De la Tronul cel ceresc
Dă-ne, Maică, ajutor
Să vedem împrăștiat
Al păgânătății nor.

SOBORUL SF. MIRONOSIȚE

Mort văzându-L pre Hristos
Mângâiere te aveam,
Dar acuma tu murind
Ce vom face, Mariam.

ADUNAREA CREDINCIOȘILOR

Solitoare, Maică, fii
La ai tăi nevrednici fii
Care cântă azi plângând
La cinstitul tău mormânt.

SF. APOSTOL TOMA

Astăzi sunt încredințat
Că din morți ai înviat
Și la ceruri te-ai suit,
Lângă Fiul tău iubit!

Tropare de umilinţă

Care se zic în grecește «Megalinare» - pe glas 2-

Ele se obișnuiesc a se cânta după Paraclisul Maicii Domnului, iar în unele părți le cântă la Sf. Liturghie, în vremea Chinonicului.

A MAICII DOMNULUI

Pre mal de prăpastie rătăcind
Ajută-mi, Stăpână, că sunt tare slăbănogit
Și nu sunt vrednic la cer a mă uita
Știindu-mi sărăcia și neputința mea.

A SF. ARHANGHELI ȘI ÎNGERI

La județul groaznic când voi veni
Sârguiți cu ruga pentru mine a mijloci
Arhangheli și îngeri cu toții călduros
Pentru smeritul suflet al meu neputincios.

A SF. IOAN BOTEZĂTORUL

Rodul pocăinții eu neavând
Pașii vieții mele se apropie de mormânt:
Ioane Prooroace, ajută-mă degrab
Că inima mi-i rece și sufletul mi-i slab.

A SF. SLĂVIȚILOR APOSTOLI

Ca cei ce din apele «celui rău»
Ați vânat pe oameni prin cuvântul lui Dumnezeu,
Slăviților Apostoli soliți pentru norod
Să nu mai fie pradă vicleanului năvod.

A SF. ARHIDIACONULUI ȘTEFAN

Apostol, Diacon și Ucenic,
Ștefane slăvite, mai întâiule Mucenic
Având îndrăzneală la Bunul Dumnezeu,
Solește mântuire și sufletului meu.

A SF. TREI IERARHI

Stâlpii Pravoslavnici prea cinstiți
Voi sunteți în ceruri pe veci nedespărțiți;
Grigorie, Vasilie și Marele Ioan
Păziți norodul vostru de jugul cel viclean.

A SF. IERARH NICOLAE

Ajutorul grabnic celor sărmani,
Sprijin și povață pentru văduve și orfani
La tine credincioșii aflăm necontenit
Preasfinte Nicolae, cel pururea slăvit.

A SF. IERARH SPIRIDON

Comoară cinstită de bunătăți
Și Apărătorul Pravoslaviei te arăți,
Preasfinte Spiridoane la Tronul cel ceresc
Solește mântuire celor ce te cinstesc.

A SF. MARIEI MAGDALENA

Dragoste fierbinte lui Dumnezeu
Ai adus Marie, mai curată ca mirul tău
Al vieții alabastru în inimă având
Revarsă-ne din ceruri mireasmă pe pământ.

A SFÂNTULUI SFINȚITULUI MUCENIC IGNATIE

Pe Hristos în inimă L-ai purtat
Și ardeai cu râvnă către Dânsul neîncetat,
Aprinde-mi, Mucenice Ignatie mereu
Făclia ce se stinge a sufletului meu.

A SF. SFINȚITULUIMUCENIC HARALAMBIE

Păstorind Biserica luminat
Pentru Domnul sângele Haralambie ți-ai vărsat
Acuma din ceruri cu dragoste privește
Spre fiii tăi din lume și boalele gonește.

A SF. MARELUI MUCENIC GHEORGHE

Ostaș al Credinții nebiruit
Te cunoaștem Gheorghe, mucenicule preaslăvit
Când vezi că ne împresoară balaurul cel rău
Aleargă fără preget cu darul sfânt al tău.

A SF. MARELUI MUCENIC IOAN DE LA SUCEAVA

Trupul la Suceava ți-ai odihnit
Iar la ceruri slava de la Domnul ai dobânditî
Ioane Mucenice să nu ne părăsești
Pe fiii pravoslavnici ai Țării Românești.

A SF. MUCENIȚE FILOFTEIA

La Curtea de Argeș te odihnești,
Iar la ceruri, Sfântă Filofteie împărătești
Căci prin mucenicie pe Domnul L-ai urmat
Și pe norodul nostru îl mângâi neîncetat.

A SF. CUVIOASEI MARIEI EGIPTEANCA

Părăsind Egiptul, ca din noian
Ai venit. Marie, în pustia de la Iordan.
Pe Scara Pocăinții suindu-te la cer
Făcut-ai de rușine pe mândrul Lucifer.

A CUVIOASEI PARASCHIVE

Din fundul pustiei ai alergat
Spre pământul nostru și Moldova te-a-mbrățișat
Avându-te pre tine noian de îndurări
La vremuri de necazuri și grele încercări.

A SF. SAVA CEL SFINȚIT

Pe calea cea strâmtă călătorind
Ai aflat la ceruri bucurie fără sfârșit.
Iar noi, Sfințite Sava, cu toții într-un gând
A laudei cunună îți împletim cântând.

A SF. IOAN DAMASCHIN

Apărând Biserica pe pământ
Te-ai făcut organul versuind întru Duhul Sfântî
Ioane Damaschine, cu glasul mișcător
Te roagă pentru turma lipsită de păstor.

A SF. TEODOSIE

Viața îngerească ai petrecut
Și a chinoviei rânduială ai început.
Cărbunii cei de râvnă ai sufletului meu
Aprinde-i, Cuvioase cu darul sfânt al tău.

A SF. GHERASIM DE LA IORDAN

Cetățean pustiului te-ai arătat
Și la urmă Raiul moștenire l-ai câștigat,
Părinte Gherasime, te rog să domolești
Pornirea cea de fiară a celor netrupești.

A CUVIOSULUI IOAN HOZEVTTUL,

FOST MITROPOLIT AL CHESARIEI ȘI A TOATĂ PALESTINA

La tronul Chesariei strălucind
Dorul de pustie te-a adus înapoi la Schit,
Acolo de pe stâncă la ceruri ai zburat
De unde, pentru lume, Te roagă ne-ncetat.

A SF. GHEORGHE HOZEVITUL

Valea cea pustie o ai lucrat
Însutite roduri la Hozeva ai adunat,
La care, Cuvioase, arată-mă părtaș
Pre cei ce vin cu râvnă la sfântul tău Lăcaș.

A TUTUROR SFINȚILOR

Întru tot slăviților Ucenici
Cu ceata Ierarhilor și a Sfinților Mucenici,
Femei Cuvioase și Sfinților Părinți
Pre Domnul îmblânziți-L cu rugile fierbinți.

A MAICII DOMNULUI

Preasfântă Stăpână, nădejdea mea
Dă-ne nouă sprijin ca o Maică de-a pururea
Că prea se trufește balaurul cumplit
Voind să amăgească norodul tău iubit.

ALTE TROPARE ALE SFINȚILOR

Care se cântă pe glasul 5, după modelul Podobiei grecești: Tin tahin su schepi che tin voitian... și anume se cântă după Pavecerniță (gl.V).

A BOTEZULUI

Botezându-Te, Doamne, de la Ioan
Ai zdrobit pe șarpele ce viclean
Iar prin Duhul cel Preasfânt
Atătat s-a întărit
Al Părintelui Cuvânt
Mărturisindu-Te, Doamne
Pre Cel ce Te-ai arătat
Și luminare ne-ai dat.

A SF. ARHANGHELI ȘI ÎNGERI

Arhistrategul cerului Mihail
Și comoara tainelor, Gavriil
Cu soborul îngeresc
Dimpreună se cinstesc
Întru laude zicând:
O, Slujitori ai Treimei
Ai lumii folositori
Și de vrăjmași păzitori.

A SF. IOAN BOTEZĂTORUL

Prooroace Ioan și sluga lui Hristos
Al Bisericii Sfeșnic prea luminos
Dă-ne nouă să-ți cântăm
Și bine să cuvântăm
Prea cinstit numele tău
Ajutătorule grabnic,
Să nu ne lași pe noi
Care suntem în nevoi.

A SF. APOSTOLI

Apostoli ai Domnului prea slăviți
Pravoslavnica turmă n-o părăsiți,
Ci precum prea minunat
Pre păgâni ai luminat
Darul vostru-ne rugăm
Și astăzi să lumineze
Norodul nedumerit
Și de pășune lipsit.

A SF. MIRONOSIȚĂ MARIA MAGDALENA

Pre cinstita Maria și sfânta din Magdal
Pre apostolescul Bisericii chimval
Pre mireasma lui Hristos
Cea cu suflet râvnitor
S-o chemăm în ajutor
Izbăvitoarea de patimi
Pre ceea ce la nevoi
Se roagă mereu pentru noi.

A SF. VASILIE CEL MARE

Al păstorilor fluier dumnezeiesc
Și canonul cinului îngeresc
Pre pământ te-ai arătat
Iar acum te veselești
Cu cerescul împărat
Vasilie, Preasfințite,
Al lumii luminător
Și slava Ierarhilor.

A SF. IOAN GURĂ DE AUR

Ca un nor de lumină te-ai arătat
Și cuvinte de aur ai revărsat
Pe ogorul sufletesc
Al norodului creștin
Pentru care te cinstim,
Preafericite Ioane,
Al Domnului următor
Și sobornicesc Păstor.

A SF. IOAN MILOSTIVUL

Cu podoaba dragostei îmbrăcat
Serafim în lume te-ai arătat
Ajutor la cei lipsiți
Izbăvire la robiți
Și la cei nedreptățiți
Ioane, Preamilostive
Lăcașul Duhului Sfânt
Și nou Avraam pe pămât.

A SF. IERARH SPIRIDON

Sărăcia trupească agonisind
Bogăția cerească ai dobândit
Și te bucuri luminat
De Treimea în trei Sori
Pentru care te-ai luptat
O, Spiridoane Ierarhe
A Trimitundei Păstor
Și de minuni făcător.

A SF. IERARH NICOLAE

Credința cu râvnă ai îndreptat
Pre cei fără sprijin i-ai ajutat
Iar pe cei care nedrept
De tirani s-au osândit
De la moarte i-ai răpit
O, Nicolae Sfințite
Al Mirei Arhipăstor
Și tatăl săracilor.

A SF. IERARH MARCU AL EFESULUI (EVGHENIOS), APĂRĂTORUL ORTODOXIEI

Cu arma credinței ai biruit
Pre soborul Romei cel răzvrătit
Iar acum, la ceruri stând,
Sârguiește ajutând
Pre norodul Ortodox
Înaltpreasfințite Marcu!
Carele pus-ai hotar
Spre cei cu viclean calendar.

A SF. MUCENIC GHEORGHE

Purtător de cunună te-ai arătat
Iar pre cei potrivnici i-ai rușinat
Și precum ai biruit
Cu puterea lui Hristos
Pre balaurul cumplit
Așa Gheorghe Mucenice,
Zdrobește neamul viclean
Și scapă pe cel siriman.

A SF. SFINȚITULUI MUCENIC HARALAMBIE

A creștinilor grabnic ajutor
De vrăjmași și de patimi izbăvitor
Noi de-a pururi te știm
Și cu laude fierbinți
Capul tău împodobim
O, Haralambie Sfinte,
Să nu ne lași în necaz
Ostașul lui Hristos cel viteaz.

A SF. MUCENICI TEODOR TIRON ȘI TEODOR STRATILAT

Teodorilor: Tiron și Stratilat,
Voevozi ai credinții v-ați arătat
Și mustrându-i pe elini
V-ați făcut ca un liman
Asupriților Creștini
În pagube și primejdii
Că sângele vostru cinstit
Frumoase cununi v-au gătit.

A SF. MUCENIC IOAN DE LA SUCEAVA

Trapezunda pe tine te-a odrăslit
Iar Hristos la ceruri te-a proslăvit
Al Sucevii Sfânt odor
Noi cu lacrimi te rugăm
Să păzești al tău popor
O, Mucenice Ioane,
Pre fiii neamului tău
Să nu-i robească «cel rău.»

A SF. MUCENIC MINA

Pre ostașul Domnului cel slăvit,
Diamantul credinței cel neclătit
Pre Mina să-l lăudăm
Și, cu râvnă să-l chemăm
Îndoială neavând
În pagube și necazuri
Că-i grabnic ajutător
Creștinului dreptslăvitor.

A SF. MUCENIȚE ECATERINA

Înțeleaptă fecioară și mielușea,
Covârșit-ai lumea podoaba ta
Care dornic te-ai jertfit
Pentru Mirele ceresc
De la care ai primit
Cununa Muceniciei,
Făcându-te lumii izvor
Cu darul minunilor.

A SF. MUCENIȚE EUFIMIA

Care a fost hotarul Părinților la Soborul al 4-lea din Halchidon.

Cu nume de laudă te-ai chemat
Și cunună cerească ți-ai câștigat
Bucurându-te nespus
Cu cerescul Împărat
În cămara cea de sus
Prea lăudată fecioară,
Izvorule plin de dor
Și-al bunei credințe «hotar.»

Observație: *Eufimia în grecește înseamnă Lăudată.*

A SF. MUCEN1ȚE VARVARA

Mielușea curată a lui Hristos
Odorul fecioarelor prea frumos
Care veselă te-ai dus
Ca un cerb însetoșat
La camera cea de sus
O, Minunată Varvara
Privește din ceruri spre noi
Care suntem în nevoi.

A SF. CUVIOASEI MARIEI EGIPTENCII

Biruind al patimii «Legheon»
L-ai zdrobit ca oastea lui Faraon
Și trecând peste Iordan
Ai scăpat ca Israil
Din pământul Egiptean
Prea Cuvioasă Marie
Din cer ajutor să trimiți
Celor pătimași și robiți.

A CUVIOASEI MAICII NOASTRE PARASCHIVA DE LA IAȘI

De la Epivata ai odrăslit
Și la sihăstrie ai strălucit
Alegându-ți ca liman
Viața celor netrupești
În pustie, la Iordan
Prea Cuvioasa Fecioară
Izvor nesecat te-ai făcut
Norodului tău de la Prut.

ALT TROPAR AL CUVIOASEI

Al Moldovei odorule prea cinstit
Cu Hristos la ceruri te-ai logodit
Părăsind cele lumești
În pustie la Iordan
Ai venit să viețuiești
Ca îngerii, Paraschivo
Folositoare te știm
Celor ce cu drag te cinstim.

A. SF. MUCENIȚE FILOFTEIA DE LA ARGEȘ

Pentru fapta bună te-ai nevoit
Și prin mucenicie te-ai săvârșit
Asuprită de părinți
Te-ai grăbit a te sui
În lăcașul celor sfinți
A lui Hristos, Filofteie
Norodului tău asuprit
Ajută-i, că mult l-ai iubit

A SF. SAVA CEL SFINȚIT

Pre sfințitul Sava să-l lăudăm
Pre tatăl Părinților să-l urmăm
Care mult s-a nevoit
Arătând Monahilor
Chipul cel neprihănit
Al Vieții cel din Pustie,
Iar Sfântului său Lăcaș
Rămâne de-a pururi chezaș.

A SF. IOAN DAMASCHIN

La Damasc Părinte ai odrăslit
Și la Sfântul Sava ai înflorit
Aducând cerescul rod
Îndulcești prea minunat
Pravoslavnicul norod
Preacuvioase Ioane
Privighetoare din rai
Și ortodoxule grai.

SF. DOCTORI FĂRĂ DE ARGINȚI COSMA ȘI DAMIAN

Izvorule grabnic vindecător
Și balsam al durerilor alinător
Damiane și Cosma
Sârguiți a vindeca
Rana sufletului meu
Căci mă apropii de moarte
Năravul cel din păcat
De tot slăbănog m-a lăsat.

A SF. TEODOSIE, ÎNCEPĂTORUL DE LA OBȘTE

Al turmelor sfinte ai fost Păstor
Și al chinoviei începător
Vindecând pe cei bolnavi
Și-ntărindu-i pe cei slabi
Arătatu-te-ai viteaz
Apărător al Credinții
Al nostru Preacuvios
Părinte Teodosie.

A SF. GHERASIM DE LA IORDAN

Podoaba pustiei de la Iordan
Și îngerul slavei cel pământean
Care leul îmblânzești
Și cu îngerii vorbești
Te rugăm noi robii tăi
Gherasime Fericite
De leul cel netrupesc
Păzește pe cei ce-ți slujesc

A SF. IERARH IOAN HOZEVITUL

Care a sihăstrit la Hozeva
Ca o rândunică de iarnă grea
Ai fugit de lume la Hozeva
Și sălașul ți-ai ales
Sus pe stânca de granit
Unde mult te-ai nevoit
O, Preasfințite Ioane
Al Hozevei mare odor
Și-al Chesariei Păstor.

A SF. GHEORGHE HOZEVITUL

Nerodirea pustiului ai lucrat
Cu suspinuri și lacrimi neîncetat
Dintru care odrăslesc
Însutite nevoinți
Ale sfinților Părinți
La Hozeva Fericite,
Cârmaciule sufletesc
Către limanul ceresc.

A TUTUROR SFINȚILOR

Pre slăviții Domnului Ucenici,
Cu Ierarhi și ceata de Mucenici
Pre Părinții din pustie
Și pe cei din Chinovii
Cu cinstitele Femei
Să-i lăudăm credincioșii,
Că ei mijlocesc mereu
Către Hristos Dumnezeu.

A MAICII DOMNULUI

Prea Curată Fecioară
Și Maica lui Hristos
Solitoarea Norodului bisericesc
Sub milostivirea ta
Totdeauna noi scăpăm
Nu ne trece - te rugăm
Întru necaz cu vederea
Ci scoate-ne din nevoi
Una, binecuvântată.

Stihuri pentru litaniile de la Iordan

După modelul celor de la Sf. Mormânt pe glasul 3, ca și Legănușul (Nu pricep, Curată).

La Iordan în chip smerit
Ca un rob Te-ai botezat,
Firea apelor sfințind,
Pre noi toți ne-ai luminat.

Tu fiind mărturisit
De Părintele ceresc
Duhul Sfânt au întărit
Pre cuvântul părintesc.

Când din cer s-a auzit
Glasul ce Te-a arătat
Firea toată s-a uimit
Iară munții au săltat.

Gol văzându-L pe Hristos
Apa mării au fugit,
Iar Iordanul sfiicios
Înapoi s-a tras grăbit.

Mâna Sfântului Ioan
Tremura când s-a atins
Să boteze în Iordan
Pe Cel veșnic Necuprins.

Pre a lumii Ziditor
Ca să-L vadă s-au sfiit
Cei de sus luminători
Și în nori s-au învelit.

Iar balaurul gândit
Care-n apă sta ascuns
Sub picioare s-a zdrobit
De stăpânul Iisus.

Îngerii s-au spăimântat
Pre Stăpânul gol văzând
Și cântând au lăudat
Sfântul Lui pogorământ.

Singur iadul s-au scârbit
Căci privind au înțeles
Că de-acum va fi lipsit
De vânatul cel ales.

Apa Sfântului Iordan -
Botezându-se Hristos -
A rămas ca un balsam
La tot omul credincios.

Cerul astăzi pogorând
Spre Iordan s-au aplecat
Căci se vede pe pământ
Sfânta Treime arătat.

(Credincioșii cântă în cor):

De la margini noi venim
Cei cu sufletul setos
Ca să ne învrednicim
De botezul lui Hristos.

Acestea s-ar cădea să fie cântate când merge soborul cu închinătorii de la Mănăstire spre Iordan pentru a face Aghiasmă precum și la întoarcere, iar în celelalte zile cântă la «Chinonic.»

Condacul
Praznicului de la Schitul
Sf. Ioan de la Iordan

Alcătuit după metoda Troparului Maicii Domnului: ***«Sub milostivirea ta...»,*** *așa cum se cântă în grecește după toate slujbele în Mănăstirile Sf. Sava și Hozeva, pe glasul 2.*

De venirea Ta Iordanul
S-au întors înapoi, Cuvinte
Și plinind Botezul
Mergătorul Tău Înainte
Oștile din cer s-au spăimântat
Iar cei de jos
Toți au văzut lumină.

De notat: *Am potrivit această cântare spre a fi imnul nostru bisericesc de la Iordan, pentru orice împrejurare.*

«Cântați Domnului cântare nouă; Lauda Lui în Biserica cuvioșilor» *(Ps. 149, stih 1).*

Buchet nou de cântări

(Alcătuite din Stihuri armonizate după melodiile cântărilor grecești).

CONDACUL SF. IOAN BOTEZĂTORUL

(glas 3 «I Partenos simeron...»)

Înainte Mergător
Al Lui Hristos ești, Ioane
Și al Lui Botezător
Te-ai arătat, Prooroace,
Viața ta de pe pământ este
cerească
Moartea ta este cu totul muce-
nicească
Și la tronul Sfintei Slave
Te rogi acum și pururea.

CONDACUL SF. MUCENIC IGNATIE - glas 3

Dragostea lui Dumnezeu
Te aprindea, Fericite
Și de El dorit mereu
Te-ai dat mâncare la fiare
Trupul tău, ca pe grăunte îl
măcinară
Sufletul s-a înălțat ca o pară
Și cu Cel dorit la ceruri
Rămâi în vecii vecilor.

CONDACUL SF. IOAN CEL NOU DE LA SUCEAVA - glas 3

La Suceava cortul tău
Ni l-ai lăsat mângâiere
Că lucrarea celui rău
De la norodul tău piere;
Calea jos ai săvârșit-o cu chinuire
Sus la cer te-ai înălțat cu mărire
Și de-acolo pentru țară
Nu încetezi rugându-te.

CONDACUL SF. TREI IERARHI
glas 3

Sfinții Trei luminători
Cu strălucire de taină
Celor binecinstitori
Le luminează plinirea,
Lumea cea de pe pământ azi
îi cinstește,
Cea de sus la Tronul ceresc
îi unește
Iar moșia lor robită
Așteaptă mijlocirea lor.

TROPARUL CUV. NICODIM CEL SFINȚIT - glas 5

În amurg de taină te-ai arătat
La norodul nostru nemângâiat
Și sobor de ucenici
Ca un rai duhovnicesc
Ai întemeiat aici
Nicodime, Cuvioase
În noaptea gândită cu nor
Să luminezi calea tuturor.

CONDACUL CUV. NICODIM
glas 5

Al virtuții râvnitor
Te-ai arătat din pruncie
Și ales începător
Ai fost întru sihăstrie
Viața ta a fost lumină duhovnicească
Duhul tău s-a dus în slava cerească
Și de-acolo pentru turmă
Mereu te rogi, Nicodime.

MEGALINARIA CUV. NICODIM
glas 2

Ca o stea cerească ai răsărit
La Apusul Țării, Nicodime
Avo, Sfințite
Și-n noaptea cea gândită
Cu taină strălucești
Pe cerul Țării noastre,
Cu razele cerești.

TROPARUL CUV. GRIGORIE DECAPOLITUL DE LA BISTRIȚA

Ca albina cea harnică ai umblat
Și sufletul dornic ți-ai adăpat
Din nectarul cel ceresc
Arătându-te la toți
Ca un Înger pământesc,
Grigorie Decapolite!
Al țării noastre izvor
De multe minuni făcător.

CONDACUL SF. GRIGORIE
glas 3

Lumea toată străbătând
Prea Cuvioase, Părinte
Adunat-ai rodul Sfânt
Ca o albină, Grigorie
Viața ta este sudoare și prigonire
Moartea ta este odihnă și fericire,
Iar cu Moaștele cinstite
Îmbogățești pe neamul tău.

MEGALINARIA CUV. GRIGORIE - glas 2

Prin Apusul lumii și Răsărit
Pentru adevărul pravoslavnic
Te-ai ostenit
Și traiul săvârșindu-ți
De valuri zbuciumat
Pe plaiul țării noastre
Odihnă ai aflat.

CONDACUL SF. IOAN HOZEVITUL, EPISCOPUL CHESARIEI - glas 3

Pe norod l-ai păstorit
Preafericite Ioane
Și prea mult te-ai nevoit
Cu Sihăstria, Ierarhe
Peștera cea de pe stâncă
Ți-a fost sălașul
Cerul azi îți hărăzește «Lăcașul»
Pentru turma ta smerită
Nu înceta rugându-te.

CONDACUL SF. GHEORGHE HOZEVITUL - glas 3

Ca un pom ai fost sădit
Lângă Izvoarele apei
Și sub stânca de granit
Așezi Răsadul de taină
Hozeva o face cetate cu mănăstirea
Fiii tăi ca niște îngeri cu viețuirea
Și cu roduri însutite
Încununezi soborul tău.

CONDACUL TUTUROR CUVIOȘILOR PĂRINȚI CARE S-AU SFINȚIT LA HOZEVA - glas 3

Hozevit cinstit Sobor
Al cuvioșilor noștri
Sfântul vostru ajutor
Să prisosească și nouă
Noi fiind prea mult nevrednici de Sihăstrie
Cerem azi din înălțime tărie
Ca de Sfânta bucurie
Să ne împărtășim și noi.

CONDACUL SF. GHERASIM DE LA IORDAN - glas 3

Ca un înger pământesc,
te-ai dus în zările sfinte
Spre limanul cel ceresc,
Preacuvioase Părinte.
Fiara cea văzută (leul)
ți-a fost ca slugă.
Cea de gând te-avea pricină de fugă
Și cu îngerii la Ceruri
Te bucuri azi, Gherasime.

CONDACUL CUVIOASEI MARIEI EGIPTENCII - glas 3

Jugul rău l-ai lepădat
Prea Cuvioasă Marie
Și ca cerbul însetat,
Ai alergat la pustie
Trupul tău cu pustnicia ce subțiază
Sufletul cu raza sfântă se luminează
Și urcându-te la ceruri
Te veselești de-a pururea.

CONDACUL SFINTELOR MIRONOSIȚE (în Sobor)
glas 3

Prea Cinstitelor Femei Mironosițe
Vestitoare mai întâi
V-ați arătat Învierii.
Dragostea și cu mireasma
v-a fost prinosul
Azi pe voi vă fericește
tot credinciosul
Și la cer vă desfătează
Mireasma vieții veșnice.

CONDACUL SFINTEI MARIEI MAGDALENEI - glas 3

La Golgota L-ai urmat
Pre Domnul, Mironosiță
Și din morți Îl vezi sculat
Mai înainte de alții,
Mirul tău îți este semnul
Milostivirii,
Dragostea ți-arată slava
Dumnezeirii
Întru care, prea cinstită,
Te veselești cu Îngerii.

CONDACUL SF. MUCENIȚE FILOFTEIA DE LA ARGEȘ
glas 3

Ca un spic de grâu curat
O, muceniță Fecioară
De părinți te-ai secerat
Pentru Hristos, Filofteie!
Trupul tău este comoară
a României
Sufletul își ia cununa
Muceniciei
Și te faci apărătoare
În «Laturea Carpaților.»

AL DOILEA CONDAC AL CUVIOASEI MARIA - glas 3

Din Egiptul patimii
Preacuvioasă Marie
Ai ieșit în chip străin,
ca Israil din robie
Darul Sfânt al Prea Curatei
ți-a fost tărie
Pașii tăi povățuind la pustie
Și-n căruța pocăinții
Te-ai dus în slava cerului.

AL DOILEA CONDAC AL SFINȚILOR HOZEVIȚI - glas 3

Hozeviților Părinți
Din «Valea cea sihăstrească»
Care azi vă veseliți
De slava dumnezeiască
Cereți dar de mântuire și
nouă astăzi
Nu lăsați în nesimțire pe
fiii voștri
Ci cu sfânta luminare
De-a pururea treziți-ne.

CONDACUL SFINȚILOR APĂRĂTORI AI ROMÂNIEI - glas 3

Cei din veac folositori
Ai «României slăvite»,
Dați-i sfântul ajutor
Celei acum robite;
Jugul greu care-i apasă acum
grumazul
Lacrima care-i brăzdează obrazul
Mai degrabă să se curme
Cu darul vostru, Sfinților!

TROPARUL SF. SFINȚIT MUCENIC NARCIS, PATRIARHUL IERUSALIMULUI - glas 5

Dănțuind cu taină întru cântări
Biserica cheamă din depărtări
Pe norodul creștinesc
La Sion a săvârși
Praznicul mucenicesc
A lui Narcis Patriarhul
Luceafăr prea luminos
Și următor lui Hristos.

CONDACUL SF. NARCIS - glas 3

La Sion ai strălucit
Preafericite Narcise
Și cu râvnă te-ai jertfit
Pentru Preasfânta credință
Astăzi ai Sion mai vesel ca înainte
Roagă-te pentru norodul
Cetății Sfinte
Care astăzi prăznuiește
Cinstita pomenirea ta.

MEGALINARIA SF. NARCIS
glas 2

Pe Narcis Sfințitul
să-l prăznuim
Pe Sfânta podoabă
a Cetății Ierusalim
Că razele virtuții
revarsă pe pământ
Și «Crezul» întărește
cu sângele lui sfânt.

TROPARUL SF. MUCENIȚE POTAMIANA

Pentru slava cerească te-ai nevoit
Și dulceața trupească nu
te-a robit
Rușinat-ai pe păgân.
Robul poftelor fiind,
cel cu nume de «stăpân»
Potamiana, fecioară
cu vălul de nuntă vopsit
Iar sângele tău prea cinstit.

CONDACUL SF. POTAMIANA
glas 3

Mielușeaua Domnului, Potamiana
Pentru râvna Slavei Lui.
Tu mori, fugind de prihană
Smoala cea clocotitoare
te luminează
Duhul cel cu chip de smoală
se rușinează
Iar soborul cel din ceruri
Cu slavă te întâmpină.

MEGALINARIA SF. POTAMIANA - glas 2

Cunună de laudă întocmind
Să cântăm fecioarei
Care dornică s-a jertfit
Mergând către Mirele Cel
nestricăcios
Ea leapădă dulceața
Și slava cea de jos.

TROPARUL SF. MUCENIȚE PERPETUA

Odraslă din neamul cel mai slăvit
Și stea luminoasă din asfințit
Minunat ai strălucit dintre
norii păgânești
Și cu râvnă te-ai jertfit.
Perpetua, pentru Domnul
Cunună cerească luând
Și pe tirani rușinând.

CONDACUL SF. PERPETUA
glas 3

Din norodul păgânesc
ai strălucit, Muceniță
Și la neamul creștinesc
te faci mireasmă de taină
Neamul tău își face
nume cu mucenicia
Și cu îngerii la ceruri
te veselești, Perpetua.

MEGALINANA SF. PERPETUA
glas 2

Pe Sfânta Perpetua s-o cinstim
Și cântări de laudă credincioșii,
să-i împletim
Fiind ea din rândul
«Celor întâi născuți»
A biruit pornirile celor nevăzuți.

TROPARUL CUV. PAISIE DE LA NEAMȚU glas - 5

Din casa părinților ai plecat
Și la Sfântul Munte ai alergat
iar de-acolo cu sobor
Încărcat cu bunătăți
În Moldova te arăți
Luceafăr al chinoviei
Pe vechiul Lăcaș prefăcând
În rai sufletesc pe pământ.

MEGALINARIA CUV. PAISIE DE LA NEAMȚU glas - 2

Pre marele stareț să-l lăudăm
Și pe calea sfântă
a virtuților să-l urmăm
Că via cea de obște
prin el s-a înnoit
În sfintele Lăcașuri,
la Nord și Răsărit.

CONDACUL CUV. PAISIE DE LA NEAMȚU

Ca un pom de soi vestit.
Prea Cuvioase Părinte
În Moldova ai rodit
Pre bunătățile Sfinte;
Darul tău pe cei din umbră
Îi luminează
Mila ta pe cei din patimi
Îi ușurează
Și prin rugăciunea minții
Înalță la cer pe fiii tăi.

MEGALINARII -

A MAICII DOMNULUI

Prea milostivă Stăpână
Nădejdea sufletului meu
Și rază de mântuire
Celor ce zac în păcate Aprinde-mi smeritul meu sfeșnic
Și stinge-mi focul cel veșnic.

MEGALINARII - A SF. MIRONOSIȚĂ MARIA MAGDALENA

Mironosiță Marie, odraslă sfântă din Magdal,
Și luminată făclie a Învierii Domnului,
Aprinde-mi în suflet iubirea
Și stinge-mi de rău-pomenirea.

MEGALINARII - A SF. PARASCHIVA DE LA IAȘI
glas - 2

Lacrima norodului tău iubit
Astăzi în șuvoaie către Dunăre s-a pornit
O, Sfântă Paraschivă, slugă de la Prut
Pe liftele barbare cu păgânescul cnut.
Semnul pravoslavnic ridică iar
Ca răgaz puternic la străvechiul nostru hotar
Și scaunul Moldovei îl fă din nou slăvit
Să lumineze țara la Nord și Răsărit.

Adaus la cărticica«Buchet de cântări»

TROPARUL SF. PĂRINȚI IOACHIM ȘI ANA
glas - 5

Ioachime și Ano, strămoșilor cinstiți
Voi sunteți Părinții cei mai fericiți
Căci prin rodul vostru sfânt
Pogorâtu-s-au din cer
Mântuirea pe pământ,
Deci astăzi cu îndrăzneală, rugați-vă pentru noi
Care suntem în nevoi!

CONDACUL SF. PĂRINȚI
glas 3

Fericiților Părinți
Ioachime și Ana
Voi sunteți blagosloviți
Cu rodul fără prihană
Cei de sus se desfătează
cu rodul vostru
Lumea jos se mânuiește
cu Domnul nostru
Și în veci vă fericește
Pe voi, strămoșii Domnului.

MEGALINARIA SF. PĂRINȚI IOACHIM ȘI ANA
glas 2 ca la Paraclis

Pe strămoșii Domnului să-i cinstim
Și pe Născătorii Preacuratei să-i fericim,
Că «buna lor vestire» pe care au avut
Pricină de bucurie în lume s-a făcut.

CONDACUL SF. PROOROC ZAHARIA, TATĂL SF. IOAN BOTEZĂTORUL

Preot Celui Prea Înalt
Ai fost sfințit, Zaharie,
Și de sus te-ai luminat
Cu dar de proorocie.
Limba ta, nedumerită fiind,
se leagă.
Numele cel minunat
o dezleagă
Și blagoslovind pe Domnul
Arăți pe «Proorocul Lui.»

CONDACUL SF. ELISAVETA, MAICA SF. IOAN glas - 3

Fericită maică ești
Elisaveta cinstită
Că pe «rod» îl pregătești
Spre taina cea negrăită
Fiul tău - fiind în mitră -
voios săltează,
Duhul Sfânt (venind Fecioara)
te luminează
Să cunoști că ea va naște
Pe Făcătorul Cerului.

CONDACUL SF. IERARH NICOLAE, glas - 3

Al credinței râvnitor
Și chipul blândeții
Dă-ne grabnic ajutor
În greutățile vieții.

Darul tău să ne ridice
din suferință
Râvna ta să ne păzească
întru credință
Și al săracilor Părinte
Să fii, Nicolae, pururea.

CONDACUL SF. MARE MUCENIC GHEORGHE glas - 3

Mucenic prea slăvit
Comoară de folosințe,
Pe tirani ai biruit
Cu arma bunei credințe
Numele, dintru «lucrare»
se tâlcuiește
Viața ta prin chinuri grele
se săvârșește
Și cununa biruinței
Primești din mâna Domnului.

CONDACUL CUV. PARASCHIVA

glas - 3

De rudenii te-ai lipsit
Pentru Hristos, Cuvioasă
Și Lui singur ai slujit
Cu viață anevoioasă
Duhul tău se veselește
cu slavoslovii
Darul tău ne ocrotește
Țara Moldovei
Și izvor de vindecare
La toți rămâi de-a pururea.

CONDACUL CUV. NICODIM

glas 3

Al virtuții râvnitor
Te-ai arătat din pruncie
Și ales începător
Ai fost întru sihăstrie
Viața ta a fost lumină
duhovnicească
Duhul tău s-a dus în slava
cerească
Și de-acolo pentru turmă
Mereu te rogi, Nicodime.

MEGALINARIE CUVIOSULUI

glas 2

În pământul nostru
cel strămoșesc
Faci întâi pornirea
La răsadul călugăresc
Din care se formează
Livezi duhovnicești
Iar roadă lor dă viață
Suflării românești.

CONDACUL SF. IOAN EVANGHELISTUL (TEOLOGUL)

glas 3

Ucenic prea slăvit,
Evangheliste Ioane,
Lui Hristos ai fost iubit,
slujindu-I fără prihană
Faptele iubirii sfinte
le faci vestite.
Tainele Teologiei vădite,
Și cu tainică mutare
Te urci în slava Domnului.

MEGALINARIA SF. IOAN

glas 2

Al Teologiei începător
Și al fecioriei ești Ioane
învățător
Celei fără prihană tu vrednic
i-ai slujit
Și taina mântuirii în lume
ai vestit.

Cele şapte păcate de moarte Dintru care odrăslesc toate păcatele

Cele șapte răni de moarte
Care m-au vânat mereu
Și slăbănogit-au foarte
Sufletul smerit al meu!

Mândria

Dacă mai dorești acuma
Suflete să ne mândrim.
Vino de pogoară numa'
Până jos, la țintirim!

Ca să vezi mai bine-acolo
Pentru cine te mândrești,
Care este slava lumii
Și a vieții pământești!

Iată hârca asta slută
Este a unui boier
Care petrecea cu slavă
Ca un mândru Lucifer.

Mai încolo este alta
A unui om cerșetor
Care și-a târât viața
Umilit și răbdător.

Care dintre ei acuma
Îl găsești mai fericit?
Răsfățatul cel prea mândru
Ori săracul umilit?

Iată colo proiestosul
Ce era ca un butoi
Și-i gonea pe bieții paznici
Defăimându-i ca pe boi.

Mai la vale iată capul
Unui biet nevoitor
Care sta ascuns prin peșteri
Gol, tăcut și postitor.

Ce cunoști acum din slava
Celor grași de la Vasan:
Iată numai ce rămâne
De la bietul pământean!

Zavistia

De zavistie urâtă
Dacă vezi că ești luptat,
Află că această boală
Este greu de vindecat.

Toate celelalte patimi
Sunt din fire omenești
Și lucrându-le îți pare
Că din ele te-ndulcești.

La zavistie din contră,
Simți că ești ca otrăvit,
Căci la inimă te roade
Viermele neadormit.

Deci pe gânduri tu adesea
Spovedește-le curat
Și te roagă pentru care
Urâciunea te-a luptat.

A zavistiei meteahnă
Este lucru diavolesc.
Care nu te lasă-n pace,
Când vezi alții ca sporesc.

Nu lăsa ca să mocnească
Răul nemărturisit.
Nu cumva să putrezească
Binele agonisit.

Iubirea de argint

Când te prinde în capcană
Lăcomia de arginți
S-o vădești ca pe o rană
La duhovnicești Părinți.

Căci fiind năravul tainic.
Este greu de priceput
Și pe mulți din cei cu râvnă
Lăcomia i-a pierdut.

Rădăcina răutății
La păgâni și la evrei:
Ai pe Iuda doar ca pildă
Și începător al ei.

Desfrâul

La dulceața desfrânării
Dacă ești obișnuit.
Vino tainic, ticăloase
Pân' la Poarta lui David.

Să-ți închipui tu acolo
Cum la ziua cea de-apoi
Scaun greu de judecată
Se va pune pentru noi.

Cum vei suferi mânia
Dreptului judecător!
Cum vei trece peste râul
Cel cu focul arzător!

Cum vei suferi osânda
Care se va hotărî,
Cum vei suferi pe demoni
Când la munci te va târî?

Lăcomia pântecelui

Dacă ai din nesimțire
Pântece nesățios
Vino până la Golgota
Lângă Crucea lui Hristos!

Iată, suflete, privește
Stânca cum s-a despicat
La vederea Răstignirii
Pentru cel necumpătat!

Deci în taină mergi adesea
La Golgota, cugetând
Ca să capeți înfrânare
Umilindu-te în gând.

Trândăvia

Iară duhul trândăviei
Dacă vezi că te-a cuprins
Cugetă la ceasul morții
Și la focul cel nestins.

Mânia

Suflete, de ai mânie,
Dacă lesne te iuțești,
De a treia fericire,
Ticăloase, te lipsești!

Nu vei moșteni pământul
Fericiților de sus!
Celor blânzi le este partea
După cum Domnul a spus.

- Vino, fire mânioasă
Ca să vezi pe Mielul blând
Cum se junghie pe Cruce
Toate pentru noi răbdând.

Deci primește cu blândețe
De la oameni câte vin
Ca să moștenești pământul
Celor blânzi în veci. AMIN.

Câteva stihuri pentru năravuri

(adică păcate)

Năravurile din mândrie
Și din iubirea de avut,
Din pizmă și din rea mânie
Acestea sunt mai de temut.

Căci dânsele atrag în suflet
Săgețile lui Veliar,
Lipsindu-ne de pocăință
Și de dumnezeiescul dar (har)!

Năravurile celelalte

Ne vatămă și ele foarte,
Dar sufletul le lecuiește,
Căci ranele nu sunt de moarte.

Din trândăvie, desfrânare
Și lăcomie la mâncări
Îți vii mai repede în fire
Căci ai în inimă mustrări.

Pe când la cele dinainte
Năravuri, zise «boierești»,
Se întunecă săraca minte
Și foarte greu te pocăiești.

Deci suflete al meu smerite,
Năravul ce ascundem noi
Va fi vădit atunci din zapis
La Judecata cea de-Apoi!

Să-l reclamăm noi singuri astăzi
Cerând pedeapsă pentru el,
Căci de-l lăsăm, atunci «pârâtul»
La cer va ridica «Apel»!

O, om

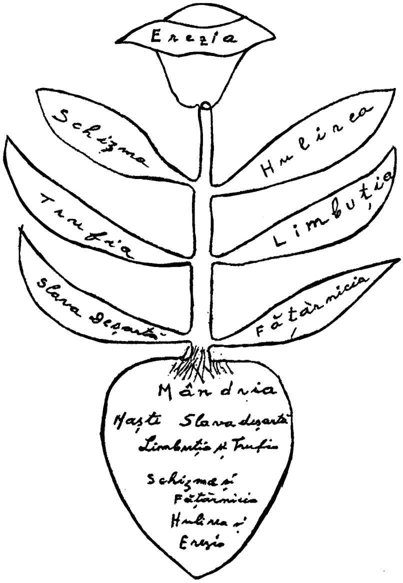
O, om!
    ce mari răspunderi ai,
De tot ce faci pe lume;
De tot ce spui:
    în scris sau grai,
De pilda ce la alții dai!
Căci ea mereu,
    spre iad sau rai

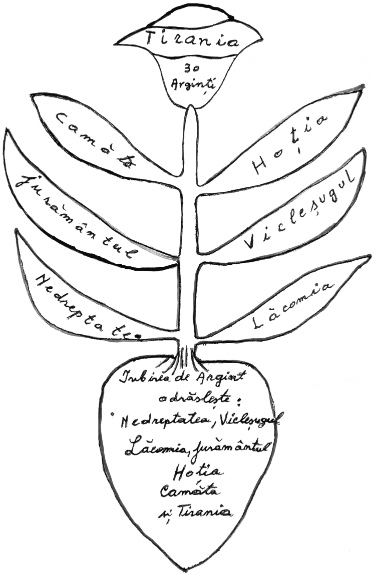
Pe mulți o să-i îndrume
Ce grijă trebuie să pui
În viața ta, în toată,
Căci gândul care-l scrii sau spui
S-a dus - în veci nu-l mai aduni
Și vei culege roada lui:
ori viu, ori mort odată!
Ai spus o vorbă; vorba ta,
Mergând din gură în gură
Va-nveseli sau va-ntrista;
va curăți sau va-ntina
Rodind sămânța pusă în ea:
de dragoste sau ură.
Scrii un cuvânt; cuvântul scris
Este un leac sau o otravă.
Tu vei muri, dar tot ce-ai scris
Rămâne-n urmă, drum deschis
Spre ocară sau slavă.
Ai spus un cântec; versul tău
Rămâne după tine
Îndemn spre bine sau spre rău
Spre curățire sau desfrâu
Lăsând în inimi rodul tău
de har sau de rușine.
Arăți o cale a ta
În urma ta nu piere
E cale bună sau e rea
Va prăbuși sau va-nălța
Vor merge suflete pe ea
La pace sau durere
Trăiești o viață, viața ta
E una, numai una!
Oricum ar fi, tu nu uita:
Cum ți-o trăiești, vei câștiga
Ori fericire pe vecie,
ori chin pe totdeauna
O, om!
Ce mari răspunderi ai!
Tu vei pleca din lume,
Dar ce ai spus prin viu sau grai
Sau lași prin pilda care-o dai
Pe mulți, pe mulți spre iad sau rai
Mereu o să-i îndrume.
Deci nu uita: Fii credincios!
Cu grijă și cu teamă
Să lași în inimi luminos
Un semn, un gând, un drum frumos
Căci pentru toate, ne-ndoios,
Odată vei da seamă.

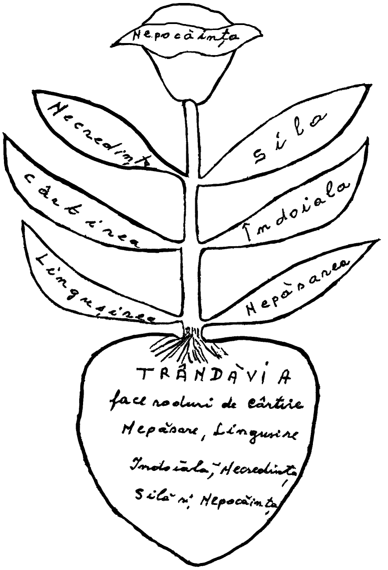
Amin.

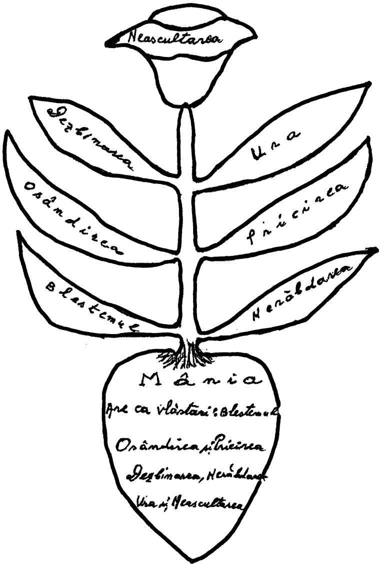
SF. IOAN IACOB HOZEVITUL, IERUSALIM

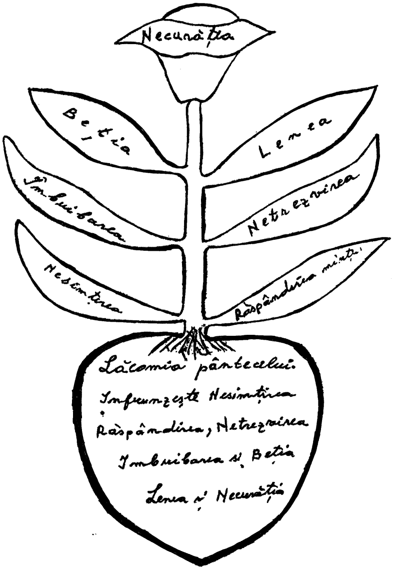
Notă: *Această poezie s-a luat dincartea «Din Frumusețile Viețuirii Creștine»*

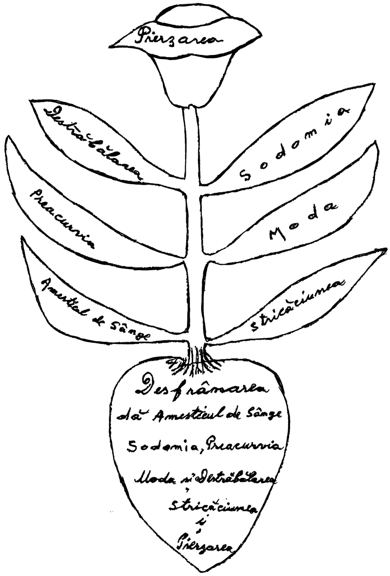

Erezia
Schizma
Hulirea
Trufia
Limbuția
Slava deșartă
Fățărnicia
Mândria
Naște Slava deșartă
Limbuția și Trufia
Schizma și Fățărnicia
Hulirea și Erezia

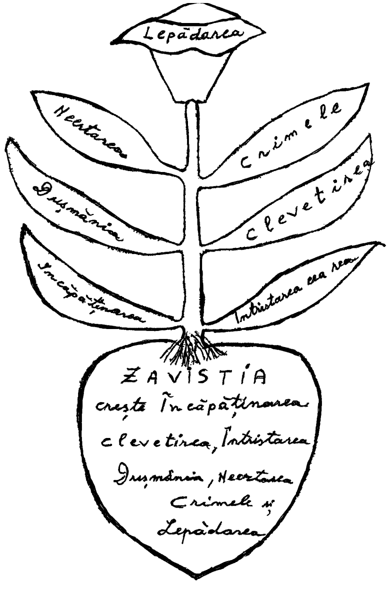

Tirania
30 Arginți
Camăta
Hoția
Jurământul
Vicleșugul
Nedreptatea
Lăcomia
Iubirea de Arginț
odrăslește:
Nedreptatea, Vicleșugul
Lăcomia, Jurământul
Hoția
Camăta
și Tirania

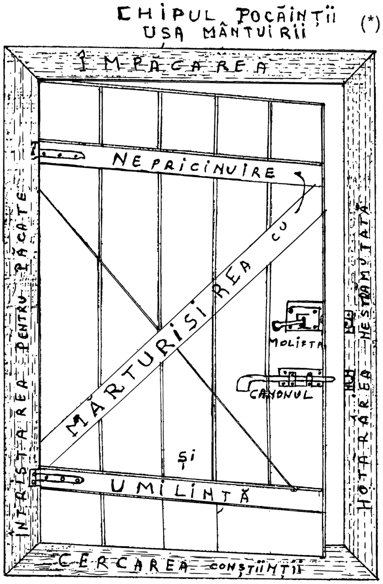

Nepocăința
Necredința
Sila
Cârtirea
Îndoiala
Lingușirea
Nepăsarea
TRÂNDĂVIA
face roduri de cârtire
Nepăsare, Lingușire
Îndoiala, Necredința
Silă și Nepocăința

Neascultarea
Dezbinarea
Ura
Osândirea
Pricirea
Blestemul
Nerăbdarea
Mânia
Are ca vlăstari: Blestemul
Osândirea și Pricirea
Dezbinarea, Nerăbdarea
Ura și Neascultarea

Necurăția
Bețiia
Lenea
Îmbuibarea
Netrezvirea
Nesimțirea
Răspândirea minții
Lăcomia pântecelui.
Înfrunzește Nesimțirea
Răspândirea, Netrezvirea
Îmbuibarea și Bețiia
Lenea și Necurăția

Pierzarea
Destrăbălarea
Sodomia
Preacurvia
Moda
Amestecul de sânge
stricăciunea
Desfrânarea
dă Amestecul de Sânge
Sodomia, Preacurvia
Moda și Destrăbălarea
Stricăciunea
și
Pierzarea

Lepădarea
Neertarea
Crimele
Dușmănia
Clevetirea
Încăpățânarea
Întristarea cea rea
ZAVISTIA
crește Încăpățînarea
clevetirea, Întristarea
Dușmănia, Neertarea
Crimele și
Lepădarea

(*)

CRUCEA VIEȚII

NECAZURI
STRÂMTORĂRI
BOALE ȘI PRIGOANE

Acestea răbdându-le cu mulțumire - cu darul lui Dumnezeu, vom dobândi negreşit mântuirea.

SFÂNT, SFÂNT, SFÂNT

Fără Mine nu puteți face nimic! *(Ioan cap. 5)*

ȘI ACEASTĂ BIRUINȚĂ CARE A BIRUIT LUMEA ESTE CREDINȚA VOASTRĂ. *(Ioan cap. 5)*

La cartea Apocalipsului zice Domnul către noi, păcătoșii:

«Sârguiește deci și te pocăiește!
Iată, Eu stau la ușă și bat:
De va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa,
voi intra la el și voi prânzi cu dânsul și el cu Mine.

(Apocalips, cap. 3, stih 19-20).

Uitați-vă la chipul zugrăvit alături! (*)

După cum vedeți, ușa nu este singură, ci este prinsă de ușcior (tocuri). Dacă am pune numai ușciorii, nu putem zice că am asigurat casa. Și iarăși, dacă punem numai ușa singură rezemată de zid (fără să aibă ușciori), nu facem treabă de ispravă. Pentru asigurarea casei, este nevoie de ușă împreună cu ușciori.

Deci după cum ușa la casă este prinsă de ușciori, tot așa și mărturisirea este legată de căința inimii și amândouă împreună alcătuiesc Taina Pocăinții (care asigurează mântuirea noastră).

Acum, să le luăm pe fiecare deosebit și să vedem cum sunt alcătuite. Părțile din care se naște căința inimii sunt patru la număr, după cum și ușciorii de la casă sunt făcuți din 4 lemne.

1. Pragul căinții este cercarea cugetului (adică cercetarea conștiinței). Fără pragul acesta nimeni nu se pocăiește,

2. Din cercarea cugetului se naște întristarea pentru păcate, care alcătuiește lemnul din dreapta ușciorilor.

3. După aceea, ne hotărâm să nu mai lucrăm cele rele. Această hotărâre este latura din stânga a ușciorilor (după cum se vede în poza alăturată).

4. În sfârșit, se pune și partea de sus a ușciorilor, care este împăcarea cu toți pe care l-am supărat ori i-am nedreptățit, iertând și pe cei care ne-au greșit nouă. Fără împăcare, căința noastră nu este deplină.

După ce facem aceste patru lucruri (adică cercarea, întristarea, hotărârea și împăcarea) ca pe niște ușciori ai pocăinței, pe urmă așezăm și ușa, adică facem mărturisirea păcatelor.

Mărturisirea trebuie săvârșită fără pricinuire și cu deplină umilință; acestea sunt ca și stinghiile care sunt de-a curmezișul ușii, ca să întărească scândurile. Împlinind mărturisirea, noi cerem apoi canonul cuvenit, care este ca un zăvor pentru ușa pocăinței. Abia după ce făgăduim că vom împlini sfatul duhovnicului, primim dezlegare de păcate prin molifta preotului, care este cheia de la taina pocăinții.

Trebuie știut că prin canon nu se înțelege numai metanii și închinăciuni, ci orice îndeletnicire pe care o rânduiește duhovnicul (fie post, milostenie, tăcere, iertăciune, citirea cărților, etc).

Cu asta se împlinește pocăința desăvârșit, care este ca un al doilea Botez.

✠

Portretul pocăinţei, care este uşa mântuirii

Pentru că sunt multe persoane care caută pocăința cu toată inima, însă nu știu s-o împlinească așa cum se cuvine, pentru acesta fac aici o poză (adică un portret al pocăinții, ca să fie mai ușor de înțeles pentru toți. Pe cei care cunosc bine lucrul, îi rog să mă ierte, căci nu caut să mă fac dascăl pentru ei, ci mă gândesc la folosul celor simpli și neîncercați la locul pocăinții.

Am observat că unii arată multă căință pentru greșalele lor și se consumă în inima lor, însă nu poartă de grijă pentru mărturisire. Se ostenesc la rugăciune, la post și alte fapte bune, dar ceea ce este mai de nevoie nu împlinesc defel.

Mai sunt apoi alții, care aleargă des la mărturisire și dezvelesc cu deamănuntul tainele inimii, dar nu au deplină căință pentru greșalele lor și nici nu prea ascultă sfatul duhovnicului. Mărturisirea lor este mai mult din obicei, iar nu din căință. Povestesc multe, dar fără durere de inimă, și uneori aduc pricinuiri întru păcatele lor, punând vina pe alții.

În cuvintele ce urmează caut să dovedesc că nici căința fără mărturisire curată nu este de ajuns pentru mântuire și nici mărturisirea fără căință adevărată, nu împlinește taina pocăinții. Căci după cum cel care nu are Botez nu se poate mântui, tot asemenea și cel care are Botezul necomplet (fals) nu este fiu adevărat al Bisericii.

Cu alte cuvinte, vreau să spun că pentru a se împlini Taina Pocăinții este nevoie și de căință și de mărturisire. Aceste două se întăresc una pe alta și alcătuiesc un fel de ușă pentru mântuire.

Pentru aceasta am și făcut aici o poză cu ușa mântuirii, care închipuiește Taina cea sfântă a Pocăinței. În manuscrisul Sfântului Ioan Iacob urmează o Cruce pe care scrie:

Sus:

Precum încet se trece
Făclia de la sfeșnic
Așa se trece viața
Și vine somnul Veșnic.

Pe brațul din dreapta:

Să pomenim cu lacrămi
Pe cei ce-au răposat
Căci pentru noi se roagă
Și ei neîncetat.

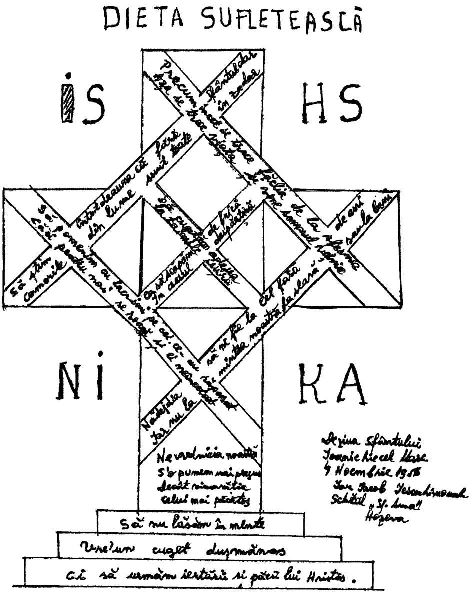
Pe brațul din stânga:

Să cugetăm adesea
La tainele ieșirii
Să scăpăm de frică
În ceasul despărțirii.

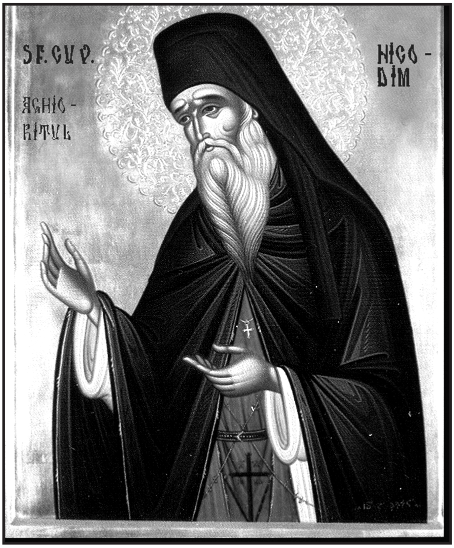
Jos scrie:

Nădejdea să ne fie
La Cel fără de ani
Iar nu la mintea noastră
La slavă sau la bani.

(Nota editorului: *a se vedea la pagina 183 poezia «Cugetări smerite», partea a II-a, cu ordinea reală a strofelor. Lipsește din desen a 7-a strofă, penultima).*

Un nou Sfânt în Biserica noastră: Cuviosul Nicodim Aghioritul, Lauda Ortodoxiei de azi

CĂTEVA CUVINTE DESPRE PETRECEREA LUI PE PĂMÂNT ȘI PROSLĂVIREA LUI

Pomenirea Sfântului Nicodim se face la 14 Iulie

SPRE ȘTIINȚĂ:

Aș dori ca rândurile acestea să fie citite de către toți frații noștri români care pot să citească, dar mai ales de către Monahi și Monahii, căci Sfântul Nicodim este fala cinului călugăresc din vremurile mai noi și cu drept cuvânt se cuvine să ne mândrim că un simplu călugăr a întrecut pe toți învățații lumii prin înțelepciunea sa și s-a proslăvit între Sfinții Bisericii noastre.

El este fala ortodoxiei de azi, el este mângâierea și întărirea creștinelor râvnitori carii pătimesc pentru adevărul Sfintei Credințe și în sfârșit el este rușinarea celor care defaimă așezământul Sfinților Părinți.

O mare bucurie pentru Sfânta Ortodoxie: Cuviosul Nicodim Aghioritul

Este trecut în rândul Sfinților, prin hotărârea canonică a Bisericii.

În luna ianuarie 1955, s-a hotărât la Sinodul Parohiei Ecumenice ca Biserica Ortodoxă să numere între Sfinți și pe Cuviosul Monah Nicodim Aghioritul.

Numele lui este destul de cunoscut între creștinii râvnitori, căci Cuviosul Nicodim este Dascălul cel vestit care a alcătuit cartea Sfintelor canoane, care se numește Pedalion.

Tot el a mai scris și cartea Nevăzutul Război, cartea pentru Mărturisire, Cele Cinci Simțiri, Sinaxarul Sfinților pe tot anul, Tâlcuirea Psaltirii, Tâlcuirea Antifoanelor, Tâlcuirea Sfintei Evanghelii, Filocalia și alte cărți prea alese de care se folosește toată lumea creștină.

În urma cererii pe care au făcut-o Epitropii Mănăstirilor din Sfântul Munte și după dorința celor mai râvnitori dintre pravoslavnicii creștini, Cuviosul Nicodim este trecut în rândul Sfinților. Cel care a trăit ca un Sfânt, s-a ostenit ca un adevărat Mucenic și a lăsat în urmă cele mai folositoare cărți pentru Creștinătate, cu dreptate este ca să fie cinstit împreună cu sfinții, pe care i-a lăudat așa de mult în Sinaxarul său.

Călugărul cel flenduros, care umbla încălțat cu opinci și care dorea să meargă în țară la noi și să trăiască în obștea Cuviosului Paisie de la Neamțu, astăzi este cinstit de toată lumea, împreună cu Sfinții mari Dascăli ai Bisericii noastre de Răsărit.

Lumea creștină de azi, care nu prea ține seama de canoanele Pedalionului, a trebuit să recunoască prin lege că scriitorul Pedalionului este Sfânt.

Patriarhia Ecumenică din Țarigrad, care a defăimat odinioară Sfintele Canoane din Pedalion, astăzi prin acte oficiale hotărăște că: **cel care a alcătuit Pedalionul** - prin hotărâre sinodală - **este**

trecut în rândul Sfinților!

Iată un semn de încurajare pentru bieții creștini râvnitori, carii pătimesc pentru apărarea Sfintelor Canoane și care sunt luați în batjocură de lumea modernă când pomenesc de Pedalion!

Recunoașterea canonică a Sfântului Nicodim Aghioritul este un semn că darul Preasfântului Duh nu S-a depărtat din sânul Bisericii noastre, deși oamenii de azi au stricat multe rânduieli bisericești și râvnesc mai mult la moda celor din Apus.

Dar va veni și ziua (și cred că nu-i departe) când Păstorii cei fermecați de moda nouă se vor trezi și vor cunoaște că nu este potrivit să defaime Pedalionul, odată ce singuri au hotărât în sobor și au declarat la toată lumea că Monahul Nicodim, care a scris Pedalionul este Sfânt!

Trebuie să înțeleagă odată, Proestoșii, că dacă Nicodim este Sfânt, atunci și canoanele adunate de el în Pedalion trebuiesc cinstite! Căci dacă Pedalionul nu se ia în seamă, atunci cum putem zice că cinstim pe scriitorul Pedalionului?

Și dacă nu ascultăm de Sfintele Canoane, atunci înseamnă că nu cinstim nici pe Cuviosul Nicodim și nici pe Sfinții Părinți din vechime. Iar hotărârea care au făcut-o pentru canonizare (adică recunoașterea) Cuviosului Nicodim este ca o grămadă de cărbuni aprinși în capul celor care au hotărât aceasta. Pe marele apărător al Sfintelor Canoane și a vechiului Călindar l-au așezat între Sfinți, iar cartea Sfintelor Canoane și Călindarul vechi îl țin sub picioare!

Iată pentru ce se clatină pământul și se aprinde văzduhul cu înfricoșare. Iată pentru ce s-a speriat și a fugit de pe pământ iar calul cel Roșu din Apocalips (adică focul războiului) nechează mereu și-i gata să rupă legăturile.

Am mâniat pe Dumnezeu și Sfinții acum cer răzbunare că s-au defăimat învățăturile lor și s-a călcat în picioare așezământul lor! În vremurile acestea de înțepenire duhovnicească și de nepăsare generală, Sfânta noastră Biserică de Răsărit (așa prigonită și sărăcită cum este) ea totuși nu încetează de a revărsa darul ei asupra

celor bine credincioși iar cei împodobiți cu fapte bune Sfânta noastră Biserică le dăruiește cununa Sfințeniei și îi numără între «Fiii Ei cei întâi născuți.»

În Biserica cerească, Cuviosul Nicodim este de multă vreme între Sfinți și se roagă pentru noi pământenii la tronul Dumnezeirii, dar Soborul Bisericii pământești abia acum s-a gândit să-l cinstească așa cum se cuvine.

Lumina Sfântului nostru Părinte Nicodim, care a răsărit la ceruri acum 152 de ani, s-a vădit astăzi mai bine în Biserica de pe pământ, ca să lumineze tuturor!

Se bucură acum tot norodul creștinesc și Sfânta Biserică dănțuiește, cinstind pe marele scriitor bisericesc și pe alesul cinului călugăresc. Să dăm cu toții slavă lui Dumnezeu că nu s-a curmat niciodată șireagul sfinților Cuvioși, care merg pe calea cea strâmtă a crucii și aduc la ceruri prinosul nevoințelor pustnicești!

Câtă vreme Sfânta lumină se pogoară în Biserica noastră și sfinții odrăslesc în livada cea duhovnicească a Ortodoxiei, este semn că Dumnezeu este cu noi și adevărul Sfintei credințe strălucește mai mult decât soarele, spre biruința noastră.

Cum trăiește Cuviosul Nicodim Aghioritul

Cuviosul Părintele nostru Nicodim este floarea cea mai aleasă din grădina Maici Domnului (adică din Sfântul Munte), care a odrăslit în veacul din urmă.

Mireasma cea duhovnicească pe care a răspândit-o acest cuvios, a umplut Biserica Ortodoxă din toate părțile.

Prin viața lui cea sfântă, prin învățătura lui cea dulce, prin cărțile lui cele scumpe și de Dumnezeu insuflate, el a ajuns la măsura sfinților dascăli din vechime, alături de Sfântul Ioan Gură de Aur, de Sfântul Vasilie cel Mare și de Sfântul Ioan Damaschin și de alți sfinți mari.

S-a născut în ostrovul Naxului. A urmat o bucată de vreme la seminarul din orașul Smirna. Însă dorul de călugărie nu l-a lăsat să

termine școala. Ca o căprioară însetată a alergat la adăpostii liniștit al Mănăstirii.

În vremea când Cuviosul Părintele nostru Paisie era plecat din Sfântul Munte și punea începutul vieții de obște la noi în țară, cam pe-atunci a intrat Cuviosul Nicodim ca frate în Mănăstirea Sfântului Dionisie din Sfântul Munte (în anul 1775).

Însă n-a stat acolo decât doi ani, căci talentul lui pentru alcătuirea cărților l-a făcut ca să colinde întocmai ca o albină prin tot Sfântul Munte, pentru a aduna mierea cea duhovnicească: oriunde auzea că sunt cărți și însemnări vechi, mergea ca să le citească ori ca să le copieze pentru folosul de obște.

Pe cele care erau scrise într-o limbă grea și neînțeleasă, el le scria într-o limbă ușoară; pe cele greșite le îndrepta, iar pe cele necomplete, el le completa.

Viețile Sfinților, care erau atunci împrăștiate și netipărite, el le aduna la un loc. Scripturile greu de înțeles el le tâlcuia iar la Sfinții care nu aveau slujba în Minei el le alcătuia slujba în chip armonios. În scurte cuvinte, putem zice că nu era sfătuire de folos care să nu treacă sub pana lui; nu era vreo nedumerire care să nu fie dezlegată de el; nu era cuvânt duhovnicesc care să nu fie lămurit de el.

Când a aflat despre petrecerea minunată a Starețului Paisie de la Mănăstirea Neamțului, care era cărturar ca și dânsul, a dorit mult ca să meargă în România, spre a petrece în obștea vestită de la Neamțu.

Dar când s-a pregătit să meargă, a fost înștiințat prin descoperire cerească ca să nu părăsească Sfântul Munte, care avea nevoie de lumina învățăturii lui și de pilda vieții. Dorința lui era ca să găsească un povățuitor iscusit și învățat, așa cum era Cuviosul Paisie din România, însă Maica Domnului l-a ținut pe loc, ca să înflorească și să rodească în grădina cea Sfântă a Ei (în Sf. Munte).

Darul Sf. Duh s-a revărsat din belșug peste el și l-a făcut ca să lumineze ca un luceafăr în toată lumea pravoslavnică.

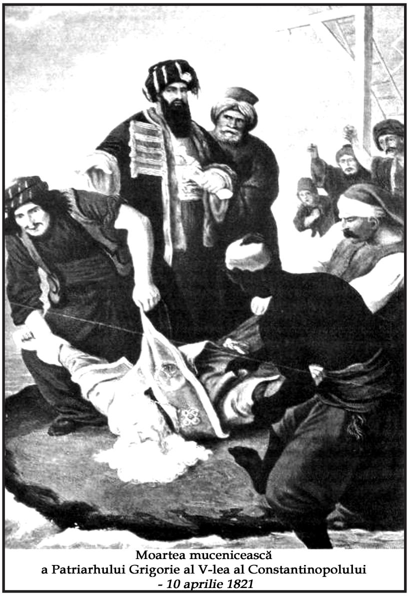
În vremea aceea, când mai toate națiile ortodoxe erau sub robia turcească și duceau lipsă de învățătură, smeritul Părintele nostru

Nicodim a adăpat pe norodul cel însetat la suflet cu sfânta lui învățătură.

Vorba lui simplă și dulce, sfatul lui cel plin de râvnă și de înțelepciune, a fost în vremea aceea, este și în ziua de astăzi, și va rămâne cât va fi lumea, ca o miere duhovnicească, care hrănește pe cel flămând la suflet și îndulcește pe cel amărât la inimă.

Talantul lui a fost pizmuit de mulți «frați mincinoși» (cum îi numește Sf. Apostol). Aceștia s-au luptat ca să oprească izvorul învățăturii lui și să-i ponegrească numele. Și poate scârba asta l-a făcut ca să se hotărască a merge în România (pe lângă alte motive).

Însă Dumnezeu astupa gura la toți vrăjmașii lui, căci toți Proestoșii cei duhovnicești până și însuși Patriarhul Țarigradului îl lăuda și prețuia cărțile lui.

Moartea mucenicească a Patriarhului Grigorie al V-lea al Constantinopolului - 10 aprilie 1821-

În Constantinopol era pe vremea aceea Patriarh Ecumenic Grigorie al cincilea, care mai pe urmă a suferit moarte mucenicească. Într-o vreme când Patriarhul Grigorie a fost silit de turci ca să părăsească Scaunul, s-a retras în Sfântul Munte și trăia în liniște, într-o chilie de lângă Mănăstirea Ivirul.

Cuviosul Nicodim fiind acolo în apropiere, la Sihăstria Capsala, era ajutat cu provizii de către Fericitul Ierarh și de multe ori vorbeau împreună, punând la cale luminarea norodului creștinesc, care zăcea în neștiință, sub jugul păgânesc. Mulți creștini din stăpânirea turcească au fost siliți ca să-și lepede Sfânta Credință.

Și toți care cunoșteau căderea și cereau pocăință, alergau în Sfântul Munte ca la un liman de mântuire. Aici aflau pe Fericitul Patriarh Grigorie, la care se mărturiseau. Acesta îi trimetea pe urmă la Dascălul Nicodim din pustia Capsalei ca să-i povățuiască. În chipul acesta, Cuviosul Nicodim a scos pe mulți din întunericul lepădării și i-a adus la pocăință curată, iar pe unii din aceștia i-a îndemnat ca să mărturisească pe Hristos înaintea stăpânilor păgâni.

Așa a primit moartea mucenicească Noul Mucenic Constantin din Idra. Pe acesta, Cuviosul Nicodim l-a întărit ca să mărturisească pentru Hristos și pe urmă i-a scris viața cu pătimirile lui, alcătuindu-i și slujba lui în chip minunat.

Din vremea aceea a rămas și o scrisoare a Cuviosului Nicodim, adresată către Patriarhul Grigorie pentru un monah român din Transilvania, care nu avea botezul adevărat.

IATĂ CUPRINSUL ACESTEI SCRISORI:

Prea Sfințite Stăpâne și dumnezeiescule Patriarh a toată lumea. Aducătorul acestei scrisori, care este de origine din Ungaria (adică Transilvania) și are Botezul (sau mai bine zis dezbotezul) fiind molipsit de întinăciunea latinilor, vine prin mijlocirea mea, către înalt Prea Sfinția voastră, cerând călduros să fie Botezat cu botezul Bisericii noastre de Răsărit. Deci atât el, cât și eu - ne rugăm de a voastră inimă următoare lui Hristos și apostolească, ca să trimiteți întărit prin ordin scris oficial pe numitul Monah nemonah (adică fără darul călugăriei) către Duhovnicul Român, Părintele Grigorie din Mănăstirea Pantocrator. Căci acela, fiind de același neam și de aceeași limbă cu dânsul poate ca să-l învețe și să-l înnoiască cu botezul nostru, precum el însuși și eu ne rugăm mai mult lui Dumnezeu ca după alte cereri de mântuire, să aibă și călătorie ușoară, să fie călăuzit la Tronul Preafericirii voastre și să aleagă calea cea bună spre folosul a tot norodul Creștinesc. Pentru aceasta, cerându-vă Rugăciuni, rămân socotindu-mă cel mai mic dintre slugile voastre.

(ss) Nicodim

Din actul acesta se vede cât de multă pază era în vremea aceea de a nu primi în mănăstire pe cei care sunt botezaţi prin stropire.

Despre locul acesta ne putem încredinţa şi din cărţile Cuviosului Paisie de la Neamţ, care nu primea nicidecum în obştea lui pe cei care veneau din Transilvania ori din Bucovina, unde se boteza prin stropire.

În vremea când trăia Cuviosul Nicodim la Sihăstria Capsalei a fost chemat de către Proestoşii Sfântului Munte ca să discute cu nişte clerici Papistaşi despre dogmele credinţii. Când s-a ivit Cuviosul în ograda Mănăstirii din Careia. Îmbrăcat flenduros şi cu opinci în picioare, Papistaşii s-au plâns Proestoşilor că asta este semn de batjocură pentru ei ca să stea de vorbă cu un asemenea călugăr mojic. Proestoşii însă i-au liniştit, dându-le oarecari lămuriri despre «flendurosul Nicodim.»

Când au început discuţia, fiecare vorbă rostită de monahul nostru era ca un fulger arzător pentru uscăturile (sau mai bine zis pentru secăturile) Papei. Chiar de la început le-a închis gura şi neştiind ce să mai zică, croncăneau ca nişte cioare, întrebând: «Mai sunt în Muntele Athos şi alţii la fel cu cel care a vorbit cu noi?.» Întrebarea asta a făcut-o către Epitropii Sfântului Munte, dar Cuviosul Nicodim, care era de faţă a luat-o înainte cu răspunsul, zicând: «Sunt o mulţime şi eu sunt cel din urmă!»

A mers odinioară la Sf. Munte un protestant din Germania şi căuta să ia în bătaie de joc simplitatea călugărilor. A declarat în faţa Epitropilor din Careia că el este Proorocul Ilie. Proestoşii au început a râde, crezând că au de-a face cu un nebun. Dar când a început el să le vorbească, au văzut că nu este nebun, ci este o undiţă primejdioasă pentru Ortodoxie.

Deci nepricepându-se ei cum să-i răspundă, s-au sfătuit ca să găsească pe cineva dintre călugări care să dovedească cu mărturii din Sfânta Scriptură că protestantul este mincinos (iar nu prooroc cum zicea el). Atunci şi-au adus aminte bătrânii de smeritul Dascăl Nicodim, care trăia în vremea ceea la o chilie, aproape de Careia.

Cuv. Nicodim s-a prezentat ca de obiceiu îmbrăcat în niște zdrențe și încălțat cu opinci de porc. Când l-a văzut Protestantul, a început a râde cu hohote. Atunci Bătrânii Proestoși i-au lămurit Cuviosului pentru ce este chemat, adică să dea răspunsul cuvenit proorocului mincinos.

Pricepând Cuviosul că ereticul își bate joc de călugări i-a zis:

«Va să zică ești Proorocul Ilie, Domnule.»

«Desigur (a răspuns neamțul)!.» Atunci Cuviosul i-a zis iarăși:

«Proorocul Ilie a avut tăierea-împrejur, dar Dumneavoastră?» (o aveți?)

La întrebarea asta, a rămas «Proorocul» cu gura căscată și a plecat fără să mai stea de vorbă cu opincarii din Sf. Munte. Toți carii veneau să ispitească pentru tainele credinții, dacă se întâmpla ca să vorbească cu Dascălul cel flenduros, nu mai avea poftă să râdă, ci plecau îndată rușinați.

Cuviosul Nicodim Aghioritul n-a făcut semne și minuni în viață, dar viața lui întreagă a fost o adevărată minune, prin roadele bunătății care au umplut lumea. Învățăturile lui au luminat norodul creștinesc și au întărit Biserica Ortodoxă în vremurile cele mai grele.

După mărturisirile Sf. Părinți, sfințenia omului nu se arată din săvârșirea minunilor ci din viața cea îmbunătățită. Minunile sunt lucrurile lui Dumnezeu și se fac mai mult pentru luminarea celor necredincioși și pentru întărirea celor slabi în credință, iar faptele cele îmbunătățite sunt roadele prin care se cunosc sfinții.

Iată ce zice Sf. Grigorie Teologul, în cuvântul de la înmormântarea Sf. Vasilie cel Mare: «Minunile pentru cei necredincioși, iar nu pentru cei ce cred. Semnele bărbaților Sfinți este viața lor cea după Dumnezeu și așezarea lor cea sfântă!»

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *«VIRTUTEA ESTE MAI PRESUS DECÂT MINUNILE»!*

Tot el mai scrie și aceasta: «Sfinții sunt acei care au credință dreaptă și viață curată. Chiar de nu săvârșesc semne, chiar de nu gonesc duhurile necurate, după cum Ioan, cel mai mare dintre toți

cei născuți din femeie, nu se pomenește nicăieri că ar fi făcut semne»! (vezi cuv. Sf. Ioan Gură de Aur la tâlcuirea Epistoliei către Filipeni).

Sfântul Ioan Botezătorul n-a făcut minuni în viață, dar a trăit ca Îngerii pe pământ și s-a învrednicit să boteze pe Mântuitorul lumii în apele Iordanului.

Tot așa, nici Cuviosul Nicodim n-a făcut minuni; dar viața lui a fost îngerească și a botezat milioane de suflete cu lumina cea sfântă a învățăturii sale.

Cărțile lui sunt ca niște făclii aprinse care luminează creștinătatea. Ele vor rămânea ca o călăuză de mântuire pentru toate veacurile. Dar ostenelile cele prea mari ce le-a suferit Cuviosul Nicodim la alcătuirea cărților i-au supt de timpuriu puterile și la vârsta de 60 de ani s-a stins din viața aceasta precum se stinge o făclie de ceară curată, pentru a răsări ca un luceafăr luminos în lumina cerească. Toată viața și-a petrecut-o în sărăcie și întru osteneli mai presus de fire. Călugării din Sf. Munte îi ziceau «Dascăl» (adică învățător) iar el se numea pe sine «Lepădătură» și câine mort; atâta era de smerit, încât oriunde se afla cu frații, tot locul cel mai de pe urmă îl căuta, umblând încălțat totdeauna cu opinci.

Cuviosul Nicodim Aghioritul n-a învățat Teologia la Universitatea din Atena și nici n-a colindat pe la școlile înțelepților din Apusul Europei (cum obișnuiesc domnii teologi de astăzi). El s-a adăpat numai cu apa cea limpede a Ortodoxiei din Mănăstirile Sfântului Munte, adică din Sfintele Scripturi. Dar razele învățăturii lui întrec toată știința înțelepților de astăzi, care cuprinde lustrul filozofiei, dar este lipsită de miezul credinții. Căci un bob de credință curată prețuiește mai mult decât vagoane întregi de știință lipsită de mustul credinții.

Este de însemnat că Monahii din Sf. Munte l-au socotit totdeauna pe Cuviosul Nicodim ca «Dascăl» al lor; așa îl numeau toți. încă de când era în viață. Iar după mutarea lui din viață, toți Monahii și toți creștinii care cunoșteau viața lui, îl socoteau ca pe

un sfânt. Capul lui a fost așezat într-o cutie de lemn, spre închinarea celor care cinsteau pomenirea lui. Pe fruntea lui este scris: «Aștept Învierea Morților», după cum a lăsat el cuvânt înainte de moarte.

Preafericitul și Marele Patriarh Ioachim al treilea, mergând în Sf. Munte, a îngenunchiat înaintea cinstitului său cap, îndelung rugându-se cu multe lacrimi ca să-l acopere în viață cu darul lui cel Sfânt. La urmă a sărutat cu evlavie cinstitul cap al Cuviosului zicând către cei de față:

«Cine nu socoate acest cap ca moaște de Sfânt să fie *ANATEMA!*.» Cu alte cuvinte, el este socotit ca sfânt cu mult înainte de a se hotărî în Sobor. Mulți dintre călugării aghioriți sărbătoreau pomenirea lui cu mult înainte de hotărârea Patriarhiei, căci toți erau convinși despre sfințenia vieții lui.

Numele lui a ajuns cunoscut și la Papistașii din Apus, care au avut de multe ori discuții cu el pentru credință și s-au spăimântat de darul înțelepciunii care locuia întru el. Însăși aceștia pe care i-a rușinat de multe ori Cuviosul Nicodim, l-au însemnat în cărțile lor, împreună cu sfinții ortodocși din vechime pe care îi cinsteau și ei (adică alături de Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Ioan Damaschin și Sf. Andrei Criteanul).

O, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Nicodime, care mult doreai odinioară ca să mergi la noi în țară, ca să petreci la obștea Cuviosului Paisie de la Neamțu, adu-ți aminte astăzi de scumpa noastră țară, cercetează-o cu duhul dintru înălțime și vezi ce fel de obște au făcut astăzi românii, după moda sovietelor! Fiii duhovnicești ai Cuviosului Paisie nu mai au loc azi în România; întreaga țară s-a prefăcut într-o obște, care luptă pe Dumnezeu și aleargă către rău! Tu, care ești neîntrecut la sfătuire și prea-dulce vorbire, vorbește și acum tainic, la inima Păstorilor duhovnicești de după «Perdeaua Roșie», ca să nu mai facă tovărășie cu Stăpânirea întunericului, ca să nu mai înjuge Biserica la carul sovietic, să nu mai facă slujnică pe Mireasa lui Hristos, care este Biserica.

Stihuri de umilinţă

Care doreai odinioară
Ca să trăiești la noi în țară,
Acuma caută din ceruri
Și vezi pe fiii României
Cum poartă jugul tiraniei.

Cu Sf. Stareț de la Neamț
Să dai acuma ajutor
Prea necăjitului popor
Iar tabăra înșelăciunii
Din vatra noastră strămoșească
Degrab să se risipească!

În țara noastră primitoare
Acuma nu mai este «soare»
Cu razele de libertate
Căci vântul de la Miazănoapte
Aduce negură de moarte.

Cu darul tău cel sfânt, Părinte
Să mângâi pe cei necăjiți
Și să dezlegi pe cei robiți
Iar pe organele pierzării

Nicodime, prea-fericite
Care hulesc Sfânta Credință
Întoarce-i către pocăință!

Învățătura ta cinstită
Să fie iarăși folosită
De neamul nostru românesc
Și «coarnele lui Veliar»
Să nu se mai înalțe iar!

Pedalionul scris de tine
Să fie nației Creștine
Ca o duhovnicească cârmă
Iar cartea «Celor cinci simțiri»
Oglinda Sfintei mântuiri.

În viața noastră necăjită
Și de Păstorii buni lipsită,
La toți creștinii pravoslavnici
Luceafăr să ne fie-n cale
Sfințenia vieții tale!

N.B. Cuv. Nicodim dorea mult să meargă la chinovia Cuv. Paisie de la Neamțu, însă prin semne cerești a fost oprit. Prăznuirea lui se face la 14 Iulie.

ADAUS SPRE LĂMURIRE

Când lipsesc povățuitorii cei buni, când duhul lumesc caută să înăbușe sfânta credință, când slugile lui Antihrist se grăbesc să întunece adevărul, atunci Pedalionul Sfântului Nicodim ne arată ca o busolă încotro să mergem, iar cartea lui «Nevăzutul Război» ne învață cum trebuie să folosim armele cele duhovnicești; pe urmă

«Hristoitia», adică cartea bunelor obiceiuri ne dăscălește cum să ne purtăm în viață, iar cartea celor Cinci Sfințiri ne servește ca o strajă neadormită pentru suflet.

În sfârșit, toate cărțile lui, care sunt mai mult de o sută, le avem ca pe niște proptele de mântuire în toată viața noastră.

CÂTEVA CANOANE DIN PEDALION

CARE OPREȘTE A NE RUGA CU CEI DE ALTĂ CREDINȚĂ

Al 10-lea Canon al Sfinților Apostoli oprește a ne ruga împreună cu ereticii și schismaticii, măcar în casă de s-ar afla, se afurisește și să nu fie primit la Sfintele Taine (adică să se împărtășească).

Canonul 45 al Sf. Apostoli poruncește:

Episcopul sau Preotul sau Diaconul, care numai s-ar ruga cu ereticii să se afurisească și dacă l-ar primi să slujească ca preot să se caterisească.

La tâlcuirea Canonului 47 al Sf. Apostoli scrie Sf. Nicodim Aghioritul că latinii sunt eretici și nu au nici botez, nici Preoție, și dacă vreun Preot nu botează pe cei care se întorc la Ortodoxie, se afurisește.

Și Canonul 33 din Laodicheia oprește, cu eretici și cu schismatici a te ruga.

Canonul 6 și 7 de la Soborul I Ecumenic poruncește: că cele de la început obiceiuri să le păstrăm.

Canonul 1 al Sf. Vasilie cel Mare tot așa zice că ereticii și schismaticii trebuie să se boteze.

Sfântul Sfințit Mucenic Chiprian tot așa zice că ereticii și schismaticii să se boteze.

Iar câțiva din Slujitorii Sfântului Altar din ziua de azi, defăima aceste Sfinte canoane, numindu-le «Barieri ruginite.» Canoane insuflate de Duhul Sfânt, prin Sf. Apostoli și prin Sf. Părinți ai celor șapte Sfinte Soboare Ecumenice. Zic că Canoanele de multă vechime pe care o au, au ruginit. Nu zic că ei de multă grăsime, și nefrică de Dumnezeu li s-a întunecat mintea și au năpârlit, căzându-le și părul și barba și mustața, făcându-se ca femeile. Cum e chipul Domnului și al Sfinților și cum e chipul lor? De aceea, Sfintele Canoane ale Sfinților ei le calcă în picioare. Dar predică sus și tare că sunt «Ortodocși.»

De ziua onomastică a Părintelui Sava Duhovnicul, spre aducere-aminte

Blagosloviți, Preacuvioase Părinte Sava,

Prin mila lui Dumnezeu și cu rugăciunile Sfinţiilor Voastre, eu nevrednicul sunt liniștit și mulțumit la Schit.

Nu am viață nevoitoare, căci trupul meu este mereu cuprins de boală ca și Sfinţia Voastră. Dar nădăjduiesc că mila cerească nu mă va părăsi, ci va socoti boala spre împlinirea pocăinței.

Să nu credeţi că eu v-am uitat, dacă vă scriu așa de rar. Cunosc necazurile Sfinţiei Voastre și pentru asta nu vreau să vă amărăsc și eu cu neputințele mele și să vă îngreuiez.

Eu sunt azi ca un mort între cei vii, care nu aduc nici un folos la nimeni, ci fac numai greutăți fraților.

Cei care se ostenesc pentru mine, păcătosul, vor avea plată mare de la Dumnezeu, căci nu se îngrețoșează de neputința și nevrednicia mea. Ei mă ajută cu toată dragostea ca niște îngeri și pentru că fac slujbă în nume de pustnic, vor avea plata nevoinților pustnicești. Dar eu nu știu ce voi avea, căci numai cu numele sunt pustnic, iar cu faptele sunt ca și smochinul cel neroditor. Trândăvia și nesimțirea mă biruiesc, iar rânduiala nu o împlinesc. Cred că știi procopseala mea de la alții. Dar Bunul Dumnezeu mă așteaptă și mă hrănește cu îmbelșugare. Am auzit într-o vreme că v-ați săturat de Vitania și ați spus că doriți să veniți aici la mine. Vă mărturisesc că m-am bucurat în suflet și m-aș simți fericit să vă slujesc până la moarte, cu toată inima.

Până acum nu m-am învrednicit să vă ajut cu nimica, măcar că Sfinţia Voastră m-ați ajutat totdeauna. Acum Sihăstria nevrednicului Ioan este mai aproape de Sfinţia Voastră și atunci când nu vă place la Ierihon, puteți veni la Schit, unde aveți liniște și ajutorul fiilor duhovnicești. Eu lărgesc adăpostul ca să aveți înlesnire ca și chilia veche a Sfinţiei Voastre.

Acum, eu sunt mulțumit că ați venit la Ierihon, unde vă pot sluji surorile noastre mai bine decât la Vitania.

Din Limonar am scris puțin căci nu m-a lăsat căldura și pe urmă boala.

Cu smerite închinăciuni vă rog să mă iertaţi pe mine, că nu pot veni la Ierihon, pentru multele mele neputinţe, dar am mângâierea că sunteţi aproape, iar cu dragostea părintească locuiţi totdeauna în inima noastră.

Sfintele rugăciuni ale Prea Cuvioşiei Voastre, să mă acopere şi pe mine nevrednicul fiu duhovnicesc.

Ioan Ieromonahul

Prea Cuvioase Părinte Sava,

Vă trimit această fotografie a Prea Cuvioşiei Voastre pe când am găsit-o la Părintele Procopie şi o păstrez ca pe o scumpă amintire. Când mă uit la dânsa, în peştera mea, îmi pare că eşti aproape de nevrednicia mea şi mă mângâi.

Vă rog foarte mult să vă iscăliţi pe dosul fotografiei şi daca vă aduceţi aminte scrieţi şi anul (peripu) când v-aţi fotografiat, precum şi data când vă iscăliţi. Iar după asta, când este prilej, să-mi trimiteţi înapoi fotografia. Am auzit despre tulburările care sporesc în Mănăstirea Sfântului Sava şi m-am întristat.

Cu gândul la boala Sfinţiei Voastre şi la nevoile duhovniceşti din Mănăstire, eu am alcătuit aceste «Stihuri», cu multă durere de inimă.

Urmează «Stihuri către Părintele Duhovnic Sava.» La urma Stihurilor, se află această însemnare:

Aceste versuri au fost trimise Părintelui Duhovnic Sava prin Noiembrie 1955, când se afla bolnav şi descurajat la Ierihon. Din cauza tulburărilor care erau atunci în Mănăstirea Sf. Sava, eu l-am îndemnat să mai scuture puţin boala şi să întărească pe fraţii cei slabi la suflet şi învrăjbiţi. În adevăr s-a făcut atunci mai bine şi a mers la mănăstire. O bucată de vreme a fost mai vioi, iar în anul 1957 a căzut în paralizare.

Pentru asta la 1 Noiembrie 1957 am făcut un apel către toţi fraţii noştri români din Palestina, ca să ajute pentru Sfântul Maslu. În acea scrisoare am adăugat şi versurile de mai sus spre aducere

aminte.

Ieroschimonah Ioan Iacob

O Rugăminte către frații noștri români din Palestina și mai ales către maicile de la Eleon și din Ierusalim, pentru Părintele noastru Sava Duhovnicul.

1 Noiembrie 1957.

Scrisă la Schitul «Sf. Ana» din valea Hozevei de către nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob (Savait) fost Egumen la Sf. Iordan. O rugăminte frățească pentru Părintele nostru Duhovnic Sava.

Fraților și surorilor întru Hristos,

Care sunteți fii și fiicele duhovnicești ale Părintelui Sava, vă rog să dați puțină atenție la cele ce vreau să vă spun aici, eu - care sunt cel mai mic dintre fiii lui duhovnicești și cel mai nevrednic dintre frățiile voastre:

Bătrânul nostru Duhovnic a ajuns într-o stare grea de suferință și la ajutorul doctorilor nu mai este nădejde, iar noi nevrednicii nu putem să-i facem mângâiere. Însă datoria pe care o avem față de el (mai ales noi românii) este așa de mare, încât întrece orice datorie pe care o avem față de alți pământeni.

La cei mai mulți dintre noi, el ne-a fost și «născător» și povățuitor sufletesc. Părintele nostru Duhovnic n-a fost pentru noi numai călăuză pentru suflet, el a fost și «Balsamul de alinare» la toate nevoile și la toate suferințele noastre prin străini.

Pentru noi, sărmanii și înstrăinații de patrie, el ne-a fost «tată și mamă», atât pentru suflet cât și pentru trup. Ne-a ridicat sarcina păcatelor la cei mai împovărați, ne-a dat veșmântul mântuirii la cei neîmbrăcați, ne-a dat sprijin la cei nevoiași și slabi!

Cine dintre noi n-a rămas mișcat de multa lui bunătate și de blândețea lui cea părintească? Cine s-a dus la el n-a fost ușurat la suflet și mângâiat? El pentru toți s-a jertfit și de multe ori a suferit ocară și necinste pentru hatârul nostru. Până în ziua de azi sunt mulți care îl ponegresc și-l osândesc din cauză că a ținut parte

bieților români. L-au defăimat mereu potrivnicii lui din cauza noastră, dar el n-a luat în seamă strigătele lor, ci a arătat aceeași dragoste și aceeași sprijineală totdeauna pentru noi, săr-manii. În inima lui cea largă, el pe toți ne-a cuprins și căldura dragostei lui pe toți ne-a mângâiat.

Astăzi, când el nu mai poate, noi să nu fim nepăsători. Să căutăm fiecare ca să-i dăm ajutor. Eu știu că multe dintre Sfințiile voastre sunteți gata să jertfiți orice ca să-i faceți lui ușurare, căci toate sunteți recunoscătoare față de bunătatea lui, dar n-aveți cum să-l ajutați.

În starea în care se află el astăzi, un singur ajutor ar putea să-l mai folosească și anume: Sfânta Rugăciune. Eu nu mă îndoiesc, ci sunt încredințat că toți faceți rugăciune pentru ușurarea lui. Încă cea mai puternică și mai primită rugăciune pentru bolnav este «Rugăciunea Credinții» adică Sfântul Maslu. Pe aceasta o poruncește Sf. Apostol Iacob, Fratele Domnului și are cea mai mare putere când este însoțită de pocăință.

Acum doi ani de zile, când a pogorât prima dată Părintele Sava la Ierihon (fiind foarte bolnav și descurajat), eu i-am scris versurile acestea și l-am rugat să mai ție curajul și să nu ne părăsească. Iată cum îi scriam atunci: urmează Stihurile către Părintele Duhovnic Sava.

Deci scriindu-i atunci aceste rânduri, bătrânul nostru Părinte m-a ascultat și (cu darul lui Dumnezeu) s-a mai întărit. Dar acuma oare mă mai ascultă? Mai poate oare scutura povara boalei, ca să ne fie iarăși mângâiere sufletească?

Vai! Acum mâna lui cea sfințită, pe care o punea cu milă pe capetele noastre cele împovărate (dându-ne la toți ușurare); mâna aceea prietenească s-a făcut ca plumbul de grea, iar picioarele lui cele neobosite, care alergau mereu în urma noastră (ca după niște oi răzlețite) acum ele cu greu se mai mișcă. Astăzi doar ochii lui cei blânzi și inima lui cea caldă ne caută cu nerăbdare, dar nu ne poate vedea sărmanul, căci toți suntem departe, departe în țara cea străină a nesimțirii și a învrăjbirii frățești.

O, suflete al meu, ticăloase, pentru ce nu ți-ai venit în fire cu un ceas mai înainte să te pocăiești mai aproape de el, ca să nu mai amărăști și tu bătrânețea celui care ne-a fost dulceață în viața asta necăjită?

Plângeți, fraților, împreună cu mine, nevrednicul. Căci nu știm dacă vom avea parte de un asemenea Părinte blând și îngăduitor ca Părintele Sava! Eu nu mai îndrăznesc să-l rog pentru slujbă, căci el așteaptă ajutorul nostru (ca să ne rugăm pentru el).

Pentru aceasta am socotit ca să i se facă la Eleon Sf. Maslu și să trimitem în loc de felicitare, puțin untdelemn sfințit amestecat cu lacrămele calde ale fiilor și fiicelor duhovnicești, care nu pot să-l uite niciodată. Să spălăm cu lacrimi curate zapisul greșalelor noastre și prin asta cred că se va ușura suferința prea scumpului nostru Părinte duhovnicesc.

Poate vă mirați că vă scriu sfințiilor voastre despre Maslul Părintelui Sava. Iată pentru ce scriu asta:

Părintele nostru duhovnic și-a pus sufletul său chezaș pentru noi, românii, și de multe ori a făcut pogorăminturi prea mari pentru a ne face mai ales nouă înlesniri. A trecut cu vederea rânduielile de obște (de pildă cum au fost călugăriile) numai ca să ne ajute și să ne mângâie pe noi, care eram ca oile fără păstor.

Aceste pogorăminturi n-ar fi nici o greutate pentru sufletul lui cel curat, dacă noi am fi păzit rânduiala noastră cum se cuvine; însă cu durere trebuie să mărturisim că toți ne-am abătut și de multe ori am făcut și mărturisirea cu vicleșug. N-am avut toți mărturisirea curată, iar el - ca un milostiv - ne-a dăruit la toți dezlegare (căci neștiind bine limba, ușor se înșală duhovnicul).

De multe ori, blândețea și simplitatea lui au fost rău folosite de către noi, nevrednicii. Știind că toate le crede și pe toate le iartă, ne-am făcut prea mult voile noastre, nu ne-a mustrat cu asprime.

Iată, de pildă, acum în urmă am aflat de la el că mulți din fiii lui duhovnicești nu fac deloc mărturisire (ca cei fără prihană) iar alții o fac falsă - și asta durează ani de zile și poate o viață întreagă.

Însă dezlegare primesc regulat și se împărtășesc, iar povara noastră o ridică el singur. Oare puțină răspundere are pentru aceasta? Alții iarăși sunt învrăjbiți, zavistuindu-se, însă la împăcare nu se pleacă, nici de Sfintele Taine nu se sfiesc.

Fraților și surorilor, pentru dragostea lui Hristos, să ne socotim fiecare cu ce l-am împovărat pe bietul nostru Duhovnic și să-i facem puțină ușurare. Unul să socotească câți ani a păcătuit în ascuns și n-a mărturisit, altul să vadă cum și-a păzit canonul rânduit de el, iar alții să-și aducă aminte câți ani de zile au fost învrăjbiți și neîmpăcați, primind Sfintele Taine cu nevrednicie.

Să răscolim fiecare trecutul nostru și să vedem dacă nu cumva haina pocăinții noastre este roasă de molii (adică de păcate de moarte cum este: mândria, iubirea de arginți, zavistia, desfrânarea, lăcomia pântecelui, mânia și trândăvia). Să ne închipuim că boala Părintelui Sava este pentru păcatele noastre, de care nu ne îngrijim. Ceea ce s-a cuveni să pătimim noi toți, o primește acum el singur, ca un chezaș al sufletelor noastre. Cei care socotim că l-am împovărat, suntem datori să ne pocăim cu tot dinadinsul, descoperind la duhovnicul din Mănăstire toate cele ascunse și nemărturisite, dar mai cu seamă trebuie să punem capăt la orice vrajbă între noi.

Acum la începutul Postului, să punem toți mână de la mână - după puterea fiecăruia - și să plătim ca să i se facă Sf. Maslu la Eleon. Ceea ce se cuvine să facă bolnavul înainte de Sfântul Maslu, să facem noi toți, care i-am pricinuit boala.

Dacă hotărârea de sus este ca să mai trăiască, atunci va dobândi sănătate, iar dacă este chemat la cele veșnice, atunci va merge în pace, cu sufletul ușurat. Noi trebuie să fim mărturisiți și împăcați.

Dar iată - parcă văd - că unii vor zice în gândul lor: «Oare tocmai noi ne-am găsit să-i facem Maslu Părintelui Sava? Nu sunt oare destui preoți la Sf. Sava și la Patriarhie ca să-i facă Sf. Maslu?»

Așa este. Sunt și bani, sunt și preoți acolo, care ar putea să facă Maslu în toată ziua, însă nu este destulă dragoste, și pe urmă alții nu simt atâta datorie față de Părintele Sava, precum simțim noi,

românii.

Ei dacă fac ceva, o fac aceasta din ceea ce prisosește și ca să împlinească tipicul, pe când s-ar cuveni ca din sărăcia noastră să jertfim toți câte puțin și să aducem ca un semn de recunoștință slujba aceasta a Sf Maslu.

Plata nu este mare lucru pentru slujbă; ar putea s-o facă și o singură persoană mai chiabură, însă scopul este ca toți să luăm parte la plată pentru săvârșirea Tainei, după cum toți ne-am folosit de la Părintele nostru. Să fie aceasta ca cei doi bănuți ai văduvei din Sfânta Evanghelie.

Deci fraților și surorilor, după cum altădată Părintele nostru Duhovnic era părtaș la suferințele și necazurile noastre, ale tuturor, tot așa s-ar cuveni ca și noi acum să fim părtași cu toții la suferințele lui, adică să ne doară și pe noi durerea lui.

Viața lui a fost curată ca aurul și poate n-ar fi slobozit Dumnezeu această boală înfricoșată, dacă nu eram noi, ca să-l îngreuiem cu răutățile noastre.

Să nu credeți, fraților, că este puțină răspundere pentru cel care mărturisește și călugărește. El se pune chezaș atunci când îl dezleagă pe cel mărturisit, mai ales când este călugărit chiar de el. Noi toți făgăduim să ne îndreptăm, dar numai Dumnezeu știa cum să ne păzim făgăduința. El însă totdeauna dă cuvânt de chezășie înaintea lui Dumnezeu și ne acoperă. De multe ori duhovnicii cu viață curată, se osândesc din cauza pogorământului prea mare pe care îl fac cu alții și nemustrarea. Dar iarăși sunt și duhovnici care se sfințesc prin fiii lor duhovnicești pe care îi țin din scurt și îi vindecă sufletește.

Roadele duhovnicului sunt fiii lui duhovnicești. Răspunderea duhovnicului este mai mare decât a egumenului și a patriarhilor, căci proestoși sunt mulți, iar părinți sufletești sunt rari, cum zice și Sf. Apostol Pavel *«Căci de ați avea zece mii de dascăli întru Hristos, dar nu mulți părinți»*. *(Epistola I către Corinteni).*

Deci părinții noștri cei sufletești sunt mai scumpi decât orice

persoană din lume, căci prin ei ne naștem duhovnicește și prin ei creștem întru Hristos (adică sporim) și mântuirea noastră este strâns legată de persoana lor. Să purtăm deci și noi cum putem sarcina neputințelor Duhovnicului nostru și a binefăcătorului neamului nostru (prin rugăciune noastră și prin pocăință curată), după cum și el a purtat o viață întreagă sarcina păcatelor noastre și atunci fraților și surorilor, vom împlini legea lui Hristos, precum ne învață și Apostol Pavel, zicând: *«Purtați sarcina unul altuia și așa pliniți legea lui Hristos»* *(Cartea către Galateni).*

Cinstitul meu părinte,

(2 Ianuarie 1958)

Nu ți-am scris de praznic, căci mă gândeam că vei avea mulți oaspeți și multe scrisori din altă parte.

Și în adevăr iată acum aflu că ți-a venit Oaspetele cel Mare cu scrisoarea de chemare... N-ai mai așteptat să vie și anul acesta primăvara cea dorită, ci te-ai grăbit să mergi singur acolo unde este veșnic primăvară! Cu puține zile mai înainte ai dorit să pogori la vale, mai aproape de Sf. Iordan, ca să te încălzești afară la lumina soarelui la Ierihon.

Dar văzând că ucenicii se împotrivesc, ai lăsat chilia și te-ai urcat aproape de «Soarele cel Veșnic», care îndulcește toate și nu apune niciodată!... Ai trimis ucenicului din peșteră cojocul tău părinte, ca și oarecând Ilie Proorocul la înălțarea sa. Parcă ți-ar fi spus inima că de-acum să nu mai răcești. Te-ai îmbrăcat acum în altă haină, mai albă ca zăpada, care nu se mai învechește niciodată. Ai lepădat trupul cel greoi și neputincios și te-ai făcut mai ușor ca o pasăre. Acuma nu mai este nevoie să strigi la ucenic ca să te «ridice», căci te-ai ridicat mai sus decât noi, pământenii. Dar să ne iertați pe noi, nevrednicii tăi fii, că prea multe dureri și prea multe greutăți ți-am pricinuit în lumea asta. Bunul Dumnezeu să-ți plătească din belșug blândețele și mila pe care ai arătat-o către toți și mai ales către noi, românii cei nemernici și prea obijduiți.

Să nu vă mirați, fraților, că scriu aceste rânduri, acum, a patra zi după îngropare; Părintele nostru nu s-a despărțit cu totul de noi. Deși cu trupul s-a mutat de la noi, însă duhul lui priveghează asupra noastră din înălțime, căci pe cât de mare i-a fost dragostea pentru noi, pe atât de mare este și îndrăzneala la Scaunul cel Ceresc. S-a stins făclia noastră duhovnicească de pe pământ, ca să răsară mai luminos în lumea veșniciei. De vom urma sfaturile și pilda vieții lui celei curate, atunci el nu va înceta să lumineze și să mângâie cu darul său pe toți.

Biserica din ceruri este strâns legată cu cea de pe pământ. Atât numai că cei trecuți din viață alcătuiesc Biserica celor întâi născuți, adică Biserica Biruitoare, căci ei și-au terminat lupta vieții și nu mai au războaie și tulburări. Iar noi, cei rămași, avem încă de luptat și pentru asta Biserica celor de pe pământ se zicea Biserica Luptătoare, dar ea este una cu cea din ceruri.

✠

Spre aducere-aminte de scumpul nostru părinte, Sava Ieroschimonahul

În Cartea cea către evrei, Sfântul Apostol Pavel ne poruncește, zicând: *«Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, care v-au grăit cuvântul lui Dumnezeu și privind la săvârșirea vieții lor, să le urmați credința.» Cap. 13-7.*

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur ne învață următoarele: «De voiești ca să cinstești pe răposatul tău, cinstește-l prin Psalmi și prin o viață creștinească. Fă milostenie pentru el și dă să facă Liturghii pentru numele lui.»

«Oricum ar fi el, lucrul acesta este foarte bun, căci de este el în chinuri, se izbăvește prin rugăciunile tale, împreună cu ale Bisericii. Și îndată ce se izbăvește, acest suflet va sta rugându-se pururea lui Dumnezeu, cu osârdie, pentru binele și mântuirea acelui suflet, prin care el a dobândit mântuirea și care locuiește încă pe

pământ. Și nu va înceta rugându-se, până ce acest suflet se va bucura și el de mântuirea sa (adică de fericirea aceluia) întru împărăția lui Dumnezeu.»

Însemnare: *Rog pe frații noștri, care citesc aceste cuvinte, să mă ierte că n-am putut trimite mai înainte de Sâmbăta morților caietul. Aceasta din cauza neputinții mele. Unele cuvinte au mai fost trimise la Eleon, fiind scrise cu creionul. Acum am mai adăugat și altele. Știu că toți îl pomenesc pe scumpul nostru Părinte, dar eu simt ca o datorie ca să vă aduc aminte, mai ales acum la începutul Postului, când se face mai multă rugăciune și poate să-l pomenească fiecare la chilie. Căci deși la Biserică nu fac pomeniri totdeauna, însă îndeosebi nu este oprit niciodată a ne ruga pentru cei răposați.*

Stihuri întru cinstită-pomenire a Părintelui nostru Sava Duhovnicul

Duioasă versuire celui plecat

Duhovnicului Sava, Ieroschimonahul

Fotografia Duhovnicului Sava Ieroschimonahul. *Pe această fotografie, Sfântul Ioan Iacob a scris versurile din stihurile 1,4,5 și 6 din poezia «Duioasă versuire celui plecat.»*

Însemnare: Unul dintre fiii duhovnicești ai Părintelui Sava, mi-a spus că s-a rugat mai cu dinadinsul pentru el ca să afle în cel stare se află în lumea cealaltă. La un an de zile după săvârșirea lui, l-a visat că era cam scârbit. Întrebându-l cum se află, i-a răspuns că nu se poate odihni, câtă vreme o parte din copacii lui sunt în stăpânirea boierului. Persoana care a visat

n-a priceput despre care «boier» este vorba, dar îmi spunea că i-a arătat cu degetul niște copaci înstrăinați, care trebuiau răscumpărați.

Eu nu cred visele, dar știu că persoana care a văzut aceasta este vrednică de crezare și a făcut multă rugăciune pentru cel răposat. Pentru aceasta mai fac însemnare prin foile mele spre pocăință (ca să fie spre ușurarea Părintelui Sava), dar unii se zburlesc și nu primesc nici fotografia lui. Eu însă caut să împlinesc datoria față de binefăcătorul nostru, care mi-a poruncit aceasta.

Întru Cinstita Pomenire a Părintelui Nostru Sava Duhovnicul

Au trecut doi ani de zile de când s-a dus de la noi prea scumpul nostru Părinte, care a fost izvor de mângâiere, mai ales pentru noi românii. Acum trupul lui cel mult obosit s-a topit ca ceara, după cum și viața lui întreagă a fost ca o făclie de ceară curată în sfeșnicul duhovnicesc.

S-a stins făclia noastră cea duhovnicească, care ne-a călăuzit pașii sufletului și ne-a mângâiat viața noastră cea necăjită. S-a stins de pe pământ ca să răsară mai luminos în lumea veșniciei.

În cimitirul cuvioșilor Savaiți, alături de mormântul Sfântului Sava, n-a rămas decât osemintele Duhovnicului nostru, dar în inima celor care l-au cunoscut, el a rămas întreg, așa cum a fost întotdeauna, cu chipul lui cel blând și cu vorba lui dulce.

Cei străini poate că îl vor uita degrabă, însă românii din Palestina, care nu aveam mulți Părinți, nu putem să-l uităm până la moarte, așa după cum zice Sf. Apostol Pavel: *«Că chiar de vom avea zece mii de dascăli, dar nu mulți Părinți», că întru Hristos Iisus, el ne-a născut pe noi», (vezi Corinteni Cartea I).*

Într-adevăr, pe mulți dintre noi ne-a născut duhovnicește (prin Botezul călugăriei) și pe toți ne-a povățuit și ne-a sprijinit în tot chipul și în toate împrejurările.

A fost ca un înger păzitor pentru noi și ca un izvor nesecat, care ne-a îndulcit necazurile și ne-a stins arsura păcatelor.

N-am fost vrednici de părinteasca lui dragoste; pentru aceasta, ne-a părăsit degrabă, fără să ne lase un urmaș vrednic, care să poată împlini lipsa Cuvioșiei sale. Ne-a lăsat singuri ca pe niște oi fără păstor, înconjurați de primejdii și de sminteli, în vremurile acestea grele.

Fraților și surorilor duhovnicești, nourii de ploaie se depărtează de la noi și în locul lor se îngrămădesc nourii de necazuri și de tulburări în toată lumea. Omenirea însetează de sânge și cheltuiește toată vlaga pentru fabricarea de arme ucigătoare. Lumea a ajuns astăzi ca un cazan, care clocotește de patima urei și a necredinței.

Când se va umfla cazanul de focul patimilor, atunci se vor aprinde toate națiile de pe pământ și Dumnezeu să ne păzească de grozăvenia războiului celui de pe urmă. Veștile sunt cântate frumos la radio și politica vicleană le împodobește cu minciuni, dar o biată lume stă astăzi deasupra prafului de pușcă. O singură scânteie ajunge ca să aprindă tot pământul (adică o pricină). Și scânteia aceasta poate să sară pe negândite și de acolo de unde nu te aștepți.

Cu alte cuvinte, vreau să spun că moartea ne pândește în toată clipa. Dar până vine războiul, mai vin și alte încercări grele. În unele părți ploile îneacă lumea, iar în alte părți bântuiesc cutremure mari și secetă, pe care o putem vedea și la noi. În urma acestora vin lipsurile, vine foametea și felurite boli molipsitoare.

Să ne gândim deci fraților, că poate mâine-poimâine vom fi chemați și noi în lumea veșniciei, unde ne așteaptă Părintele nostru Sava. Să ne gândim cu ce ochi, oare vom întîmpina în fața lui, înaintea Scaunului Dreptății, unde se vădesc toate cele ascunse ale omului.

Să ne facem socoteală ce vom răspunde la Scaunul Dreptății, unde va fi de față și Părintele nostru Duhovnicesc. El și-a făcut datoria față de noi. S-a străduit ani de zile ca să ne ușureze sarcina păcatelor și să ne îndulcească amarul vieții.

Se cuvine deci ca și noi să ne facem datoria față de el. Mai întâi de toate, dacă noi vom purta grijă de sufletul nostru; atunci va simți și el mai multă ușurare și mângâiere. Acum el nu mai poate face nimic pentru sine, ci așteaptă ca să rodească mila și osteneala pe care a făcut-o cu noi, după cum plugarul așteaptă să rodească semănătura sa. După moarte, răposații așteaptă ușurare de la cei vii, care au rămas îndatorați față de ei. Acum să ne facem socoteală, fraților, oare cine sunt mai îndatorați față de răposatul nostru Părinte. Au nu suntem noi, românii din Palestina? Dintru aceasta putem înțelege că de la nimeni nu așteaptă Părintele Sava mai multă pomenire și mai multă rugăciune spre ușurare, precum așteaptă de la noi. Acolo unde a semănat mult, de acolo așteaptă să răsară și pomenire mai deasă însoțită de mai multă dragoste și recunoștință. Pomenirea răposaților nu înseamnă numai Parastase și lumânări. A pomeni pe cei scumpi ai noștri, nu înseamnă ca să le scriem numai numele în pomelnic și să plătim gologani. Căci nu pot să plătească toți și întotdeauna Parastase sau alte slujbe pentru ce răposați. Răposații nu așteaptă jertfa de gologani de la cei săraci, ci așteaptă mai cu seamă cucernică aducere-aminte în vremea rugăciunilor care se fac la Biserică, precum și a celor de la chilie. Aceasta este o jertfa pe care o poate face fiecare dintre noi, oricât de săraci și oricât de neputincioși am fi noi. Câte un strop de rugăciune când se adună de la toți, se face cu vremea ca un nour de tămâie mirositoare, care se urcă la Scaunul Slavei, spre folosul celui răposat.

Dacă nu putem mai mult, cel puțin să facem zilnic câteva închinăciuni pentru odihna sufletului său, după numărul anilor cât ne-a fost duhovnic la fiecare dintre noi. Iar cine nu poate să facă nici aceasta, atunci să-l pomenească măcar cu mintea, la vremea pravilei (atât la Biserică, cât și la Chilie).

Să nu vă mirați că vă îndemn ca să faceți aceasta pentru Părintele nostru. Căci chiar de n-ar avea nici o greutate în lumea cealaltă, noi totuși suntem datori ca să facem rugăciuni pentru el, pentru ca fericirea lui să fie deplină și câștigând mai multă îndrăznire către Domnul să mijlocească și pentru mântuirea noastră.

De multe ori, persoanele care au avut dregătorie duhovnicească (cu răspundere) cum sunt duhovnicii și egumenii, au întâmpinat greutăți în lumea cealaltă, din cauza fiilor duhovnicești, care au rămas în viață neîndreptați. Deși răposații au avut viață curată, însă păcatele străine (pentru care ei au fost chezași) le-au făcut greutăți.

De aceea, și răposatul noastru Duhovnic poate să aibă oarecare piedici din cauza noastră.

Dacă ne vom cerca mai bine conștiința noastră, eu cred că mulți dintre noi, ne vom găsi în neregulă, adică cu multe lipsuri duhovnicești. Și aceste lipsuri ale noastre, pot aduce greutăți în lumea cealaltă Părintelui nostru Duhovnic. Mai ales dacă noi am fost nepăsători pentru suflet din cauza bunătății lui și a pogorământului prea mare, care l-a făcut pentru noi. Adică dacă nu ne-a mustrat pe noi cei obraznici și dacă nu ne-a oprit de la cele sfinte pe cei care am fost nevrednici. Sfântul Ierarh Climent (urmașul Sf. Apostol Petru), deși era sfânt cu viața, totuși n-a avut încredințarea de iertăciune pentru pogorământul ce l-a făcut cu hirotoniile clericilor. Căci rugându-se el mult la mormântul Sf. Apostol Petru, a auzit glas din mormânt zicându-i: «Toate ți le iartă Dumnezeu, afară de hirotonii, pentru care vei da răspuns»!

De-aici putem înțelege că Duhovnicul cel cu viață curată, primește iertăciune pentru faptele lui, însă va da răspuns pentru fiii săi duhovnicești, ca cel care s-a pus chezaș pentru ei. Dacă fiii nu-și împlinesc datoria, atunci va fi întrebat chezașul lor (adică duhovnicul). Deci să ne sârguim, fraților și surorilor, care sunteți fiii și fiicele duhovnicești ale Părintelui Sava, să ne sârguim a pune început bun vieții noastre, ca prin aceasta să dobândească și el mai multă îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu. Și atunci să fim siguri că având îndrăzneală, nu va înceta rugându-se ca să dobândim și noi fericirea lui. Și acum, îndreptându-mi gândul către pururea-pomenitul nostru Părinte, rostesc cu umilință:

Te-ai dus din lumea aceasta, prea scumpul nostru Părinte, dar în inima noastră ești întotdeauna viu!

Cât vor mai trăi români pe Locurile Sfinte, pomenirea Cuvioșiei tale va fi de-a pururea vie în inima lor. Nu te vor uita frații și surorile noastre duhovnicești, pe care i-ai ușurat la suflet și i-ai mângâiat întru necazuri. Când va veni iar praznicul Sf. Sava, își vor aduce aminte sărmanii tăi fii duhovnicești, că în Lăcașul acela a trăit odată comoara lor de mângâiere! Vor merge mulți ca să-ți vadă chilia unde ai trăit odinioară și unde ai vărsat pârâu de lacrămi pentru neputințele noastre! Se va părea că te văd aievea, urcând încetișor scările de piatră spre chiliuța cea scăldată în soare, de lângă mormântul Sfântului Ioan Damaschin.

Vor trece anii și oamenii se vor schimba, dar pomenirea Sfinției tale, neștearsă va rămâne în inima celor care te-au cunoscut și te-au prețuit! Viața noastră de acum nu va mai simți dulceața și mângâierea pe care o aveam odinioară când erai în mijlocul nostru. Chipul tău cel blând și vorba cea dulce ne-a fost la toți pricină de alintare și de încurajare.

Amarul scârbelor și al neputințelor noastre se ușurau și se îndulceau, atunci când aveam putință să le mărturisim Sfințeniei tale. Chiar și atunci când erai doborât de neputința boalei, noi tot ne mângâiam, gândindu-ne că ești în mijlocul nostru și ne cunoști necazurile. Acum s-a stins făclia noastră cea duhovnicească și viața noastră este mai amară, în lipsa Sfinției tale.

Dacă vei dobândi îndrăzneală către Domnul, noi avem nădejde că nu vei înceta rugându-te pentru fiii tăi, care au rămas orfani aici pe pământ. Acolo ești mai aproape de Sfântul, Căruia i-ai slujit cu râvnă toată viața și vei mijloci pentru sufletele noastre.

Când fiii tăi cei orfani vor aprinde candele și făclii la mormântul Sf. Sava, își vor aduce aminte că alăturea este și mormântul tău, iar lacrămile lor vor uda plăcile de piatră, care adăpostesc cinstitul și mult obositul tău trup (care s-a zdruncinat atâția ani pentru noi nevrednicii).

Veșnică să-ți fie pomenirea în inima fiilor tăi duhovnicești și duhul tău să se veselească în lumina cerească, unde toți sfinții se

veselesc totdeauna și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Nu vă tulburați cei care citiți îndemnurile mele spre pocăință, căci eu scriu acestea din porunca Părintelui nostru Duhovnic. El a lăsat o grădină duhovnicească și unii din copacii lui se usucă, iar el așteaptă cu nerăbdare roade vrednice de pocăință de la acești copaci (care suntem noi toți). Îndreptarea noastră este odihna și bucuria lui.

Cu adâncă recunoștință, cel mai nevrednic fiu duhovnicesc, Ioan Ieroschimonahul Sihăstria Sf. Ana. Hozeva, 1960

Un Adaus în legătură cu cele scrise înainte

În Mănăstirea Sf. Sava a trăit cu 50 ani în urmă un Ieromonah cu numele Ioachim Spițaru. Era un om învățat și cu viață sfântă. El a scris multe istorii din viața cuvioșilor Părinți pe care i-a cunoscut în Mănăstirea Sf. Sava și în Sihăstriile din Sfântul Munte. Tot el a scris și viața Cuvioasei Fotini, care a sihăstrit pe malul Iordanului, aproape de locul unde se află azi Schitul românesc. Între alte istorisiri, acest Ieromonah amintește și despre un Duhovnic Sofronie din Sfântul Munte, care s-a proslăvit în zilele noastre. Iată ce povestește despre Cuviosul Sofronie:

Am cunoscut și pe un alt bărbat sfânt și îmbunătățit, pe egumenul Mănăstirii Sf. Pavel, cu numele Sofronie Calliga. În vremea când l-am cunoscut eu, el era aproape de 80 de ani. S-a născut în satul Calligata, din insula Chefalinia.

Din tinerețe a iubit chipul monahicesc. Mergând în Sfântul Munte s-a călugărit, apoi a fost preoțit și mulți ani de zile a fost Egumen în Mănăstirea Sfântul Pavel. Era foarte simplu și avea atâta blândețe, încât niciodată n-a mustrat pe călugări, nimeni nu l-a văzut pe el mânios și n-a auzit cineva cuvânt aspru din gura lui. Din cauză că era prea îngăduitor și fără răutate, mulți îl vorbeau de rău și ziceau că din cauza lui călugării sunt fără rânduială. El însă urma pilda Mântuitorului, care primea cu față blândă pe cei păcătoși.

Când l-am cunoscut eu (zice scriitorul) pe Egumenul Sofronie, era acum bătrân și totdeauna zicea că răcește. Chiar în luna iulie, la el în cameră ardea zi și noapte focul în sobă, iar când dormea, era îmbrăcat cu o haină groasă (blană), însă totdeauna tremura. Pe atuncea eu eram încă tânăr (zice Ioachim) și trăiam în aceeași mănăstire (la Sf. Sava). De multe ori cercetam pe bătrânul Egumen Sofronie și ascultam cu luare-aminte frumoasele lui sfaturi. Însă nu puteam să zăbovesc mult la el, căci era peste măsură de cald în camera lui.

A murit în anul 1881, când împlinise vârsta de 82 de ani. Mulți călugări din mănăstirea lui (între care și însuși egumenul ce a urmat după el) ziceau că răposatul Sofronie nu se mântuiește. Așteptau să vadă un semn pentru aceasta, atunci când vor face mutarea osemintelor (după cum este tradiția în Sf. Munte). Ei ziceau acestea, pentru că nu cunoșteau faptele cele îmbunătățite ale Egumenului.

La trei ani după săvârșirea lui, când s-au dezgropat osemintele, s-au adunat la cimitir, aproape toți călugării din Mănăstirea Sf. Pavel, apoi de la Schitul Nou, de la Sf. Ana, de la Careia, precum și din alte părți, anume ca să vadă cum arată osemintele răposatului Egumen Sofronie. Căci după cum se crede, atunci la dezgropare se arată în ce stare este cel răposat. După ce s-au cetit rugăciunile cuvenite, au deschis mormântul, în care se afla trupul răposatului Egumen. Din cauză că fusese înfășurat în mantie de mătase, mantia n-a putrezit și se vedea umflată, ca și cum ar fi fost în ea trupul întreg. Văzând aceasta, cei care aveau presupusuri, au crezut că trupul lui a rămas neputred (din cauza îngăduielii lui prea mari). Deci pogorându-se în groapă monahul Serafim (iconomul Mănăstirii) a spintecat mantia cu briceagul și îndată a ieșit din mormânt o mireasmă de moaște Sfințite, încât au rămas cu toții uimiți. Pipăind mai cu dinadinsul iconomul Serafim, a cunoscut că trupul răposatului era putrezit, iar din osemintele lui ieșea mireasmă cerească, ca semn pentru sfințenia lui. Toți cei care erau de față au căutat să ia de blagoslovenie câte o bucățică din moaștele Egumenului Sofronie. Iar Proestoșii Mănăstirii au adunat într-o raclă toate osemintele și le-au așezat cu cinste la jertfelnicul Bisericii Mari, ca pe niște

adevărate moaște de sfânt. Au cunoscut atunci toți că bunătatea lui a adus roade plăcute înaintea lui Dumnezeu, căci fiii lui duhovnicești s-au căit pentru neregula lor și umilindu-se și-au schimbat viața, iar cel răposat și-a dobândit plata ostenelilor lui.

Din povestirea aceasta, fraților, putem înțelege că deși uneori Duhovnicii și Egumenii sunt prea îngăduitori față de fiii lor duhovnicești, însă Dumnezeu nu-i osândește dacă fiii lor se căiesc și fac rugăciune pentru ușurarea celor răposați. De aceea și noi, care știm bunătatea cea mare a Părintelui Sava și pogorământul pe care îl făcea pentru noi, să ne sârguim a ne îndrepta viața prin pocăință curată, pentru ca nu cumva să fim noi piedică pentru mântuirea și fericirea lui. Văzând Bunul Dumnezeu pocăința noastră, va dărui mai multă plată celui răposat, care s-a ostenit pentru noi, iar noi înșine vom dobândi mai multa nădejde de mântuire prin rugăciunile lui. Câtă vreme cel răposat are vreo legătură sau vreo împiedicare sufletească, el nu se poate ruga pentru nimeni. Iar când sufletul lui se ușurează prin rugăciunile și prin pocăința fiilor duhovnicești, atunci răposatul capătă îndrăzneală și se roagă cu tot dinadinsul pentru cei rămași în viață. Și nu se lasă până când nu-i face și pe dânșii părtași la fericirea lui.

Aceasta este taina pentru care mulți oameni cu viață sfântă, nu se proslăvesc (adică nu se sfințesc) îndată după moarte, ci după trecere de mai mulți ani, iar alții abia după a doua venire. Cele semănate de ei pe pământ, de multe ori rodesc cu întârziere și pentru aceasta ei sunt mereu în așteptare. Acum așteaptă cu nerăbdare și răposatul nostru Părinte, ca să rodească ceva și grădina lui cea duhovnicească, pe care a semănat-o și îngrijit-o aici pe pământ. Grădina aceasta suntem noi toți, fiii și fiicele lui duhovnicești, pentru care s-a ostenit și de multe ori a suferit ocară și rușine pentru noi, nevrednicii.

Acum, în vremea Sf. Post (deși la Biserică nu se fac pomeniri), dar la chilie poate să facă fiecare o mică rugăciune și mai ales o roadă vrednică de pocăință.

Al vostru smerit întru Hristos frate, Ioan Ieroschimonah.

Tânarul Ilie Iacob
în straie populare

Părintele Ioanichie Pârâială, lângă racla
Sfântului Ioan, părintele său duhovnicesc.

Iată ce scria Sfântul pe o altă fotografie, făcută la puțină vreme de la tunderea sa în monahism și trimisă unui apropiat: «În Miercurea Sfintelor Patimi am avut marea bucurie de a primi marele chip îngeresc de monah. Păstrează această fotografie, care a fost scoasă în Vinerea Sfintelor Patimi. Eu sunt îmbrăcat în haina primită la călugărie, care nu se dezbracă deloc 7 zile. Cu aceste haine mergi la biserică, te împărtășești și te așezi în mormânt, cu capul pe o cărămidă ce arată pământul din care ai fost făcut.»

Sfântul Ioan (în stânga) în mantie,
în ziua călugăriei (9 aprilie 1936).

Sfântul Ioan Iacob Ieroschimonahul

Sihastru din Ţara Sfântă

Partea a II-a

SCRIERI DUHOVNICEȘTI

Scrisori, culegeri din Sfinţii Părinţi

Traduceri, alcătuiri proprii despre virtuţi şi patimi, toate cu conţinut moral şi dogmatic

Însemnare:

Pentru dragostea ei cea nemărginită care o avea către Mântuitorul, Sfânta Maria Magdalena s-a învrednicit să vadă ea mai întâi Învierea Lui, făcându-se vestitoarea bucuriei pentru toată lumea, până la sfârșitul veacului. Nu încape îndoială că Maica Domnului a cunoscut înainte de toți Sfânta Înviere a «Prea Iubitului Său Fiu.» Dar aceasta nu s-a făcut arătat prin Sf. Evanghelie. A iconomisit Dumnezeu să se propovăduiască Sfânta Lui Înviere prin cinstita Mironosiță, care nu era rudenie cu Domnul (căci celelalte Mironosițe mai toate erau rudenii).

Aceasta s-a făcut pentru a nu da motiv de necrezare sau de îndoială la cei slabi (despre Sfânta Înviere) și, mai ales pentru cei necredincioși, să nu fie motiv de luptă contra adevărului. Multe minuni s-au făcut în vremea cât a trăit Sf. Maria Magdalena, care după tradiție a ajuns până la Roma cu propovăduirea. Acolo s-a împrietenit cu soția împăratului Nero, povestindu-i despre răutatea Arhiereilor jidovi și despre judecata cea nedreaptă a lui Pilat. Pentru aceasta a fost chemat la Roma nelegiuitul Guvernator al Iudeei (adică Pilat) și după multe pedepse, a fost ucis de însuși împăratul Neron.

La urmă, Sfânta Maria a petrecut în Efes unde s-a și săvârșit. Cinstitele ei moaște au fost proslăvite de Dumnezeu mai mult decât la alți sfinți cu darul minunilor și cu mireasmă cerească. Astăzi cinstitele ei moaște sunt răspândite în toată lumea. Cea mai mare bucată este la Mănăstirea Simonpetru din Sf. Munte, unde se află mâna stângă. Toți spun ca atât vara, cât și iarna mâna ei este caldă ca și mâna omului viu și lucrează minuni mai presus de fire.

Odinioară, fiind dusă prin Rusia, mâna ei a lucrat atâtea minuni, încât s-a uimit lumea întreagă. Pentru rugăciunile ei, să ne miluiască și să ne mântuiască și pe noi, păcătoșii, Milostivul Dumnezeu. Amin.

Pentru citirea şi cugetarea dumnezeieştilor Scripturi

«Dintru a nu cunoaște Scripturile pricina este a tuturor relelor» zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

De multe ori am scris cuvinte pentru folosul meu sufletesc și am crezut că aceste cuvinte pot folosi și la alte persoane care nu prea au vreme să deschidă cărțile și poate nici nu au la îndemână cărțile potrivite. Știu că în ziua de azi toată lumea este grăbită și cărțile cele groase ale Sfinților Părinți stau uitate și rar cine le mai citește. Așa este duhul veacului, așa sunt ocupațiile oamenilor; așa este războiul cel nevăzut, încât lucrul cel duhovnicesc și mai ales citirea cărților sfinte nu prea au loc în viața creștinilor de azi. Și asta nu se întâmplă numai în lumea mirenilor, ci înșiși Monahii au început să ajusteze viața după moda nouă. Grija celor pământești îi ține încătușați și nu pot să mai afle vreme pentru citirea și cugetarea dumnezeieștilor Scripturi.

Abia au vreme să asculte pravila din biserică, însă și atunci mintea le este împovărată cu grija trupească și cu necazurile vieții. Pentru îndulcirea sufletului greu se găsește vreme în veacul nostru. Și aceasta ne păgubește mai mult decât toate. Căci neavând răgaz a privi mai des către cele cerești, uităm rostul vieții, slăbim duhovnicește, și ajungem de multe ori la deznădăjduire, când știm ce fel de făgăduință am făcut înaintea lui Dumnezeu și când vedem că se cheltuiește viața în chip zadarnic.

Iată cum ne sfătuiește Cuviosul Nicodim Aghioritul în privința aceasta: «Toți creștinii care știu carte, datori sunt a citi Dumnezeieștile Scripturi, pentru că, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur, fără de citirea Sfintelor Scripturi nu poate cineva a se mântui.» În cuvântarea cea pentru Lazăr, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: «Că nu este cu putință; nu este a se mântui cineva, neîndulcindu-se adeseori de citirea duhovnicească!» Apoi Sfântul Ioan Scărarul ne încredințează că citirea luminează și adună mintea și năravurile le pune la rânduială.

Iar Sfântul Efrem Sirul zice: «În ce chip trâmbița strigând în vreme de război, deșteaptă osârdia vitejilor luptători împotriva inamicului, așa și Sfintele Scripturi deșteaptă osârdia ta spre cel bun și te îmbărbătează pe tine împotriva patimilor. Pentru care, frate al meu, trezește-te cu întemeiere și te sârguiește de-a pururea a te lipi de citirea Sfintelor Scripturi, ca să te învețe pe tine cum se cade a fugi de cursele vrăjmașului și a dobândi viața veșnică. Sunt însă unii care citesc dar nu-și dau silința ca să înțeleagă cele scrise.»

Sfântul Apostol Pavel scrie către Ucenicul său, Timotei: «Ia aminte la cetire»! iar Purtătorul de Dumnezeu Ignatie poruncește Diaconului Iron, scriindu-i: «Ia aminte la cetire ca nu numai tu să cunoști legile, ci și la ceilalți să le tâlcuiești.» (în trimiterea către Antioheni). Iar despre Sfântul Vasilie cel Mare și Sfântul Grigorie Teologul spune istoricul Rufim că 13 ani au șezut în pustie, cugetând Scripturile. Acum să ne oprim puțin, cei care trăim în veacul acesta de pe urmă și să ne întrebăm:

Dacă în vremea cea veche era neapărată nevoie citirea Scripturilor - (când erau și povățuitori destui cu viață sfântă și lumea era mai credincioasă) -, dar oare astăzi, când s-au înmulțit vicleșugurile în lume și s-au împuținat păstorii cei buni, acum când nu mai găsești pildă de viață curată și nici povățuitori sufletești, cu atât mai mult trebuie să ne sârguim la citirea Sfintelor cărți, pentru a nu greși drumul mântuirii. Să ne gândim fraților că mântuirea noastră este în mare primejdie acum când nu mai sunt povățuitori. Deci să fim mai cu pază de către orice vătămare sufletească și mai sârguitori la citirea Sfintelor Scripturi. Căci în ele vom afla mângâiere și luminare. Dacă nu mai sunt povățuitori vii să ne ajute, să alergăm mai mult la cuvintele Scripturii pe care ni le-au lăsat moștenire Sfinții Părinți.

Folosind mai des sfaturile lor și urmând pilda vieții lor, nu vom rătăci drumul mântuirii (cu darul lui Dumnezeu). Eu, nevrednicul, am căutat să mai aleg din cărți cuvintele care ne folosesc mai mult în viața călugărească și pe care nu le pot afla cu ușurință toți, mai ales cei care sunt veșnic ocupați în ascultări și în treburi.

Ieroschimonahul Ioan Iacob

Din pilda „Turturelei fără soț"

Putem trage multă învățătură noi, monahii și toți acei care s-au lipsit de veselia lumească pentru dragostea lui Hristos, Mirele cel Sfânt al sufletelor noastre.

Milostivul Dumnezeu amestecă adesea bunătățile cele dulci cu cele amare, ca și maica ce dă la copii uneori și câte o băutură amară, ca să fie mai sănătoși și să nu le piară pofta de mâncare.

Asemenea băuturilor cu leacuri amare sunt pentru noi scârbele de tot felul (prin strâmtorări și boale) pe care le sloboade Bunul Dumnezeu, ca să-L dorim cu mai multă râvnă și să ne pară mai dulci bunătățile Lui (când sunt învrâstate cu scârbe și boale).

Știe Doctorul cel din Ceruri ce fel de leacuri avem noi nevoie și ni le dă ca un Părinte iubitor de fii pentru ca mai mult să-l dorim și să ne amorțească orice dorință lumească.

Dacă Sfântul Apostol Pavel (vasul alegerii) are nevoie de îmboldire pentru a-i spori râvna, atunci noi cu atât mai vârtos avem nevoie de semne îmbolditoare pentru paza și curățirea sufletului.

Pentru robii cei credincioși, care slujesc numai lui Hristos, necazurile și boalele cele grele sunt ca niște diamante strălucitoare care se adaugă la cununa dreptății lor.

Soră întru Hristos, Dobriță, să nu stingherești cu vreun semn de nerăbdare sau cârtire pe îngerii care îți împletesc cununa răbdării la ceruri. Ei sunt gata să așeze o floare mult mai strălucitoare decât celelalte de până acum: Este diamantul raiului care se dă celor care rabdă mulțumind întru boală. La dânsul au râvnit și mulți cuvioși din pustie, cerând de la Dumnezeu ca să le dea boală grea, în locul celorlalte nevoințe. Răsplata celor care rabdă întru boale, este mai mare decât pentru alte nevoințe. Pentru cei păcătoși, boala este curățire; pentru slabi - este întărire, iar pentru adevărații robi ai lui Dumnezeu, ea este cunună neveștejită, împletită de îngeri din florile raiului, ca un semn al veseliei veșnice.

O vorbă nepotrivită de osândire ori de cârtire, sau orice semn

de nerăbdare, poate să-i împiedice pe Sf. Îngeri de a-ți găti cununa. Dumnezeu cunoaște râvna fierbinte care ai avut-o totdeauna pentru El și cele sfinte și de aceea întru cele sfinte vrea să-ți pregătească Lăcaș. Primește băutura amară a suferinții, căci ea va fi la sfârșit mai dulce ca mierea și mai veselitoare decât toate bucuriile lumii.

Însemnare: *această scrisoare este adresată Maicii Magdalina din Țara Sfântă.*

Schitul Hozeva 10 Iunie 1954

Iubiţii mei fraţi şi surori întru Domnul

Pentru dragostea lui Hristos care ne apropie duhovnicește pe cei risipiți și nemângâiați părintește, pe cei oropsiți (care suntem de o credință și de un cin), vă rog eu mult-păcătosul și nevrednicul vostru frate, să mă îngăduiți a vă face o mică mărturisire:

Știți că fiecare om se îndeletnicește în viață cu ceea ce a învățat de mic: plugarul cu aratul, morarul cu măcinatul, croitorul cu cusutul, lemnarul cu cioplitul, bucătarul cu gătitul, doctorul cu lecuitul și fiecare lucrează acolo unde se pricepe și unde este obișnuit. Eu unul n-am avut parte să deprind vreo meserie ca lumea, prin care să mă înlesnească în viață. Am fost de mic stângaci la lucruri practice și văzând ai mei că nu pot scoate nimic din mine, m-au dat pe mâna dascălilor, care s-au străduit săracii cu mine nu mai puțin de 12 ani de zile. până ce m-au învățat desăvârșit a citi și a scrie. După ce le-am scos peri albi în cap și când credeau că au făcut om din mine, atunci m-au scăpat fără veste la mănăstire. Acolo m-au cercat părinții la felurite ascultări (până ce la urmă m-au trimis și ca vânzător la crâșma mănăstirii din Humulești) dar eu nefiind deprins, pe toate le făceam pe dos.

Dacă au priceput proiestoșii, că eu nu sunt bun la nimic altceva, decât la citit și la scris, atunci mi-au dat de lucru cu cărțile și hârtiile (pe la Seminarul mănăstirii, pe la cancelarie și la bibliotecă). Acolo am mucegăit eu mai toată vremea, de la vârsta de 18 ani. Chiar și aici în Palestina, la mănăstirea Sf. Sava, m-au lăsat în cele din urmă

mai mult cu cititul la Biserică și la chilie (unde mă ocupam în taină și cu scrisul). Au înțeles și acolo că nu pot face din mine nici bucătar, nici econom și nici îngrijitor la metoace, de aceea m-au lăsat la ceea mă pricep.

A fost o vreme când au încercat cei mari să-mi smulgă condeiul și cărțile din mână și nu știu cum (din greșeală ori din nevoie) mi-au dat să țin în mâna mea stângace «cârja» grea de egumen. Dar eu ca cel neîncercat am apucat-o și pe asta anapoda și lunecând, m-am povârnit la vale spre Marea Moartă! După ce m-au bântuit mereu valurile ei cele amare și sărate aproape 6 ani de zile [(1)], am scăpat abia viu pe această stâncă de granit, ca pe un ostrov la liman [(2)].

Aici frecându-mă mereu de stânca asta grunțuroasă, s-a mai luat rugina de pe penița mea părăsită și am început să-mi văd de ocupația mea veche, adică scrisul, pe care-l am ca rucodelie (lucrul mâinilor) în viața mea singuratică. Dar rucodelia mea nu se întreabă aici pe piață, căci lumea de azi este sătulă până în gât de cărți și caiete. În vremea veche pe la Sihăstrii, scrisul și copierea cărților era cea mai de seamă ocupație a călugărilor, căci lumea căuta cărțile ca pe aur și argint. Pe atunci nu era descoperit tiparul, care să concureze pe scriitori și nici radioul ca să distreze pe cititori.

Acuma lumea săraca este tare grăbită, n-are vreme sa-și strice ochii cu buchiile călugărilor mucegăiți. Azi, poți zice că se întreabă (solicită) cărțile mai mult de către cei cu dughene, că să învelească cu ele brânza și măslinele, decât de către cititori.

Mi-aduc aminte că acum vreo 20 de ani în urmă, mi-a povestit un cuvios părinte de la mănăstirea Neamț (anume Iov Burlacu, farmacistul mănăstirii) că a aflat aproape de Sf. Mitropolie de la Iași un negustor evreu, care avea un beci plin de cărți bisericești (Pidalioane, Ceasloave, Psaltiri, Proloage etc) pe care le luase de la niște proiestoși de modă nouă și acum se servea cu ele în dugheană. Întregi n-avea voie să le vândă nimenea. Tot așa am aflat de la unii, că și la Ierusalim poți găsi pe la dosuri, la negustori păgâni, multe cărți bisericești de mare valoare, pe care ei le au în loc de ziare vechi.

Așa este duhul lumii de azi și n-ai ce-i face. Dacă se găsește vreun călugăr care mai scutură vechiturile lui de cărți și mai picură din ele vreun strop de cuvinte duhovnicești pe hârtie, asta le vine poate cam de șanț la unii. Și eu le dau dreptate, căci la zgomotul radioului, cuvântul Evangheliei sau al Sf. Părinți nu se mai poate auzi. Iar la luminația electrică și la strălucirea luxului modern, nu se mai poate pricepe întunericul și calicia din suflet. Și asta o zic pentru cei din lumea modernă, însă o bucățică din lume suntem și noi, săracii. Poate vor zice unii că și la radio auzi Evanghelie, Liturghie și Predici. Cum nu, cum nu! le auzi foarte frumos după ce rag ca boii fel de fel de măscărici lumești și te întuneca cu cele păgânești, apoi începe să îngâne și cele sfinte după cum și diavolul, ispitindu-L în tot chipul pe Mântuitorul în pustie îl pomenește și de cuvinte din Scriptură. Dar oare din evlavie o face asta?

Acum să lăsăm moda în pace și să ne întoarcem la vorba noastră. Eu cred că o îndeletnicire pe care o aveau și părinții din vechime nu vatămă de loc pe lumea de azi. Mai ales dacă materialele, adică frunzele, pentru rucodelie sunt luate din Sfânta Scriptură și nu au nimic străin de pravoslavnica credință. Or fi poate mulți care sunt ghiftuiți și n-au nevoie de vreo gustare săracă pe care le-o întind eu, smeritul. Pentru asta nu este nici o supărare. Cu sila nu pot face pe nimeni să primească lucrul meu. Eu împart din rodul ostenelilor mele la oricine se întâmplă, fără să am vreo pretenție de plată, căci acum plata mi-ar aduce mai mult pagubă decât folos.

Un bătrân din Egipt împletea coșnițe și le arunca pe apă, căci nu avea cui le vinde. Și eu împletesc ce pot și neavând chip de vânzare le arunc la trecători (adică la frații și surorile de acelaș neam), pe degeaba. Cine are nevoie primește rucodelia mea și caută să folosească și altora. Alții primesc hârtiile ca să le aștearnă frumos pe masă, ori pe fundul cufărului. Și în sfârșit sunt unii mai habotnici, (mai grăbiți în viață) care în graba lor cea mare le calcă în picioare pe bietele mele împletituri, sau le sfâșie frumos și se duc în drumul lor. Pot să le zic ceva la unii ca aceștia? Nicidecum. Că eu le-am întins de bună voie. Nu mi-au cerut ei.

După cum nu-mi este de folos ca să cer plată de la cei care se folosesc de rucodelia mea, tot așa nu pot să mă supăr, dacă cineva o defăima sau o distruge. În Sfânta Evanghelie, Domnul ne arată, prin pilda semănătorului, că sămânța se aruncă în toate părțile: și lângă cale, și în spini, și pe locuri pietroase, ca și pe pământul cel bun. Că din toate semincioarele tot va răsări ceva la urmă (deși poate că sămânța este cam slabă).

Din ceea ce mi-a dat Bunul Dumnezeu și din cele ce am adunat din cărțile Sfinților Părinți, eu mă străduiesc să alcăuiesc cărticele mici sau foi, pe care să le am la îndemână pentru folosul meu și a celor care poate sunt lipsiți de cărți, iar dacă le au, poate nu au vremea să citească în întregime. De aceea eu le scriu mai pe scurt pentru ușurință. Aceste foi și caiete sunt ca niște sâmburași duhovnicești pentru cei cu sufletul nevoiaș ca și mine. Acei care sunt sătui de poame cărnoase, desigur că nu se uită la sâmburi. Dar îi rog, pentru dragostea lui Dumnezeu, să nu calce în picioare și să piardă aceste semincioare, care sunt adunate cu sudori și cu lacrimi, căci vor veni zile, când se vor strânge de vrăjmași cărțile cele bune (adică poamele cele duhovnicești) și atunci nevoiașii vor căuta sâmburași vechi și nu vor afla. Va veni vremea când va fi foamete de cuvântul lui Dumnezeu și Biserica se va refugia în pustie, prin crăpăturile pământului. De aceea vă rog să păstrați ca ochii din cap Sfintele cărți, iar însemnările scose din ele să nu le defăimați, dacă ele n-au ceva străin la dreapta credință.

Cele scrise din nevrednicia mea sunt: o parte tâlcuite din grecește (care nu s-au scris încă pe românește), iar altele sunt alcătuite pe scurt din Sf. Scriptură, ori din cărțile Sf. Părinți (ca o esență dintr-o floare) și sunt așezate în calupul versului, ca să fie mai ușor de citit. Toate au în ele chiagul dreptei credințe și sunt presărate cu mărturii de la Sf. Părinți ca și cu niște mirodenii, ca să nu se strice. Vă rog pe toți din inimă să înțelegeți și asta: că eu pe toate le scriu pentru mustrarea neputințelor mele și pentru trezirea simțurilor mele cele amorțite. Totodată ele sunt și ca o mărturisire înaintea Ziditorului, a nenumăratelor mele fărădelegi, când nu mai am cui le mărturisi.

Deci să nu vi se nască părerea că eu le scriu pentru mustrarea altora. Eu toate le scriu pentru mustrarea mea, că doară va lua vreun folos ticălosul meu suflet. Dacă mustrarea conștiinței mele se potrivește și la alții asta nu înseamnă că eu le-am scris în pofida lor. Dacă înainte vreme am amintit și nume străine în foile mele, apoi asta am făcut-o numai în problema Iordanului și nu din răutate, ci din adâncă durere pentru un locaș sfânt, care se pustiește, pentru hatârul unuia ca Gherasim.

Mi-ar fi cu neputință să alcătuiesc stihuri, până nu simt adânc în inima mea ceea ce scriu. Cuvintele stihurilor izbucnesc din inima ca niște scântei dintr-o cremene, dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul durerii sau al bucuriei, al mustrării pentru păcate sau al recunoștinței față de milostivul Dumnezeu. Ceea ce nu simt, eu nu pot cânta în versuri, adică nu pot împleti cuvinte în stihuri, care să miște inima altora. Când scriu ceva mai mișcător, simt o durere la inimă, ca și cum stihurile ar fi niște fărâmituri desprinse din însăși inima mea zdrobită, de aceea și cuvintele curg însoțite de lacrimi uneori. Pentru asta, adevăratele stihuri mișcă pe cititori aproape tot așa cum a fost mișcată și inima celui care a scris. De aici, puteți înțelege mai bine că stihurile mele zugrăvesc durerea ori bucuria inimii mele, iar nu dureri ori bucurii străine. Eu până nu simt, nu pot scrie. Până nu mă mustră cugetul, nu pot să scriu stihuri de mustrare.

Și acum, fraților și surorilor duhovnicești, de v-am jignit cu ceva prin cuvintele mele sau prin purtările mele, vă rog întru numele cel Sfânt al Domnului să mă iertați, căci cine știe dacă ne vom mai vedea în viața asta. Să nu aveți vreo părere greșită din cele ce scriu eu. Au fost unii, care m-au rugat să le copiez din hârtiile mele și din asta am prins curaj să scriu mai multe și să le împrăștii la mai mulți frați și surori, către care eu mă simt mai îndatorat pentru multe binefaceri. Când eu eram în grea strâmtoare și sărăcie, mai toți au alergat ca să mă ajute cu ceva, ba unii au ajuns până la jertfă. Și eu am primit prinosul dragostei lor cu mulțumire. Azi, oare de ce să vă jignească, dacă eu vă întind cu drag, rodul cel sărac

al ostenelilor mele? Aud că unii se înfurie și vor să împungă, când eu le întind cu dragoste ceea ce am.

Din nou vă zic să iertați pe săracul vostru frate, că n-are ceva mai bun, ceva mai de preț să vă pună înainte, ca chezășie pentru dragostea ce vă datorează. Acest frate al vostru a fost gata odinioară să se jertfească pentru folosul vostru obștesc, dar voi nu l-ați priceput, iar jertfa lui ați defăimat-o, de aceea nu v-a putut ajuta. El însă vă rămâne adânc recunoscător la cei care i-ați ridicat oarecând crucea greutăților (ca și Simion Cirineanul), sau i-ați șters sudorile de sânge pe drumul cel greu al necăjitei lui egumenii. Gândindu-mă că mulți din frățiile voastre, înhămați fiind la ascultări în locașuri străine, unde nu puteți auzi o slujbă ori o citire românească, m-am gândit zic, că poate un buchețel ori o cununiță împletită cu floricelele graiului românesc, să vă aducă o mică mângâiere. Dacă veți întâlni și spinii mustrărilor, să nu vă tulburați, că ei nu sunt pentru voi, ci pentru mine. Ei sunt culeși din inima mea cea stearpă.

Iubiții mei frați, în starea în care mă găsesc eu astăzi, nu vă mai pot sluji la nimic, fiind prea neputincios. Dacă aș fi silit să intru iarăși în osteneli și scârbe ca înainte, în scurtă vreme mă pogor în groapă. Din asta am căpătat și boala care nu se desparte de mine. Ceea ce mi-a rămas de făcut în viața aceasta este să-mi plâng păcatele și pe cât îmi ajută Dumnezeu să mai adun mănunchiuri duhovnicești, ca să fie ca merinde sufletească pentru mine și pentru cei nevoiași ca mine. Poate folosindu-mă eu, voi putea să folosesc și altora, care n-au răgaz acum să răsufle. Altceva nu sunt în stare să fac. Dacă aș ști că măcar cîțiva au dragoste să jertfească o oră pe săptămână pentru citire, eu aș prinde mult curaj să descopăr multe comori duhovnicești din limba greacă. Ori dacă mai este cineva din cei mari ori din frățiile voastre, care ar mai crede însă că ar putea să mai pună vreo sarcină (ca înainte) pe spatele mele cele slăbănogite, eu îl rog pe unul ca acela să se părăsească de acel gând, că ce nădejde poate să mai fie la cel din groapă?

Mântuiți-vă cum puteți și prin cine puteți, că Slavă Domnului, încă mai aveți prin cine. Pentru mine, gropnița de aici se arată a fi

mai primitoare decât nisipul Sfântului Iordan.

Lui Sf. Ioan Botezătorul îi place să rămâie mai departe singur, desculț și flămând, acolo pe malul Iordanului [3], decât să aibe un ucenic nepriceput ca mine.

Al vostru nevrednic frate și smerit rugător către Domnul, Ioan Ieromonahul.

[1] *A fost egumen la schitul românesc de la Iordan.*

[2] *S-a retras la peștera și Schitul Sf. Ana.*

[3] *Schitul românesc de la Iordan avea ca patron pe Sf. Ioan Botezătorul.*

Frățească urare pentru surorile române de la Eleon

Înainte de a începe vorba despre durerile noastre eu vă zic la toate: «Hristos a înviat!» De aș avea lacrămi de sânge, cu ele aș scrie rândurile acestea, ca să fie mai bine priceputǎ durerea pe care o am pentru urgisirea neamului nostru de astăzi și pentru urâciunea și turburarea care domnește între noi!

Cuvioaselor Maici, duhovniceștilor mele surori întru Hristos: Știți bine că nevrednicul ieromonahul Ioan a murit de multă vreme pentru Biserica românească de la Iordan și nu mai stă la nimenea în cale. Orice ați zice despre el (fie de bine. fie de rău) el nu vă mai aude și nici nu vă poate răspunde. Dar oricum este și oriunde se află - așa păcătos cum este - el nu încetează de a vă socoti ca pe niște surori întru Hristos. Legătura cea firească a sângelui românesc și cea duhovnicească a cinului călugăresc ne apropie sufletește, oricât de răzleți am fi noi. Mă bucur și eu când aud că sunteți mulțumite și împăcate, iar când sunteți în tulburare, atunci simțesc și eu o neliniște în suflet, ca cel ce sunt de un sânge și de un cin cu frățiile voastre.

Noi toți ne-am adunat sub același steag, sub steagul Sfintei Cruci și ne-am îmbrăcat toți cu același veșmânt negru al pocăinței. Părăsind patria pământească, noi am pornit pe același drum, adică drumul cel strâmt al Crucii, drumul pătimirii pentru Hristos.

Toți dintre noi năzuim către liman de mântuire și râvnim la aceeași patrie cerească. În calea vieții noastre, noi toți ne luptăm cu același dușman al mântuirii și ne folosim de aceleași arme duhovnicești. Același blând Mântuitor ne stă la toți în ajutor și ne așteaptă cu brațele deschise în Cămara cea de sus.

Deci nu suntem deloc străini, deși trăim deosebit unul de altul. Legătura cea duhovnicească dintre noi este foarte puternică, iară să ne dăm seama. Eu unul nu vă sunt nici dascăl, nici egumen și Domnul știe că nici nu râvnesc la asta, cu toate acestea starea frățiilor voastre nu mă lasă nepăsător. Cuviința vieții sfințiilor voastre este și pentru mine o cinste, o pricină de mângâiere. Iar neorânduiala și sminteala pe care o faceți în fața străinilor, mă rușinează și pe mine și mă amărăște. Eu nu mai caut astăzi cinstea mea (căci ea de mult s-a feștelit de cei ce bine mi-au voit), ci caut numai cinstea neamului meu românesc și a cinului călugăresc. Valea Hozevei adeseori aduce răsunetul sfezilor și a tulburărilor care se stârnesc între sfințiilor voastre, spre rușinea neamului nostru și paguba mântuirii. Sunteți pe locul acela sfânt unde a răsunat glasul Domnului, atunci când se înălța la ceruri, zicând: De Ierusalim să nu vă des-părțiți! Vorbele acestea au fost rostite către Sfinții Săi Apos-toli, dar ele au un înțeles tainic pentru noi toți. Numele «Ierusalim» se tâlcuiește «Sfânta Pace.»

Deci Domnul ne poruncește la toți și mai ales Sfințiilor Voastre ca să nu vă depărtați de Ierusalim, adică de Sfânta Pace. Glasul Mântuitorului răsună mereu deasupra Eleo-nului (pentru Sfânta Pace) dar nu mai este cine să-L asculte. *«Căci, toți ne-am abătut, împreună netrebnici ne-am făcut* (cum zice Sf. Prooroc David) *nu este cine să facă bine, nu este până la unul.»* Amarul vieții noastre prin străini, noi singuri îl facem mai amar. căci ne mâncăm unul pe altul și ne zavistuim de moarte! În loc să fim uniți și să ne purtăm neputințele unul la altul, noi facem cu totul dimpotrivă. Trăim mereu în dezbinare și când ne vine bine ne surpăm în groapă unul pe altul și ne vindem prin tot felul de intrigi la cei străini. Nu mai zic de boldul clevetirii și de cornul zavistiei,

care totdeauna are de lucru la româncele noastre. Este viermele neadormit care ne roade toată osteneala și ne lipsește de plată.

În loc să acoperim în fața străinilor pe cel bicisnic al nostru, noi dimpotrivă mai rău îl vădim, ca să cunoască străinii toată procopseala naostră și să se bucure vrăjmașii noștri! Gândiți-vă că trăim în vremurile cele mai grele și mai primejdioase pentru mântuirea sufletului! Gândiți-vă că toți am rămas ca niște orfani de părinți, înstrăinați de țară și lipsiți de sufletească hrană! Gândiți-vă că vrăjmașii credinții noastre s-au înmulțit mai tare ca altădată și mântuirea noastră este mai primejduită: de suntem răniți la suflet n-are cine să ne vindece, iar de suntem în cădere, nu mai are cine să ne ridice! Acuma este nevoie de mai multă unire și de frățească sprijinire. Chiar dacă nu suntem cu toții la un loc, dar cel puțin sufletește să fim uniți și să ne purtăm neputințele unul altuia cu îndurare. De este unul, mai neputincios la suflet sau bolnav de trupul, să nu-l împungem cu vorba și nici să-i clevetim la cei străini, ca nu cumva descurajându-l să ne facem cu asta ucigător de frate. Dacă putem să-l sfătuim duhovnicește, bine este. Iar ca să-i vădim neputințele la alții, îndoită pagubă pricinuim: pe cel slab nu-l folosim și pe noi ne osândim. Vădind pe fratele nostru, noi dăm pricină străinilor ca să ne asuprească mai rău; cu alte cuvinte, noi singuri dăm armele în mână străinilor ca să ne lupte mai tare și să ne ponegrească neamul nostru. Cu asta prind îndrăzneală și vrăjmașii credinței (comuniștii și ereticii) și ne vânează mai ușor. Căci smintelile dintre noi, care se fac arătate, sunt armele cele mai puternice, pe care le dăm vrăjmașilor că să ne lupte pe noi. Destul ne este nouă amarul de la străini și defăimarea, măcar între noi să nu ne sfâșiem și să nu ne împungem. *«Purtați sarcina unul la altul și așa pliniți Legea lui Hristos»!* strigă Sf. Apostol Pavel.

Dacă nu avem dragoste între noi, atunci nici pe Domnul nu-L avem cu noi (așa grăiește Sf. Scriptură), căci Dumnezeu dragoste este și cea din urmă poruncă dată Sfinților Săi Ucenici a fost porunca dragostei: *«Poruncă nouă vă dau vouă, să vă iubiți unul pe altul, cum v-am iubit Eu așa să vă iubiți unul pe altul.» (Ioan cap. 13-14).*

Blestemul cel nesocotit şi chemarea celui rău

"Şi au iubit blestemul, şi-i va veni lui; Şi nu au voit blagoslovenia și se va depărta de dânsul." (*Psalmul 108*)

Sfântul Macarie Egipteanul spune că oastea demonilor este alcătuită din două cete mari:

I. Una este ceata vrăjmașilor care luptă pe oameni cu patimile și cu poftele cele rele și

II. Alta este ceata «boierilor» care aruncă pe oameni în tot felul de eresuri, în blestemuri, hule și înșelăciuni.

Mulți dintre creștini au obiceiul să blesteme pe alții la mânie sau să se blesteme pe ei singuri. Socotind noi mai bine, vom vedea că cele mai multe blestemuri sunt hule. La fel și înjurăturile sunt hule. Deși nu sunt toate hule împotriva Duhului Sfânt, dar nu sunt scutite de osândă. Orice cuvânt greu, care se atinge de numele lui Dumnezeu, de lucrurile cele sfinte sau de mântuirea sufletului este socotită ca o hulă împotriva Duhului Sfânt. Iar hula este un păcat de moarte. Poate unii nu hulesc pe Dumnezeu și nici lucrurile sfinte, dar au obiceiul să cheme pe vrăjmașul diavol, ca să-l ia pe cutare sau cutare (atunci când se mânie). Ei nu socot aceasta un păcat, ci dimpotrivă, mulți o folosesc în chip de glumă. Dar oare vrăjitorii cei lepădați de Dumnezeu nu fac și ei la fel? Căci doară și ei cheamă îngerii întunericului ca să le împlinească voile lor și nu cheamă niciodată pe Dumnezeu. O, iubite frate creștine, oare îți dai seama că chemând tu pe «cel rău» spre răzbunare (împotriva fratelui tău) prin aceasta nesocotești pe Dumnezeu și faci mare bucurie vrăjmașului celui nevăzut. Se bucură vicleanul când îl pomenești la mânie, iar răzbunarea pe care o ceri de la el, o socotește ca o mare cinste. Flutură din coadă urâtul, când vede că tu la mânie nu-l treci cu vederea, ci îl chemi în ajutor.

Sfântul Pavel ne învață, zicând: *«Pomenește pe Iisus Hristos»!* iar tu când te mânii pomenești pe vrăjmașul (cerând să-ți facă răzbunare). În altă parte, Sf. Apostol Pavel ne poruncește zicând: *«Binecuvântați și nu blestemați»! (Vezi Romani 12, 14),* iar Domnul

la Sfânta Evanghelie ne învață nu numai ca să nu blestemăm, ci chiar să binecuvântăm pe cei ce ne blestemă pe noi. Ca să înțelegeți mai bine cât de urât este blestemul înaintea lui Dumnezeu, voi aduce de față povestirea înfricoșată, care se cuprinde în Scrisoarea Sfințitului Mucenic Dionisie Areopagitul, trimisă către fericitul Dimofil.

Sfântul Dionisie Areopagitul a trăit în vremea Sfinților Apostoli, a fost răpit pe nori de la Atena, la Ghetsimani, pentru a fi de față la înmormântarea Maicii Domnului. S-a săvârșit ca mucenic la anul 96 în cetatea Parisului (care se chema Luteția) pe vremea aceea. În scrisoarea lui către Dimofil, spune că mergând el odată, în insula Creta, a fost găzduit de Sf. Apostol Carp (unul din cei 70 de Apostoli). Acesta i-a povestit cum a avut el o mare supărare, din cauza unui Elin (adică necredincios), care înșelase pe un creștin ca să-și lepede Sfânta Credință și să primească înșelăciune idolească.

Atunci dumnezeiescul Carp, fiind copleșit de multă întristare nu și-a dat bine seama ce face. Căci el, în loc să se roage lui Dumnezeu pentru întoarcerea celui pierdut, precum și pentru luminarea păgânului, s-a lăsat biruit de mânie și de amărăciune împotriva acestor doi ticăloși. Fiind seară, a adormit Sfântul cu duhul tulburat și cu inima plină de mânie. La miezul nopții s-a sculat la rugăciune ca de obicei. În vremea rugăciunii avea inima amărâtă de întristare, ceea ce nu se cuvenea unui slujitor și ucenic al lui Hristos. În starea aceasta de turburare zicea în mintea lui că nu merită să mai trăiască acei oameni fără Dumnezeu, care duc în rătăcire pe alții. Cugetând el acestea, se ruga lui Dumnezeu ca să-i lovească cu trăznet pe amândoi ticăloșii. Îndată ce a cugetat acestea, i se părea că se cutremură locul unde se afla, iar cerul s-a deschis. Prin o deschizătură a cerului a văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos împreună cu negrăită mulțime de îngeri, care erau în chip de oameni. Văzând aceasta, Fericitul Carp, se mira foarte mult și uitându-se apoi în jos, a văzut temelia casei defăcută în două și s-a arătat acolo o prăpastie adâncă și prea întunecoasă. Iar la marginea prăpastiei a văzut pe cei doi oameni pe care îi blestemase, fiind cuprinși de frică și de cutremur mare. De frica lor cea mare le tremurau picioarele și neputând a se stăpâni, erau

gata să cadă în prăpastie. Din fundul gropii vedea Fericitul Carp cum se ridicau șerpii, care se agățau de picioarele lor. Acum îi vedea că fluieră, acum îi vedea cum îi mușcă de picioare, trăgându-i în groapă. Deci se vedeau sărmanii că sunt gata să cadă de silă în prăpastie.

În vremea aceasta, Fericitul Carp nu mai vroia ca să privească în sus, către Domnul, ci se necăjea cu mintea pentru ce nu cad mai repede în prăpastie ticăloșii aceia. Căuta chiar de multe ori ca să-i împingă singur în groapă. Dar neputând să-i arunce, se întrista și blestema. La urmă s-a uitat în sus și a văzut ca și mai înainte cerurile deschise, iar pe Domnul L-a văzut cum i s-a făcut milă de cei doi osândiți, care se primejduiau și sculându-se Domnul de pe tronul Său, s-a apropiat de ei și le întindea mâna ca să-i scape. Împreună cu Domnul se sârguiau și Sf. îngeri ca să scape din primejdie pe cei doi oameni. Cum ședea Domnul cu mâna întinsă spre oameni, a rostit către Fericitul Carp aceste cuvinte: «Lovește-Mă acum pe mine, că iarăși Eu sunt gata ca să pătimesc de multe ori pentru mântuirea oamenilor. Și plăcut îmi este ca să pătimesc iarăși și să mor pentru aceștia, ca să nu se osândească, chiar dacă alți oameni nu sunt vinovați (ca să mă răstignesc pentru ei). Însă gândește-te bine dacă îți convine oare și ție ca să schimbi prietenia cea cu Dumnezeu și cu îngerii cei buni și să primești în schimb pe cea de-a pururea prietenie cu șerpi și cu demonii»! *(Vezi Sinaxarul cel mare, la 3 Octombrie, Viața Sf. Sfințit Dionisie Areopagitul).*

Atunci a cunoscut Sf. Carp că nu este plăcută lui Dumnezeu mânia cea fără socoteală. Vedenia aceasta a Sf. Carp este și pentru noi ca o lecție, în vreme când ne luptă gândul ca să blestemăm. Sf. Apostol Carp a blestemat pe cei doi necredincioși, din râvna lui cea mare pentru Sfânta Credință, dar cu toate acestea vedem că Domnul s-a scârbit și l-a mustrat. Iar tu, creștine, când rostești blesteme asupra fratelui celui de o credință cu tine, pentru lucruri trecătoare (iar nu râvnă pentru credință, oare ce fel de răspuns vei da înaintea lui Dumnezeu?). *«Binecuvântați și nu blestemați»!* strigă mereu Sf. Apostol Pavel, iar tu pentru toată nimica arunci blesteme asupra fratelui tău? Nu te gândești că pe acela pe care tu îl dai răului sau

morţii, pe acela l-a răscumpărat Domnul cu Patima Sa, scoţându-l din ghearele morţii şi din robia celui rău?

În toată viaţa Lui de pe pământ, Domnul niciodată n-a blestemat pe cineva, deşi toată viaţa a fost prigonit şi defăimat de către necredincioşii jidovi. A blestemat numai pe smochinul cel neroditor, care închipuia nerodirea neamului evreiesc. Cu aceasta, a vrut să arate sfârşitul Legii celei vechi, care n-a putut aduce pe om la mântuire. Apoi să ne gândim câte necazuri şi câte piedici au întâmpinat Sfinţii Apostoli din partea păgânilor, dar ei niciodată n-au blestemat. Când Sf. Arhanghel Mihail avea pricire cu diavolul pentru trupul Sf. Prooroc Moise, n-a îndrăznit ca să rostească blestem împotriva celui rău, care se împotrivea poruncii lui Dumnezeu, ci a zis numai atâta: «Domnul sa te certe pe tine, diavole!.» Trebuie însă să ştim că blestemul şi anatema pot să fie folosite numai în cazurile cele mai grele, când se primejduieşte Sfânta şi Dreapta Credinţă. Dar şi atunci ele sunt ca nişte arme pentru păstorii Bisericii, iar nu pentru cei de rând. Blestemul şi anatema nu se cuvine nicidecum a le rosti în chip de mare răzbunare pentru lucruri trecătoare sau pentru ambiţiile noastre (cum am văzut ca fac unii clerici nepricepuţi) ba chiar şi unii dintre monahi.

De aceea să fie ştiut, că atunci când se rostesc fără socoteală, ele se întorc în capul celui care le-a rostit, ca o pasăre de pradă, care neaflând vânat, se întoarce la cuibul său. Înţeleptul Solomon zice la Pildele sale: *«Precum gadina (pasăre mare de pradă) zboară fără oprire, tot aşa şi blestemul cel nesocotit nu cade pe capul nimănui.»* Prin această pildă, înţeleptul Solomon ne face să înţelegem că blestemul cel nedrept (adică fără socoteală) nu se atinge de nimeni, ci zboară ca o pasăre după vânat. Iar dacă nu are vânat, pasărea se întoarce iar la cuibul său. Tot aşa şi blestemul dacă este nesocotit nu se lipeşte de nimeni, ci se întoarce pe capul celui ce l-a rostit.

Un oarecare creştin sărac de bunătăţile cele trecătoare, dar bogat în fapte bune, mergând odată pe drum, din nebăgare de seamă, s-a lovit cu piciorul de o piatră. Fiind desculţ, lovitura i-a făcut multă durere, iar el - ca un om necăjit - slăbănogindu-se, a zis către piatră:

«De bună seamă că diavolul te-a pus aici în mijlocul drumului; iar nicidecum omul!.» Îndată ce a rostit această hulă, a fost pedepsit de Milostivul Dumnezeu, în chip minunat, după cum se obișnuiește să pedepsească totdeauna pe cei îmbunătățiți, în viața aceasta, ca să nu se păgubească sufletele lor. Deci i s-a părut omului în clipa aceea că i-a turnat cineva un cazan cu apă clocotită în cap și din asta a simțit atâta durere, încât a rămas orb și iară simțire. Atunci l-au ridicat niște trecători și l-au dus acasă. Acolo a zăcut la pat multă vreme, fiind paralizat de la mijloc în jos, iar cealaltă parte a trupului era acoperită de răni putrede. Nimeni nu se putea apropia de el, decât numai cei care îngrijeau de el. A zăcut așa multă vreme, chinuindu-se fără să rostească vreodată un cuvânt greu sau nepotrivit, ci mulțumea lui Dumnezeu totdeauna zicând: «Pe cei care îi iubește Dumnezeu, pe aceia îi și ceartă» și altele asemenea, cu multă răbdare și îngăduială. Pentru răbdarea și pentru credința lui cea mare a fost vindecat prin minune de Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu.

În cartea Sfântului Grigorie Dialogul se spune despre un boier mare din Roma, care avea un singur copil. Din multa dragoste ce o avea către el, nu se îndura ca să-l certe pentru obrăzniciile lui, ci îl răbda așa, cu neorânduială. Pe lângă alte năravuri rele, copilul s-a desprins ca să blesteme, fără ca să primească vreo pedeapsă de la nepriceputul lui părinte. Într-o zi pe când îl ținea în brațele sale, i-a venit copilului o frică mare și a strigat: «Ascunde-mă, tată, că iată niște negrii vreau să mă apuce»! Aceasta-i zicea copilul pentru demonii pe care îi vedea lângă el. Și în spaima lui cea mare a început iar să blesteme, după cum era obișnuit. Atunci, numaidecât, odată cu blestemul, a slobozit Dumnezeu ca să fie răpit sufletul lui de către demoni. De asemenea, mai scrie despre un alt copil, care avea năravul să blesteme, ticălosul. Într-o zi când se juca cu alți copii a blestemat numele lui Dumnezeu și în clipa aceea l-au răpit demonii cu trupul în iad și nu s-a mai arătat și nici nu s-a mai auzit de el. Deci, dacă Dumnezeu pedepsește atât de aspru pe niște prunci (care pentru prostia lor nu au atâta vină), oare cu cât mai mult se vor osândi cei care sunt în vârstă și mai ales cei care poartă chipul călugăresc?

Proorocia Sfântului Moise Arapul
(Despre călugării din neamul cel de pe urmă)

Sfântul Moise Arapul a proorocit zicând că în zilele cele de pe urmă ale veacului al șaptelea și jumătate, viața monahicească se va defăima cu totul și nu vor mai ține socoteală monahii de mântuirea sufletului și vor umbla prin mijlocul tulburărilor și al gâlcevilor, întunecați, fără nici un folos și leneși, negrijindu-se nicidecum de fapta bună, robiți de patimile păcatului, pentru că de acolo de unde l-au ars pe satana nevoitorii cei dintâi, tot așa și el are să ardă și să pârjolească. Și de unde s-a biruit, va birui și el pe monahii cei leneși și defăimători. Unde a sporit dreptatea, acolo va prisosi mai mult păcatul și fărădelegea, pentru că se va răci dragostea multora și vor petrece monahii prin mijlocul lumii și a lumenilor fără frică, cu mâncăruri și băuturi, amăgindu-se de poftele trupului prin deșertăciuni în necurate și fapte rușinoase. În acele zile va fi urâciune, zavistie, sfezi și bătăi în Mănăstirile de obște până la sânge, tot așa și în Lavre unde nu este de obște, din răutatea unuia asupra celuilalt vecin al lui; și pentru că s-au defăimat sfintele canoane și nevoința cea duhovnicească, se vor pune Egumeni și stareți oameni neîncercați în fapta bună, fără credință, nepricepuți, de nici un folos și simpli, nedeosebind binele de rău, leneși, fără fapte bune, grijindu-se numai de cele pământești, purtându-se cu nerușinare în slujbe.

Răpind cu sila egumeniile, cu daruri și neștiind să învețe și să povățuiască turma și frățimea și neștiind că ei sunt chip și pildă de folos pentru cei care urmează fapta bună și neînțelegând că ei au să dea seamă lui Dumnezeu în ziua judecății pentru turma lor. Și din pricina nepăsării Egumenilor care nu poartă grijă de turmă se vor pierde. Se vor osândi nu numai cei leneși și trândavi, ci și frații cei cu viață bună și înfrânați.

După aceea a văzut robul lui Dumnezeu Moise, că nor și vârtej, negură întunecoasă și ispite foarte înfricoșate au venit asupra monahilor din partea de la miazănoapte, căci îi gonea pe monahi și cinul cel monahicesc de blestematele eresuri și îi sileau pe mulți să

lepede hainele monahicești și să se însoare. Atunci puținii nevoitori, care vor fi încercați ca aurul și argintul în cuptor, la necazuri multe, în prigoană și strâmtoare, se vor lămuri. Și câți se vor afla încercați și vor birui atâtea înfricoșate ispite, se vor preamări și se vor preaslăvi și se vor cinsti de Dumnezeu mai mult decât acei care au răbdat căldura și zăduful zilei și gerul nopții.

După aceea a văzut robul lui Dumnezeu Moise că a trecut iarna aceea a necazurilor și ispitirilor și prigoana acelor înfricoșate eresuri și s-a făcut liniște. Și, după ce vor trece cîțiva ani, iarăși se va disprețui ceata monahilor cea îngerească și vor veni ispite asupra lor mai multe și mai silnice. A văzut că monahii vor petrece împreună cu călugărițele, și împreună cu pofta cea rea va veni și tirania căci și cei ce nu vor voi se vor batjocori cu sila. Preoții se vor spurca prin păcatul desfrâului și preotesele lor vor preacurvi; asemenea și ei, vor preacurvi cu altele. Atunci va veni mânia cea mare a lui Dumnezeu și va distruge tot neamul cel viclean și-l va trimite în focul cel veșnic.

Deci, fericiți vor fi câți nu se vor pleca la cea mai mare fărădelege a necurăției, care este mai silnică și mai grea decât uciderea, ci se vor împotrivi și vor mustra fărădelegea ca Sfântul Ioan Botezătorul, și vor stărui mustrând amestecarea de sânge și vor fi uciși de cei prea fărădelege și spurcați și prea necurați oameni din vremea aceea, și se vor odihni în sânul lui Avraam, al lui Isaac și al lui Iacob, al prea slăviților Patriarhi și vor locui întru Împărăția cerurilor cu toți sfinții, bucurându-se și veselindu-se, de care să ne învrednicească Dumnezeu și pe noi cu darul lui cel Sfânt. Amin.

Descoperire pentru ieşirea sufletului

De la Cuviosul Nifon, Episcopul Constanțianii (Kiprului)

A întrebat un oarecare frate pe Cuviosul Nifon, zicând: «Mă rog să-mi spui: oare este durere și silă atunci când se desparte sufletul de trupul său, sau iese cu ușurință și cu liniște?» Atunci Cuviosul Nifon i-a răspuns:

- «Fiule, pe câtă vreme încă n-am murit, ce pot eu să știu, însă după descoperirea ce mi s-a făcut, îți voi spune ție, dar să iei aminte. Sunt unii dintre cei drepți care au moarte amară și iarăși sunt unii dintre cei păcătoși care au moarte lină. Deci aș ști că prin greutatea și amarul ce pătimesc drepții la moarte li se ridică amarul greșalelor pe care le au ca niște oameni ce sunt, căci nimeni nu este fără de păcat, decât numai bunul Dumnezeu.Iar dulceața și liniștea de la moartea unora care sunt păcătoși face să li se șteargă și puținul bine pe care de multe ori de silă îl fac în viață. Și așa, iată că cel drept iese cu totul curat din viața asta, iar cel păcătos merge lipsit cu totul de orice bunătate. Dar să știi, fiule, că deși s-ar arăta moartea celui drept, dar asta pentru puțină vreme, căci el după aceea se bucură și se veselește în veci. Iar la cel păcătos chiar de se arată moartea ușoară (și cu dulceață), dar asta trece îndată și pe urmă se arde și se pedepsește veșnic,în focul cel nestins.

Mai putem vedea uneori și că unii făcători de rele au moarte» amară și numaidecât se trimit în muncile iadului. Iar unii dintre cei drepți au moarte ușoară și se trimit îndată în viața cea veșnică. Multe sunt judecățile lui Dumnezeu, prin care se socotește sfârșitul potrivit cu viața fiecăruia.

Dar nu ne este nouă a ne speria de moarte, ci de ceasul acela al judecății. Atunci când se desparte sufletul de trup îl iau pe el mulțime de îngeri, căci atunci aleargă împreună și îngerii care păzesc neamul creștinesc și iscodesc ca să vadă ce va fi cu sufletul acela. Se adună de asemenea și o mulțime de demoni și stau atunci de față. Îngerii scot la arătare faptele lui cele bune, iar demonii pe cele rele. Deci, se iau atunci la întrecere amândouă părțile și așteaptă până iese hotărâre de sus fie spre mântuire, fie spre osîndire. Nu-ți poți închipui în ce chin și în ce durere și strâmtoare se află atunci sufletul! Socotind el în sine că poate să iasă hotărâre spre osândă, încremenește de frică. Când însă socotește că va ieși hotărâre spre mântuire se mângâie întru sine, înălțându-și adesea mâinile în sus, se roagă ca să nu fie dată în mâinile demonilor întunecați. Atunci și îngerii au multă neliniște, așteptând hotărârea mântuirii cu

nerăbdare. Iar duhurile cele necurate așteaptă să capete hotărârea pierzării.

Deci unde va hotărî Dreptul Judecător, acolo va fi slobozit sufletul, adică ori în mâinile dumnezeieștilor îngeri spre mântuire, ori a viclenilor demoni spre pierzare. Aceasta este groza și frica cea cu fiori, fiule, de a nu fi judecat spre osândă și de a nu cădea în mâinile viclenilor demoni, căci a muri este lucru firesc și de obște pentru toți, iar ceasul când va să audă porunca lui Dumnezeu îl chinuiește mai silnic pe suflet, care tremură ca nu cumva să-i ajungă hotărârea care duce la pierzare»

Despre sufletele care ies din trup

Rugându-se odată Sfântul Nifon, a văzut porțile cerului deschise și Îngerii lui Dumnezeu se îngrămădeau întocmai ca albinele la știubei; unii ieșeau, iar alții intrau, aducând sufletele oamenilor. Și erau oarecare în văzduh, care se sileau să răpească sufletele omenești și să le arunce jos. iar Îngerii se împotriveau cu tărie, lovind pe aceștia și scăpând sufletele.

Altădată, Cuviosul Nifon a căzut întru uimire și i s-a descoperit cum duceau îngerii sufletul unui cleric păcătos și auzea cum se făleau demonii că au făcut mare ispravă, încât și dintre Slujitorii Nazoreului Iisus au doborât. Atunci unul dintre demoni a început să-i ticăloșească, dovedindu-le că sunt în schimb atâția clerici de care ei nu se pot apropia deloc. Iar ceilalți au răspuns că de n-ar unelti semnul Sfintei Cruci, atunci s-ar vedea că pot ei. Însă demonul cel care le sta împotrivă a zis: «Dacă ne temem de lemnul pe care S-a răstignit Iisus, atunci înseamnă că suntem de nimica. Dar nu este lemnul care ne sperie, ci puterea care iese din el, care întocmai ca un fulger ne arde. Și nu numai fulgerul care iese din cel lemn ne arde, ci oricare lucru pe care îl pecetluiesc (adică îl însemnează creștinii cu semnul lor), este foc arzător care iese și ne arde.»

Fiind întrebat Fericitul Nifon de către un frate despre faptele care înarmează sufletul spre mântuire, cuviosul a răspuns: «Postul

este puternică armă a sufletului. Însă este nevoie și de neîncetată rugăciune, de liniște și de tăcere.» Dar pe lângă toate acestea este nevoie de citirea Sfintelor Scripturi, după cum zice David: *«Că de n-ar fi Legea Ta gândirea mea, atunci aș fi pierit întru smerenia mea» (Catisma 17).*

Curajul credinţei

În Țara Mucenicilor de azi, o femeie rușinează pe organele întunericului de la Miazănoapte

În vremea revoluției din Rusia, când vrăjmașii credinței erau mai sălbatici decât fiarele împotriva celor sfinte, atunci când era oprit cu pedeapsă de moarte ca nimeni să nu poarte sfânta Cruce la gât, a avut loc următoarea întâmplare, pe care mi-a povestit-o un preot care a fost de față.

În zilele acelea de groază și de sălbăticie nemaipomenită mergea cu trenul spre orașul Tiraspol o femeie evlavioasă. Cu toată amenințarea bolșevicilor și cu toată grozăvia pedepselor care aștepta pe cei nesupuși ordinelor, evlavioasa femeie nu s-a sfiit nicidecum de legea stăpânirii, ci purta totdeauna o Cruce mare de aur, la gât. Aceasta era arma și acoperământul și mângâierea ei. Era mai bucuroasă să moară, decât să lepede semnul cel de mântuire. Dar săraca, fiind obosită din cauza grozăveniilor din vremea nopții, a adormit în tren. În vremea asta un mare pungaș, care sta aproape, i-a scos încetișor Crucea care se zărea de sub haină, fără să simtă femeia. Când s-a trezit ea din somn. prima ei grijă a fost să caute Crucea la gât. Văzând că lipsește, a început să plângă și să întrebe cine i-a luat Crucea. Neaflându-se hoțul, ea a tras semnalul de alarmă. Numaidecât a venit conductorul întrebând cine a tras alarma și ce s-a întîmplat? Atunci femeia, fără cea mai mică sfială a declarat că i s-a furat Crucea de aur pe care o purta la gât. Conductorul a rămas uimit și nu știa ce să creadă. În vremea aceea nu mai îndrăznea cineva să poarte la el lucruri sfinte și mai ales să reclame că a pierdut o Cruce. După puțină gândire, funcționarul a zis către femeie, în auzul tuturor:

«Dacă tu, în vremea asta de groază îndrăznești să porți cruce la gât și nu te sfiești ca să reclami pierderea ei, pentru curajul tău se cuvine să opresc trenul și, făcând percheziție, să-ți caut Crucea pe care o cinstești atât de mult.»

Și, într-adevăr, a oprit trenul și făcându-se cercetare a aflat și i-a dat înapoi femeii cinstita ei Cruce. Iată o pildă de bărbăție care ne învață cât poate curajul credinței. Rușine să le fie celor care în vremuri de pace nu îndrăznesc a-și face semnul Crucii în fața boierilor și nu mărturisesc credința lor la vreme de întrebare. O femeie a uimit prin curajul ei pe cei mai înverșunați dușmani ai credinței, care au rămas rușinați și numai de rușine au defăimat legea lor și i-au făcut dreptate. Eu cred că în clipa când a reclamat femeia pierderea Crucii, au prins curaj cei credincioși care erau de fața și îngerii din cer i-au împletit cununa mărturisirii credinței, iar demonii care ședeau după grumazul funcționarilor comuniști s-au ascuns atunci în fumoarul mașinii, neputând suferi rușinea. În adevăr, reclamația femeii este și ea ca o mărturisire a credinței în fața tiranilor comuniști, iar curajul ei este curaj mucenicesc, pe câtă vreme era știut, că cine poartă lucruri sfinte sau vorbește despre credință este pedepsit cu moartea.

Curajul credinței a înspăimântat de multe ori și pe cei mai sălbatici prigonitori din Rusia. De 40 de ani încoace șiragul mucenicilor și al mărturisitorilor din Rusia, nu s-a curmat de loc. Și în ziua de astăzi, în părțile înghețate din Siberia, unde sunt duși la muncă silnică cei binecredincioși, chinurile mucenicești urmează regulat. Sunt unii dintre credincioșii condamnați, care nu voiesc să lucreze în zile de sărbători și Duminecі. Pentru asta li se oprește hrana și sunt bătuți fără milă, dar ei rabdă toate cu mulțumire, pentru porunca lui Dumnezeu. Alții dintre condamnați nu vor să lucreze deloc pentru stăpânire (socotind că este stăpânirea lui Antihrist), pentru asta sunt chinuiți până la moarte cu bătăi, cu foame și cu frig, fiind lipsiți de adăpost și de hrană. Toți aceștia intră în rândul noilor mucenici, care udă mereu pomul Sfintei Credințe și îmblânzesc mânia lui Dumnezeu, care cu dreptate este pornită asupra lumii necredincioase de astăzi.

Mai sunt apoi o mulțime de râvnitori ai credinței, care trăiesc ascunși prin pădurile cele nestrăbătute din Siberia și Caucaz. Ei duc o viață aspră ca și Sfinții Părinți din vechime, iar Milostivul Dumnezeu îi acoperă ca să nu fie descoperiți de Stăpânire. Api clericii și mirenii care nu ascultă de Biserica lui Alexie, se adună în locuri ascunse sub pământ (în catacombe) și fac slujbe. Aceștia fac parte din Biserica liberă a «Catacombelor» și au astăzi 10 arhierei și mulțime de preoți, care se poartă mirenește la arătare. Prin rugăciunile lor ne miluiește Dumnezeu și pe noi nevrednicii, care nu avem nici o silă și totuși ne poticnim spre cele deșarte și nu purtăm grijă de mântuire.

Cuvinte din Pateric pentru vremea Postului

Despre paza limbii

†

Un frate a întrebat pe oarecare din Sfinții Bătrâni zicând: Iată mi se întâmplă să văd pe cineva făcând oarecare lucru și eu spun aceasta la altul, fără să judec în inima mea pe acela. Oare nu este asta clevetire? Și i-a răspuns Bătrânul:

«Dacă vorbești cu patimă, ca și cum ai avea ceva asupra lui, atunci este clevetire. Iar de nu este în inima ta nici o pornire rea, adică nici o simțire pătimașă, atunci ești fără de păcat. Însă chiar de nu este vorba ta cu gând de clevetire, dar ca să nu răsară răul, mai bine este a tăcea.»

†

Un bătrân oarecare ședea în Siria, aproape de Antiohia. Acesta avea un frate gata spre a judeca, când vedea pe un frate greșind. Deci de multe ori îl învăța pe dânsul zicând:

«Cu adevărat, fiule, te înșeli și îți pierzi în zadar sufletul tău. Căci nimeni nu știe ce este în inima omului, fără numai duhul care este întru dânsul. Pentru că de multe ori sunt unii care săvârșesc cele rele înaintea oamenilor, iar în taină se pocăiesc lui Dumnezeu.

Noi vedem adică păcatele lor; iar faptele cele bune și pocăința lor, numai Dumnezeu le știe. Pentru aceasta și cu ochii de vei vedea pe cineva păcătuind, nicidecum să nu-l judeci sau să-l clevetești pe el, căci numai Unul Dumnezeu este Judecătorul. Tot omul care judecă pe altul, este ca un «anticrist» adică ca un potrivnic lui Dumnezeu, devreme ce i-a răpit dregătoria și stăpânirea, facându-se el judecător mai înainte decât dânsul» (că spune la Sf. Evanghelie, că Tatăl cel ceresc toată judecata a dat-o Fiului).

†

Povestit-a un bătrân:

«Șezând eu odinioară la pustie, a venit un frate de la chinovie pentru cercetare. Deci îl întrebam eu cum se mai află părinții și îmi zice fratele: bine, cu rugăciunile tale. Apoi l-am întrebat despre un frate, care avea nume rău și mi-a zis: «Crede-mă, părinte, încă nu s-a izbăvit de acel nume» (adică tot mai păcătuiește). Iar eu (zice bătrânul) cum am auzit aceasta, am zis: «Uf»! Și îndată ce am zis aceasta, mi-a venit somn și m-am făcut întru uimire. Se făcea că mă aflu înaintea Sfântului loc al Capățânii (adică la Sfânta Golgota). Și am văzut pe Domnul nostru, Iisus Hristos, răstignit între doi tâlhari. Atunci eu m-am pornit să mă închin. Și dacă am mers până aproape, a poruncit Domnul către Sfinții îngeri care erau lângă, El, zicând: «Scoateți-l afară, că Antihrist este (adică potrivnicul Meu este), căci mai înainte de a judeca Eu, a judecat el pe fratele său!»

Deci fiind eu gonit de acolo, am voit să ies și mi s-a apucat haina (un fel de mantie scurtă) în ușa care s-a închis degrabă. iar eu lăsându-o acolo, am ieșit și îndată m-am deșteptat. Socotind eu în minte cele ce am văzut, am zis către fratele ce venise: «Rea este ziua aceasta pentru mine»! Iar el a întrebat: «Pentru ce părinte?» Atunci i-am povestit lui cele ce am văzut și i-am zis: «Haina aceea pe care o purtam pe deasupra, era acoperământul lui Dumnezeu, care era peste mine, și m-am lipsit de ea. După aceea a zis bătrânul: am făcut șapte ani rătăcindu-mă prin pustii, nici pâine gustând, nici sub acoperământ intrând și nici cu oamenii vorbind, până ce L-am văzut iarăși pe

Domnul la Sfânta Golgota, șezând și poruncind să mi se dea haina. Acela a fost semnul iertării.»

†

Zis-a ava Iperehie:

Călugărul ce nu-și stăpânește limba în vremea mâniei, unul ca acesta nici patimile nu le va stăpâni. Mai bine este a mânca din carne și a bea vin, decât a mânca din carnea fraților prin clevetire. Că precum șarpele odinioară șoptind a scos pe Eva din rai, tot asemenea cu șarpele este și cel care clevetește (adică vorbește de rău pe cineva) pentru că și sufletul celui care aude se pierde și cel care clevetește nu se mântuiește.

†

A întrebat ava Longhin pe ava Luchie pentru trei lucruri zicând: «Voiesc să mă înstrăinez.» Și i-a zis bătrânul: «De nu vei stăpâni limba, nu ești străin, ori unde vei merge. Deci și aici unde ești, stăpânește-ți limba și ești străin.»

A mai întrebat iarăși pe bătrân: «Voiesc să postesc.» Iar bătrânul i-a zis: «Sf. Prooroc Isaia spune, că de vei încovoia grumazul tău ca pe un lanț și ca pe un belciug, nici așa nu se va chema primit postul tău. Ci mai vârtos stăpânește-ți limba și gândurile cele rele.»

Atunci l-a întrebat iarăși: «Voiesc să fug de oameni.» Deci i-a răspuns bătrânul: «De nu vei isprăvi mai întâi acestea de care ți-am spus, fiind împreună cu oamenii, atunci nici deosebi nu poți.»

Povestiri din Limonar

Despre Peștera Sf. Ioan Botezătorul și alte cuvinte de folos

†

În vremea când strălucea pe tronul Ierusalimului Preasfințitul Patriarh Ilie (de care se pomenește în viața Sf. Sava) și pe când era împărat Anastasie, se afla în mănăstirea lui ava Efstorghie un bătrân sfânt cu numele de Ioan. Preafericitul Patriarh Ilie a vrut să-l hiroto-

nească Egumen al mănăstirii, ca cel ce este vrednic a conduce turma. Dar el n-a primit, zicând că are blagoslovenie să meargă până la Sf. Munte Sinai și luând iertăciune a pornit la drum, făgăduind că dacă se va întoarce va lua conducerea mănăstirii. Deci, luându-și ucenicul, a trecut Sf. Iordan și, mergând încă puțin cu el, a început să-l ia pe bătrân niște fiori de fierbințeală. Pentru asta neputând să mai meargă înainte și aflând o peșteră, au intrat în ea și au rămas acolo 3 zile pentru ca să-și mai vie în fire. În timpul nopții i s-a arătat bătrânului în vedenie Sf. Ioan Botezătorul și Mergătorul-Înainte al Domnului, zicându-i: «Ia spune-mi călugărule, unde vrei să mergi?.» Iar bătrânul i-a zis: «La muntele Sinai.» Atunci i-a grăit cel ce s-a arătat: «Nu, mă rog, nu te duce»! Dar bătrânul nu s-a plecat nicidecum.

După ce s-a dus cel ce se arătase, fierbințeala l-a cuprins mai tare pe bătrân. În noaptea următoare s-a arătat iarăși Mergătorul-Înainte în același chip și i-a zis: «Pentru ce vrei să te ostenești atâta cale, călugăre? Ascultă-mă și stai aici»! Atunci i-a zis bătrânul:

«Spune-mi cine ești tu?» Și i-a răspuns cel arătat, zicând: «Eu sunt Botezătorul Ioan și pentru asta îți spun să nu pleci aiurea, pentru că această peșteră mică este mai cinstită decât Muntele Sinai, căci de multe ori venea aici Domnul nostru Iisus Hristos și vorbea cu mine și mă mângâia. Dă-mi cuvântul că rămâi aici și eu îți dau sănătatea»! Auzind acestea bătrânul i-a făgăduit că rămâne în peșteră și îndată s-a vindecat. A rămas deci acolo până la cea din urmă răsuflare. La Peștera Sfântului Ioan, el a făcut Biserică și adunând frățime a întemeiat acolo mănăstire. În harta de la Madava scrie «Sapsa.» În peștera aceea a trăit după asta un alt sihastru și a ajuns la așa înălțime de virtute, încât veneau la dânsul leii, iar el îi primea fără frică și-i băga în sân pe leușori (pe puii de lei).

†

Spunea ava Polihronie (de la Sf. Teodosie) că în lavra unde trăia el, era un bătrân care mergea de multe ori să se liniștească o bucată de vreme pe malul Iordanului și iarăși se întorcea la chilia lui. Acolo în pustia Iordanului, oriunde găsea culcușul leului, acolo

sta și se culca. Într-o zi, întorcându-se în mănăstire, a adus cu el doi pui de leu, avându-i înfășurați în scurteică. Deci venind i-a pus în Biserică înaintea fraților, zicând: «Dacă am fi păzit poruncile Domnului, atunci leii s-ar fi cucerit (s-ar fi temut) de noi, dar așa iată, pentru păcatele noastre ne temem noi de dânșii!»

†

Mai spunea ava Polihronie că părinții din Lavra Sf. Teodosie au cerut să le rânduiască egumen al mănăstirii pe un bătrân oarecare îmbunătățit. Însă bătrânul i-a rugat zicând: «Lăsați-mă să-mi plâng păcatele mele, căci lucrul egumeniei este numai al părinților celor mari: al lui Antonie cel Mare, al lui Pahomie și al lui Teodosie.» Dar părinții îl rugau mereu să primească începătoria. Atunci bătrânul le-a zis: «Mai lăsați-mă încă trei zile și pe urmă voia Domnului»! Atunci când a zis acestea era Vineri și Duminica în vremea Utreniei a adormit întru Domnul cuviosul bătrân.

†

Tot cuviosul Polihronie ne-a povestit că odinioară s-a săvârșit un frate la spitalul din Ierihon. Deci a fost ridicat din Ierihon spre a-l duce în lavra de la Pirguri, unde era metania lui. Și din ceasul în care a ieșit din spital și până să ajungă la Pirguri (lângă Marea Moartă) o stea luminoasă a însoțit trupul adormit al cuviosului, până ce a fost acoperit cu pământ.

†

Spunea despre Sf. Gherasim, că s-a întâmplat să moară în mănăstirea lui un frate și cuviosul era atunci în pustie la liniște. Când paraclisierul a bătut în toacă spre a se aduna frații la îngropare, atunci a venit și Sfântul Gherasim. Văzând pe cel mort, s-a întristat bătrânul, că nu l-a sărutat înainte de adormire. Deci apropiindu-se de năsălie, a zis mortului: «Scoală-te frate, și-mi dă o sărutare!» Atunci fratele, sculându-se a sărutat pe bătrân, iar bătrânul a zis către el: «De acum dormi, până va veni Hristos să te învie!»

O mică gustare pentru Postul Mare

Portretul Smereniei (zugrăvit de Sfinții Părinți)

A fost întrebat ava Longhin: care faptă este mai mare dintre faptele cele bune? Și a zis bătrânul: «Eu socotesc că după cum mândria este mai mare decât toate patimile (încât a putut surpa și pe unii din cer) tot astfel și smerita cugetare este mai mare decât toate faptele cele bune, căci ea poate să scoată pe om chiar din adâncul iadului, măcar de ar fi el păcătos ca un demon. Pentru aceasta și Domnul mai înainte de toți fericește pe cei săraci cu duhul.»

†

Zicea ava Moise Arapul: «De nu ar avea omul în inima sa cum că este păcătos, Dumnezeu nu l-ar asculta pe el»! Atunci l-a întrebat un frate pe bătrân: «Ce este aceasta a avea în inimă că este păcătos?»

Și a răspuns bătrânul: «Că cela ce-și poartă păcatele sale, nu vede pe ale aproapelui său»! De va pune omul prihana asupra sa (la tot lucrul) și va zice: «Am greșit», îndată se milostivește Domnul către el, iar sfârșitul la toate este a nu judeca pe aproapele. Căci când mâna Domnului omora pe tot cel dintâi născut al Egiptului, nu se afla nici o casă care să nu aibă mort într-însa.» Atunci a întrebat fratele ce înseamnă cuvântul acesta. Și a zis bătrânul: «De vom lua seama la păcatele noastre, atunci nu vom vedea păcatele aproapelui. Căci nebunie este cel ce are mortul său (în casa noastră), să-l lase pe el și să meargă să plângă pe mortul aproapelui. Iar a muri despre aproapele tău, este a-ți purta păcatele tale și a nu purta grijă de tot omul (că acesta este bun sau acesta este rău). Să nu faci rău nici unui om, nici să gândești rău în inima ta asupra cuiva. Nici să defaimi pe cineva când face rău, nici să te pleci celui ce face rău aproapelui său. Să nu clevetești pe cineva ci zi așa: «Dumnezeu știe pe fieștecare!» Să nu te înduplеci (adică să te învoiești) cu cel ce grăiește de rău, nici te tulbura de clevetirea lui și nici să nu urăști pe cel ce clevetește pe aproapele său. Și aceasta este aceea, adică: «Nu judecați și nu veți fi judecați»! Să nu ai vrajbă cu cineva și nu ține vrajbă în inima ta. Să nu urăști pe cel ce

vrăjmășește pe aproapele său și aceasta este pacea. Cu aceasta pe sineți te mângâie. Puțina vreme este osteneala și de-a pururea odihna, cu darul lui Dumnezeu-Cuvântul. Amin.

†

S-a năpustit (a năpădit) odinioară demonul asupra lui ava Macarie cu un cuțit, vrând ca să-i taie piciorul. Dar pentru smerita lui cugetare n-a putut să-i facă nimic. Deci a zis demonul către bătrân: «Câte aveți voi și noi le avem, dar prin smerita cugetare vă deosebiți de noi și cu asta biruiți.»

†

Zis-a un bătrân: «Cela ce are smerenie, smerește pe draci, iar cel ce nu are smerenie se batjocorește de ei!» A fost întrebat de cineva un bătrân:

†

«Când dobândește sufletul smerenie?» Și a răspuns bătrânul: «Când omul se îngrijește de răutățile sale!»

†

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: «Ce este sporirea omului cea după Dumnezeu?» Și a răspuns bătrânul: «Sporirea omului este smerenia, căci pe cât se pogoară cineva prin smerenie, pe atâta se înalță în sporire!» Dacă smerindu-te pe sineți vei zice cuiva: «Iartă-mă», atunci arzi pe draci.

†

Zis-a un bătrân: «Fiilor, să știți că smerenia pe mulți fără de nici o osteneală i-a mântuit. Și mărturisesc aceasta vameșul și Fiul cel curvar, care puținele cuvinte au grăit către Dumnezeu și s-au mântuit. Iară ostenelile și faptele bune ale omului mândru îl pierd pe dânsul. Că osteneala și faptele pe mulți i-au tras la mândrie și au pierit, cum a fost fariseul, care se mândrea cu faptele cele bune.»

†

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: «Ce este smerenia?» Și a zis bătrânul: «Smerenia este ca să se socotească omul pe sine-și

mai nevrednic și mai păcătos decât toți și tuturor supus (plecat).» Zis-a bătrânul: «Să nu cerci să vezi păcatele străine, ci ale tale păcate și răutăți să le vezi și neîncetat să te rogi lui Dumnezeu pentru iertarea ta!»

†

Zis-a un bătrân: «Să știți că alt drum către mântuire nu este, fără decât smerenie, după cum scrie Sfânta Evanghelie pentru vameș. De va fi cineva neatins de păcate spurcate, nu cumva să se înalțe cu gândul său, socotindu-se pe sine fără de păcat, ci unul ca acela mai mult să se smerească și să se păzească, socotindu-se pe sine mai păcătos decât toți oamenii. Iar de se va înălța cu gândul său, socotindu-se că el nu este atins de păcate spurcate pentru că nu a căzut nici într-un păcat trupesc și lumesc, de va socoti că este cu totul curat și vrednic totdeauna de împărtășirea Sfintelor Taine, iar pe altul care știe că are vreo cădere îl socotește nevrednic de Sfintele Taine, unul ca acela, cu asemenea gând înalt și fără smerenie, este nevrednic și necurat și urât lui Dumnezeu și în pierzare merge și curățenia lui nu-i va folosi, neavând smerenie! Cu mult mai plăcut și mai iubit este lui Dumnezeu păcătosul smerit decât dreptul mândru!»

Nădejdea celui căzut

«Prin nădejde ne-am mântuit» zice Sf. Apostol Pavel

†

A întrebat un frate pe un bătrân zicând: «Părinte ce însemnează Proorocul prin cuvintele acestea: Nu este mântuire întru Dumnezeu lui!.» Și a zis bătrânul: Însemnează gândurile deznădăjduirii, care vin de la draci la cel ce greșește și zic: De acuma nu îți este ție mântuire întru Dumnezeu! Prin asta îl ispitesc de vrăjmași, ca să-l arunce întru deznădăjduire. Asupra lor trebuie să se lupte omul zicând: «Domnul este mântuirea mea și El va scoate din cursă picioarele mele!»

†

Cred că le este cunoscută la toți pilda cea din Pateric cu fratele care cădea în păcatul desfrânării în toate zilele și iarăși în toate zilele îmblânzea pe Domnul prin pocăința lui cea cu multe lacrimi și rugăciuni. Se pocăia și iarăși cădea în noroiul păcatului. Însă nu se deznădăjduia de mântuire niciodată. Deși se arăta mincinos întru făgăduința lui, dar Preamilostivul Dumnezeu nu se întorcea de către el, ci răbda fărădelegea fratelui și aștepta întoarcerea lui. Și această cădere a fratelui însoțită de mustrare a urmat vreme de 10 ani de zile și mai mult. Desigur că vrăjmașul mântuirii s-ar fi bucurat să-l vadă pe frate că vine la deznădăjduire după atâtea căderi și după atâtea făgăduințe mincinoase. Se aștepta de asemenea, pizmașul să vadă că și Domnul se mânie și nu-l mai primește pe cel care își calcă mereu făgăduința și nu se îndreaptă. Însă cu părere de rău vede că nici Milostivul Dumnezeu nu se mânie, ci primește în toate zilele când se pocăiește. N-a mai putut suferi ucigașul atâta răbdare, pe care o arăta Domnul către cel căzut. Pentru aceasta a început a striga către Sfânta Icoană a Domnului, zicând: O, ce este mie și Ție, Iisuse Hristoase? Milostivirea Ta cea nemăsurată mă biruiește și mă surpă, pentru că primești pe acest curvar, care se arată mincinos în toate zilele înaintea Ta, defăimând stăpânirea Ta! Pentru ce nu-l arzi pe el, ci îndelung rabzi și suferi? Și multe zicând și iuțindu-se balaurul a tăcut. Atunci s-a făcut glas ca de la Sf. Jertfelnic, zicând: «O, balaure prea viclene și pierzătorule, nu te-ai săturat de socoteala ta cea rea, că ai sorbit lumea? Ci încă te silești să răpești și să înghiți pe cel care a venit la mila Mea cea nespusă? Oare ai tu atâtea greșale ca să le pui în cumpănă și să tragă întocmai cu Sângele cel scump, carele L-am vărsat pe Cruce pentru dânsul? Iată, Junghierea Mea și moartea au afundat (adică au biruit) fărădelegile lui! Însă tu când vine el la păcat, nu-l gonești pe el, ci îl primești cu bucurie, nădăjduind că-l vei dobândi pe el și Eu oare nu-l voi ierta la el, oare nu-l voi milui, Eu Cel atât de Milostiv și iubitor de oameni? Carele am poruncit verhovnicului Meu, Petru Apostolului, ca să ierte celui care greșește în fiecare zi până la șaptezeci de ori câte șapte? Așa cu adevărat (îl

voi ierta) că de vreme ce aleargă la Mine, nu mă voi întoarce de Către el, până ce îl voi moșteni. Că pentru păcătoși, Eu M-am răstignit și prea curatele Mele palme pentru dânșii le-am întins, ca cel ce va voi să se mântuiască, să alerge și să se mântuiască. Că de către nimenea Eu nu mă întorc, pe nimenea nu gonesc; măcar deși de nenumărate ori într-o zi de va greși și de nenumărate ori va veni către Mine, nu va ieși afară scârbit. Că Eu nu am venit să chem pe cei drepți la pocăință, ci pe cei păcătoși!»

Și făcându-se glasul acesta, sta diavolul tremurând și neputând să fugă. Și iarăși s-a făcut glas, zicând: «Ascultă, amăgitorule, pentru cele ce zici că sunt nedrept, că Eu către toți sunt drept. Că în ceea ce aflu pe cineva, întru aceea îl judec. Deci iată pe acesta l-am aflat stând înaintea picioarelor Mele și biruitor peste tine arătându-te. Îl voi lua deci pe el și voi mântui sufletul lui, pentru că nu s-au deznădăjduit de mântuirea sa. Iar tu vezi cinstea lui, crapă de zavistia ta și rușinează-te!» Deci stând fratele cu fața în jos și tânguindu-se și-a dat duhul. Și îndată urgie mare venind ca focul, a căzut peste satana și l-a mistuit pe el. De aice să cunoaștem, fraților, milostivirea și iubirea de oameni a lui Dumnezeu cea nemăsurată și niciodată să nu deznădăjduim de mântuirea noastră.

«Îndrăzniți, că Eu am biruit lumea» (zice Domnul în Sf. Evanghelie) și Sf. Apostol în cartea sa către Romani zice: *«Prin nădejde ne-am mântuit și dacă Dumnezeu este pentru noi. cine ne poate fi împotrivă?... Căci câte s-au scris mai înainte, spre învățătura noastră s-au scris, ca prin răbdarea și prin mângâierea ce ne-o dau Scripturile să ne păstrăm nădejdea... și Dumnezeul nădejdei să vă umple de toată bucuria și pacea prin credință, ca prin puterea Duhului Sfânt să vă îmbogățiți întru nădejde. Amin», (din cartea către Romani a Sf. Pavel).*

Boldul Învierii sufletești și boldul morții - întristarea

În Patericul Sfinților Părinți scrie despre un om, care mult se întrista și plângea mereu pentru păcatele sale. Într-o zi s-a arătat lui

Domnul, zicându-i: «Ce plângi, omule, ce te întristezi așa?» și a răspuns fratele: «Nu voiești, Doamne, să plâng și să mă mâhnesc, căci cu atâtea Te-am scârbit?.» Atunci Domnul, întinzându-și mâna, a pus-o pe capul lui, zicând: «De acum nu te mai scârbi, do vreme ce tu te-ai scârbit pentru Mine, Eu nu mă voi scârbi asupra ta, căci dacă Sângele Meu L-am dat pentru tine, cu mult mai vârtos îți voi da iertare și ție și la tot sufletul care se pocăiește curat!» După aceasta, venindu-și în sine, fratele s-a aflat în inima lui plină de toată bucuria și s-a încredințat că a făcut Domnul milă cu dânsul. Deci toată viața lui a petrecut-o cu multă smerenie, mulțumind lui Dumnezeu totdeauna.

Din această pildă se vede cât de mare este folosul pe care-l dobândim din întristarea cea după Dumnezeu și cât de mult prețuiește Dumnezeu această întristare a noastră. Întristarea este de două feluri și anume: Este întristare care omoară sufletul și este întristare care sfințește sufletul. Întristarea care este amestecată cu deznădejde, este boală otrăvitoare pentru suflet, pentru aceasta și zice Sf. Apostol Pavel: *«Să nu vă întristați ca cei ce n-au nădejde.»* Iar întristarea cea pentru păcate, care este însoțită cu nădejdea mântuirii, vine din lucrarea darului Sfânt, care ne vorbește prin glasul conștiinței. Mustrarea aceasta a conștiinței, care nu se desparte de nădejde, este călăuza cea sfântă, care ne duce spre mântuire.

În cartea cea pentru Mărturisire, scrisă de Sf. Nicodim Aghioritul (în grecește) aflăm următoarele cuvinte despre boala întristării celei fără de nădejde, care se mai cheamă și deznădăjduire: «Deznădăjduirea este răutatea cea mai mare și cea mai vătămătoare dinspre toate răutățile.» Deși toate păcatele sunt potrivnice lui Dumnezeu, sunt numai pe de o parte împotrivă, pe când deznădăjduirea este pe de-a-ntregul împotriva lui Dumnezeu (în toate direcțiile și în toate privințele), căci ea combate pe Dumnezeu și-L scoate afară din suflet, socotind răutatea drept Dumnezeu și pe diavol pricinuitor al răutății.

Omul cel cuprins de boala deznădejdii, socotește că răutatea este mai puternică decât bunătatea lui Dumnezeu și mai nemărginită decât însăși nemărginirea lui Dumnezeu. De vreme ce el nu mai

crede că Dumnezeu poate să-l mântuiască, prin aceasta omul socotește că răutatea este mai presus decât Dumnezeu.

Dar poate să fie o necinstire și o nechibzuință mai mare ca aceasta? Adică întru a socoti cineva că neputinciosul păcat este mai tare decât Cel Atotputernic; sau că cel scurt întrece pe Cel Nemărginit și cel fără ființă ar fi mai presus decât Cel Pururea-Fiitor? Pentru aceasta scrie la «Mărturisirea Ortodoxă» că: deznădăjduirea este un păcat împotriva Duhului Sfânt.

Sfântul Vasilie cel Mare zice că dacă s-ar putea măsura adâncul milostivirii lui Dumnezeu, atunci ar fi iertat (adică s-ar îngădui) și deznădăjduirea, socotind mulțimea păcatelor noastre. Dar câtă vreme păcatele noastre se pot număra și se pot măsura, pe când mila și îndurarea lui Dumnezeu este cu totul nemăsurată, deci (pentru asta) nu se cade să fie deznădăjduirea, ci să cunoască omul mila lui Dumnezeu și să-și reclame (adică să-și vădească la duhovnic) păcatele sale.

Deznădăjduirea este împotriva socotelii celei drepte (a judecății sănătoase), căci ea nu are loc întru cele omenești și iată pentru ce anume: Câtă vreme cel care a păcătuit mai trăiește încă, aceasta este semn că Dumnezeu îl primește și nu l-a părăsit, ci l-a lăsat să trăiască, anume ca să se pocăiască. Despre asta ne încredințează Sf. Grigorie Palama.

Deznădăjduirea este semănată de către diavol, după cuvântul Sf. Efrem Sirul, căci înainte de a săvârși omul păcatul, îi șoptește că nimic nu este păcatul, iar după cădere îi zice că păcatul este atât de mare, încât nu mai este iertare pentru el. În sfârșit, să fim încredințați că deznădăjduirea este împotriva Sfintelor Scripturi din Legea veche și din Legea cea Nouă. Căci în Sfânta Scriptură se înfățișează de mii de ori mila cea negrăită a lui Dumnezeu, prin care primește întotdeauna pe cei păcătoși. Atâtea și atâtea pilde arată potrivnicia deznădăjduirii. Atâția păcătoși, împovărați cu nenumărate păcate, arată că s-au mântuit de la începutul lumii, anume pentru că nu și-au pierdut nădejdea, cum au fost: Lameh, Manase, Nabucodonosor, David-împăratul; apoi, femeia cea desfrânată, vameșul cel smerit, Fiul cel pierdut, tâlharul cel credincios, Pavel cel habotnic și Petru

verhovnicul, precum și toți ceilalți care s-au mântuit. Păcatul deznădejdii este și împotriva cuvintelor Sfinților Părinți, care învață pe cei păcătoși să nădăjduiască la mila lui Dumnezeu și să arunce deznădejdea, dovedind că nu este nici un păcat care să biruiască iubirea de oameni a lui Dumnezeu. *«Fericit bărbatul care nădăjduiește spre Domnul»* (zice Sf. Prooroc David). *«Că prin nădejdea aceasta ne-am mântuit»,* strigă Sf. Ap. Pavel.

Motivele care ne duc la patima deznădejdii

Însemnare: Să nu mire pe nimeni că eu amintesc cam des despre boala aceasta a sufletului. Astăzi lumea este bântuită mai mult ca oricând de răutatea aceasta și cele mai multe crime, despre care aflăm din ziare, sunt urmările deznădejdii.

Nu este nici o patimă din care vrăjmașul să aibă atâta câștig, precum este patima deznădăjduirii. Din cauza ei se întâmplă sinuciderile, omorurile și lepădările de credință. Iar dacă unii deznădăjduiți nu se omoară singuri trupește (adică nu se sinucid), aceasta se datorează mai mult împrejurărilor, însă ei sufletește sunt morți înainte de mormânt. Căci deznădejdea este moartea duhovnicească, de vreme ce omul își întoarce fața de către ajutorul lui Dumnezeu și se dă în stăpânirea celui rău. *«Cel care deznădăjduiește își ucide singur sufletul său»!* zice Sf. Ioan Scărarul în cuvântul 5 pentru Pocăință. Toate păcatele aduc dușmănie între om și Dumnezeu. Sunt însă unele păcate mai grele, care se cheamă păcate de moarte și anume: Mândria, Iubirea de Arginți, Zavistia, Curvia, Lăcomia Pântecului, Mânia și Trândăvia. Acestea se cheamă păcate de moarte, pentru că sunt împotriva celor două porunci din Sfânta Evanghelie (a iubi pe Dumnezeu și pe aproapele) și ele pricinuiesc moartea sufletului, adică osânda veșnică. Din acestea șapte odrăslesc toate celelalte păcate.

Însă milostivul Dumnezeu a pus la îndemâna omului Taina Pocăinței, prin care se poate vindeca sufletește, oricât de păcătos ar fi el. Vrăjmașul mântuirii a mai născocit o răutate, care nu are vindecare

și aceasta este patima deznădăjduirii. Deși păcatele amintite mai sus se cheamă păcate de moarte, toate se iartă prin pocăință curată. Numai păcatul deznădăjduirii, când stăpânește pe om, nu are vindecare, căci deznădăjduirea este însăși părăsirea pocăinței și întoarcerea de către mila lui Dumnezeu. Pentru aceasta, Soborul al șaptelea de la Niceea a hotărât că numai păcatele cele nepocăite sunt spre moarte. Deci putem spune că numai acolo unde se cuibărește deznădăjduirea, nu mai este vindecare și nici iertare. Să ne înfricoșăm de răutatea aceasta și să fugim de ea ca de veninul șarpelui, căci ea este lepădarea darului sfânt și defăimarea milostivirii celei nemăsurate a lui Dumnezeu.

Mulți dintre credincioșii creștini, care se adapă cu mustul deșertăciunii lumești, își dau seama de primejdia sufletească în care se află și doresc mântuirea, dar nu mai au curajul s-o caute. Ei zic că mântuirea lor s-a șters din «Condica lui Dumnezeu» și orice ar face, nu mai este îndreptare pentru ei. Socotesc că prea mult s-au abătut din calea Sfintelor Porunci și pentru aceasta, Dumnezeu nu-i mai primește. Partida aceasta de oameni au pierdut nădejdea mântuirii și sunt asemenea unor răniți, care nu mai primesc nici o doctorie spre vindecare, iar ranele lor se cangrenează și putrezesc. Slăbănogirea aceasta sufletească (cu îndoială și deznădejde) vine și la mulți credincioși, care au hrană pentru suflet precum și liman prielnic de mântuire, dar nu știu să le prețuiască. Și anume sunt unii care au cunoscut deșertăciunea vieții, s-au trezit din somnul păcatului și au luat drumul pocăinței. Dar pricepând ei cât de mult sunt datori lui Dumnezeu pentru păcatele lor și văzând că nu poți împlini canonul pocăinței așa cum se cuvine, încep să se împuțineze la suflet și pierd nădejdea mântuirii. Sunt însă și unele persoane care s-au păzit de viermele stricăciunii lumești, au destule cunoștințe duhovnicești, însă au o oarecare împuținare de suflet și îndoială pentru mântuirea lor.

Cercând mai cu de-amănuntul diferite cazuri, vom vedea că împuținarea de suflet și deznădejdea se ivesc din următoarele motive:

1. Înainte de toate și la cei mai mulți este lipsa de povățuitori

duhovnicești. Apoi,

2. Necunoștința Sfintelor Scripturi, pentru care ne robesc părerile greșite și înțelepciunea minții,

3. Vătămarea dreptei credințe, când facem prieteșug cu ereticii, cu masonii și comuniștii,

4. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovnicești și nesimțirea) fără căință,

5. Nemărturisirea curată (când o facem de mântuială sau cu ascunsuri și pricinuiri),

6. Împărtășirea cu nevrednicie (când știm că nu suntem în regulă și ne apropiem cu obrăznicie, de ochii oamenilor),

7. Când suntem stăpâniți de mândrie și nu ne plecăm spre vindecare,

8. Când am căzut sub legătură cu afurisenie de la arhiereu sau de la preot și nu căutăm dezlegare de la slujitorul pe care l-am scârbit,

9. Când am făcut vreo nedreptate mare (prin furtișag sau prin clevetire și nu căutăm a repara greșala, împărtășindu-ne neîmpăcați),

10. Când ne lăsăm robiți de întristare peste măsură, căci această întristare este însăși deznădejde,

11. Când din zavistie hulim Sfânta Credință, ori numele lui Dumnezeu ori persoanele sfințite,

12. Când blestemăm (pe noi sau pe alții) și ne jurăm fără socoteală și nu căutăm vindecare.

Cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur
pentru trezvire și rugăciune

«Neîncetat rugați-vă, fraților, fără de mânie și fără de cugete viclene», după cum zice fericitul Pavel, în cartea cea dintâi către Timotei, cap. 2, stih 8.

Pentru că tot cugetul care ne depărtează mintea noastră de la Dumnezeu, să știți că este de la diavolul, care niciodată nu încetează

a pune îndemn în inima omului să îndeplinească poruncile altora și cu motivul că facem bine fraților îl silește (vicleanul) la lucruri care s-ar părea de folos. Aceasta însă o face diavolul nu cu scopul de a ne folosi, ci ca să ne depărteze mintea noastră de la Dumnezeu. Deci se cuvine să luăm seama ca nu cumva să primim sfaturile cele vătămătoare de suflet ale vicleanului, care în tot chipul se străduiește ca să ție mintea noastră departe de la Dumnezeu, trăgând-o spre plăcerile cele deșarte ale lumii.

Însă omul (cel râvnitor) face dimpotrivă. El se străduiește în tot chipul ca să-și țină mintea unită cu Dumnezeu, ferindu-se de a primi și de a rumega cugetele cele viclene, pe care diavolul (ca un zugrav prea meșter ce poate închipui toate), le plăsmuiește în inima noastră, făcând închipuirea patimilor, alteori arătând chipurile păcatului, iar uneori zugrăvind diferite persoane și fețe în minte.

Iar omul cel ticălos, la care diavolul găsește deschisă poarta inimii sale, spre a intra și a zugrăvi chipurile lui cele de suflet vătămătoare, omul acela zic, așa de mult se înșeală cu ele (cu nălucirile), încât chiar dacă se află și în loc pustiu și liniștit, lui i se pare că petrece în mijlocul cetăților și târgurilor, plăzmuiește în minte oameni, cu care i se pare că vorbește aievea. El cugetă și face hotărâri pentru lucruri care nu sunt decât nălucirile înșelăciunii diavolești.

Pentru aceasta, omul trebuie să ia seama bine ca să nu fie luat de vântul închipuirii și să zămislească în minte lucruri neaflătoare, ci să depărteze orice gând viclean, pomenind neîncetat numele Domnului nostru Iisus Hristos, care fiind chemat cu fierbințeală, împrăștie ca pe fum toată cugetarea cea vătămătoare. Unde se află omul cu trupul, acolo să aibă silință să-și adune mintea. Să fie străjer așa de treaz, încât să nu dea voie la nici un gând străin să pătrundă între inima lui și pomenirea cea prea folositoare de suflet a lui Hristos. Dacă cumva din nebăgare de seamă s-ar îmtâmpla a se strecura vreun cuget viclean, care s-ar pune stavilă (zid) între inimă și pomenirea lui Hristos. atunci se cuvine a alerga cu sârguință către Domnul și a striga către El, ca venind, să izgonească gândul care tulbură mintea.

De asemenea, dacă vreodată diavolul ar răpi mintea și ar căpăta învoirea ei, atunci este nevoie ca cel ce s-a răpit să nu zăbovească întru această uimire înșelătoare și întru învoire, ci degrabă să se sârguiască a se slobozi din aceasta, ca nu cumva învoirea aceasta a minții să-i fie socotită ea însăși lucrul (păcatului) înaintea lui Dumnezeu, la ziua Judecății, când Judecătorul a toate cunoscător, va descoperi, vădindu-se cugetările cele ascunse ale inimilor omenești. Să știți însă și aceasta, că nu este cu putință ca cineva să se învrednicească de împărăția Cerurilor dacă nu își va tăia mai întâi voia sa și dacă nu va împlini fără de cârtire și cu frica lui Dumnezeu toate câte îl va sfătui părintele lui duhovnicesc (care este mai iscusit și mai cunoscător al Sfintelor Porunci), după cum și Domnul ne-a arătat cu lucrul și ne-a învățat prin cuvinte, zicând că *«M-am pogorât din cer nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis, a Părintelui»! (Sf. Ioan Ev. cap. 6, stih 38).*

Prin urmare, tot cel ce silindu-se pe sine face nu ceea ce vrea singur, ci după cum este sfătuit la cele spre mântuire de către Părintele lui duhovnicesc, răbdând cu bucurie pentru Dumnezeu, să fie cunoscut că această tăiere a voii lui este socotită la Dumnezeu ca însăși răstignirea. Ceea ce însemnează că împreună se răstignește cu însuși Hristos și ca urmare înviază împreună cu El, devenind prin asta «fiu al Învierii și al nepătimirii, precum și moștenitor al vieții veșnice.»

Pentru aceasta și Sf. Iacov, fratele Domnului, a zis: *«Fericit bărbatul, care rabdă ispită, căci ajungând iscusit (încercat) va primi cununa vieții» (Ep. l, stih 12),* adică fericit este omul acela care rabdă de bună voie ispită, căci unul ca acesta va fi încercat și se va curăți ca aurul cel adevărat și va lua cununa cea nevestejită, făcându-se pe sineși lăcaș al lui Dumnezeu Hristos, Cerescului Împărat, întru care va intra prin darul său și va face la el sălășluire și locuință precum a făgăduit aceasta fără de minciună Dumnezeu-Omul, Iisus. *(Ioan cap.14, stih.23).*

Deci având de la Hristos asemenea făgăduințe, fraților iubitori de Dumnezeu, îndeletniciți-vă totdeauna la această rugăciune și fiți

cu răbdare pentru Domnul, până când veți dobândi mila și îndurările Lui, Să nu cereți alta nimic decât mila Lui cea nemărginită și aceasta este de ajuns pentru mântuirea voastră. Însă cercând de la Dumnezeu mila Sa, strigați cu inima înfrântă și smerită, de dimineața până seara (iar de este cu putință și toată noaptea) zicând neîncetat: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi!»

Deci, vă rog pe voi, fraților, siliți-vă mintea voastră și iarăși din nou vă rog, zicându-vă: siliți-vă mintea la rugăciunea asta până la moarte, pentru că lucrarea «rugăciunii minții» cere mare silă (silință). Pentru că strâmtă și necăjită este calea ce duce către viața veșnică și câți rabdă silă, intră în ea: *«Căci a silitorilor este împărăția Cerurilor»* precum a zis Domnul *(Matei, cap.11, stih 12).*

Vă rog și a doua oară, fraților, să nu vă dezlipiți inimile și mințile voastre de la Dumnezeu, ci luați seama să păziți inima voastră curată de orice cuget viclean, pentru numele lui Iisus Hristos. Chemați-L pe El totdeauna până ce va prinde rădăcini în inima voastră Preasfântul și Mântuitorul nume al Domnului nostru Iisus Hristos, (iar nu ceva din cele plăcute ale lumii) până se va închipui înăuntrul vostru Hristos și va lucra întru inima voastră darurile Lui cele cerești și puterile cele mai presus de fire. Și a treia rugăminte îndrept către voi astfel: Nu încetați și nu vă leneviți la canonul acesta al rugăciunii minții, căci am auzit oarecând de la părinți că cel care nu poartă grijă de canonul acestei rugăciuni nu este creștin (adevărat), deoarece creștinul ori de mănâncă, ori de bea, ori de stă, ori de lucrează, sau umblă, se cuvine să strige fără încetare în inima sa: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu miluiește-mă, pentru ca această necontenită pomenire a numelui Domnului nostru Iisus Hristos să-l pornească la război pe balaurul care stă cuibărit în inimă. Și atunci (când se va stârni balaurul) toate cele ascunse în inimă, ori de sunt daruri bune și dumnezeiești, ori de sunt năravuri rele și patimi, pe toate le va afla și le va cunoaște sufletul (vostru) prin această rugăciune tainică, dacă se îndeletnicește cu ea.

Mai întâi va vedea și va cunoaște pe cele rele dinăuntrul inimii (adică orice întinăciune rea și spurcată), iar după aceea va pricepe

darurile cele bune și dumnezeiești, pentru că necurmata pomenire a lui Iisus Hristos se va război (se va lupta) cu balaurul cel nevăzut și-l va smeri pe el. Această pomenire va descoperi păcatul și patimile, pe care nu le pricepem noi și darul Rugăciunii le va risipi ca pe o pânză de păianjen. Această pomenire va zdrobi toată puterea diavolului, care lucrează în inimă și cu vremea va nimeri puterea lui, pentru că numele lui Iisus Hristos, pogorându-se în adâncimile inimii, va înfrânge pe balaurul care ține pășunile inimii și va slobozi pe suflet din stăpânirea diavolului, înviind astfel pe cel înmormântat de păcat.

Pentru aceasta, neîncetat chemați numele Domnului nostru Iisus, până când inima va înghiți pe Domnul și Domnul va înghiți inima și în acest chip va fi inima una împreună cu Domnul. Dar să știți că la treaba aceasta, nu se poate reuși într-o zi sau două, ci aveți nevoie de vreme îndelungată și de multă silință până ce satana va ieși din inimă și va sălășlui într-însa Hristos. Din cauza aceasta și Sf. Apostol Pavel zice: *«Nu ne este nouă lupta împotriva sângelui și a trupului, ci împotriva începătoriilor și a domniilor, a stăpânitorilor întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutăților întru cele cerești,» (Efes 6, 12)* adică aveți a lupta nu cu oarecare vrăjmași simțiți șă trupești, ci cu cei fără de trup și nevăzuți, cu demonii cei vicleni, cu boierii întunericului, și ai lumii acesteia trecătoare. Deci câți voiesc să placă lui Dumnezeu, trebuie să se smerească pe sine-și din tot sufletul, socotindu-se mai jos decât omul, să fie supuși la scârbă și la strâmtoare, numai ca să se învrednicească de la veșnicile bunătăți și de odihna cea veșnică.

Prin urmare vă rog pe voi, fraților, ca înainte de a vă împărtăși din hrană, să slujiți întâi lui Dumnezeu prin rugăciune și după aceea mâncați pâinea noastră. Căci zice Proorocul David mai întâi: «Slujiți Domnului cu frică» (ceea ce se înțelege vremea Rugăciunii) și pe urmă zice: «Și vă bucurați Lui cu cutremur» (ceea ce se înțelege vremea mâncării). Vedeți că nu zice Proorocul să mâncați râzând cu nebăgare de seamă și cu nesimțire, ci «cu frică și cu cutremur, pentru că cine îndrăznește să se pornească la râs atunci când se află

înaintea împăratului? Desigur că nimeni nu face asta de frică ca nu cumva să-L mânie și să capete pedeapsă. Iar când cântați, să cântați cu multă umilință și cu atenție și cu zdrobirea inimii, pentru ca și inima să se veselească, iar mintea fiind luminată de Duhul să înțeleagă cele cântate. Să nu cântați cu trândăvie și cu nebăgare de seamă, pentru ca mintea să privegheze cu atenție împreună cu trupul, iar sufletul să sporească și să procopsească la tot lucrul cel bun.

Atunci când cântați sau ascultați troparele care se cântă de alții, să pătrundeți întru înțelegerea acestora și la veselia care vine prin ele. Să nu vă amăgiți numai la plăcerea melodiei, fără vreun folos oarecare. Cel care dorește să vadă lumina duhovnicească, se cuvine ca să-și păzească inima curată de cugetele mâniei, ale zavistiei, ale pomenirii de rău, ale clevetirii, ale mândriei și celelalte, precum și de toate patimile cele trupești și sufletești. Dimpotrivă, el trebuie să fie blând, smerit, pașnic, mărturisinduși gândurile care îl supără spre a lui îndreptare. Trebuie să fie înfrânat la mâncare și la băutură, petrecând totdeauna întru rugăciune. Mai cu seamă el trebuie să aibă în inimă dragoste curată, care este vârful tuturor bunătăților.

Petrecând în chipul acesta, vă moșteni viața cea nesfârșită, pe care de am moșteni-o și noi, prin darul Domnului nostru Iisus Hristos, a Căruia este Slava și Stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

Însemnare: *S-a tâlcuit acest cuvânt din grecește în românește, spre folosul fraților mei, de către nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob, în ziua de 13 Noiembrie (pomenirea Sf. Ioan). Acest cuvânt a fost trimis unui Egumen, care a făcut întrebare pentru asta. Schitul «Sf. Ana» de la Hozeva.*

Câteva cuvinte despre rugăciunea minții

Să nu creadă cineva că numai clericii și monahii sunt datori a se ruga neîncetat. Toți creștinii suntem datori a ne afla totdeauna întru rugăciune, adică în pomenirea cu mintea a numelui lui Dumnezeu.

Preasfințitul Patriarh Filotei al Țarigradului, scriind viața Sfântului Grigorie Palama (care a fost arhiepiscop al Tesalonicului), care se pomenește în Duminica a doua din Postul Mare, povestește

și aceasta, că Sfântul Grigorie Palama (nu Teologul) avea un prieten iubit cu numele Iov. Acesta era foarte simplu, dar îmbunătățit cu viața. Fiind ei odată împreună, a venit vorba și despre sfințita Rugăciune. Între alte sfaturi, Sfântul Grigorie a adăugat și aceasta: că fiecare creștin, fără deosebire, trebuie să se roage necontenit, după porunca Sf. Apostol Pavel, care zice: *«Neîncetat să vă rugați!.»* La fel și Sf. Prooroc David, măcar că era Împărat și avea atâtea griji, zice la Psalmi: «Văzut-am pe Domnul înaintea mea pururea!», adică vedea în taină pe Domnul înaintea lui, totdeauna prin rugăciunea cea tainică a minții.

De asemenea, și Sfântul Grigorie Teologul (al Țarigradului) învață pe toți creștinii, zicând că mai des ni se cade a pomeni numele Domnului decât a răsufla. Zicând acestea de mai sus și altele despre Rugăciunea tainică, Sf. Grigorie (de care ne este vorba) a mai adăugat către prietenul său Iov că se cuvine ca și noi să ascultăm de poruncile Sfinților și nu numai că trebuie să ținem noi înșine rugăciunea minții neîncetat, ci să îndemnăm și pe alții (pe toți de obște, pe călugări și mireni, pe cei simpli și pe cei învățați, pe bărbați și pe femei și pe copii), ca toți să se roage neîncetat. Auzind acestea prietenul său, i s-a părut că sunt izvodiri noi și pentru asta a început a se prici cu Sfântul Grigorie (Palama) zicând că rugăciunea cea neîncetată este numai pentru sihaștri și pentru monahi, că ei sunt departe de tulburările lumii, iar nu pentru mireni, care au atâtea treburi și atâtea griji.

Sfântul Grigorie i-a adus și alte mărturii pentru asta, cu dovezi netăgăduite, însă bătrânul Iov nu s-a lăsat convins. Atunci Sfântul, îngreuindu-se de vorbă multă și de pricire, a tăcut din gură și au mers fiecare la chilia lui. În vremea când bătrânul Iov își făcea rugăciunea, s-a arătat înaintea lui îngerul Domnului și l-a mustrat pentru că s-a pricit cu Sfântul Grigorie și s-a împotrivit unui lucru pricinuitor de mântuire a creștinilor. Apoi i-a poruncit ca din partea lui Dumnezeu, să ia seama pe viitor a nu se mai împotrivi la asemenea lucru prea folositor pentru suflet, căci atunci se împotrivește voinței lui Dumnezeu! Și nici măcar în minte să nu primească

asemenea părere potrivnică învățăturii Sfântului. Atunci necioplitul bătrân a mers îndată la Sf. Grigorie și căzând la picioarele lui, i-a cerut iertăciune pentru că s-a împotrivit și s-a pricit, arătându-i toate câte i-a descoperit îngerul Domnului.

Vedeți, fraților, că toți de obște (de la mic până la mare), suntem datori să uneltim necontenit rugăciunea tainică, zicând cu mintea: *«Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!.»* Mereu să ne obișnuim a zice aceasta cu mintea și cu simțirea inimii. Dacă Dumnezeu a trimis din cer pe Sf. Înger spre a descoperi aceasta omului, înseamnă că lucrarea acestei rugăciuni este de mare folos și nu se poate tăgădui. Dar ce zic mirenii și unii dintre călugării mai necăjiți: Suntem împovărați de treburi și de griji în mijlocul lumii și nu putem să ne rugăm mereu! Sfintele Scripturi însă ne arată că Dumnezeu nu cere de la noi niciodată lucruri cu neputință de îndeplinit. Pentru cel care are râvnă fierbinte pentru mântuire, rugăciunea minții nu este un lucru cu neputință. Dacă această lucrare tainică ar fi cu neputință de îndeplinit, atunci nu s-ar fi găsit nimeni din lume, dintre mireni, ca s-o aibă. Însă vedem că au fost și sunt încă mulți. Între alții vom pomeni aici pe fericitul Constantin, tatăl Sf. Grigorie Palama. El trăia în palaturile împărătești din Constantinopol și era socotit ca dascăl și părinte al împăratului Andronic. Și fiind el în toate zilele împresurat de grijile împărăției și de chivernisirea familiei sale, cu toate acestea el era totdeauna nedespărțit de Dumnezeu prin rugăciunea cea tainică a minții. Pentru nedezlipirea minții lui la rugăciune, de multe ori uita ce a vorbit cu împăratul și cu sfetnicii de la curte. Boierii se tulburau uneori pentru uitarea lui, neștiindu-i nevoința. Împăratul, care știa lucrarea lui tainică, îl apăra în fața boierilor, zicând: «Constantin, fericitul, are grijile și acelea nu-l lasă să ia aminte la cuvintele voastre, care sunt numai pentru interese trecătoare și deșarte. Mintea lui, blagoslovitul, este pironită la cele cerești și pentru asta uită pe cele pământești, căci toată atenția lui este la rugăciune și la Dumnezeu!»

Și era atât de plăcut lui Dumnezeu, fericitul acesta Constantin, încât s-a învrednicit să facă și minuni!

Să nu judecăm pe altul

(Sfaturi duhovnicești)

În zilele noastre, multe suflete râvnitoare se păgubesc, neștiind să-și păzească râvna cu deplină judecată. Căci după Cuvântul Sf. Pavel, însăși mucenicia nu este primită înaintea lui Dumnezeu, dacă nu se face după lege (cu dreaptă socoteală).

Iată de pildă, sunt mulți dintre noi care arată mare sârguință pentru dreapta credință și păzesc cu frică rânduiala călugărească, dar de sporit nu sporesc duhovnicește. Să punem - bunăoară - vina pe lumea de azi, că este rea și amăgitoare. Dar pe noi ne-a ales Domnul din lume și ne-a întărit picioarele pe stânca de mântuire. Să zicem că mănăstirile nu sunt în regulă, dar creștinii nu aveau nici biserici și nici mănăstiri și cu toate acestea erau mai sporiți cu viața decât monahii de astăzi. Să dăm vina pe Egumeni și pe Păstorii sufletești, că nu sunt iscusiți și nu poartă grijă de turmă, pentru asta ne primejduim și nu sporim. Dar asta o pot zice numai noii începători și oamenii simpli și necunoscători; iar noi, care am îmbătrânit cu rasa și am nimerit Ierusalimul, nu putem arunca vina pe egumeni. Dacă am căuta apoi să ne plângem că suntem străini și necăjiți, atunci ne râd creștinii cei din vechime, care erau totdeauna izgoniți de păgâni și mulți erau duși în robie, unde sufereau cele mai grele necazuri. Dar cu toată prigoana și cu tot amarul robiei, viața creștinilor de la început, strălucea ca o flacără în întunericul păgânătății. Orice vină am căuta să punem pentru amorțirea noastră, nu putem să ne îndreptăm. Toți aproape cunoaștem poruncile, știm cum să ne păzim Sfânta Credință, toți am îmbrăcat haina pocăinței, am luat pe umeri jugul cel ușor al Domnului și mergem pe calea Noului Testament. Nu sunt ca altădată prigoane, nu mai este robie, dar pașii noștri tot se poticnesc și nu sporim.

Fraților, dacă vom socoti mai bine, atunci vom vedea că pricina poticnelii suntem noi înșine. Căci noi, mergând pe calea cea strâmtă (a Crucii), nu luăm seama la mersul picioarelor noastre, ci căutăm la picioarele altora. Vreau să spun că lăsăm păcatele noastre uitate

și căutăm la păcatele străine. Dar nu numai că luăm seama la cele străine, ci ne sârguim să le publicăm (adică să le vădim) și să le judecăm! *«Nu judecați și nu veți fi judecați; și cu ce măsură veți da, cu aceea veți și lua»! (*zice Domnul la Sfânta Evanghelie), iar noi judecăm pe alții, fără să fim bazați dacă sunt vinovați ori nu. Dar ceea ce ne vatămă mai mult este că judecăm și clevetim pe Slujitorii Sfântului Altar, de care nu se cade a ne atinge. *«Cine ești tu, care judeci pe sluga străină,* (zice Sf. Apostol Pavel), *Stăpânul care l-a pus în slujbă? Acela îl va judeca, iar dacă alunecă, El poate să-l facă să stea, că puternic este Dumnezeu.»*

Păcatele și neputințele clericilor nu se cade a le scoate la arătare. Clericii sunt și ei oameni neputincioși, ieșiți din plămădeala lumii deșarte. Ei n-au pogorât din cer, nici n-au crescut între îngeri. Lumea de azi i-a odrăslit, în lumea aceasta deșartă au crescut, la școala lumii au învățat. Iar după ce au intrat în slujba Altarului, lumea tot nu-i lasă în pace. Viermele lumesc este azi mai iute și mai stricător ca altădată. El pătrunde ca și vântul cel rău în toate părțile. Vântul stricăciunii cu moda cea nouă călătoresc astăzi repede ca și gândul. Cele ce se fac ori se vorbesc la capătul pământului în America, peste câteva clipe se fac cunoscute până și de copiii cei mici de la corturi. Altădată trebuiau să treacă ani de zile pentru ca să vină o veste de acolo, iar acuma vine repede ca fulgerul. Și după cum merg veștile tot așa de repede merge și stricăciunea prin lume. Preoții fiind în legătură cu lumea se vatămă azi mai ușor ca înainte. Datoriile lor sunt aceleași ca și la început, însă piedicile au sporit, duhul lumii s-a înăsprit și s-a sălbăticit.

Știința a declarat cel mai aprig război împotriva vieții duhovnicești, iar lumea merge orbește după știință, depărtându-se de Sf. Credință. Stăpânitorul viclean al veacului acestuia, aruncă cele mai aprige săgeți împotriva fețelor bisericești. Lumea aceasta deșartă după ce otrăvește duhul omenesc cu tot felul de amăgiri, mai are și pretenția să vadă pe clerici sfinți de pe icoană. Însă unde au vlăstărit oare clericii? Nu din rădăcina lumii? Dacă rădăcina ar fi mai de soi, atunci și vlăstarele ar fi mai bune. Sarea care se scoate din mare,

ușor se topește când dă de umezeală. Preoții sunt sarea cea ieșită din marea lumii și pentru că vânturile lumești sunt astăzi mai rele și mai pătrunzătoare, pentru asta și sarea se topește mai ușor ca altădată și uneori se strică de tot. Dacă lumea este veacul al optulea, preoții nu pot să fie ca cei din vechime. Toate se schimbă după duhul vremii.

Câteva cuvinte despre patima beţiei

Dintre frații noștri din Palestina cred că nu este niciunul robit de patima aceasta. Însă chiar de nu sunt pătimași, dar sunt mulți atrași de plăcerea băuturii, dintre care cel dintâi sunt eu. Pentru aceasta caut să scriu ceva despre vătămarea beției, ca să fie spre mai multă pază, atât mie, cât și la alții care sunt egali cu mine la neputință. Este lucru știut că atracția duce la deprindere, iar deprinderea duce la patimă. Acum, în pragul Postului, se potrivește mult mai mult cu cuvântul acesta, căci obiceiul «carnavalului» (adică a ospețelor la lăsatul secului) ne vânează pe mulți ca să bem ori să mâncăm peste măsură... Sf. Apostol Pavel strigă: *«Nu în ospețe și în beții... și în fapte de rușine, nu întru pricinuire și în pizmă, ci vă îmbrăcați întru Domnul nostru Iisus Hristos și purtarea de grijă a trupului să nu o faceți spre poftă» (Epistola către Romani).* De frica postului negru, care se apropie, mulți își umplu căruța până când se răstoarnă. Aceasta aduce de multe ori boală și vrând-nevrând, trebuie să dezlege postul chiar de la început, ca să vindece boala, pe care și-au făcut-o singuri.

Ceea ce scriu urmează nu spre mustrarea cuiva, ci spre mai multă pază pe viitor (atât pentru mine, cât și pentru alții). Cei care citesc pot spune și la alții, care sunt mai slabi de fire, dobândind prin asta plată de la Dumnezeu.

Despre patima beţiei

Până acum am tot scris despre năravuri și patimi, care vatămă cinstea aproapelui nostru sau lovesc în Sfânta Credință. Acum voi încerca să scriu despre un nărav mai delicat, care s-ar părea că nu

vatămă pe aproapele, nici credința și nici pe cel care lucrează năravul. Și anume vreau să înșir câteva vorbe despre beție. Boala aceasta este ținută la un loc de cinste de către lumea răsfățată, care este străină de cuvântul lui Dumnezeu. Mulți o socotesc ca o voinicie și ca un lucru de fală. La o arătare, patima beției se înfățișează în chip de petrecere delicată și nevinovată, pentru aceasta lumea o împodobește cu numiri frumoase. Unii îi zic distracție cu cinste, alții chefuială, iar alții îi zic darul băuturii. Însă, pe cât de gingașă îi este numirea, pe atât de sălbatică este lucrarea acestui nărav. El este vlăstarul lăcomiei pântecului, care stă pe lista celor șapte păcate de moarte.

După socoteala Sf. Părinți, beția este patima pântecului, care vine din prea multă băutură a vinului și a celorlalte băuturi spirtoase, precum și a materiilor otrăvitoare (stupefiante), cum este hașișul, cocaina și altele. Cu alte cuvinte, beția este întrebuințarea băuturii peste măsură și fără cumpăneală. Sf. Ioan Gură de Aur spune că nu întrebuințarea băuturii pricinuiește beția, ci necumpătarea, care este rădăcina la toate relele. Beția aduce tulburare la minte și la suflet, otrăvește și ruinează organismul omului, pricinuind tot felul de boli. Sfântul Vasilie cel Mare zice: «Întrebuințarea cu măsură a vinului este sănătate, iar abuzul (necumpătarea) este vătămare.» «Vinul veselește inima omului... » zice Sf. Prooroc David la Psaltire, pe când «Beția este dușmănie cu Dumnezeu», zice Sf. Vasilie cel Mare.

Deci oricât de frumos ar căuta s-o numească lumea, beția este un păcat de moarte, patimă înfricoșată și foarte greu de vindecat, care sporește mereu. Orice lucru care se face fără măsură este nepotrivit, însă necumpătarea la băutură este mai rea ca toate. Căci din asta vine distrugerea sănătății, întunecarea minții și îndobitocirea omului. Cel care se îmbată nu este în stare să țină nici o taină, nu știe de rușine, se aprinde repede la desfrânare, produce greață și primejdie celor dimprejur. *«Vai celor ce se scoală de dimineață și caută băutură»,* zice Sf. Prooroc Isaia la cap. 5, stih 12.

Iată cum zugrăvește Sf. Ioan Gură de Aur pe omul bețiv: «Dobitoacele cele necuvântătoare (zice el) beau atâta cât le cere setea lor și niciodată nu se lasă biruite de poftă ca să bea mai mult decât

le cere trebuința trupului lor. Pe când omul cel cuvântător, care covârșește măsura la băutură, se face mai nesocotit și decât dobitoacele. Și mai rău este că pe această boală cum este necumpătarea la vin și la alte băuturi, care aduce atâtea rele și atâtea primejdii, pe această boală - zic - (a beției) oamenii nu o socotesc că ar fi un nărav rău și plin de păcat.» Îi auzi pe unii că se laudă, zicând: «Noi bem destul de mult și cu toate acestea ne ținem tari ca fierul. Nu cunoaștem nici o vătămare din băutură!» Așa zic cei voinici care au fire mai robustă. Și cu adevărat că vătămarea băuturii nu se simte la toți îndată. Din asta mulți prind curaj la băutură și urmează cu chefurile fără frică. Dar tocmai în această părere stă primejdia cea mare. Căci omul, văzând că nu se îmbolnăvește din băutura cea multă, prinde curaj și face tot mai multă dezlegare (adică abuz, cum zice lumea).

Dar să fie știut că vătămarea cea mare din băutură (adică boala) nu vine îndată, ci se furișează încet-încet, cum face pisica când pândește șoarecele. Materia arzătoare, care se varsă în trup prin băutură necumpătată, nu este altceva decât otravă, care pipăie toate organele omului, ca să afle unde este partea mai slabă și acolo se cuibărește. O parte se urcă la creier (în chip de fum) alta întră în măduva oaselor, o altă parte rămâne în stomac, iar restul se împrăștie în toate vinele. Din asta vine uneori vătămarea ochilor, rănirea stomacului, oftica, damblaua, idropica și stricarea minții.

Dacă beția ar aduce numai vătămarea trupului, atunci primejdia n-ar fi chiar așa de mare. Căci trupul este stricăcios și trecător. Însă beția vatămă și sufletul, lipsindu-l de mântuire. Pentru că aruncă pe om în multe păcate grele. Beția îl aprinde pe om spre desfrânare, îl duce la jurăminte nesocotite, îl face grabnic mânios la ocară, la hule, la ucideri și chiar la lepădarea credinței. Sf. Vasilie cel Mare spune că năravul beției este demon de la sine dorit, maica răutății, potrivnic virtuții, care pe cel curat îl face destrăbălat, pe cel bărbătos îl face fricos; beția nu cunoaște dreptate și leapădă cuviința. Sf. Ioan Gură de Aur numește beția maica întristării, bucuria diavolului, care naște zeci de mii de rele; ea este nebunie de bună voie, trădarea cugetelor. Cel care se îmbată este mort însuflețit, demon de bună voie, bolnav

care nu are crezare, cădere fără de răspuns și sluțenie de obște a neamului omenesc.»

Acestea sunt numirile cu care împodobesc sfinții pe cei bețivi. Iar Apostolul Pavel, în cartea cea dintâi către Corinteni *(cap. 6, vers. 9-10)* scrie mai înfricoșat, căci zice: *«Nu vă amăgiți, nici sodomenii, nici furii, nici iubitorii de argint, nici bețivii, nici bârfitorii, nici răpitorii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu!»* Apoi în cartea cea către Galateni *(cap.5, stih 10-20),* Sf. Apostol Pavel mai scrie și acestea: «Faptele trupului se cunosc. Ele sunt: desfrânarea, necurăția, închinarea la idoli, vrăjitoria, dușmănia, certurile, zavistia, mânia, dezbinările, smintelile, eresurile, ura, uciderile, beția, destrăbălarea (distracțiile necuviincioase) și altele asemenea acestora... Cei ce fac unele ca acestea, nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu»! Vedeți fraților și vă înfricoșați de cuvintele apostolești. Să nu mai zică cineva că beția este o distracție nevinovată, căci ea poartă sământa desfrâului și a pierzării sufletești.

Dacă deschidem Sfânta Scriptură, vedem îndată două pilde înfricoșate care dovedesc că înșiși robii cei aleși ai lui Dumnezeu sunt în stare să facă lucruri necuviincioase și fărădelegi, atunci când se îmbată. Noe și cu Lot erau bărbați sfinți și drepți, după cum mărturisește însuși cuvântul lui Dumnezeu. Pe Noe l-a păzit Dumnezeu de potop, ajungând al doilea tată al neamului omenesc, iar pe Lot l-a păzit de arderea Sodomei. Dar când s-au îmbătat au căzut în nesimțire și s-au batjocorit. Cu toate acestea faptele lor sunt vrednice de iertare, căci numai o singură dată s-au îmbătat (Lot de două ori) și anume prin neștiință. Noe nu cunoștea tăria vinului, căci atunci prima dată au sădit vie. Iar Lot a fost amăgit la băutură de către fetele sale. Cel care păcătuiește din neștiință dobândește mai ușor iertare. Dacă bețivii n-ar cunoaște vătămarea băuturii și n-ar ști că este păcat de moarte lăcomia băuturii, atunci ar fi vrednici de iertare. Însă fiecare cunoaște prea bine urmările beției și aude mereu cuvântul Apostolului, care strigă: *«Nu vă îmbătați de vin, întru care este desfrânarea»! (Efeseni, 5-18).* Iar la Sfânta Evanghelie zice Domnul către toți: *«Luați aminte de sinea voastră, ca nu*

cândva să se îngreuneze inimile voastre cu mâncarea și beția»! (Luca, 21-34). Trebuie să amintim și aceasta, că tot păcătosul poate să-și ascundă păcatul său. Așa zavisnicul își ascunde zavistia, vicleanul își ascunde vicleșugul, cel mândru își ascunde mândria, la fel și pomenitorul de rău, însă bețivul se vădește ori de câte ori se îmbată. Pentru aceasta și sminteala este mai mare la oamenii care se robesc de băutură. În țara aceasta mai ales, unde necredincioșii (adică păgânii) nu prea folosesc vinul și rachiul, se face mai mare sminteală, când se îmbată creștinii. Căci văzând păgânii cum se îmbată creștinii, se smintesc și hulesc credința Domnului nostru Iisus Hristos. Căci iată ce zic păgânii: După cum este viața creștinilor așa este credința lor! Aceasta este hulă înfricoșată împotriva adevărului sfânt care se cuprinde în credința noastră. Aici se adeveresc cuvintele Apostolului, care răsună în cartea către romani: «Că numele lui Dumnezeu pentru voi se hulește între neamuri!»

Să mai fie știut și aceasta, că otrava, care se adună în trup din multă băutură, nu stă degeaba nici o clipă. Ea lucrează pe nesimțite ca viermii în lemn. Ea atacă organele cele mai gingașe ale trupului (mai ales plămânii, stomacul, ficatul și creierii). Dar omul nu pricepe aceasta decât atunci când îl ruinează desăvârșit. Viermele băuturii lucrează mocnit, însă merge în plin spre distrugere. Pot să treacă 5, uneori 10 și chiar 20 de ani până când se ivește boala. Însă boala nu vine singură, ci vine mai totdeauna însoțită de alte două sau trei boli grele. Atunci nu mai este vindecare, căci toți doctorii spun că bolile, care se ivesc din alte pricini, se pot vindeca prin leacuri sau prin operații, însă cele care se ivesc din băutură, nu mai nu sfârșit decât la moarte.

Spre știința fraților cititori:

Din câte am scris mai înainte poate li s-a părut la unii că eu le scriu spre mustrarea lor, deși eu nu le scriu spre mustrarea altora, ci mai mult spre îndreptarea lipsurilor mele (mai întâi) și apoi pentru folosul celor care vor citi. Însă rândurile de față, vă mărturisesc că sunt mult mai spre mustrarea năravului meu, care nu se sfiește a se cuibări și în fundul pustiei.

Boala aceasta a clevetirii mă urmărește în tot locul și mă gândesc că poate scriind mereu cuvinte de la Sf. Părinți, se va rușina odată și va fugi de la mine, cu darul lui Dumnezeu și cu rugăciunile Sfinților. Aceasta aș dori să se întâmple cu toți frații și surorile mele cele duhovnicești, care pătimesc ca și mine, ca nu cumva să se păgubească de mântuire prin urâciunea năravului.

Bunul Dumnezeu să ne ajute la toți. Amin.

Al Frățiilor-voastre smerit rugător, Ieroschimonahul Ioan Iacob, Schitul «Sf. Ana», Hozeva 1958

Despre năravul clevetirii
- odrasla cea prea-iubită a zavistiei -

Clevetirea este vorbirea de rău împotriva fratelui, nefiind el de față, cu scopul de a-l ponegri măcar de sunt și adevărate cele spuse (după cuvântul Sf. Vasilie cel Mare). Clevetirea este o fărădelege și o mare nedreptate pe care o facem împotriva aproapelui. Porunca dumnezeiască spune: *«Să iubești pe aproapele tău ca însuți pe tine»!* Deci noi dacă vorbim de rău pe fratele nostru de aceeași credință, oare mai putem zice că iubim pe aproapele nostru? Însă unii dintre noi poate vor căuta să se îndrepteze zicând: «Dacă spun ce este adevărat, oare fac vreo nedreptate cuiva? Cu asta doară nu răpesc nici averea și nici dregătoria nimănui. Nu am gând rău ca să-i fac vătămare, când vorbesc de cineva. Dimpotrivă, eu caut să-l folosesc, arătându-i neputințele și lipsurile, cu durere de inimă»! Cam așa caută să se apere cei care clevetesc pe frații și pe vecinii lor. Dar iată ce ne spun Sf. Părinți pentru asta: Când zugrăvești către alții greșalele fratelui tău, pricinuiești o pagubă negrăit de mare, chiar dacă spui adevărul și chiar când faci aceasta frățește, din compătimire, fără să ai scop a-i face vreo vătămare.

Să știm totdeauna că vădind noi păcatele sau neputințele fratelui nostru, prin aceasta noi ponegrim cinstea și numele cel bun al lui. Și după cuvântul Sfintei Scripturi: *«Numele bun este mai presus decât multă bogăție.» (Paremii, cap. 22, stih 1, Solomon).*

Să știm totdeauna că vădind noi păcatele sau neputințele fratelui nostru, prin aceasta noi ponegrim cinstea și numele cel bun al lui. Și după cuvântul Sfintei Scripturi: *«Numele bun este mai presus decât multă bogăție.» (Paremii, cap. 22, stih 1, Solomon).* Dacă neputințele celui clevetit n-au fost cunoscute de alții, atunci prin vorbele clevetitorului se scot la arătare (se vădesc) făcându-se necinstire fratelui și sminteală celor care aud. Iar dacă acele păcate sau neputințe au fost cunoscute și de alții mai înainte, acum prin limba clevetitorului se înnoiesc în mintea altora și se întăresc spre mai multă încredințare.

Iată deci cum se jefuiește cinstea fratelui (care este cea mai scumpă avere) și se întinează auzul celor mulți. Cum poți să mai zici că nu-i faci nici o pagubă prin clevetire? *«Gura ta a înmulțit răutatea și buzele tale au împletit vicleșuguri, șezând ai clevetit împotriva fratelui tău și ai pus sminteală împotriva fiului maicii tale»* (care este Sfânta Biserică). *La ziua judecății te voi mustra și voi pune înaintea feței tale păcatele tale»! (Psalm 49, 20-22). «Deșarte au grăit fieștecare către vecinul său... pierde-va Domnul toate cele viclene, limba cea mare grăitoare.» (Psalm 49, 19-20).* În Cartea cea către romani, Sf. Apostol Pavel zice: *«Fără de răspuns ești o, omule, oricine ești tu care vindeci pe altul! (cap.2, stih 1).* Sf. Apostol Iacob, Fratele Domnului ne învață, zicând: *«Nu vă clevetiți unul pe altul, fraților, cel care vorbește împotriva fratelui său, judecă pe fratele său, acela vorbește împotriva Legii și judecă Legea.»* Sf. Ioan Gură de Aur zice: *«Cel care clevetește pe vecinul său, acela a mâncat carnea fratelui său!»*

Sf. Nectarie (Mitropolitul Pentapolei) spune că: «Precum ucigașul răpește viața omului, tot asemenea și cel care clevetește, răpește cinstea, deci amândoi sunt ucigași de oameni.» Iar Sf. Vasilie cel

Mare socotește că este vrednic de afurisenie, atât cel care clevetește, cât și cel care ascultă clevetirea fără mustrare. Căci zice Domnul la Sf. Evanghelie: *«Amin zic vouă: de vreme ce ați făcut așa la unul din acești frați ai Mei, Mie Mi-ați făcut»* (Matei, 25-40). Mulți dintre creștini și mai ales partea femeiască nu socotesc întru nimica năravul clevetirii și nici nu caută să se mărturi sească. Pentru ei, clevetirea este un motiv de distracție și cei care au talent ia clevetire sunt mai bine văzuți la petreceri și la adunări. Milostivul Dumnezeu să ne izbăvească pe toți de asemenea boală molipsitoare, căci dacă socotim mai bine, vedem că prin năravul clevetirii se defăimă toate evangheliceștile porunci, și anume iată pentru ce:

Porunca dragostei creștinești cuprinde în sine celelalte porunci dumnezeiești. Căci Însuși Domnul a zis: *«Pe aceste două porunci se sprijină toată Legea și Proorocii»* (Matei, 22-40). Și aceste două porunci sunt poruncile dragostei către Dumnezeu și către aproapele. Iar cel care clevetește este vădit lucru că nu are dragoste frățească. Cum poate să zică cineva că iubește pe aproapele său, când el defăimă și nedreptățește pe fratele său prin clevetire mincinoasă? *«Așadar, să nu judecăm unul pe altul, ci gândiți-vă mai bine să nu dați fratelui pricină de poticnire și de sminteală»! (zice Sf. Apostol Pavel, în Cartea cea către Romani, 13-3).* Dacă cel care ieri a greșit, astăzi s-a pocăit și s-a îndreptat mintea lui Dumnezeu, atunci oare, ce răspuns vom da la judecată pentru necinstea și sminteala pe care o facem prin clevetirea celui nevinovat (căci tot cel care s-a pocăit, nevinovat este înaintea lui Dumnezeu).

Dacă Sf. Vasilie cel Mare hotărăște să se afurisească persoana care clevetește precum și cea care se îndulcește de clevetire (fără mustrare), putem înțelege din asta cât de mare osândă își agonisesc cei care ponegresc pe Slujitorii Bisericii și pe monahi, care și-au închinat viața lui Dumnezeu! Unii ca aceștia cad sub afurisenie de sute de ori, fără să-și dea seama. De nu vor căuta să ceară iertăciune și dezlegare de la clericii pe care i-au ponegrit, atunci mântuirea lor este în mare primejdie. Căci de unde știu ei dacă Arhiereul sau Preotul clevetit nu rostește cuvintele de legătură împotriva lor?

Pentru aceasta, trebuie să avem mare pază de a nu cleveti pe cei sfințiți și pe cei afierosiți lui Dumnezeu prin cinul călugăresc, căci eu am cunoscut persoane care aveau talentul clevetirii mai ales împotriva persoanelor sfințite și au ajuns la urmă vânatul vrăjmașului. Au venit întru așa de mare orbire, încât și-au pierdut mintea, iar unii s-au lepădat și de Sf. Credință. Iată care sunt roadele clevetirii în viața aceasta și Dumnezeu știe ce fel de osândă îi așteaptă dincolo, de care să ne izbăvească Bunul Dumnezeu pe toți. Amin.

Alte mărturii despre clevetire de la Sf. Ioan Scărarul

Clevetirea face parte din familia zavistiei și se naște din pomenirea de rău și din ură. Este o boală delicată, care bântuie peste tot și nu prea este pricepută; pentru asta, greu se lecuiește. Întocmai ca o lipitoare suge puterea dragostei frățești, apoi secătuiește sufletul și-l omoară. Se silesc demonii în tot chipul ca să ne arunce în păcate. Iar dacă văd că nu reușesc să ne surpe în cele mari, atunci ne învață năravul clevetirii. Prin năravul acesta se defăimă cea mai mare poruncă din Sf. Evanghelie, și anume «porunca dragostei creștinești.» *«Iubiți-vă unul pe altul, precum și Eu v-am iubit!»,* zice Domnul în Sf. Evanghelie. *«Tot cel care urăște pe fratele său este ucigaș»! (Ioan, 1-15).*

Deci spune Sf. Ioan Scărarul că precum singură mândria poate să ne aducă pierzarea sufletului, tot astfel și clevetirea singură poate să ne lipsească de mântuire. Avem ca pildă pentru aceasta pe fariseul din Sf. Evanghelie care, defăimând pe vameș (înaintea lui Dumnezeu) s-a osândit. Tot Sf. Ioan Scărarul ne spune că nici unul dintre credincioșii, care cu adevărat se pocăiesc, nu alunecă în păcatul clevetirii. Căci cel care își vede păcatele sale, nu are vreme, nici curaj să le iscodească pe cele străine. Pe când cel meșter la zugrăvirea neputințelor străine, niciodată nu ajunge la cunoștința de sine. Tot cel care dorește să afle o cale mai scurtă spre mântuire, să

asculte cuvintele Domnului care zice: *«Nu judecați și nu veți fi judecați!»* Iar dacă vrea să știe cel care clevetește ce fel de plată îl așteaptă, să audă glasul Evangheliei care zice: *«Cu ce judecată veți judeca, cu aceea veți fi și voi judecați»!* (Matei, 7-2).

Descoperire pentru plata nevoințelor

Odinioară postind Cuviosul Paisie douăzeci și două de zile, i s-a arătat Însuși Domnul nostru Iisus Hristos și i-a zis: «Mult rău pătimești pentru Mine! O, alesul Meu, Paisie!». Atunci cuviosul a zis: «Și ce mare lucru este a mea proastă rea pătimire, o, Bunul meu Stăpân?» Iar Mântuitorul i-a răspuns: «Tot lucrul bun este bine primit Mie și le voi răsplăti celor ce-l fac întocmai cu osteneala lor, deci urmează-Mi Mie!». Iar cuviosul I-a urmat Domnului până ce au ajuns la o peșteră din pustie și atunci a zis Mântuitorul către dânsul: «Intră înăuntru să vezi bărbat cu adevărat nevoitor»! Și intrând în peșteră a văzut un om, care se tăvălea pe pământ și își freca gura și fața sa de țărână.

Deci, mirându-se cuviosul de covârșitoarea nevoință a bărbatului aceluia, a ieșit afară, rugând pe Domnul să-l înștiințeze despre nevoința cea mare a bărbatului. Iară Domnul a zis: «Văzut-ai pe nevoitorul Meu ce fel de mari osteneli rabdă pentru Mine?» «Am văzut, Stăpâne (a zis cuviosul Paisie) și m-am spăimântat de osteneala nevoințelor lui, ci mă rog Stăpâne să-mi descoperi, care este nevoința lui!» Atunci Mântuitorul a zis: «Numai două zile are de când postește și iată vezi cum se ticăloșește (adică se zbate) de foame și de sete!»

Auzind acestea cuviosul Paisie a zis: «Și cum eu am douăzeci și două de zile postindu-mă și nu pătimesc asemenea ca el?» Și a răspuns Mântuitorul: «Pe tine te întărește darul Meu și de aceea postești fără osteneală, iar acela ca un pătimitor, din singură voirea lui postește cu multă osteneală și înflăcărat cu dorul cel pentru Mine, suferă să pătimească mai presus de puterea lui.» Și a întrebat iar cuviosul Paisie pe Domnul: «Ce plată va lua de la bunătatea Ta

pentru cele două zile de post?» Iar Domnul a răspuns: «Pentru cele două zile va lua aceeași plată ca și tine pentru douăzeci și două de zile! Și deopotrivă vă voi zice: intră în bucuria Domnului tău, că întocmai ați făcut binele și v-ați arătat amândoi osârdnici după puterea voastră!» Atunci a zis cuviosul Paisie: «Mă rog, Hristoase al meu, slobozește-mă de mânie!» Iar Domnul a zis: «De voiești a birui mânia și iuțimea, ia aminte să nu rănești (cu vorba), nici să ocărești ori să defaimi pe cineva. Și de vei păzi acestea nu te vei mânia.»

Iar cuviosul Paisie L-a întrebat iarăși: «Stăpâne, Iubitorule de oameni și îndelung-răbdătorule, dacă cineva face poruncile Tale și se duce la cei care Te iubesc pe Tine să slujească trebuințelor lor, oare are câștig din aceasta ori se păgubește?» Iar Domnul a răspuns: «Precum cela ce lucrează într-o țarină își ia plata de la stăpânul țarinei, tot așa și cei care fac bine și ajută sau învață pe alții, vor lua în ceruri strălucite plățile.» Apoi L-a întrebat iar cuviosul Paisie: «Doamne al meu, dacă cineva se nevoiește la fapta bună și slujește și pe alții, iar altul numai cât se nevoiește, dar pe alții nu-i slujește, ce deosebire este între aceștia?» Și a răspuns Domnul: «Acela care se nevoiește numai pentru sineși, este ucenic al Meu, iar cel care se nevoiește pentru sineși și slujește și pe alții, (acela) este Mie fiu și moștean al Meu!»

Și iarăși a întebat cuviosul: «Dacă cineva se sârguiește spre slujba altora și se nevoiește și pentru sineși cât îi este cu putință, însă împiedicat fiind cu slujirea altora nu poate ajunge la nevoințele celor care nu au a sluji altora, oare unul ca acesta asemenea plată va lua ca și cei care se nevoiesc mai mult?» «Așa! (a răspuns Mântuitorul) asemenea plată vor lua»! Și zicând acestea Domnul, S-a suit la ceruri.

†

Zis-a un bătrân: «Să nu defăimezi pe acela ce-ți slujește ție. Că tu nu știi, că doară este mai mult duhul și darul lui Dumnezeu întrînsul, decât întru tine. Pentru aceasta să nu fim nesocotitori spre cei care ne slujesc nouă.»

†

Povestit-a oarecare dintre bătrâni că un frate oarecare ce petrecea în Egipt mergea pe drum și sosind noaptea a intrat într-un mormânt să scape de frig. Trecând și dracii pe acolo, au grăit unul către altul: «Vedeți câtă îndrăzneală are acest călugăr, ia să-l îngrozim pe el!» Și a răspuns altul: «La ce să-î mai înspăimântăm pe el, că acesta este al nostru, făcându-ne voia noastră: mâncând bând, clevetind și negrijindu-se de slujba sa. Ci mai vârtos, până când va zăbovi el întru acestea, noi să mergem și să necăjim pe cei ce ne necăjesc pe noi și ne luptă cu rugăciunea ziua și noaptea!»

Din asta putem înțelege că pe cei care nu poartă grijă de mântuire îi trec cu vederea și demonii, că ei se grăbesc să câștige vânat mai gras, adică pe nevoitorii care îi supără totdeauna și-i rănesc.

Învăţătura Cuviosului Părintelui nostru, Paisie Velicicovschi, Stareţul Mănăstirii Neamţu din România Despre Rugăciunea Minţii

A ajuns până la noi vestea despre oarecare persoane din cinul călugăresc, care bizuindu-se numai pe nisipul înțelepciunii lor, îndrăznesc să hulească dumnezeiasca rugăciune a lui Iisus, care săvârșește prin minte sfânta slujbă în inimă.

La aceasta îndrăznesc a spune că vrăjmașul îi înarmează ca să ponosească cu limbile lor (ca și cu niște arme) acest lucru dumnezeiesc și să întunece inima lor prin orbirea minții lor. Temându-ne ca nu cumva auzindu-i cineva să cadă în asemenea hulă și să greșească înaintea lui Dumnezeu... am socotit ca, chemând în ajutor numele cel prea dulce al Domnului Iisus, să scriu despre respingerea acestei cugetări mincinoase a bârfitorilor și spre întărirea turmei celei alese de Dumnezeu, care s-a adunat în mănăstirea noastră, câteva cuvinte despre dumnezeiasca rugăciune a minții pe temeiul învățăturii Sfinților Părinți.

Sfântul Cuvios Paisie Velicicovschi (cunoscut și sub numele de Sfântul Paisie de la Neamțu). A trăit între anii 1722-1794. Povățuitor și înnoitor al vieții monahale ortodoxe, prin redescoperirea scrierilor patristice si tâlcuirii Filocaliei în limbile română și slavonă, stareț al mănăstirilor Neamțu și Secu.

Așa dară, eu, pulberea și cenușa, plecându-mi genunchii minții și ai inimii mele înaintea măririi celei neajunse a slavei Tale celei dumnezeiești, te rog pe Tine, Unule-Născut, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, Cela ce ai luminat pe orbul din naștere, luminează și întunecata mea minte, dăruiește sufletului meu harul Tău, ca această lucrare a noastră să fie spre slava numelui Tău și spre folosul altora, care voiesc prin lucrarea minții întru rugăciune să se lipească de Tine cu duhul și să Te poarte pururea în inima lor, precum și spre îndreptarea acelora care din pricina marii lor neștiințe, au îndrăznit să hulească această sfântă lucrare. Mai departe, urmează învățătura despre Rugăciunea minții în 6 capitole.

În capitolul 1, starețul scrie că rugăciunea minții este opera Sfinților Părinți și o apără împotriva hulitorilor: Cunoscut să fie că această dumnezeiască lucrare a fost îndeletnicirea necontenită a purtătorilor de Dumnezeu Părinților noștri celor de demult, care au strălucit ca soarele în multe locuri pustii și în mănăstirile cu viață

de obște: în muntele Sinai, în Schitul Egiptului din muntele Nitriei, în Cetatea Ierusalimului și prin mănăstirile dimprejur, în Sf. Munte Athos și prin ostroavele mărilor, cu un cuvânt în tot Răsăritul și în Țarigrad, iar în vremurile din urmă și în Rusia mare.

Prin această lucrare a minții (a Sf. Rugăciuni), mulți dintre purtătorii de Dumnezeu Părinți înflăcărându-se cu focul serafimic al dragostei către Dumnezeu și către aproapele, s-au făcut cei mai râvnitori păzitori ai poruncilor lui Dumnezeu și s-au învrednicit să ajungă vase alese a Sfântului Duh. Asupra acestei dumnezeiești lucrări a minții și a păstrării raiului inimii, nimeni dintre ortodocși n-a îndrăznit cândva să rostească hulă, ci toți s-au arătat cu mare respect și deosebită evlavie către ea ca spre un lucru plin de mare folos duhovnicesc. Însă diavolul, începătorul răutății și potrivnicul la toată fapta cea bună, văzând că cinul călugăresc (care și-a ales partea cea bună) mai cu seamă prin această rugăciune a minții șade la picioarele lui Iisus, sporind către desăvârșire prin împlinirea poruncilor dumnezeiești, a început vrăjmașul să întrebuințeze toate puterile ca să bârfească și să hulească acest lucru mântuitor și de i-ar fi fost cu putință să nimicească cu totul Rugăciunea asta de pe fața pământului. El (adică vrăjmașul) căuta să facă aceasta uneori prin distrugerea cărților, alteori prin amestecarea neghinelor otrăvitoare în grâul ceresc cel adevărat, ca astfel oamenii fără judecată... să spună hule împotriva acestui lucru sfânt.

Nemulțumindu-se cu aceasta, diavolul a căutat și a găsit în ținutul Calabriei din țara Italiei pe ereticul Varlaam, care prin mândria lui era asemenea cu diavolul, care s-a sălășluit în el intrând cu toată puterea sa, îndemnându-l pe acesta să hulească și Sfânta noastră credință ortodoxă, precum și Rugăciunea vieții. Vedeți dar, prieteni, care îndrăzniți a huli rugăciunea minții? Oare nu vă faceți părtaș acestui eretic și celor împreună cu dânsul? Nu vă cutremurați oare cu sufletul că veți cădea asemenea lor sub anatema Bisericii și veți fi depărtați de Dumnezeu?

Și, într-adevăr, care este pricina care vă îndreptățește să huliți această neprihănită Rugăciune? Eu nu mă pot dumeri deloc. Oare

vi se pare vouă nefolositor să chemați numele lui Iisus? Dar de mântuit nu vă puteți mântui prin altul decât întru numele Domnului nostru Iisus Hristos. Sau mintea omului care săvârșește această rugăciune este prihănită? Dar și aceasta este cu neputință, căci Dumnezeu a făcut pe om după chipul și asemănarea sa. Însă chipul și asemănarea lui Dumnezeu se află în sufletul omului... Dar poate merită a fi hulită inima, în care se aduce lui Dumnezeu jertfa tainică a rugăciunii (întocmai ca pe un jertfelnic). Dar nici asta nu, căci și inima este făptura lui Dumnezeu, ca și tot trupul și este bună foarte.

Așa dară, dacă chemarea numelui lui Iisus este mântuitoare, dar mintea și inima omului sunt făpturi ale lui Dumnezeu, atunci care este păcatul omului, care din adâncul inimii înalță cu mintea Rugăciunea dulcelui Iisus și cere de la El milă?

Urmare la cuvântul pentru Rugăciunea minţii

«Tu însă când te rogi, intră în chilia ta și închizând ușa ta roagă-te Tatălui celui ce este în taină și Tatăl tău care vede în taină îți va răsplăti la arătare» (Matei VI, 6).

Pe aceste cuvinte ale Domnului din Sfânta Evanghelie Sfântul Ioan Gură de Aur, Gura lui Hristos, Luceafărul a toată lumea, tâlcuiește că aici nu este vorba de rugăciunea care se rostește numai cu buzele și cu limba, ci rugăciunea cea mai tainică, care se înalță fără glas, din adâncul inimii, cu lacrimi lăuntrice, cu durere în suflet, având ușile minții închise. Deci ca mărturie, Sfântul Ioan Gură de Aur aduce rugăciunea Sf. Prooroc Moise și a Sfintei Ana. Că ei fără să rostească nici un cuvânt au fost auziți de Dumnezeu.

Sfântul Prooroc Moise se ruga cu mintea și Domnul a zis către el: «Ce strigi către Mine?» Sfânta Ana, când s-a rugat, măcar că nu i se auzea glasul, însă și-a dobândit cererea ei. Suspină și tu așa ca Moise. Sfâșie-ți așa ca el inima ta, iar nu veșmintele, din adâncuri strigând către Dumnezeu: *«Dintru adâncuri strigat-am către Tine, Doamne»!* (cum zice Sf. Prooroc la Psaltire). De jos din inimă înalță glas, adică în taină să faci rugăciunea ta. Și în alt loc zice iar

Sfântul Ioan Gură de Aur: «Tu nu te rogi oamenilor, ci lui Dumnezeu, Celui ce este pretutindenea de față și care aude înainte de a striga tu către Dânsul și Care știe înainte de a te gândi tu: de te vei ruga așa, mare răsplată vei lua. Că El fiind nevăzut, voiește ca și rugăciunea ta să fie așa (adică în taină).»

Vedeți fraților, că după mărturia marelui Stâlp al Pravoslaviei, afară de rugăciunea rostită cu buzele, mai este și altă rugăciune tainică, nevăzută, fără glas, care se înalță către Dumnezeu din adâncul sufletului și care este primită ca o jertfă curată și ca o mireasmă cu bun miros. Se bucură de ea Domnul și se veselește, văzând că unește cu Dânsul mintea omului, care mai mult ca altele trebuie închinată Domnului prin Rugăciune.

Sfântul Preacuviosul Părintele nostru Paisie de la Mănăstirea Neamț (România), scriind la niște frați care s-au sculat cu bârfiri împotriva acestei rugăciuni, zice către ei: «Pentru ce, dar, voi vă înarmați împotriva acestei rugăciuni, cu hula minții voastre, ponosind-o, urând-o, batjocorind-o și lepădând-o ca pe cel mai rău lucru? Și, în scurt să zic, nu doriți nici chiar să auziți de dânsa? Groază și cutremur mă cuprinde la vederea nebuneștii voastre porniri! Dar eu vă întreb iarăși: oare de asta urâți voi această rugăciune, că poate vi s-a întâmplat să vedeți sau poate ați auzit că unii din cei care fac această rugăciune s-au vătămat la minte, ori au căzut în vreo înșelăciune, ori au suferit vreo vătămare sufletească? Iar voi ați socotit că pricina tuturor acestora a fost rugăciunea minții? Dar nu! Nicidecum. Sfânta Rugăciune a minții săvârșită prin harul dumnezeiesc, curăță pe om de toate patimile, îl îndeamnă la păstrarea cu râvnă a tuturor poruncilor dumnezeiești și-l ferește nevătămat de toate săgețile vrăjmașului și de ispite. Dacă însă cineva va îndrăzni să facă această rugăciune de capul lui, nu după rânduiala Sfinților Părinți, fără întrebarea și sfatul celor iscusiți și mai ales dacă este mândru, pătimaș și neîncercat, trăind fără ascultare, acela cu adevărat și eu zic că ușor cade în toate cursele și ispitele diavolului. Dar ce-i cu asta? Oare această rugăciune este pricina ispitei? Să nu fie! Iar dacă voi huliți rugăciunea minții, atunci trebuie să găsiți vinovat cuțitul dacă vreun

copil mic, jucându-se cu el s-ar întâmpla să se taie (fiind neîncercat). Atunci dar și ostașii ar trebui să fie opriți a purta sabie (dacă vreunul nepriceput s-ar întâmpla să se străpungă cu sabia). Dar precum nici cuțitul și nici sabia nu pot fi socotite vinovate de răul ce ar pricinui, tot așa nici sabia duhului, adică Rugăciunea minții nu este vinovată pentru vătămarea celor nepricepuți. Este de vină mândria și încăpățânarea, pentru care unii cad în ispitele drăcești și sunt pradă tuturor relelor sufletești. Dacă voi ați cerceta învățaturile Sfinților Părinți cu deplină luare aminte și credință, atunci n-ar fi slobozit Dumnezeu să cădeți în așa adâncime a hulirii. Ci El v-ar fi înflăcărat cu harul Său prin această lucrare, către dragostea Lui cea negrăită, încât și voi să fiți gata a striga împreună cu Apostolul: *«Cine ne va despărți pe noi de dragostea Lui?» (Romani, 8.35).* Și voi atunci n-ați mai rosti hule asupra rugăciunii tainice, ci ați fi gata să vă puneți și sufletul pentru ea, simțind din fapte și din iscusință, folosul cel negrăit pentru sufletele voastre. Pentru izbăvirea de vătămare a tuturor celor care se îndoiesc, eu nu găsesc o lucrare mai potrivită, decât să vă arăt pe cât m-ar învrednici Dumnezeu, cum învață Sfinții Părinți despre această sfântă Rugăciune săvârșită de minte în inimă (după mărturisirea Sfintelor Scripturi).»

Acestea sunt cuvintele Stareţului Paisie de la Neamț către monahii bârfitori. Mai departe, cuviosul nostru p363ărinte lămurește de unde își are începutul rugăciunea minții (adică a lui Iisus), cu dovezi de la Sfinții Părinți. După aceea, urmează învățătura Cuviosului Vasilie. Starețul de la Schitul «Poiana Mărului (județul Râmnic) care a fost duhovnic cuviosului Paisie.

Despre folosul bolii și felul cum se înțelege boala trupească

În Lavsaiconul Sfântului Munte, găsim următoarea povestire scrisă de monahul Atanasie, doctorul de la Mănăstirea Lavra:

Aproape de Mănăstirea Lavra, în părțile Viglei, se află o chilie cu hramul Sfinților «Trei Coconi.» Acolo petreceau în liniște trei

pustnici și anume starețul Anania împreună cu ieromonahii Azaria și Daniil. Rucodelia lor era zugrăvitul icoanelor pe marmură. Unul dintre ei, anume ieromonahul Azaria, a dat în damblagire (paralizie), cu dureri nesuferite la toate încheieturile. Aceasta a durat 12 ani de zile. După acești 12 ani de suferință, au încetat durerile și a rămas numai cu o damblagire până la moarte. În timp de 16 ani, cât a durat boala, Azaria a fost cu totul paralizat. Numai capul și limba au rămas nevătămate și le putea mișca după voie. Din cauza neputinței lui, au fost siliți și ceilalți doi să-și lase lucrul mîinilor (adică zugrăvirea), pentru a îngriji pe bolnav. Căci era nevoie să-l întoarcă la fiecare ceas și să-l așeze când pe dreapta, când pe stânga, ca să-i mai ușureze durerile și să nu facă rană, zăcând multă vreme pe o coastă. Afară de asta, trebuiau să-i dea ajutor și când îl necăjeau ploșnițele sau purecii. În această stare de chin aflându-se bolnav, dacă venea vreun monah străin și căuta să-l încurajeze ca să aibă răbdare, el le răspundea: «Părinților, eu pătimesc după cum mi se cuvine, însă la cei care mă slujesc să le doriți mai vârtos răbdare!» Colegii lui însă ziceau totdeauna: «Ce răbdare să avem noi care suntem sănătoși și sprinteni? Pentru cel bolnav este nevoie de răbdare.»

Deci prin boala fratelui lor a iconomisit Dumnezeu să dobândească cununa răbdării și cei doi colegi sănătoși. Aceștia însă neavând să mai zugrăvească, au dat pricină să odrăslească și fapta milosteniei pe lângă răbdarea lor cea cu mulțumire. Monahul Iftimie de la Chilia lui Ioasaf se îndatorește să-i hrănească pe toți cu cheltuiala lui. Starețul Anania, unul din cei care îngrijeau pe bolnav, se îmbolnăvește și moare înainte de cel damblagit. După asta, se îmbolnăvește de atac și ieromonahul Daniil, din cauza celor 16 ani de osteneală cu bolnavul. În sfârșit, moare și damblagitul și rămâne cel atacat singur. În clipele cele mai grele, Dumnezeu trimite pe un tânăr din insula Creta, în vârstă de 17 ani, cu numele Anania. Deși toți părinții de la celelalte Schituri îl îndeamnă să nu se apropie de cel atacat, tânărul își ia obligația să îngrijească de cel bolnav, cu toată lepădarea de sine, fără să aibă frică de molipsire.

În scurtă vreme, fratele Anania se călugărește și este trecut în actul Schitului ca moștenitor. După asta nu trece mult și moare ieromonahul cel bolnav de atac. Atunci tânărul Anania, care gustase din dulceața ascultării, în loc să-și ia ucenici și să rămână stareț al Schitului, el se lipsește de toate și intră în ascultare la un bătrân de la Schitul Capsocaliviei, învrednicindu-se de mari daruri duhovnicești. Iată pildă de virtuți care se lucrează în zilele noastre la Sihăstria din Sfântul Munte. Sunt unii dintre noi, călugării, care au mare pază să nu se atingă cumva de vreun frate bănuit că are boală molipsitoare (cum este atacul și altele).

Alții socot că toate bolile sunt de la demoni, cu alte cuvinte ei socot că toți cei bolnavi sunt stăpâniți de duhuri rele. Mai sunt apoi alții care socotesc că toate bolile vin la oameni drept pedeapsă pentru păcate. Nici una din părerile acestea nu sunt întemeiate pe dreapta socoteală. Mai întâi, este lucru știut că bolile la călugări nu au același mers ca și la mireni. Mărturisesc despre asta toți doctorii care au avut de-a face mai multă vreme cu bolnavii mănăstirilor. La călugări, boala vine de multe ori fără veste și fără vreo pricină firească din afară. De asemenea, și vindecarea la călugări se face într-un chip deosebit și anume: Sunt boli la călugări, care se vindecă în chip minunat, fără leac și fără operații. Dar iarăși sunt unele boli călugărești pe care doctorii le pot pricepe și care nu se pot vindeca cu nici o doctorie. Nu trebuie să ne mirăm de asta și nici să nu dăm totdeauna vina pe duhuri necurate.

Viața călugărească este viața cea mai presus de fire, adică o viață trăită mai mult cu duhul; pentru asta se numește și viață duhovnicească. Iar cinului călugăresc i se zice și cinul îngeresc. Scopul vieții călugărești este desăvârșirea duhovnicească sau, după cuvântul Sfinților Părinți, ea este omorârea trupului și sfințirea lui. Deci dacă viața călugărului este mai presus de fire, atunci și bolile lui sunt mai nefirești și nu se potrivesc cu ale mirenilor. La călugări, mersul bolilor atârnă de starea sufletească. Dar asta nu ne îndreptățește să zicem că numai cei păcătoși se îmbolnăvesc și nici să credem că duhul necurat pricinuiește boala.

Afară de asta, între monahi nu se cade a avea frică de molipsire, așa cum obișnuiesc mirenii. Dumnezeu cunoaște slăbiciunile noastre cele sufletești și ne trimite boala ca pe un fel de doctorie a sufletului. Și până când nu se vindecă sufletul, nici boala trupului nu se vindecă. Mai sunt și cazuri când unii călugări n-au patimi sufletești, dar neavând povățuitor și nici loc îndemânatic pentru viața călugărească, sunt în primejdie a se molipsi de la alții cu apucături rele. Pentru asta, Dumnezeu trimite anumite boli trupești ca să nu cadă în patimi sufletești.

Câteva cuvinte despre felul cum trebuie înţeles canonul de la mărturisire (adică cotarea duhovnicească)

În Cartea Sf. Apostol Pavel către Evr. cap. 12 scrie: «De suferiți certare, atunci Dumnezeu se poartă cu voi ca și cu niște fii, căci care este vreun fiu pe care tatăl său să nu-l certe? Iar de rămâneți fără certare, care este obștească pentru toți, atunci nu sunteți fii, ci copii nelegiuiți (adică bastarzi)» (stih 7-8). Fiecare certare ni se pare la început întristare, iar nu bucurie, dar mai târziu aduce prin ea roadele dătătoare de pace ale dreptății, (versul 11).

Despre însemnătatea canonului

După cum este cunoscut de toți, Taina cea Sfântă a Pocăinței este alcătuită din două părți principale și anume:

1. Căința inimii și; 2. Mărturisirea păcatelor.

La un loc cu mărturisirea este socotit și canonul, care completează lucrul mărturisirii. Pocăința nu este deplină, dacă nu este urmată de împlinirea canonului rânduit de preot. Deci putem spune că regula canonului este completarea mărturisirii și zăvorul Pocăinței. Mulți dintre creștinii de azi nu pot înțelege ce rost are canonul de la Mărturisire. Unii își dau cu părerea că prin împlinirea canonului omul își răscumpără iertarea păcatelor. Cu alte cuvinte, ei socotesc canonul ca o despăgubire sau ca un fel de plată pentru păcate. Alții socotesc canonul ca o pedeapsă sau taxă de ispășire pentru vinovăția păcatelor.

Sunt apoi și alții, mai nepricepuți, care cred că prin Canon se răzbună preotul asupra celor vinovați, iar alții (din multă nesimțire) nu dau nici o atenție la rânduiala canonului, zicând că este ceva numai de formă sau numai o scornitură a preotului. Toate părerile acestea sunt greșite și aduc mare pagubă pentru mântuire. După învățătura Sfinților Părinți și după predaniile Bisericii, Canonul de Mărturisire nu înseamnă nici răsplată sau despăgubire pentru păcate, nici pedeapsă pentru vina greșelilor, nici armă de răzbunare sau născocire (cum cred unii). Canonul face parte din Taina cea sfântă a Pocăinței și este ca o dietă pe care o recomandă doctorul la cel bolnav. Cel care a fost vătămat de răutatea păcatului este asemenea cu un om rănit, care are nevoie de îngrijirea doctorului. După ce lecuiește pe cel rănit, doctorul îi rânduiește și o anumită dietă pentru ca să fie păzit de infecție sau de inflamație (adică de obrinteală). Chiar dacă se închide rana și chiar dacă se tămăduiește bolnavul, tot mai este nevoie de pază și de întărire. Tot asemenea și duhovnicul, după ce îi citește molifta de iertăciune (sau înainte de molifță) îi rânduiește o dietă la cel mărturisit, care se zice Canon. De aici putem cunoaște că nu se dă iertăciune în schimbul canonului, căci împlinirea canonului urmează după molifta de iertăciune pe care o citește preotul.

Darul iertării la taina Mărturisirii nu se dă pentru canon, ci din mila cea nemăsurată a lui Dumnezeu. Să nu creadă cineva că prin canon își acoperă vina păcatelor sau că el dă prețul de răscumpărare pentru păcate. Vina păcatelor noastre a plătit-o Mântuitorul nostru Iisus Hristos pentru toți oamenii și pentru totdeauna, aducându-Se pe Sine jertfă, prin Sfintele Lui Patimi. Însă nu primesc iertare decât numai cei binecredincioși, care fac pocăință curată. Toate jertfele noastre și toate canoanele nu au nici un preț, fără Jertfa cea mare a Domnului. Un singur păcat a săvârșit strămoșul Adam și după el (vreme de cinci mii cinci sute de ani) toți Drepții, toți Patriarhii și toți Proorocii din Legea Veche, n-au putut să răscumpere păcatul moștenit de la Adam. Dacă pentru o singură greșeală n-au putut să plătească toți aleșii cei din veac ai lui

Dumnezeu, atunci cum să ne bizuim noi păcătoșii că vom plăti numai prin canon toată vina greșelilor noastre (care sunt mult mai grele ca ale lui Adam). Numai jertfa cea negrăită a Mântuitorului acoperă mulțimea păcatelor noastre, dacă avem credință și mărturisire curată. Căci prin rana Lui, noi toți ne-am vindecat (cum grăiește Sf. Biserică). În privința aceasta mulți se înșală, punându-și nădejdea în canonul care îl împlinesc voinicește, iar la mărturisire nu au deplină umilință și de multe ori osândesc pe cei mai slabi, care nu pot împlini canonul (ca ei) cu metanii până la pământ. Dar să știe toți că nu numai metaniile și închinăciunile sunt socotite drept canon. Ar însemna că numai cei voinici la trup se mântuiesc. Dar să știm că toți oamenii au canon. Atât cei voinci cât și cei slabi, atât monahii, cât și preoții și patriarhii au canonul lor. Canonul este de mai multe feluri și se rânduiește după puterea și înlesnirea fiecăruia. La unii rânduiește duhovnicul să facă metanii mari sau închinăciuni, la alții le rânduiește post mai îndelungat, unora le poruncește să nu mănânce carne și să nu bea vin, iar pe alții îi oprește de a se împărtăși cu Sfintele Taine, pentru o vreme oarecare sau pentru toată viața. La unii le rânduiește să facă mai multe rugăciuni sau milostenii, pe unii îi îndeamnă să citească mai mult din cărți sfinte (Psaltirea sau Viețile Sfinților), pe mireni îi oprește de a merge la teatru sau la petreceri; pe unii îi îndeamnă să-i sfătuiască pe cei neștiutori, iar la alții le poruncește să păzească mai mult tăcerea. Toate aceste rânduieli pe care le dă duhovnicul la mărturisire poartă numele de canon (adică dietă duhovnicească).

Iată ce scrie Cuviosul Nicodim Aghioritul în Sfătuirea către Duhovnic: «Nu uita, duhovnice, de a sfătui pe cei păcătoși ca să nu-și puie nădejdea în canon, nici să nu creadă că numai prin canon sau prin îndreptarea lor vor dobândi iertarea păcatelor de la Dumnezeu!» Nicidecum, căci aceasta este o părere greșită a ereticilor. Păcatul fiind o răutate nemărginită (care aduce ocară lui Dumnezeu, Celui nemărginit) nu este cu putință să dezlege numai prin faptele sau îndreptările omului. Căci, după graiul Sf. Prooroc: *«Toți ne-am născut cu întinăciune; ca o cârpă lepădată este toată dreptatea*

naostră» (Isaia).

Să avem toată încredințarea că luăm iertarea păcatelor prin mila cea nemăsurată a lui Dumnezeu, prin răscumpărarea săvârșită de către Fiul lui Dumnezeu, prin moartea Sa și prin sângele Său cel vărsat pe Cruce (și apoi prin sârguința noastră). Cum zice și Sf. Apostol Pavel: *«Nu prin lucrurile pe care întru dreptate le-am făcut noi, ci după a Lui milă ne-a mântuit pe noi.» (Tit 3, 25).* Iar în Cartea I a Sf. Apostol și Evanghelist Ioan zice: *«Sângele lui Hristos ne curățește pe noi de tot păcatul.»* Aceasta se adeverește și prin cuvintele pe care însuși Dumnezeu le rostește către Sf. Prooroc Isaia, zicând: *«Eu sunt care șterg fărădelegile tale, pentru Mine»!* (adică prin milostivirea Mea).

Deci nu este canonul sau faptele noastre, care șterg păcatele, ci darul lui Dumnezeu împreună cu sârguința noastră. Canonul este dieta pentru pază și semnul prin care ne aducem aminte totdeauna de păcatele ce am făcut. Despre aceasta ne lămurește și Sf. Ioan Gură de Aur zicând: «Nu pentru ca să-ți muncești gândul tău, ci ca să îți înveți sufletul tău să nu zburde la patimi și să nu cază iarăși întru aceleași, și pe lângă aceasta, pentru ca să cunoști (cu adevărat) prin aducerea aminte, darul cel mare pe care l-ai primit de la Dumnezeu, iertându-ți atâtea păcate, precum și Pavel își aduce aminte totdeauna că a gonit Biserica» *(Cuvântarea 38 la cartea I către Corinteni).*

Ce înseamnă depărtarea de Sfintele Taine, pentru cel care se pocăieşte

Mulți dintre noi ne împuținăm la suflet și ne descurajăm atunci când duhovnicul ne oprește pentru o vreme de la Sfânta Împărtășire. Am avut prilejul să cunosc unele persoane, care fiind oprite de la Sfintele Taine de către un preot, au alergat la altul mai milostiv, să le facă pogorământ. Această cerere nu ar fi spre vătămare, dacă persoana care s-a mărturisit, s-ar cunoaște că este nevinovată și nu are ceva vrednic de oprire. Dar în cazul când cineva este vinovat de

păcate grele și caută să precupețească (adică să negoațe) mărturisirea, atunci își adună prin asta osândă peste osândă. Căci nesocotind sfatul unui preot, care îți dorește mântuirea și alergând la altul (care este mai nepăsător) aceasta înseamnă că faci precupeție cu Taina cea mare a Pocăinței.

Mai sunt unii, care nici pe cel care îl sfătuiește nu-l ascultă și nici pe altul nu întreabă, ci își dezleagă singuri canonul și se împărtășește fără să aibă blagoslovenia cuvenită. Pe unii ca aceștia n-are cine să-i plângă și îi ajunge fără zăbavă mânia lui Dumnezeu, căci ei cu bună știință se fac defăimători de cele sfinte. Iată ce spune Cuviosul Nicodim Aghioritul (care a scris Pidalionul): «În scurt îți zicem, că una din două se cuvine să alegi, o, frate: 1. Ori aici învață să primești vremelnic canonul pentru păcatele tale; 2. Sau acolo veșnic.

Dacă îl vei primi aici, atunci vei scăpa de canonul cel de acolo, iar de nu-l vei lua aici, atunci negreșit că îl vei lua dincolo veșnic. Precum arată despre aceasta și Fericitul Gavriil al Filadelfiei, zicând: «Celor care nu s-au supus canoanelor (adică judecății duhovnicului), le este de trebuință să se trimită la judecățile cele de dincolo și vor da acolo răspuns pentru răutățile care au făcut, ca cei ce au călcat Legile Bisericii.» După toate acestea, îți grăim ție frate, că se cuvine să păzești cu dinadinsul depărtarea de împărtășire, câți ani va rândui duhovnicul tău. Pentru că depărtarea aceasta (la cei căzuți în păcate grele) este o împlinire de canon a tuturor canoanelor. Și această depărtare de împărtășire este nevoie (la cei vinovați de păcate), și trebuie socotită această depărtare, ca o temelie a Pocăinței celei adevărate. Pentru că de vei îndrăzni să te împărtășești întru acești ani, te furi prin aceasta ca un al doilea Iudă. Și de vei sili pe duhovnic să te ierte, atunci te arăți prin aceasta că nu ai pocăință, ci te afli că ești un silnic, adică ești un tiran, care silești Legile cele dumnezeiești și Canoanele Sfintelor Soboare și ale Sfinților Părinți. Atunci dumnezeiasca împărtășire nu-ți este ție spre iertare, ci spre osândă și muncă mai multă.

Și pentru ca să înțelegi aceasta mai bine, primește această pildă: Precum un om care are rane la trup, merge de se arată la doctor și primește de la dânsul poruncă să pună cutare blasture la rane și pe

lângă aceasta să nu bea vin, să nu mănânce anumite bucate, căci astfel nu i se vindecă ranele: întru acest chip și tu frate, ai avut rane gândite (adică duhovnicești) la sufletul tău (adică păcatele). Arătându-te la duhovnic, aceasta și-a rânduit să pui plasture la rane, care este canonul postirii, al mâncării celei uscate, al metaniilor, al milostivirii și al Rugăciunii. Deci, dacă nu vei asculta sfatul lui, ci vei lua cele oprite (adică Sfintele Taine), atunci ranele tale nu se vindecă și păcatele nu se curățesc, ci dimpotrivă: mai cumplite și mai mari se fac. Dar nu numai atât, ci și moarte sufletească și trupească îți pricinuiește ție această neascultare, precum zice dumnezeiescul Pavel: *«Pentru aceasta mulți dintre voi sunt neputincioși și bolnavi și mulți raposează»* (adică mor sufletește). Și aceasta zice Sf. Apostol, pentru că unii fiind nevrednici, se împărtășesc și din cauza aceasta ajung bolnavi și neputincioși și mulți dintre ei mor.

Noi știm că toți oamenii se îmbolnăvesc trupește și nimeni nu este scutit de neputință și de moarte. Însă boala și neputința precum și moartea celor care se fac vinovați de Trupul și Sângele Domnului, nu sunt obișnuite, ca la toți oamenii. De obicei la aceștia bolile și neputințele sunt mai mult sufletești, dar se răsfrâng și asupra trupului. La ei, vine boala pe neașteptate și fără să aibă vreo pricină firească. Îi ajunge de multe ori damblaua (adică paralizarea) sau boala grea de creier. Mai toți au mereu fiori de frică, neastâmpăr și sunt cu ideea că îi urmărește cineva și îi persecută. Întocmai cum spune la Sfânta Scriptură despre Cain. Acela s-a făcut vinovat de sângele fratelui său, iar cel care îndrăznește la Sfintele Taine, fără să aibă blagoslovenie, se face vinovat Trupului și Sângelui celui scump al Domnului. Iată pentru ce Sf. Părinți îi aseamănă pe aceștia cu vânzătorul Iuda Iscarioteanul.

Despre folosul canonului

Cel care păzește canonul său este fiu adevărat al Bisericii

Așa scrie Sfântul Nicodim Aghioritul (care a alcătuit Pidalionul). Și anume iată ce spune despre aceasta: De vei păzi canonul duhovnicului tău, arăți prin aceasta că în adevăr te pocăiești și ești adevărat

fiu «al lui Dumnezeu» (după dar), și al Sfintei Biserici, care a rânduit această certare a canonului. Iar dacă dimpotrivă, vei lepăda canonul duhovnicului tău, aceasta este semn că pocăința ta nu este adevărată, ci mincinoasă. Este semn că nu ești adevărat fiu al lui Dumnezeu și Bisericii. Aceasta se adeverește și din cuvântul Sf. Apostol Pavel, care zice: *«De suferiți certare, Dumnezeu se poartă cu voi ca și cu niște fii. Căci oare este vreun fiu pe care tatăl său să nu-l certe? Iar de rămâneți fără certare (care este obștească pentru toți), atunci nu sunteți fii, ci copii născuți fără de lege (bastarzi). Fiecare certare nu ni se pare la început bucurie, ci întristare, dar mai târziu aduce prin ea roadele dătătoare de pace ale dreptății»! (Evr. XII 7, 8 și 11).*

Sf. Ioan Gură de Aur, tâlcuind aceste cuvinte apostolești, spune că omul păcătos este asemenea unui cal nărăvaș. Când îl vede stăpânul pe cal că nu merge bine pe drum și caută să-l dea în prăpastie, atunci îi pune zăbale în gură, îl smucește cu putere și de multe ori îl lovește cu biciul. Dar aceasta nu o face spre răzbunare sau spre pedeapsă, ci ca să-l învețe a păzi drumul. La fel să se înțeleagă și canonul pe care îl rânduiește duhovnicul celui care alunecă în diferite păcate. Căci știut este că dacă leagă duhovnicul, Dumnezeu nu mai leagă a doua oară, și când ne judecă duhovnicul, atunci scăpăm de judecata cea viitoare a lui Dumnezeu. Deci să nu pară ca o asprime sau ca o tiranie canonisirea duhovnicului, ci dimpotrivă ca o mare blândețe și ca o iscusită vindecare.

Se întâmplă ca duhovnicul să fie prea milostiv și să-ți rânduiască puțin canon. Atunci se cuvine ca tu singur să-l rogi să-ți dea mai mult, precum obișnuiesc să facă mulți din cei care se pocăiesc cu fierbințeală, pentru a îmblânzi prin canonul acesta vremelnic Dumnezeiasca dreptate și ca să te încredințezi mai mult că Dumnezeu ți-a iertat pedeapsa cea veșnică, care se cădea ție pentru păcate.

Pentru cei care defaimă canonul de mărturisire

Înțeleptul ierarh Gavriil al Filadelfiei scrie în cartea sa «Pentru Tine» următoarele: «Cel care nu s-a supus canoanelor, nevoie este

să se trimită la judecățile cele de acolo (adică la Județul cel înfricoșat) și va da cuvânt pentru răutățile ce a făcut, ca cel ce a călcat legile Bisericii.» La aceste cuvinte, adaugă și Sfântul Nicodim Aghioritul sfătuirea sa zicând: «În scurt îți zicem că una din două se cuvine să alegi, o, frate: sau aici să iei vremelnic canonul păcatelor tale, sau acolo veșnic (în lumea cealaltă). Dacă îl vei primi aici (în viața aceasta) atunci scapi de cel de acolo. Iar de nu îl vei lua aici, negreșit îl vei lua acolo veșnic. Dacă nu asculți de cuvântul duhovnicului și nu primești canonul legiuit, atunci să știi că duhovnicul nu are putere să te ierte, căci zice Sf. Vasilie cel Mare că stăpânirea (adică puterea) de a ierta păcatele nu este absolută (adică nu se dă așa cum se întâmplă), ci după ascultarea celui care se pocăiește, către cel care îi îngrijește sufletul *(Cuv.15 al Sf. Vasilie cel Mare despre Certări).*

Deci se cuvine să primească păcătosul cu bucurie canonul său. Dacă sora lui Moise nu s-ar fi izgonit afară din tabără vreme de 7 zile (după canon pentru greșala ei) atunci nu s-ar fi curățit de lepră. Dacă omul cel preadesfrânat din Corint nu s-ar fi dat satanei (după canonul Sf. Apostol), atunci nu s-ar fi mântuit sufletul lui *(I Cor. cap. V).* La fel și tu, frate, de nu vei lua această puțină certare a canonului, atunci nici de lepra păcatelor nu te curățești desăvârșit, nici sufletul tău nu se mântuiește. Împăratul David, ca să-și împlinească canonul, a fost izgonit de la împărăție de către însuși fiul său Avesalom. Umbla prin munte și prin văi cu picioarele goale și era urât și împroșcat de către semenii săi (căci deși prin mărturisire l-a iertat Dumnezeu, dar nu i s-a iertat canonul, adică certarea vremelnică pentru păcat).

Împăratul Teodosie cel Mare (care este în rândul sfinților) a fost canonisit de Sf. Ambrozie să nu intre în Biserică 8 luni de zile, iar alt împărat pentru omorul ce făcuse, a fost canonisit ca dezbrăcându-se de hainele împărătești, să meargă desculț pe un munte înalt și acolo să petreacă 40 de zile întru rugăciuni, gustând numai pâine și apă și odihnindu-se pe pământul gol. Și alți împărați mulți au făcut canon greu pentru păcatele lor. Iar tu, omule, oare ești mai

mare decât aceia sau mai gingaș la trup decât ei? De ce nu primești puținul canon pentru păcatele tale? Să nu te înșele gândul că prin bani vei răscumpăra canonul tău. Împărații aceștia aveau mai mulți bani decât tine și ar fi putut să plătească milioane de galbeni, numai să nu ia acest fel de canon. Dar aceasta nu este cu putință să se facă. Trupul care a păcătuit, acela trebuie să se certe.

Întristarea cea pentru păcate

Am amintit mai înainte că cel care se pocăiește cu adevărat, trebuie să simtă durere în inimă pentru păcatele sale, adică să aibă întristare și zdrobire de inimă. Avem ca pildă întristarea Sf. Prooroc David, care uda cu lacrămi așternutul său și băutura sa cu lacrămi o amesteca. Iar în Sf. Evanghelie, avem pilda vameșului celui păcătos, care din multă rușine și întristare nu îndrăznea să ridice ochii săi către cer, ci se tânguia, bătându-și pieptul cu pumnii. Orice om care greșește înaintea lui Dumnezeu simte o durere lăuntrică, o părere de rău pentru că a scârbit pe Dumnezeu. Această întristare, care zdrobește inima și de multe ori stoarce lacrămi fierbinți, este socotită ca cea dintâi jertfă pe care o aduce omul pentru păcatele sale. *«Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit, inima înfrântă și smerită»* (zice Sf. Prooroc David).

Iar Sf. Apostol Pavel, în cartea sa către Corinteni scrie că *«întristarea pentru Dumnezeu naște pocăință neschimbăcioasă, iar întristarea lumească, naște moarte» (II Cor.VII. 10).* Apoi femeia cea păcătoasă (din Sf. Evanghelie) uda cu lacrămi picioarele Mântuitorului și le ștergea cu părul capului, iar Sf. Apostol Petru, ieșind din curtea arhiereului a plâns cu amar pentru cuvintele lepădării lui. Însă trebuie să luăm seama că nu orice întristare este semn de pocăință curată. Mai este și întristarea falsă, care nu vine din pocăință, ci din ambiție și din iubirea de sine. Așa, de pildă când cineva se zdrobește și se bocește de frică ca nu cumva să se descopere păcatul lui și să se facă de rușine. Aceasta se întâmplă la oamenii mândri, care nu plâng pentru ca au scârbit pe Dumnezeu prin păcate, ci plâng de frică să nu se descopere urâciunea lor și să

pătimească rușine. Ei se tânguiesc și se roagă lui Dumnezeu (nu pentru iertare), ci ca să-i izbăvească de rușinea oamenilor (adică să le acopere păcatul). Iar dacă unii ca aceștia s-au încredințat că nu s-a descoperit păcatul lor, atunci uită întristarea și urmează din nou cele vechi. Tot asemenea și cei care au păcate grele nemărturisite, când ajung la vreo primejdie de moarte, atunci îi vezi că se zdrobesc și se tânguie amar. Dar această întristare nu este după Dumnezeu, căci este schimbăcioasă.Ea vine numai din frica morții, iar nu din pocăință curată. Cel care are căință adevărată, nu așteaptă să vină boala grea, sau altă primejdie mare, spre a se pocăi, ci totdeauna se căiește și caută să se mărturisească, fără să ajungă la primejdie.

Pe când cei care se căiesc numai de frica morții, au întristare înșelătoare. Unii ca aceștia, când văd că a trecut primejdia, părăsesc pocăința. Atunci îi vezi că se schimbă numaidecât, uită întristarea cea pentru păcate și de multe ori se căiesc pentru că s-au pocăit. Iar dacă din întâmplare au apucat să spună la cineva o parte din păcate, atunci se feresc de persoana aceea ca și cum ar avea o boală molipsitoare. Ba uneori se poartă cu dușmănie față de persoana care i-a îndemnat la pocăință. Pentru că a trecut primejdia, ei nu mai au frica de moarte. Încep iarăși dușmăniile vechi, pe care le-au curmat la vreme de primejdie și lucrează iar fărădelegea. Aceasta este întristarea cea mincinoasă, care izvorește mai mult din ambiție, iar nu din frica lui Dumnezeu. «Întristarea cea după Dumnezeu naște pocăință neschimbăcioasă» (după cuvântul apostolesc), iar întristarea care vine numai la vreme de primejdie, nu este semn de pocăință, ci este o întristare falsă sau lumească (cum o numește Sf. Apostol Pavel) și această întristare aduce moarte. Așa a fost întristarea împăratului Saul și a lui Ahab, care nu le-a folosit la nimic.

O istorie din mănăstirea Lavra (Sfântul Munte)

Despre felul cum s-a mântuit o călugăriță, care a căzut în păcat

Ne-a povestit un sihastru cu viață sfântă, că în vremea cea veche se afla în cetatea Tesalonic o mănăstire de fecioare. Din lucrarea diavolului, una dintre ele a fost luptată ca să iasă din mănăstire. Și

ieșind a căzut în păcatul curviei. Zăbovind ea o bucată de vreme întru necurăția aceasta, la urmă și-a venit în simțire și, prin darul Preabunului și Iubitorului de oameni Dumnezeu, s-a căit păcatului ei. Deci s-a pornit spre mănăstire, cu hotărârea nestrămutată de a petrece restul vieții în pocăință și osteneală. Dar în poarta mănăstirii, când voia să intre înăuntru, a căzut jos și a murit.

În vremea aceea, Dumnezeu a descoperit unui episcop sfânt despre sfârșitul ei. Și anume a văzut episcopul cum au venit îngerii să ia sufletul călugăriței, iar demonii ședeau împrejur, pricinându-se și zicând: «Pentru ce ne faceți nedreptate și o luați pe aceasta? Ea este a noastră ca ceea ce ne-a slujit nouă atâta vreme prin patima curviei!» Iar îngerii ziceau: «Aceasta s-a lepădat de voi și a alergat la pocăință. Atunci demonii au grăit iarăși: «Dar ea n-a intrat în mănăstire, deci cum ziceți că s-a pocăit?» Îngerii însă au răspuns: «Să știți că chiar din clipa când a văzut Dumnezeu pornirea ei cea bună și hotărârea ce avea de a se mărturisi, precum și sârguința cu care a alergat la mănăstire, i-a dăruit iertare; pentru aceasta s-a mântuit. Căci întoarcerea de la rău și pocăința sunt la voia omului, iar viața și moartea sunt la voia lui Dumnezeu.» Auzind acestea demonii s-au depărtat rușinați. Deci să cunoaștem și noi fraților, bunătatea cea nemărginită a lui Dumnezeu și să alergăm la pocăință și la mărturisire, pentru a ne învrednici de asemenea iertare.

Dacă însăși hotărârea omului pentru mărturisire și făgăduința inimii au așa de mare preț înaintea lui Dumnezeu, atunci cu cât mai mare preț este primită mărturisirea cea curată și supunerea celor care trăiesc în mănăstirea de obște. Mântuirea lor este asigurată, numai să păzească dragostea frățească față de toți, căci urâciunea pe mulți nevoitori îi lipsește de mântuire.

Din Limonariul Sfântului Sofronie

Ne-a povestit ava Ilie (poreclit Ciobanul) că șezând el într-o zi aproape de mănăstirea Famenilor, pe la al șaselea ceas din zi a bătut în poarta mănăstirii o femeie. Ieșind el a întrebat ce dorește, iar ea

a zis: «Și eu, domnule avă, petrec viață pustnicească și stau în cutare peșteră (era acea peșteră cam la un kilometru și jumătate depărtare de mănăstire) și mergând eu prin pustie (zicea ea) am însetat foarte din cauza căldurii, deci fă dragoste și-mi dă puțină apă să beau!» Atunci ava i-a dat carafa să bea, și potolindu-și setea, a plecat cu pace. Însă după aceea, a început vicleanul să-l lupte cu poftă către ea, așa de tare, încât neputând el să mai rabde focul patimii, a ieșit din peștera lui și luând toiagul s-a pornit să meargă la ea. Mergând el puțin, a căzut în uimire (adică s-a făcut întru vedenie) și a văzut pământul desfăcându-se și primindu-l pe el înăuntru. Acolo, în sânul pământului, a văzut cum zăceau trupuri moarte, spintecate și putrede. Din ele ieșea o duhoare nesuferită. Un oarecare bărbat încuviințat la chip, i-a arătat acele trupuri, zicând: «Iată, acest trup este de femeie; acela - de copil. Deci îm plinește-ți pofta cât vrei. Însă pentru această plăcere, socotește de câte osteneli ai să te păgubești, căci ce dorești doară alta decât aceste putregaiuri. Vezi pentru care păcat se lipsesc oamenii de împărăția cerească! Vai și amar neamului omenesc, căci pentru un ceas de plăcere se grăbesc a-și pierde toată osteneala nevoințelor de mai înainte!»

Zicând acestea bărbatul încuviințat a venit și l-a ridicat pe ava Ilie din adâncul pământului. Atunci, venindu-și în fire, a simțit că a încetat războiul trupului și așa s-a întors la peștera lui, mulțumind lui Dumnezeu.

Despre patima curviei

Pofta trupească vine la oameni uneori: 1. Din mulțimea sângelui, alteori; 2. Din hrană sau băutură prea multă, din somn mult și din răsfățare, apoi; 3. Din lucrarea diavolului; 4. Din clevetire și; 5. Din înălțarea minții, când cel nepătat se înalță întru sine, socotindu-se mai vrednic decât alții. Pe unii ca aceștia din urmă îi slobozește Dumnezeu să cadă, pentru a-și veni întru simțire din smerenie, făcându-li-se cu asta pricină de mântuire. Căci cel mândru până nu cade, nu se smerește.

Ce înseamnă o clătinare din rădăcina Credinţei

Pildă din Viața Sfântului Paisie cel Mare

Acum vreo șaisprezece veacuri în, urmă strălucea în părțile Egiptului, ca o stea luminoasă, Cuviosul Paisie cel Mare. Din numărul cel mare al ucenicilor săi, Cuviosul Paisie avea pe unul mai de-aproape, pe care îl iubea mult pentru nerăutatea și pentru simplitatea lui. A mers odinioară acest ucenic în cetate spre a vinde rucodelia (lucrul mâinilor). Întorcându-se în schit după câteva zile, vede cu mirare ucenicul că duhovnicescul lui Părinte (adică Paisie), care îl avea la atâta dragoste, acuma nu-i mai dă nici o atenție. Nici măcar blagoslovenia obișnuită nu i-o mai dă Bătrânul, ba încă se ferește de el ca de un străin. Se uită lung la el ca și cum nu l-ar cunoaște. Mirat de această străină schimbare, ucenicul îl întreabă: «Părinte, de ce te ferești așa de mine?» «Dar cine ești tu, că eu nu te cunosc?», îi răspunde Bătrânul. «Cum nu mă cunoști, nu sunt eu cutare ucenic, pe care îl iubeai așa de mult?» «Ucenicul acela era creștin (răspunde el), nu așa cum ești tu. Chipul tău din afară seamănă cu dânsul, dar sufletul tău a murit duhovnicește. Semnele credinței celei vii s-au pierdut de la tine și ești ca un mort între noi. Spune-mi, ce ai pățit pogorându-te în cetate?» «N-am pățit nimic și n-am săvârșit nici un rău» (răspunse ucenicul). «Ticălosule (îi zice Bătrânul), ai suferit cea mai mare pagubă și mai zici că n-ai pățit nimic! Atâta de nesimțitor ești! Fugi acum de la mine căci nu mai pot sta de vorbă cu cel care s-a lepădat de Hristos!» «Cum, Părinte, eu m-am lepădat de Hristos»? (a strigat cu spaimă ucenicul și a început a plânge cu suspinuri).

Apăsat de mustrarea cea aspră, bietul ucenic și-a adus aminte despre o întâmplare pe care a avut-o când mergea spre cetate. Și anume s-a întâlnit în cale cu un evreu foarte meșter la cuvânt și viclean. Acesta se arăta a fi un om învățat și iscusit în cuvintele Scripturii. Văzând el pe ucenic că este simpluț și cam sfios a început să discute despre Domnul nostru Iisus Hristos. Între altele, jidovul cel viclean și-a vărsat veninul lui de șarpe, zicând că nu este Hristos Adevărat

Acela pe care îl cinstesc creștinii, ci altul este Hristos, adică acela pe care îl așteaptă jidovii. La aceste vorbe hulitoare, ucenicul din cauza prostimii lui, n-a îndrăznit să mustre pe spurcatul nepot al lui Iuda, nici nu și-a astupat urechile și nici nu s-a tulburat ca să se depărteze de el, ci a mers cu el înainte pe cale. S-a sfiit de vicleanul jidov și în loc să-l mustre, a căutat să-i ție hangul la vorbă și anume a rostit că poate să fie așa cum zice el. Prin cuvântul «poate» ucenicul a dat să înțeleagă că nu este nici el sigur de venirea Domnului, ca și cum ar zice că nici el nu este departe de părerea jidovului necredincios. Îndoiala cea de o clipă, care s-a strecurat în mintea lui cea proastă, a fost socotită ca o lepădare de Hristos și Cuviosul Paisie a cunoscut cu duhul căderea ucenicului și s-a tulburat. Nepăsarea și sfiala pe care a arătat-o ucenicul față de jidovul hulitor a fost ca o trădare a sfintei credințe; pentru asta se ferea cuviosul de ucenic. Abia după o pocăință cu multe lacrămi fierbinți (ca și oarecând Sf. Ap. Petru) a fost primit ucenicul iarăși în slujbă de către Sf. Paisie.

Din această pildă, putem cunoaște câtă cumpătare aveau Sfinții Părinți când era vorba de taina Credinței. Lepădarea ucenicului s-a făcut prin neștiință, din cauza prostimii lui. Iar dacă se întâmpla cumva ca cineva să tăgăduiască cu bună știință sfânta și dreapta Credință, atunci toți se tânguiau pentru el, ca și pentru cel mort, și nimeni dintre credincioși nu aveau voie să facă legături cu cel lepădat. Mai tare se fereau de el, decât de cel bolnav de ciumă. În asemenea cazuri, Biserica punea legătură de afurisenie pentru cel căzut din credință, și numai după o lungă pocăință era primit din nou între credincioși, însă nu avea voie să se împărtășească până în ceasul morții, iar dacă era cumva cleric, atunci pierdea dreptul la slujbă pentru toată viața. Așa era în vremea veche. Dar astăzi, ce ne este dat să vedem în lumea creștinilor noștri? Cutare frate sau cutare cleric predică învățătura comunistă, laudă dogmele cele fără Dumnezeu (ale ateilor), ba fac și tovărășie cu dânșii și nimeni ne se ferește de el și nici nu i se dă pedeapsa cuvenită. Unii se mai feresc puțin de cei înșelați, alții însă se sfiesc, temându-se de răzbunare, iar alții mai habotnici îi laudă pe unii ca aceștia că au îndrăzneală

și sunt râvnitori pentru dreptate. (Dumnezeu Sfântul să ne păzească de asemenea înșelăciune!)

Dacă socotim bine, vedem că înșelăciunea comunistă, cu întunericul masoneriei și cu toată ceata ateilor din Apus nu este altceva decât o lepădare de Credință. Ca să fie protejați de guvernul ateilor, păstorii cei duhovnicești ascund astăzi toiagul mustrării și pleacă steagul credinței în fața stăpânirii lumești. Ba unii îi laudă pe stăpânitorii comuniști și le fac paradă (Tedeumuri). Se tem păstorii să nu jignească pe fiarele cele cuvântătoare.

Iubirea de argint (rădăcina tuturor relelor)

Un monah era bolnav și l-a luat un părinte din chinovie să-l îngrijească pe bază că nu are cele de trebuință. Deci îndemna acest părinte milostiv și pe frații din Mănăstire, zicând: «Siliți-vă cât puteți să odihnim pe bolnav!» Bolnavul însă avea o oală plină de aur și săpând sub așternutul pe care zăcea, și-a ascuns acolo comoara. N-a trecut multă vreme și s-a întâmplat de a murit cel bolnav, fără să mărturisească nimic despre aur. După ce l-au îngropat, a zis ava către frați: «Ridicați așternutul acesta de aici»! Iar ei strângând așternutul au aflat sub dânsul aurul îngropat (pentru că se cunoștea din săpătura locului) și l-au dus la ava. Iar el văzând aurul și înștiințându-se cum s-a aflat, a zis: «De vreme ce, nici trăind și nici murind, n-a mărturisit pentru dânsul, ci la el își avea nădejdea, nu se cade să mă ating de el, ci luați-l așa cum este și-l îngropați cu el (adică împreună cu stăpânul lui).»

Deci s-au dus frații și l-au pus în mormânt. Dar în vremea când se întorceau ei, iată că s-a pogorât foc din cer peste mormântul acela și a ținut multe zile, nestingându-se, până ce a mistuit și pietrele și țărâna și toate cele ce erau în mormânt și toți care vedeau erau cuprinși de spaimă și de mirare.

†

Un pustnic oarecare a fost supărat (adică luptat) de patima iubirii de argint. Acesta a adunat din lucrul mâinilor sale un galben,

apoi doi, după asta trei și așa nevoindu-se a câștigat cinci galbeni. Nu mult după aceea, a căzut bolnav la pat. I-au putrezit picioarele și a plătit doctorului cinci galbeni, dar boala lui tot nu înceta. Într-o dimineață i-a zis doctorul: «Este nevoie ca să-ți tai piciorul, căci altfel va putrezi tot trupul tău!» Monahul însă n-a primit, ci s-a dat pe sine morții. Dacă a sosit noaptea și el se zvârcolea plângând, a venit la el îngerul Domnului și cum zăcea el, l-a apucat de picior și netezindu-l zicea către el: «Acuma ce mai zici, ai să mai aduni cinci?» Și în clipa aceasta, tămăduindu-se bolnavul, îngerul s-a făcut nevăzut. Deci făcându-se ziuă, a venit doctorul bătând (ca de obicei) la ușă. Iar pustnicul sculându-se l-a întâmpinat pe el. Atunci doctorul văzându-l vindecat, a rămas înmărmurit și aflând despre cele ce s-au făcut cu el a primit Botezul creștinesc (căci era păgân).

†

Zis-a un bătrân: «Dacă dorești împărăția cerului, ești dator a nu socoti averile. Că nu este cu putință a viețui după Dumnezeu, fiind iubitor de dulceți și iubitor de arginți.»

†

Zis-a un bătrân: De la călugărul cel nevoitor și silitor pentru mântuirea sa, aceste două lucruri mai vârtos le cere Dumnezeu: Neagoniseala și Fără-de-grija. Că aceste două lucruri smintesc pe călugăr de la învățătura lui Iisus-Mântuitorul și de la umilință, adică agoniseala și gâlceava.

†

Povesteau oarecari dintre părinți despre un bătrân care s-a învrednicit de mari daruri de la Dumnezeu și s-a vestit în toate părțile numele lui, pentru viața lui cea îmbunătățită. Deci a ajuns vestea despre el și la împăratul, care, trimițând oamenii săi, l-a chemat la sine pe bătrân. După ce împăratul a luat blagoslovenie (rugăciune) de la el, i-a dat aur din destul. Primind bătrânul aurul, s-a întors întru ale sale (adică în patria lui). Acolo a început să cumpere țarini și vii și alte lucruri de agoniseală (ca și mirenii). Încă dinainte lumea avea obiceiul să aducă la el bolnavi ca să-i lecuiască. Deci au adus

la el un îndrăcit și a poruncit bătrânul dracului, zicând: «Ieși din zidirea lui Dumnezeu!» Iar dracul i-a răspuns: «Nu te voi aculta pe tine!» Atunci a întrebat bătrânul: «Pentru ce nu mă aculți?» Iar demonul a zis: «De vreme ce te-ai făcut și tu ca unul dintre noi (ca un demon prin lăcomie), căci ai lăsat aducerea-aminte de Dumnezeu care o aveai mai înainte și te-ai apucat de grijile pământești, pentru aceasta nu te voi asculta, nici nu voi ieși din om!»

†

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: «Voiești să țin la mine doi bani, pentru vreme de boală trupească?» Și i-a răspuns bătrânul: «Nu este bine să ții mai mult decât îți este trebuința. Deci de vei ține acei doi bani, se află nădejdea ta la dânșii. Și de nu se va întâmpla să-i pierzi pe ei, nu mai poartă grijă Dumnezeu de tine. Deci să aruncăm la Dânsul grija noastră, că El va purta grijă de noi.»

O rătăcire care se ascunde sub masca evlaviei

În anii din urmă am avut prilejul să cunosc pe un frate care venea din Grecia pentru închinare și care avea idei greșite asupra clericilor și tainelor bisericești. Întrebându-l eu dacă nu rămâne la vreo mănăstire din Palestina, el mi-a răspuns: «Părinte, eu n-am venit la Sfintele Locuri pentru călugărie, ci am venit ca să mă ușurez de păcate.» «Ei bine (i-am zis eu), dar ca să te ușurezi de păcate, ai nevoie de pocăință și pentru asta nu este loc mai potrivit decât mănăstirea.» Atunci el mi-a zis cam răstit: «A fost odată mănăstirea - mănăstire și preoția - preoție dar astăzi nu mai este. S-a depărtat darul și nu mai lucrează prin slujitorii de azi. Biserica s-a șters de pe pământ.» Din vorbele acestea am înțeles că bietul închinător era ori deznădăjduit, ori rătăcit de credință. Am rămas pe gânduri câteva minute, apoi am zis: «Dacă nu mai lucrează darul prin slujitorii Sfântului Altar, atunci nu mai este Biserica creștină, pentru care Domnul Și-a vărsat Sângele, făgăduindu-se că va fi cu Ea până la sfârșitul veacului. Căci zice la Sfânta Evanghelie: *«Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului. Amin.»* (vezi sfârșitul

Evangheliei de la Matei). Iar în Cartea cea către Efeseni a Sf. Apostol Pavel scrie cum a iubit Hristos Biserica: *«Şi s-a dat pe Sine pentru Ea, ca s-o sfinţească... ca s-o înfăţişeze Sieşi Biserică slăvită, neavând pată sau vătămare... ci ca să fie sfântă şi fără prihană.» (Efeseni, cap.V. stih 26).* Atunci fratele a oftat zicând: «Eu, părinte, să-ţi spun adevărat că mi-am pierdut orice încredere în preoţii şi arhiereii de azi. Pentru asta mă silesc să vin în fiecare an la Sf. Locuri să mă botez în apa Iordanului şi să primesc Sfânta Lumină, spre iertarea păcatelor mele.» «Foarte bine faci, (i-am zis eu) însă Botezul la Iordan îl săvârşeşti singur?» «Singur, cu sfinţii îngeri», mi-a răspuns el. «Şi eşti încredinţat că primeşti iertarea păcatelor prin asemenea botez, care se repetă în fiecare an?» (l-am întrebat eu). «Mai poate fi îndoială pentru aceasta? (îmi zice dânsul) Dacă nici apa Iordanului nu ne curăţă de păcate, atunci cine să ne mai curețe?»

Aceste vorbe ale bietului închinător mi-au umplut inima de durere şi văzând prostimea lui, precum şi primejdia sufletească în care se afla, am căutat să-l lămuresc ce înseamnă Taina Botezului şi cum trebuie sfinţită după sfintele Canoane. Iată cum se înşeală bieţii creştini, care nu au mărturisire şi nu cunosc Sf. Scripturi. Domnul n-a poruncit la nimeni să se boteze singur, după cum nici El nu s-a botezat singur pe Sine, ci a chemat pe Sf. Ioan Botezătorul Să-i slujească la Botez.

Taina Sf. Botez se săvârşeşte numai o singură dată în viaţă, şi anume se face aceasta de către slujitorii Bisericii, căci zice Domnul la Sf. Evanghelie către Sf. Apostoli (precum şi pentru urmaşii lor care sunt arhierei şi preoţi): *«Mergeţi dară să învăţaţi toate popoarele, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sf. Duh... şi iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârşitul veacului. Amin. (Cap.28, stih 19-20, Evanghelia de la Matei).* Iar în cartea cea către Efeseni a Sf. Apostol Pavel scrie lămurit acestea: *«Nu este decât un Domn, o Credinţă, un Botez!»* Deci cine crede că se curăţă de păcate dacă se botează singur, oricând doreşte, acela este în mare rătăcire. Canonul 47 al Sf. Apostoli zice: «Oricare episcop sau preot va boteza a doua oară pe cel care are Botez adevărat... să i se ia darul,

ca unul care își bate joc de Crucea și de moartea lui Hristos....» La fel hotărăște și Canonul 57 al soborului de la Cartagina. Deci dacă clericii, care nu socotesc Botezul cel bun și botează a doua oară sunt pedepsiți prin caterisire, atunci oare persoana nesfințită, care se botează singură (având ideea că se curăță de păcate ca și cum ar săvârși taina), oare asemenea persoană nu este sub pedeapsă?

Rog pe cei care citesc aceste rânduri să mă ierte că amintesc despre această rătăcire, care la frații noștri români sunt sigur că nu se află. Dar pentru că trăim în aceste locuri, unde putem vedea mai multe obiceiuri străine, este bine să știm cum să povățuim pe altul la nevoie. Mai ales că în ultima vreme, s-au ivit și unii clerici, care spun închinătorilor că dacă cineva se scaldă în Iordan (făcând scufundările obișnuite ca hagiu) acela primește iertarea păcatelor și pentru asta nu mai are nevoie de mărturisire. Am cunoscut și preoți care învățau că dacă cineva este nebotezat și primește scufundările de hagiu în Iordan, atunci nu mai este nevoie de Taina Botezului. Iată, fraților, niște păreri greșite, care zdruncină însăși temelia Sfintei noastre Credințe, care este Taina Botezului. Aghiazma care se face la Iordan, atunci când vin închinătorii, este pentru a lua blagoslovenie închinătorii prin scăldare, însă nu este însăși Taina Sf. Botez, chiar de rostește cineva și numele Sf. Treimi. Aceasta este o simplă feștanie, iar nu botez, deși zice lumea că s-a botezat, când s-a scăldat în Iordan.

Nădejdea Mântuirii - Stâlpul vieţii noastre

La temelia vieții noastre sunt trei pietre mari și anume: Credința, Nădejdea și Dragostea. Dintre toate, nădejdea alcătuiește sprijinul cel mai puternic al sufletului omenesc. Fără piatra nădejdii, clădirea vieții noastre se dărâmă. Dacă cumva se zdruncină această piatră de la temelie, atunci toate pietrele clădirii se zdruncină și cad (adică toate virtuțile omului slăbesc și se pierd). Când slăbește mai ales nădejdea pentru mântuirea sufletului, atunci credința slăbește, iar dragostea creștinească se răcește și viața omului n-are nici un rost.

Taina vieţii creştineşti se sprijină pe nădejdea mântuirii, după cum şi copacul se sprijină în rădăcină. Dacă nădejdea aceasta a sufletului (adică rădăcina sufletului) se usucă, atunci de unde să mai odrăslească faptele cele bune; de unde să mai înflorească sfânta credinţă şi cum poate să mai rodească mântuirea? După cum copacul îşi trage hrana din pământ prin rădăcină, tot aşa sufletul omenesc îşi trage puterea de viaţă prin nădejdea mântuirii.

Sfinţii Părinţi aseamănă nădejdea cu o anghiră (adică pe fierul cel încârligat de la corabie, care se înfige în pământ şi ţine corabia pe loc să nu fie luată de valuri). Viaţa omului este întocmai ca o corabie care se poartă de valurile vieţii şi de multe ori se primejduieşte de furtuna ispitelor. Dacă n-ar avea omul anghira (ancora) nădejdii, atunci ar fi biruit de valuri totdeauna. Fără sprijinul acesta sufletesc omul n-ar putea ajunge niciodată la limanul mântuirii. Prin nădejde ne mântuim zice Sf. Apostol Pavel. «Din streaja dimineţii până-n noapte să nădăjduiască Israel spre Domnul», zice Sf. Prooroc David. Nădejdea mângâie pe cel bolnav, întăreşte pe cel slab şi sprijină pe cel împovărat de bătrâneţe. Nădejdea dă curaj celor care se luptă cu necazurile şi cu ispitele vieţii. Prin nădejde se câştigă biruinţele asupra celor văzuţi şi nevăzuţi vrăjmaşi. Nădejdea se naşte odată cu sufletul omenesc şi alcătuieşte stâlpul de bază al vieţii. Dacă n-ar fi virtutea nădejdii, atunci nici credinţa şi nici dragostea n-ar putea locui în sufletul omenesc şi viaţa s-ar pierde. Ea este puterea cea minunată a sufletului, care ridică din groapă pe răniţi cu păcatele şi-i aduce la pocăinţă. Nădejdea este raza cea luminoasă pentru cei din întunericul necunoştinţei, care îi îndreaptă la adevăr. În scurte cuvinte, putem zice că omul care are nădejde nestrămutată în suflet, nu este biruit niciodată de furtunile şi de greutăţile vieţii.

Cuvânt de nădejde celor fără de nădejde

Trăim în veacul cel mai de pe urmă şi vrăjmaşul mântuirii se sileşte mai tare cu meşteşugul lui, văzând că se apropie sfârşitul. Sunt zilele smintelilor şi este mare secetă de cuvântul lui Dumnezeu,

lipsește povața cea sănătoasă pentru mântuire. Astăzi mulți dintre cei credincioși ajung la deznădăjduire, din cauza lipsei de povățuitor, căci «a lipsit cel cuvios» (cum zice Psalmistul). Mai dureros însă este că boala deznădejdii se strecoară și în inima celor care au îmbrăcat «haina mântuirii», ba chiar și la unii din clerici. Îndoiala pentru mântuirea sufletului se vede astăzi la mulți creștini și nu numai la cei robiți de patimi sau străini de Biserică, ci și la unii care merg pe calea pocăinței, cu râvnă pentru adevărul sfânt. Ei văd stricăciunea dimprejurul lor, văd apoi lipsa cea mare de povățuitori, uneori văd și lipsa de credință la «cei din sfeșnic» (care trebuie să lumineze) și pentru asta se împuținează la suflet bieții creștini și unii se deznădăjduiesc. Cei care îmbrățișează viața monahală sunt mai adăpostiți de valurile lumești, dar și ei văd lipsa de spor duhovnicesc și pentru asta îi cuprinde un fel de îndoială pentru mântuire, slăbănogindu-se la suflet.

Prin aceste rânduri, eu nu caut să judec nici să osândesc pe cei care au îndoială pentru mântuirea lor, ci mă silesc ca să le pun la îndemână un «tonic» (adică o doctorie întăritoare pentru suflet). Fraților, la începutul lumii nu era nici moarte pe pământ, nici boală între oameni și nici amarul scârbelor și al necazurilor. Era deplină fericire. Însă prin obrăznicia strămoșilor noștri (Adam și Eva), s-a făcut dușmănie între oameni și Dumnezeu: s-a depărtat fericirea. Atunci a venit și moartea pe pământ, s-au ivit și boli între oameni și toate necazurile care urmează până azi. Timp de 50 de veacuri (aproape 5.000 de ani), adică de la căderea lui Adam și până la venirea Domnului, toți oamenii mergeau după moarte la întunericul din iad, fie că erau drepți, fie că erau păcătoși, toți la întunecare se sălășluiau. Nimeni nu era în stare să-i scoată; nici credința lui Avraam, nici bunătățile proorocilor și ale drepților nu puteau acoperi paguba păcatului strămoșesc. Jertfele care se aduceau lui Dumnezeu pentru păcate, nu erau în stare să răscumpere sufletele de la moarte. Osânda pe care a rostit-o Dumnezeu după greșala lui Adam era: moartea veșnică pentru toți oamenii. După izgonirea strămoșilor din rai, porțile fericirii s-au închis pentru totdeauna.

Moartea și iadul îi înghițea pe toți. Trebuia ca omul să biruiască singur moartea, după cum el singur și-a câștigat-o. Așa s-ar fi cuvenit. Dar bietul om ajuns rob al păcatului și nu mai putea scăpa din ghiarele morții. Numai Cel străin de păcate putea să biruiască moartea și să scoată pe om din legături. Însă toți cei din Adam erau sub vina păcatului, toți purtau pecetea osândirii strămoșilor, ca niște robi ai morții. Dreptatea dumnezeiască cerea o jertfă fără prihană care să prețuiască atât cât prețuiește viața tuturor oamenilor. Nimeni dintre oameni nu putea plăti prețul răscumpărării, chiar dacă ar fi avut toate bunătățile. Pentru asta S-a pogorât Domnul la noi, S-a îmbrăcat în trup omenesc și ne-a scos din robia morții veșnice și din legăturile blestemului. Fiecare dintre noi știe toate acestea, dar eu le amintesc aici ca să vedeți că bunătățile oamenilor n-au fost în stare să dezlege blestemul cel vechi și nici să izbăvească sufletele. Îndreptarea noastră și izbăvirea de osândă am dobândit-o prin jertfa cea de pe Cruce a Domnului nostru Iisus Hristos.

Deci, după cum n-au putut să scape de osândă toți aleșii lui Dumnezeu din legea veche, cu toate bunătățile lor, tot așa nici noi cei de azi nu putem să ne mântuim prin faptele noastre, fără darul lui Dumnezeu. Întâi este Sfântul Dar și pe urmă faptele noastre, care ajută la mântuire. Aceasta o spun din cauză că sunt mulți dintre creștini, și mai ales dintre monahi, care se bazează mai mult pe faptele lor și mai puțin prețuiesc darul lui Dumnezeu. Când unii ca aceștia pătimesc vreo alunecare la patimi, sau când slăbesc cu trupul și nu mai pot împlini faptele cele bune sau nevoințele lor obișnuite, atunci se deznădăjduiesc de mântuire. Căci nădejdea lor era la nevoințele și la bunătățile lor, iar nu la mila lui Dumnezeu. Pentru ei, când s-a terminat voinicia trupului sau când au suferit vreo alunecare în păcate mari, atunci s-a terminat și cu mântuirea (după socoteala lor).

Fraților și surorilor, care vă îndoiți de mântuire, să vă întăriți bine în minte că: De-ar face omul toate bunătățile și chiar de s-ar da și la moarte pentru apărarea dreptății, însă fără Darul cel sfânt al Domnului nu este mântuire. *«A Domnului este mântuirea și peste norodul Său binecuvântarea Sa»* (cum zice Proorocul David în

Psalmi). Și iarăși: De-ar săvârși cineva toate răutățile din lume, însă dacă nu-și pierde nădejdea în Dumnezeu și dacă aleargă la pocăință tot se mântuiește. *«Deșartă este mântuirea omului»* zice Psalmistul, adică toată strădania omului este zadarnică fără ajutorul lui Dumnezeu. Fiecare om este luptat de felurite păcate și se rănește de ele. Deci noi singuri, oricâte bunătăți și oricâte nevoințe am face, nu suntem în stare să ne vindecăm și să dobândim nevinovăția. Darul lui Dumnezeu împlinește toate lipsurile noastre și ne vindecă spre mântuire.

Nimeni dintre drept credincioșii creștini să nu se împuținеze la suflet încât să zică sau să cugete că nu mai este mântuire pentru el. Împuținarea aceasta a sufletului și îndoiala pentru mântuire vine de la vrăjmaș. Șarpele care a îndemnat odinioară pe strămoși să mănânce din rodul oprit și nu vor muri niciodată, acum și-a schimbat glasul și le șoptește la mulți, zicând: «Zadarnic mâncați pâinea vieții» căci «nu mai este mântuire pentru voi»! Auziți ce glas înșelător răsună astăzi? Sf. Prooroc David pricepea glasul acesta, pentru aceasta zice la Psalmul 3, 2: *«Mulți zic sufletului meu: nu este mântuire lui întru Dumnezeul lui»!* Dar el se întărea cu nădejdea în Dumnezeu, zicând: *«Pentru ce ești mâhnit suflete al meu și pentru ce te tulburi? Nădăjduiește spre Dumnezeu, mântuirea feței mele și Dumnezeul meu» (Psalmul 41).* Și aceste cuvinte Proorocul le rostește de mai multe ori, arătând cu asta primejdia care vine din deznădejde. Citiți cu băgare de seamă la Psaltire și veți vedea cât de întărit este împăratul David cu nădejdea mântuirii. El nu era nici botezat și nici bucuria Învierii Domnului n-a cunoscut-o arătat, (ci numai în chip tainic), dar nădejdea mântuirii răsună în toți psalmii lui. Afară de asta nici el n-a fost scutit de rănile păcatului, ba încă a pătimit cele mai grele răni (din preacurvie și din ucidere). Dar nădejdea lui s-a împuținat și pentru aceasta s-a mântuit și s-a sfințit. Socotiți apoi că tâlharul cel credincios era în gura morții cu sufletul împovărat de rele, dar nădejdea lui a rămas neclintită până la urmă. Căci de n-ar fi avut nădejde, atunci n-ar fi îndrăznit să zică: «Pomenește-mă, Doamne, când vei veni întru Împărăția Ta!» Cât de dureros este

când vezi că mulți din cei ce s-au îmbrăcat întru Hristos prin Taina Sfântului Botez și se împărtășesc cu Pâinea Vieții (adică cu Trupul Domnului), cu alte cuvinte când vezi pe cei chemați să moștenească împărăția cerurilor, că se deznădăjduiesc de mântuire! Mare durere pentru Sfânta Biserică, maica noastră duhovnicească, care se silește ca pe toți să ne mântuiască!

Toți Sfinții Părinți mărturisesc într-un glas că nici un păcat nu este așa de vătămător, precum este păcatul deznădăjduirii, căci el e aproape ca și lepădarea de Dumnezeu. Pentru aceasta, fraților, să ne doară inima pentru păcatele noastre (căci prin ele am supărat pe pe Bunul Dumnezeu), dar întristarea noastră să fie totdeauna însoțită cu nădejdea în mila Părintelui Ceresc și niciodată să nu avem îndoială de mântuire. Obiceiul vrăjmașului este să aducă în inimă frica cea dobitocească și tulburare, ca prin asta să arunce pe om în deznădejde. Dar tu, frate creștine, chiar dacă L-ai vedea pe însuși Domnul că își întoarce fața Sa de către tine și nu te mai socotește între oile Sale. tu nici atunci să nu te împuținezi, ci roagă-te cu stăruință de El, precum se ruga și văduva cea necăjită către judecătorul nedreptății (cum spune la Sf. Evanghelie) și nu vei rămâne rușinat. Strigă cu îndrăzneală la gândurile cele otrăvite, cum striga și Sf. Prooroc David, zicând: «Domnul este luminarea mea și mântuitorul meu, de cine mă voi teme?» și apoi zi: «Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt!»

O părere greşită care ne vatămă pe mulţi

În folia ce urmează am înșirat câteva slove de lămurire pentru adevăratul înțeles al păcatului după mărturiile Sfintei Scripturi. Mi s-a întâmplat să stau de vorbă cu multe persoane care sunt cu părerea că, dacă nu umblă pe calea desfrâului lumesc, atunci nu au păcate și deci nu au ce să mărturisească la duhovnic. Sunt câțiva ani de când îndemn pe un frate din mănăstire să meargă la părintele duhovnic pentru mărturisire. «Ce am eu cu duhovnicul (îmi zice el) doară n-am omorât pe tata și nici nu trăiesc în păcate!» Iată cum

înțelege el păcatul și mulți sunt care înțeleg ca și el (deși merg la duhovnic). Fratele cu pricina socoate ca o năpăstuire îndemnul pentru mărturisire. El, nevinovatul, nu știe încă de duhovnic pentru că nu are păcate! Și doar - să nu se deoache - nu este mai breaz decât «fiul cel pierdut» din Sfânta Evanghelie, dar pentru că... (să mă iertați) nu are femeie, el se crede fără păcat. Iată unde se mărginește păcatul după socoteala lui și din nenorocire mulți sunt părtași cu el și se împărtășesc regulat, fără să știe de părintele duhovnic. Prăpastie adâncă este asta pentru bietul suflet, căci se defăimează cea mai trebuincioasă taină pentru mântuire, adică Taina Pocăinții (care împreună cu Sfântul Botez deschide ușa raiului la toată lumea). Căci cine socoate că nu este păcătos, acela nu are nici pocăință și nu știm unde este mântuirea lui.

Sfinții Părinți ne învață că orice abatere de la bine este socotită păcat (căci și pruncul are mânie și pizmă). Sf. Prooroc David se plânge «că întru păcate m-am născut» *(Ps. 50),* iar noi care am îmbătrânit în rele zicem că nu facem păcate? Oare numai desfrâul trupesc este păcat? Dar Tablele Legii, câte porunci ne-a dat Dumnezeu până la porunca a șaptea (să nu facă desfrânare)? Iar la cele nouă Fericiri din Sf. Evanghelie, oare fericește Domnul numai pe cei curați cu trupul? Dar nici nu amintește de asta, căci dacă n-ai inimă curată, nici trupul nu este curat și nici sufletul. Avem sute de mărturii despre asta și noi ne înșelăm adesea socotind ca păcat numai troahna obișnuită în lume (adică desfrâul), iar altele care sunt mai vătămătoare nu le luăm în seamă. Dar oare numai cel care tușește este bolnav? Câți sunt atacați de oftică, de rac (cancer) sau alte boli lăuntrice, dacă nu tușesc și nu scuipă, oare ei sunt bolnavi?

Cum înţeleg cei mulţi păcatul

Povestea un preot misionar din Grecia (dintre cei râvnitori) că mergând odată către un sat (aproape de Tesalonic) s-a întâlnit cu un țăran care se întorcea de la câmp. Ca să-l încerce pe om de răbdare, a zis către el preotul: «Bună seara, păcătosule»! La vorba asta i-a sărit omului țandăra, răspunzând preotului cu mânie: «Eu, păcătos? De

unde știi asta? Eu sunt cel mai bun creștin din sat, că nu mă știu pătat de loc întru păcate!» Văzând preotul nostru că a dat de bucluc, a căutat să schimbe vorba ca să-l liniștească, dar n-a fost chip. Omul n-a mai vrut să vorbească și a plecat supărat. Interesându-se preotul în sat despre omul acela cu pricina a aflat că el era eroul sfezilor și al tulburărilor din sat. Toți se fereau de el ca de o vacă care împunge.

Poate vreți să râdeți cumva de socoteala țăranului și de supărarea lui? Gândiți-vă însă puțin și veți vedea că mai toți avem socoteala lui. Acela, pentru că se știa în căsătorie legitimă (adică căsnicie cinstită) era de părere că este cel mai bun creștin. De asemenea și noi mulți dintre călugări și călugărițe, care suntem feriți de microbii desfrâului lumesc, socotim că ne-am înstrăinat de păcate și trăim fără prihană. Chiar dacă (pe de altă parte) am ajunge la măsura lui Lucifer întru mândrie, chiar dacă am întrece pe Iuda, prin iubirea de argint, chiar dacă am fi pentru toți ca o vacă împungătoare (cu mânia și zavistia), chiar dacă am mânca carnea fratelui prin clevetire și bârfire, chiar dacă am fi lacomi și trândavi (ca niște râmători, precum sunt eu primul). În sfârșit (ca să nu mai înșir multe), chiar dacă unii (ca și mine) ne-am bălăci în mocirla tuturor fărădelegilor și de am umbla în calea fariseilor prin lucruri fățarnice, noi fericiți ne socotim ca niște porumbițe nevinovate, pe câtă vreme nu ne știm întru păcate (adică nu suntem în desfrâul lumii).

O! ferice de noi (nevinovații) că nu umblăm în calea păcătoșilor! Cam așa cugetăm mulți dintre noi, sărmanii! Dar fraților și surorilor, ia stați puțin să ne dezmeticim! Oare nu cumva ne înșelăm cu părerea? Ia s-o luăm de la începutul lumii, să vedem, noi suntem greșiți, ori a greșit Scriptura. Lucifer, mai marele îngerilor doară a făcut desfrânare (ca cel care nu avea trup) și cum s-a prăbușit din cer cu a treia parte din îngeri, prefăcându-se în diavoli? Oare mândria și încăpățânarea lui nu este păcat? Adam și Eva n-au făcut desfrânare și totuși au pierdut raiul și prin ei tot neamul omenesc s-a osândit la moarte? Oare lăcomia și obrăznicia strămoșilor nu este păcat ca și desfrâul? După aceea, pedeapsa lui Cain oare pentru desfrâu a fost? Pizma lui, care a născut primul omor între oameni, oare nu

este păcat? Lăcomia lui de agoniseală care l-a învățat să vândă pe Stăpânul, oare nu este păcat?

Dar împerecherile care s-au ivit în sânul Sfintei Biserici și prigoanele cele înfricoșate care nu încetează nici astăzi, oare din păcatul trupului se nasc? Râvna cea fără socoteală și urâciunea, oare nu sunt și ele păcate? Căci doară toți ereticii și prigonitorii Bisericii au fost și sunt foarte râvnitori. Dar râvna lor este fără socoteală și pentru asta urăsc adevărul și hulesc pe Dumnezeu. Dar oare, fraților, războaiele și mizeria care bântuie lumea numai din păcatul trupesc se nasc? Goana cea nebună pentru stăpânire, râvna la avuția străină, care ațâță pe om la război și-l face mai crud ca o fiară, oare asta nu este păcat ca și desfrânarea? Vedeți că până la desfrânare sunt alte păcate mai grele și mai greu de vindecat. Ne înșelăm rău dacă socotim păcate numai căderile trupești (curvia și tot neamul ei). Să nu creadă cineva că este fără prihană, dacă a fost ferit cumva de «gripa» desfrâului trupesc. Gripa aceasta (adică păcatul trupesc) este vădită în toată lumea ca o troahnă (reg. Mold.: boală lungă) generală și i se cunosc cauzele și leacurile perfect. Dar ia gândiți-vă câte boli ascunse se cuibăresc în sufletul nostru fără să fie vădite la arătare și fără să pricepem de unde se nasc și cu ce leacuri se vindecă.

Deci fraților, să nu ne fericim pe noi sărmanii dacă suntem feriți de gripă și în schimb întru noi mocnesc boli mai grele (zic de cele sufletești) pe care nu le pricepem ușor, dar care ne rod haina sufletului ca și viermii. Să nu socotim păcătos numai pe omul desfrâului și nici să numim păcate numai pe cele trupești, căci atunci facem mincinoase Sfintele Scripturi și nu ne putem cunoaște și nici îndrepta boala sărmanei noastre făpturi.

O vedenie de mare folos pentru toţi şi mai ales pentru călugări

Calea spre Eleonul cel de Sus . «Eleon» se tâlcuiește în limba noastră: «Muntele Măslinilor»

Cum a călătorit - în vedenie - Starețul Ioasaf din Sf. Sava la muntele cel minunat din ceruri. S-a tâlcuit din grecește această vedenie în anul 1942, iar acum s-a scris pentru folosul de obște, de către cel mai nevrednic dintre Ieromonahi, Ioan Iacob în Schitul «Sf. Ana» - Hozeva, 17 Noiembrie 1957.

Vedenia Starețului Ioasaf din Mănăstirea Sf. Sava, anul 1854

Iată cum povestește monahul Ioasaf vedenia pe care a avut-o la Sf. Sava:

În 13 zile ale lunii Martie (ziua de joi), ora 6 din noapte, m-am sculat să ascult slujba Utreniei. Am mers în Biserică și m-am așezat în strană, iar frații citeau Miezonoptica. Atunci eu cugetam la patimile Domnului nostru Iisus Hristos, zicând în mintea mea: «Un Dumnezeu Făcător, Ziditor și Creator a toate a primit să se facă om pentru noi, S-a răstignit și S-a îngropat. Acestea toate le-a suferit pentru mântuirea oamenilor.» Cugetând eu acestea, mi s-a înduioșat inima și mi-a venit atâta bucurie în sufletul meu, și o liniște negrăită s-a revărsat în mintea mea, încât am ajuns la așa de mare umilință, că lacrămile curgeau pârâu din ochii mei. Și mi-a venit atunci în suflet o negrăită dragoste dumnezeiască care mă înflăcăra (mă aprindea la inimă). Dimpreună cu dragostea mi-a venit și o smerenie așa de mare, încât nu găseam nici o făptură așa ticăloasă ca mine. Atunci mi s-au deschis ochii în așa chip. ca și cum s-ar fi făcut o cale din inima mea până la tronul lui Dumnezeu.

În vremea aceea, mintea mea dimpotrivă cu așezarea cuvântului (adică cugetarea) și cu inima mea erau legate și mă rugam în taină cu mintea, fără o piedică oarecare. Atunci eu ziceam când rugăciunea, când oarecare cuvinte umilicioase. După aceea mi-a venit așa o dragoste pentru aproapele meu încât mă rugam atunci pentru cei care mă dușmăneau și pentru cei care mă urau și din multa bucurie a inimii mi s-a umilit duhul (sufletul meu). Câtă vreme eram în această stare mă vedeam pe mine că sunt în Biserică și-i vedeam și pe frații care citeau. După aceea, nemaiputând să stau în picioare, am tras

scândura de la strană și m-am așezat, rugându-mă mereu cu mintea. Atunci am fost cuprins de o așa de mare dragoste dumnezeiască încât n-a mai fost chip să mă odihnesc (să mă simt) pe pământ. În acele clipe nu mai aveam teamă de Dumnezeu, ci simțeam o mare îndrăzneală și dragoste către El.

Fiind stăpânit sufletul meu de o asemenea dragoste, n-am mai putut să zic rugăciunea minții și nici vreo altă rugăciune, ci numai cât simțeam în sufletul meu o aprindere și o dragoste dumnezeiască, întocmai ca o flacără care îmi ardea inima. Sufletul meu era pironit către Dumnezeu și numai la El cugetam, iar din ochii mei curgeau ca un râu lacrimile. Mi s-a înduioșat duhul din bucuria inimii și eram cuprins de o mare smerenie. Atunci deodată m-am făcut întru uimire (adică am fost răpit) cu duhul și nu mai vedeam după aceea nici Biserica, nici pe frații dinăuntru și nici nu mai auzeam cele care se citeau la strană. Mă aflam atunci (cu duhul) într-o livadă mare și prea frumoasă, care era împodobită cu tot felul de copaci și cu flori pline de mireasmă. Podoaba și frumusețea ei nu se poate scrie și nici nu se poate povesti de limba omenească. Era plină de atâta lumină ca și cum ar fi fost luminată de șapte sori. Am privit de departe și am văzut o mulțime de oameni oarecari în veșminte strălucitoare, toți tineri cu vârsta și frumoși la chip. Fiecare din ei strălucea ca soarele și pășeau încet, încet. Atunci simțeam mare bucurie în sufletul meu și ziceam, nedumerindu-mă în sine: «Oare a cui să fie livada aceasta și cine să fie oare acești oameni? Și cum mă aflu eu aici?»

Acestea cugetându-le, mergeam și eu cu dânșii. După ce am mers o mică distanță, am văzut și pe alți oameni, mulțime nenumărată, care stăteau toți împreună și erau îmbrăcați în haine soldățești. Toți erau tineri cu vârsta, voinici la trup și foarte blânzi și frumoși la chip, strălucind ca soarele. Când i-am văzut eu pe aceștia m-am oprit, privind la frumusețea și la podoaba lor. Simțeam atunci o mare bucurie în sufletul meu. După aceasta, am auzit o voce de la dânșii, zicând astfel: «Fratele nostru Iosaf are mare dorință să meargă la Împăratul, după cum știm noi toți. Deci cine este dintre noi să-l conducă (adică să-l călăuzească)?» Atunci s-a despărțit unul dintre

ei. care era mai tânăr, mai voinic și mai frumos decât toți. În mijlocul celorlalți strălucea și se arăta ca un ofițer peste ceilalți. Deci s-a întors și a zis către ceilalți tineri: «Eu îl voi conduce, căci precum știți are deosebită dragoste către mine. Ziua și noaptea mă ruga pentru aceasta și de multe ori m-am pus chezaș la Împăratul pentru el.»

Zicând el acestea, s-a pornit către mine. Iar eu cugetam cu mirare, zicând: «Pe oamenii aceștia eu nu i-am văzut altă dată, dar ei m-au văzut și de unde îmi cunosc numele? Apoi de unde au aflat că eu doresc să merg la Împăratul?» Cugetând eu acestea, a venit tânărul lângă mine și mi-a zis cu față veselă: «Urmează-mă, ca să mergem la Împăratul»! Iar eu i-am zis: «Te rog frate, lasă-mă; cine sunt eu să merg la Împăratul? Și care Împărat este acela care să mă cunoască pe mine?» Atunci el a zâmbit puțin cu fața veselă și mi-a zis: «Oare te prefaci că nu știi care Împărat este Acela la care vreau să te duc? Ori poate nu știi cine sunt eu? Pentru că m-ai iubit și m-ai rugat ziua și noaptea, iată am venit să te iau și să te conduc spre a merge la împăratul. Este cu neputință să te las, trebuie să mă urmezi!» Atunci eu neavând ce să mai răspund, l-am urmat (acela mergând înainte și eu după dânsul). Cum mergeam eu așa, îmi zicea gândul să-l întreb cine este el, de arată către mine atâta dragoste, pentru că nu-l cunoșteam încă cine este. Dar iarăși mă rușinam să-l întreb, zicându-mi în gând că poate voi afla pe urmă. Aveam însă mare ușurare în sufletul meu câtă vreme îl vedeam lângă mine.

Deci am mers noi multă distanță de loc, de la acea câmpie prea frumoasă, așa încât nu se mai vedea nimeni afară de noi doi (adică eu și călăuza), care mergeam. Când s-a terminat acea câmpie mare și prea frumoasă am ajuns la o cărărușă îngustă, care era foarte lungă, încât nu i se vedea capătul, iar de o parte și de alta erau ca niște ziduri înalte. Calea aceea era atât de îngustă, încât abia putea trece un singur om pe jos. Când am ajuns acolo mi-a venit în inima mea o oarecare sfială, pentru că locul acela era sălbatec și fără nici o mângâiere, dar când vedeam pe călăuza mea, se veselea sufletul meu.

Atunci călăuza mea oprindu-se puțin, m-a privit cu fața lină și veselă și mi-a zis: «Pentru ce frate, este tulburat sulfetul tău? Pentru

ce te-ai lăsat stăpânit de lene și se răspândește mintea ta încoace și încolo? Pentru ce nu-ți păzești mintea la cugetarea numelui lui Iisus Hristos? Au nu știi câtă pagubă are omul când se lenevește la Rugăciune, chiar și numai la o singură răsuflare? Și iarăși oare nu știi câtă folosință dobândește când cugetă totdeauna la mântuitorul nume al Domnului nostru Iisus Hristos? Un asemenea om se izbăvește de patimi și de păcate, făcându-se sălaș al Sfintei Treimi. Acela va să ajungă la desăvârșită dragoste, din care dragoste ai gustat o parte și tu (prin nespusa milostivire a lui Dumnezeu), și-i cunoști dulceața. Deci pentru ce ai neglijat acest lucru (adică Rugăciunea minții)? Până când vei rămâne, frate, în acest somn adânc al trândăviei, șezând întru nelucrare? Adu-ți aminte de așezarea ta cea mai dinainte, pe care ai neglijat-o (ai nesocotit-o) cu desăvârșire? Oare nu Dumnezeu este cel care te-a învățat chipul în care să iei de mijlocitoare și de chezășuire a mântuirii tale pe Pururea Fecioara Născătoare de Dumnezeu? Oare El te-a învrednicit să afli povățuitor neînșelat spre încredințarea acestui lucru? Au nu cunoști frate, milostivirea și dragostea ce ți-a arătat-o Dumnezeu? Dar cu toate acestea, mare este milostivirea lui Dumnezeu către tine!»

Când mi-a grăit aceste cuvinte călăuza mea, m-a cuprins o mare umilință și cu inima înfrântă, ziceam: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă.» Și când auzeam rugăciunea atât de mult mi se aprindea inima spre dragoste și iubire dumnezeiască și așa de curat mă rugam, căci nici un lucru și nici un cuget nu era ca să-mi tulbure mintea, ori să mă împiedice de la rugăciune. Și atât de mult mi s-a adâncit mintea întru rugăciune și atâta putere am luat din ea, încât mi-a fugit frica ce m-a cuprins mai înainte. Atunci s-a întors călăuza mea spre mine și mi-a zis: «Ai văzut că ești mai bine dacă zici Rugăciunea? Dacă vrei să fii totdeauna în această stare și să te mântuiești, scoală-te din adâncul somn al trândăviei și uneltește iarăși așezarea ta cea mai dinainte. Cea dintâi treabă a ta să fie paza poruncilor lui Dumnezeu cu neșovăire. Toată râvna ta s-o pui întru cugetarea numelui lui Iisus Hristos, precum și a Stăpânei noastre, de Dumnezeu Născătoare.

Ia seama să păzești și aceasta cu scumpătate, adică: Să te mărturisești curat în toată ziua (oricâte ți s-ar întâmpla) și să nu ascunzi vreun cuget de către duhovnicul tău!» Zicându-mi el acestea, am început să mergem pe ulicioara cea îngustă și cum mergeam, am văzut deasupra zidului (lângă drum) niște cruci, ca semne ale drumului. Când am ajuns aproape de cruce, călăuza s-a oprit, făcând de trei ori semnul crucii și zicând: «Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne și Sfântă Învierea Ta o lăudăm!»

Mi-a zis apoi și mie să fac la fel cu dânsul și am făcut. După ce am mers o mare distanță de loc, am ajuns în partea cealaltă din față, la capătul ulicioarei. Terminându-se drumul, am ajuns într-un loc, de care te cuprindea frică și cutremur văzându-l. Pentru că era o prăpastie, ca un fel de haos întunecos. Se arăta o groapă adâncă ca o mare, a cărei lungime și lățime era fără sfârșit. Nu se vedea acolo nimic, decât întuneric beznă. În partea din față a gropii - foarte departe - se vedea un munte înalt, al cărui vârf ajungea până la cer. Pe la mijlocul acelei gropi înfricoșate era o punte îngrozitoare, pentru că puntea aceea era numai dintr-un lemn rotund, a cărui grosime era numai de o palmă și unul din capetele punții era la capătul uliței celei înguste, iar celălalt capăt era la poalele muntelui celui înalt. Când sufla vântul, tremura puntea ca o frunză de copac.

Dacă am ajuns noi mai aproape și am văzut acea groapă groaznică și înfricoșată și puntea, atunci mi-a venit frică și cutremur în sufletul meu, când mă gândeam că este nevoie să trecem peste puntea aceea. M-am uitat într-o parte și în alta să vad de nu este cumva un alt loc să trecem dincolo de groapă, pentru a ajunge la muntele cel înalt, care se vedea departe. Dar nu se afla nicăieri nici drum și nici loc uscat de trecut, ci era groapa aceea toată numai, ca o mare întunecoasă. Atunci s-a întors iarăși călăuza spre mine și mi-a zis. ca și cum m-ar certa: «Iarăși ai lăsat Rugăciunea și pentru asta te cuprinde frica. Dă-mi încoace mâna»! Atunci eu i-am dat mâna cea dreaptă și el apucându-mă m-a urcat deasupra pe punte și ne-am pornit să mergem. După ce am mers puțină distanță, am văzut că puntea se clătina și tremura ca frunzele când o suflă vântul.

Eu am privit într-o parte și în alta a gropii și mi-a venit frică să mai merg pe ea, dar cu toate acestea, când vedeam călăuza mea că mă ține de mână, mai prindeam puțin curaj. Atunci s-a oprit puțin călăuza mea întorcându-și fața spre mine și mi-a zis: «Fă-ți semnul crucii de trei ori și cheamă numele Stăpânei noastre, de Dumnezeu Născătoarei și Pururea Fecioarei Maria, pentru că în locul acesta mare putere are numele Ei!» Atunci, eu am făcut de trei ori cruce și am zis în mintea mea: «Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi!» Și (O, minune!), atâta putere mi-a venit în sufletul meu, încât n-am mai simțit vreo sfială sau frică. Totuși putea tremura ca pânza de păianjen, când mergeam noi pe ea. După multă vreme de cale, am ajuns la capătul punții. Terminându-se puntea am ieșit la picioarele muntelui arătat.

Atunci călăuza mi-a slobozit mâna de care mă ținea și mi-a zis: «De-acum nu mai ai frică»! Dar eu, din multa dragoste pe care o aveam către călăuza mea, nu voiam să mă despart, ci tot mă țineam de mâna lui și mergeam împreună. Dacă am mers așa o mică distanță, am început să urcăm muntele. Atunci m-am uitat în sus și nu se vedea vârful lui, așa era de înalt. Era și greu de urcat, dar și locul era prea veselitor. După ce am urcat o bună distanță, m-am oprit puțin și am privit în toate părțile muntelui, minunându-mă. Pentru că toate părțile muntelui erau acoperite cu măslini. Și mi-am zis în mintea mea: «De unde s-au găsit aici atâția măslini?» Și iarăși am început să urcăm spre vârf. După ce am mers o bună distanță am ajuns deasupra în vârful muntelui. Și iarăși mai mergând puțin am ajuns la o poartă mare, care era deschisă. Atunci călăuza mea a făcut semnul crucii de trei ori, asemenea și eu, apoi am intrat înăuntru pe poartă. M-am uitat eu acolo și am văzut o câmpie atât de mare, încât nu i se vedea capătul, nici în lungime și nici în lățime: precum este tăria cerului așa de mare era și câmpia ceea. Frumusețea și podoaba ei cine este în stare să o povestească?

Însemnare: *Până aici am găsit scrisă vedenia lui Iosaf. Mai mult nu se află în mănăstirea Sf. Sava. Se zice că în Sfântul Munte se gă sește scrisă vedenia aceasta până la sfârșit. Dacă ajută Bunul Dumnezeu, voi căuta prin scrisoare, ca să aflu și restul povestirii.*

Urmare la vedenia Stareţului Ioasaf din Mănăstirea Sf. Sava, anul 1854

Și de aș voi să descriu frumusețea acelui câmp, nu aș putea, pentru că nu este vreun lucru pământesc cu care să-l asemăn. Limba omenească nu poate să spună frumusețea lui, nici minte omenească nu poate să o înțeleagă. Acel câmp era împodobit cu tot felul de copaci și înfrumusețat cu tot felul de flori cu bună mireasmă. Lumina care lumina acolo era ca și cum ar fi șapte sori.

Deci, când am văzut acel câmp, s-a robit inima mea de frumusețea lui și pofteam să rămân acolo. Dar povățuitorul meu îmi zice: «De acum ai să-L vezi și alte lucruri frumoase și după aceea ai să-L vezi și pe Împăratul.» Și mergeam, bucurându-ne, pe acel câmp frumos. Și am văzut de departe mulțime de oameni îmbrăcați în haine călugărești, însă nu negre, ci roșii strălucitoare. Hainele lor străluceau ca lumina, iar fețele lor mai mult decât soarele. Vederea și frumusețea lor era mai presus de înțelegerea omenească. Unii dintre ei erau tineri, iar alții bătrâni. Și apropiindu-ne de ei, ne-au primit cu mare bucurie și au zis către povățuitorul meu: «Bucură-te, mare mucenice Gheorghe, iubitule al lui Hristos.» Asemenea și el le-a zis lor: «Bucurați-vă și voi, cuvioșilor, iubiții lui Hristos.» Atunci toți și-au întors fețele lor spre mine și cu fețe vesele mi-au zis: «Fiule Ioasafe, de ar dobândi omul toată lumea și-și va pierde sufletul, ce va folosi și de ar trăi o sută de ani și ar dobândi toate bunătățile lumii și de și-ar face toate poftele, tot trebuie să vină înfricoșătorul ceas al morții și toată viața lui i se va părea un vis și o umbră. Iar tu de te vei scula din lenevire și vei începe iarăși viața ta cea dintâi, vei plăcea lui Dumnezeu și te vei învrednici cereștii fericiri și te vei bucura împreună cu noi în veci. Iar de-ți vei petrece viața ta cu lenevire, vei ajunge în valea care primește pe cei leneși și trândavi și nepocăiți. Fiule, nu voiesc a iubi mai mult acel noian întunecat decât această fericire. Nu voiesc a pune mai presus lenevirea decât dragostea lui Hristos! Fiule, adu-ți aminte din ce înălțime ai căzut și de ce te-ai înstrăinat și ce ai păgubit! Fiule, întoarce-te și cazi la

milostivirea lui Dumnezeu și noi nu vom înceta rugându-L pe dânsul»! După aceasta ne-am despărțit de ei și am plecat mai departe. Atunci s-a înfricoșat sufletul meu de aceasta. Și am aflat că povățuitorul meu era Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință. Și mi-am adus aminte și de cuvintele ce le-a zis el, când se întrebau acei ostași» «Cine să-L povățuiască din noi?» Căci zicând: «Eu o să-l povățuiesc, pentru că are deosebită dragoste către mine și de multe ori m-am pus chezaș și mijlocitor către împăratul pentru dânsul», l-am cunoscut pe deplin, căci de la început aveam mare și deosebită dragoste către Sf. Gheorghe, mai mult decât față de alți sfinți. Și de multe ori l-am pus mijlocitor pentru mântuirea mea. Și multe minuni a făcut cu mine și oricând l-am rugat nu m-a lăsat neajutorat. Deci, când am cunoscut că povățuitorul meu este Marele Mucenic Gheorghe, din multa dragoste ce o aveam către el în sufletul meu, n-am mai putut răbda, ci l-am îmbrățișat și l-am sărutat mult timp. Apoi mergeam mai departe împreună, ținându-ne de mână. Iar sufletul meu era lipit de dânsul, din multa dragoste ce aveam către el.

Și mai mergând noi puțin am văzut de departe și alți oameni, și aceștia cu haine călugărești îmbrăcați, ca și ceilalți. Însă îmbrăcămintea și fețele lor străluceau mai mult decât soarele și aveau mai multă și mai mare slavă decât ceilalți. Și strălucire mai mare aveau, dar erau puțini la număr. Și întrebai pe povățuitorul meu, zicând: «Sfinte Gheorghe, cine sunt aceștia? Ce sunt de atâta slavă, strălucire și frumusețe și ce au săvârșit în viața lor?» Atunci mi-a răspuns zicând: «Aceștia sunt călugării cei de acum, care fără povățuitori și fără pilda faptelor bune ale altora, ci numai din singura lor bunăvoință au râvnit faptelor bune ale călugărilor celor de demult, săvârșind faptele cele bune ale lor, bineplăcând lui Dumnezeu.» Iar eu iarăși i-am zis: «În vremea aceasta au lipsit faptele bune din lume, dar cum se poate să fie în ea acest fel de oameni aleși?» Și mi-a răspuns zicând: «Acest fel de oameni aleși sunt puțini în zilele acestea în lume. Dar cel ce va face în aceste zile puține fapte bune, după puterea lui, și va plăcea lui Dumnezeu, mare se va chema aici, în împărăția

lui Dumnezeu. Căci cine face câteva fapte bune, le face din singura lui bunăvoință, fără povățuitor și fără pilda altora. Și pentru aceasta Dumnezeu ca pe niște desăvârșite le primește. Frate, în zilele acestea au lipsit faptele bune din lume, s-a înmulțit răutatea, a prisosit nedreptatea, a lipsit dragostea, s-a prăpădit adevărul din gurile oamenilor, a încetat cuvântul lui Dumnezeu și se obișnuiește osândirea și minciuna. În loc de smerenie, înălțarea; în loc de dragoste, vrajba; în loc de milostivire, nemilostivirea, în loc de dreptate, nedreptatea. S-au înmulțit ținerea de minte a răului, pizma și alte asemenea. Toți s-au abătut la rău. Nu este cel ce face bine. Foarte puțini sunt cei ce uneltesc faptele cele bune și plac lui Dumnezeu. În zilele acestea se potrivește: «Cel ce mântuiește, mântuiască-și sufletul său»! Nimeni să nu aștepte ajutor de la altul, ci numai de la Maica Domnului. Cel ce va cădea la dânsa cu tot sufletul, îl va povățui și cu adevărat se va mântui, pentru că toate câte le voiește le poate, căci «Mult pot rugăciunile Maicii spre îmblânzirea Stăpânului.»

Aceste cuvinte mi-a zis și iarăși am început să mergem. Și după ce am mers puțină depărtare spre partea Răsăritului a acelui câmp, se vedea de departe un palat mare și frumos: înălțimea, lățimea și lungimea lui erau foarte mari. Zidurile lui nu se puteau asemăna cu altceva și se vedeau că erau ca din aur curat. Strălucirea care ieșea din el, lumina tot locul acela. Forma palatului era neînțeleasă. Podoaba și frumusețea nu se pot înțelege cu mintea omenească. Și l-am întrebat pe povățuitorul meu: «Sfinte Gheorghe, ce palat este acesta?» Și mi-a zis: «Acesta este palatul Împăratului, unde am să te duc.» Deci mergând, am ajuns la palat și am venit la o poartă mare și înaltă care era deschisă. Povățuitorul meu și-a făcut de trei ori cruce, asemenea și eu și am intrat înăuntru pe poartă într-o curte, iar din ea se vedeau toate părțile palatului aceluia. Și văzându-le, m-am minunat de podoaba și frumusețea lor, pentru că ochi de om nu le-a văzut. Vedeam și oameni mulți plimbându-se pe acolo și erau în mare slavă. Atunci povățuitorul meu m-a apucat de mâna dreaptă și mă ținea și mergeam împreună. După aceasta, am trecut printr-o poartă, care era deschisă și am dat într-o sală mare și frumoasă. Iar

în partea de Răsărit a sălii era o altă poartă mare și înaltă, care era făcută cu un meșteșug pe care mintea omenească nu poate să-l înțeleagă. Și era împodobită cu pietre scumpe. În partea dreaptă a porții era o icoană a Domnului nostru Iisus Hristos, șezând în jilț. Iar înăuntru în sală era o mulțime multă de oameni, toți îmbrăcați călugărește cu același fel de îmbrăcăminte, dar hainele lor erau roșii ca sângele și străluceau ca fulgerul, iar în mâini țineau cruci și stâlpări. Frumusețea și podoaba lor nu pot să o povestesc.

Și cum ne văzură, au venit în întâmpinarea noastră și ne-au primit cu mare bucurie. Și privind toți spre mine mi-au zis cu glas dulce: «Frate, până când să te așteptăm? Pentru ce nu te silești pe sine-ți?» Apoi au zis către povățuitorul meu: «Frate Gheorghe, iată că l-ai luat în stăpânirea ta, când ni-l vei aduce?» Sfântul a răspuns: «Când va voi Domnul.» Atunci aceia m-au luat din mâna povățuitorului și mă țineau ei de mâini, arătându-mi prin aceasta mare dragoste. Atunci povățuitorul meu a mers și a stat înaintea icoanei Maicii Domnului; la fel am mers și noi toți și am stat înaintea ei cu multă rânduială. Și toți au început să cânte cu dulce glas: *«Cuvine-se cu adevărat să te fericim...»* Și când cântau fiecare cuvânt al troparului atât de curat îl auzeam, încât se întipăreau în sufletul meu. Și săvârșind cântarea, m-a luat iarăși povățuitorul meu și făcându-ne de trei ori cruce, ne-am închinat la icoană, asemenea au făcut toți sfinții de acolo, apoi am zis: Aceasta pentru tine s-au făcut ca să nu ai îndoială față de cele pe care le vezi și le auzi, ca și cum ar fi nălucire diavolească. Nu este nălucire, ci milostivirea lui Dumnezeu!» Apoi ei s-au depărtat puțin și numai eu și povățuitorul meu am rămas în dreptul ușii. Și fără de veste s-a deschis ușa singură de sine și s-a văzut multă lumină afară, care ne-a înconjurat. Am stat afara ușii și m-am uitat zicând: «Mare este mila Ta, Doamne, către fiii omenești!»

Și câte am văzut acolo cu neputință este a le scrie cineva. Pentru că ochii de om nu au văzut, urechi nu au auzit, la inimă nu s-au suit și minte de om nu poate să înțeleagă. Că am văzut o Biserică mare, iar zidirea ei era neînțeleasă. Frumusețea și podoaba ei nu se pot spune și nici se pot asemăna cu vreun lucru omenesc.

Înspre mijlocul Bisericii era un tron înalt și preaslăvit. El era ca niște cărbuni aprinși și strălucea ca soarele. În tron stătea Împăratul Slavei, Hristos. Împrejurul tronului și al Împăratului sta mulțime nenumărată de oameni de toate vârstele. Unii dintre ei erau foarte tineri și îmbrăcați în haine albe. Unii erau îmbrăcați în haine monahicești, iar alții în haine ostășești. Chipul Împăratului era așa cum se vede zugrăvit pe icoane. Era cu trupul voinic și îmbrăcat cu haine arhierești, iar pe cap avea cunună de pietre scumpe. Podoaba și frumusețea Împăratului cine poate să le spună? Din lumina care strălucea în fața împăratului se lumina toată ceata aceea a sfinților și toată Biserica. Și toți drepții aceia s-au făcut asemenea cu împăratul întru strălucire.

Atunci mi-am adus aminte de cuvântul lui Agapie din cartea care se numește «Mântuirea păcătoșilor», care povestește pentru slava raiului, zicând: «înlăuntru în cărbunii cei aprinși când bagi un fier, arde și se face și acela foc și nu mai știi care sunt; cărbunii și care este fierul. Așa și în rai este. Din strălucirea care iese de la Dumnezeu se împărtășesc și drepții, ca și însuși Dumnezeu»! Aceasta aducându-mi aminte și văzând acestea cu ochii mei, ziceam întru sine-mi: «Câte au scris sfinții pentru slava raiului sunt foarte puține, pentru că toate nu este cu putință a le scrie.» Lumina care ieșea de la Împăratul Slavei era atât de strălucitoare, încât dacă s-ar aduna mii de mii de milioane de sori, n-ar fi strălucit atâta. Buna cuviință și frumusețea Împăratului Slavei, strălucirea luminii celei nezidite, buna podoabă a Bisericii, slava drepților, cine poate să o spună? Că mai degrabă ar putea număra mulțimea stelelor și a nisipului mării decât să spună acestea. Și dacă s-ar adună toate limbile oamenilor și dacă stelele cerului, nisipul mării și frunzele copacilor s-ar face limbi, toate împreună n-ar putea spune nici măcar o parte din slava aceea.

Deci afară de ușă stând eu și privind la slava aceea, am văzut pe povățuitorul meu care a intrat înăuntru în Biserică și a mers să se închine împăratului. Și întorcându-și fața și văzându-mă că nu vin după el, s-a întors și venind aproape de mine mi-a zis: «Ce stai? Vino împreună cu mine să ne închinăm împăratului»! Și pregătindu-mă

să intru și eu înăuntru, am auzit pe împăratul zicând: «Gheorghe, lasă-l pe el afară, că nu este vrednic să intre înăuntru, căci nu are îmbrăcăminte de nuntă! Când am auzit acel glas m-am temut puțin, ca nu cumva să mă osândească. Dar iarăși am câștigat îndrăzneală, pentru că dragostea care era în sufletul meu pentru Împăratul alunga frica. Atunci povățuitorul meu m-a lăsat afară de ușă și a intrat singur la împăratul. Și toată ceata aceea s-a sculat și a cinstit pe povățuitorul meu, ca pe o mare căpetenie a împăratului. Și nu numai ceata drepților, ci însuși Împăratul l-a cinstit cu mare cinste, căci degrabă s-a sculat din tron, l-a primit cu mare cinste și bucurie, sărutându-l pe obraz, apoi iarăși a stătut.

Apoi povățuitorul meu a făcut trei metanii și a sărutat picioarele împăratului și a stat înaintea Lui cu smerenie și a zis către El: «Doamne, adu-Ți aminte de sângele care L-ai vărsat pe Cruce pentru păcătoși! Adu-Ți aminte că Te-ai pogorât pe pământ să mântuiești pe cei păcătoși! Deci iartă acest suflet și-l povățuiește la calea mântuirii! Adânc nemăsurat este mila Ta, Stăpâne și are trebuință de facerea de bine»! Atunci a răspuns Împăratul: «Gheorghe, știi prea bine dragostea care o am către el din început; pentru că i-am arătat tainele cele ascunse și dragostea Mea cea mare. Și mulți oameni s-au nevoit în toată viața lor, mai mult decât acesta și nu au câștigat, iar acesta având-o în sufletul său a trecut-o cu vederea, alegând mai bine lenevirea și împătimirea lumii, decât pe Mine. Și pentru aceasta nu este vrednic de iertare.» Și iarăși a zis povățuitorul meu: «Doamne, mă rog iartă-l, că de-l vei judeca după dreptatea Ta, vrednic este de pedeapsă; ci să prisosească darul și milostivirea Ta cu el. Cele ascunse ale inimii lui sunt înaintea Ta pururea. Vezi bunăvoința lui, plinește-i cererile inimii lui și nevrând el, mântuiește-l! Doamne, vezi și așezarea lumii! Unde este pilda cea bună? Unde este cuvântul Tău în gurile oamenilor? Unde este îndemnarea? Că de ar fi cineva să voiască să facă binele îl face numai din buna lui voință, căci duhovnicii și stareții îl opresc. Fiecare cele pentru folosul cel trupesc al său caută. Pentru aceasta, te rog, învață-l să facă voia Ta! Povățuiește-l la calea mântuirii! Chivernisește-i în

pace viața lui! Fă-l moștenitor Împărăției Tale, căci toate câte le voiești, le și poți.» Și iarăși a răspuns împăratul și a zis: «Gheorghe, iubitul Meu, văd starea lumii, cuvintele Mele au încetat din gurile oamenilor. În locul cuvântului Meu, osândirea. În locul dragostei, urâciune, vrajbă și pizmă. În loc de dreptate, nedreptate. A pierit adevărul. A lipsit smerenia. A prisosit răutatea, sodomia, curvia, preacurvia. S-a stricat lumea. Acestea toate le fac nu numai mirenii: bărbații și femeile, ci și preoții și călugării. Mă pătrund la cele dinlăuntru; a doua oară Mă răstignesc. Și-au spurcat desăvârșit chipul călugăresc cel îngeresc. Însă toate le rabd cu nerăutate, așteptând îndreptarea și pocăința lor. Iar pe acesta n-am încetat a-l povățui până astăzi ca să facă voia Mea. Nu am încetat a-l striga prin cuvânt viu să nu facă ceea ce nu-Mi place Mie. Iar el, glasul Meu auzindu-L și cunoscând cum că Eu sunt, după cum s-a adeverit de la mulți duhovnici și robi ai Mei îmbunătățiți, nu M-a ascultat. De multe ori i-am adus aminte de cea dintâi petrecere a lui ca să se întoarcă iarăși la aceea, dar el a rămas neîndreptat. Deci fără de răspuns este înaintea Mea.» Atunci povățuitorul meu a căzut la picioarele Împăratului cu mare smerenie și a zis către Dânsul: «Doamne, adu-ți aminte de sângele care l-am vărsat pentru dragostea Ta, și-mi dăruiește mie acest suflet și-l iartă pe el. Așa, Doamne, Te rog! Și învrednicește-l să bea și paharul pe care-l poftea!»

Atunci, cu fața veselă și cu bucurie, a zis Împăratul: «Gheorghe, fie voia ta»! Apoi povățuitorul meu s-a sculat și a stat înaintea Împăratului cu îndrăzneală. Atunci Împăratul a luat cu mâna stângă un pahar plin, însă ce era în el nu știu, ci numai că era roșu ca vinul și cu mâna dreaptă l-a blagoslovit și l-a dat povățuitorului meu și a zis: «Acesta este paharul dragostei Mele, dă-i-l să-l bea»! Atunci l-a luat cu mâna dreaptă și mi l-a adus zicându-mi: «Fă-ți cruce și-l bea»! Iar eu, făcând de trei ori cruce, l-am băut. Și era așa de dulce, încât nu se asemăna cu ceva pământesc. Și, după ce l-am băut, mi-a venit în suflet o neasemuită dragoste și dor dumnezeiesc, ca o pară de foc arzând în inima mea. Atunci am văzut pe povățuitorul meu, aproape de împăratul, că i-a dat paharul deșert.

Deci eu, nemaiputând suferi, am intrat înăuntru în Biserică și m-am dus aproape de Împăratul și căzând la picioarele Lui, cu îndrăzneală Le-am îmbrățișat și Le-am sărutat mult timp. Și sufletul meu era cu desăvârșire lipit de Dânsul și nu mai puteam să mă mai ridic de jos. Atunci a zis împăratul către povățuitorul meu: «Gheorghe, ia-l și mergeți ca să se mai nevoiască, să câștige dragostea Mea pe care a pierdut-o și să se gătească. Și când va fi voia Mea, Eu o să-l învrednicesc să bea și paharul!»

Atunci, povățuitorul apucându-mă de mâna dreaptă, m-a întors înapoi și făcând amândoi câte trei metanii Împăratului, închinându-ne picioarelor Lui, am ieșit din Biserică și s-a închis ușa. Atunci am văzut eu pe oamenii cei mai sus ziși, care erau în sală, că au venit să ne întâmpine și, căutând spre mine cu fața veselă, mi-au zis: «Frate, silește-te, căci iată, te așteptăm! Și ieșind din sală am venit în curte și am stat puțin. Apoi am zis către povățuitorul meu: «Sfinte Gheorghe, iubite frate, nu se poate să nu mai mergem în lume, ci să rămânem aici?» Și îmi zise: «Așa este voia Domnului ca să mergem înapoi în lume să te gătești cu tot felul de fapte bune, păzind toate poruncile Lui. Să te ispitești ca aurul în topitoare și așa să vii aici. Și de nu vei face așa, ci vei rămânea în lenevire, ai văzut valea care primește pe cei leneși și păcătoși? Păzește-te și-ți adu aminte câte ai văzut și câte ai auzit, din multa și nemărginita milă a lui Dumnezeu, către om.» Apoi am mers puțin și am ieșit afară din palat și făcându-ne trei cruci în poartă, am început a merge pe acel frumos câmp. Și mergând puțin am văzut iarăși ceata aceea cu puțini călugări, care avea slava cea mare. Și m-am uitat să văd dacă cumva voi cunoaște pe vreunul dintr-înșii. Și nu am cunoscut pe nici unul.

Deci, săvârșindu-se câmpul, am ieșit afară de poartă și am venit în vârful muntelui celui înalt. Și am stat și aici puțin, privind în toate părțile muntelui care era împodobit cu o mulțime de măslini. Iar locul acela era foarte veselitor, numai că se vedea și acea glodoasă și întunecoasă vale. Frică și cutremur aducea celui ce o vedea. Apoi ne-am pogorât din munte și povățuitorul meu mi-a zis: «Dă-mi mâna»! Și i-am dat-o. Și, ținându-mă de mână, iarăși ne-am suit pe

acea punte înfricoșată și am mers fără frică sau temere. Și când am ajuns la mijlocul ei, povățuitorul meu a stat, și-a întors fața spre mine și mi-a zis: «Fratele meu iubit, împărăția Cerurilor se silește și silitorii o răpesc pe ea! Iată, ai văzut milostivirea lui Dumnezeu. Să nu te arăți nemulțumitor față de Făcătorul tău de bine, Dumnezeu. Nevoiește-te să câștigi dragostea Lui. Gătește-te ca să bei paharul. Și darul lui Dumnezeu și al Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu nu te va lăsa sărman, nici eu nu te voi lăsa singur.» Apoi, făcând de trei ori semnul cinstitei cruci pe fața mea a zis: «Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută robului tău»! Și s-a făcut nevăzut. Și nu l-am văzut unde s-a dus. Și m-a lăsat singur la mijlocul punții.

Atunci s-a făcut mare tunet și tulburare din valea aceea. Și auzeam strigări sălbatice zicând: «Acum a rămas singur, haideți să-l surpăm jos»! Alții ziceau: «Iată om care voiește să treacă și nu știe ca avem să-l surpăm acum?» Și scrâșneau cu dinții lor asupra mea, strigând cu mare glas: «Să-l surpăm mai înainte de a veni Gheorghe să-l ia!» Însă nici unul n-a putut să se apropie de mine, ci numai strigări și tulburări făceau. Iar puntea se clătina ca o frunză. Atunci eu privind la acea adâncime, am zis: «Doamne, cine poate să ajute omul aici?» Atunci a venit glas ca de tunet și a zis: «Faptele bune ajută omul aici. Și de va face vreo milă Preasfânta Născătoare de Dumnezeu.» Și după strigarea aceasta au încetat tulburările drăcești. Și eu am chemat ajutorul Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și al Sfântului Gheorghe și cu ajutorul lor mi-am venit întru sine-mi.

Notă: *Această urmare a vedeniei starețului Iosaf s-a găsit în Sfântul Munte Athos la Schitul Românesc Prodromul din Mănăstirea Lavră de către părintele Ieromonah Ștefan.*

Întoarcerea Fiului celui Risipitor
(Adică îndreptarea tuturor păcătoşilor)

Poate că am scris eu uneori și cuvinte care nu se potrivesc la toți sau care nu-i interesează pe toți. Însă cuvântul pe care vreau să-l scriu aici eu cred că ni se potrivește absolut la toți. Și anume vreau

să scriu ceva în legătură cu pilda Fiului Risipitor, din Sf. Evanghelie, care s-a citi în Duminica trecută. Se potrivește cuvântul la toți, pentru că toți am ajuns în țară străină și toți ne-am făcut mai mult sau mai puțin la fel cu fiul risipitor din Sf. Evanghelie. Cu alte cuvinte, vreau să spun că nu este nimeni dintre noi care să nu fi greșit cu ceva înaintea Părintelui Ceresc. Căci păcatul nu este altceva decât depărtarea omului de la voia lui Dumnezeu. Și dacă suntem greșiți, înseamnă că ne-am depărtat de «casa părintească» și am risipit averea darului ceresc în țara îndepărtată. Unul a risipit mai mult, altul mai puțin, însă nimeni nu poate zice că n-a risipit ceva din moștenirea duhovnicească pe care a primit-o la Sfântul Botez.

Căci scrie Sf. Ioan Evanghelistul în cartea cea dintâi așa: «De vom zice că nu avem păcat, ne înșelăm pe noi singuri și adevărul nu este întru noi. Deci dacă toți greșim, înseamnă că toți suntem la fel cu fiul cel risipitor și toți avem nevoie să ne întoarcem în casa Părintelui ceresc prin pocăință. Căci nu este altă cale de întoarcere decât Taina Pocăinței. Iar Sfânta Evanghelie, prin pilda Fiului Risipitor, ne lămurește în chip minunat, cum trebuie împlinită pocăința, pentru a dobândi iertarea păcatelor. Unii cred că este de ajuns o baie în Iordan sau un simplu bocet pentru iertarea păcatelor. Alții cred că pentru iertarea păcatelor nu este nevoie decât de o simplă moliftă, pe care o citește preotul în ușa Altarului, înainte de Sfânta Împărtășire. Mai sunt și unii care fac mărturisire, dar în loc să-și spună păcatele lor, ei citesc numai modelul de mărturisire al Sf. Dimitrie Rostovschi (care este calapodul de probă). Bine este și aceasta, dar nu este de ajuns, căci Sf. Prooroc Isaia ne învață zicând: «Spune tu mai întâi fărădelegile tale, ca să te îndreptezi.» Deci fiecare să-și spună deosebit în ce chip a greșit la toate poruncile dumnezeiești și în câte rânduri.

Sunt apoi și persoane care nu fac nici una, nici alta din cele amintite, dar - în schimb - plătesc din gros Liturghii la preoți și împart milostenii la săraci, nădăjduind ca prin asta vor dobândi iertare de păcate. În sfârșit - ce să mai zic - sunt și alții mai hâtri, care își fac socoteală că pocăința este primită și înainte de moarte.

Pentru asta ei se silesc la păcate acum cât mai este vreme ca să nu-i apuce bătrânețea nepricopsiți. Vremea pocăinției este la bătrânețe, zic ei, și până atunci trebuie să gustăm din viață. Aceștia, fraților, sunt fiii cei risipitori și rămân mereu departe de casa Părintelui ceresc, adică nu caută iertarea așa cum se cuvine, sau nu o caută deloc.

Acum să urmărim cum a reușit fiul risipitor din Sf. Evanghelie, să dobândească iertare. Fiecare cunoaște pilda asta. Din fecior de neam slăvit, a ajuns păstor de porci, în țară îndepărtată. Adică a ajuns rob patimilor și sminteală pentru alții. Căci a paște porcii înseamnă a învăța și pe alții răutatea. Foametea înseamnă lipsirea darului. Când a flămânzit fiul și-a adus aminte de belșugul pe care îl avea în casa părintească. Aceasta însemna că și-a venit în simțire, cunoscându-și căderea, iar prin cunoștința căderii a ajuns la căință. Însă n-a rămas numai cu această căință, ci s-a pregătit pentru mărturisire. Căci și-a făcut socoteală, zicând întru sine: «Sculându-mă mă voi duce la tatăl meu și voi zice lui: Tată am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău, fă-mă ca pe unul din argații tăi»! Planul pe care l-a făcut fiul risipitor cum trebuie să vorbească părintelui său, nu este altceva decât pregătirea pentru mărturisire. Căci n-a mers la iertăciune așa cum se întâmplă și n-a amânat plecarea, ci s-a gândit ce trebuie să spună și a plecat îndată.

Deci a mers la casa părintească cu inima înfrântă dar și cu deplină nădejde și cu hotărâre nestrămutată de îndreptare. Când a ajuns în fața părintelui său, a căzut în genunchi și cea dintâi vorbă a fost mărturisirea. Îmbrățișarea și sărutarea Părintelui său, înseamnă iertarea pe care o dăruiește duhovnicul prin punerea mâinilor pe capul celui care se mărturisește curat. Hainele și sandalele pe care i le dă Părintele din Sf. Evanghelie, reprezintă veșmântul nestricăciunii (ca la al doilea botez) precum și cinstea pe care o pierduse fiul. Inelul înseamnă pecetea darului duhovnicesc și semnul înfierii de-a doua oară pentru moștenirea cerească. Vițelul cel gras pe care l-a jertfit Părintele din Sf. Evanghelie, înseamnă Trupul și Sângele Domnului, Care se dă spre hrană la toți cei care se mărturisesc curat și se pocăiesc cu adevărat. Iar veselia care s-a făcut la casa părinteas-

că din Sf. Evanghelie, înseamnă bucuria care se face la ceruri pentru întoarcerea celui păcătos (după cum mărturisește însuși Domnul în Sf. Evanghelie).

Turnul Babilonului (din zilele noastre)

În urma potopului, oamenii s-au abătut iarăși de la calea lui Dumnezeu și se așteptau iarăși la alt potop. Pentru asta au început să zidească Turnul Babel (adică cetatea Babilonului). Aveau de gând s-o înalțe mai presus de norii cerului, ca să nu-i mai înece apa. Pentru nebunia lor, Dumnezeu le-a amestecat atunci limbile și n-au putut isprăvi nimic. Lumea modernă de astăzi nu este mai brează decât cea de-atunci. Azi toți oamenii cunosc că s-au depărtat de la Dumnezeu și pentru asta se așteaptă la o pedeapsă cerească. Dar în loc să alerge la chivotul scăpării (adică la corabia Bisericii) prin dreapta credință și pocăință, în loc să caute pe Dumnezeu, oamenii buimăciți cu civilizația, își zidesc iarăși «Turnuri» ca și oarecând la Babilon. «Turnul Babilonului» din zilele noastre nu este o clădire de piatră sau de cărămidă, ci goana cea nebună după născociri. Lumea zice că născocirea mașinilor și a armelor moderne ușurează viața omului și îi garantează siguranța, adică ne pune la adăpost. Dar cât de înșelătoare este părerea aceasta! Căci noi vedem că de la o vreme încoace, de când s-a modernizat lumea și au sporit născocirile, de atunci s-ă înmulțit și răutatea, iar viața omului s-a făcut mai amară și mai împresurată de primejdii.

Niciodată n-a fost lumea mai tulburată și mai deznădăjduită ca în vremurile noastre, când a sporit civilizația. După cum vedem procopseala asta de civilizație cu moda cea nouă, i-a învățat pe oameni să umble mai mult goi, adică a izgonit rușinea din lume. I-a dăscălit pe oameni să nu mai caute pe Dumnezeu, deci a reușit să strice și sfânta credință. I-a învățat pe stăpânitori ca să înșele mai bine și să robească noroadele mai cumplit decât faraonii Egiptului. Cu alte cuvinte, nevoia de civilizație a sugrumat dreptatea și libertatea lumii. Civilizația falsă a învățat pe oameni să inventeze, adică

să născocească cele mai grozave arme pentru pierzarea lumii și prin asta a izgonit și dragostea de pe pământ.

De însemnat: În războiul celălalt s-au pierdut numai 13 milioane de oameni (ca o Românie fără Transilvania). S-a socotit că târgile (adică năsăliile morților din primul război mondial) dacă s-ar înșira una lângă alta ar face o linie de 6.459 kilometri, care ar putea înconjura toată Europa. În războiul din urmă știința a sporit, mintea s-a făcut mai hâtră (deșteaptă) și s-au ucis cu armele 54 de milioane, adică cum s-ar pierde 3 Românii în capăt. Numai în Japonia unde s-a aruncat bomba atomică, s-au pierdut 250 de mii de suflete în câteva clipe. Dar pe locul acela nici până astăzi n-a încetat prăpădul! În timp de 10 ani de la război încoace s-au născut 652 de prunci morți, 1.500 de prunci s-au născut cu oasele strâmbe, 429 au rămas betegi: unii nu văd, alții nu aud etc, 313 din cei născuți au rămas cu limba lipită, 25 sunt fără creier și 8 sunt fără ochi.

Însă bomba atomică cea nouă cu hidrogen este încă mai înfricoșătoare. Razele ei sunt așa de otrăvitoare încât pot ucide pe toți pământenii, ba omoară și peștii în apă, iar copacii și verdeața pământului se pârjolesc. Iată deci roadele civilizației. S-a înmulțit mintea și cu asta a sporit și nebunia lumii prin născociri pierzătoare. Dar născocirile acestea nu aduc numai pagubă trupului, ci păgubesc mai ales bietul suflet. Știința modernă a făcut pe oameni să zboare prin văzduh și să călătorească în cetăți plutitoare pe apă (vapoare mari ca orașele). Știința i-a făcut omului aripi de pasăre, și picioare de metal ca să alerge în calea deșertăciunii, dar l-a împiedicat în calea rugăciunii. În calea spre Biserică, știința modernă a înălțat ziduri uriașe de împiedicare, iar pe calea fărădelegii a așternut asfalt și a presărat flori. (La Sf. Locuri norodul simplu nu mai poate veni spre închinare ca altădată, iar în zilele de sărbători s-au rânduit adunări deșarte, distracție și plimbări, ca să nu mai meargă lumea la Biserică). Prin viteza mașinilor s-au scurtat distanțele dintre țări și s-au apropiat urechile oamenilor prin telefoane și prin radio. Meșteșugurile cele noi au apropiat și au răsfățat astăzi

trupurile, iar pe Dumnezeu l-au depărtat de inimi. A sporit mintea, dar s-a răcit inima. S-a îmbogățit știința, dar s-a păgubit credința. Civilizația de azi a scurtat hainele oamenilor, le-a secerat barba și părul capului și după asta a retezat și Sfintele Așezăminte.

Deci, în scurt vorbind de pacostea asta de civilizație (sau progres) prin asta se fălește pământeanul: a sporit mai mult ca niciodată lacrimile din lume. a lărgit în chip de speriat cimitirele prin războaie, a întunecat zarea cu fumul motoarelor și a împânzit văzduhul cu păsările cele uriașe (cu ciocul de fier) care stau gata să piardă lumea. Iar ca să aibă vreme să termine «Turnul Babilonului» (adică născocirile științei) samsarii țărilor cei grași fac mereu soboare pentru pace. Dar Dumnezeu văzând vicleșugul lor, le-a amestecat mințile (după cum la Babilon a amestecat limbile) și nu se mai pot înțelege. În vechime, Palestina era țara cea mai bogată în Lăcașuri Sfinte. Atât localitățile ei istorice, cât și pustietățile cele mai îndepărtate, erau împânzite cu Biserici mărețe și cu mănăstiri. Din istoriile vechi se poate vedea că la începutul veacului al 7-lea numai în Valea Iordanului erau la vreo 40 de Mănăstiri și schituri. De la Ierusalim și până la Muntele Sinai lăcașurile sihăstrești se țineau lanț. De aici se explică și faptul că monahii de la Sinai nu începeau Sf. Liturghie în Sâmbăta ce Mare până când nu primeau vestirea pogorârii Sf. Lumini de la Ierusalim. Mănăstirile erau așa de numeroase încât se putea vesti - de la una la alta - prin sunetul clopotelor și al toacelor venirea Sf. Lumini la Ierusalim.

Până la năvălirea Perșilor, care a fost în 614, starea mănăstirilor din Palestina era nespus de înfloritoare. Dar mâna cea pângărită a barbarilor a distrus cele mai multe și cele mai însemnate lăcașuri sfinte, al căror număr se ridică la 200, iar numărul monahilor omorâți de păgâni trece cu mult de 10.000 (dacă ne gândim că numai la mănăstirea Sf. Sava au fost omorâți de perși cinci mii de monahi). Desigur că pe lângă acestea mai erau și alte lăcașuri sfinte, care au rămas nedărâmate de barbari, dar vremea cea necruțătoare le-a măcinat și pe acestea, încât multe din ele n-au lăsat nici o urmă. Dintre mănăstirile care au fost distruse de perși este și Mănăstirea

Sf. Gheorghe de la Hozeva. Această mănăstire datează de la începutul veacului al 5-lea și, când te cobori din drumul cel vechi (Ierusalim - Ierihon) în valea Hozeva, ai impresia că ai intrat într-o cetate cu ziduri uriașe de granit. Rămâi uimit de adâncimea prăpăstioasă a pârâului Hozevei și de înălțimea stâncilor abrupte, care se ridică amenințător, din toate părțile, închizând orizontul. Aici te simți îndată izolat complet de restul lumii, căci nu vezi împrejur decât stâncile dogorite de soare, cu peșteri nenumărate, în care au trăit (cu miile) sihaștrii de odinioară, iar astăzi își au locuința bursucii și porumbeii sălbatici. Nu se aude în vale decât glasul speriat al păsărilor de pustie și murmurul plăcut al apelor care coboară grăbit pe canalul străvechi al Macabeilor și al Irozilor, care s-a înnoit în vremea din urmă.

Mănăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul este așezată în valea cea adâncă a «Enonului» cum o numește Sf. Ioan Evanghelistul *(cap.3, stih 23): «Era însă și Ioan în Enon, aproape de Salim și boteza acolo, pentru că erau acolo ape multe.»* În Testamentul Vechi valea aceasta era cunoscută sub numele de Horit sau Horat, unde a petrecut o vreme Sf. Prooroc Ilie, iar astăzi se numește Valea Hozevei (posibil de la muntele «Hasva», locul unde s-a născut Adam, despre care se vorbește în Cartea Facerii, *(cap. 38, stih 5).*

Mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul

Mănăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul stă lipită de stânca uriașă, în partea stângă a pârâului, întocmai ca un cuib de rândunică. Cei dintâi ctitori și vețuitori ai lăcașului au fost 5 sihaștri vestiți, din părțile Siriei, (Prom, Ilie, Gannen, Rnan și Zinon), care n-au trăit în aceeași vreme, ci au urmat unul după altul. Ei au zidit primele chilii și Biserica Sf. Arhidiacon Ștefan, unde s-au odihnit și cinstitele lor moaște. După ei, a venit în părțile acestea Sf. Ioan Hozevitul, mitropolitul Chezariei Palestinei, și a completat lucrul început de sfinții sirieni. În vremea lui, mănăstirea aceasta a primit numele «Nașterea Maicii Domnului», după hramul Bisericii mari, iar numărul monahilor a sporit uimitor. Din viața Sf. Ioan Hozevitul se constată că numărul locuitorilor pustiei de la Hozeva a sporit simțitor până la cinci mii. Erau cu adevărat ca niște îngeri în trup, care și-au răstignit patimile și au urmat lui Hristos până la moarte. Mulți dintre ei erau văzători cu duhul și făcători de minuni. Mănăstirea a ajuns vestită pentru nenumăratele minuni care se făceau aici la Sf. Icoană a Maicii Domnului, care se numește «Hozevitissa.» Această icoană prea minunată nu se mai află astăzi la Hozeva. Prin veacul al 9-lea, din cauza tulburărilor și a năvălirilor barbare, monahii de la Hozeva (fruntașii din mănăstire) au plecat în insula

Amorgo (a Cicladelor), luând cu ei și Sf. Icoană, spre mai multă siguranță. Acolo au găsit o coastă prăpăstioasă, asemenea cu cea de la Hozeva, unde au întemeiat o nouă mănăstire, cu numele «Hozevitissa», care a fost înnoită și înzestrată cu metoace de către împăratul bizantin Alexie Comneanul (1080-l088).

Desigur că n-au plecat toți monahii de la Hozeva în insula Amorgo. Viața monahicească din Valea Hozevei a urmat înainte, însă mai mult sub formă idioritmică (cu traiul deosebit) și mai ales isihastică (sihăstrească) trăind cei mai mulți în Schitul Sf. Ana (din apropierea mănăstirii) și prin peșterile înconjurătoare. Clădirea cea mare a mănăstirii atrăgea de multe ori privirea lacomă a jefuitorilor păgâni, pentru aceasta în multe rânduri a fost pustiită și chiar dărâmată, iar peșterile cele ascunse s-au aflat mai bune pentru adăpost, la vremuri grele. Informații amănunțite și date mai sigure asupra trecutului mănăstirii nu se află. Schimbările furtunoase și necurate, care au trecut peste pământul Palestinei, n-au cruțat nici zidurile vechi ale mănăstirii, nici odoarele bisericești și nici arhiva cu documentele istorice. Au rămas numai tradițiile moștenite din gura sihaștrilor din vechime, icoanele vechi de la ziduri și diferite inscripții. Ca să-și poată face cineva o idee mai clară despre trecutul acestei mănăstiri, trebuie să cunoască viața celor mai de seamă ctitori ai mănăstirii, adică a Sf. Ioan Hozevitul și a Sf. Gheorghe

Hozevitul, care au trăit cam o sută de ani după Sf. Ioan. În vremea lui, s-a întâmplat și năvălirea perșilor și el este cel care adună iarăși pe monahii împrăștiați și înnoiește viața mănăstirii de la Hozeva. Înălțimea virtuților lui și minunile care se făceau prin Sfintele lui rugăciuni, au hărăzit acestui lăcaș un loc de frunte între mănăstirile din Palestina. De aceea, după săvârșirea lui din viață, mănăstirea a primit numele de Sf. Gheorghe Hozevitul (care este și hramul principal al mănăstirii), iar mormântul lui a devenit locul cel mai scump și mai cinstit din cuprinsul mănăstirii.

Cimitirul vechi se află în afară de mănăstire și el s-a descoperit în anul 1880 de către sihastrul român Iustin și de altul grec Ioasaf, de la Schitul Sf. Ana. Acolo se pot vedea mormane de oseminte de la care iese o aromă de moaște sfințite. Ele sunt așezate pe categorii, cu anumite despărțituri pentru arhierei, pentru stareți, pentru preoți de mir, arhidiaconi, diaconi, monahi și mireni. Între altele, se află și osemintele unei regine, cu numele Ia și a unei diaconese. După inscripțiile care se află pe stâncă, în dreptul fiecărei despărțituri, se poate cunoaște că au fost îngropați aici clerici și mireni din toate laturile împărăției bizantine: din Roma, din Grecia, din Egipt, din Antiohia, din Capadochia, din cetatea Tirului, din Ascalon, din Damasc, din Arabia, din Mesopotamia și din alte părți. Deasupra cimitirului, la vreo 40 de metri înălțime, se află peștera Sf. Ioan Hozevitul, ale cărui moaște cinstite s-au

descoperit în anii din urmă, de către ieromonahul Gavriil, care trăiește astăzi în peștera Sfântului. Locuri mai vrednice de amintit, care se află în cuprinsul mănăstirii în afară de Biserica cea mare, în care se păstrează mozaicul din vechime sunt: o parte din zugrăveala veche de pe zidurile Biserici, apoi cimitirul vechi al părinților, mormintele sfinților ctitori, peștera Sf. Prooroc Ilie, care a adăpostit într-o vreme și pe Sfântul și Dreptul Ioachim, unde a și primit prin înger vestirea nașterii Prea Curatei Fecioare din pântecele sterp al Sf. Ana. Însă locul cel mai cinstit din toată valea Hozevei este mormântul Sf. Gheorghe Hozevitul, în care s-au aflat o parte din cinstitele lui moaște.

Părinții bătrâni din mănăstirea Sf. Sava cel Sfințit (între care și duhovnicul Sava), mi-au povestit că acum două sute de ani în urmă, mănăstirile din Palestina fiind strâmtorate, au plecat din Valea Hozevei și din Schitul Sf. Ana vreo 300 de sihaștri în Muntele Athos, având între ei și un arhiereu. Atunci au luat cu ei și cinstitele moaște ale Sfintei și Dreptei Ana, așezându-se în Schitul aghiorit care avea și el hramul Sfintei Ana.

Peștera Sf. Prooroc Ilie

În vremea aceea, tocmai se începuse clădirea Bisericii mari din schit (anul 1754), cu cheltuiala patriarhului Dionisie al Țarigradu-

lui (Constantinopolului). Bieții sihaștri hozeviți au voit ca să ducă aceiași viață aspră ca și la Hozeva. Dar nefiind deprinși cu frigul iernii din Sfântul Munte, în scurtă vreme au murit cea mai mare parte din ei. Se spune că din cei 300 câți erau la început, după trei ani de zile, au rămas numai 70.

În Biserica mare a Schitului se păstrează cu mare cinste, până azi, piciorul drept al Sfintei Ana la care se poate vedea și pielea. În valea Hozevei au trăit mulți români din vremuri îndepărtate. Un călugăr român, care a trăit în schitul Sf. Ana de la Hozeva a fost monahul Varsanufie, care mai înainte de călugărie se chema Arsenie. După mulți ani de viață sihăstrească, se retrage în mănăstirea Sf. Sava, la îndemnul arhimandritului Nectarie Banu. Acolo a ajuns ajutor de econom. În gropnița mănăstirii se vede și azi craniul arhim. Nectarie Banu, cu inscripția lui Varsanufie cu litere chirilice. Compunerea acestor cuvinte a făcut-o Nectarie, înainte de moarte, poruncindu-i lui Varsanufie s-o scrie pe craniul său și să-l păstreze în camera sa, spre aducere aminte. Într-adevăr, monahul Varsanufie a păstrat acest craniu în camera sa până la moarte. Chilia sihăstrească a lui Varsanufie se vede și astăzi în schitul de la Hozeva. Împrejurul chiliei lui se văd garduri de piatră, un cuptor și o sternă (bazin mic de apă). Cam în aceeași vreme cu Varsanufie au trăit în schitul Hozevei și monahii Teofan, Calist și un bătrân mirean cu numele de Ioan. În vremea războiului mondial, toți s-au retras în mănăstirea Sf. Sava. Numai monahul Calist a plecat în țară pentru a face o colectă pentru zidirea mănăstirii și din nenorocire s-a înecat în Dunăre. Voind să salveze pe fratele său, care era în primejdie, s-a înecat și el însuși. Era de meserie pescar și meșter la construirea bărcilor. De aceea a simțit multă atracție în Valea Hozevei, unde era pârâul îmbelșugat de pește. La mulți dintre pescarii de la Iordan monahul Calist le-a făcut bărci și alte unelte pentru pescuit. Despre bătrânul Ioan (barba Iani, cum îi ziceau grecii) se spune că avea o barbă până la genunchi și mulți voiau să-l fotografieze, dar el își ascundea barba în sân și nu voia să stea la fotografiat.

Mănăstirea «Hozevitissa» din Amorgo

(Însemnare scurtă)

În ostrovul Amorgo (Insulele Ciclade) se află o mănăstire cu hramul Maicii Domnului, numită «Hozevitissa.» Această mănăstire a fost zidită prin veacul al nouălea de către niște monahi de la Hozeva (din Palestina). După aceea, s-a pustiit din cauza barbarilor și a rămas mult timp nelocuită. Pe la anul 1080-l088, mănăstirea a fost înnoită de către împăratul bizantin Alexie Comneanul. O istorie amănunțită după întemeierea acestei mănăstiri nu se găsește scrisă nicăieri, căci toate actele și însemnările cele vechi din mănăstire s-au pierdut din cauza deselor jefuiri pe care le-a suferit acest Sfânt Lăcaș. În anii din urmă, s-a alcătuit o istorie a mănăstirii de prof. universitar Boiagidi, pe baza diferitelor povestiri care s-au păstrat din bătrâni (adică din tradiție).

Toate câte s-au petrecut în mănăstirea aceasta de la zidirea ei și până astăzi, sunt în legătură cu Sfânta Icoană a Maicii Domnului făcătoare de minuni și care se cheamă «Hozevitissa», de la care a primit numele și mănăstirea din ostrovul Amorgo, care mai înainte era necunoscut și acuma a ajuns vestit în lume din cauza acestui odor neprețuit (adică Icoana Maicii Domnului). Vestea minunilor care se săvârșesc acolo aproape zilnic atrage multă lume spre închinare. Creștinii din Amorgo se mândresc că au un asemenea Lăcaș vestit, care le face cinste. Însă nici locuitorii ostrovului, nici călugării din mănăstire și nici însuși autorul grec care face istoria mănăstirii, nu-și prea dau seama de unde se trage cinstea aceasta și numele vestit al mănăstirii. Deși autorul amintește că, după tradiție, mănăstirea Hozevitissa din Amorgo este întemeiată de călugării refugiați din Palestina, prea puțin vorbește despre Lăcașul unde au trăit călugări și unde se afla Icoana făcătoare de minuni numită Hozevitissa.

Lipsa de atenție față de străvechea Lavră din pustia Hozevei, care a dat naștere mănăstirii din Amorgo, face să scadă mult din valoarea cărții prof. I. Boiagidis. Și aceasta se întâmpla din cauză că până azi nu și-a dat aproape nimeni silința să scrie Istoria din

Valea Hozevei într-o limbă ușor înțeleasă de toți. De asemenea, nu s-a vorbit mai nimic despre minunile Maicii Domnului de la Hozeva. În limba latină se află o carte întreagă cu minunile Icoanei Hozevitissa, scrisă de Sf. Grigorie Dialogul. Acum câțiva ani mi-a spus un călugăr papistaș că această carte s-a tradus de curând și în limba franceză. Mult s-a mirat când a aflat că în limba greacă și română încă nu se afla scrisă. Atunci când va fi cunoscută istoria străbunei Mănăstiri de la Hozeva, precum și minunile Maicii Domnului din acest lăcaș, atunci abia vor putea înțelege mai bine cititorii și istoria mănăstirii Hozevitissa din Amorgo.

Acum voi aminti doar pe scurt câteva știri mai însemnate din istoria acestui sfânt lăcaș. Tradiția spune că pe vremea când erau prigoane în Palestina (din cauza sfintelor icoane) o parte din călugării de la Hozeva, s-au mutat în ostrovul Amorgo, luând cu ei și sfânta Icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului. Acolo, aflând ei un loc stâncos pe coasta unui munte prăpăstios (ca și cel de la Hozeva), au zidit mănăstirea care a primit numele Sfintei Icoane de la Hozeva (adică Hozevitissa). Împăratul Alexie Comneanul (1080-1088), aflând-o ruinată și părăsită, a zidit-o din nou. Tradiția aceasta (care a rămas din bătrâni), este întărită și de istorie, căci în adevăr, pe la anul 812 în Palestina au fost prigoane din partea arabilor și în multe părți au oprit cinstirea Sfintelor Icoane. Înfățișarea mănăstirii din Amorgo, se aseamănă mult cu cea de la Hozeva. Alt lucru de mirare se poate vedea în acest lăcaș. În coasta stâncoasă a muntelui (care stă ca un perete) se poate vedea o daltă de fier înfiptă în piatră, deasupra clopotniței. Cine a înfipt-o acolo, nimenea nu poate pricepe, căci nici o scară nu ajunge până acolo. Bătrânii spun că în vremea când a început a se zidi mănăstirea s-a ales un loc puțin mai departe de locul unde este astăzi. Însă tot ce se zidea ziua, noaptea găseau ruinat, iar uneltele lucrătorilor le găseau dimineața atârnate de dalta cea de fier (despre care am pomenit). Din aceasta, au cunoscut că sub daltă este voia Maicii lui Dumnezeu ca să se zidească mănăstirea. În ziua de 16 octombrie 1952, când s-au luat de către guvern metoacele mănăstirii, atunci a

căzut singură dalta de fier pe terasa mănăstirii, ca semn că s-a mâniat Maica Domnului pentru înstrăinarea averilor.

În multe rânduri și în multe locuri s-au izbăvit oamenii de secetă, de foamete și de alte necazuri grele, făcându-se litanie cu Sfânta Icoană «Hozevitissa», iar vindecările care se dau bolnavilor sunt nenumărate și prea minunate. Adeseori cad pietre mari din vârful muntelui, însă niciodată n-au vătămat pe viețuitorii din mănăstire, care au Sfânta Icoană a Maicii Domnului, ca un adevărat acoperământ și sprijineală grabnică.

Defăimarea nălucirilor și folosul ispitirilor

(Pilde din Pateric)

Era un sihastru în părțile Iordanului carele a petrecut mulți ani întru nevoințe. Fiind el acoperit de Dumnezeu, nu primea bântuielile vrăjmașului, ci aproape neluptat era. De aceea, către toți cei ce veneau la dânsul pentru folos, el defăima pe satana și-l ocăra, zicând că nimic nu este. Apoi mai zicea că vrăjmașul nu are nici o putere asupra nevoitorilor, de nu va afla pe cei asemenea lui spurcați. Dar toate acestea le zicea sihastrul nesimțind darul cel de sus, care nu lăsa pe satana să-l bântuiască. Iar când s-a apropiat sfârșitul lui, după slobozenia lui Dumnezeu, s-a înfățișat înaintea lui diavolul în chip arătat, zicând către dânsul: «Ce am cu tine avo, pentru ce mă ocărești? Au te-am supărat vreodată cu ceva?»

Atunci bătrânul, scuipând asupra lui, a rostit aceleași cuvinte, ca de obicei zicând: «Mergi înapoia mea satano, că nimica nu poți asupra robilor lui Hristos»! Vrăjmașul însă i-a zis: «Așa, așa! Cu adevărat! Ai de trăit încă 40 de ani și nu voi putea nici măcar un ceas să-ți pun piedică întru atâția ani»! Și zicând acestea s-a făcut nevăzut. Atunci monahul a început a se lupta cu gândul: «Am atâția ani ticăloșindu-mă aici și iată Dumnezeu vrea să mai trăiesc încă patruzeci de ani. Mă voi duce dar în lume să-mi văd rudeniile mele și voi petrece cu dânsele vreo câțiva ani, apoi întorcându-mă mă voi apuca iar de nevoința mea. Deci socotind el acestea, a început

a le împlini cu fapta. Și ieșind din chilie s-a apucat de cale. Dar n-a mers mult prea departe și Iubitorul de oameni Dumnezeu, milostivindu-se spre el și nelăsând ca să-și piardă ostenelile lui, a trimis pe Sf. înger în ajutorul lui. Și întâmpinându-l pe el îngerul, a zis către dânsul: «Unde mergi, avo?» «La cetate!», a răspuns bătrânul. Atunci i-a zis îngerul: întoarce-te la chilia ta și nu te potrivi satanei, ca nu cumva să rămâi batjocorit.» Deci venindu-și întru sine bătrânul, s-a întors la chilia sa și mai trăind încă trei zile s-a săvârșit. Iată cum uneltește vrăjmașul ca să înșele pe cei nevoitori. Am avut prilejul ca să cunosc o persoană din neamul nostru, care se lăuda că ea nu moare până când nu are vestire de la Dumnezeu. Socoteala asta nu este sănătoasă, căci Dumnezeu nu este obligat să descopere fiecăruia ziua morții. Iar dacă descoperă unora, aceasta o face când este nevoie pentru folosul sufletului, iar nu după socoteala noastră.

Mulți așteaptă decoperiri pentrau slava deșartă, având părerea că sunt la măsura sfințeniei, și asta îi duce la înșelăciune. Atunci, vrăjmașul tabără cu nălucirile și cu semnele lui. De multe ori, vestește lucruri care se împlinesc, dar care nu folosesc spre mântuire. Iată, de pildă, cum scrie la Pateric despre niște frați care aveau năluciri de la vrăjmașul și s-au dus la ava Antonie ca să-l întrebe dacă sunt adevărate sau nu. Fiind calea cam lungă, au luat cu ei și un măgar, care a pierit pe cale. Deci cum au ajuns la Sfântul Bătrân, apucând el mai înainte le-au zis: «Dar cum de a murit măgarul pe cale?» Și ei au întrebat cu mirare: «Dar de unde știi, avo?.» «Dracii mi-au arătat», a răspuns el. Atunci au zis frații: «Noi pentru asta am venit ca să te întrebăm, nu cumva sunt înșelătoare nălucirile pe care le vedem, că de multe ori se fac adevărate.» Deci i-a încredințat pe ei bătrânul din pilda măgarului, că descoperirile pe care le au ei sunt năluciri drăcești.

Poate se vor mira unii că și Sfântul Antonie a avut năluciri drăcești și vor zice: «Pentru ce nu i-a descoperit Dumnezeu despre întâmplarea fraților?» Să fie știut lucru că și sfinții au năluciri și tot felul de ispitiri, dar ei nu le primesc. Iar Dumnezeu nu descopere lucruri care nu sunt de folos (cum a fost moartea măgarului).

Vrăjmașul vestește lucruri nefolositoare, iar dacă vede că le primim ca adevărate, atunci ne vestește în chip mincinos și lucruri care ne vatămă sufletul (cum a fost de pildă vestirea mincinoasă pentru sihastrul de la Iordan). Tot la cuvintele Sfântului Antonie găsim scris următoarele: «Nimenea neispitit nu va putea să intre întru împărăția Cerurilor, că de se vor ridica ispitele, nu este cine să se mântuiască. Și aceasta este lucrarea cea mare a omului, ca greșala s-o puie asupra sa înaintea lui Dumnezeu și să aștepte ispite până la răsuflarea cea mai de pe urmă.

Zis-a un bătrân că un frate se ispitea de gânduri timp de 9 ani și din evlavie se osândea pe sine zicând: «Mi-am pierdut sufletul»! Căci socotea că singur el este pricinuitor al ispitei. La cele din urmă îngreuindu-se și ajungând la deznădejde, a zis întru sine: mă voi duce în lume, căci m-am prăpădit!» Dar după ce s-a pornit la drum, s-a făcut glas din cer către el zicându-i: «Cei 9 ani în care ai fost ispitit, ți-au pricinuit ție cunună; pentru asta, întoarce-te la locul tău și te voi ușura de gânduri!» Deci s-a întors fratele la chilia sa și a aflat odihnă. Din asta înțelegem că războaiele duhovnicești (cu felurite ispitiri), ne pricinuiesc cunună.

Taina Pocăinţii (înnoirea Sfântului Botez)

Cu un adaos despre patima Deznădăjduirii (felurite motive)

Tot omul este supus greșalelor și nu este cu putință nici bărbaților celor iscusți ca să scape de prihana greșalelor celor din toate zilele. Când zic «greșalele cele din toate zilele», înțeleg greșalele cele vrednice de iertare, care nu sunt moarte. Acestea vin din cuvinte, din gânduri, din nepricepere sau din uitare și se iartă cu darul lui Dumnezeu, căci se nasc din neputința firii, iar nu din răutate sau din necredință. Nimeni nu este scutit de bântuiala (lupta) gândurilor, căci prin căderea lui Adam, s-a depărtat mintea omului de la Dumnezeu și demonii au aflat loc de intrare în inimă. Însă noi, chemând pe Domnul cu smerenie și cu zdrobirea inimii,

îndată ne iartă pe cele mici greșale, care nu se fac din voia noastră, ci din neputința firii, căci zice Sf. Prooroc David: «Mărturisiți-vă Domnului și chemați numele cel sfânt al Lui!» Pentru cei care se luptă ca să nu greșească, dar din neputință sau din uitare alunecă în cele mici păcate (fără voia lor), pentru aceștia zice Sf. Anastasie Sinaitul că primirea Sfintelor Taine le este spre iertarea păcatelor (chiar de nu vor putea să le mărturisească regulat la duhovnic).

Cine n-a trecut prin judecătorirea cea duhovnicească de pe pământ, acela va trebui să primească hotărârea cea înfricoșată din ceruri, unde nu este milă nici îndurare. Pe pământ, judecata mărturisirii se face spre îndreptare și spre vindecare, iar la cea din ceruri nu mai este îndreptare pentru cei nepocăiți, ci osândă veșnică. Aici judecă preotul, care este un om cu neputințe, ca și noi; acolo, va judeca însuși Dumnezeu de care se cutremură îngerii. Aici este milă și îngăduială (adică păsuire), iar acolo este numai dreptate, fără părtinire și fără coborământ (n. Ed.: pogorământ). Pe pământ, își denunță fiecare păcatele sale, iar în ceruri va fi pârât de către îngeri și de către demoni (tot omul care nu se pocăiește). Aici, nu este altul decât duhovnicul, care să ne audă tainele noastre, pe când la judecata cea mare, toate cele nemărturisite cum trebuie, se vor arăta îngerilor și înaintea tuturor sfinților, înaintea tuturor oamenilor care au trăit pe pământ și înaintea demonilor. La judecata aceasta de pe pământ i se dă omului vreme de pocăință, pe când la cealaltă nu mai este nicidecum vreme de pocăință.

«În iad nu este pocăință.»

Observație: La judecătoriile lumești vinovatul este reclamat pentru a fi pedepsit, iar la Taina Mărturisirii, vinovatul se denunță singur pentru a lua iertăciune. Aici este deosebirea cea mare între județul (procesul) lumesc și județul duhovnicesc (adică mărturisirea).

Am avut ocazia să cunosc oameni, care râd când aud rostindu-se cuvântul păcătos și te iau în batjocură când le vorbești despre pocăință. Aceștia sunt oameni «modernizați», de care nu se mai lipesc cuvintele duhovnicești. «Este rușine, părinte, (zic ei) să mai

vorbim asemenea cuvinte astăzi, când lumea a sporit în știință și nu se mai ocupă cu lucruri băbești. A trecut vremea întunericului, acum suntem în vârsta radioului și a bombei atomice. Mintea omului de azi, zboară în altă direcție și nu are vreme să se ocupe cu slovele cele afumate din cărțile bisericești.» Cam așa răspund cei care s-au procopsit în viața spoită a progresului mincinos de astăzi. Pentru ei, nu mai este nici păcat și nici pocăință nu vor să mai audă, deși noroiul păcatelor îi îneacă și numai baia pocăinții ar putea să-i scape de pierzare. Cu asemenea boieri, nu mai poți vorbi despre suflet sau despre mântuire, căci ei, sărmanii, sunt numai «trup.» Materia este idolul lor și viața răsfățată este raiul lor. În afară de materie și de răsfățul lumesc, pentru ei nu mai este nimic.

Mai sunt însă oameni, care înțeleg rostul mântuirii sufletești și se ridică spre lumină, ca niște crini în mijlocul bălăriilor. Unii ca aceștia, dacă au parte de păstori duhovnicești «după Dumnezeu», atunci sporesc și se mântuiesc. Iar dacă se întâmplă să fie lipsiți de povățuitori, atunci viața lor tânjește și mântuirea se primejduiește. Mulți dintre credincioșii care se adapă cu mustul deșertăciunii lumești, își dau seama de primejdia sufletească și doresc mântuirea, dar nu mai au curajul ca s-o caute. Ei zic că mântuirea lor s-a șters din condica lui Dumnezeu și orice ar face, nu mai este îndreptare pentru ei. Aceștia socotesc că prea mult s-au abătut din calea «poruncilor» și pentru acesta Dumnezeu nu-i mai primește.

Partida aceasta de oameni au pierdut nădejdea mântuirii și sunt asemenea cu niște răniți, care nu mai primesc nici o doctorie, iar ranele lor se cangrenează și putrezesc. Pe lângă ei nu trece nici un «samaritean milostiv» care să-i ridice. Slăbănogirea aceasta sufletească, cu îndoială și cu deznădejde vine, și la mulți credincioși râvnitori, care au hrană pentru suflet, dar nu știu s-o prețuiască și nici nu caută s-o folosească cum trebuie. Și anume, sunt unii care au cunoscut deșărtăciunea vieții, s-au trezit din somnul păcatului și au luat drumul pocăinții. Dar văzând ei cât de multe datoresc lui Dumnezeu pentru mulțimea păcatelor lor și neputând împlini canonul pocăinții așa cum se cuvine, ei încep să se împuținеze la

suflet și pierd nădejdea mântuirii.

Neputința firească și piedicile care stau în cale îi descurajează. Această descurajare (care este soră cu deznădăjduirea) vine la unii din necredință, iar la alții din lipsa de iscusință la cele duhovnicești. Pentru că nu au sfat și nu cercetează Sfintele Scripturi, nu au cumpăneală și se poticnesc. Să vedem acum care sunt motivele care ne duc la împuținarea sufletului și deznădăjduirea:

Aceste două fiice (adică împuținarea sufletului și deznădejdea) au ca mamă dreaptă pe urâta trândăvie a duhului. Și zămislirea lor se face din sământa cea mai aleasă a vrăjmașului mântuirii. Ele odrăslesc mai ales în inima celor trândavi la lucrul duhovnicesc. Dar să nu creadă cineva că trândăvia aceasta a duhului este numai o simplă lenevire trupească. Căci lenevirea trupească ne luptă pe toți, însă nu vine deznădejdea, nici împuținarea sufletului din această simplă bântuială, ci din părăsirea faptelor duhovnicești care sunt: rugăciunea, înfrânarea poftelor, citirea cărților sfinte, cugetarea minții la cele dumnezeiești, apoi dragostea frățească, iertarea și pacea cu toți cei de o credință cu noi. Deci trândăvia duhului este o stare de lenevire, care robește sufletul, întunecă mintea, alungă curajul și stinge făclia nădejdii din inima omului. Aceasta este cea dintâi pricină care aduce împuținarea și deznădejdea.

A doua pricină este lipsa de mărturisire curată. Toți cei binecredincioși fac mărturisire, dar nu toți o fac cum se cuvine (unii din nepricepere, iar alții din vicleșug).

A treia pricină, care duce la împuținarea de suflet și deznădejde este împărtășirea cu Sf. Taine cu nevrednicie, adică atunci când știi bine că nu ai pregătirea cuvenită și te apropii cu obrăznicie de Sf. Taine, pentru ochii oamenilor. Mai sunt unii împresurați (strâmtorați) de patima deznădăjduirii din cauza unor legături duhovnicești. Așa, de pildă, dacă cineva a făcut vreo nedreptate sau vreo necinstire unui slujitor al Bisericii, preot sau arhiereu sau au defăimat cele ale Sfintei Credințe și prin aceasta au căzut sub blestemul preoțesc. Deci, dacă unul ca acesta a căzut sub legătură (de afurisenie sau blestem) și nu s-a sârguit să dobândească dezlegare, atunci mântuirea

lui este în primejdie și este chinuit de gândul deznădejdii. În patima deznădejdii mai cad și unii monahi nevoitori care au slăbit cu trupul și nu mai pot împlini nevoințele (adică postul, metaniile și privegherile), așa cum au fost obișnuiți. Aceasta se întâmplă la cei care și-au pus nădejdea mai mult în faptele lor, iar nu în darul lui Dumnezeu. În sfârșit, deznădejdea vine și din cauza mândriei și a semeției. Căci cel mândru când ajunge la o cădere mare, nu mai socotește nici un leac vrednic de a repara paguba suferită.

Să rezumăm acum care sunt motivele care duc la împuținarea sufletului și la deznădăjduire:

1. Înainte de toate, este lipsa de povățuitori duhovnicești.

2. Necunoștința Sf. Scripturi, de unde vine și necunoștința la cele sufletești.

3. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovnicești).

4. Vătămarea dreptei credințe (când se face prietenie cu masoni, comuniști și cu eretici).

5. Nemărturisirea curată.

6. Împărtășirea cu nevrednicie (când știi că nu se cade și te apropii de ochii oamenilor).

7. Sataniceasca mândrie.

8. Legătura cu afurisenie de la arhiereu sau de la preot (când cineva dă pricină, și la aceasta nu caută să ia dezlegare de la Sfințitul slujitor pe care l-a scârbit).

9. Nedreptatea (când cineva nedreptățește pe vecinul său prin furtișag sau prin clevetire și nu repară greșala, adică nu întoarce paguba).

10. Întristarea cea peste măsură, când se întâmplă vreo pagubă sau vreun necaz mare.

11. Hulirea credinței sau a persoanelor sfințite (din zavistie).

12. Blestemarea, năravul blestemării și al jurământului (de sine).

Izvorul Vieţii

În istoriile vechi scrie despre următoarea întâmplare:

În cuibul unui pelican a intrat odinioară un șarpe veninos. Pelicanul nu era în cuib: erau numai puișorii singuri. Șarpele a început să muște și să bage veninul lui ucigător în toți puișorii. Când era aproape să-i înghită, s-a ivit și pelicanul. La zgomotul aripilor lui, șarpele a părăsit cuibul, fără să guste din pradă. Bietul pelican vede cu durere că puișorii lui sunt pe jumătate morți, fiind otrăviți de vrăjmașul șarpe. Fără să mai stea mult pe gânduri, el se hotărește să-i scape cu orice preț. Și iată anume ce face: își găurește coasta cu ciocul și cu sângele, său adapă pe toți puișorii care sunt amețiți de veninul șarpelui. Sângele lui curat are minunata putere să taie otrava șarpelui și prin aceasta puișorii lui se înviorează și scapă de moarte. Pelicanul este o pasăre de pustie cu gâtul lung, ca și bâtlanul. Când puișorii lui sunt aprinși de sete sau sunt vătămați de jigănii otrăvitoare, atunci pelicanul își rănește coasta sa și îi adapă cu sângele său. Iată o pildă minunată de dragoste părintească, care ajunge până la jertfă.

Dacă vom lua seama bine, vom vedea că în cântările Prohodului, la starea a II-a se pomenește despre pelican și anume iată cum zice: *«Ca un pelican, împungându-Te acum, Cuvinte, învii pe fiii Tăi, revărsându-le dintru coasta Ta, izvor mântuitor!»* Cuvintele Prohodului aseamănă jertfa cea de pe Cruce a Domnului cu jertfa pelicanului, care își varsă sângele pentru viața puilor săi. Căci după cum șarpele cel firesc otrăvește puișorii pelicanului, tot astfel și vicleanul diavol, intrând oarecând în șarpe, a otrăvit pe strămoșii noștri în rai, prin sfatul lui cel pierzător. Cu nimic nu s-au putut izbăvi strămoșii noștri din osânda cea veșnică, decât numai prin sângele cel scump al Domnului. Toți cei născuți din Adam, aveau în firea lor otrava păcatului strămoșesc și pentru aceasta erau osândiți la moarte veșnică (ca și puii pelicanului din istorie).

Domnul nostru Iisus Hristos primește de bună voie (ca și pelicanul) să-I străpungă sfânta Lui coastă cu sulița, pentru izbăvirea

zidirii Sale. Din Sfânta Lui coastă s-au deschis două izvoare de mântuire: Sângele și apa. Aceste izvoare mântuitoare alcătuiesc temelia Sfintei noastre Biserici, căci după cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, sfânta noastră Biserică este plămădită din Coasta Domnului. Și anume, apa care a ieșit din coasta Domnului închipuie Taina Sfântului Botez, iar sângele închipuie Taina Sfintei Împărtășiri. Fără aceste două Taine, nimeni nu se poate mântui, căci ele sunt cheile mântuirii. După cum odinioară în rai, când dormea strămoșul Adam, a luat ființă Eva (maica noastră de obște după trup), tot astfel pe Stânca Golgotei, în vremea când Domnul era adormit cu somnul morții, a luat ființă Sfânta Biserică, care este maica noastră duhovnicească. Eva este cuvânt evreiesc și se tâlcuiește viață pe limba noastră. «Din coasta lui Adam este femeia, din coasta cea însulițată a Domnului s-a plămădit Biserica», zice Sf. Ioan Gură de Aur. Și după cum Eva este os din oasele lui Adam și trup din trupul lui, tot astfel și Sfânta noastră Biserică este plămădită din sângele lui Hristos și rămâne în veci nebiruită. Adam a dobândit fii din Eva, însă și Domnul a dobândit și dobândește mereu fii duhovnicești prin Sfânta lui Biserică. Cu sângele și cu apa care au curs din coasta Domnului, Biserica hrănește pe fii săi până la sfârșitul veacului.

Cu apa s-a întemeiat Sfântul Botez, iar cu sângele s-a întemeiat Taina Sfintei împărtășiri. *«Aceasta este cel ce vine prin apă și prin sânge»,* iar *«Sângele Lui ne curăță pe noi de orice păcat»* (scrie Sf. Ioan Evanghelistul). Tâlcuirea aceasta se vede și în cântările Octoihului, unde zice: *«Picăturile sângelui celui din Dumnezeu curs și ale apei, care s-a vărsat din coasta Ta, a înnoit lumea; căci cu apă speli păcatele tuturor, Doamne, iar cu sângele scrii iertări.»* Și mai departe iarăși zice: *«Cu stropirea dumnezeieștii curgeri, ce s-a scurs din dumnezeiasca coasta a Fiului tău, Curată, spală ranele inimii.» (vezi Octoih, glasul 3, canonul de Miercuri și Vineri).*

Vedenia unui creştin, cu numele Dumitru, la anul 1580

În apropiere de Sf. Munte Athos din Grecia, era în vremea veche un sat cu numele Isvoros, care astăzi se chiamă Stratonica.

În acest sat, pe la anul 1580, se afla un creștin cu numele Dumitru. Era om simplu și smerit, care se păzea la toate cele care vatămă sufletul, iar la cele bune își da silința să le împlinească. Pentru aceasta, s-a învrednicit ca să-i descopere Dumnezeu acestea pe care le veți auzi mai jos:

Robul acesta al lui Dumnezeu, Dumitru, avea un băiat în vârstă de 12 ani și foarte mult îl iubea el și cu femeia lui. Însă a voit Dumnezeu să le moară băiatul. Iar tatăl lui, de prea multă scârbă, a căzut în boală grea și zăcea la pat. După 15 zile, într-o seară, i-a venit lui Dumitru un fel de leșin și a murit. Atunci femeia lui și cu soacră-sa, care îl îngrijeau, au început a plânge cu glas mare, cum este obiceiul în lume. Când au auzit vecinii, au alergat îndată și plângeau împreună. Trebuiau acum să-l îmbrace cu haine de îngropare. În vremea când l-au dezbrăcat de hainele vechi, au văzut că toate mădularele erau reci, însă pieptul lui era cald. Deci s-au hotărât să mai aștepte până când se va răci desăvârșit și atunci să-l îmbrace. Așteptând ei 2-3 ceasuri, l-au aflat iarăși cald. Deci stând în așteptare multe ceasuri, a venit noaptea și toți cei din casă au mers la culcare. Însă femeia și soacra răposatului dimpreună cu unele rudenii au rămas să privegheze lângă mort. Dar din multa oboseală au adormit cu toții. Când a început să se lumineze de ziuă (o, minune) a suspinat din greu mortul și s-a ridicat pe șezut. Iar cei care ședeau de pază lângă el, auzind suspinarea lui, s-au trezit îndată și văzând pe Dumitru viu se mirau cu toții, căutând să-l întrebe cum a murit și iarăși a înviat. Însă el nu răspundea nimic, ci ținea mâna la gură și tăcea privind în pământ. A stat așa vreme de trei zile, fără să mănânce ori să bea ceva, iar femeia lui, aducându-și aminte de răposatul lor băiat, sta alături și plângea.

Auzind Dumitru pe femeia lui plângând, a deschis gura, zicând către ea: «Pentru ce plângi ticăloasă, socotind că fiul nostru a murit? Să știi că fiul nostru trăiește și se află la mare bucurie, în loc luminos și slăvit. Măcar de-am fi și noi acolo unde este el și să trăim și noi asemenea viață fericită.» A auzit femeia lui vorbele acestea, însă de multă plângere nu l-a mai întrebat nimic. Dar soacra lui care

ședea alături i-a zis: «De unde știi tu, Dumitre, că trăiește fiul tău și se află la așa de mare bucurie și odihnă?» Iar el a răspuns: «Am văzut eu singur cu ochii mei unde se află băiatul meu.» «Și ce anume ai văzut?», a întrebat iarăși soacră-sa. Atunci el a început să povestească astfel: «Cum eram eu bolnav la pat odată, deschizând ochii, am văzut un om prea luminat, a cărui frumusețe nu pot s-o spun prin cuvinte. Și îndată ce l-am văzut, mi s-a răpit mintea și nu mai simțeam nimic din lumea asta, ci numai la dânsul priveam și nu-mi puteam dezlipi ochii de la el. Mi s-a părut însă că m-am despărțit de voi și mă aflam în brațele lui, iar el apucându-mă a zburat în sus. Cum urcam noi așa, mi s-a părut că am trecut șapte ceruri și după ce le-am trecut, ne aflam în altă lume. Lumina lumii de acolo era mult mai strălucitoare, și pământul de acolo era mult mai frumos ca pământul acesta. Era ca un câmp prea frumos, împodobit cu 3 soiuri de copaci înfloriți, iar mireazma lor și frumusețea nu poate omul ca s-o povestească. Un soi de copaci îmi părea că sunt migdali înfloriți, alții semănau cu trandafirii roșii, iar alții păreau ca niște crini vărateci. Tot pământul acela este plin cu asemenea copaci.

Deci mergând noi pe locul acela, am văzut două porți de fier închise și pecetluite. În fața porții din dreapta stăteau de pază o mulțime de oameni tineri în veșminte albe. Iar la cea din stânga păzeau niște uriași negri. Când am ajuns în fața porților a zis către mine călăuza cea minunată: «Pleacă-te în jos repede și te închină.» Atunci eu m-am aplecat și m-am închinat cu frică, rămânând întins pe pământ. Acolo am auzit un glas din depărtare, zicând: «Pentru ce l-ai adus aici pe acesta? Nu ți-am zis să-l aduci pe el, pe vecinul său Nicolai să-l aduci. Acesta are încă a mai trăi pe pământ.»

Cum a auzit glasul acesta, călăuza mea m-a ridicat îndată și ne-am pornit către răsărit. Și iată că ne-am aflat într-un câmp mare și frumos și prea plăcut. Acolo erau mulțime de copaci prea frumos înfloriți. Și fiecare copac avea câte un om care ședea la umbra lui. Oamenii aceia erau de aceeași statură și grosime, dar înfățișarea lor nu era la fel: unii aveau chipul luminos și vesel, alții erau negri ca

arapii și chipul lor întristat. Fiecare cunoștea orice altul a făcut în lumea asta, fie bine fie rău, căci aveau niște semne care arătau tot ce au făptuit în lume: ori furtișag, ori desfrânare, ori preacurvie, ori beție, ori alte păcate. Și cum mergeam noi pe câmpul acela, uitându-mă eu într-o parte și în alta, am cunoscut pe mulți din cei care au trăit la noi și acum sunt morți. Am văzut acolo într-o livadă 4 copii luminați și frumoși, care ședeau împreună la un copac înflorit și prea inimos. Și cum i-am văzut la atâta veselie, m-am oprit cugetând la frumusețea acelor copii. Privind mai bine am cunoscut că aceștia erau copiii mei. Acolo se afla băiatul meu care a murit de curând (în vârstă de 12 ani). Și când i-am cunoscut s-a veselit inima mea. Atunci mi-a zis călăuza mea: «Poate știi ai cui sunt copiii aceștia?», iar eu am zis: «Da, Stăpânul meu, ei sunt copiii mei și eu mă scârbeam că au murit, iar acum când îi văd așa de frumoși, mă bucur și aș dori sa rămân cu ei.»

Și zicând acestea ne-am depărtat îndată. Eu însă văzând podoaba locului aceluia am cutezat să zic către cel care mă însoțea: «Stăpânul meu, oare acesta este Raiul, pe care l-a sădit Dumnezeu?» Iar el mi-a zis: «Nu-i acesta Raiul, ci este pământul drepților și locul de odihnă al binecredincioșilor creștini. În locul acela a rânduit Dumnezeu ca să stea sufletele lor până va face judecată și răsplătire. Iar bunătățile cele veșnice pe care le dobândesc cei drepți, precum și muncile pregătite pentru chinuirea celor păcătoși sunt acolo unde ai văzut două porți de fier și acestea vor fi la sfârșitul lumii, în ziua înfricoșată a judecății, la a doua venire a lui Hristos. Atunci vor merge păcătoșii în munca cea veșnică, iar drepții în viața cea veșnică.»

Auzind eu acestea de la călăuza cea minunată și mergând către Amiază, am ajuns într-un loc întunecos și urât, care era murdar și avea mulțime de oameni înlăuntru cu fețele foarte întristate. Atunci am întrebat pe călăuză, cine sunt aceștia. Iar el mi-a zis: «Acesta este neamul iudeilor care n-au crezut în Hristos.» Și mai mergând puțin am ajuns la un loc mai întunecos, care avea noroi și putoare multă. Acolo erau o mulțime de oameni în chip de copii mici, alții în chip de cătei mici fără ochi, iar alții ca viermii care mișună în

murdărie. Întrebând despre ei, mi-a răspuns călăuza: «Acesta este neamul ismailiților și al ereticilor.»

După ce am mai mers puțin, am dat de neamul faraoniților (egiptenii vechi) și erau întunecați la față și negri. De aici, am trecut prin multe locuri și am văzut multe neamuri de oameni. Fiecare credință și erezie avea loc deosebit. Și întrebând eu pe călăuză mi-a lămurit toate. Cum îmi povestea el multe și felurite, am auzit o detunătură mare sub picioarele noastre și îndată s-a făcut clocot mare și a ieșit țipăt amar și scârbos ca de balaur mare, sau ca de fiară sălbatecă care lovește și fluieră. Auzind eu acest țipăt necurat, m-am speriat și căutam să mă ascund în sânul călăuzei mele întrebându-l cu frică: «Domnul meu, ce este țipătul acesta înfricoșat?» Iar el mi-a zis: «Acesta este iadul care înghite pe toți păcătoșii și pe cei necredincioși care n-au crezut în Hristos, și niciodată nu se satură.» Atunci am auzit un glas de sus, care zicea: «Ce strigi și te frământi? Mai așteaptă puțin și te vei sătura de mulți arhieri nevrednici, de preoți și de monahi.» Și pe când era încă în urechile mele glasul acela, m-am aflat numaidecât aici, pe patul meu. Văzându-mi trupul cel urât, nu voiam să intru. Iar călăuza mea m-a silit și fără voia mea să intru în trup. Și atâta m-a durut trupul meu, încât mi s-au zdruncinat toate oasele și încheieturile.»

Când a auzit soacră-sa aceste cuvinte de la Dumitru, le-a vestit în toată eparhia aceea. În vremea asta se afla pe acolo și Părintele Duhovnic Mitrofan Ritorul, bărbat învățat și cuvântăreț care, auzind despre asta, a mers acasă la Dumitru și l-a întrebat cu deamănuntul despre vedenia lui. Iar Dumitru a spus Duhovnicului toate câte s-au scris aici. Spune Părintele Mitrofan Duhovnicul că a mers în trei rânduri la el acasă și l-a descusut pe Dumitru cu multă scumpătate și s-a încredințat că adevărată este vedenia (descoperirea). S-a încredințat mai ales din împlinirea cuvintelor care s-au zis către călăuză (la începutul vedeniei), adică când a strigat: «Lasă-l pe acesta și adă-l pe vecinul său Nicolai.» În adevăr, Nicolai acesta era sănătos în vremea aceea și după două zile de la vedenia lui Dumitru s-a îmbolnăvit și a murit. Și cele care au fost pregătite

pentru îngroparea lui Dumitru, acelea au fost folosite la îngroparea lui Necolai.

Acestea le-am aflat cu adevărat și le-am scris pentru folosul oamenilor credincioși. În Mănăstirea Lavra Sf. Atanasie, codicele No. 55 din Sf. Munte Athos.

«Aşa, Doamne-Împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd greşalele mele şi să nu osândesc pe fratele meu»

†

Un bătrân oarecare ședea în Siria, între hotarele Antiohiei și avea un frate ucenic, grabnic spre a judeca pe oricine vedea greșind. Deci de multe ori îl învăța pe dânsul bătrânul grăind: «Cu adevărat, fiule, te înșeli și-ți pierzi numai sufletul tău, de vreme ce nu știe nimenea ce este în om, fără numai duhul care este întru dânsul. Căci de multe ori unii săvârșesc fapte rele înaintea lui Dumnezeu. Păcatul lor noi îl vedem, iar pocăința și faptele lor cele bune săvârșite în taină, numai singur Dumnezeu le știe. Pentru aceasta, și cu ochii de vei vedea pe cineva păcătuind, nicidecum să nu-l judeci pe el, căci numai unul Dumnezeu este judecătorul. Că tot omul ce judecă pe altcineva se află ca un antihrist (adică potrivnic) lui Hristos, făcându-se răpitor al dregătoriei și al Stăpânirii pe care Tatăl Ceresc a dat-o Fiului.

Tot cel ce judecă păcatul străin se face prin asta judecător înainte de Domnul. De vei vedea cu ochii tăi pe cineva căzând în păcat, îndată să zici «Anatema ție, satano, că omul acesta altă vină nu are»! Și așa îți întărește inima spre a nu judeca pe fratele tău, căci se duce Duhul Sfânt de la tine. Iar în gândul tău să zici: «Precum acesta s-a biruit, tot asemenea și eu pot să mă biruiesc!» Deci cugetând așa, plângi și cere ajutorul lui Dumnezeu. Pătimește împreună cu cel ce a pătimit fără de voie, căci nimenea nu voiește să greșească lui Dumnezeu. Nu judeca pe cel curvar, dacă tu socoți că ești curat, căci judecând asemenea cu dânsul, calci legea, căci Cel ce au zis: «Să nu curvești», tot acela a zis și «Să nu judeci!»

†

La un sihastru oarecare obișnuia să vină un preot din mănăstire ca să-l împărtășească, la anumite zile, căci el nu ieșea nicăieri din chilie. A venit odată la acest sihastru o persoană, aducând nenumărate prihăniri asupra preotului amintit. Pârile acestea au slăbit evlavia cuviosului. Deci venind iarăși preotul ca de obicei cu Sfintele Taine, nu a mai deschis sihăstria și s-a întors înapoi Sfințitul Slujitor. Atunci s-a auzit glas din cer, către sihastru: «Au luat oamenii judecata Mea!» Și împreună cu glasul, a căzut în uimire (adică i s-a descoperit o vedenie). A văzut o fântână de aur, având ciutură și funie tot de aur, iar apa din fântână era foarte bună și limpede. Însă era lucru de mirare pentru el, căci cel care scotea apa și turna, era un bubos. Ar fi vrut sihastrul nostru să bea, dar se sfia de bubosul care scotea apa și pentru asta nu s-a apropiat să bea. Atunci a auzit iarăși glas, zicând: «Pentru ce nu bei din apă, ce pricină are bubosul care scoate apă? Dacă scoate și toarnă se vatămă apa?» După aceste vorbe, și-a venit în fire sihastrul și socotind cele din vedenie, a chemat iarăși preotul ca să-i aducă Sfintele Taine ca și mai înainte.

†

Un frate a întrebat pe ava Iosif, zicând: «Ce voi face avo, că iată nici rele pătimiri nu pot suferi, nici a lucra și a face milostenie nu pot.» Atunci i-a zis lui bătrânul: «Dacă din toate acestea nici una nu poți împlini, atunci păzește-ți știința ta despre aproapele de către tot răul (adică să nu judeci păcatele străine) și te mântuiești, căci Dumnezeu cere de la noi suflet fără de păcat.»

†

Zis-a ava Teodor: «Nu este altă faptă bună precum a nu defăima.»

†

Aproape de un bătrân locuia un frate puțin mai trândav întru nevoință. În vremea când era să moară acest frate, s-au adunat oarecari din frați la chilia lui. Văzând bătrânul pe fratele cel puțin trândav că se arată bucuros și vesel la față în ceasul morții a zis

către el în auzul celorlalți: «Frate, noi toți știm că nu prea erai osârdnic la nevoință, deci cum de te arăți așa vesel acum în ceasul ieșirii?» Și a răspuns atunci fratele: «Crede-mă, părinte, adevăr ai grăit, însă de când m-am făcut monah, nu țin minte să fi judecat pe cineva, sau să fi ținut în minte răul asupra cuiva, ci de s-a întâmplat vreo prigonire cu cineva, întru acel ceas m-am împăcat cu el. Deci voi zice către Dumnezeu: «Stăpâne, Tu ai zis: Nu judecați și nu veți fi judecați, și iarăși ai zis: Iertați și vi se va ierta vouă!» La aceste vorbe ale fratelui a zis bătrânul: «Pace ție, fiule, că și fără de osteneală te-ai mântuit.»

La uşa Raiului. (În pragul Postului Mare)

Am intrat în anotimpul bisericesc al Triodului, care ne vestește apropierea Postului Mare, când Sfânta noastră Biserică, ne îndeamnă mai mult ca oricând la lucrul Pocăinței. Niciodată masa duhovnicească a slujbelor bisericești nu este mai încărcată și mai împodobită ca în vremea Postului Mare. Cântările și citirile sfinte care se cuprind în slujbele Triodului ne zugrăvesc în culorile cele mai vii toate tainele vieții omenești, de la începutul lumii până la Slăvită Înviere a Domnului. Ni se înfățișează căderea strămoșilor, osânda care a venit asupra neamului omenesc și ticăloșia vieții de pe pământ care a purtat pecetea blestemului vreme de peste 50 de veacuri. Auzim parcă din cântările cele duioase ale Triodului, tânguirea dureroasă a lui Adam din surghiunire, auzim însă și făgăduința Părintelui ceresc pentru izbăvirea omului din osândă.

Înaintea ochilor se desfășoară grozăvia căderii omenești și amarul care a venit în lume prin păcat, dar ne este dat să vedem și nădejdea cea nestrămutată a mântuirii, din sufletul aleșilor lui Dumnezeu. Nădejdea aceasta pentru venirea Mântuitorului a fost cântată de toți proorocii și cu ea s-au mângâiat patriarhii și drepții din Legea Veche. Dumnezeu n-a făcut lumea pământească pentru că ar fi avut nevoie de ea, ci din bunătatea Lui cea nemăsurată, pentru a fi slăvit numele cel sfânt al Lui. Din bunătatea Lui a făcut grădina Raiului, unde a așezat pe cea dintâi pereche de oameni (Adam și

Eva). În mijlocul Raiului se afla «Pomul Vieții» din care mâncau strămoșii noștri și pentru asta nu se lipea de ei nici boala și nici moartea. Roadele acestui pom aveau un așa dar, încât omul mâncând era totdeauna sănătos și nu îmbătrânea niciodată.

Dar în grădina Raiului mai era și alt pom: al Cunoștinței binelui și a răului din care nu era îngăduit să guste omul. Dumnezeu a pus această condiție omului, că dacă nu va mânca din pomul acesta, atunci va trăi în veșnicie (ca și însuși Dumnezeu), iar dacă va mânca, atunci va fi pedepsit cu moartea cea veșnică. Câtă vreme a păzit porunca, el era ca și un Dumnezeu pe pământ. Toate făpturile erau supuse lui. Văzduhul nu se schimba niciodată ca să-l vatăme cu frigul, cu căldura, pământul rodea toate bunătățile de la sine (fără osteneala omului), animalele erau toate blânde și supuse omului, iar Dumnezeu umbla prin Rai și vorbea cu Adam și Eva, așa cum vorbește tatăl cu familia lui. În inima omului era totdeauna bucurie și mulțumire, iar mintea lui era așa de luminată încât cunoștea toate tainele firii. Voința lui era îndreptată numai spre bine. Nici un gând rău și nici o pornire pătimașă nu avea loc în ființa omenească, că să facă vreo tulburare. Atunci era cu adevărat ca un prieten al lui Dumnezeu și părtaș al fericirii Lui.

Dar fericirea asta n-a ținut mult, căci din zavistia diavolului omul a călcat porunca lui Dumnezeu. Atunci și-a pierdut dreptul de a trăi veșnic și a fost izgonit din Raiul desfătării. Prin căderea lui Adam, toți am moștenit vina păcatului și pedeapsa morții. Prietenia care era între om și Dumnezeu s-a stricat și a intrat dușmănia. Dumnezeu s-a mâniat și a pus blestem asupra neamului omenesc ca să nu mai poată intra în Rai până când nu se va îndrepta greșeala. Iată cum s-a păgubit omul de fericirea cea veșnică și a început a duce o viață necăjită, plină de scârbe, de osteneală și de durere. Raiul s-a închis, iar viața omului a fost curmată de moarte. Pământul a început să rodească spini și felurite plante vătămătoare, văzduhul s-a tulburat, iar animalele s-au sălbăticit și au început să-l vateme pe om. Șarpele, care înainte era cel mai blând și mai iubit animal de om, după cădere a devenit cel mai fioros și mai otrăvitor dintre

toate animalele (în locul cuvintelor înșelătoare ale vrăjmașului, a rămas otravă sub limba șarpelui pentru totdeauna).

Mintea omului s-a întunecat (după cădere); pacea și mulțumirea din inima lui a pierit, iar trupul a început să slăbească, căci pomul vieții era închis în grădina Raiului. După căderea lui Adam, mintea omului are aplecare mai mult spre rău decât spre bine. Pentru aceasta, omul biruit de patimi și-a pierdut frumusețea cea dintâi precum și tăria trupească și sufletească. Din prieten iubit al lui Dumnezeu, omul a ajuns rob al păcatului. Cel care era făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, adică icoana cea cinstită a Celui Prea înalt; omul cel împodobit cu cinste și cu frumusețe, care era ca un împărat peste firea pământească, a ajuns ca un vas netrebnic și organ al răutății.

Vasul cel ales în care Dumnezeu a pus comoara mirului Său, prin cădere s-a dogit și nu mai folosea la nimic. Dumnezeu l-a făcut dintru început ca să ajungă la desăvârșire și să aibă aceeași slavă și fericire ca și El Însuși. După cădere, scopul acesta s-a zădărnicit. Nimeni dintre oameni nu putea să repare stricăciunea pricinuită de păcatul lui Adam. Trebuia ca omul să aducă o jertfa prin care să îmblânzească mânia lui Dumnezeu și să împlinească dreptatea Lui. Însă jertfa aceasta trebuia să fie neprihănită, iar dintre oameni nu se afla nimenea fără prihană. Firea lor era otrăvită și toți aveau pecetea blestemului. Cu vremea, oamenii s-au înrăutățit mai mult și s-au depărtat de Dumnezeu. Simțeau în ei vina păcatului, dar nu se puteau îndrepta. Căutau să îmblânzească mânia lui Dumnezeu prin felurite jertfe de animale nevinovate, iar uneori aduceau și jertfe omenești. De la un timp, au uitat de Dumnezeul Cel Adevărat, și cei mai mulți dintre oameni și se închinau la idoli. Numai poporul lui Israel a mai păzit credința, dar nici el n-a fost statornic.

Să nu judecăm pe slujitorii lui Dumnezeu

În istoria bisericească, scrisă de înțeleptul ierarh Meletie, se spune că după ce s-a terminat cel dintâi Sobor a toată lumea de la Niceea, se bucura mult Sfântul Împărat Constantin cel Mare,

pentru biruința Bisericii împotriva celor hulitori. Fiind și împăratul de față la sobor, i-a cinstit pe sfinții părinți cu daruri bogate după vrednicie. Iar cuviosului Pafnutie îi săruta împăratul cu multă evlavie ochii cei scoși și mâinile lui cele ciuntite de tirani. De asemenea, și pe toți ceilalți mărturisitori îi săruta cu cinste, pentru a lua sfințenie de la rănile pe care le-au primit în vremea prigoanei.

Unii dintre părinții Soborului au dat în scris împăratului niște jalbe (adică plângeri) împotriva unor episcopi cu purtări rele. Însă marele împărat Constantin n-a voit nici măcar să citească hârtiile lor și nici nu s-a interesat cine sunt clericii vinovați, ci în fața tuturor a ars hârtiile cu plângeri (adică jalbe) zicând următoarele cuvinte: «Dacă eu însumi aș vedea cu ochii păcătuind pe vreun cleric, atunci l-aș acoperi cu hlamida mea (adică cu mantia împărătească).» Sf. Împărat a căutat prin aceasta să dea pildă tuturor spre a nu vădi păcatele sau neputințele cele ascunse ale clericilor. Cei care scot la arătare (adică vădesc) păcatele sau neputințele preoților, se fac prin aceasta defăimători de Lege, căci toți clericii sunt slujitori Legii lui Dumnezeu. Sunt unii creștini care nu judecă și nici nu vădesc neputințele clericilor, dar în schimb se feresc să ia blagoslovenie de la cei cunoscuți cu neputințe omenești sau pătimașe. Iar dacă se întâmplă de plătesc Liturghii ori se împărtășesc la asemenea clerici și pe urmă află că fumează, ori se îmbată sau alunecă în alte patimi, atunci creștinii aceștia se căiesc pentru că au cerut sfințenie de la cei pătimași. Unii ca aceștia, măcar de nu judecă la arătare cu vorba, însă cu lucrul (adică cu purtarea lor) se fac judecători persoanelor sfințite.

Fraților, dacă preotul sau arhiereul este dreptcredincios, atunci să fim încredințați că darul Sf. Duh lucrează prin el la orice Taină bisericească - oricât de păcătos ar fi el. Numai când este oprit sau caterisit de către Sobor ori de către arhiereul locului, sau când predică pe față (arătat) vreo credință greșită atunci cu adevărat nu mai lucrează darul Sf. Duh prin el. Numai atunci poți să te ferești de un asemenea cleric. În cartea Sf. Părinți care se numește Pateric, se scrie despre ava Marcu Egipteanul, cum a petrecut 30 de ani neieșind din chilia sa. Și avea obicei preotul Schitului de venea să

facă Liturghie în anumite zile.

Însă diavolul, văzând răbdarea bătrânului cea îmbunătățită, a meșteșugit să-l ispitească cu osândirea. Deci a îndemnat vicleanul pe un frate oarecare ce era îndrăcit, să meargă la bătrânul ca pentru blagoslovenie. Și ajungând la pustnic, mai înainte de a rosti alt cuvânt, striga cel îndrăcit către bătrân, zicând: «Preotul tău are miros de păcat, deci să nu-l mai lași să intre la tine»! Iar bătrânul cel insuflat de Dumnezeu a zis către el: «Fiule, toți oamenii își leapădă afară murdăria, iar tu ai adus-o la mine! dar scris este: *«Nu judecați ca să nu fiți judecați.» (Matei, cap. 7, stih 11).* Însă deși preotul este păcătos, Domnul îl va mântui pe el, căci scris este *(în cartea Sf. Ap. Iacov cap. 5, stih 17): «Și vă rugați unul pentru altul ca să vă tămăduiți!»* După ce a rostit aceste cuvinte, făcând rugăciune Sf. Bătrân, a gonit pe demon din om și l-a slobozit sănătos.

Iar Bunul Dumnezeu, văzând nerăutatea bătrânului, i-a descoperit lui un semn minunat. Și iată cum mărturisește singur, prin însăși cuvintele lui zicând: «Când voia preotul să înceapă Sf. Liturghie, am văzut pe îngerul lui Dumnezeu pogorându-se din cer și punând mâna pe capul preotului. În clipa aceea s-a făcut preotul ca un stâlp de foc. Iar eu, mirându-mă pentru acea vedere, am auzit un glas zicând către mine: «Omule, de ce te-ai mirat pentru lucrul acesta? Căci, dacă împăratul cel pământesc nu lasă pe boierii săi ca să stea întinați înaintea lui (ci toți sunt îmbrăcați cu slavă multă), atunci cu cât mai mult nu va curați puterea cea dumnezeiască pe Slujitorii Sfintelor Taine când stau înaintea slavei celei cerești?» Auzind aceste graiuri, viteazul nevoitor Marcu mai mult s-a sârguit a cinsti persoanele sfințite, sporind întru ne voințele sale. Iată ce daruri minunate primesc cei care nu osândesc pe clerici.

«Nu judecați, ca să nu fiți judecați» *(Matei, VII, 1).*

Să nu ne facem judecători Slujitorilor lui Dumnezeu.

Zis-a un bătrân: «De vrei să vorbești pentru greșeala și păcatul vreunui frate, socotește-te dacă îl vei îndrepta pe dânsul sau pe altul

îl vei folosi: atunci să grăiești despre el, iar dacă nu urmărești folosul fratelui, ci vorbești cu fățărnicie numai ca să-l mustri pe el și să-i descoperi greșeala și păcatul înaintea altora, atunci să știi că nu vei scăpa de dumnezeiasca certare. Apoi și tu însuți întru aceeași greșală și păcat vei cădea, sau în altceva mai rău, și vei fi părăsit de ajutorul lui Dumnezeu și de către alții fiind mustrat, te vei rușina.»

†

Zis-a ava Antonie că de la aproapele este viața și moartea. Că de vom dobândi pe tratele, pe Dumnezeu dobândim, iar de vom sminti pe fratele, înaintea lui Hristos greșim.

†

Zis-a ava Pimen lui ava Iosif: «Spune-mi, cum să mă fac călugăr?» Și a răspuns bătrânul: «De voiești să ai odihnă și aici și acolo, pentru tot lucrul să zici: Eu cine sunt? și nu judeca pe nimeni.»

†

În zilele noastre, multe suflete râvnitoare se păgubesc și se primejduiesc pentru că nu știu să-și păzească râvna cu deplină judecată. Căci după cuvântul apostolului, însăși mucenicia nu este primită înaintea lui Dumnezeu, dacă nu se face cu dreaptă socoteală și după lege. Iată, de pildă, sunt mulți dintre noi care arată mare sârguință pentru dreapta credință și păzesc cu frică rânduiala călugărească, dar de sporit nu sporesc duhovnicește.

1. Să dăm acum vina pe lume că este rea și amăgitoare? Dar pe noi Domnul ne-a ales din lume și ne-a întărit picioarele pe calea mântuirii.

2. Să zicem că mănăstirile nu sunt în regulă. Dar creștinii de la început n-aveau nici mănăstiri și nici Biserici pentru închinare și cu toate acestea viața lor duhovnicească era mai sporită decât a monahilor de azi.

3. Să aruncăm vina pe egumeni și pe păstorii cei sufletești, care nu sunt iscusiți și nu poartă grijă de turmă și pentru asta ne primejduim și nu sporim. Dar asta o pot zice numai cei începători

și oamenii simpli și necunoscătorii, iar noi care am îmbătrânit cu rasa și am nimerit Ierusalimul, nu putem arunca vina pe egumeni.

4. Dacă am căuta să ne plângem că suntem străini și necăjiți, atunci ne râd creștinii cei din vechime, care erau totdeauna prigoniți de păgâni și mulți erau duși în robie, unde sufereau cele mai grele necazuri. Dar cu toată prigoana și cu tot amarul robiei, viața creștinilor de la început strălucea ca soarele în mijlocul păgânătății. Orice vină am căuta să punem la amorțirea vieții noastre duhovnicești, nu ne îndreptățim. Toți aproape cunoaștem poruncile, știm cum trebuie să ne păzim Sfânta Credință, toți am îmbătrânit în haina pocăinței, am luat pe umeri jugul cel ușor al Domnului și mergem către Noul Ierusalim. Nu mai sunt, ca altădată, prigoane și nici robie, dar pașii sufletului nostru se poticnesc și nu putem spori.

Fraților, dacă vom socoti mai bine, vom vedea că pricina poticnelilor și a primejduirii suntem noi înșine mai totdeauna. Căci noi, mergând pe calea cea strâmtă (a Crucii), nu luăm seama la pașii noștri, ci căutăm la picioarele altora. Vreau să spun că lăsăm uitate păcatele noastre și căutăm la păcatele străine. Dar nu numai că luăm seama la cele străine, ci încă ne sârguim ca să le vădim și să le judecăm.

«Nu judecați și nu veți fi judecați», zice Domnul, și iarăși: *«Cu ce măsură veți da, cu aceea veți și lua»,* iar noi judecăm cu asprime pe alții și așteptăm de la Dumnezeu mila. De multe ori osândim pe alții, fără să fim singuri dacă sunt vinovați sau nu. Dar ceea ce ne vatămă mai mult este că judecăm și clevetim fără înconjur pe slujitorii Sfântului Altar, de care nu se cade a ne atinge. Păcatele și neputințele clericilor nu se cade să le scoatem la arătare, căci prin asta răcim evlavia celor mulți și dăm mai multă pricină necredincioșilor și răutăților ca să ponegrească dreapta credință. Clericii sunt și ei oameni neputincioși, care și ei au ieșit din aceeași plămădeală a lumii. Ei n-au pogorât din cer și nici n-au crescut împreună cu îngerii. Lumea de azi i-a odrăslit; în lumea aceasta deșartă au crescut și în școala lumii au învățat. Iar după ce au intrat în slujba Altarului, lumea tot nu-i lasă în pace. Viermele lumii este astăzi mai iute și

mai stricător ca altă dată. El pătrunde ca și vântul cel rău în toate părțile. Născocirile noi duc stricăciunea la urechea tuturor atât la sate, cât și la mănăstiri.

Vântul stricăciunii călătorește iute ca fulgerul. Cele care se lucrează sau se vorbesc la marginea pământului (în America) în câteva clipe se fac cunoscute și de copiii cei mici de la corturi. Și după cum merg veștile, așa merge și stricăciunea. Preoții fiind în legătură cu lumea, se vatămă azi mai ușor ca înainte. Știința de azi a declarat cel mai periculos război împotriva vieții duhovnicești și pentru asta împotriva clericilor se îndreaptă cele mai aprinse săgeți. Duhul lumesc de astăzi, după ce otrăvește sufletele slujitorilor, mai are pretenția să-i vadă sfinți de pe icoană. Dar oare cine i-a odrăslit și cine i-a dăscălit? Dacă rădăcna ar fi mai de soi, atunci și vlăstarele ar fi mai bune. Preoții sunt ca și sarea care a ieșit din marea lumii, și pentru că vânturile lumești sunt astăzi rele și mai pătrunzătoare, pentru asta și sarea se topește mai ușor ca altă dată și adesea azi se strică. Dacă lumea este din veacul al 8-lea, preoții nu pot să fie ca cei din veacul întâi. Toate se schimbă după duhul vremii.

†

Pe la anul 380 (adică acum 1578 de ani) păstorea în Cetatea Chesariei Episcopul Faretrie. Era episcop numai cu numele, căci grija lui nu era pentru mântuirea turmei, ci pentru avere și trai răsfățat. Știa cum să se lingușească pe lângă dregătoriile împărătești pentru a câștiga protecție și nume bun peste tot. Era, cum s-ar zice, un om diplomat, care schimbă masca la orice împrejurare și nu i se pricepe vicleșugul. Ținea la curtea episcopiei lui o droaie de clerici destrăbălați ca și el și duceau cu toții o viață fericită. Nimic duhovnicesc nu se vedea la curtea acestui episcop trântor. Era ca o mortăciune neîngropată (căci după cuvântul Sfinților Părinți, cei care nu au deloc viața duhovnicească sunt ca niște morți neîngropați). Dar iată că la hotarele Chesariei se ivește un cleric din cei care gonesc trântorii. Și cine credeți că era acest cleric? Era Sf. Ierarh Ioan Gură de Aur, slava amvonului din toată lumea și din toate veacurile, care

cu flacăra cuvântului său izgonea întreaga tabără a demonilor și putea să ardă mii de trântori de seama lui Faretrie. Însă pentru adevăr și pentru dreptate, el era acum prigonit de capetele încoronate și trimis în surghiun. Escortat de ostași, el era silit să meargă pe jos peste zece hotare, prin locuri sălbatice. Fiind pe-nserate, Sf. Ierarh și cu însoțitorii lui au poposit în Cetatea Chesariei. În puterea nopții, când toți se linișteau, aud niște strigăte sălbatice. Cine putea să fie în vremea nopții, decât barbarii sau tâlharii? Însă nu erau nici barbarii și nici tâlharii; erau slugile lui Faretrie, care urmăreau pe bărbatul cel sfânt. Căutau să-l izgonească și de acolo, ca nu cumva să-i facă vreo întâmplare cu cinste, ca și la Chesaria. N-a avut încotro și a trebuit să plece și de acolo noaptea la drum, spre locul surghiunului, acela de care lumea toată nu era vrednică. S-a dus albina cea cerească pe calea surghiunului, lăsând pe trântorul zavistnic ca să huzurească în fericirea lui.

Iată până unde ajunge răutatea zavistiei! De multe ori, țările ajung pe mâna celor tirani, iar Bisericile ajung pe mâna păstorilor năimiți, căci oamenii vrednici n-au parte de locul cuvenit, din cauza celor zavistnici. Milioane de suflete se pierd fiind lipsite de povățuitorii cei adevărați. Este vrednic de amintit aici că săgeata asta a zavistiei este mai veninoasă atunci când ea vine chiar de la fratele de același neam și din același cin. Nu este rană mai dureroasă ca rana pricinuită de zavistia frățească. Zavistia frățească a adus cel dintâi omor în lume și din cauza ei a fost vândut ca rob prea frumosul Iosif, cel mai iubit fiu al patriarhului Iacob. Din cauza zavistiei dintre frați, s-au omorât între dânșii toți feciorii și urmașii Sf. Constantin cel Mare și a ajuns împărăția în mâinile unui om lepădat de Dumnezeu (adică Iulian Paravatul).

În fața oglinzii duhovnicești

Pentru că am de scris despre un lucru mai greu de înțeles, m-am gândit să vă amintesc o întâmplare, care poate să ne lămurească mai bine cuvântul noastru. În preajma unui târg de vite (sau iarmaroc), se afla un magazin mare de sticlărie. Între alte lucruri scumpe

de sticlă, erau și diferite soiuri de oglinzi mari de perete. Într-o bună zi, când venea lume multă la iarmaroc, erau întinse la arătare în vitrina magaziei cele mai frumoase obiecte de sticlă, între care se afla și o oglindă mare cu ramă. Toți târgoveții care treceau pe alături de magazie își vedeau chipul în oglindă. Unii dintre ei se opreau anume ca să-și potrivească pălăriile în fața oglinzii. Din întâmplare, a trecut pe alături și un negustor de vite, care ducea de funie un țap voinic și niște capre la iarmaroc.

În fața oglinzii, țapul n-a rămas nepăsător. El vede mișcarea în oglindă. Și anume vede un țap voinic ca și el, care vine împotriva lui. Se încoardă, flutură din cap, dar nici potrivnicul din oglindă nu stă degeaba. Negustorul care-l ține de funie nu ia în seamă la oglindă (căci are și niște capre slobode lângă el). Țapul vede că nu-i lucru de glumă cu inamicul lui din oglindă. Și pentru că este deprins cu lupta și ca să nu apuce acela înainte, se repede una și bună asupra lui... În câteva clipe, s-a terminat lupta cu țapul cel obraznic din oglindă. Geamul cel mare (adică vitrina magaziei), împreună cu oglinda și cu alte lucruri scumpe de alături au fost răpuse fără multă izbândă.

Prețul vânzării țapului n-a fost de ajuns pentru despăgubirea stricăciunii care s-a făcut. A trebuit să plătească și ceva pe deasupra ca să termine buclucul. Până una-alta, s-a făcut puțină discuție între oamenii care erau de față la magazie. Unii ziceau că stăpânul țapului este de vină, pentru că nu l-a ținut bine de funie, alții ziceau că vina este a sticlarului, pentru că a deschis magazie prea lângă drum, iar cei mai aprigi puneau vină pe oglindă căci (ziceau ei), dacă nu era ea, care să zădărească țapul, nu s-ar fi întâmplat nimica. Dar mai erau și unii care țineau apărarea oglinzii, zicând: «Pe drum câtă lume nu trece? Însă nimenea nu-și pune mintea cu geamurile. Pentru un țap nărăvaș înseamnă că nu trebuie să mai facă oamenii oglinzi?» În sfârșit, fiecare avea părerea lui. Dar unul mai socotit la minte, care a mai avut de furcă cu țapul cel bătăuș, a tâlcuit la toți că nimeni nu este de vină, decât năravul țapului, «căci de multe ori era să mă străpungă și pe mine (zicea el), măcar că nu sunt de sticlă

ca și oglinda.» Acum, fraților, să ne oprim puțin (până se mai odihnește țapul) și să venim la vorba noastră. Căci eu voiam să vă spun despre altă oglindă, dar am adus vorba mai departe ca să mă înțelegeți mai bine.

Cuvintele din Sf. Evanghelie, apoi învățăturile Sf. Părinți și orice sfătuire duhovnicească, alcătuiesc împreună un fel de oglindă pentru sufletul nostru. Aceasta este oglinda care ne interesează pe noi. În cuvintele cele duhovnicești (care au mărturii din Sf. Scriptură), fiecare dintre noi poate să-și vadă chipul cel dinăuntru ca în oglindă. Unul își poate vedea patimile cele ascunse, altul își cunoaște virtuțile, unul își vede chipul blândeții și al smereniei, altul își vede învârtoșarea inimii și mândria. Unul își cunoaște colțișorii clevetirii și ai zavistiei, altul își vede cornițele mândriei și ale mâniei. Unul își vede florile bunătății, iar altul își cunoaște spinii răutății. În scurt, putem zice că din cuvintele Scripturii putem să ne cunoaștem cine suntem și încotro mergem. Căci Scriptura oglindește toate tainele vieții omenești, de la facerea lumii și până la sfârșitul veacului.

Pentru aceasta, și Fericitul Augustin, adunând într-una din cărțile sale cele mai alese cuvinte din Sf. Scriptură, le dă numele de Oglindă. În multe rânduri, am căutat să adun și eu unele cuvinte mai de folos din Sfintele Scripturi, alcătuind din el un fel de oglinzi duhovnicești În asemenea oglinzi, poate să-și vadă fiecare năravurile și lipsurile duhovnicești, precum și mijloacele de îndreptare. Însă vă mărturisesc că eu sunt cel dintâi care îmi văd sluțenia chipului dinlăuntru. Desigur că în fața acestor oglinzi duhovnicești nu poate să rămână cineva nepăsător. Unii se rușinează și caută să-și mai ascundă ori să-și îndrepte lipsurile (cum își potrivesc unii hainele în fața oglinzii). Dar cei care sunt mai aprigi și mai nărăvași, când ajung în fața oglinzii duhovnicești (din foile mele) se încordează mai rău și flutură din cap (ca și țapul). Însă pe cât mai mult se sălbăticesc și răpștesc, cu atât și oglinda îi arată mai urâți și cuvintele îi mustră mai rău. Iar care încearcă să lovească (adică să se împotrivească), aceștia se înțeapă ca și în bolduri, căci cuvintele Scripturii sunt bolduri pentru cei nărăvași care pornesc cu mânie

(ca și țapul asupra oglinzii).

Acestora li se potrivesc cuvintele Domnului pe care le-a rostit către prigonitorul Pavel, aproape de Damasc: *«Greu îți este ție (Saule) a lovi în bolduri.»* Deci și eu îndrăznesc a zice către cei care se mânie și caută să strice Oglinzile (adică să distrugă foile): Greu vă este să loviți în Cuvintele cele duhovnicești, Căci nu sunt de la mine, ci din Sf. Scripturi. În sfârșit, puteți să-l ocărâți pe cel care scrie; puteți să-i scoateți toate ponoasele, dar să luați seama cum vă arată oglinda și dacă cumva observați că se văd colțișori, cornițe ori semne roșii, să știți că nu este vinovată oglinda, nici negustorul... Ascultați glasul acestor oglinzi, căci este glasul cel mântuitor al Sf. Scripturi, care ne îndeamnă pe toți la pocăință, căci *«zilele sunt rele și iarna este grea»* (cum zice Sf. Apostol Pavel).

Cuvânt al Sfântului Vasilie cel Mare

Ce este Chipul Monahicesc? Și cu ce se aseamănă? Și ce trebuie să păzească Monahul, dacă voiește să se asemene Chipul lui cu Chipul îngeresc?

Ce să zic, și ce să grăiesc; și cu ce să asemăn Chipul și cinul Monahicesc sau, mai bine să zic, îngeresc (că și este cu adevărat îngeresc, după cum toți Sfinții Părinți cu o gură mărturisesc și prin viu glas îl propovăduiesc)? Chipul și cinul Monahicesc sunt orânduială a celor fără de trup. Chipul și cinul Monahicesc este o stare a Heruvimilor celor cu ochi mulți și a Serafimilor celor cu aripi multe, care neîncetat zboară și slavoslovesc pe Dumnezeu, Cel peste toate și Atotputernic, strigând și zicând: «Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot, plin este cerul și pământul de slava Ta.»

Și precum îngerii nu au nici o lipire de lucrurile cele vremelnice, așa și Monahii trebuie să nu aibă nici o lipire cu patimă de nici un lucru vremelnic și stricăcios și trecător, (cele lumești toate sunt trecătoare și vremelnice), ci pururea să se îngrijească de cele cerești, care petrec în veci și niciodată nu pier. Să slavosvească și să laude necontenit și neîncetat pe Dumnezeu, prin psalmi și prin

cântări, ziua și noaptea, ca niște îngeri. Și precum Heruvimii au ochi mulți, așa și Monahii trebuie să aibă ochi împrejurul sufletului, ca să privească la bunătățile cele gătite lor în veacul cel viitor, la frumusețea Raiului, la împărăția Cerului. Și să se pândească în toate părțile și la cursele vicleanului vrăjmaș, cel ce caută ca un leu să înghită și să piardă sufletul. Și precum Serafimii au aripi multe, așa și Monahii trebuie să aibă de jurîmprejurul sufletului, ca să zboare la înălțimea faptelor celor bune, să se apere de gândurile și de cugetele cele urâte și spurcate, care totdeauna năpădesc și năvălesc asupra sufletului Monahilor, prin îndemnarea pizmașului.

Ochii sufletului Monahilor sunt fecioria și curăția, prin care pot să vadă curat-gânditor, cât este cu putință omului, pe Dumnezeu, ca Heruvimii. Iar cei ce nu au la sine feciorie și curăție, aceia nu sunt ca Heruvimii; aceia (că nu mă voi sfii a spune, deși cu greu va cădea cuvântul), sunt ca dracii. Că numai ei urăsc fecioria și curăția și iubesc necurăția. Aripile sufletului Monahilor sunt smerenie, supunerea, ascultarea, necârtirea, dragostea, blândețea, răbdarea, postirea, privegherea, rugăciunea, prihănirea de sine și nerăutatea. Acestea avându-le Monahii, sunt ca niște Serafimi. Cu acestea pot Monahii să zboare la înălțimea cerului, să ajungă la scaunul Împăratului Hristos și să-I stea înainte și să se îndulcească de vederea Lui, cântînd și zicând: Sfânt, Sfânt. Sfânt, Domnul Savaot; plin este cerul și pământul de slava Ta. Iar care nu au acestea, nu sunt ca Serafimii, ci ca o pasăre cu aripile smulse, ce așteaptă din ceas în ceas să vină uliul să o prindă și să o mănânce.

Cu ce voi mai asemăna chipul monahicesc? Monahul asemenea este cu o mireasă. Și după cum aceea, logodită fiind, așteaptă, împodobindu-se, ca mirele să intre, bucurându-se în cămara cea de mire. Așa și Monahul, fiindcă s-a logodit cu mirele său Hristos, trebuie să aștepte, împodobindu-se cu toate faptele cele bune, ca să intre cu Dânsul în cămara cea de Mire, care este Împărăția Cerurilor, bucurându-se și veselindu-se de frumusețea nepovestită, auzind glasuri nespuse. Chipul monahicesc este ca și al doilea botez, căci se zice: «Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat.»

V-ați dezbrăcat de omul cel vechi, adică de păcat, și v-ați îmbrăcat în cel nou, adică în părăsirea păcatului și în căința pentru dânsul în toată cealaltă rămășiță a vieții voastre. Și să nu zică cineva din voi că: eu nu atâta am păcătuit. Fiindcă nimenea nu este fără de păcat, măcar o zi de ar fi viața lui. Ci totdeauna să se smerească, zicând și cugetând că este mai păcătos decât toată zidirea. Monahul este o fire silită: firea cere să mănânce să se sature; el trebuie împotrivă să facă, să mănânce numai cât să-și țină viața sa. Firea cere să bea să se sature: el trebuie să bea atât cât să nu se sature. Că se află și în băutura de apă beție, dacă va bea cineva totdeauna cu îndestulare ca să se sature. Firea cere să doarmă să se sature de somn: el poate să se îndestuleze în douăzeci și patru ceasuri. Că s-au aflat mulți din Cuvioșii Părinții noștri, din care unii nu mâncau și nu beau câte trei zile și câte o săptămână, alții și câte patruzeci de zile, darul Duhului Sfânt hrănindu-i pe dânșii. S-au aflat încă unii de nu s-au culcat pe așternut, ci oriunde, în toată viața lor. Alții dormeau așa puțin cât dormeau prin scaune. Alții când îi supăra somnul, se legau cu frânghii de păr și de pod și cu multe feluri de chipuri se luptau împotriva somnului.

De la Monah să cere ca nicidecum să nu-și piardă vremea spre glume, sau să râdă, sau să grăiască cuvinte deșarte, sau să spună minciuni, sau să vorbească deșertăciuni, sau să se osândească și să clevetească, sau să pârască, sau să se întindă până la pipăire, sau altele ca acestea să facă, prin care se depărtează Darul lui Dumnezeu de la dânsul și scârbește Duhul cel Sfânt. Chiar de aude minciuni și glume și râsuri, să fugă astupându-și urechile sale. Monahul întâlniri și vorbiri fără de treabă și tovarăși să nu aibă nicidecum. Ci de se va întâmpla a se întâlni unul cu altul, cu smerenie plecându-se unul către altul, să treacă. Și de va fi mare nevoie și trebuință, atunci să vorbească, iar alminterea nu. Că din vorbe fără de treabă multe răutăți se nasc, prin care se vatămă sufletul lui. De la Monah mânia, iuțimea, zavistia și pizma cu toul să lipsească, știind ca dintru acestea cade în altele mai cumplite, și niciodată sufletul lui nu va fi curat, ci totdeauna sângerat, mintea întunecată, și scoposul (n. Ed.: scop,

țel, rost) greșit și de la Dumnezeu depărtat.

Monahul trebuie acolo unde și-a tuns părul să petreacă până la sfârșitul vieții sale: ori în Mănăstire, ori la Schituri. Să asculte întru toate pe Starețul și povățuitorul său. Să își omoare voia sa. Să se aibă pe sine decât toți mai mic. Să se socotească ca un osândit, și ca și cum l-ar fi răscumpărat, să nu iubească să aibă haine bune și frumoase, ci tot cele mai proaste să le iubească. Să nu vrea să iasă afară prin lume și printre lumeni, afară dacă nu îl va trimite mai-marele său. Să șadă în chilie ca într-un mormânt și să nu șadă nici un minut de ceas fără de lucru; ci sau să citească, sau să lucreze cu mâinile; și lucrând cu mâinile, să nu umble cu mintea spulberând încoace și încolo la lucruri necuvioase și nefolositoare, ci să aibă într-însa (adică în minte) rugăciunea lui Iisus. pomenirea morții și judecata ce va să fie. Să-și aducă aminte de păcatele sale și să plângă cu fierbinți lacrimi, și de se va întâmpla să fie de familie, să nu se înalțe cu sandul său, știind că unul este neamul nostru de la strămoșul Adam. Celor bătrâni cinste să le dea. Cu cei tineri să nu vorbească în afară de neocolită nevoie. Acestea toate și altele mai multe se cer de la monah. Și când acestea le va păzi, cu adevărat poartă chip îngeresc, după cum am zis mai sus, și este înger în trup. Și se va învrednici în ceata îngerilor, de unde au căzut îngerii aceia ce s-au făcut draci.

O, îngeri pământești! O, petrecere cerească! O, slugi ale lui Hristos! O, oaste a Împăratului celui fără de moarte! O, cum vă veți bucura! O, cum vă veți veseli! O, cum veți dănțui! Pentru aceasta, frații mei, știind ce este chipul monahicesc și cu ce se aseamănă, siliți-vă, întreceți-vă la nevoințele cele duhovnicești. Defăimați toate cele dulci ale lumii acesteia. Treceți cu vederea slava ei și desfătarea. Câștigați-vă suflet viteaz, ca să puteți sta bărbătește împotriva curselor diavolului, că neîncetat are să vă ispitească și să vă supere, căutând cum să vă amăgească, să vă înșele, să vă răpească din ceata îngerească și să vă trasă la ceata sa. Dar nu va putea, dacă voi veți lua aminte și vă veți înarma cu armele cele înfocate ale lui Hristos și veți duce război asupra diavolului. Treziți-vă, rău pătimiți la

puțină vreme, ca în veci să vă mângâiați. Întru nimic socotiți acestea de aici. Că vis și umbră este viața aceasta, iar cealaltă ce va să fie, fără de sfârșit. Oglindiți totdeauna cele Cerești; acolo să fie mintea voastră pururea. Călătorie este viața aceasta; călătoriți, drept aceea, cu plăcere de Dumnezeu. Nu slăbiți pe cale, nu vă împuținați, nu pregetați, nu vă muiați. Strâmtă și necăjită este calea, dar la răsfățat loc duce: acolo unde este nici scârbă, nici mâhniciune, nici întristare; acolo unde este totdeauna bucurie și veselie; acolo unde este sânul lui Avram, acolo unde este lumina cea neapusă și nestinsă, acolo unde este Soarele Cel Mare - Hristos, Dulceața Proorocilor, și a Apostolilor, și a Mucenicilor, și a Cuvioșilor, și a tuturor drepților care din veac bine I-au plăcut Lui. O, de ar da Dumnezeu ca și noi să dobândim dulceața aceea! Și o vom dobândi, dacă vom urma și cu lucrul după chipul nostru cel monahicesc, ce se aseamănă cu cel îngeresc. Să ne învrednicim Împărăției Cerurilor, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos, Cel în Treime slăvit. Căruia I se cuvine slava, cinstea și închinăciunea, în vecii vecilor. Amin.

Text scris de pe o carte (Acatistier) cu litere slavone, tipărită în Episcopia de la Buzău, anul 1852.

Alte învățături despre viața călugărească de la Sfinții Părinți

De luat aminte!

Călugărul este împlinitorul poruncilor lui Hristos. Creștin desăvârșit, următor și dimpreună părtaș Patimilor lui Hristos. Mucenic în toate zilele, singur de bună voie moare întru ostenelile cele duhovnicești. Călugărul este stâlpul răbdării, adâncul smereniei, izvorul lacrimilor, vistieria curăției, defăimătorul a toate cele frumoase și dulci și prea slăvite ale lumii acesteia. Călugărul este sufletul cel cu durere, întru neîncetată aducere-aminte de moarte învățându-se acesta, și când priveghează și când doarme. Călugărul este nevoința cea firească și neîncetată și păzirea simțirilor cea neîmpuținată. Călugărul este orânduiala și așezământul celor fără de trup, care se

lucrează în trupul cel de țărână, cel ce ține numai de ale lui Dumnezeu în toată vremea și în tot locul și în tot lucrul.

Și nu-i este cu putință a sta neîncetat înaintea lui Dumnezeu, dacă nu se va da spre Dumnezeu cu toată inima, în toate nevoile, și să se lepede de toată grija. Și când vei voi să faci început faptei celei bune, mai înainte te gătește bărbătește către ispitele care vor să vină asupră-ți, și abia atunci să începi a lucra faptele cele bune. Și să nădăjduiești spre Dumnezeu, neîndoindu-te nicidecum cu mintea. Căci este obiceiul vrăjmașului într-acest fel: dacă vede pe om că a început a viețui bine, cu călduroasă credință, atunci îl întâmpină cu ispite de multe feluri, ca dintru acestea înfricoșându-se să-i scadă voința cea bună. Iar dacă te vei găti mai înainte către ispitele ce vor veni asupră-ți pentru prelucrarea faptelor bune, atunci să te ferești de oameni. Cela ce se îndoiește de ajutorul lui Dumnezeu, acela și de umbra lui se teme, și fără de ispitire. Fiecărui om știința lui să-i fie învățător și mustrător. În tot lucrul, fiecare cuvânt până nu-l vei socoti, să nu-l grăiești. Tot lucrul ce se face în grabă nu este bun.

Ia aminte cu înțelegere și cu dinadinsul, călugăre! Păzește-te cu mare ferire, de vreme ce umbli prin mijlocul patimilor și a lanțurilor în fiecare ceas, căci din toate părțile patimile te înconjoară, din toate părțile sunt curse întinse, ca nu cumva să fii prins de vrăjmaș undeva în patimi și în curse. Multă nevoință trebuie celui ce este cu trup, a se lupta cu cei fără de trup, căci unul cu mii are a se lupta. Multe lacrimi trebuie, multă răbdare, multă osteneală și ferire. Mulțime de ochi ne trebuie înspre toate părțile de vreme ce se ridică asupra noastră ca un leu răpitor duhul cel rău și meșteșugăreț, și ne-ar birui de nu ar fi Domnul cu noi. Căci are mai mult de șapte mii de ani, de când se deprinde a vâna pe om. El nici nu mănâncă, nici nu doarme, nici se odihnește, ci de-a pururea în tot chipul caută pierzarea noastră.

Vedenia unuia dintre ucenicii Cuviosului Paisie Velicicovschi (de la Mănăstirea Neamț)

După trecerea din această viață a cuviosului Părintelui nostru Paisie de la Mănăstirea Neamțului, viața călugărească a început să

slăbească, din cauza belșugului de avere și mai ales din cauza slobozeniei pe care o aveau mirenii de a petrece cu femeile și copiii. Călugării au început să se îngrijească mai mult de cultivarea viilor și a grădinilor de la metoacele Mănăstirii, se străduiau mai mult să le facă mai îndemânatice pentru locuința boierilor care veneau vara cu familiile la aer. Pentru chiria groasă care curgea de la boieri, călugării adeseori își lăsau toată casa în mâna mirenilor, iar ei se chinuiau într-o cocioabă proastă, mai la o parte, să nu strice liniștea «coconașilor.» Pentru vinurile multe care se făceau la metoace a trebuit se deschidă depozite și cantine în Mănăstire și în afară, pentru a se se putea vinde mai ușor. Acest lucru atrăgea și mai mult lumea dornică de răsfăț. S-a înființat și școală în Mănăstire, pentru creșterea copiilor sărmani din satele vecine (afară de școala călugărească de cântăreți, a fost și școala Primară). Cu asta, mănăstirea și-a pierdut liniștea ei de mai înainte, iar bieții călugări au început să neglijeze îndeletnicirile lor cele duhovnicești, cu orânduiala lăsată de Cuviosul Paisie. Unul dintre ucenicii Cuviosului Paisie, care avea viață îmbunătățită (Sofronie cu numele), a avut într-o noapte o vedenie înfricoșată.

Se făcea că era dimineață și el ieșise în poarta Mănăstirii. Căutând în fața porții, spre locul unde se află astăzi Aghiazmatarul, vede un arap înfricoșat la chip, care era îmbrăcat în haine de ofițer și se răstea strigând, întocmai cum dau comandă la oaste. Chipul lui era groaznic: fața lui neagră ca păcura, ochii lui străluceau ca văpaia focului, gura lui era ca de maimuță, dinții ieșiți în afară. În loc de cingătoare, avea un balaur încolăcit la mijloc, care își atârna capul cu limba scoasă în chip de sabie la șoldul ofițerului. În loc de epoleți, avea pe umeri nu mai capete de viperă. Iar pe capul lui avea o cască de sub care spânzurau numai capete de șerpi veninoși, care se încolăceau la grumaz cu părul încolăcit. Văzând aceasta Starețul a rămas înlemnit de frică. Apoi, venindu-și puțin în fire, a întrebat pe arap ce caută la vremea aceea în Mănăstire. «Nu știi că eu sunt comandant de oaste în Mănăstirea voastră?», a răspuns arapul. «Dar unde avem noi oaste aici când țara se află în bună pace? Atunci îi

răspunse acela stareţului: «Vei şti că eu sunt rânduit cu oastea cea nevăzută, a întunericului, ca sa ne luptăm cu ceata călugărilor. Că voi, atunci când depuneţi jurământul călugăriei, nouă ne declaraţi război nevăzut, şi multe răni ne pricinuiţi cu armele voastre cele duhovniceşti. De multe ori noi ne depărtăm ruşinaţi, fiind arşi ca de para focului de rugăciunile voastre.

Însă acum nu mai avem atâta frică de voi, de când a murit Stareţul Paisie, care ne era înfricoşat nouă. De la el am suferit noi multe şi grele răni. Încă de când a venit el cu 60 de călugări din Sfântul Munte, eu am fost rânduit cu 60.000 de ostaşi, spre a lupta cu soborul lui. Cât a trăit el, noi nu am mai avut odihnă. Câte ispite, câte necazuri şi intrigi n-am uneltit noi împotriva lui şi a călugărilor spre a-i împuţina la suflet şi spre a-i surpa, dar n-am izbutit. Cât a trăit Stareţul, atacurile noastre rămâneau mai totdeauna zadarnice, căci el îi conducea la luptă pe monahi cu multă iscusinţă, întărindu-i cu pilda vieţii lui şi cu sfaturi duhovniceşti în toate zilele. După moartea lui, războiul nostru s-a uşurat. Pentru asta, am scos atunci din front 10.000 de ostaşi, care nu mai aveau treabă, rămânând cu 50.000 în oaste. N-a trecut multă vreme şi rânduielile Stareţului Paisie n-au mai fost păzite cu scumpătate. S-au ivit împerecheri în sobor, iar belşugul din Mănăstire şi grijile lumeşti pentru case şi metoace au început să vâneze tot mai mult pe călugări; pentru asta, şi războiul nostru s-a uşurat simţitor. Deci am mai permutat atunci de pe frontul din Mănăstirea voastră încă alţi 10.000 de luptători, trimiţându-i în altă parte. Aşa am rămas numai cu 40.000. Când li s-a dat deplină slobozenie mirenilor să petreacă vara la voi în Mănăstire, dimpreună cu femeile, atunci bucuria noastră!, căci slăbind frontul călugărilor, am fost şi noi mai uşuraţi.

Pentru asta, am mai scos din front alţi 10.000 de ostaşi. Am rămas deci numai cu 30.000. În cele din urmă, s-a deschis şcoala pentru copiii mirenilor aici în Mănăstire. Mulţi din călugări şi-au ales ucenici isteţi dintre copiii care nu erau de călugărie. Copiii zburdalnici, venind mereu în atingere cu călugării, au domolit aşa de mult atacul călugărilor, încât noi am rămas aproape fără de lucru.

De aceea, am fost silit să mai ușurez frontul nostru. Atunci am mai permutat încă 10.000 de luptători și am rămas până azi numai 20.000 în front. Aceștia stau totdeauna în Mănăstire, dând război zi și noapte călugărilor!» Auzind acestea Starețul, a oftat cu durere, întrebând iar cu mirare: «Dar ce mai aveți nevoie să stați acum în Mănăstire, căci după cum mărturisești singur, azi călugării nu mai au râvna aceea ca înainte ca să vă lupte, ci fac mai mult pe placul vostru, prin îndeletnicirile cele lumești? Ce rost mai aveți voi în Mănăstire? Atunci urâtul acela (silit fiind de puterea lui Dumnezeu) a descoperit taina pentru care mai luptă pe călugării din veacul nostru, zicând către Stareț: «Adevărat că nu se mai află azi nimeni care să ne lupte ca înainte, căci dragostea voastră s-a împuținat, iar grijile lumești și amestecul (tulburările) mirenilor au răcit râvna călugărilor, dar mai avem încă ceva care ne mai dă de lucru în Mănăstire. Sunt tărfăloagele cele de cărți, arde-le-ar focul, care încă nu ne lasă să ne liniștim! Încă prin ele călugării cei noi care au venit cu râvnă fierbinte din lume, ne pricinuiesc încă multe răni grele. Căci cum iau în mână vechiturile acelea de cărți, îndată încep a se sălbătici împotriva noastră. Ei uneltesc fel de fel de arme usturătoare pentru noi, precum sunt postirile, privegherile, osteneli grele și mai ales rugăciunile lor cele umilicioase!

Acestea toate sunt pentru noi săgeți aprinse care ne pârjolesc și nu ne putem apropia de dânșii! Adeseori unul singur, dacă se întărâtă din citire, ne pune pe fugă pe noi toți! Și multă osteneală și tactică ne trebuie ca să-l aducem la prochimen *(n. Ed: să îndreptăm - aici cu sensul figurat)* pe unul ca acesta, care se sălbăticește din citirea cărților!» Atunci bietul Stareț nu s-a răbdat până ce nu l-a întrebat și aceasta: «Dar cu ce luptați voi mai mult pe călugării din veacul acesta?» «Toată osârdia noastră de acum este ca să îndepărtăm pe monahi și pe monahii de la îndeletnicirile cele duhovnicești și mai ales ne sârguim ca să-i dezbărăm de la citirea cărților sfinte! Căci nimic nu ațâță mai mult pe călugări contra noastră ca citirea pe afumatele celea de cărți! De aceea, și noi ne străduim în tot chipul ca să-i depărtăm pe călugări de la năravul cititului, dându-le de

lucru la altele și încurcându-i cu tot felul de griji pe la metoace, cu viile și grădinile, cu pescuitul, cu vânzarea vinului, iar în Mănăstire cu creșterea copiilor și cu găzduitul mirenilor, care petrec vara la aer.

Toți aceia care se încurcă cu acestea, sunt prinși de noi ca și muștele în pânza de păianjen. Ei ne slujesc întru toate nouă. Până nu vom vedea ori părăsite cu desăvârșire, ori arse vechiturile acelea de cărți, noi nu ne putem liniști! Ele sunt totdeauna ca niște bolduri ascuțite împotriva noastră!» Când a terminat și vorbele acestea, a bătut toaca de utrenie și îndată s-a stins ca fumul ofițerul demonilor, iar Starețul s-a trezit cu o mare durere la inimă din pricina celor descoperite.

Adunându-se tot soborul la biserică, el a povestit cu lacrimi această înfricoșată vedenie. A poruncit apoi să se scrie și o carte de mână despre aceasta, spre cunoștința și folosul urmașilor.

Însemnare: *Cred că azi au plecat și ceilalți 20.000 de când a intrat armata roșie la noi. S-or fi dus speriați prin pustii când au văzut că lucrul pe care armata neagră nu l-a putut face timp de 100 de ani, iată că armata roșie, aliata sa, a izbutit să-l facă în câțiva ani!*

Cuviosul Paisie avea o școală întreagă de călugări cărturari, care scriau cărți zi și noapte. Datorită lor, noi avem în românește mai toate cărțile Sfinților Părinți, tâlcuite din grecește. O parte din ele au fost arse de turci în revoluția de la 1821, dar tot au mai rămas. Dar oare pârjolul comunist va mai cruța vreo cărticică sfântă scrisă de mâna Cuviosului Paisie și de ucenicii lui?

Scrisă de Ieroschimonahul Ioan Iacob

Descoperirea Sfântului Antonie despre darul călugăriei

Spunea Sfântul Antonie: M-am rugat lui Dumnezeu cerând să-mi arate cu ce ajutor este înzestrat Monahul prin darul călugăriei. Și mi-a arătat făclie mare de foc și ceată de îngeri cu paloșe care încon-jurau pe călugărul care dorește sa se mântuiască. Și s-a auzit glas de la Duhul Sfânt zicând către îngeri: «în toată viața lui să nu va depărtați de la el (adică de la călugăr). Și când am văzut așa de mare ajutor am oftat, zicându-mi în sine: Vai ție, Antonie, cât ajutor îți trimite spre pază, iar tu te lenevești! Și m-am rugat iarăși și am

zis: Doamne cu de calcă și înșeală diavolul pe călugăr, când este înconjurat de atâta ajutor? Și am auzit iarăși glasul acela, zicându-mi: «Vei ști că diavolul nu are putere să biruiască pe călugăr, căci prin Întruparea Mea am sfărâmat puterea lui, însă fiecare se biruie de a sa trândăvie și nepurtare de grijă (adică nu se sârguiește). Iar eu am zis: Doamne, oare toți monahii au acest ajutor? Și mi-a arătat Domnul mulțime mare de monahi și fiecare din ei aveau același ajutor pe care îl văzusem întâi, adică câte o făclie mare de foc și câte o ceată de Îngeri. Și când am văzut aceasta am zis: Fericit este și bine norocit neamul creștinilor și cu deosebire fericit este neamul călugăresc, având în ajutor pe un asemenea Stăpân bun, Iubitor de oameni și Milostiv.

Deci și noi fraților să ne îngrijim fără de lenevire pentru mântuirea sufletească, spre a ne învrednici împărăției celei cerești, cu ajutorul și cu iubirea de oameni a Domnului nostru, Iisus Hristos, Căruia se cuvine slava dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Împărat Constantin cel Mare vorbește într-o vedenie cu Sfântul Paisie cel Mare despre slava ce o au monahii cei adevărați în ceruri;

Povestirea Cuviosului Ioan despre Cuviosul Paisie cel Mare

M-am dus odinioară la Cuviosul Paisie cel Mare și mai înainte de a bate la ușa chiliei lui l-am auzit vorbind înăuntru cu oarecine și sfiindu-mă a bate, stăteam afară. Însă am făcut puțin zgomot, pe care auzindu-l, cinstitul părinte a ieșit afară și văzându-mă pe mine, tot bucurându-se m-a îmbrățișat și m-a sărutat și eu asemenea pe el. Apoi intrând cu dânsul în chilie și nevăzând pe nimenea altul înlăuntru, nu mă dumiream și socoteam cine să fi fost oare acela care vorbea cu cuviosul puțin mai înainte. Deci căutam într-o parte și alta să văd pe cineva și el m-a întrebat: de ce cauți aici și acolo și nu te dumirești, ca și cum ai vedea un lucru prea slăvit? Iar eu i-am răspuns: cu

adevărat preaslăvit văd și nedumerindu-mă, nu știu ce să zic, căci puțin mai înainte am auzit glasul altui om, care împreună vorbea cu tine și acum nu văd pe altcineva și nu știu ce este aceasta. Deci rog a ta cuvioșie să-mi arate acesta prea slăvită taină. Iară dumnezeiescul părinte mi-a zis: O, Ioane, taină prea slăvită vrea să-ți descopere astăzi Dumnezeu. Aceasta prietene, prea-alesule, pe care l-ai auzit vorbind cu mine era marele Constantin, întâiul împărat al creștinilor. Și s-a pogorât din ceruri, trimis fiind de Dumnezeu, și mi-a zis: «Fericiți sunteți voi, care v-ați învrednicit a avea petrecerea monahicească, căci după adevăr a voastră este dumnezeiasca fericire a Mântuitorului.»

Iar eu am zis: «Și cine ești tu, Domnul meu, care zici acestea și mult ne fericești pe noi, monahii?» Mi-a răspuns acela: «Eu sunt Marele Constantin și m-am pogorât din ceruri, ca să-ți arăt slava care o dobândesc monahii în ceruri și prietenia și îndrăznirea ce o au către Hristos. Și te fericesc pe tine, o, Paisie, pentru că-i îndemni pe dânșii la această sfințită petrecere a pustniciei, dar mă prihănesc și mă ocărăsc pe mine că n-am nimerit (adică nu m-am învrednicit) de o rânduială prea mare ca aceasta a monahilor și nu pot suferi paguba ce am luat.» Atunci l-am întrebat iarăși: «Pentru ce, o, minunatule, te ocărăști pe tine; oare n-ai dobândit tu slava cea pururea fiitoare și dumnezeiasca strălucire? Și mi-a răspuns: «Am dobândit-o, dar nu am aceeași îndrăznire ca a monahilor, nici cinstea întocmai ca ei, căci am văzut sufletele oarecăror monahi, care despărțindu-se de trup, zburau ca niște vulturi și cu multă îndrăzneală se suiau la ceruri. Iar ceata cea potrivnică a dracilor nu îndrăznea să se apropie cu totul desăvârșit de aceste suflete. Apoi am văzut că li se deschideau lor ușile cerului și intrau înăuntru și stăteau de față cu multă îndrăzneală la scaunul lui Dumnezeu.

Deci, pentru această vrednicie minunându-mă eu de voi, monahilor, vă fericesc și mă ocărăsc pe mine, că nu m-am învrednicit a lua o îndrăznire ca aceasta! O, de aș fi lăsat vremelnica împărăție și haina cea împărătească și coroana și să mă fi făcut sărac și să fi purtat sac, împlinind toate câte se cer de către rânduiala monahicească?.»

Descoperirea ce s-a făcut Sfântului Moise Arapul despre nevăzutul război al Sfinţilor

A mers odinioară cuviosul Moise Etiopianul la ava Isidor și i-a zis lui: «Părinte, nu pot să șed în chilia mea, fiind luptat de patimile trupești.» Iară fericitul Isidor, luându-l pe el, l-a suit în vârful chiliei sale și i-a zis lui: «Caută spre Apus!», și căutând Moise a văzut o mulțime de oameni înfricoșați gâlcevind și gătindu-se spre război. Apoi iarăși a grăit ava Isidor: «Caută spre Răsărit și privește.» Și căutând a văzut o mulțime de Sfinți îngeri purtători de lumină, așișderea și ei gătindu-se de război. Și a zis Sfântul Isidor către Moise: «Cei dinspre Apus ridică război împotriva sfinților lui Dumnezeu, iar cei dinspre Răsărit se trimit de la Domnul spre ajutorul nevoitorilor celor buni. Însă vezi că mai mulți sunt cei ce ne ajută nouă decât acei ce se scoală asupra noastră.» Iară Moise, cu o vedenie ca aceasta și cu cuvintele starețului întărindu-se, s-a întors la chilia sa și se îndeletnicea întru ostenelile lui cele obișnuite.

Altă descoperire a Sfântului Paisie cel Mare

Rugându-se odinioară Cuviosul Paisie pentru un tânăr ce era luptat de duhul curviei, iată că i se arăta de năprazнă îngerul Domnului, având diavolul legat cu lanțuri și i-a zis: «Ia-l pe acesta și-l ceartă cum vrei.» Iar diavolul a zis către dumnezeiescul Paisie: «Vai mie»! Până când mă muncești cu rugăciunea ta și-i păzești prin ea pe toți cei ce locuiesc în pustia aceasta?.» Și a zis Cuviosul Paisie către diavol: «Spune-mi mie, pentru ce-l ispitești pe tânăr luptându-l pe dânsul cumplit? Și pentru care pricină lupți dintru început pe cei ce se nevoiesc cu atâta nebunie și sălbă-ticie?.» Iară diavolul i-a răspuns: «Eu nu mă apropii de noii începători, când încep nevoințele faptei bune, că darul lui Dumnezeu nu-mi dă loc să mă apropii de dânșii, fiindcă se nevoiesc atunci cu mare fierbințeală. Iară după ce se duce de la dânșii dumnezeiescul dar, atunci mă apropii eu de dânșii și-i stăpânesc ca pe un vânat gata, și-i am pe ei ca pe o jucărie.»

Și acestea le zicea diavolul nevrând și îndată a fugit. Iară monahul cel tânăr s-a slobozit de supărarea dracului.

†

Un frate s-a dus la Marele Paisie, ca să-l vadă și aflându-l pe dânsul dormind și având ca păzitor pe un înger prea frumos, s-a minunat acel frate și a zis: «Întru adevăr Dumnezeu păzește pe cei ce nădăjduiesc spre Dânsul. Și s-a dus de acolo, slăvind pe Dumnezeu, Cel ce slăvește pe cei ce-L iubesc pe Dânsul.»

Despre un balaur trimis de Dumnezeu spre pedeapsă păcatului trupesc, care a vorbit omeneşte

Un frate oarecare tânăr, fiind trimis din mănăstire la ascultare, intră într-o cârciumă și se îmbată de vin și cade în păcatul necurăției trupești. Într-una din zile, se întoarce la mănăstire după ce săvârșise păcatul cel obișnuit. Și mergând prin pustie a intrat într-o pădurice și iată că s-a repezit de năpraznă un balaur mare, vrând să-l înghită pe el. Și s-a apucat monahul să fugă și se zbătea încoace și-ncolo ca să se izbăvească de balaur, însă acela îl gonea pe el cu grabnică alergare. Și strâmtorându-se fratele de pretutindenea și neavând unde să se mai ascundă, a fost ajuns de balaur. Deci fiind acum gata să-l înghită, și-a adus aminte fratele de fericitul împărat Elesvoi, care s-a pustnicit pe acele locuri și întorcându-se fratele către balaur i-a zis: «Te jur cu rugăciunile preasfinţitului și dreptului Elesvoi, depărteazăte de la mine.» Iar balaurul, ca și cum s-ar fi rușinat de numele Sfântului Elesvoi, a stat, și prin porunca lui Dumnezeu, luând glas omenesc a zis către monah: «Cum te voi cruța pe tine? Căci îngerul lui Dumnezeu venind mi-a poruncit mie ca să te mănânc pentru necurățiile și spurcăciunile tale. Pentru că te-ai făgăduit a sluji Domnului întru curăție, iar acum petreci spurcând trupul tău și mâniind pe Sfântul Duh.»

Iară monahul, auzind pe balaur vorbind omenește și vădindu-i faptele lui, a rămas fără de răspuns și tremurând, ruga cu jurământ pe balaur ca să-l cruțe pe el. Iar balaurul i-a zis: «De ce mă juri pe

mine așa, ci tu singur mai întâi jură-mi-te că de acum nu vei mai săvârși spurcata poftă trupească și te voi lăsa pe tine.» Iară fratele s-a jurat, zicând: «Mă jur pe Dumnezeu Cel ce locuiește în cer și pe rugăciunile cinstitului împărat Elesvoi, că de acum nu voi mai mânia pe Domnul meu, pe care acum rău L-am mâniat, prin necurăția trupească.» Acestea zicând monahul, îndată s-a pogorât din cer și a mistuit pe balaur înaintea monahului. Iar monahul (adică fratele monah), fiind cuprins de frică și de cutremur, s-a dus în mănăstirea sa și n-a mai adaos după aceea a mai greși înaintea Domnului cu păcatul curviei și s-a săvârșit cu bună pocăință.

Despre un alt balaur, trimis de Dumnezeu pentru păcatele creştinilor

În vremea când se pustnicea în Muntele Taborului, un cuvios român cu numele Irinarh dimpreună cu ucenicul său, Nectarie, a venit din porunca lui Dumnezeu un balaur mare din lunca Iordanului și sta într-o peșteră de lângă chilia pustnicilor români. Avea o lungime de 20 de coți și mai bine, iar grosimea lui era ca o cofă din cele mari și capul ca de om mare. Era tot negru și numai pe piept era alb ca de trei palme. Mânca porci sălbatici, precum și iezi și miei din turmele ce treceau pe lângă peștera aceea, pentru păcatele stăpânilor. Cuviosul Irinarh Românul, mergând într-o zi ca să culeagă verdețuri pe coasta muntelui, a văzut că mișcă ceva în peștera unde era balaurul. Deci ducându-se la chilie a luat o lumânare și chibrituri și intrând în peșteră, a aprins lumânarea și a văzut pe balaur grămadă, încolăcit în mijlocul peșterii, iar capul îl avea ridicat ca de cinci coți deasupra intrării peșterii. Deci când a văzut pe cuviosul Irinarh că se apropie, a început a sufla și fluiera. Iar cuviosul i-a zis: «Taci, taci nu te mânia că eu n-am venit sa-ți fac nici un rău, dar nici tu să nu-mi faci mie rău.» Și s-a întors cuviosul în fugă spre chilie, iar balaurul nu s-a mișcat de la locul lui. Dar duhoarea aceea ce a suflat-o balaurul a înecat răsuflarea cuviosului și l-a durut pieptul 3 zile.

Din viaţa Cuviosului Părinte Nifon, cel din Ţarigrad

Cuviosul Nifon mai înainte de a se face călugăr își petrecea viața sa în dezmierdări trupești, întovărășindu-se cu tineri desfrânați de o vârstă cu el. Și fiind el cu totul vas al păcatului, mai pe urmă prin pocăință adevărată s-a făcut vas ales al Sfântului Duh (precum se arată pe larg în viața lui pe luna Decembrie în 23 de zile). Avea Nifon pe când era în lume un prieten cu numele Nicodim, care văzându-l într-o zi, a început a-l privi cu mirare și a se spăimânta, însă tăcea. Deci a zis Nifon: «Ce cauți așa la mine ca și cum nu m-ai cunoaște.» Răspuns-a Nicodim: «Crede-mă, frate, că niciodată nu te-am văzut pe tine într-acest chip, precum te văd acum, că fața ta este înfricoșată ca de arap.» Aceasta auzind tânărul Nifon s-a înfricoșat și rușinându-se și-a acoperit fața cu mâinile și a plecat mâhnit. Și mergând pe cale zicea întru sine-și: «Vai mie, păcătosului, dacă în lumea aceasta sunt negru cu sufletul și cu trupul, dar la judecata lui Dumnezeu cum voi fi? Cum mă voi arăta feței lui Dumnezeu? Amar mie, pătimașului! Unde ești acum, suflete, vai mie, ce voi face? Oare mă voi putea pocăi?»

Unele ca acestea și altele zicând în sine Nifon, cu multă zdrobire de inimă a mers acasă. Și îi aducea vrăjmașul gânduri potrivnice și înfricoșate așa încât din multa frică a căzut în slăbiciune mare și boală. Că nu suferea vrăjmașul ca să-l vadă pocăindu-se și îndreptându-și viața. A doua zi a mers în Biserică și căutând spre icoana Maicii Domnului, s-a rugat cu multă umilință, mărturisindu-și fărădelegile sale și cerând ajutorul Prea Curatei. Deci rugându-se el îndelung și vărsând multe lacrimi fierbinți, a văzut cum zâmbea chipul Maicii Domnului de pe Sfânta Icoană și căuta spre dânsul cu privire veselă foarte și blândă. Această minune văzând Nifon, s-a mirat și a început a se bucura cu inima și a zis în sine-și: «Vezi, ticăloase suflete, cât ne iubește pe noi Dumnezeu, iară noi singuri fugim de la Dânsul! Iată, ne-a dat nouă spre apărare pe Preacurata Maica Sa, iară noi încă și pe această Ajutătoare o trecem cu vederea. Deci așa mângâindu-se tânărul Nifon, a sărutat cu căldură Sfânta Icoană și, plecând

de la Biserică, a început a-și îndrepta viața, ferindu-se de desfrâu.

Într-una din zile, mergând el iarăși la Biserică ca să se roage, a văzut în cale pe oarecine făcând fărădelegi (adică păcate) și l-a osândit pe el în mintea sa. Și intrând el în Biserică și-a ridicat ochii săi ca de obicei către Icoană și a văzut pe Maica Domnului cu fața înfricoșată și posomorâtă întorcându-și chipul de către dânsul. Iară Nifon s-a spăimântat și căutând în jos a zis întru sine-și: «Vai mie, păcătosului, numai o bucurie aveam: Chipul Tău Preasfântă Stăpână, iară acum și acesta își întoarce fața sa și nu știu pentru care vină.» Și atunci și-a adus aminte că a osândit pe cale pe cel ce păcătuia și a înțeles că pentru aceea își întorcea Maica Domnului fața de către dânsul. Deci a zis cu plângere, suspinând din adâncul inimii: «Dumnezeule, iartă-mă pe mine, păcătosul, că iată, am răpit slava și dregătoria Ta și am osândit pe aproapele meu, înainte de a-l judeca Tu. Însă miluiește-mă, Stăpâne, că spre Tine nădăjduiește sufletul meu și de acuma nu voi mai osândi pe fratele meu niciodată.» Acestea și mai multe zicând cu lacrimi a căutat iarăși spre icoană și a văzut-o zâmbind ca și mai înainte și de atuncea cu mare aminte se păzea să nu osândească. Și aceasta o făcea totdeauna: dacă i se întâmpla a greși oarecând întru ceva, atunci își întorcea Preacurata Maica lui Dumnezeu fața sa, și cu aceasta se certa Nifon și se îndrepta.

Odată scoțând el apă cu ciutura din fântână, l-a împiedicat pe el diavolul și a alunecat înăuntru cu amândouă picioarele căzând în apă. Și mergând spre fund s-a apucat cu mâinile de ciutură și a strigat: «Stăpână, ajută-mi mie»! Și îndată s-a aflat stând în fântână pe un lemn întreg nevătămat. Și de atunci a cunoscut cum că Născătoarea de Dumnezeu îl păzește pe el, și se sârguia ca să aibă de-a pururi Numele Ei pe buzele sale.

Așa fericitul Nifon, cu ajutorul lui Dumnezeu îndreptându-și viața sa, s-a lepădat de lume și s-a făcut monah. Și se sârguia întru mari nevoințe, omorându-și trupul său și supunându-l pe el Duhului, în lacrimi și aspră pocăință petrecându-și zilele sale. Și își punea pază gurii sale, foarte păzindu-se de cuvinte deșarte și mai cu seamă de cuvinte spurcate, de dosădiri si de clevetiri.

Despre năravul blestemului

«Și a iubit blestemul, și-i va veni lui, și nu a voit blagoslovenia și se va depărta de la dânsul *(Psalmul 108)*

Ce se înțelege prin cuvântul «Blestem»?

Am scris mai înainte cât de urât este înaintea lui Dumnezeu obiceiul de a blestema, mai ales când se face pentru niște lucruri de nimic și fără nici o căință. Pentru că sunt unii care socotesc blestemul obișnuit ca o hulă împotriva Duhului Sfânt, eu voi căuta (după putere) să lămuresc ce înseamnă blestemul. Deși mulți dintre dascăli spun că blestemul se înrudește cu hula, însă aceasta nu înseamnă că orice blestem este hulire împotriva Sfântului Duh. Adevărat este că atât blestemul, cât și hulele odrăslesc din rădăcina mâniei, deci din aceeași rădăcină. Pentru aceasta, blestemul și hula stau pe același cântar și amândouă poartă venin de moarte, după cum și maica lor (adică patima mâniei), are locul de cinste între cele șapte păcate de moarte. Cine se obișnuiește să blesteme, ușor alunecă și la hulă. Blestemul este un cuvânt potrivnic blagosloveniei. Și după cum blagoslovenia arată o dorință spre bine și spre mântuire, tot așa blestemul arată o dorință spre paguba cuiva și spre pierzare. Am putea zice că și blestemul este o rugăciune, însă nu spre folosul omului, ci spre paguba lui.

De aceea, legea creștină oprește întrebuințarea blestemului. El poate să fie folosit numai de păstorii duhovnicești, ca o legătură pentru duhurile cele necurate sau ca o pedeapsă pentru cei nepocăiți, care fac sminteala norodului. Cei care blestemă la orice supărare, dau dovadă că nu au mintea sănătoasă, ori n-au credință curată. Blestemele cele nesocotite sunt ca niște picături de otravă, care izvorăsc din inima celui mânios și mai ales din inima necredinciosului. De obicei, blestemele sunt roadele mâniei și semne de procopseală a celor pătimași. Ca să ne încredințăm cât de mult urăște Domnul blestemul, voi aminti un paragraf din Sfânta Evanghelie. Înainte de Sfintele Patimi, când Domnul mergea cu Sfinții Apostoli spre Ierusalim, a trimis pe câțiva dintre ucenici mai înainte într-un sat de-al

Samarinenilor, să vestească despre venirea Lui. Însă necredincioșii Samarineni n-au voit să-L primească pe Domnul. Pentru aceasta, apostolii Iacob și Ioan s-au tulburat și au zis către Domnul: *«Vrei, Doamne, ca să zicem să se pogoare foc din cer, precum a făcut și Ilie?»* Domnul însă i-a mustrat pentru socoteala lor, zicând: *«Nu știți ai cărui duh sunteți voi, căci (doară) n-a venit Fiul Omului ca să piardă, ci să mântuiască sufletele oamenilor»,* și au trecut în alt sat *(Luca, cap. 9).*

După cum se vede, sfinții Apostoli Iacob și Ioan s-au mâniat împotriva Samarinenilor, care nu voiau să primească pe Domnul și pentru asta voiau să-i pedepsească. Deci au cerut voie de la Domnul ca să rostească un fel de blestem (adică să-i ardă focul pe necredincioși). Domnul însă i-a mustrat, căci nu voia să cheme pe nimeni la credință cu sila și nici nu voia să facă răzbunare asupra cuiva. Căci El a venit pentru iertarea oamenilor, iar nu pentru pedeapsă. Cum ar fi putut îngădui Domnul blestemul, când El învăța pe toți, zicând: *«Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blesteama, faceți bine celor ce vă urăsc și vă rugați pentru cei ce vă nedreptățesc și vă prigonesc ca să fiți fiii Tatălui vostru, Care este în ceruri.» (Matei V, 44-45).*

Vedeți cum i-a oprit Domnul pe Sf. Apostoli de a rosti vreun cuvânt greu, deși ei cereau aceasta din râvna cea mare pentru credință și din dragostea lor către Dascălul și Stăpânul lor. Acum, gândiți-vă cât de vinovați sunt cei care uneltesc blestemul pentru toată nimica. Mulți au cuvintele: «arde-l-ar focul» sau «mânca-l-ar moartea», ca și cum ar zice: «bună ziua.» Obișnuința îi face să nu se mai sfiască de greutatea blestemului. Dar vă rog pe cei care aveți năravul de a blestema, să deschideți Psaltirea la Psalmul 108 stih 16-l8 și 27. Iată cum îl împodobește Sf. Prooroc David pe cel care blestemă, căci zice: «Și au iubit blestemul și-i va veni lui, și nu a voit blagoslovenia și se va depărta de la dânsul»! Și s-a îmbrăcat cu blestemul ca și cu o haină și a intrat ca apa în mațele lui și ca untul de lemn în oasele lui.» Iar mai departe zice: «Blestema-vor ei și tu vei binecuvânta»! Pentru aceasta și Sf. Apostol Pavel ne poruncește la toți creștinii, zicând: «Binecuvântați și nu blestemați!», căci: «Cei ce binecuvântează vor moșteni pământul, iar cei ce blesteamă, vor pieri»! *(Ps. 36, stih 22).*

Sunt unii care rostesc cuvinte de blestem și de afurisenie, în chip de glumă, pentru a face haz. Desigur că aceste blesteme nu se lipesc de nimeni, însă cei care fac aceasta, nu rămân fără de păcat (mai cu seamă dacă sunt clerici). Mi-a povestit un ieromonah, că în vremea când era egumen la Sf. Spiridon (în Ierusalim), mereu venea la dânsul o arăboaică și se ruga ca să-i citească o molifță pentru pruncul ei, care avea duh necurat. Egumenul nu voia nici cu un chip, căci femeia era turcoaică. Dar ea avea evlavie la Sf. Spiridon și la rugăciunea egumenului. Într-o zi, când egumenul nostru era foc de supărat, a venit iarăși femeia cu pruncul bolnav, rugându-l ca de obicei. Atunci evlaviosul părinte, a rostit o înjurătură grecească, lungă și răspicată. Biata femeie a luat înjurătura lui drept molifță și s-a bucurat, rugându-l ca să facă și semnul crucii asupra bolnavului. Egumenul s-a mâniat și mai tare și făcând mai mult în batjocură semnul crucii, a rostit totodată și un puișor de blestem asupra copilului, zicându-i grecește: «Să piei de aici, arătare, să nu te mai văd»! Sărmana femeie, neștiind ce zice el, i-a mulțumit cu lacrimi în ochi

și s-a dus acasă, cu deplină nădejde că se face bine copilul, prin rugăciunea egumenului. Și în adevăr, din ziua aceea pruncul s-a făcut sănătos, iar femeia venea adeseori la Biserică cu daruri și povestea la toți minunea care s-a făcut prin blagoslovenia cuviosului egumen. S-a speriat și el singur de puterea credinței, dar neavând curajul să mărturisească ce fel de rugăciune a făcut, s-a lipit de el duhul cel rău, care necăjea pe copil și până în ziua de azi îl tulbură (după cum singur mărturisește).

Din pilda aceasta putem înțelege că blestemul cel nesocotit (adică nedrept) sau rostit în batjocură se întoarce în capul celui care îl rostește, iar persoana blestemată, dacă este nevinovată nu se alege cu blestem, ci dimpotrivă primește după credință și blagoslovenie. Un lucru însă trebuie știut: că de la cel care are năravul blestemului se depărtează blagoslovenia (cum zice Sf. Prooroc David) și niciodată nu procopsește, căci blestemul nu este altceva decât izgonirea darului. Drept dovadă că blestemul cel rostit pe nedrept nu se lipește de nimeni, ci se întoarce de unde a ieșit, iată, va amintesc despre o întâmplare minunată, care a avut loc în țara noastră, pe vremea când era domnitor Cuza Vodă, iar la Episcopia de Râmnic păstorea Sfântul Episcop Calinic (care se prăznuiește în ziua de 11 Aprilie).

Într-o duminică, Sf. Ierarh Calinic mergea cu trăsura de la Râmnicu Vâlcea spre mănăstirea Frăsinei. Era pe la sfârșitul lui Aprilie, când se terminase cu aratul și semănăturile începeau să înverzească. Însă mare i-a fost mirarea Sfântului Episcop, când a văzut pe un om arând în ziua de Duminică. Din râvna lui cea mare pentru lege, Episcopul s-a tulburat cu duhul și a zis în gândul lui: «Blestemat sa fie cel care necinstește ziua Domnului»! (cum zice la Sf. Scriptură). În clipa când a cugetat Sfântul acestea, un diacon (care era cu el în trăsură) a văzut cum a ieșit o limbă de foc din gura Preasfințitului. Și privind cu mirare, a observat că limba cea de foc a zburat asupra omului care lucra pe ogor, l-a înconjurat de trei ori și pe urmă s-a întors iarăși în gura Sf. Calinic. Diaconul n-a îndrăznit ca să spună chiar atunci cele văzute, ci mai târziu când au ajuns la mănăstire. Auzind Sfântul despre vedenia diaconului, a înțeles îndată că

aceasta s-a făcut pentru cugetarea lui. Cuvintele care le-a rostit în mintea lui, au fost ca o legătură pentru creștinul care lucra sărbătoarea. Dar pentru că limba de foc nu s-a oprit la țăran, ci s-a întors înapoi, pentru aceasta Sfântul a socotit că omul este nevinovat. Deci a trimis imediat după o slugă ca să cheme la mănăstire pe țăran, căci nu era departe ogorul lui. Țăranul a venit cu multă frică și căzând la picioarele Episcopului, se ruga ca să-l ierte. Atunci Sf. Episcop l-a întrebat ce nevoie mare l-a silit ca să lucreze Duminica. Bietul creștin a mărturisit cu lacrimi că n-a făcut aceasta din defăimare sau din necredință, ci din multa lui strâmtorare și sărăcie. Căci zicea el: «Cât a fost vreme de arat, nimenea nu s-a îndurat ca să-mi dea plugul cu boii ca să-mi ar și ogorul meu. Abia astăzi, când toți sătenii au terminat treaba și dobitoacele sunt slobode, am putut găsi și eu un plug cu o pereche de boi (fără plată) la un vecin și pentru asta am ieșit la treabă, căci trecea vremea aratului și am casă grea, neavând cu ce plăti lucrul.» Acestea le zicea bietul țăran cu lacrimi de umilință și se vedea că avea frica lui Dumnezeu în inimă și multă căință. Din povestirea lui, a cunoscut Sfântul Calinic că Dumnezeu, pentru multa lui sărăcie, nu i-a socotit păcatul și pentru aceasta nici blestemul nu s-a lipi de el, ci s-a întors înapoi, ca o pasăre care nu află adăpost. Deci i-a citit omului o molifță de dezlegare și dându-i un ajutor, l-a slobozit cu pace. Însă din ziua aceea se păzea Sfântul Ierarh Calinic de a nu rosti sau de a cugeta vreun cuvânt de legătură.

Și sfătuia pe toți clericii săi, ca să fie și ei cu pază despre aceasta. Iar dacă vreunul ar fi rostit cuvinte grele (de legătură) asupra cuiva, atunci el singur, adică preotul, să aibă grijă să-l dezlege cât este în viață. Căci zicea Sfântul, la ziua judecății, din mâna lui se va cere sufletul celui care a fost legat (dacă legătura a fost pe nedrept). Din întâmplarea aceasta, se vedea cât de mare putere au cuvintele persoanelor sfințite, când sunt rostite din râvnă pentru Dumnezeu și pentru Sfânta Credință. Dacă Preasfințitul Calinic a gândit numai la greutatea osândei pentru cei care defăima ziua Domnului și îndată s-a văzut pară de foc ieșind din gura lui, să ne gândim deci, cu cât mai greu cad cuvintele celor sfințiți, când sunt chiar rostite

asupra celor vinovați. Aceasta este și mai greu când se întâmplă chiar în vremea slujbei.

Pentru aceasta se găsesc prin cimitire trupuri înnegrite și neputrezite, iar la alții numai o parte a trupului neputrezită. De aceea s-a făcut în multe locuri obiceiul ca să se dezgroape trupurile răposaților (la trei ani sau șapte ani), pentru a se cunoaște dacă au vreun semn de legătură, pentru a li se face molifta cea de dezlegare. (Aceasta se face de multe ori și fără dezgropare, iar la mănăstiri se face și mutarea osemintelor). În istoria aceasta cu Sf. Calinic este vorba de un blestem care n-a fost rostit, ci numai cugetat, iar persoana asupra căreia se îndrepta blestemul n-a fost vinovată. Pentru asta nu s-a lipit acest blestem. Semnul care s-a arătat, a fost mai mult pentru Sf. Ierarh Calinic, pentru a nu face vreo hotărâre asupra cuiva, fără cercetare.

Acum voi aminti o alta întâmplare, în care blestemul a fost rostit de un duhovnic în auzul multora, asupra unei persoane, care s-a făcut cu adevărat vinovată de acest blestem și pentru aceasta blestemul s-a lipit. Cred că mulți vă aduceți aminte de fratele Dumitru, care a stat înainte la mănăstirea Sf. Gherasim, iar mai pe urmă a fost ca îngrijitor la casele patriarhiei de la Dar Abutor (unde se zice că este mormântul Sf. Patriarh Modest). Acest frate a fost înșelat de vrăjmașul și umbla cam fără rost. Iar vorbele lui erau adeseori amestecate cu hule pentru cele sfinte. Făcea glume din cuvintele Sfintei Evanghelii și lua în batjocură Tainele Sf. Credințe. Din cauza aceasta, de multe ori duhovnicul mănăstirii îl mustra cu asprime, iar uneori îl blestema, zicându-i: «Să-ți astupe Dumnezeu gura cea hulitoare, bârfitorule»! Însă el nu se sfia de nimenea și nu mai înceta cu bârfelile. La sfârșitul vieții lui, a slobozit Dumnezeu ca să i se astupe gura lui într-un chip groaznic. Și anume, a fost înăbușit de niște prieteni, din care i s-a tras și moartea. Îmi spunea un preot care cunoștea bine viața lui, că a fost de față când polițiștii i-au scos un cearceaf întreg din gâtlejul lui. Iată cum s-a împlinit blestemul duhovnicului, pentru hulele pe care le rostea. Înșiși prietenii lui, cu care s-a certat, i-au băgat cârpe în gât și l-au înăbușit. Uneori se

blestemă omul pe sine, fără să-și dea seama. Și aceasta se întâmplă când are cineva dușmănie cu frații cei de o credință cu el și nu vrea să se împace. Asemenea persoană, când rostește rugăciunea «Tatăl nostru» se blestema pe sine, fără să priceapă și anume când zice: «Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri», aceasta este ca și cum ar zice: «Doamne să nu mă ierți după cum nici eu nu iert pe fratele meu!»

Dacă i se pare cuiva cuvântul acesta prea aspru sau de necrezut, atunci îl rog să caute în «Mărgăritarele» Sfântului Ioan Gură de Aur și anume la Cuvântul 19: «Despre Pocăință» și acolo va afla mai pe larg și mai înfricoșat. Să ne gândim, fraților, că Rugăciunea «Tatăl Nostru» nu este o rugăciune alcătuită de oameni, ci Însuși Domnul a lăsat-o Sfinților Săi Apostoli, iar ei au scris-o în Sfânta Evanghelie; pentru aceasta, se numește Rugăciune Domnească. Deci când avem urâciune în inimă asupra unui frate și zicem «Tatăl nostru», atunci ne legăm noi înșine și cerem ca să ni se închidă ușa iertării, precum și noi o închidem fraților noștri. Dar ca să nu vă pară de mirare vorbele acestea, vă rog să deschideți Sf. Evanghelie de la Matei, cap. 6, stih 9. Acolo găsiți Rugăciunea «Tatăl Nostru», iar mai jos veți afla scris aceste cuvinte: «Căci de veți ierta oamenilor greșelile lor, și Tatăl vostru cel ceresc va ierta greșelile voastre, iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru cel ceresc nu vă va ierta greșelile voastre.» (14-16). Din cauza aceasta, părinții din vechime opreau de a rosti rugăciunea «Tatăl nostru» pe cei care țineau dușmănie și nu voiau să se împace cu frații lor. Aceasta o fac și unii duhovnici din zilele noastre.

De asemenea, se blestemă singuri fără să știe și cei care fac nedreptate, precum și cei care iubesc răzbunarea și nu iasă nici un dram nerăsplătit, față de cei care îi nedreptățesc ori îi necăjesc. Aceștia, când citesc Psaltirea se leagă singuri, prin cuvintele proorocești care glăsuiesc:

«Doamne, Dumnezeul meu, de am făcut aceasta, de este nedreptate întru mâinile mele, de am răsplătit rele celor ce-mi răsplătesc mie (adică celor ce mă asupresc), să gonească dar

vrăjmașul sufletul meu și să-l prindă. Și să calce în pământ viața mea și slava mea în țărână s-o așeze» (Ps. 6, stih 3-6).

Despre Sfânta Cruce

Domnul nostru Iisus Hristos ne-a dăruit nouă celor credincioși Semnul Sfintei Cruci, ca să ne fie ca armă nebiruită împotrivă a tot răul, dar mai ales împotriva nevăzuților vrăjmași. Nimeni dintre creștini nu se îndoiește despre asta. Însă mai minunat este că Semnul Sfintei Cruci lucrează și celor necredincioși, când vrea Dumnezeu ca să iconomiseasca mântuirea lor. Pentru asta voi aduce oarecari pilde din istorie și din Viețile Sfinților.

Împăratul Iulian Paravatul (adică lepădatul de lege, apostatul) era nepotul Sfântului Constantin cel Mare. El a fost crescut de mic în legea creștinească și a învățat mai întâi carte prin mănăstirile Capadochiei, unde a îmbrăcat și haina călugărească. Mai târziu a fost dăscălit de filosofii păgâni, care dușmăneau de moarte creștinismul. Fermecat de filosofia păgânească, tânărul prinț a început să urască credința creștină și a făgăduit păgânilor că dacă ajunge împărat, ridică iarăși închinarea la idoli (care era oprită de Sf. Constantin). Împins de ambiția măririi, s-a împrietenit cu cei mai aprigi dușmani ai creștinismu lui și mai ales cu vrăjitorii, care l-au ajutat. Dar dintre toți s-a arătat mai iscusit la înșelăciune un vrăjitor evreu. Acesta i-a făgăduit că îl va ajuta la scopul lui, dar i-a pus condiția să se lepede de Hristos. Jidovul (ca un vrednic urmaș a lui Iuda) l-a îndemnat pe tânărul Iulian ca să facă lepădarea în scris pe hârtie și să meargă el singur în capiștea idoleasca ca s-o încredințeze demonilor. I-a pus în vedere ca atunci când arunca scrisoarea în văzduh să cheme pe demoni, dar nu cumva să facă Semnul Crucii. Dar în clipa când a aruncat scrisoarea în capiște, s-a arătat o tabără întreagă de demoni. Spăimântându-se de chipul lor, Iulian a făcut semnul crucii (din obișnuință) și atunci demonii au fugit în adâncul iadului, neprimindu-i scrisoarea. Poșta satanei n-a suferit semnul crucii; ea cerea alt timbru pentru scrisoarea lepădării. Atunci s-a dus nebunul tânăr iarăși la jidovul vrăjitor ca să întrebe care este pricina

neizbutirii. Iar acela i-a tâlcuit că semnul crucii a stricat treaba.

Pentru că are obiceiul să facă cruce atunci când se sperie, l-a învățat afurisitul ca să junghie un prunc botezat și să aducă la dânsul inima pruncului. Atunci să fie sigur că semnul crucii nu mai împiedică treaba. Făcând după sfatul jidovului, nu s-au mai speriat poștașii iadului când le-a aruncat scrisoarea, ci au primit-o, căci mâinile celui lepădat erau acum mânjite de sânge nevinovat. Prin lucrarea vrăjilor și prin tot felul de uneltiri viclene. Iulian Paravatul a ajuns împărat la Constantinopol după moartea feciorilor Sfântului Constantin. În vremea împărăției lui, credința creștinească a fost prigonită în chip ascun, întocmai cum face stăpânirea comunistă în ziua de azi. N-a închis Bisericile, dar a încurajat închinarea la idoli. Averea Bisericii a fost sechestrată de stat pentru întreținerea spitalelor și a capiștilor păgânești. Creștinii au fost scoși din funcțiile statului și din școli. Ereticii care erau afurisiți de Soborul Bisericii au fost puși iarăși în drepturi ca să pricinuiască împerechere și sminteală în norodul pravoslavnic. După ce a slăbit Biserica și a vătămat-o mai rău decât împărații păgâni, vipera aceasta vicleană (cum îi zicea Sfântul Vasilie lui Iulian) le-a dat ajutor jidovilor ca să zidească din nou Templu din Ierusalim. Prin asta, căuta să arate că sunt mincinoase cuvintele Domnului, care au fost rostite pentru risipirea templului. Dar când au început să facă șanțuri pentru temelie, atunci s-a cutremurat pământul și a ieșit din adânc pară de foc și pucioasă. Pentru asta n-au mai îndrăznit să lucreze.

În vremea aceea, a fost închis și sfântul Atanasie cel Mare, căci el era socotit ca cel mai mare dușman al lui Iulian. Și căuta în tot chipul să-l omoare pe Sfânt, dar Dumnezeu i-a scurtat zilele tiranului. Căci în vremea când era în război cu barbarii, Sfântul mucenic Mercurie l-a săgetat în inimă. Atunci Iulian cunoscând de unde vine pedeapsa a strigat: «M-ai învins, Galileanule»! În vremea aceea, Sf. Vasilie se afla la Biserică, rugându-se Sfântului Mercurie ca să ajute pe norodul pravoslavnic și să facă izbândă asupra tiranului. Deodată vede că chipul Sfântului Mucenic a pierit de pe icoană. Rugându-se cu mai multe lacrămi, s-a arătat iarăși chipul

Sf. Mucenic ca și mai înainte și a grăit către Sf. Vasilie: «Să mă ierți căci n-am fost aici, ci am mers ca să pierd pe tiranul Iulian»! În felul acesta s-a izbăvit creștinătatea de cel mai primejdios vrăjmaș, care se arăta în față că este creștin, iar cu lucrul era păgân. El a dat foc la multe moaște de-ale Sfinților din vechime și a distrus multe cărți sfinte. Atunci au fost arse și Cinstitele Moaște ale Sf. Prooroc Ioan Botezătorul, ale Sf. Prooroc Elisei și ale altor sfinți. Tactica lui Iulian Paravatul (adică metoda lui ascunsă) o folosesc astăzi și tovarășii comuniști, care se prefac că sprijină Biserica, dar lasă slobodă toată oastea ateilor și o sprijină în tot chipul ca să dezrădăcineze orice urmă de credință din sufletul tinerimii. Au văzut că nu reușesc cu prigoana, pentru asta au luat învățătură de la afurisitul Iulian, ca să nu priceapă lumea de unde vine vătămarea. Puterea Sfintei Cruci este săgeata care va zdrobi capul balaurului roșu, cu darul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Amin.

În săptămâna închinării Sfintei Cruci

Câteva pilde

Din aceste pilde se vede puterea cea nebiruită a Sfinte și de viață făcătoarei Cruci la cei din întunericul necunoștinței. Și anume: La unii lucrează spre mântuire și spre proslăvire (când este credință), iar la alții lucrează spre rușinare și spre osândă (când lipsește credința). Cei care vor citi viața Cuviosului Constantin cel din neamul evreiesc (care urmează aici) pot să aibă oarecare nedumerire despre felul cum s-a învățat de la Dumnezeu tainele Sfintei Credințe. Dar Cel care ne-a făcut cunoaște tainele inimii precum și faptele cele viitoare. Deci Acela, adică Dumnezeu, luminează uneori în chip minunat pe cei aleși ai săi, precum a luminat pe fariseul Pavel și l-a făcut Apostol și pe mulți dintre sfinți care erau în întunericul necunoștinței. Milostivul Dumnezeu într-un chip deosebit arată semne celor din neamul evreiesc, căci ei sunt mai tare dăscăliți de mici ca să urască Sf. Cruce (pentru asta ajung cei mai înverșunați vrăjmași ai legii creștinești). Nici o nație de pe pământ nu este așa de încăpățânată întru necredință, ca neamul jidovesc.

Din viaţa Sfântului Constantin, care a fost din neamul evreiesc

(Se prăznuiește la 26 Decembrie, vezi Sinaxarul cel mare al Sf. Nicodim Aghioritul).

Cuviosul Constantin era din Cetatea Sinada, care se afla în Țara Frigiei. S-a născut din părinți evrei și a ajuns mai târziu slujitor ales al lui Hristos și făcător de minuni. De mic obișnuia să meargă împreună cu maica sa prin cetate. Odată s-a întâmplat ca să vadă pe un creștin care-și făcea cruce la gură când îi venea să caște. Din asta a luat obiceiul și copilul să facă la fel. Dar nu numai semnul crucii, ci și alte obiceiuri a învățat de la creștini și le păzea cu adâncă credință. Pentru asta s-a luminat fața lui cu o strălucire cerească și a fost învățat de la Dumnezeu dogmele credinței creștinești, petrecând atunci nemâncat mai multe zile de-a rândul. S-a năpustit odată asupra lui o evreică cu multă nerușinare, iar el făcând semnul Sfintei Cruci peste ea, a căzut jos moartă. Dar tot el a înviat-o cu semnul Crucii. Acest tânăr luminat a fost călăuzit de către un nor luminos (care era Îngerul Domnului) până la mănăstirea Tuvotia, unde erau monahi cu viață înaltă. Acolo a povestit egumenului cele întâmplate cu dânsul. Iar acela ca să se încredințeze că nu mințise i-a adus o cruce ca s-o sărute. Deci sărutând el cu multă frica și cu evlavie partea cea de jos a Crucii, s-a făcut un semn minunat cu el și anume: când s-a plecat să sărute picioarele Crucii, atunci s-a plecat și Sfânta Cruce întreagă pe capul lui și s-a întipărit semnul ei ca o pecete pe fruntea tânărului. A rămas de atunci pecetea Sf. Cruci închipuită pe frunte până la moartea lui. După aceasta tânărul s-a botezat, primind numele Constantin.

Dar și în vremea Sf. Botez s-a văzut un semn minunat la el. Când a ieșit din cristelniță (din baia Sf. Botez) pe piatra unde a stat el au rămas săpate urmele picioarelor lui. După Sf. Botez a rămas în mănăstire, petrecând cu multă evlavie și cu mari nevoințe. Meșteșugul lui era facerea corturilor (ca și Sf. Apostol Pavel), adică făcea corturi din piele.

Când făcea el rugăciunea se umplea locul acela de o mireasmă negrăită, iar ușile Bisericii se deschideau singure când intra el.

Pentru multa lui curăție i s-a dat darul de a cunoaște gândurile cele ascunse ale fraților. Într-o vreme a postit 40 de zile de-a rândul, stând îngropat până la brâu în pământ. Mai târziu a primit și darul preoției, fără să vrea el, iar ziua morții și-a cunoscut-o cu opt ani înainte. Cu ale lui Sfinte Rugăciuni să ne miluiască pe noi Domnul. Amin.

Fulgere din cer; Înfierează pe jidovi cu pecetea Crucii la Templul lui Solomon

(Vezi istoria Bisericească de Lascar)

Împăratul Iulian Paravatul (cel lepădat de Dumnezeu), după ce a adus din nou închinarea de idoli, se gândea cum ar face ca să piardă cu totul religia creștinească. Pentru asta el a sprijinit pe evrei, știind că ei sunt cei mai neîmpăcați dușmani ai creștinilor. Socotea tiranul că dacă va înălța iarăși pe evrei în slava lor cea veche, atunci se va întuneca lumina Sfintei Evanghelii. Voia să ridice lavra jidovească în locul Bisericii lui Hristos.

Cu scopul acesta, le-a dat ajutoare mari evreilor pentru a se aduna din toate părțile la Ierusalim, ca să își zidească din nou templul cel risipit al lui Solomon. Era hotărât ca după aceasta să clădească un amfiteatru (un local de priveliște) la Ierusalim spre a merge ca să se veselească și el împreună cu jidovii, în timpul când creștinii vor fi sfâșiați de fiare în teatrul păgânesc! În vremea aceea, era patriarh al Ierusalimului Sf. Chiril, care îndemna pe creștini să aibă răbdare, căci cuvintele Domnului nu vor rămânea mincinoase. El a zis Sfinților săi ucenici că nu va rămânea piatră pe piatră (adică din Templul lui Solomon) și cuvintele Lui se vor împlini negreșit prin minune. Bieții creștini ascultau cu încredere cuvintele Sfântului Patriarh și nu se tulburau. Deci au început jidovii să curățească locul unde a fost vechiul templu al lui Solomon (după ce mai întâi au batjocorit în tot chipul pe creștini). Mii de lucrători munceau ziua și noaptea ca să pregătească locul pentru zidire.

După ce au cărat destule materiale pentru zidărie, a venit vremea ca să așeze piatra pentru temelie. Atunci s-a stârnit deodată un cutremur înfricoșat însoțit de furtună cu fulgere și cu trăznete, încât se clătina pământul ca apa când fierbe în clocot. Atunci tot lucrul jidovilor a fost zădărnicit, ba și temeliile vechi ale templului au fost scoase afară din pământ de cutremur. În același timp valuri de foc arzător se pogora din cer și pârjolea pe lucrători, iar alte valuri de foc ieșeau din pământ și ardeau uneltele lor. Însă un lucru de mirare era, că semnul Sfintei Cruci s-a întipărit ca o pecete, atât pe hainele jidovilor, cât și pe

trupurile lor, întocmai cum ar fi însemnați cu un fier roșu (cum se înfierează vitele pentru cireadă). Pecetea crucii de pe ei era la început luminoasă, iar la urmă a rămas neagră. Dar era întipărită așa de tare încât nu se mai putea șterge cu nici un chip.

Fiind uimiți de aceste semne înfricoșate, mulți dintre jidovi și dintre păgâni au crezut în Hristos. Dar lepădatul de Dumnezeu, Iulian, n-a socotit întru nimic semnele, ci le punea în rândurile întâmplărilor firești spre a fi date uitării. Dumnezeu a arătat atunci puterea cea nebiruită a Crucii, ca să fie semn de întoarcere și de pocăință pentru necredincioși.

Sfânta Cruce în Persia

După șase sute de ani de la Nașterea Domnului, creștinismul a fost strâmtorat de către păgânii perși, care se închinau focului și soarelui. Pe la anul 614, barbarii aceștia au cucerit Palestina, Siria, Egiptul. Au prefăcut în ruină toate cetățile și Sfintele Lăcașuri din Pământul Sfânt, iar norodul creștinesc a fost luat în robie. Sfintele Odoare au fost jefuite și Biserica Sfântului Mormânt a fost arsă.

În vremea aceea, au luat păgânii și Sfântul Lemn al Crucii și l-au dus în Persia împreună cu bătrânul Patriarh Zaharia al Ierusalimului. La pustiirea care au făcut-o perșii în Ierusalim, au fost ajutați de către evrei, care căutau răzbunare împotriva creștinilor. Aceşti vrăjmași neîmpăcați ai Crucii au răscumpărat nouăzeci de mii de creștini de la perși și pe toți i-au ucis fără milă. Norodul creștinesc care a fost în robie (în Persia) a aflat multă mângâiere de la Lemnul Sfintei Cruci, care era acolo.

Nenumăratele minuni care s-au săvârșit atuncea cu Sfântul Lemn, au făcut să se vestească și să se proslăvească numele Domnului în țara persească așa de mult, încât păgânii ziceau că «Dumnezeul creștinilor a venit în Persia!» Mulți dintre ei, văzând prea slăvitele minuni, erau cuprinși de frică și mergând la creștini, ascultau învățătura lor și se botezau.

Altă minune cu semnul Sfintei Cruci

În al cincisprezecelea veac stăpânea în Egipt sultanul turcesc Melec Mina. Acesta avea ca sfetnic al său de taină (vizir) pe un evreu turcit cu numele Musa, care avea mare ură împotriva creștinilor, pentru râvna și evlavia lor. Urâciunea evreului se îndrepta mai ales împotriva Sfântului Patriarh Ioachim al Alexandriei. Pentru înțelepciunea și sfințenia vieții lui, Patriarhul era cunoscut și cinstit de sultan. Dar pizmașul de evreu nu putea vedea cu ochi buni cinstea cea mare care se da ierarhului creștin de către sultan și pentru aceasta căuta să-l piardă. Zavistia Iudei nu-l lăsa ca să se liniștească. A îndemnat deci pe sultan ca să-l poftească la curte pe Ioachim pentru a discuta cu el despre credință. Făcându-se discuție între ei în fața sultanului pentru dreapta credință, evreul a rămas rușinat la toate întrebările. Mărturiile aduse de înțeleptul ierarh au astupat gura vicleanului vizir. Pentru rușinea asta se gândea că de acum își va pierde încrederea cea mare pe care o avea la sultan și căuta tot timpul să prindă în cursă pe Sfântul Ierarh. După ce s-a terminat discuția, evreul a zis către patriarh: «Hristos vă spune la Evanghelie că cine are credință cât un bob de muștar, poate să urnească și munții din loc. Deci dacă vei muta și tu muntele acela, care se vede în fața noastră (departe de zare), atunci am să cred și eu în legea voastră!»

Patriarhul a primit propunerea, dar a cerut să-i dea răgaz 3 zile ca să se pregătească. După 3 zile a venit iar la palat. Acolo, fiind de față sultanul și vizirul evreu, Sfântul Ierarh a tămâiat de trei ori muntele din zare, apoi a făcut semnul Sfintei Cruci, chemând Preasfânt numele Domnului. În clipa aceea, la vederea tuturor, s-a desfăcut muntele în trei părți și a început să se miște către cetatea Alexandriei. Fiind cuprins de spaimă, sultanul a strigat: «Patriarhule, izbăvește-ne; poruncește muntelui ca să stea, căci altfel ne pierdem!» Atunci Sf. Ioachim a rostit: «Întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, stai»! și s-a oprit atunci pe loc muntele, care de atunci se cheamă «Dur Dag» pe limba turcească, iar pe românește se tâlcuiește: «Stai, Munte!»

Câteva pilde de la Sfinţii Părinţi

Despre folosul ascultării; când se face pentru Dumnezeu

(Închin această mică adunare de cuvinte fraților și surorilor din Țara Sfântă, care se ostenesc în ascultări prin Mănăstiri străine, spre încredințare că nu-și vor pierde plata lor dacă vor sluji cu răbdare și fără de cârtire. Nevrednicul între Ieromonahi Ioan Iacob).

Zis-a ava Ruf, că cel ce șade întru ascultare de părinte duhovnicesc mai multă plată are decât cel care petrece singur în pustie. Și spunea el că a povestit unul din părinți, zicând: «Am văzut patru cete în cer și anume: cea dintâi ceată a celor care sunt bolnavi și mulțumesc lui Dumnezeu; a doua ceată a celor care se îndeletnicesc cu iubirea de străini (cu primirea străinilor și întru aceasta stau și slujesc); a treia ceată a celor care umblă după pustie (adică a celor care iubesc pustia) și nu doresc să vadă om; a patra ceată a celor care sunt în ascultarea părinților duhovnicești și se supun lor pentru Domnul. Și purtau cei din ascultare lanț de aur și pavăză (sabie), având mai multă slavă decât ceilalți.» Și întrebând el pentru ce au mai multă slavă cei mai de pe urmă și mai mici, i-a răspuns povățuitorul lui (îngerul) zicând: «Cel care umblă după iubirea de străini și cel care petrece la pustie, din voia lor fac aceasta. Iar cel care face ascultare (în mănăstire, ori deosebi) își lasă toate voile sale și atârnă de părintele său. Pentru aceasta mai multă slavă a luat ca ceilalți.» Bună este ascultarea, care pentru Dumnezeu se face.

O, ascultare, mântuirea tuturor credincioșilor!

O, ascultare, născătoarea tuturor faptelor celor bune!

O, ascultare, care deschizi cerurile și sui pe oameni de pe pământ!

O, ascultare, hrănitoare tuturor sfinților!

O, ascultare, care ești locuitoare împreună cu îngerii!

†

Din viața unui cuvios, care a trăit în mănăstirea Sf. Sava.

În cartea Sf. Ioan Scărarul găsim o minunată povestire a unui stareț din vechime, cu numele Ioan, din mănăstirea Sf. Sava. Acest

cuvios savait a trăit în a aceeași vreme când trăia și Sf. Ioan Scărarul de la Sinai. S-au cunoscut amândoi la Muntele Sinai și pentru folosul de obște, Sf. Ioan Scărarul amintește cele auzite de la Ioan Savaitul. Și iată anume cum povestește însuși starețul: «În mănăstirea mea din Asia, de unde sunt eu, se află un bătrân leneș, supărăcios și nerăbdător. Nu știu cum a reușit de și-a găsit bătrânul un ucenic cu numele Acachie. Acesta era cu multă simplitate în ideile lui, însă foarte înțelept cu socoteala și cu bună așezare întru toate vorbele și lucrurile lui. Atât de multe și nenumărate răutăți îndura el din partea bătrânului, încât pentru mulți, sunt cu îndoială și de necrezut. Căci nu era pedepsit numai cu ocări și cu necinstiri, ci era chinuit în fiecare zi cu răni grele și nesuferite.

Însă vrednicul de fericire Acachie le suferea pe toate cu deplină tăcere și supunere, cu inimă curată și fără vreo pomenire de rău. Această răbdare a lui era așa de mare și așa de smerită și minunată încât pe toți îi mișca la inimă și-i umplea de mirare. Deci văzându-l eu (zice Sf. Ioan Savaitul) ticăloșindu-se peste măsură (întocmai ca un rob cumpărat) îi ziceam adeseori întâlnindu-l: «Ce este frate Acachie, cum te afli astăzi? Ai dobândit ceva câștig sau nu?» Și el, fericitul, îmi arăta numaidecât, când ochiul lui vânăt (cu vânătăi), când grumazul lui umflat, iar alteori capul rănit de lovituri. Eu însă (zice Sf. Ioan) cunoscând «Bine, bine, fii cu răbdare și vei dobândi mult folos din aceasta!

Deci petrecând el 9 ani în asemenea ascultare la bătrânul cel nemilostiv, și-a dat duhul în mâinile lui Dumnezeu și a fost îngropat în cimitirul părinților. După 5 zile a mers bătrânul lui la un părinte vestit, care era stareț în locul acela (acel stareț era însuși Sf. Ioan Savaitul, care ne povestește, dar nu vrea să spună). Deci a zis bătrânul către stareț: «Părinte, a murit fratele Acachie!» Acela (adică Sf. Ioan) i-a răspuns: «Drept să-ți spun, mie nu-mi vine să cred că a murit!» Dar bătrânul a zis iarăși: «Vino de vezi cu înșiși ochii tăi ca să cunoști adevărul!» Atunci s-au sculat și au mers împreună la cimitir. Acolo, starețul a strigat pe cel mort ca și când ar fi fost viu. zicând: «Frate Acachie, ai murit?» Iar ascultătorul cel recunoscător

și supus (voind să arate și după moarte adevărata ascultare) a răspuns către marele stareț, zicând: «Cum este cu putință, părinte, ca să moară cel ce păzește ascultarea?»

Auzind acestea bătrânul (gheronda lui), s-a înfricoșat și căzând la pământ plângea tânguindu-se. Apoi cerând de la egumen o chilie în apropiere de cimitir, a petrecut cealaltă vreme a vieții sale întru mare pocăință și smerenie, zicând către toți cu lacrimi fierbinți: «Iertați-mă, fraților, că eu am ucis pe fratele Acachie, cu neomenoasa tiranie pe care am arătat-o către el!» La sfârșitul acestei povestiri, Sf. Ioan Scărarul are părerea că starețul cel mare, care a vorbit cu Acachie (cel mort de 5 zile) este însuși Ioan Savaitul, care din multa lui smerenie n-a voit să se vădească singur.

†

Să auzim acum și altă povestire despre acest cuvios Savait

Pe vremea când ședea el la Mănăstirea Sf. Sava, au venit pe la el trei monahi mai tineri, cerând să-i primească în ascultarea lui. După ce i-a odihnit bătrânul trei zile (fiind ei obosiți de pe drum), le-a zis: «Iertați-mă, fraților, că eu sunt om rău și curvar din fire, iar voi sunteți tineri și pentru asta nu pot ca să țin nici pe unul pe lângă mine!»

Aceia însă, fiind încredințați despre faptele cele bune ale bătrânului și cunoscând sfințenia sufletului său nu s-au smintit nicidecum, ci stăruiau rugându-l ca să-i primească. Iar când au văzut că nu se înduplecă, au căzut la picioarele lui, rugându-l ca să-i canonisească și să le rânduiască cum trebuie să-și petreacă viața lor și anume unde să locuiască pentru folosul mântuirii lor. Cunoscând Sfântul Bătrân că ei vor primi porunca lui cu supunere și cu smerenie a zis către cel dintâi: «Fiule, Domnul voiește ca tu să petreci intru liniște (adică în pustie) împreună cu un părinte bătrân și să te supui lui cu sârguință. A zis și celui de-al doilea: «Mergi de-ți vinde toate voile tale, dăruindu-le lui Hristos și după porunca Lui, ridicând Crucea, să șezi în mănăstire de obște (adică în chinovie). Acolo să ai răbdare întru toate ostenelile și ispitele precum și în toate cele scârbicioase care îți vor veni în toată vremea vieții și negreșit vei dobândi

comoară în ceruri.» După aceia a zis și celui de-al treilea: «Să ții minte fără uitare Cuvântul Evangheliei care zice: «Cine va răbda până în sfârșit, acela se va mântui»! Și să-ți fie cuvântul acesta unit cu răsuflarea ta și de-a pururea nedreptățit. După cum urmezi cu răsuflarea, așa să-ți aduci aminte și de cuvântul acesta și de porunca mea. Deci să cauți (de este cu putință) pe cel mai aprig, mai supărăcios și mai aspru părinte și stareț din câți sunt pe lume. Să te supui lui ca Însuși lui Dumnezeu, până la sfârșitul tău, cu toată răbdarea și voiciunea. Ca mierea și ca laptele să bei în toate zilele ocările, batjocurile și toate defăimările lui.»

Acestea grăindu-le bătrânul, a întrebat monahul: «Bine, părinte, însă dacă cumva acela (adică starețul la care mă trimiteți) își petrece viața lui cu trândăvire și lenevire, nelucrând după Dumnezeu, atunci eu ce trebuie să fac? Să rămân ori să plec de sub conducerea lui?» Atunci Sf. Ioan i-a răspuns: «Chiar și curvind de l-ai vedea, să nu te desparți de el, ci să zici în cugetul tău astfel: «Prietene, oare ce ai venit să faci aici? Au doară n-ai venit să cercetezi pe flecare ce face și cum petrece, ci ai venit ca să te supui și să rabzi toate cele grele și scârbicioase, adică toată reaua pătimire, pentru ca să-ți câștigi mântuirea!» Atunci ai să vezi (zice bătrânul) cum se risipește din inima ta umflarea mândriei, care mereu te bântuie; ai să vezi apoi cum se veștejește aprinderea desfrânării, iar în sufletul tău va străluci lumina cea nespusă a fecioriei și curăției.

†

Zicea ava Daniil pentru ava Dula, că întâi a șezut de obște 40 de ani, apoi la Schit s-a liniștit și între părinții cei mari s-a socotit. Deci acesta (adică ava Dula) spunea că în multe feluri cercând a aflat că cei ce petrec în Mănăstirea de obște sporesc mai mult și mai degrabă în lucrarea faptelor bune, decât cei ce se liniștesc, dacă vor avea și vor întrebuința supunerea din inimă curată.

†

Mai spuneau părinții despre ava Ioan, ucenicul lui ava Pavel, că va avea mare ascultare. Că erau într-un loc morminturi și locuia

acolo o leoaică. Iar bătrânul a văzut acolo baligi de bou. Deci îi zice ucenicului să meargă ca să le aducă. Iar el a zis: «Dar ce voi face, avo pentru leoaică?» Iar bătrânul glumind a zis: «De va veni asupra ta, s-o legi și s-o aduci încoace.» Deci s-a dus fratele acolo către seară și iată a venit leoaica asupra lui. Iar el, după cuvântul bătrânului s-a repezit s-o prindă și a fugit leoaica. Dar el alergând după ea zicea strigând: «Așteaptă, că mi-a zis ava al meu ca să te leg»! Și prinzând-o a legat-o. În vremea asta, se necăjea bătrânul așteptându-l. În sfârșit, iată că se arată ucenicul, aducând leoaica de funie. Și văzând bătrânul s-a minunat. Dar pentru ca să îl smerească (să nu se înalțe) l-a lovit pe ucenic zicând: «Nebunule, câine turbat mi-ai adus aici?» Și a dezlegat îndată pe leoaică, lăsând-o să se ducă.

†

Zicea Sfânta Singlitichia: «Când suntem în viața de obște să alegem mai mult ascultarea decât nevoința.» Apoi mai zicea iarăși: «Cu dreaptă socoteală trebuie să ocârmuim sufletul și când suntem în viața de obște să nu căutăm cele ale noastre, nici să ne plecăm socotelii noastre, ci aceluia care ne este părinte să ne supunem după credință.»

Cuvinte de la Sfinţii Părinţi

Zicea un bătrân către un frate: «Păzește-te, fiule, de vorbă multă, de vreme ce tăcerea este mai bună. Iar din vorba cea multă, măcar de se întâmplă uneori a fi și de folos, însă prin ea se amestecă și cuvinte nefolositoare. Păzește-te, fiule, foarte cu luare-aminte pentru vorbele tale, ca să nu te căiești mai pe urmă de cele ce ai vorbit. Că mulți pentru vorbă și-au pierdut cinstea, iar alții și-au pierdut viața (adică sufletul). De-ai clevetit cumva pe vreun frate și te mustră pe tine cugetul tău, atunci să mergi cu smerenie la acel frate și, închinându-te lui până la pământ, să zici: «Iartă-mă, frate, că am greșit și te-am clevetit pe tine!» Iar după aceea să te păzești a nu mai cleveti pe nimeni, căci clevetirea este moartea sufletului. De va cleveti cineva către tine pe fratele tău, să nu adaugi și tu

vreun cuvânt la clevetirea lui, ci ori taci, ori zi așa: «Eu, frate, însumi sunt foarte păcătos și osândit, încât nu pot să osândesc pe alții.» Și așa te vei izbăvi de osândire și pe acela vei folosi.»

†

Zis-a un bătrân: «De vrei să vorbești pentru greșeala și păcatul vreunui frate, socotește mai întâi dacă vei putea ca să îndreptezi cu asta pe acel frate, iar pe cei care aud vei putea ca să-i folosești. Dacă ești încredințat că faci vreun folos, atunci vorbește. Iar dacă vorbești cu fățărnicie, cu scopul numai de a mustra și a defăima pe fratele tău, descoperindu-i și arătându-i greșeala sau păcatul înaintea altora, să știi că nu vei scăpa de dumnezeiasca certare. Și mai vârtos să știi că și tu însuți vei cădea și mai rău în aceeași greșală și păcat și vei fi părăsit de ajutorul lui Dumnezeu și de alții fiind mustrat te vei rușina.»

†

Zis-a iarăși un bătrân: «De vor veni unii la tine, mai înainte de a ajunge ei, să faci rugăciune zicând: «Doamne Iisuse Hristoase, izbăvește-ne pe noi de clevetire!» Și după aceea slobozește-i cu pace pe ei din locul acesta.

†

Zis-a un bătrân: «Obișnuiește-ți inima ta câte puțin să zică pentru fiecare din frați așa: «Acesta mă întrece după Dumnezeu»! Iar pentru altul să zici: «Acesta este mai osârduitor decât mine»! Și așa vei dobândi smerita cugetare, socotindu-te pe tine dedesubtul tuturora. Atunci să știi că locuiește întru tine Duhul lui Dumnezeu. Iar de vei defăima pe cineva, atunci se depărtează darul lui Dumnezeu de la tine și te aruncă întru întunecimi trupești. Atunci ți se împietrește inima și nici o umilință nu se află întru tine.»

†

Zis-au oarecari dintre sfinți, cum că nu este poruncă mai mare decât aceasta a nu judeca pe fratele tău și pentru aceasta nici tu nu vei fi judecat. Iar de vezi pe fratele tău greșind și nu-i vei zice ca să-și cunoască greșelile sale, atunci din mâinile tale se va căuta

sângele lui (adică vei da seamă de sufletul lui). Iar de va auzi sfatul tău și nu se va întoarce de la păcatele sale, atunci el va da seamă înaintea lui Dumnezeu. Deci bine este a înfrunta cu dragoste (adică a mustra pe cel ce greșește), dar nicidecum a cleveti (adică a vorbi de rău în ascuns) sau a-l ocărî ca pe un vrăjmaș.

Pentru însemnătatea rugăciunii şi care este vremea ei

A fost întrebat ava Agaton de frați: «Care este mai mare, osteneala cea trupească sau păzirea celor dinlăuntru?» Iar bătrânul a zis: «Asemenea este omul cu un pom. Deci osteneala cea trupească sunt frunzele, iar păzirea celor dinlăuntru sunt roadele. Și după cuvântul Scripturii: *«Tot pomul care nu face roadă bună, se taie și în foc se aruncă» (Matei 7, 19),* arătat este că pentru roadă este toată osârdia noastră, adică pentru păzirea minții. Însă este trebuință și de acoperământul și podoaba frunzelor (adică de osteneala cea trupească).»

†

L-au întrebat iarăși frații zicând: «Părinte, care faptă bună din viață are mai multă osteneală?» Și le-a răspuns bătrânul: «Socotesc că nu este altă osteneală ca Rugăciunea cea către Dumnezeu. Căci totdeauna când voiește omul să se roage, vrăjmașii voiesc să-l taie pe el. Ei știu că nu se împiedică de nimic altceva mai mult ca de Rugăciunea cea către Dumnezeu. Și toată petrecerea (adică lucrarea) care va face omul (răbdând întru dânsa) dobândește odihnă, iar Rugăciunea are nevoie de credință (adică de silință) până la răsuflarea cea de pe urmă.»

†

Zicea un sfânt bătrân către un frate: «De te va îndemna inima ta (ziua și noaptea) zicând: Scoală-te și te roagă lui Dumnezeu!, atunci să știi că Sfântul înger al lui Dumnezeu, care te păzește pe tine, acela îți grăiește ție: Scoală-te și te roagă! Deci dacă te vei scula tu, atunci și el se va scula și va sta la rugăciune împreună cu

tine, întărindu-te întru nevoință și gonind de la tine duhul cel necurat, care te înșeală și răcnește ca un leu asupra ta. Iar de nu te vei scula, îndată se va depărta de la tine îngerul și atunci vei cădea în mîinile vrăjmașului tău.»

†

«De vei avea vreun lucru oarecare (adică rucodelie) în chilia ta și va veni ceasul rugăciunii, să nu zici cumva: ia să mai las puțin până voi săvârși și acest lucru, ci îndată te scoală, fiule, și închinându-te lui Dumnezeu, te roagă cu osârdie, ca să-ți îndrepteze Dumnezeu viața ta și să te păzească de toți vrăjmașii cei văzuți și de cei nevăzuți și să te învrednicească împărăției sale«

†

Un frate a întrebat pe un bătrân zicând: «De mi se va întâmpla a mă îngreuia de somn și va trece vremea pravilei mele și pentru asta nu voi avea curaj să mai încep slujba de mâhnire, ce să fac eu atunci?» Și i-a răspuns lui bătrânul: «De ți se va întâmpla a dormi până dimineață, atunci tu sculându-te, închide ușa și ferestrele și îți fă slujba ta (adică pravila după putință), pentru că scris este: «A Ta este ziua și a Ta este noaptea» căci în toată vremea se slăvește Dumnezeu.»

Un leac pentru răbdare (din Pateric)

Întrebat-a un frate pe un părinte oarecare iscusit, zicând: «Spune-mi, părinte, care faptă este folositoare și mai odihnitoare omului?» Și a răspuns lui bătrânul, zicând: «Fiule, fapta cea mai folositoare și mai odihnitoare omului aceasta este: Unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu.» Zis-a fratele: «Spune-mi, părinte, în ce chip și cum este aceasta - unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu?» Atunci a zis sfântul bătrân: «Fiule, unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu este în acest chip: Să-și facă omul această hotărâre, zicând: Doamne, iată eu de acum înainte îmi unesc toată voia mea cu voia Ta, așa fel încât voia mea să nu se mai împotrivească, nici să mai bănuiască, ori să mai răpștească (cârtească) voinței Tale. Orice va dori și va fi plăcut voii Tale, aceea să dorească și să fie plăcut și voii mele. De

va vrea și va fi plăcut voii Tale ca să-mi vină mie oarecari scârbe ori supărări ori necazuri (fie din boala trupului, fie din primejdie, fie din pedeapsă), cu alte cuvinte oricare rea pătimire îți va fi plăcută Ție ca să vină asupra mea, aceea îmi va fi plăcută și mie și bine primită voinței mele. De asemenea, dacă va fi bine primit și plăcut voii Tale ca să se pornească un frate oarecare asupra mea, cu mare ocară, cu sudalmă și cu defăimare ori și cu bătaie, acestea vor fi plăcute și bine primite și voii mele. Și toate care vor fi plăcute și iubite și bine primite voii Tale, acelea vor fi plăcute și iubite și bine primite și voii mele. Deci de-acum înainte nu va ieși voia mea din voia Ta nici se va despărți, știind că voia Ta este totdeauna spre binele și folosul meu și fără voia Ta nimic nu se lucrează, nici se face în lume. De mi-a făcut cineva vreo scârbă sau supărare, așa voia Ta a vrut! Deci și voia mea asemenea dorește (supunându-se voinței Tale). Iată, fiule, ți-am spus care faptă este mai folositoare și mai odihnitoare omului. Și ți-am arătat în ce chip este unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu. Deci mergi și fă așa și atunci vei fi pururea odihnit și te vei mântui.»

Zis-a un alt părinte: «Stejarul de nu va fi clătinat de vânturi, acela nici nu va crește și nici rădăcină nu va slobozi. La fel și călugărul, de nu va pătimi și nu va răbda, nu poate să fie ostaș viteaz.»

†

Zis-a un părinte oarecare: «Ceara de nu se va înfierbânta cu foc spre a se muia, nu este cu putință a se întipări pecetea ce o vei pune pe dânsa.» Asemenea și omul; de nu va fi muiat prin focul scârbelor, al bolilor, al ostenelilor, al ispitelor și al neputințelor, nu se poate tipări într-însul pecetea Sfântului Duh, că pentru aceasta zice Domnul către Pavel Apostolul: *«Ajunge ție darul Meu, că puterea Mea întru neputințe se săvârșește!»* Iar însuși Sf. Apostol Pavel zice în cartea sa: *«Cu dulceață este mie a mă lăuda pentru neputințele mele, ca să se sălășluiască întru mine puterea lui Hristos.»* Deci și tu, fiule, rabdă pentru Domnul cu mulțumire toate scârbele și necazurile și năpastele și bolile și orice ispită îți va veni, după voia lui Dumnezeu, pentru folosul tău. Că prin răbdarea scârbelor cu mulțumire,

va intra omul întru împărăția Cerului, precum însuși Domnul zice: *«Cu multe scârbe se cade a intra întru Împărăția Cerului.»*

†

Zis-a iarăși un sfânt părinte: «De-ți va trimite ție Dumnezeu vreo boală trupului tău, nu cumva să te mâhnești sau să te scârbești de aceasta ca unul din cei necredincioși. De vreme ce Stăpânul și Făcătorul tău voiește ca să-ți lămurească și să-ți curățească sufletul tău, cu boala și cu pedeapsa trupului, ca pururea purtător de grijă pentru mântuirea ta. Iar tu, făptură fiind, pentru ce să te mâhnești și să te scârbești asupra Făcătorului tău, Care te-a făcut pe tine dintru neființă întru ființă și dintru ce nu erai, întru ceea ce ești. Căci El, văzându-ți și cunoscându-ți stricăciunea și îmbolnăvirea sufletului tău, pe care ai dobândit-o prin păcatele tale, vrea ca pe această stricăciune s-o lămurească și s-o tămăduiască prin boala și pedeapsa trupului tău, precum însuși știe ce trebuie. Iar tu, frate, cu tot sufletul și cu toată voința inimii, primește-le pe toate întocmai așa cum îți vin ție după voia Lui; adică pe cele iuți și amare ca și pe cele dulci, că toate sunt bune și folositoare. Mulțumește bunăvoinței Lui și te roagă totdeauna ca să-ți dea răbdare până la sfârșit. Așa fă și te vei mântui!»

Cununa mântuirii din scârbe şi din necazuri

Pilde din Pateric

Un bătrân locuia la chiliile ce se ziceau pustnicești, care erau aproape de Alexandria. Și era bătrânul foarte iute și puțin cam nerăbdător la suflet. Auzind despre el un frate mai tânăr, a făcut așezământ (adică a făgăduit) înaintea lui Dumnezeu în felul următor: «Doamne, pentru toate păcatele pe care le-am făcut în lume, voi merge și voi sluji lui, silindu-mă ca să-l odihnesc.» Deci primindu-l bătrânul în ascultare, îl ocăra în toate zilele ca pe un câine. Dar Dumnezeu, văzând smerenia și răbdarea fratelui (după 6 ani de ascultare, îi arată lui în somn pe unul care ținea o hîrtie mare (zapisul păcatelor lui). Și hârtia aceea era pe jumătate scrisă și pe jumătate ștearsă. Deci arătându-i acela hârtia îi zicea: «Iată,

jumătate din datoriile tale le-ai curățit Stăpânul Dumnezeu; silește-te pentru celelalte!» În apropiere de starețul lui mai era și un alt bătrân foarte îmbunătățit și duhovnicesc. Acela cunoștea tainele fratelui și auzea totdeauna cum îi ocăra și-l necăjea pe nedrept. Apoi vedea cum fratele îi punea metanie și bătrânul făcea pace cu el. Deci, când îl întâlnea acest bătrân duhovnicesc pe fratele, îl întreba pe el: «Ce este, fiule, cum ai trecut ziua de azi? Oare ai dobândit ceva? Oare ai șters ceva de pe hârtie? (adică de pe zapis).» Și dacă se întâmplă vreodată ca să treacă o zi întru care nu s-ar fi ocărât ori nu s-ar fi scuipat și nu s-ar fi izgonit de către bătrânul lui, atunci fratele se ducea seara la bătrânul cel de aproape și zicea lui plângând: «Vai mie, avo, că rea mi s-a făcut ziua de astăzi, căci nu am dobândit nimic, ci întru odihnă am petrecut!»

Deci răbdând toate necazurile cu vitejie, după ce au mai trecut alți șase ani, a adormit întru Domnul acel frate. Și bătrânul cel duhovnicesc (din apropiere) care știa toate tainele fratelui, îi încredința pe toți zicând: «L-am văzut pe el împreună cu mucenicii și se ruga lui Dumnezeu cu multă îndrăzneală zicând: «Doamne, precum m-ai miluit pe mine prin acela (prin bătrân) miluiește și pe acela pentru îndurările tale cele multe și pentru mine robul Tău! (Aceasta era rugăciunea fratelui adormit). Și după 40 de zile a luat la sine Dumnezeu și pe bătrânul cel aspru, așezându-l la locul cel de odihnă. Iată ce fel de îndrăzneală dobândesc cei care suferă de bună voie necazurile lui Dumnezeu.

†

Zis-a ava Teodor: «De se va da însuși omul de bună voia lui spre greutate și scârbă și supărare și răbdare pentru Dumnezeu, eu cred că pe acela cu sfinții mucenici îl face părtaș Dumnezeu, pentru că acea greutate și scârbă pe care o rabdă cineva pentru Dumnezeu, în loc de sânge se socotește.»

†

Un iubitor de Hristos a fost dat la mucenicie (prin pâră) de către slujnica sa. În vremea când era dus la muncă, a văzut pe slujnica sa

care îl vânduse și luând el inelul cel de aur pe care îl purta, i l-a dat ei zicând: «Mulțumescu-ți ție că te-ai făcut mie pricinuitoare de acest felul de bunătăți!»

†

Spuneau părinții pentru un frate ce locuia lângă un mare bătrân și acel frate intra în chilia bătrânului și fura. Iar Sfântul Bătrân știa despre aceasta, dar nu-l mustra, ci lucra mai mult zicând, că poate fratele are trebuință. Și avea bătrânul multă strâmtoare, cu lipsă (adică cu nevoie) aflându-și pâinea lui. La urmă, când era să moară bătrânul, l-au înconjurat frații, și văzându-l pe cel care îl fura îi zise lui: «Apropie-te de mine»! Și apropiindu-se acela, i-a sărutat sfântul bătrân mâinile lui zicând: «Mulțumesc mâinilor acestora, că prin ele mă duc întru împărăția cerurilor.» Iar fratele acela, umilindu-se și pocăindu-se, s-a făcut și el monah iscusit, din faptele pe care le-a văzut la acel mare bătrân.

†

Mai povestea unul din sfinții părinți, că era un bătrân bețiv și lucra câte o rogojină pe zi și apoi mergând la sat, o vindea și bea prețul ei. Mai pe urmă a venit un frate la dânsul și a rămas cu el. Deci lucra și acel frate câte o rogojină în fiecare zi, iar bătrânul o vindea și pe aceea și prețul de la amândouă rogojinile îl bea, aducând fratelui abia seara puțintică pâine. Trei ani de zile făcând așa bătrânul, nimic nu-i zicea fratele. Iar după acești trei ani a zis întru sine fratele: «Iată, gol sunt și pâinea mea cu lipsă o mănânc, deci mă voi scula și mă voi duce în altă parte.» Dar peste puțin timp, iarăși a socotit întru sine, zicând: «Unde mă voi duce? Mai bine să rămân aici. căci eu pentru Dumnezeu șed împreună cu bătrânul.» Atunci i s-a arătat lui îndată îngerul, zicând: «Nicăieri să nu te duci că vin mâine la tine»! Deci a doua zi a rugat fratele bătrânul lui zicând: «Părinte, să nu mergi nicăieri astăzi, că ai mei vin acum mă ia.» Bătrânul nu voia să creadă, însă fratele l-a încredințat că negreșit au să vină (ai săi de acasă). Și vorbind cu bătrânul, a adormit întru Domnul fratele. Iar bătrânul văzând a început plânge, zicând: «Vai mie, că mulți ani am petrecut în

lenevire, iar tu în puțină vreme ți-ai mântuit sufletul cu răbdare.» Și de atunci s-a cumințit bătrânul și s-a făcut iscusit.

Mărturisirea falsă cu roadele ei

În cartea care se cheamă «Mântuirea Păcătoșilor», la cap. 14 se află următoarea povestire:

O femeie oarecare era la arătare evlavioasă, sârguindu-se întotdeauna la post și la rugăciune, dar în ascunsul inimii era foarte mândră, socotindu-se pe sine că este bună și sfântă. Afară de asta, era așa de împietrită la inimă (cu ținerea în minte de rău), încât dacă s-ar fi sfădit cu cineva, nu mai ierta niciodată și nici nu putea să mai vadă în ochi persoana aceea, ci rămânea neîmpăcată. La sfârșit, s-a îmbolnăvit și chemând pe duhovnic s-a mărturisit, însă nu și-a descoperit toate pe deplin și cu socoteală așa cum se cuvine, ci numai de formă și fără rost, neavându-și conștiința curată. După o mărturisire ca aceea, de mântuială și cu multe ascunsuri, preotul a adus Sfintele Taine ca s-o împărtășească. Dar ea își întoarce capul spre perete și nu putea să vadă Sfântul Trup. Pentru a cunoaște cei de față pricina și dreapta răsplătire cu munca cea veșnică, ea a strigat cu glas mare, fiind silită de putere lui Dumnezeu, zicând: «După cum eu din cauza mândriei n-am iertat pe cei care mi-au greșit și nu m-am împăcat cu ei, ci mi-am întors spatele către dânșii, tot așa și Domnul își întoarce fața Sa de la mine și nu poate ca să-L primească nevrednicul meu suflet și niciodată nu voi putea ca să Îl văd întru împărăția Sa, ci după dreptate mă ard în focul cel veșnic.» Zicând acestea ticăloasa și-a dat sufletul Așa fac multe din femeile cele nesocotite și fără de rânduială. Și anume, lasă păcatele cele mari nemărturisite și le spun numai pe cele mici și neînsemnate. Pe cele mari le ascund ori din nepricepere, ori din vicleșugul lor spre a nu se face de rușine și pentru asta se osândesc amarnic. Despre asta ne putem încredința din mărturisirea unui îndrăcit. Căci fiind adus odinioară un îndrăcit la un duhovnic sfânt, acesta a poruncit duhului necurat ca să iasă din omul bolnav. Dar

înainte de a se depărta demonul, a fost jurat de către duhovnic ca să-i spună care sunt mai mulți dintre cei osândiți, femeile sau bărbații. Atunci demonul a răspuns că dintre femei se osândesc mai multe. «Nu te cred (a zis duhovnicul), căci femeile nu se îndeletnicesc cu afacerile și cu schimburi, nu obișnuiesc ca să vândă sau să cumpere. Ele nu au pricină ca să înșele și să nedreptățească, așa cum fac bărbații.»

Atunci a răspuns demonul din bolnav: «Iată, numai din aceste patru păcate se osândesc mai tare femeile: Mai întâi că se împodobesc și se sulemenesc (adică își schimonosesc trupul cu dresuri și cu boieli), pentru a întrece frumusețea cea firească pe care le-a dat-o Ziditorul. Al doilea, pentru ghiciturile și iscodirile prin vrăji: unele varsă cărbuni ori caută în ghioc sau aruncă sorții pentru a cunoaște norocul. Altele se păzesc ca să nu împrumute la începutul lunii sau să nu aprindă focul în anumite zile. Apoi mai cred în glasul păsărilor și alte ghicituri ca acestea uneltesc. Al treilea, pentru vrajba și clevetirea pe care o fac nu numai acasă, ci încă și în Biserică, nebăgând în seamă cele care se zic la Sf. Slujbe. A patra pricină și cea mai grea este că nu se mărturisesc cum trebuie. În loc să destăinuiască toate faptele cele ascunse, ele spun duhovnicului numai te miri ce, de formă și așa se împărtășesc cu nevrednicie multe din femeile cele nesocotite și astfel se osândesc.

Cuvinte despre mărturisire din cartea "Sf. Engolpion"

Păcatul este ca o rană, care dacă nu se arată la doctor atunci putrezește și pe urmă este nevindecată. «Răutatea nemărturisită este rană ascunsă a sufletului!», zice Sf. Vasilie cel Mare. La mărturisire trebuie păzite două lucruri: întâi, ea trebuie făcută fără de rușine și al doilea să nu se aducă pricinuire (adică să nu dăm vina pe alții pentru greșelile noastre). Rușinea care ne vine înainte de păcat este semnul darului, căci ne este spre izbăvire, iar rușinea care ne vine la mărturisire este de la cel viclean și ne poate pricinui osândă. Mustrarea pe care o simte omul pentru păcate, este glasul Sfântului Duh, care nu vorbește la ureche, ci la inimă. Și anume

glasul acesta ne strigă: *«Până când mai zăbovești în păcate; iată, boala ne împresoară; a venit bătrânețea și moartea este la ușă!.» «Scoală, cela ce dormi și te ridici din morți și te va lumina Hristos»,* (cum zice Sf. Apostol Pavel).

Trebuie să alegem una din două: 1. Ori aici pe pământ să descoperim păcatele numai în fața duhovnicului. 2. Ori le ascundem aici, ca să fie scoase la arătare de către înfricoșatul Judecător în fața îngerilor și oamenilor *«Mustra-te-voi și scoate la arătare păcatele tale»* (zice Sf. Prooroc David).

Destăinuirea gândurilor

Zis-a iarăși un bătrân: «Precum șarpele, dacă iese din gura sa îndată fuge, așa și gândurile cele rele descoperindu-se, îndată pier. Și iarăși, precum cariul (viermele) strică și mănâncă lemnul, așa și gândurile cele rele strică și mănâncă inima omului. Că cel ce își descoperă și își arată gândurile sale, îndată se tămăduiește. Iar cel ce își acoperă și își tăinuiește gândurile sale, acela are mândrie. Că de nu vrei să destăinuiești cele ascunse ale inimii și să nu te încredințezi nimănui, aceasta înseamnă că nu ai smerenie. Că smerenia toate bunătățile le are. Toți sfinții se socoteau și se aveau pe sine ca cei mai greșiți și mai păcătoși decât toți oamenii. Iar de va chema omul din tot sufletul său pe Dumnezeu și atunci va merge și va întreba pe cineva cerând sfat pentru gândurile sale, Dumnezeu va răspunde prin omul acela, adică îl va lumina ca să dea sfat bun și folositor. Că Însuși Dumnezeu, Cel ce a deschis gura măgăriței lui Valaam, va deschide și gura acelui om pe care îl vei întreba pentru folosul tău, măcar de va fi și păcătos omul acela.»

Mărturisire și încredere

Când vrei să mergi ca să-ți descoperi gândurile tale unui părinte duhovnicesc și cauți să te folosești, atunci se cuvine ca mai întâi să te rogi lui Dumnezeu zicând: «Doamne, Dumnezeul meu, cele ce voiești Tu și le știi că sunt spre folosul sufletului meu, acelea să le

pui în gura acelui părinte ca să mi le zică mie și cuvintele lui ca din gura Ta să le primesc și să mă folosesc»! Deci să te întărești pe sine-ți prin aceste cuvinte, devreme ce osteneala, tăcerea și sărăcia cu reaua pătimire aduc omului smerenia, iar smerenia iartă toate păcatele.

Nepomenirea de rău și iertarea

Zis-a iarăși un sfânt bătrân: «De vei auzi că cutare frate sau soră te-a clevetit, te-a grăit de rău și te-a defăimat, să nu te scârbești asupra lui. Și de va veni acela la tine, tu să nu-l vădești pe el, ci te veselește împreună cu dânsul și să arăți față veselă către dânsul, ca să ai îndrăzneală către Dumnezeu întru rugăciunea ta.»

Și iarăși: Pentru Pravilă

«De va veni la tine vreun frate sau soră, atunci pentru dragostea lui să lași orice treabă, încă și pravila și umilința ta. Iar de vei avea plângere sau lacrimi, să le ascunzi întru inima ta până când se va duce fratele. Iar dacă va ieși și se va duce fratele, atunci iar te apuca de umilință și de pravila ta, de vreme ce se tem dracii văzând umilința ta.»

Dreapta Socoteală

Zis-a un bătrân oarecare: «De ești neputincios și slab cu trupul tău, după puterea ta să-ți faci pravila și postul tău și să nu te silești peste putința ta, ca nu cumva să cazi în boală și vei pofti atunci unele și altele, îngreunând pe alții care îți slujesc ție, iar de te tulbură pe tine gânduri spurcate și necuviincioase, să nu le tăinuiești, ci îndată să le descoperi duhovnicescului tău părinte. Căci pe cât își ascunde și își tăinuiește omul gândurile cele rele, cu atâta se înmulțesc și se întăresc mai vârtos în inima lui.»

Cunoscând neputința, să avem Smerita Cugetare

Zis-a un bătrân: «De vei auzi despre petrecerile cele mari ale sfinților părinți și aprinzându-te cu râvna, vei voi să le urmezi,

apucă-te și tu chemând numele Domnului să te întărească în lucrul pe care l-ai ales. Și dacă cu ajutorul lui Dumnezeu vei săvârși, atunci mulțumește Celui ce ți-a ajutat. Iar de nu vei putea să săvârșești nevoința lor, atunci măcar să-ți cunoști neputința și slăbiciunea ta. Și defăimându-te pe sine-ți, smerește-ți gândul tău până la moarte, socotindu-te pe tine nevrednic și sărac și nerăbdător. Să ai mustrare în sufletul tău totdeauna, ca cel ce ai început și nu ai săvârșit. Și așa poți și tu să te mântuiești.»

Cumpănirea la nevoință

Mai zicea un alt sfânt părinte, că obișnuiește vicleanul ca pe cei ce se nevoiesc, când nu poate să-i împiedice de la nevoință, să-i îndemne la cele peste măsură, ca prin aceasta să-i surpe în groapa mândriei și nu este nici un lucru mai urât lui Dumnezeu dcât patima aceasta. Deci tu călătorește - precum zice Scriptura -, pe calea împărătească, și nu te abate: nici în dreapta, nici în stânga; ci măsura cea de mijloc întrebuințează la mâncare: adică cu măsură mâncând în fiecare seară. Iar de vei urma nevoii tale, fie dintru neputință (sau boală), fie din altă pricină ca să strici ceasul cel obișnuit să nu te îndoiești (adică să nu te împuținezi la suflet) căci nu suntem sub lege, ci sub dar.

Însă când mănânci să nu voiești să te saturi, ci te ține cu înfrânare, mai ales la bucatele cele poftitoare și îndemnătoare spre lăcomie. Pe cele proaste mâncări să le iubești totdeauna și inima ta să o păzești în tot chipul, nevoindu-te la smerenie. Că *«jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima smerită și înfrântă Dumnezeu nu o va urgisi»* (precum zice Proorocul David în Psalmul 50). Și tot el zice în alt loc: «Smeritu-m-am și m-a mântuit Domnul.» Deci toată nădejdea ta, fiule, aruncând-o spre Domnul, mergi cu pace în calea ta și judecata ta ca amiazăzi.

Folosul defăimării

Zis-a un bătrân: «De îți vei aduce aminte de cel ce te-a necăjit sau te-a necinstit sau te-a păgubit, dator ești ca să-ți aduci aminte

de el ca de un doctor trimis de Hristos și să-l ai pe el ca un făcător de bine. Dacă te necăjești sau te tulburi pentru el, atunci înseamnă că bolește sufletul tău. Deci dator ești să mulțumești fratelui și să te rogi pentru dânsul, căci prin el cunoști boala ta și să primești cele de la dânsul (ocări sau vorbe rele), ca pe niște doctorii trimise de Domnul. Iar dacă te scârbești asupra fratelui, aceasta înseamnă ca și cum ai zice Domnului: «Nu voiesc să primesc doctoriile Tale, ci voiesc să putrezesc întru rănile mele.» Deci cel ce voiește să se vindece de rănile sale cele sufletești este dator să sufere cele ce se aduc de la doctor, ori în ce chip ar fi.

Motivele care duc la patima deznădăjduirii

Înainte-însemnare:

Să nu fie de mirare la nimeni dacă eu amintesc cam des despre boala aceasta a sufletului. Astăzi lumea este bântuită mai mult ca oricând de răutatea aceasta și cele mai multe crime (despre care scriu ziarele) sunt urmările deznădejdii. Nu este altă patimă din care să aibă vrăjmașul mai mult câștig, precum este patima deznădajduirii. Din cauza ei se întâmplă sinuciderile, omorurile și lepădările de credință. Iar dacă unii deznădăjduiți nu se omoară singuri trupește (adică nu se sinucid) aceasta se datorează mai mult împrejurărilor, însă ei sufletește sunt morți înainte de moarte. Căci deznădăjduirea nu este altceva decât moartea duhovnicească, de vreme ce omul își întoarce fața de către ajutorul lui Dumnezeu și se dă în stăpânirea celui rău. «Cel care deznădăjduiește își ucide singur sufletul său.» (Sf. Ioan Scărarul, Cuvânt pentru Pocăință).

Cercetând mai cu de-amănuntul diferite cazuri, vom vedea că îndoiala pentru mântuire precum și deznădăjduirea se ivesc mai ales din următoarele motive:

1. Înainte de toate și la cei mai mulți este lipsa de povățuitori duhovnicești.

2. Necunoștința Sfintelor Scripturi (din care se nasc părerile greșite și înșelăciunea minții).

3. Vătămarea dreptei Credințe (când facem prietesug cu ereticii, cu masonii și cu ateii comuniști).

4. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovnicești cu nesimțire și fără nici o căință).

5. Nemărturisirea curată (când facem de mântuială sau cu ascunsuri și cu pricinuiri).

6. Împărtășirea cu nevrednicie (când știm că nu suntem în regulă și ne apropiem cu obrăznicie, de ochii oamenilor).

7. Când suntem robiți de patima Mândriei și nu ne plecăm deloc spre vindecare.

8. Când ne-am făcut vinovați și am căzut sub afurisenia arhiereului sau a preotului și nu căutăm dezlegare de la cei pe care l-am scârbit.

9. Când am făcut vreo nedreptate mare cu deplină știință (prin furtișag sau prin clevetire și nu căutăm a repara greșeala).

10. Când ne lăsăm robiți peste măsură de întristare (care este însăși deznădejdea) și asta se întâmplă deseori cu bolnavii care își pierd răbdarea.

11. Când din multa zavistie hulim Sfânta Credință, numele lui Dumnezeu sau persoanele sfințite.

12. Când ne blestemăm pe noi (sau pe alții) fără socoteală (luând în deșert numele Domnului) și nu căutăm vindecare.

Cuvântul Sfântului Simeon, Arhiepiscopul Tesalonicului

Ca răspuns la întrebarea:

Dacă cineva cunoaște păcatul preotului și are necredință, că adică nu primește sfințirea de la el, ce trebuie să facă?

Dacă cineva cunoaște că vreun preot este în păcat, atunci (după cuvântul Sf. Vasilie cel Mare) trebuie să vestească pe arhiereul lui, pentru a face cercetare. Însă, mai înainte de a hotărî Biserica (adică arhiereul locului sau Sinodul) nu se cuvine ca omul să socotească pe preot că ar fi oprit de la slujbă sau că ar fi lipsit de dar. Pentru

aceasta, până când nu se oprește însuși preotul pe sine, fiind mustrat de conștiința lui, până atunci nu se cuvine ca să-l împiedice de la slujbă, sau să-l defaime. Iar dacă preotul care este în păcat își vine singur la socoteală, cunoscându-și păcatul, atunci omul (care s-a smintit) să meargă la un alt preot, însă cu deplină credință. Dar să fie știut că cel care cunoaște păcatul preotului, dacă nu-l vădește, ci lasă la judecata lui Dumnezeu și primește blagoslovenie de la acel preot, ca de la un organ al lui Dumnezeu, atunci omul acela primește sfințirea deplină și are multă plată, ca cel ce din credință s-a apropiat mai mult pentru Sfântul dar, iar nu pentru virtuțile preotului, căutând numai pe Dumnezeu, iar nu pe om. Iar dacă face așa, atunci se vede că nici nu se apropie cu credință de cele sfinte, căci după cuvântul Sf. Scripturi: *«Tot ce nu este din credință, este păcat»,* și iarăși: *«Unde este credință să se apropie»,* scrie.

Dar să se știe și aceasta că de va judeca omul acela păcatul preotului, atunci de mare plată se va lipsi, adică dintru a nu judeca pe frați (după cum spune Sf. Evanghelie). Se mai poate ca omul acela să fie înșelat în părerea lui și dacă va începe a judeca (mai ales pe preot), după aceea, prin lucrarea celui rău, va judeca și pe cei curați și nevinovați și așa, fiind stăpânit de urâciune, se va primejdui mântuirea lui *(Vezi Sf. Simeon. întrebarea 45, pag. 299, din grecește).*

Din Cuvântul Sf. Athanasie Sinaitul
Pentru a nu judeca pe clerici

Mai ales pe Slujitorul lui Dumnezeu, să nu-l judecăm niciodată pentru cele ascunse și nearătate, pe care le-am auzit vorbindu-se despre el. Să nu zici cumva că preotul este păcătos și nevrednic sau osândit și pentru aceasta nu vine darul Preasfântului Duh la jertfa adusă de el. Ia seama, să nu cugeți una ca aceasta. Altul este Judecătorul, care cercetează cele ascunse. Cunoaște-ți sinea și cugetă că ești păcătos, lăsând judecata la Dreptul Judecător.

Numai să nu greșească preotul dumnezeieștile dogme ale Credinței, iar cât despre altele, nu ești tu judecător. Pentru aceasta,

vă rog să nu judecați pe nimeni și mai ales nu judecați pe Slujitorul lui Dumnezeu, ci să vă apropiați de Sfânta Împărtășire cu deplină credință, cu adevărată căință, având conștiința curată. Și atunci cu siguranță că veți primi sfințirea (adică blagoslovenia).

Căci de ar fi chiar îngerul lui Dumnezeu acela care aduce Sfânta Jertfă și dacă tu ești nevrednic, nu poți să te izbăvești de păcatele tale. Și ca să crezi că este adevărat ceea ce îți spun, iată; însuși cazul lui Iuda te încredințează, căci acesta a primit Sfânta Împărtășire din curatele Mâini ale Stăpânului (Hristos), dar fiind nevrednic, îndată a intrat diavolul în el. Dacă cineva nu judecă pe altul, se izbăvește de păcatele sale, iar dacă judecă, atunci își înmulțește păcatele, după Cuvântul Sfintei Evanghelii: «Nu judecați și nu veți fi judecați!» «Lăsați și se va lăsa vouă!» Pe mulți îi aud zicând de multe ori: «Vai de mine, cum să mă mântuiesc? Ca să postesc nu pot; ca să priveghez nu știu; ca să păstrez curăția nu pot; să mă depărtez de lume nu pot. Oare în ce chip o să mă mântuiesc și eu?» În ce chip, iată că-ți arăt eu: «Lasă și ți se va lăsa», iată o cale ușoară care te mântuiește. Să-ți arăt acuma și a doua cale: «Nu judecați și nu veți fi judecați!», iată și alta fără post și fără priveghere sau osteneală. Nu osândi deci pe fratele tău, chiar dacă îl vezi cu ochii tăi făcând păcat, pentru că unul este Judecătorul și Stăpânul, care va da fiecăruia după faptele lui și una singură este calea judecății, întru care vom sta goi și după faptele noastre vom lua și milă de la Dumnezeu. Pentru că nici Părinetele Ceresc nu va judeca pe nimeni, căci toată judecata a dat-o Fiului Său.

Deci dacă cineva va judeca mai înainte de venirea Domnului nostru Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, acela se face vinovat, căci răpește vrednicia lui Hristos.

Cum se înțelege iertarea care se dă prin Taina Mărturisirii

Am scris în mai multe rânduri despre aceasta, însă văd că unii tot mai au îndoială despre iertăciunea pe care o primesc la Mărturisire. Din multa nedumerire ajung uneori la deznădăjduire; pentru aceasta mai scriu iarăși câteva cuvinte spre lămurire.

Mulți se întreabă cu mintea: «Pentru ce se mai dă canonul (și uneori chiar oprirea de la Sf. Împărtășire), pe câtă vreme cel care s-a mărturisit a primit iertare?» Acest lucru îi face pe mulți să se îndoiască și pentru asta nu dau atenția cuvenită la taina mărturisirii. Văzând că li se dă canon după mărturisire, ei cred că nu primesc iertare de păcate, până când nu termină canonul rânduit de preot. Această părere este cu totul greșită și străină de credința noastră. Papistașii au această învățătură greșită, pentru care au și născocit Purgatoriul (adică locul unde se curăță după moarte sufletele care nu și-au împlinit canonul). Acești eretici spun că afară de Rai și Iad, mai este un loc numit Purgatoriu unde se pedepsesc o vreme sufletele celor care s-au mărturisit și au primit Sfintele Taine, dar n-au apucat să termine canonul rânduit de preot.

Noi, creștinii ortodocși, credem și mărturisim că tot cel ce se pocăiește, mărturisindu-și păcatele cu zdrobire de inimă, primește iertăciune de la Dumnezeu chiar în clipa când îi citește preotul Dezlegarea. Învățătura aceasta este întărită de Sfintele Soboare și anume prin canonul 2 al Soborului din Laodiceea, prin canonul 3 al Soborului de la Niceea, apoi prin canonul 102 al Soborului din Trulan și prin canonul 5 al Soborului din Ancira. De asemenea, se întărește aceasta și prin canonul 74 al Sf. Vasilie cel Mare, precum și prin canonul 3 al Sf. Grigorie Episcopul Nisiei (către Litoion). Avem apoi ca mărturie cuvintele Sf. Simeon, Arhiepiscopul Tesalonicului, care spune că iertarea păcatelor se dă chiar în cesul mărturisirii, când omul își destăinuiește deplin toate păcatele sale, cu zdrobire de inimă și cu hotărâre statornică de a nu mai păcătui.

Și ne încredințează pentru aceasta Sf. Simeon, aducând ca pildă cuvintele Sf. Evanghelii, unde spune cum a primit îndată iertăciune vameșul cel smerit din Templu, mai-marele vameșilor Zaheu din Ierihon, slăbănogul de la Vitezda, apoi Fiul cel pierdut, tâlharul cel credincios, femeia cea desfrânată și alții care s-au căit din toată inima. Potrivit cu pildele acestea din Sf. Evanghelie, a scris și Sf. Atanasie cel Mare (către Antioh), că toți cei care cu adevărat se pocăiesc, într-o clipeală de vreme se eliberează de greutatea cea

mai dinainte de păcate și de osândă. Pentru aceasta zice Sfântul: «Chiar de va muri a doua zi (cel care s-a mărturisit) este primită la Dumnezeu pocăința lui.» Sfântul Ioan Gură de Aur spune că pentru iertare nu este nevoie de zile sau de ani mulți... căci de se va părăsi omul de relele cele mai dinainte, făgăduind lui Dumnezeu cu adevărat că nu se mai atinge de ele, atunci nu cere Dumnezeu mai mult ca răspuns (din cartea cea către Sf. Filogoniu).

Din aceste mărturii, poate să înțeleagă oricine că prin pocăință și mărturisire curată creștinul dobândește îndată iertăciunea pentru păcate, însă nu i se iartă împreună și canonul păcatelor. Cu alte cuvinte, păcatele se iartă prin mărturisire, dar certarea pentru păcate rămâne. De aici a ieșit și proverbul în lume: «De iertat ești iertat, dar canonul ai de purtat.» Avem ca pildă certarea Sf. Prooroc David, care a fost iertat de Dumnezeu pentru păcatele lui, dar canonul l-a tras cu vârf și îndesat. Iertarea a primit-o îndată ce și-a mărturisit păcatul, când a zis proorocul Natan: *«Domnul a ridicat păcatul tău!»*, însă certarea (adică canonul) pentru vina păcatului nu s-a iertat. Căci deși s-a căit și a primit încredințarea de la proorocul Natan pentru iertare, totuși după aceea a fost izgonit de la împărăție de către fiul său Avesalom. Apoi tăierea și alte mii de rele au venit asupra casei lui David, ca o certare pentru păcatele sale, după cum i-a proorocit însuși Natan.

La fel se întâmplă și cu cei care își mărturisesc păcatele cele grele așa cum se cuvine: primesc iertare prin rugăciunea preotului, dar rămâne asupra lor certarea pentru păcate (adică canonul). Dacă nu primim certarea în viața aceasta, atunci o luăm veșnic pe lumea cealaltă. Sfântul Prooroc David a primit cu bucurie certarea cea vremelnică, ca să scape de cea veșnică; pentru aceasta zice la Psaltire: *«Certând m-au certat Domnul, dar morții nu m-a dat!»*

În ziua de azi au îndoială pentru iertăciunea de la mărturisire mai cu seamă cei cu păcate grele, care sunt opriți de la Sf. Împărtășire (pentru o vreme). Căci zic ei: «Cum sunt iertat, dacă am legătura canonului?» La aceasta răspunde Sf. Nicodim Aghioritul, zicând: «Adevărat este că se iartă păcatul (prin mărturisire), însă pe temeiul

făgăduinței că va păzi canonul si depărtarea de Sf. Împărtășanie.» Pentru aceasta, se obișnuiește ca înainte de molifta iertării, duhovnicul să-i rânduiască canonul potrivit pentru păcate. Canonul nu este însăși plata pentru vina păcatului, ci este mai mult o condiție care se pune înainte de iertare. Cuviosul Nicodim mai spune că rostul canonului (la cei care au păcate grele) nu este numai pentru certarea păcătosului, ci mai cu seamă a se cerca și a se întemeia creștinul mai mult în darul iertării (pe care l-a primit la mărturisire). Cu alte cuvinte, este nevoie de această dietă duhovnicească pentru a a-l păzi pe om să nu-și piardă darul, adică să nu alunece iarăși în cele vechi.

Deci să fie încredințat fiecare că prin mărturisire curată, primește iertarea îndată, oricât de mare ar fi păcatul lui. Dumnezeu iartă cu aceeași ușurință, atât pe cele mici, cât și pe cele mari. Căci zice în cartea întâi sobornicească a Sf. Evanghelist Ioan: «De vom mărturisi păcatele noastre, credincios și drept este Domnul spre a ne ierta păcatele noastre și a ne curăți de orice nedreptate!» Toți cei care au fost învrăjbiți cu Dumnezeu prin păcate grele, la taina mărturisirii se împacă iarăși cu Dumnezeu, care le înnoiește dreptul de moștenire cerească (punerea de fii) și ei primesc iarăși darul pe care l-au pierdut.

Sărutarea fiului pierdut din Sf. Evanghelie închipuie împăcarea celui păcătos cu Părintele Ceresc, iar inelul pe care l-a primit fiul cel pierdut, este darul Sf. Duh, care se întoarce iarăși la cel care se pocăiește după lege. Apoi vițelul cel gras, care s-a înjunghiat la aflarea fiului, închipuie Trupul și Sângele Domnului, care se jertfește pentru noi, păcătoșii.

Toate canoanele și toate nevoințele noastre nu au nici o valoare fără această jertfa dumnezeiască. Izvorul iertării noastre este Jertfa cea negrăită a Mântuitorului nostru. Însuși Domnul spune la Sf. Evanghelie de la Matei că a venit în lume, «ca să-și dea sufletul Său pentru răscumpărarea multora.» Iar Sf. Apostol și Evanghelist Ioan spune: *«Sângele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ne curățește pe noi de orice păcat.» (Cartea I, versul 7).*

Un adaos despre adevărata mărturisire şi două pilde despre minciună

Mulți dintre noi ne-am obișnuit să înșirăm la mărturisire numele păcatelor, fără să arătăm și gradul (sau măsura) la care au ajuns aceste păcate. Ne place să ne mărturisim cam în felul acesta: «Am greșit părinte, cu mândria, cu zavistia, cu lăcomia, cu minciuna, cu trândăvia, cu clevetirea și cu tot felul de păcate. Mă rog de mă iartă și de mă dezleagă!» Nici nu se poate o mărturisire mai frumoasă și mai ușoară ca aceasta. Dar să ne întrebăm, oare am deschis noi inima în fața duhovnicului înșirând numai pomelnicul obișnuit al păcatelor? Oare înțelege preotul starea noastră sufletească? Numai dacă este văzător cu duhul poate să ne priceapă rănile; altfel nu poate pricepe. Într-adevăr, aceleași păcate le mărturisesc și copiii, precum și oamenii cu viață aleasă. Toți greșim. Dar cât de mult se deosebește măsura păcatelor de la unul la altul! Și copiii se mândresc și spun minciuni, dar păcatele lor nu sunt de moarte, căci ei încă nu știu să deosebească binele de rău și nici nu au vicleșug ca oamenii în vârstă. La unii este mândrie copilărească, iar la alții mândrie satanicească (asemenea cu a mândrului Lucifer).

La fel este și cu minciuna: unii spun minciuni ca să facă haz, iar alții prin minciună pricinuiesc durere și necaz. Minciuna care este spusă fără răutate, pricinuiește mai ales râs, fără a face vătămare altora. Iar când minciuna izvorăște din răutate, atunci ea aduce la crime și blesteme, ba uneori aduce deznădejde și omoruri. Minciuna care nu izvorăște din răutate și nu urmărește vătămarea altora, acesta nu este cu adevărat minciună, ci este mai mult o vorbă prefăcută sau o glumă nevinovată. De multe ori, vedem că și oamenii cei sfinți s-au folosit de asemenea vorbe prefăcute, pentru a acoperi faptele lor cele bune, sau pentru a fi defăimați de oameni.

În vremea când au năvălit păgânii perși în Palestina (la anul 614) se afla pe Muntele Eleon o mănăstire în care trăiau 400 de fecioare. Când au intrat păgânii în această mănăstire, au început să le junghie ca pe niște porumbițe. Dar înainte de a le ucide, căutau

ca să le batjocorească cu sila. Unul dintre ostași a ales pe una mai tânără, târând-o cu sine a o necinsti. Atunci fecioara a zis către el: «Mă rog, tinere, sa nu mă silești și eu îți voi da niște untdelemn cu dar minunat. Cu acesta dacă te ungi, nu poate să te rănească nici o armă la război. El te va păzi mai bine decât pavăza și scutul.» Auzind acestea ostașul, i-a făgăduit că o va cruța, dar în gândul lui dorea să dobândească mai întâi untdelemnul cel minunat și pe urmă să-și împlinească pofta lui cea spurcată.

În sfârșit, fecioara a adus un vas cu untdelemn (de care se pune în mâncare) și i-a zis să se ungă la gât și ea sa-l lovească cu sabia ca să se încredințeze de puterea cea minunată a untdelemnului. El însă n-a primit, ci i-a zis să se ungă ea întâi și el să facă încercare cu sabia. Atunci fecioara s-a bucurat, căci aceasta era dorința ei. Deci ungându-se ea la gât, i-a zis s-o lovească cu sabia fără frică. Atunci păgânul a lovit cu toată puterea și mare i-a fost mirarea când a văzut capul ei căzând la pământ. Atunci a priceput că a fost înșelat și mult s-a întristat, pentru că nu și-a împlinit pofta. Prin meșteșugul acesta, sfânta fecioară și-a păstrat fecioria nestricată, dobândind și cununa neveștejită a muceniciei. Pilda ei a încurajat și pe celelalte fecioare și căutau în tot chipul să se împotrivească păgânilor, cu dorința de a muri curate. Iată o minciună care a pricinuit cunună. Sunt însă și minciuni care aduc numai vătămare și pierzare.

În mănăstirea de fecioare, care era sub conducerea Sf. Pahomie (unde se aflau vreo 700 de fecioare) a avut loc următoarea întâmplare: A venit odată la poarta mănăstirii un meșter croitor, întrebând dacă nu au ceva de cusut. Atunci a ieșit o călugăriță tânără și a zis croitorului: «Noi avem aici croitorese și nu este de lucru pentru altul străin.» Numai atât a rostit călugărița și a intrat iarăși în mănăstire. În vremea când vorbea cu străinul la poartă, a văzut-o una dintre călugărițe. N-a trecut multă vreme după aceasta și s-au sfădit între ele, călugărița care a vorbit cu străinul și cea care a văzut-o vorbind. Aceasta din urmă, voind să se răzbune, a clevetit-o pe cealaltă către altele, că a căzut în păcat cu meșterul croitor. Câteva dintre ele, fiind cuprinse de răutate au primit minciuna drept adevăr, răspândind

vorbe în toată mănăstirea. Biata călugăriță (care nici cu gândul nu s-a dus la asemenea lucru) n-a mai putut suferi rușinea care s-a făcut în mănăstire și din multa întristare, s-a aruncat pe ascuns în râu și s-a înecat. Atunci cealaltă călugăriță, văzând pierzarea sufletească și rușinea din mănăstire, care s-a făcut pentru minciuna ei, a căzut în deznădejde și s-a spânzurat. Aflând acestea preotul și economul mănăstirii, a poruncit să nu se pomenească la rugăciune nici una, nici alta. Iar cele care din răutate s-au învoit la minciună și au răspândit-o, au fost oprite 7 ani de la Sf. Împărtășire.

Din aceste pilde se vede cât de mult se deosebește minciuna unuia de a celuilalt. Deci când ne mărturisim să nu facem numai o înșiruire seacă a păcatelor, ci este nevoie să spunem și măsura răutății lor (cu ce scop le-am făcut și ce fel de vătămare am pricinuit cu ele). De pildă, când spunem la mărturisire că am greșit cu lăcomia, aceasta nu înseamnă că ne-am arătat păcatul deplin, căci nu este nimeni care să nu greșească cu lăcomia. Unul mănâncă lacom câteodată când este prea obosit și prea flămând. Altul mănâncă și bea cu lăcomie totdeauna până când se umflă și amețește. Iar altul din lăcomie nedreptățește și năpăstuiește pe fratele lui. Deci nu este aceeași lăcomie la toți. Cel dintâi alunecă uneori numai în păcatul lăcomiei. Cel de al doilea este robit totdeauna de patima lăcomiei (care este păcat de moarte). Iar cel care din lăcomie nedreptățește și năpăstuiește pe altul, acela săvârșește un păcat și mai mare, care strigă răzbunare la cer. Dacă nu facem mărturisirea lămurit, atunci dezlegarea preotului nu ne folosește, iar Sf. Împărtășire se ia cu nevrednicie, căci preotul ne dezleagă fără să cunoască boala noastră și niciodată nu poate să dea canonul (sau sfatul) care ni se cuvine.

Cum trebuie să înțelegem Rugăciunea lui Iisus

În cartea I a Sf. Apostol Pavel către Tesalonicieni scrie: *«Neîncetat, rugați-vă!»* Sfinții Părinți, tâlcuind aceste cuvinte, spun că «a ne ruga neîncetat» înseamnă a pomeni numele cel sfânt al Domnului în toată vremea. Mai arătat se vede aceasta în cartea cea către

Filipeni, unde Sf. Apostol Pavel scrie: *«Întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor de dedesubt și toată limba să mărturisească că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl.»*

Sfântul Ioan Carpatul zice că atunci când rostim Rugăciunea lui Iisus (adică: *«Doamne, Iisuse Hristoase. Fiul lui Dumnezeu, miluește-mă pe mine, păcătosul!*) la fiecare chemare a Sfântului Său nume. Domnul ne răspunde în chip tainic: *«Fiule, iertate să-ți fie păcatele tale!»*

Iar Sf. Ioan Gură de Aur zice că oricât de păcătoși am fi noi, rugăciunea aceasta ne curățește, când o zicem din inimă. Nu este altă armă mai puternică în cer și pe pământ decât chemarea cea Sfântă a Domnului nostru Iisus Hristos. Când zicem: *«Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu»*, prin aceste cuvinte noi mărturisim toate tainele credinței noastre, căci (după cum spun unii dintre Sfinții Părinți) aceste cuvinte cuprind în ele toată Evanghelia pe scurt. Acestea sunt cele cinci cuvinte despre care pomenește Sf. Apostol Pavel (în cartea sa către Corinteni) unde zice: *«Voiesc mai bine cinci cuvinte cu mintea, decât zeci de mii de cuvinte cu limba.»* Pentru asta, Rugăciunea lui Iisus se mai cheamă și rugăciunea minții. Iar când rostim și celelalte cuvinte din Rugăciunea lui Iisus adică *«Miluiește-mă pe mine păcătosul!»,* atunci noi mărturisim nevrednicia și josnicia noastră, cerând de la Domnul milă, căci dacă avem mila Lui, atunci toate cele bune le avem.

O doctorie tonică pentru suflet
Pomenirea Morţii

«Tot trupul iarbă și toată slava omului ca floarea ierbii», zice Sf. Prooroc Isaia. În cartea Sf. Ioan Scărarul, care se zice Scara (la treapta 7), aflăm următoarea povestire:

Era în Horeb (la muntele Sinai) un monah trândav și nepăsător, cu numele Isihie. Acesta s-a îmbolnăvit odată greu și a fost răpit sufletul lui vreme de un ceas. Trupul lui a rămas mort în toată regula.

După aceea și-a revenit în fire, a înviat. Cum s-a trezit, a strigat ca să iasă afară toți care se aflau lângă dânsul. A zidit îndată ușa chiliei cu bolovani și cu var și a rămas închis 12 ani de zile. În vremea aceasta n-a vorbit cu nimeni nici un cuvânt și totdeauna plângea și se tânguia, cugetând la cele ce văzuse pe lumea cealaltă. Când au înțeles părinții din mănăstire că i se apropie sfârșitul, au stricat zidirea ușii și mergând la dânsul înăuntru, îl rugau ca să le spună un cuvânt de folos. El însă n-a vorbit cu ei nimic, decât numai acestea: «Cine se gândește la moarte și la răspunsul ce va da la Judecata cea înfricoșată a Domnului, acela nu este cu putință ca să păcătuiască niciodată»! Și zicând acestea, a adormit cu pace. Acestea le povestește Sf. Ioan Scărarul, care a fost de față în chilia fericitului monah.

†

Sfântul Ierarh Ioan Milostivul, când a ajuns patriarh al cetății Alexandriei, a poruncit numaidecât ca să-i zidească mormântul, dar să nu-l acopere. Și la orice sărbătoare când se îmbrăca în veșminte luminate, avea rânduit un slujitor care trebuia să vină regulat la el în Biserică și să-i amintească despre mormânt, că adică stă neterminat și când poruncește ca să-l termine. Așa regulat l-a vestit pe sfântul, în auzul celor de față, ori de câte ori era la slujbă. Aceasta o făcea dinadins, ca astfel aducându-și aminte de ceasul morții, să nu se mândrească cumva pentru multa cinstire, pe care o avea de la oameni sau pentru podoaba veșmintelor. Căci aleșii lui Dumnezeu nu se tem de nimic în lumea asta, decât numai de slava deșartă, care vine din uitarea morții, și când se depărtează darul lui Dumnezeu.

†

Era în vechime obiceiul ca în vremea când se încoronau împărații de la Țarigrad, erau aduse înaintea lor patru soiuri de pietre și erau întrebați din ce fel de piatră doresc să-și facă mormântul. Aceasta se făcea în Biserică, înaintea norodului. Atunci împăratul trebuia să aleagă o piatră pentru mormânt (din cele 4 aduse de probă). Tocmai când era în culmea slavei, îi aduceau aminte de moarte, ca nu cumva să fie cuprins de îngâmfare și să uite că este om muritor. Aducerea-aminte de moarte a fost prețuită și de noroadele păgâne,

care se închinau la idoli. Așa, de pildă, la vechii egipteni era obiceiul să așeze pe masa încărcată de mâncăruri și un chip de mort, cioplit din lemn. În vremea ospățului, când toți se veseleau, stăpânul casei le arăta musafirilor chipul morții, zicând: «Mâncați și vă veseliți, cugetând totodată și la sfârșitul vostru»! Desigur că la asemenea poză și la asemenea cuvinte, cei de la masă nu mai îndrăzneau ca să facă ghidușii necuviincioase ori să se îmbuibe prea mult cu mâncarea și băutura.

Strămoșii românilor, adică dacii, erau și ei închinători de idoli, dar credeau în nemurirea sufletului și în viața viitoare. Când se năștea un prunc din neamul lor, atunci se adunau megieșii și rudeniile, făcând tânguire cu lacrimi și cu bocete, pentru cel nou născut. Se tânguiau ca și la mort pentru nașterea pruncului, iar dacă murea cineva, atunci prăznuiau cu multă veselie (cum fac azi la nuntă și la cumetrii). Și aceasta o făceau socotind că cel care se naște intră în Valea Plângerii, așa numeau ei viața aceasta plină de necazuri, iar pentru cei care mureau, erau de părere că s-au terminat chinurile și merg la fericire. Pentru asta erau cei mai vestiți războinici, căci nu se temeau de moarte și multă vreme n-a putut să-i biruiască împărăția Romei.

Pomenirea morții este mai de nevoie pentru noii călugări, căci după făgăduința noastră trebuie să primim moartea în toate zilele pentru Dumnezeu. Găsim la Pateric pe un cuvios, care zicea: «În vremea când lucrez, de câte ori pogor undreaua - mai înainte de a o ridica - mă pogor cu mintea la mormânt.» Tot sfântul acesta mai zicea că: «Omul, care are moartea înaintea ochilor, în tot ceasul biruie împuținarea de suflet»! După cuvântul Sfinților Părinți, călugărul este sufletul cel cu durere întru neîncetată aducere-aminte de moarte. Iar Sf. Vasilie cel Mare strigă către noi zicând: «Priviți ca într-o oglindă cele cerești totdeauna. Călătorul este viața aceasta; călătoriți drept aceea cu plăcere de Dumnezeu. Nu slăbiți pe cale, nu vă împuținați, nu pregetați, nu vă muiați. Strâmtă și necăjită este calea, dar la răsfățat loc duce: acolo unde nu este nici scârbă, nici mâhnire, nici întristare, acolo unde este de-a pururea bucurie și

veselie.» Dar toată uneltirea vrăjmașului, cu deșertăciunile lumești și cu năravurile trupului celui mofturos, toți împreună fac tovărășie ca să ne depărteze de la aducerea aminte de moarte și de viața viitoare. Toți ne șoptesc mereu ca și oarecând lui Adam și Evei, că nu vom muri. Jucăriile lumii de azi izgonesc și frica lui Dumnezeu din inimă. Mintea omului se înmulțește, iar dragostea se răcește.

Descoperire dumnezeiască despre răsplata nevoitorilor

Ava Atanasie, egumenul Elioților ne-a povestit despre o vedenie (descoperire) pe care a avut-o ava Teodor Sihastrul. Și anume i s-a arătat în vedenie un tânăr care strălucea ca soarele și l-a apucat pe sihastru de mână, zicându-i: «Vino, că ai a te lupta!» Și l-a dus pe el la un teatru foarte mare (adică la un loc de priveliște unde fac lupte de întrecere atleții). În partea dreaptă a teatrului erau o mulțime de tineri luminați, îmbrăcați în haine albe, iar în partea stângă erau o mulțime de arapi cu haine negre. S-a arătat apoi un uriaș care a trecut în arenă (adică în mijlocul teatrului) și capul lui ajungea până la norii cerului. Atunci tânărul cel luminos care l-a dus acolo și care era Însuși Domnul, a zis către ava Teodor: «Iată, cu acesta ai de luptat»! (adică cu uriașul).

Auzind așa, sihastrul a început a tremura și rugându-se tânărului zicea: «Dar cine dintre oameni poate să se lupte cu acesta?» Și i-a răspuns tânărul cel luminat: «Numai să mergi cu toată sârguința ta și atunci când te vei apuca la luptă cu dânsul. Eu îți voi da ajutor și te voi încununa cu cunună de biruință»! Luând curaj, Teodor a intrat în arena teatrului, unde l-a însoțit și tânărul cel cu darul de biruință (adică Domnul nostru Iisus Hristos) și l-a întărit așa încât a biruit pe uriașul cel înfricoșat. La urmă a fost încununat de către Domnul și mulțime de arapi se tânguiau cu amar și au fugit și nu s-au mai văzut, iar ceata celor luminați (adică îngeri) aduceau laude lui Dumnezeu, care a dăruit biruință monahului. După această vedenie, luând curaj a ieșit fericitul acesta Teodor la lupta vieții sihăstriei (adică la pustie).

†

Ne-a mai povestit cel mai înainte-pomenit ava Atanasie (de la Elion) că i-a venit într-o zi acest gând: «Oare ce fel de bine vor avea nevoitorii?» Atunci a căzut în uimire (s-a răpit duhul) și a văzut un bărbat care i-a zis: «Vino cu mine»! și l-a dus într-un loc plin de lumină, oprindu-se la o poartă negrăit de frumoasă. Înăuntru se auzea o melodie așa de dulce, precum ar cânta mulțime de glasuri, lăudând pe Dumnezeu Domnul.

Bătând în poartă tânărul, a răspuns cineva dinăuntru zicând: «Ce poftești?» «Vrem să intrăm»! a zis tânărul (călăuza). Atunci a răspuns un glas dinăuntru: «Aici nu intră nimeni din cei care petrec în trândăvie! Iar dacă vrea să intre acela pe care l-ai adus, atuncea să meargă să se nevoiască și nicidecum să nu cugete la lumea cea deșartă»! Venindu-și în simțire cuviosul Atanasie a cunoscut că tânărul din vedenie a fost Sfântul înger (păzitorul lui) iar cele descoperite au fost spre întărirea lui la nevoințe cu mai multă râvnă.

†

Zis-a un bătrân oarecare: «Fiilor și fraților, să înțelegeți și să știți toți aceasta: că nici una dintre faptele cele bune nu este așa de iubită și de plăcută lui Dumnezeu ca atunci când mulțumește omul întru scârbe. Și nu se bucură Dumnezeu de alta mai tare, decât atunci când cineva rabdă bucuros orice fel de scârbe i s-ar întâmpla lui (cum este de pildă boala, clevetirea pe nedrept sau prigonirea și alte necazuri). De asemenea, și de la cel care este bolnav cu trupul său, nu cere Dumnezeu, nici cearcă de la dânsul post și înfrânare de mâncare și băutură sau altă osteneală și nevoință a trupului. De la el cere Dumnezeu numai multă milă și rugăciune duhovnicească și să-i fie mintea lui pururea la Dumnezeu. Iar postul și osteneala trupească le face omul pentru domolirea zburdăniciunilor firești, adică pentru înfrânarea necuratelor pofte și a patimilor trupești.

Boala trupului este mai presus decât postul și răbdarea cu mulțumire a bolnavului este mai presus decât toată nevoința și osteneala trupului. Pentru aceea, de la bolnav nu se cere și nici nu se cearcă

postul și înfrânarea și alte osteneli, ci datoria lui este să mulțumească pururea cu osârdie și cu toată inima sa lui Dumnezeu, rugându-se să i se dea răbdare.

†

Zis-a ava Iosif Tibeul că trei cete sunt cinstite înaintea lui Dumnezeu și anume când omul este bolnav și i se adugă ispite, iar el le primește cu mulțumire. A doua ceată este când cineva își face toate lucrurile curate înaintea lui Dumnezeu și nu are nimic lumesc.

Ascultarea

Iar a treia, când cineva stă sub ascultarea unui părinte duhovnicesc și de toate voile sale se leapădă (unul ca acesta are o cunună mai mult). Dar eu (zice ava Iosif) boala am ales-o. Căci zice Domnul la Sf. Evanghelie: *«Întru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre!»*

Cuvântul 71 (din cartea Sfântului Simeon Noul Teolog). Despre călugării începători

Acel călugăr care este începător și cu puțin înainte a lepădat lumea și toate cele din lume și a intrat în nevoințele așezării călugărești, dacă a plecat din lume pentru Dumnezeu și vrea să învețe acest meșteșug al meșteșugarilor și dorește ca să nu fie zadarnică depărtarea lui de lume, de nevoie este ca de la început să facă cu toată bunăvoința și cu sârguință lucrurile virtuții. Și ca să dăm în scris o oarecare înainte pregătire (povățuire) a firilor acestei științe a științelor, adică a așezării călugărești la cei începători, care nu de mult au venit din lume și au intrat la această îndeletnicire, ca și într-o școală, acest fel de povață povățuiesc de la început și pe aceștia și pe cei mai înainte născuți (duhovnicește) din nou, după tradiția pe care am moștenit-o (dobândit-o) de la părinții noștri. Așadar trebuie sa știm că acel ce s-a dezbrăcat de omul cel vechi dimpreună (precum și) de grija lui odată cu hainele cele mirenești și s-a îmbrăcat în omul cel ceresc prin (odată cu) chipul călugăresc, este nevoie ca să se scoale la

miezul nopții mai înainte de Utrenie și să facă o rugăciune anumită (orânduită) și atunci să meargă la slujba utreniei dimpreună cu toți frații și să aibă atenție mare în toată vremea slujbei, luând aminte foarte la cei șase psalmi, la psaltire și la citire și să nu lase a se desface (a se răzleți) mădularele trupului său și să stea fără rânduială sau să se sprijine pe ziduri sau stâlpi, ci trebuie să aibe mâinile sale împreunate înaintea lui și picioarele lui să fie îndesate (strânse) amândouă împreună la pământ și capul lui nemișcat și să nu privească ici și colo, ci să fie plecat în jos și să nu-și răspândească mintea, nici să cerceteze (privească) pe unul sau pe altul, nici să meargă împreună cu cei leneși, care sfătuiesc și șoptesc în ascuns între ei, ci să-și păzească ochiul său și sufletul său ca să nu rătăcească ici și colo și să ia seama cât poate numai la rugăciune și la citire și la înțelesul troparelor care se cântă și la cuvintele Sfintei Scripturi, care se citesc, ca să nu scape (să nu treacă) vreun cuvânt degeaba fără de folos, ci să hrănească sufletul său din toate acestea și să vină întru umilință și smerenia și întru dumnezeiasca luminare a Sfântului Duh.

Deci fraților, părinților și fiilor mei, vă rog dară pe voi, pe toți și vă dau ca pe o regulă de suflet mântuitoare ca să vă sârguiți și să puneți asemenea început la acest lucru al lui Dumnezeu (pentru care primim de la El și răsplata după osteneala noastră): de-acuma, de este cu putință, să nu treceți slujba fără lacrimi. Căci de te vei obișnui, o, fratele meu, să faci în acest chip, în puțină vreme vei spori și vei crește și vei ajunge întru bărbat desăvârșit, în măsura vârstei plinirii lui Hristos.

Pentru că cu cât te vei sârgui pe tine ca să nu petreci la slujba Bisericii fără lacrimi, te obișnuiești la acest bine după multă vreme și dobândești lacrimi, ca ceva firesc de la sine și atunci se hrănește sufletul tău și cu psalmii ce se citesc sau ii auzi și cu troparele și pătrunzi în ele tainele lor cele dumnezeiești și prin mijlocirea celor citite se ridică mintea ta și se înalță la cele (ară de materie (gândite) și abia atunci lăcrimezi cu multă dulceață și te afli în Biserică în așa chip, ca și cum ai fi în ceruri împreună cu sfinții îngeri. Și pune hotar și regulă întru sine-ți ca să nu ieși nicicând din Biserică

înainte de zice preotul și cea mai din urmă rugăciune («Pentru rugăciunile...»), fără de vreo mare nevoie sau trebuință a trupului tău, ci să stai cu răbdare la locul tău, căci zice dumnezeiescul cuvântător: «Cela ce rabdă până în sfârșit, acela se mântuiește.»

Și mai întâi vei lua de la Dumnezeu ajutor fără ca să pricepi (simți) și apoi cu vremea vei înțelege și ajutorul lui Dumnezeu cu simțirea sufletului tău și, după puțină vreme, cu luminarea dumnezeiască. Și când se sfârșește slujba utreniei, îndată ce ieși afară din Biserică, să nu începi a vorbi cu unul și cu altul și să te împrăștii ici și colo și să zăbovești la vorbă, ci mergi numaidecât în chilia ta și fă-ți pe rând rugăciunea cea orânduită a ta cu lacrimi și cu multă băgare de seamă și (abia) numai atunci începe a-ți face sau lucrul mâinilor sau citirea: și nu cumva să stai cu totul nelucrător (fără lucru) în chilia ta, ca să nu te învețe nelucrarea tot răul ce nu se cuvine ca să-l spun; dar nici să colinzi mănăstirea și să ispitești (cerci) pe cei care lucrează (fac rucodelie) sau slujesc.

Păzește doar tăcerea și să fugi (să te ferești) de toți, căci asta este adevărata înstrăinare, și ia seama câți poți de sine-ți numai și de lucrul mâinilor tale (rucodelia) și să nu mergi la altul careva în chilie, afară numai de a părintelui tău duhovnicesc și nu numai când te trimite înainte stătătorul sau dregătorul (slujitorul) mănăstirii, dară și când mergi, ia seama să nu zici sau să asculți vreun cuvânt afară de nevoia pentru care ești trimis, iar dacă dai răspunsul, întoarce-te repede îndărăt; și dacă cumva când treci, vezi pe vreun frate care șade singur ori cu alți frați și ar vorbi afară de cele cuvenite vremii, pune-le lor metanie și treci cu tăcere și să nu mergi să stai împreună cu dânșii, ci adu-ți aminte de cuvântul sfântului Psalmist David care zice: *«Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor și în calea păcătoșilor n-a șezut (stătut) și pe scaunul pierzătorilor n-a șezut.»* Pentru că aceștia sunt cu adevărat pierzători adică făcători de omor (criminali) și vătămători de suflet după cum zice și Sf. Pavel: «Strică obiceiurile bune vorbirile cele rele.» Pentru că oricine este pierzător, acela este și criminal. Deci dară nu sta, iubite frate, împreună cu acei care

zăbovesc la vorbă, nici să spui către ei: «să aud și eu ce spuneți», ci după cum am zis, pune metanie și treci și pleacă la treaba ta și păzește liniștea și înstrăinarea, iară liniștea va să te păzească de vei zice întru sineți: «și ce am a spune eu, care sunt cu totului tot putoare și necurăție și nebun și străin și nevrednic a vorbi, sau de a asculta, ori de a mă socoti desăvârșit cu oamenii?»

Iarăși înstrăinarea și depărtarea de către toți o vei păzi de vei cugeta și vei zice întru sineți: «Cine sunt eu, neputinciosul și netrebnicul, mujicul și săracul, care vreau sa merg în chilia altcuiva? Și cine să mă vadă și sa nu mă respingă (întoarcă) și să mă urască, ca pe o lepădătură? Oare dacă voi merge, nu-mi va zice: «ce a voit acest mârșav; a venit să-mi murdărească chilia?» Și cugetând acestea, pune înaintea ta păcatele tale și zi acestea ce le-am spus din tot sufletul tău și dacă nu poți la început ca să le zici din tot sufletul tău, dară puțin câte puțin vei veni si la aceasta cu împreună-lucrarea darului dumnezeiesc, adică să-ți închipui ca adevărate întru sine-ți acestea. Numai ascultă-mă pe mine, smeritul, și începe împreună cu Dumnezeu să zici și să faci acestea ce ți-am spus și nu te va părăsi Dumnezeu, pentru că te iubește mult și vei veni la cunoașterea adevărului și te vei mântui. Deci dară, frate, petrece-ți timpul în acest chip, până în vremea Liturghiei și atunci mergi iarăși în Biserică și fă precum ți-am rânduit să faci și la slujba utreniei și să nu uiți nicidecum jalea (umilința), ci să stai cu frică și cu cutremur, ca și cum ai vedea pe Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu, care se jertfește pentru tine. Iar de ești vrednic și ai luat învoire de ia duhovnicul tău, mergi cu frică, dar si cu bucurie si te împărtășește cu Prea Curatele Taine și după încheiere (apolis) mergi împreună cu toți frații în trapeză: iar dacă ești orânduit să slujești, fă-ți slujba ta în așa fel cu dragoste curată și fără vicleșug, ca și când ai sluji pe Însuși Hristos, iar nu pe oameni și pe toți frații tăi ca pe sfinți,sau precum am zis, ca pe Însuși Hristos și dă la toți cele de nevoie cu aceiași dragoste, ca și cum le-ai da de sufletul tău și însuți pe tine cu totul de bună voie, fiind încredințat că iei sfințire prin sluj irea ce le-o faci lor. Dar dacă stai și tu în trapeză împreună cu toți, ia

seama să nu întinzi cu singura ta voie mâna la bucate, până nu încep să mănânce cei mai vechi ca tine și până nu binecuvintează preotul; și când începi să mănânci împreună cu frații și părinții tăi, ai rezervă (sfiiciune) mare și tăcere și să nu vorbești de loc cu cineva, ci ia aminte la citire și precum te hrănești trupește cu bucate, tot în același chip să-ți hrănești și sufletul cu cele de Dumnezeu insuflate cuvinte ale Sfântului Duh. Pentru că ești dublu cu trupul și sufletul și trebuie să te hrănești și sufletește și trupește.

Iară trupul tău ca cel ce este simțit și pământesc trebuie să-l hrănești cu cele simțitoare și pământești bucate, pe câtă vreme sufletul tău, ca cel ce este netrupesc și dumnezeiesc, să îl hrănești cu cele dumnezeiești și gândite bucate ale Cuvântului lui Dumnezeu. Deci nu cerceta porțiile ce sunt așezate în trapeză, care este mai mare și care este mai mică, ci orice fel de porție ți s-ar da, mânânc-o cu mulțumire și cu înfrânare, ferindu-te de toată săturarea; și cugetând că nu ești vrednic să stai în trapeza de obște a fraților, zi în sine-ți: cine sunt eu, netrebnicul și nevrednicul, că m-am învrednicit să stau și să mănânc împreună cu acești frați? Și zicând acestea cu mintea ta, să te ai pe sine-ți păcătos cu tot sufletul tău.

Și precum un sărac îmbrăcat într-o rasă veche, dacă se află în mijlocul boierilor și a bogătașilor luminați îmbrăcați și împodobiți, se rușinează și se sfiește și nu îndrăznește să se atingă, nici să se apropie de cineva dintre dânșii, tot astfel să te afli și tu totdeauna la toată frățimea și să alegi totdeauna locul cel mai de jos (mai din urmă) și să te rușinezi a sta mai sus (mai în frunte) de cineva, ca și când toți aceia ar fi bogați întru fapte bune și tu singur ai fi gol și sărac de orice virtute și vrednic de a mânca împreună și să te vezi desăvârșit de ei. Dară și când vrei să începi a mânca, adu-ți aminte de păcatele tale și zi iarăși în sine-ți: oare nu cumva să-mi fie spre osândă de voi mânca vreuna din bucatele ce-mi stau înainte? Căci eu din tinerețea mea nu L-am ascultat cândva pe Dumnezeu, Cel ce le-a făcut și ni le-a dat ca să le mâncăm și Sfintele Lui porunci nu le-am păzit și cum eu, cel osândit și nevrednic, să mănânc din bunătățile Lui? Cu ce obraz să mănânc și să beau și să mă bucur

împreună cu acești sfinți părinți, eu, cel viclean și nemulțumitor rob, care sunt departe de fața Stăpânului meu, până nu mă voi pocăi și să iau iertăciune de la iubitorul de oameni Dumnezeu, după cum mănâncă și beau și se veselesc acei care n-au greșit deloc, sau cu cei care au greșit și s-au pocăit și au dobândit iertăciune de la Dumnezeu?

Nu, nu voi mânca eu ca și aceștia, ci numai atât să mănânc și să beau ca să trăiesc și să mă necăjesc și să mă strâmtorez și să mă defaim pe sine-mi, ca să vadă Dumnezeu dintru înălțime strâmtoarea mea și scârba mea cea de bună voie și să mă miluiască și să-mi ierte păcatele mele cele multe. Acestea deci să ți le amintești și să le cugeți de-a pururea. Pentru aceasta, osândește-te ca să mănânci și pâine numai atât ca să nu te saturi, dară nici prea puțin față de trebuința ta și față de cât poți să te ții. La fel orînduiește-te ca și apă să bei unul sau două pahare, și acestea într-o anumită vreme a zilei: iară când mănânci, nu asculta de părerea (gândul) ce te îndeamnă ca să alegi vreuna din bucate să mănânci, ci să te păzești cât poți să mănânci numai aceea care este în fața ta. Și iarăși din ceea ce se află în fața ta, de se întâmplă că este fruct sau oarece altă mâncare și îți place și-ți zice gândul tău: aceea este bună, ia-o și o mănâncă, tu nevoiește-te cât poți ca să nu biruiești, nici măcar să o atingi. Că Adam n-a fost izgonit din Rai de altceva, decât pentru că i s-a părut rodul pomului frumos și bun la mâncare și a mâncat din el. Deci dară acei care vreau să se întoarcă iarăși în acel Rai, sau să zic mai bine, să meargă pentru împărăția Cerurilor, au nevoie ca să păzească înfrânarea chiar la fructe, fără vreo hotărâre, pentru ca să nu alunece încetul cu încetul în vătămări mai mari, adică în pofte.

Și dacă te îndeamnă frații ce șed împreună cu tine ca să mănânci sau să bei mai mult, nu răspunde altceva nimica, ci împreunează mâinile tale și ridică-te puțin, pleacă-ți capul și zi cu voce blândă și liniștită: «iertați-mă!», și nu numai la aceasta, ci și la toate celelalte în același chip să răspunzi: și nici tu să nu dai la altcineva din cele ce privesc, nici de la altul să nu primești ceva: iar dacă nu bei vin, să nu cauți nicidecum să-l iei spre a-l da altui frate, afară numai dacă se întâmplă de este străin și a venit la tine pentru vreo nevoie.

Să nu cutezi vreodată ca să dejunezi (să guști cu cineva), nici să prânzești sau să cinezi sau să guști după cină vreodată a doua oară, căci toate relele din asta se nasc și acestea sunt cursele diavolului, care se par a fi bune, însă au ascuns înăuntru otrava cea purtătoare de moarte; de asemenea trebuie să se ferească (să fugă) cel care mă crede și păzește cuvintele mele, căci cu împreună-lucrarea darului lui Dumnezeu va rămâne neispitit și nevătămat de către diavol, iar ceilalți vor trăi viață (așezare) mirenească cu chip călugăresc, care se vor prăbuși (alunece) și vor cădea în prăpastie și prăbușiți fiind, nu o vor simți (pricepe). De unde tu, prea iubitul meu frate, hotărăște-te asupra celor ce ți-am zis atâta, încât dacă este nevoie să și mori pentru asta. Pentru că în alt chip nu vei putea scăpa de demonul îmbuibării.

Să știi și asta, că dacă vei păzi acestea, diavolul nu suferă ca să te vadă și va ridica împotriva ta pe toți cei leneși și vicleni ca să te judece și să te clevetească și să te pizmuiască și să te batjocorească și spre (pentru) asta să-ți pricinuiască și necazuri nenumărate spre a te face să lași acest scop bun și să încetezi de la aceste lucruri (fapte) care îți pricinuiesc mântuirea sufletului; pe care de le vei răbda, vei afla mare ajutor și mângâiere de la Dumnezeul și Mântuitorul nostru. Iar dacă oarecari alții stau la cină și mănâncă și tu nu mănânci, ci slujești sau stai sau faci altceva, nu uita să zici cu mintea ta aceasta: Dacă și eu m-aș fi pocăit și aș fi luat iertăciune pentru păcatele mele, de bună seamă că aș mânca și eu și împreună m-aș veseli cu frații mei. Dară de vreme ce eu ticălosul m-am făcut de sine-mi nevrednic prin lucrurile mele cele spurcate, cu dreptate primesc acum după faptele mele. Și zicând astea, stăpânește-ți pântecele cât poți; să nu cauți, nici să dorești nicicând șederea înainte (în frunte), ci să o urăști din tot sufletul tău, ca ceea ce este cauza mândriei, pentru că smerenia ta va să te înalțe și ceea ce ceri de a fi mai jos decât alții, va să te facă cel dintâi căci este scris: «Tot cel ce se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înălța.» Deci dacă te scoli împreună cu toți frații și dai mulțumită către Dumnezeu și te slobozești de către preot, mergi îndată cu

tăcere la chilia ta și închide-ți ușa, ia cartea în mână și citește puțin; și de este vreme de vară odihnește-te puțin (pe rogojină și dormi puțin), căci pe cât te vei păzi de săturare și întrebuințezi mâncare (masă) ușoară (simplă) adică pâine și apă cu măsură și legume sau semințe, atunci dormi puțin și te trezești repede. Iar dacă este vreme de iarnă, dacă citești puțin în rucodelia ta și stai la ea, până ce toacă de vecernie și atunci pleacă la Biserică și stai cu frică și cu multă atenție la slujba vecerniei și nu vorbi nicidecum cu cineva; iar când se sfârșește vecernia, dacă te poți înfrâna să nu mănânci, nici să bei deloc, având rânduiala ca să mănânci o singură dată pe zi, vei afla multă folosință și ajutor la rugăciunile tale cele de noapte și la priveghere. Iară de nu poți, mănâncă numai un pesmet și bea un pahar de apă, afară de boală sau de slăbiciunea stomacului, și când plinești către Dumnezeu rugăciunile pavecerniței împreună cu ceilalți, pune metanie la picioarele egumenului ca și la picioarele lui Hristos, ia rugăciunea de la acela, sărută sfintele icoane și mergi în tăcere în chilia ta și să nu vorbești de fel cu careva.

Și intrând înăuntru, închide ușa, ia cartea în mână și citește în ea până la trei file; ridică-te apoi la rugăciune și te roagă liniștit lui Dumnezeu, ca să nu te audă cineva. Ia seama însă să stai cu bărbăția sufletului tău și să-ți aduni cugetele în rugăciunea ta și să nu le lași să se plimbe la alte lucruri; și împreunează-ți mâinile în față și picioarele să ți le păstrezi drepte și nemișcate și închide-ți ochii tăi ca să nu vadă altceva nimic și să ți se răspândească mintea; apoi ridică-ți mintea și toată inima ta spre ceruri și spre Dumnezeu și cere de la Dânsul mila Lui cu lacrimi și suspine; și să ai psalmi orânduiți de către duhovnicescul tău parinte, câți (care) sunt pentru noapte și pricinuiesc lacrămi și câți sunt pentru (după) puterea ta, căci după puterea ta și după bărbăția ta trebuie să ai orânduit și psalmii și plecările genunchilor și timpul stării, ca să nu te mustre coștiința ta și să-ți zică, că mai ai încă putere să stai și să slavoslovești pe Dumnezeu.

Pentru acest lucru să ai orânduit și alte rugăciuni, care să cuprindă mulțumire și laudă către Dumnezeu și atâtea să zici

dimineața și atâtea seara, iar dacă termini rugăciunea fă iarăși puțină citire, apoi stai la rucodelia ta și întârzie până la al treilea ceas de noapte, apoi ridică-te și citește «Cel fără prihană» și te odihnește pe rogojina ta, pecetluindu-ți tot trupul tău cu semnul Sfintei Cruci și dormi până la miezul nopții, apoi fă iarăși precum ți-am rânduit.

Pentru aceasta să-ți mărturisești cugetele părintelui duhovnic, de este cu putință în tot ceasul, la fiecare oră; iar de nu este cu putință, cel puțin să nu lași să treacă vreo zi în care să nu te mărturisești; îndată după utrenie, cearcă-te pe sine-ți bine și arată duhovnicului toate câte ți-au urmat și să ai credință sigură către aceasta: chiar dacă lumea întreagă l-ar cleveti și l-ar osândi și dacă tu singur l-ai vedea că curvește, să nu te smintești, nici să-ți împuținezi credința ce o ai către el, ascultând pe Hristos care zice; «Nu judecați și nu veți fi judecați.» Iar când te nevoiești în chipul acesta în fiecare zi, să fii încredințat că nu va întârzia de a te cerceta Dumnezeu de sus, ci îți va trimite ajutor din Sfântul Său sălaș și va să vie către tine darul Sfântului Duh. Și puțin câte puțin sporind, vei veni întru bărbat desăvârșit și vei să te mărești întru vârsta duhovnicească și vei ajunge întru bărbat desăvârșit al măsurii vârstei lui Hristos, luminat de Duhul Sfânt cu lumina cunoștinței și luminând ca un soare pe toți aceea care sunt aproape de tine să te hrănești împreună cu ei și să slăvești cu lucrul și cu cuvântul pe care ți le-a dat harul Sfântului și Făcătorul de viață Duhul Lui.

Căruia se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Cuvântul 72 al Sf. Simeon Noul Teolog

1. Despre lepădarea și tăierea voii.

2. Că trebuie ca cineva să-și găsească povățuitor iscusit, ca să deprindă fapta bună.

3. Că trebuie să aibă credință către (la) părintele duhovnicesc.

4. Și despre cercarea (privirea) luminii, de la care se luminează

orice suflet și sporește întru dragoste lui Dumnezeu.

†

1. Iubiții mei frați, de multe ori ați căutat ca să auziți cuvântul lui Dumnezeu de la mine, nevrednicul..., dar eu n-am voit să vorbesc către dragostea voastră ca și cum ar fi la întâmplare, cele cuvenite și de nevoie; pentru aceea, acum, când este vreme potrivită am voit și eu cu râvnă, nu ca să vă învăț, căci sunt nevrednic, ci ca să vă amintesc cele care folosesc sufletului vostru și să vă îndemn spre fugirea (depărtarea) de lume și spre înstrăinarea de patimi, spre dragostea lui Dumnezeu și spre cea desăvârșită nepătimire. De vreme ce am a vorbi către oameni care flămânzesc și însetoșează pentru mântuirea lor, am cugetat că trebuie să fac începutul cuvântului de la acest nesecat izvor, de la Domnul nostru Iisus Hristos, căci acesta este și la începători temelia credinței și la cei de mijloc nădejde nerușinată și la cei desăvârșiți dragoste iară sațiu și viață fără de sfârșit, căruia îi auzim în fiecare zi glasul cel sfânt care zice: «Oricine nu va lăsa pe tatăl său și pe mama sa și frații și toate câte le are el, și luând Crucea să-mi urmeze Mie, nu este Mie vrednic.»

Aceasta deci am învățat-o din Scriptură, și am învățat-o și din încercare, că Crucea s-a pus la urma celorlalte ca să ne arate scârbele și ispitele și în sfârșit însăși moartea cea de voie, pe care trebuie s-o rabde cel ce vrea să se facă următor lui Hristos. După cum în acele vremuri când erau tiranii, prigonitorii creștinilor, au răbdat mulți cu bucurie moartea cu atâtea prea felurite chinuri. Acum însă, când este cu darul dumnezeiesc pace desăvârșită la creștini, suntem încredințați că nu este alta nimic Crucea și moartea decât desăvârșita omorâre și tăierea voii de sine. Căci acela care face voia lui, fie oricât de mică, nu-i cu putință ca să urmeze poruncile Lui. Și atunci ca să fac cuvântul meu către dragostea voastră, ca pe un frate, zic astfel:

†

2. Frate, roagă pe Dumnezeu adesea cu multă râvnă ca să-ți arate omul, care ar putea să te povățuiască bine și pe care să-l ții tainic Dumnezeu cu darul său, în chip văzut ori arătat printr-un rob al Lui, mergi la el și să ai respect și evlavie către dânsul, ca și cum

ai avea pe Însuși Hristos. Pentru că precum ai nevoie ca să te supui lui Dumnezeu, așa se cuvine să te supui și către dânsul, pentru ca să te învețe cele de trebuință și orice îți spune trebuie să le faci fără clintire (șovăială), chiar dacă-ți pare potrivnic sau vătămător de suflet cele ce îți poruncește. Căci mai bine este ca să te numești ucenic al ucenicului, decât să petreci viața ta de sine și să-ți agonisești fără folos rodurile voii tale proprii.

†

3. Și atunci dacă auzi de la dânsul astfel, ieși din pământul voii tale și din rudenia cugetelor tale, nu socoti și nici cumva să te rușinezi, biruit fiind de slava deșartă. Iar de ți-ar spune: «vino în pământul ascultării ce ți-l arăt», aleargă, cu toată puterea ta; nu da somn ochilor tăi, ca nu cumva să te biruiești de ticăloșie sau de trândăvire. Căci poate acolo va să se arate și ție Dumnezeu, care va să te facă părinte multor fii duhovnicești și să-ți dăruiască pământul făgăduinței, pe care îl moștenesc numai cei drepți. Dacă îți poruncește ca să te urci la munte, urcă-te cu sârguință, căci sunt încredințat că vei vedea pe Hristos, Care se va schimba la Față și va lumina mai mult decât soarele cu lumina dumnezeirii Lui și poate vei cădea jos, neputând suferi să vezi ceea ce n-ai văzut niciodată și să auzi glasul de sus de la Tatăl Său și să vezi norul ce umbrește și proorocii ce stau de față și Îl încredințează pe El, că este Domnul viilor și al morților. Dacă îți spune ca să-l urmezi, străbate cetățile împreună cu dânsul cu îndrăzneală, că te vei folosi mult, dacă privești numai spre el și nu spre altceva. Și dacă-l vezi că mănâncă cu curve și cu vameși și păcătoși, să nu cugeți ceva pătimaș și omenesc, ci toate nepătimașe și sfinte; cugetând în mintea ta aceea că «m-am făcut tuturor toate ca pe toți să-i dobândesc». Vazându-L că se pleacă (face pogorământ) spre patimile omenești, să nu dai crezare la asta nicidecum, căci te înșeală și acestea după cum am aflat cu lucrul, ci urmează-L și crede cuvintele Lui și nu căuta spre cei ce sunt împreună cu tine și nici sa zici cumva pentru cineva: Doamne, dar acesta ce este?, ci ia aminte totdeauna de sineți și ai în fața ta moartea și cugetă cu luare aminte, cu ce fel de faptă bună să slăvești pe Dumnezeu; să nu

te mândrești pentru învățătorul tău, dacă ești cinstit de către cineva mai mare nici dacă ai pe mulți care ți se supun pentru numele Lui; ci mai vârtos să te bucuri dacă s-a scris numele tău în cerul smereniei.

De vezi pe demoni că tremură și de umbra ta, să nu-ți închipui că asta ar fi din iscusința ta proprie, ci atribuind (socotind) totul rugăciunilor părintelui tău, atunci se vor înfricoșa demonii mai mult pentru smerenia ta. Dacă îți zice să stai la masă, alături de el, primește-o cu mulțumire și păzește respectul și cinstea către dânsul cu tăcere și să nu începi a mânca ceva, fără rugăciunea lui, dar nici să nu îndrăznești a da ceva altuia, sau să poftești altceva, fără de știrea și porunca aceluia; iară de-ți poruncește ca să stai mai jos (mai la urmă) decât toți, să nu zici că eu vreau de-a dreapta ta, sau de-a stânga ta, știind că aceasta altora s-a pregătit, ci primește locul cel din urmă, ca și cum ți-ar fi cel dintâi. De vreme ce ai auzit pe Hristos, care zice că cel ce voiește să fie primul, să se facă slugă tuturor și iubește pe învățătorul tău ca (și când) prin cele neprețuite și nici să dobândești cu ușurință (cu bine) pe cele mai mari și iarăși să nu îndrăznești a întinde mâna ta în blid înaintea altora, tu împreună cu el, pentru că știi foarte bine cine a îndrăznit să facă asta.

Iar de voiești ca să-ți spele picioarele ferește-te (trage-te îndărăt) cu evlavie; dar și de auzi: *«nu ai parte cu mine, de nu-ți voi spăla picioarele»,* dă cu sârguință chiar și întreg trupul tău ca să-l spele, ca să te înveți din cele ce se fac (lucrează) la tine, cea prea înaltă smerenie a Dumnezeu-Făcătorului; și de ai conștiință atunci te vei folosi mai mult, decât dacă ai spăla tu picioarele părintelui duhovnicesc. Iar dacă ar zice că *«unul dintre voi mă va vinde, sau mă va sminti»,* să nu ascunzi vicleșugul, ci de cunoști că ai făcut-o, mărturisește-o; iar de nu cunoști nimic cazi la picioarele lui cu lacrimi și întreabă-l: nu cumva sunt eu, Doamne?, căci păcătuim multe din neștiință și nu pricepem. Nu-ți zic să cazi pe pieptul părintelui tău, căci nu îți este de folos. Pentru că deși Ioan, din multa dragoste ce o avea către Hristos, a îndrăznit către acesta ca și către un om și a căzut pe pieptul lui, cu toate acestea a poruncit (a pus hotărâre) și el împreună cu ceilalți, că de ar face toate poruncile

Lui, să se numească pe sine rob netrebnic.

Dacă vezi pe învățătorul tău că face minuni și se slăvește, crede și te bucură și mulțumește lui Dumnezeu, că ai nimerit asemenea învățător. Și iarăși; dacă îl vezi că se necinstește și se pălmuiește de se întâmplă vreodată și se târăște de acei care îl pizmuiesc, să nu te smintești de dânsul, ci ia sabia ca și un alt Petru râvnitor și taie nu numai urechea celui care se încumetă să clevetească și să pălmuiască pe duhovnicescul tău părinte, ci taie și mâna și limba lui, chiar dacă vei fi mustrat, precum Petru, însă totdeauna vei fi lăudat și mai mult, pentru cea multă dragoste a ta către el și credință. Iar dacă te înfricoșezi ca un om și zici: nu am văzut pe omul (acesta), plângi mai pe urmă cu amar pentru asta și nu te deznădăjdui și sunt încredințat că acela întâi te va trage la sine, iar dacă-l vezi că se răstignește ca un răufăcător și pătimește de la oamenii răi, dacă este cu putință mori și tu împreună cu el, iar de nu este cu putință să mori, să nu te faci măcar deopotrivă cu oamenii cei răi, ca un rău și trădător (vânzător) și să te faci părtaș cu ei la sânge nevinovat, ci ca un rob și fricos răzlețindu-te puțin și lăsând singur pe păstorul și învățătorul tău, păstrează-ți credința întru dânsul; și dacă sloboade din legături, mergi iarăși la dânsul și ai mai mult respect și evlavie către el ca la un mucenic; de moare întru necazuri și chinuri, ia îndrăzneală și cere trupul lui și-l cinstește mai mult decât când ar fi viu, unge-l cu miruri și-l îngroapă cu mare cinste. Căci și de n-ar învia la trei zile, însă în ziua cea de pe urmă va învia împreună cu toți și crede că stă de față înaintea lui Dumnezeu cu îndrăzneală, măcar că tu ai îngropat în mormânt trupul lui și cheamă (cere) fără încetare rugăciunea lui și îți va ajuta în viața asta și te va păzi de toate cele potrivnice. Și iarăși dacă mori, te va primi acolo, și-ți va pregăti locuință veșnică.

Și mai la urmă de toate cele care le-am spus, dacă te va chema deosebi și-ți va spune să te liniștești, zicând: stai aici și nu ieși deloc afară, până ce te vei îmbrăca cu putere de sus, ascultă-l cu nădejde nestrămutată și cu mare bucurie, pentru că asemenea învățător este întrutotul nemincinos și adevărat și va veni acum la tine aceeași putere a Preasfântului Duh, ce a coborât și la Sfinții Apostoli; nu

arătată în chip sfințit ca focul, nici cu mult vuiet și cu suflare grabnică (căci asta s-a făcut atunci la Sf. Apostoli pentru cei necredincioși), ci va să se arate la tine gândit, ca și o lumină înțelegătoare cu toată seninătatea și bucuria, care lumină este începutul (vestirea) veșnicei și începătoarei lumini, strălucirea și razele veșnicei fericiri; numaidecât se pierde orice cuget pătimaș și se gonește orice patimă sufletească și orice neputință trupească se vindecă. Atunci se curăță ochii inimii tale, și văd ceea ce este scris la fericiri, atunci vede (privește) ca într-o oglindă și cele mai mici abateri (greșeli) și vine întru mare smerenie și cugetând la slava cea nespusă a lui Dumnezeu, se umple de toată bucuria și voioșia și se uimește de acea negrăită minune și scoate izvor de lacrimi și în acest chip se schimbă pe de-a-ntregul omul și cunoaște pe Dumnezeu, căci numai acest dar al Preasfântului Duh face pe om ca să disprețuiască toate cele pământești și cerești și pe cele de acum și pe cele viitoare și întristătoare și veselitoare, și îl face prieten al lui Dumnezeu și fiu al Celui Prea înalt și Dumnezeu după dar.

Deci dar acestea le-am scris către dragostea ta, ca să le citești oricând vrei; și de crezi că ți le-a vestit Preasfântul Duh, din iconomie pentru mine și fiind de folos, se vor împlini la tine toate pe care le-am zis și pe care le-am lăsat. Pentru că sunt multe, despre care te va învăța îndată Însuși Hristos, iară dacă și îți par de necrezut și nu-ți plac (convin) iartă-mă, căci cele ce am aflat, te sfătuiesc, iar tu urmează-i pe cei care știi că sunt mai buni. Numai ia seama, frate, să nu se întâmple să urmezi fără să vrei pe cei mai răi. Căci cei care știu să păstorească bine și să vindece suflete cuvântătoare, sunt și adevăr foarte puțini, mai ales în vremurile de față (de acum), pentru că mulți poate s-au arătat cu fățărnicie, că postesc și priveghează sau că le fac și cu lucrul, având și evlavie în afară, îngaimă cuvinte multe și învață cu ușurință poporul de obște. Însă foarte puțini se găsesc ca să dezrădăcineze patimile cu umilință și cu lacrimi și să săvârșească (lucreze) faptele (virtuțile) cele de căpetenie (generale); virtuți de căpetenie numim smerenia, care dezrădăcinează patimile și dă naștere (pricinuiește) la nepătimirea cea cerească și înge-

rească; apoi dragostea care nu stă nicicând, nici nu cade, ci pururea crește și adaugă dorință către dorință și iubire către iubire, din care se naște desăvârșita socoteală (chibzuință) ce povățuiește cu bine pe acei care o urmează și îi trece marea cea gândită (înțelegătoare) fără primejdie, pe care socoteală trebuie ca s-o ceri și tu de la Dumnezeu și să-L rogi ca să ți-o dea și mai ales acum, ca să judeci bine starea ta și așa cu socoteală să te nevoiești până ce vei afla pe Hristos, care și la cele de acum să te ajute și pe viitor să-ți dăruiască dobânda strălucirii Sale și nu cumva să urmezi pe lup, drept păstor, nici să intri în turma care ar avea boală sufletească și patimi, nici să te afli singur aparte, ca să nu cazi îi gura lupului pierzător de suflete, diavolul, și să fi înghițit ori te vei îmbolnăvi de boală peste boală și patimă peste patimă și să mori sufletește, ori aflându-te singur, să cazi și câștigi pe vai și amar; căci vai unuia dacă ar cădea, pentru că acela care a nimerit un bun povățuitor și se dă pe sine cu totului tot acestuia, nu va avea grijă pentru vreuna din acestea, ci va petrece viața lui fără grijă și se va mântui întru Hristos, Domnul nostru, Căruia este slava în veci. Amin.

Cuvântul 73 al Sf. Simeon Noul Teolog

Că trebuie ca să ne supunem de bunăvoie și să nu uităm făgăduințele cele către Dumnezeu, nici să nu cârtim întru slujbe.

Aduceți-vă aminte, frații mei de porunca lui Dumnezeu, care spune: *«Nu judecați și nu veți fi judecați.»* Și nu căutați nicidecum ce face unul și ce face altul, și mai cu seamă cele ce vă spun preoții și părinții voștri duhovnicești faceți; și nu faceți după faptele lor, precum auziți pe Hristos, care zice: *«Cele ce vă zic vouă să faceți, faceți, iar după faptele lor să nu faceți.»* De aceea ca niște robi ai lui Hristos, ascultați-mă pe mine, nevrednicul, și nu căutați la împuținarea sufletească și la trândăvia mea, ci vă rog purtați grijă de sufletele voastre și nevoiți-vă ca să faceți poruncile lui Dumnezeu cu sârguință și nu cârtiți împotriva mea, că sunteți sculați în miezul nopții la slujbă, ci aduceți-vă aminte de David care zice: *«în miezul nopții m-am sculat ca să mă mărturisesc Ție pentru judecă-*

țile dreptei Tale.» Și mulțumiți mai ales lui Dumnezeu și aceluia care vă trezește spre slavoslovia lui Dumnezeu, bucurați-vă și vă veseliți că vă învredniciți a da slavă lui Dumnezeu împreună cu îngerii.

Pentru că acel care n-are răbdare întru slujbele cele obișnuite, și care se îngreunează și se lenevește întru lungimea slavosloviei lui Dumnezeu, acolo cu adevărat n-a priceput că cuvintele lui Dumnezeu sunt prea dulci întru gâtlejul celor care iubesc pe Dumnezeu, și-s mai dulci decât mierea și fagurul în gura celor care au ajuns întru cunoștința Lui, ci este întru totul numai trup, iar grija lui este trupească și simțirea lui mai trupească, și deci nu poate ca să guste și să simțească în chip duhovnicesc binefacerile ce ni le-a dat Dumnezeu; căci toate lucrurile cele după Dumnezeu îi par amare și nu cunoaște după cum trebuie: *«gustați și vedeți ca bun este Domnul.»* Și acela care nu cunoaște aceasta, arătat este că s-a înstrăinat de către dragostea și dulceața lui Hristos; iar acela care n-a simțit dragostea și dulceața lui Dumnezeu (vai mie, a mea este această lipsă pentru că m-am hotărât ca să judec cele străine), este potrivnic lui Dumnezeu și străin de împărăția cerurilor.

Pentru că în care altul poate să nădăjduiască? Și a cărui altuia dragostea să dobândească și să afle mângâiere, fie în viața aceasta, fie în cea viitoare? Dar acel care se îndărătnicește și cârtește și blestemă pe acei care îl îndeamnă la cântarea și slăvirea lui Dumnezeu, ce răspuns va afla în ziua judecății, pentru că s-a făcut sminteală pierzării și pentru sine și pentru alții? Credeți-mă, duhovniceștilor mei frați, când aud acestea și văd pe careva dintre voi că pregetă pentru acestea, atâta de nespus mă scârbesc și se rănește inima mea, încât îmi pare că mă aflu în iad și nu simt vreo altă mângâiere a lumii, ci mi-e silă și de această viață și plâng și mă tânguiesc, ca și cum eu aș fi cel care mă osândesc și cu toate că vă rog pe voi, nu sunt ascultat. Mustrând, sunt disprețuit, învinuind sunt urât, pedepsind, sunt în schimb pedepsit și izgonit ca dușman și făcând acestea nu pot sămi aflu vreo odihnă; mă gândesc să încetez și să-mi văd mai bine de păcatele mele, dară când socot să o fac pe aceasta, atunci se aprinde inima mea ca o flacără și iarăși mă găsesc în aceleași și mă

scârbesc mai mult păcatele voastre, decât l-ar scârbi pe fiecare ale lui; și mă aprind și mă înflăcărez pentru voi și socotesc viața mea nenorocită și nu mă pot dumiri cum am ajuns în asemenea nesimțire; și facem toate lucrurile noastre împotriva sufletelor noastre și ne sfâșiem pe noi înșine, sărind și jucând spre pierzarea noastră; și legând strâns sufletul nostru cu păcatele, ne veselim: iar pe acei care se străduiesc ca să ne dezlege din legături îi sfâșiem; și dacă ne împiedică cineva ca să nu facem ceva potrivnic sufletului nostru, îl lătrăm ca niște câini înfuriați și îl clevetim și nu ne astâmpărăm până ce nu săvârșim lucrul cel rău și ne pierdem sufletele noastre. După aceea, cu vremea, ne obișnuim la asemenea rele și ne facem răi într-un chip oarecare firesc și nici că mai voim ca să ieșim dintru întunericul acestora și să ne venim întru simțire.

Zicem că suntem monahi și ne-am făcut mai răi ca mirenii. Am făgăduit să flămânzim și să însetăm și să ne chinuim și nu ne rușinăm a înjura pentru o bucată de pâine, pe care poate și o cerem în afară de vremea rânduită pentru masă. Am venit la mănăstire ca să părăsim toate ale lumii, și părinți și frați și prieteni, iar noi nu încetăm a-i hrăni pe aceștia și mai ales cu pâinea mănăstirii. Am lepădat lumea ca pe un dușman și iubim pe mireni și pe cele mirenești mai mult decât sufletul nostru. Te întreb, frate, spune-mi când ai venit la mănăstire, ai crezut că este înviere, judecată și răsplătirea faptelor fiecăruia? Ai mărturisit că este Dumnezeu care va să răsplătească la fiecare după faptele lui? Ori n-ai pus în mintea ta nici una dintru acestea? Spune-mi, când te-ai făcut călugăr și ai venit înaintea atâtor martori, ai avut scop ca să păzești făgăduințele ce ai făgăduit și contractele ce le-ai încheiat, prin care te-ai învoit cu Hristos? Ori ai făcut-o cu vicleșug și cu prefăcătorie? Că adică vrei să te faci frate de mănăstire și mădular al frățimei, iară scopul tău a fost ca să mănânci și să bei și să-ți saturi pântecele și lăcomia pântecului tău și să petreci viață fără de grijă și fără osteneală? De ai venit să te faci rob al lui Hristos și frate al nostru, păzește, te rog, poruncile lui Hristos și te hotărește să-L slujești cu sârguința ca să arăți din fapte că ești creștin adevărat și să te faci și frate al nostru, iubitor de Dum-

nezeu, făcându-te întru toate asemenea nouă; și să suferi împreună cu ceilalți frați, ca un bun ostaș al lui Hristos, pentru a te încununa și a te slăvi și a te bucura împreună cu ei întru slava cea veșnică. Iară de ai venit cu vicleșug, nu ca să te faci călugăr întru adevăr, ci numai ca să mănânci și să bei, aflându-le pe toate de-a gata, ascultă să-ți spun și eu cele ce urmează. Află mai întâi (care este mai mare ca toate) că nu te-ai unit cu Hristos, ci ești potrivnic Lui și trădător, de vreme ce alta cugeți cu mintea ta și alta făgăduiești cu gura. Și îți închipui că înșeli pe Dumnezeu cel cu totul neînșelat?

Acela vestește pe față la toți: *«Nu vă grijiți pentru mâine, ce veți mânca sau ce veți bea sau cu ce vă veți îmbrăca.»* Și tu pentru asta te-ai făcut călugăr, ca să ai parale și lucruri, pe care poate dacă erai mirean, nu le-ai fi avut? Apostolul Pavel poruncește: *«Având hrană și îmbrăcăminte, întru acestea să fim mulțumiți»* și tu nu te mulțumești numai cu acele ce-ți trebuie, ci furi și faci ale tale lucrurile mănăstirii pentru plăcerea și mângâierea trupească și vrei să fii frate întru toate cu aceia care s-au ostenit mult întru lucrul lui Dumnezeu. Iar de vezi pe unii frați ce-și nevoiesc cu tot sufletul lor întru postiri sau privegheri sau osteneli trupești, întru umilință și necurmată rugăciune, ori întru starea cea de toată noaptea, întru slavoslovii și cântări duhovnicești, tu spui că ești străin și nu poți să le faci pe acestea și te ascunzi și nu vii la slujbe și îți închipui că te folosește pe sineți? Vai orbirii celei mai mari și nepriceperii și înșelăciunii cugetelor tale! Dar și mai rău decât asta, că dacă se ivește în fața ta și cea mai mică ispită ori te scârbește puțin egumenul, voind să te încerce, lepezi și schima aceasta, după cum eu am văzut pe mulți că ziceau: «Nu cumva oare am venit să fiu rob cuiva, ori ca să fiu ocărât?» O, ce nesocotință! N-ai venit, frate, ca să te nevoiești împotriva vrăjmașilor noștri nevăzuți, demonii? N-ai venit ca să te lupți cu patimile tale? Dar pentru ce ai voit ca să te faci ostaș al lui Hristos și să te numeri împreună cu frații ostași ai lui Hristos? Ca să primești plată și bucate și băuturi întocmai cu aceia? Și să stai ca la crâșmă și să dormitezi și să îmbeți? Dacă cumva cugeți acestea, vai de tine în ziua judecății, când va veni dreptul Judecător ca

să răsplătească fiecăruia după fapele lui și să ceară de la călugări legăturile și făgăduințele ce le-au făcut către El de fața multor martori, înaintea Sfântului Altar și a Sfinților îngeri.

Pentru că atunci când ne întreabă preotul «de ce ai venit, frate, căzând înaintea Sfântului Jertfelnic și a sfinților însoțitori (a celor adunați în Biserică); dorești viață monahicească și petrecere îngerească?» Ce răspundem la acestea? Nu zicem: «Da, cinstite părinte!»? Iată preotul ce zice iară: «Să știi, frate, că de vreme ce ai venit ca împreună să te numeri cu slugile Împăratului Hristos, gătește-te pe sine-ți de ispite, căci de acum înainte vrăjmașul nostru diavol, va să iscodească mai mult orice meșteșug împotriva ta. Deci dară trebuie să și flămânzești, să și însetezi, să și răcești și să fii scuipat și batjocorit și pălmuit și să rabzi toate cele întristăcioase ce ți se fac pentru Dumnezeu.» Și noi ce răspundem? Nu ne făgăduim ca să le pătimim și să le răbdăm toate acestea? Și la fiecare întrebare ce ne-o face preotul, nu zicem: «Da, cinstite părinte?» Nu mărturisim înaintea lui Dumnezeu șiț a îngerilor să păzim înfrânarea și privegherea și rugăciunea și ascultarea până la moarte către stareț și către frați? Și acum am ajuns în această stare nenorocită, că petrecem viața noastră cu atâta netemere de Dumnezeu și cu atâta disprețuire a poruncilor Lui, ca și când n-ar mai fi nimeni care să ne întrebe de asemenea făgăduințe ce le-am făcut? Și nu judecăm numai pe frați, dar și înșiși pe stareții noștri, apoi cârtim și vorbim împotrivă și blestemăm și facem aproape pe toate câte le urăște Dumnezeu și ne aruncă sufletele noastre în focul iadului? Unde ați auzit cândva asemenea înșelăciune și meșteșugire? Sau care diavol poate să iscodească vreun alt mijloc mai mare decât acesta spre pierzarea sufletelor noastre? Și mai bine să zic, ce altceva mai rău pot demonii să cugete și să iscodească spre pierzarea noastră? Pentru că demonii văzându-ne că suntem robiți voinței trupului, văd că ne înstrăinăm de darul Sfântului Duh și ne omorâm sufletele noastre, căci depărtarea sufletului de către Dumnezeu este moartea lui: și pentru care altă cauză poartă și aceștia război împotriva noastră? Căci tot războiul demonilor ce-l poartă împotriva noastră pentru aceasta este, ca să

ne depărteze de către darul Sfântului Duh. Dară noi, precum văd, chiar înainte de a ne lupta aceia, ne dezbrăcăm pe noi înșine de asemenea dar al lui Dumnezeu, prin aceea că nu plinim poruncile lui Dumnezeu și prin aceea că nu avem niciodată bunăvoință ca să-L căutăm din tot sufletul nostru: căci dacă L-am căuta, n-am petrece viața noastră cu atâta lenevire; de am avea grijă pentru cele cerești, nu ne-am nevoi atâta de mult pentru cele lumești: dacă am cugeta pentru cele nepieritoare, n-am fi legați cu totul absolut de cele pieritoare: dacă am dori pe cele veșnice, n-am iubi în felul acesta pe cele trecătoare; dacă am iubi pe Dumnezeu, nu ne-am întoarce așa de mult de la cei care ne povățuiesc către El; dacă ne-am sili ca să lucrăm fapte bune, nu ne-am lipsi de învățătorii faptelor bune: dacă am primi cu bucurie postul, nu am cârti niciodată pentru lipsa bucatelor și a băuturilor; dacă ne-am nevoit că să ne înfrânăm de la patimi, nu am sluji cu silință plăcerilor; de am avea credință adevărată, n-am face lucrurile celor necredincioși; dacă am avea în inima noastră frică de Dumnezeu, nu ne-am împotrivi robilor celor adevărați ai lui Dumnezeu, pentru orice lucru bun; dacă am avea smerenie, nu am nesocoti pe robii lui Dumnezeu; dacă ne-am învrednici să dobândim adevărata dragoste, am cunoaște și pe Dumnezeu, am alege mai degrabă nu numai să fim necinstei, dar și pedepsiți și a fi nedreptățiți și a fi necăjiți și a suferi cu bunăvoință orice ispită și strâmtorare pentru dragostea lui Hristos.

Dar acuma suntem atât de mult robiți de patimi și întru atâta orbire și prostime ne aflăm, încât nici nu ne venim întru simțire ca să cunoaștem în ce fel de rele ne găsim, nici nu știm deloc că suntem în această stare ticăloasă. Pentru aceea, și de ne-ar învăța cineva pentru vreun păcat oarecare, răspundem în așa fel, ca și cum n-am fi auzit niciodată dumnezeieștile Scripturi și îi zicem: «Oare și acest lucru este păcat și din ce cauză se numește păcat?» De ne-am păzi noi măcar de cele mai mari rele, pentru că Dumnezeu nu va să facă atâta întrebare pentru cele prea mici. Și cine le zic acestea? Creștinii, fiii lui Hristos, care au făcut atâtea făgăduințe către Dumnezeu, când s-au botezat și mai ales monahii care au făcut a doua

legătură și mărturisire cu Dumnezeu. Cei care poartă chipul călugăresc ca pe o virtute și au numele de monah în loc de sfințenie, cei care au făcut legătură cu Hristos ca să părăsească lumea și toate cele din lume și care au mărturisit ca să părăsească și părinți și rude și prieteni și au făgăduit că vor fi supuși părintelui lor duhovnicesc ca însuși lui Dumnezeu și vor păzi viața pustnicească, grijindu-se până și de privire și de orice cuvânt nelucrător (adică să nu privească fără rânduială nici să zăbovească la vorbă), iar acum gândesc că nu este păcat pizma și clevetirea și cârtirea și vorbirea împotrivă și minciunile, viețuirea deosebi (de sine) și jurământul și de a fura pe ascuns vreun lucru al mănăstirii, spre a-l avea ca al lor, ori ca să-l dea la alții, fără de știrea proestosului; și de acestea încă gândesc că nu este nicidecum păcat, prin aceea că chivernisesc rău ascultările lor, adică făcând la slujbele lor ceva cu părtinire ori cu împătimire ori cu răutate ori cu pizmă, ori fără conștiință și după osteneală.

O, omule, nu te înfricoșezi auzind în fiecare zi pe Dumnezeu care îți zice: *«Cuvânt deșert să nu iasă din gura voastră; căci amin zic vouă, și pentru cuvântul deșert veți da răspuns? Și pentru apa rece veți lua răsplată.»* Nu auzi!?...

Viața Sfântului Daniil Sihastrul de la Mănăstirea Voroneț

Prelucrată după un studiu de preot prof. Petru Rezuș din revista Studii Teologice, nr. 3-4, anul 1956, a Patriarhiei Române, București)

Acest bărbat sfânt a fost din tinerețile sale împodobit de Dumnezeu cu daruri alese, asemenea unui pom încărcat de roade. El s-a născut dintr-o familie de oameni săraci de pe moșia Episcopiei de Rădăuți și a primit din Botez numele de Dumitru. Pe când lucra pe moșia mănăstirii împreună cu monahii, fiind încă un băiețandru a prins multă dragoste de viața călugărească, învățând pravila și ascultând sfaturile monahilor. Evlavios la suflet și cu inimă plină de smerenie și blândețe, tânărul Dumitru a îndrăgit calea Domnului și părăsind deșertăciunile vieții a intrat în cinul monahicesc, primind

metanie în mănăstirea Rădăuților. Numele lui de călugărie a fost David. Acolo a avut prilejul ca să urmeze școala Episcopiei de Rădăuți, adăpându-se cu lăcomie din izvoarele învățăturii celei mântuitoare.

Sporind cu învățătura, el sporea și la îmbunătățirea vieții întru cele duhovnicești. Luminându-se la cele dinăuntru prin rugăciuni fierbinți și tot felul de nevoințe. s-a învrednicit în scurtă vreme de darul tămăduirilor și al proorociei. Pe lângă acestea mai avea și darul sfătuirii duhovnicești, din care se vedea adânca lui înțelepciune pe care o primise de la Dumnezeu. Cuviosul David (adică sihastrul Daniil de mai târziu), n-a rămas multă vreme în mănăstirea Rădăuți, ci s-a retras în Mănăstirea Sf. Lavrentie aproape de Vicovul de Sus, pe locul care se zice Lavra (unde a fost pe vremuri lavră de călugări). În mănăstirea aceasta, el urmează aceeași viață înaltă, petrecându-și vremea în rugăciuni fierbinți, pe care le făcea stând în genunchi, cu post și cu multe osteneli. Lucrul mâinilor (rucodelia) era împletirea coșurilor de nuiele, iar hrana lui erau verdețurile (buruienile) și rădăcinile. În chilia lui nu se stingea lumina niciodată în vremea nopții. Era aspru - atât cu el însuși, cât și cu alții - însă la toate avea dreaptă socoteală. Mulți oameni se foloseau din viața și din sfaturile lui.

Odată, fiind trimis de egumenul mănăstirii la târgul din orașul Siret, a întârziat prea mult fiind silit de credincioși ca să le dea sfaturi. Pentru asta egumenul l-a canonisit foarte aspru. Tânărul David a împlinit canonul fără de cârtire, însă după aceea n-a mai stat în mănăstire, ci s-a retras în singurătate în Valea pârâului Putna, pentru a-și împlini fără piedică, nevoințele sale. Odată cu retragerea lui la pustie, cuviosul David a îmbrăcat schima cea mare primind numele de Daniil. Și-a ales locul de sihăstrie tocmai unde se varsă apa Viteului în pârâul Putnei. Acolo era locul cel mai sălbatic și mai depărtat de lume. În partea stângă a Putnei, cum urci la deal prin codrii cei nepătrunși, se ivesc niște stânci uriașe de gresie. Într-una din stâncile acestea, a început să-și sape locuința sa cuviosul nostru Daniil. Ani întregi s-a ostenit cuviosul, cioplind stânca cea vârtoasă, până când și-a făcut o încăpere pentru locuință și alta pentru Paraclis, care se văd

până în ziua de astăzi și poartă numele Sfântului Daniil Sihastrul.

Viața lui cea minunată n-a putut să rămână tăinuită de lume. Aroma cea duhovnicească a faptelor s-a răspândit în toate părțile. Au început să curgă spre chilia lui mulțime de credincioși; unii mergeau pentru sfaturi, iar alții pentru a se tămădui de felurite boli. Toți îl cinsteau ca pe un sfânt, căci pe lângă altele Cuviosul Daniil avea și darul proorociei. Era cunoscut și cinstit nu numai de norodul cel simplu, ci de însuși Voievodul țării și de toți boierii. După toate mărturiile istoriei, se poate vedea cât de mult s-a împrietenit cu Ștefan cel Mare, încă din anii tinereții lui, când era stăpân în Moldova Bogdan, tatăl lui Ștefan. Cuviosul Daniil era mai în vârstă ca Ștefan, care îl avea la mare evlavie pentru faptele lui cele minunate și mai ales pentru adânca lui înțelepciune. Unii scriitori de azi sunt de părere că voievodul Ștefan a cunoscut pe Sihastru abia atunci când a fost țara în primejdie, după înfrângerea moldovenilor la Valea Albă. Adevărul însă este că Ștefan Vodă cunoștea pe Sihastru încă din tinerețe, înainte de a se urca pe tronul țării. El venea adesea la chilia Sfântului, pe vremea când se liniștea pe Valea Putnei, și uneori petreceau împreună mai multe zile de-a rândul, ascultând de învățăturile lui și dormind pe o prispă de piatră, după cum povestesc oamenii din apropiere, căci au auzit de la bătrânii lor.

Apoi când tatăl voievodului Ștefan a fost ucis la Reușeni (de Petru Asan), atunci tânărul Ștefan vine iarăși ia chilia Sihastrului, unde află mângâiere și îmbărbătare întru scârba lui cea mare. Atunci - spune tradiția - că i-a proorocit Sf. Daniil tânărului Ștefan că va ajunge voievod al țării, după cum s-a și împlinit cuvântul. Asta a făcut ca numele lui să fie și mai cinstit în fața norodului. Din această vreme aproape toată viața Cuviosului Daniil se împletește cu faptele cele mărețe ale voievodului Ștefan. Aceasta se dovedește din istoriile vechi (ale cronicarilor), din diferite inscripții și din tradiție. Voievodul, în marea lui evlavie, îl asculta totdeauna și pentru aceasta l-a blagoslovit Dumnezeu cu multe biruințe asupra vrăjmașilor țării, mai ales asupra păgânilor turci. De aici putem înțelege pentru ce Voievodul Ștefan a primit numele de: «Cel Mare și Sfânt.»

Căci mai toți oamenii cei mari, care au avut legături cu sfinții și au ascultat de sfatul lor, au ajuns și ei la sfințenie (cum a fost Sf. împărat Constantin cel Mare, Teodosie cel Mare, Iustinian cel Mare, Voievodul Neagoe Basarab, Mircea cel Mare și alții). Pe când sihăstrea Cuviosul Daniil pe Valea Putnei, fiind cercetat odată de Voievodul Ștefan, Cuviosul îl sfătuiește ca să înalțe o mănăstire în acele locuri frumoase și liniștite. Voievodul l-a ascultat și a zidit acolo vestita mănăstire Putna (unde se află și mormântul lui Ștefan-Vodă). Această mănăstire a fost sfințită în anul 1471 (mănăstirea nu este departe de chilia Sihastrului Daniil). La această sfințire au luat parte Mitropolitul țării, Teoctist, Episcopul Tarasie al Romanului, Antim Teodor de la Bistrița, arhim. Ioasaf de la Neamț, care a ajuns apoi egumen la Putna. Ștefan cel Mare ar fi dorit ca să-l pună stareț la Putna pe Cuviosul Daniil (ca cel care era părintele lui duhovnicesc) însă Cuviosul n-a voit egumenia, ci s-a retras la chilia lui.

După aceea, Părintele nostru Daniil n-a mai avut liniște în Sihăstria lui ca mai înainte. Valea Putnei era mereu călcată de rădvanele (trăsurile) boierești, care vizitau mănăstirea Putna și din evlavie treceau și pe la chilia Sihastrului Daniil. Sfântul a început să se gândească la un alt loc de liniște, mai ferit de lume. Dar tocmai în vremea aceea, s-a săvârșit din viață mitropolitul țării, Teoctist. Și (după cum spune tradiția) Ștefan Vodă avea ca scop să-l aducă la scaunul mitropoliei pe Sf. Daniil Sihastrul. S-au pregătit toate pentru alegerea lui și s-a pornit mult alai, soborul clericilor de la Suceava cu boierii cei mari spre chilia Sfântului. Dar în noaptea aceea, Cuviosul luase drumul prin munte spre Voroneț. Trimișii Domnului și Soborul au aflat chilia Sihastrului goală. Sfântul Daniil - având oarecari semne despre planul Voievodului - a apucat înainte calea pustiei. A trecut munții Obcina Mare, apoi pe apa Voronețului (care i se mai zice și apa Corbului) și a ajuns în niște locuri sălbatice și necălcate de oameni. Acolo, sub stânca Șoimului, pe apa Voronețului și-a făcut noua lui chilie. Mai la vale de chilia lui era mănăstirea de călugări, unde era egumen Popa Misail pe la 1471. (Biserica aceasta de lemn a fost zidită apoi din piatră de Ștefan, după îndemnul Sf. Daniil). În scurtă

vreme a mers vestea iarăși prin țară despre faptele lui și lumea a început să-l caute, iar ucenicii roiau împrejurul lui ca și albinele.

Sfântul Daniil era acum bătrân și mergea aplecat, sprijinindu-se în toiag. El vindeca felurite boli și betegiuni (cum spun bătrânii); avea adeseori vedenii minunate și spunea mai înainte cele viitoare. Mulți dintre ucenicii lui au avut viață înaltă, iar unii au ajuns până la scaunul Mitropoliei (cum a fost mitropolitul Grigorie Roșca, ucenicul sfântului). Când țara Moldovei se afla în pericol, Voievodul Ștefan alerga la chilia Sf. Daniil pentru a-i cere rugăciuni și sfaturi. Așa, de pildă, după lupta cu turcii de la Valea Albă, unde moldovenii avură pagube mari, Ștefan Vodă a mers la chilia Sf. Daniil. Iată cum scrie cronicarul Ioan Neculce despre vremea aceea: «Iar Ștefan Vodă, mergând de Ia Cetatea Neamțului în sus pe Moldova, a mers pe la Voroneț unde trăia un părinte Sihastru, pe nume Daniil. Și bătând Ștefan Vodă în ușa Sihastrului să-i descuie, a răspuns Sihastrul să aștepte Ștefan Vodă afară, până își va isprăvi ruga. Și după ce și-a isprăvit Sihastrul ruga, l-a chemat în chilie pe Ștefan Vodă. Și s-a spovedit Ștefan Vodă la dânsul. Și l-a întrebat Ștefan Vodă pe Sihastru ce va mai face, că nu poate să se mai bată cu turcii: închina-va oare țara la turci, au ba? Iar Sihastrul a zis să nu se închine, că războiul este al lui. Numai că după ce va izbândi să facă o mănăstire acolo în nu mele Sf. Gheorghe, care să fie hramul Bisericii.

Deci a purces Ștefan Vodă în sus, pe la Cernăuți și pe la Hotin, și a strâns oaste, feluri de feluri de oameni și a purces în jos. Iar turcii înțelegând că va să vie Ștefan Vodă cu oaste în jos, au lăsat și ei Cetatea Neamțului de a o mai bate și au în ceput a fugi spre Dunăre. Iar Ștefan Vodă a început a-i goni din urmă și a-i bate până i-a trecut Dunărea. Și întorcându-se înapoi Ștefan Vodă, s-a apucat de a făcut Mănăstirea Voronețului și a pus hramul Bisericii Sfântul Gheorghe. (din «O samă de cuvinte», de Ion Neculce).

După cum se vede, cuviosul Daniil era destul de cunoscut de Ștefan-Vodă; pentru aceasta nu se sfiește să-i zică să mai aștepte afară. Iar îndemnurile lui către Voievod erau mai ales pentru zidirea mănăstirilor și ajutorarea celor nevoiași. Prin cuvântul Sfântului, se

preamărea Dumnezeu și Sfintele Locașuri, iar darul lui Dumnezeu preamărea pe evlaviosul Voievod, care dădea ascultare Sfântului. Sfântul Daniil a ajuns să vadă cu ochii împlinirea dorinței sale, căci la 1488 a fost sfințită Mănăstirea Voronețului, pe vremea egumenului Efrem. După spusele tradiției, Sf. Daniil ar fi fost stareț în Mănăstirea Voronețului după Efrem, care a fost pe vremea Sfinției Sale. Acest lucru se dovedește și din slovele care sunt pe mormântul lui. La anul 1488 (17 August) Ștefan Vodă dăruiește mănăstirii Voroneț Toplița Rece și Suha Mare, cu toate poienele și muncelele, cu izvoarele Răcăoane, Astra și Negrileasa. La moartea stărețului Efrem, Sf. Daniil se afla în mănăstire, fiind silit de bătrânețe să părăsească sihăstria lui cea mult iubită. Pentru aceasta, soborul mănăstirii Voroneț îl alege stareț. Nu mult după 1488, viteazul nevoitor, împovărat de mulțimea anilor, își dă sufletul în mîinile Domnului. A fost îngropat în pronaosul (nartica) Bisericii în partea dreaptă.

La înmormântarea Sfântului (după cum spune tradiția) a fost de față și Voievodul Ștefan, cu un mare sobor de clerici. Din porunca Voievodului, s-a așezat pe mormântul lui o lespede frumoasă de gresie. Pe această lespede sunt săpate următoarele cuvinte: «Acest mormânt este al părintelui nostru David, ca schimonah Daniil.» Inscripția este simplă, fără cuvinte de slavă, după cum a fost și viața lui: simplă și smerită. După cinstita lui adormire, evlavia credincioșilor n-a contenit și nici nu s-a micșorat, ci mai vârtos a sporit prin mulțimea minunilor care se făceau la mormântul lui. Veneau Vlădicii și norodul din depărtare pentru a săruta cinstitele lui moaște și toți aflau ajutor si mângâiere întru boli și necazuri. Numele Sf. Daniil Sihastru și vestea minunilor lui se răspândește în toate colțurile țării și ajunge să fie cunoscut și de alte nații. De pildă, vestitul teolog malorus (ucrainian) Zaharia Kopistemschi, când pomenește despre Sfinții Români (în cartea sa «Palidonia» scrie și despre Sfântul Daniil de la Voroneț numindu-l «Ciudotvoreț» - făcător de minuni).

De asemenea, Cuviosul Daniil este trecut pe lista Sfinților moldoveni în actele curții imperiale din Rusia scrise de către Șambelanul Andrei Nicolaievici Muravier. Lista (adică catalogul) acesta

cu Sfinții Români a fost cerută de Mitropolia Moldovei în anul 1857. În actul acesta sunt trecuți 17 Sfinți Români cu viețile lor (Sf. Daniil este al șaptelea). Șiragul Sfinților Români este destul de bine cunoscut și se găsea prin mănăstirile noastre, de unde ajungea cunoscut și de străini (cum este cazul cu teologul rus de mai sus).

În volumul IV cu Viețile Sfinților scris de mitropolitul Dosoftei al Moldovei, la pagina 152, se află scrise următoarele: «Deci mulți sfinți se fac, și până astăzi se fac... căci în vremea de acum mulți sfinți sunt de petrec cu noi, care numai Dumnezeu îi știe la învierea lor. Dar tocmai din români mulți sunt, la care le-am și văzut viața și traiul lor, dar nu s-au căutat fără numai Daniil de Voroneț și Rafail de Agapia; am sărutat și sfintele lor moaște.» În cartea «Oratoriul» a Ep. Melchisedec se spun între altele și acestea: «Daniil de la M-rea Voroneț, contemporan cu Marele Ștefan. Acest cuvios a îmbărbătat la luptă contra turcilor pe Marele erou, după vincela (înfrângerea) ce suferise de la ei la Valea Albă.» Cuviosul Daniil între sfinți se mai poate vedea și din mineiele vechi și din unele mai noi, precum și în unele poezii, cum este poezia «Daniil Sihastru» a lui D. Bolintineanu după cronicarul Neculce.

Afară de aceste mărturii care se găsesc prin cărți, mai sunt și diferite hrisoave din vremea veche, care pomenesc numele» lui, socotindu-l ca sfânt. Așa, de pildă, într-un act al voievodului Iliaș Mareș, din anul 1531 (21 Martie) se întărește dania mitropolitului Grigorie de la Voroneț unde zice: «este hramul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe... și unde se odihnește Sfântul stareț Daniil.» Într-unul din actele Mitrop. Grigorie Roșca (ucenicul Sf. Daniil), mitropolitul cere ca să fie pomenit între ctitori și anume zice: «după pomenirea Sfântului Daniil, a treia zi.» În actul voievodului Alex. Lăpușneanu din anul 1558 (5 Aprilie) se întărește Mănăstirii Voronețului satul Drăgăești, «unde (zice) este hramul Sf. M. Mc. Gheorghe și unde este Sfântul Stareț Daniil.» Apoi într-un hrisov al voievodului Petru Șchiopu din Iunie 1575, se pomenește iarăși despre «moaștele Sfântului Stareț Daniil.» Iar din actul voievodului Ieremia Movilă din 17 Dec. 1599, se întăresc alte ctitorii ale M-rii

Voroneț (satele Trăisteni, Tăcnauca și Hlinovoda cu iazuri și mori).

Toate aceste hrisoave (acte) domnești ale M-rii Voronețului și despre Sf. Stareț Daniil sau despre Moaștele Preacuviosului de Dumnezeu-rugător Părintele nostru, Daniil cel Nou. Ele vorbesc despre sfințenia lui și adeveresc că a fost stareț la Voroneț. Însă pomenirea Sf. Daniil a rămas încă și mai vie în sufletele ucenicilor săi, cum a fost mitropolitul Roșca Grigorie, vărul voievodului Petru Rareș, care avea metanie din Voroneț, unde s-a retras la urmă din scaun și monahul Ioan, care scrie în cartea sa slavonă (Viața Sf. Efrem) această însemnare: «Am dat (această carte) la M-rea Voronețului, unde din fragedă tinerețe și din copilărie, m-am făgăduit lui Dumnezeu cu rugăciunile Sfânt Părintelui nostru Daniil cel Nou și unde am primit mântuitorul și îngerescul cin.»

Deși nu se află alte mărturii scrise de la alți ucenici ai Sfântului, însă urmele lor au rămas în toate părțile Moldovei și mai ales prin pustietățile din Munți, unde au întemeiat schituri și mănăstiri, ținând aprinsă flacăra credinței și pomenirea starețului neștearsă până azi. Moaștele Sf. Daniil odihnesc până azi în M-rea Voroneț. Numai o parte din ele, și anume un deget (cu care a arătat lui Ștefan unde să zidească M-rea Putna) este dăruit M-rii Putna de către egumenul Ghedeon, în 1749, și este făcător de minuni. Dar viața aceea minu-nată a Cuviosului n-a rămas numai în amintirea ucenicilor lui și a credincioșilor care l-au cunoscut, ci și pe la locurile unde a trăit numele lui se întâlnește la tot pasul. Mai cu seamă în Valea Putnei, unde sunt chiliile lui (mai

bine cunoscute). Aici stânca este scobită cu dalta și are 2 încăperi: un paraclis cu 3 despărțituri, lung de 9,25 m și înalt de 2 m și o chilie sub paraclis unde locuia el. În preajma chiliei lui era peștera unei căprioare, unde se zicea că-și adăpostea calul Ștefan Vodă, când venea la Sf. Daniil.

Despre icoana Sfântului Daniil

La M-rea Voroneț se află zugrăvită icoana Sf. Daniil, pe pe retele din afară al Bisericii. Zugrăveala este făcută pe vremea Mitropolitului Grigorie Roșca (ucenicul Sf. Daniil) 1a anul 1547, după moartea acestuia. În tinda Bisericii este o altă ico a Sf. Daniil, alături de Mitropiltul Grigorie. Lângă capul Sfântului scrie cu litere slavone: «Sf. Daniil.» O altă icoană se află într-o Sf. Evanghelie, dăruită M-rii de către Mitrop. Grigorie. Alte chipuri ale Sfântului, asemenea cu cele amintite (copii) se mai află pe icoanele vechi ale hramului, care se așezau pe analog lângă mormântul Sfântului.

Din toate mărturiile acestea scrise și nescrise precum și din minunile care se fac până azi la mormântul lui, este «absolut dovedit că Daniil Sihastru este sfânt și că s-a bucurat de un cult (adică cinstire) public în întreaga Moldovă, fiind cunoscut cultul lui și peste granițe până la Kiev» (cum se arată în cartea lui Stan, pag. 33). După pilda vieții lui Ava Daniil, au petrecut prin văile Carpaților (mai ales pe valea Sucevei și a Putnei) o mulțime de călugări, care și-au luat schima cea mare și mulți din ei au primit cununa sfințeniei, fiind cinstiți de norod, alături cu Sf. Daniil. De pildă: La M-rea Moldovița era Sf. Vasilie Ieroschimonahul, pomenit în Palidonia lui Kopistemschi ca «făcător de minuni.» La Sucevița, pe Dealul Turcoiului, a petrecut viață sfântă monahul Isaachie («cel ce stăpânea duhurile») - după D. Dan, publicat de Acad. Rom. La M-rea Putna a trăit în Sihăstrie Sf. Rafail Schimonahul, din ale cărui moaște se păstrează o parte, ferecate în argint, cu inscripția: «Teoctist, numit după cinul schimonahicesc Rafail.» La M-rea Voroneț, Sfântul Daniil are ca vrednic urmaș de sihăstrie pe Ieroschimonahul Epifanie (pe la anii 1660) de care amintește Veniamin Costache

în «Patericul Sfinților din Moldo-România.»

Iar la M-rea Rădăuțiului se aflau prin sec. al XVII-lea moaștele întregi ale Sf. Leontie, un Ieroschimonah făcător de minuni (vezi Sf. Irinarh, precum și Mitropolitul Dosoftei). Deci sămânța aruncată de Sfântul DaniiI Sihastrul a adus roade bogate în toate părțile Moldovei de Sus, făcând astfel începutul organizării vieții mănăstirești din aceste părți. Este de însemnat că Sfântul Daniil umbla într-o haină (rasă) goală țesută din păr de capră, era luminat la față și dulce la cuvânt. Înțelepciunea vorbelor lui îi făcea pe toți să se minuneze și să-l cinstească. Pentru asta și Voievodul Ștefan a căutat să facă prietenie cu el și l-a avut ca părinte duhovnicesc până la moarte, Deși unii istorici susțin că Sf. Daniil este rudenie cu Ștefan cel Mare, de vreme ce - zic ei - că avea așa de mare îndrăzneală la el. Însă pentru un bărbat îmbunătățit și sfânt cum era Daniil, nu este nevoie ca să fie rudă cu dregătorii țării pentru a le câștiga prietenia. Sfințenia vieții câștigă cinstea și încredearea atât a norodului, cât și a voievodului. Pentru trecerea Cuv. Daniil în rânduiala sfinților nu s-au făcut soboare și nici nu s-au încheiat acte oficiale, căci el a fost socotit ca sfânt încă din vremea când era în viață, iar după cinstita lui adormire, nimenea nu s-a îndoit de sfințenia lui, nici chiar străinii, căci prin minunile care se făceau la mormântul lui și prin felul cun se împlineau proorociile lui, toți îl aveau ca sfânt.

Sfântul Ioan Iacob Ieroschimonahul

Sihastru din Ţara Sfântă

Partea a III-a

- Acatistul Sfântului
- Prohodul Maicii Domnului
- Viaţa Sfântului Nifon de la Argeş
- Câteva Canoane referitoare la Sărbătoarea Sfintei Învieri şi în general celelalte sărbători
- Raportul lui Pilat către Cezarul Tiberiu (Fragment)

✠

Acatistul Sfântului Ioan Iacob Românul, Sihastru din Ţara Sfântă (1913-1960)

Condacul întâi

Pe sihastrul cel mare al Bisericii lui Hristos, pe povățuitorul cel duhovnicesc al monahilor și pe odrasla cea din Moldova răsărită, veniți toți binecredincioșii creștini să-i lăudăm și cu dragoste să-i cântăm: Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Icosul întâi

Făcătorul Îngerilor și al oamenilor, Dumnezeu Atotțiitorul, te-a ales dintru început să părăsești toate cele deșarte ale lumii acesteia și rănindu-ți inima cu dumnezeiasca dragoste, la limanul cel de mântuire al sihăstriei ai alergat, pentru care minunându-ne strigăm ție:

Bucură-te, că din pruncie pe Dumnezeu ai iubit;
Bucură-te, că pentru dragostea lui, de cele deșarte ai fugit;
Bucură-te, că din părinții credincioși Maxim și Ecaterina ai răsărit;
Bucură-te, că la Sfântul Botez, numele Sfântului Prooroc Ilie, ai primit;
Bucură-te, că de mic ai rămas orfan de părinți;
Bucură-te, că Maria, bunica ta te-a îngrijit;
Bucură-te, că ea ți-a fost o vreme ocrotitoare pământească;
Bucură-te, că ea te-a învățat din pruncie sfânta credință creștinească;

Bucură-te, că grea ți-a fost copilăria;
Bucură-te, că te-a ajutat să câștigi veșnicia;
Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 2-lea

Urmând școlilor vremii în sat și înstrăinat de cei cunoscuți ai tăi, ai păstrat în suflet dorul după slujirea aleasă lui Hrstos și niciodată nu te-ai făcut părtaș jocurilor copilărești, ci totdeauna cântai din inimă lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 2-lea

Murind bunica ta, singura mângâiere pământească, pe când aveai abia zece ani, de minunată vedenie te-ai învrednicit în ziua Învierii, văzând în Sfântul Altar al Bisericii pe Domnul Hristos înviat, pentru care auzi de la noi unele ca acestea:

Bucură-te, căci curat fiind cu inima, pe Hristos Dumnezeu îl vedeai;
Bucură-te, că la mormântul părinților să aprinzi lumânări adeseori mergeai;
Bucură-te, că singur în casă ai locuit;
Bucură-te, că mângâiere, întărire și nădejde în Domnul ai aflat;
Bucură-te, că tainic lucrător al rugăciunii lui Iisus din copilărie te-ai arătat;
Bucură-te, că inima nu ți-ai lipit de cele de jos, trecătoare;
Bucură-te, că pe Maica Domnului ți-ai luat ocrotitoare;
Bucură-te, că în taina singurătății liniște ai aflat;
Bucură-te, că în voia lui Dumnezeu te-ai lăsat;
Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 3-lea

După ce ai terminat clasele primare în satul natal din comuna Horodiștea, apoi gimnaziul la Lipcani și liceul la Cernăuți, ți-ai destăinuit gândul arhimandritului Eugen Laiu, că vrei să te călugărești și să cânți neîncetat lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 3-lea

Renunțând la toate cele deșarte pentru dragostea lui Hristos, te-ai închinat sfintelor moaște ale Sfântului Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, apoi ți-ai urmat drumul la Sfânta Mânăstire Neamț, pentru care auzi și de la noi unele ca acestea:

Bucură-te, preafericite suflet de Dumnezeu iubit;

Bucură-te, că episcopul Nicodim Munteanu te-a primit;

Bucură-te, că la bolnavi cu ascultarea rânduit ai fost;

Bucură-te, că învățând și meșteșugul doctoricesc la mulți erai de folos;

Bucură-te, că mult te minunai de toată zidirea lui Dumnezeu iubit;

Bucură-te, că ziua și noaptea vorbeai cu Tatăl Ceresc, necontenit;

Bucură-te, că pentru citirea cărților de folos, mare râvnă aveai;

Bucură-te, că Biserica, oamenii și cărțile mult iubeai;

Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 4-lea

După tunderea în monahism cu numele marelui Botezător Ioan, vedem dumnezeiasca purtare de grijă față de tine, Preacuvioase, că vei sihăstri în locurile unde s-a nevoit și a cântat și el lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 4-lea

Precum oarecând Avraam a plecat din patria și dintre rudeniile sale, așa și tu Preacuvioase ai plecat din Moldova la Sfintele Locuri, pentru care îți grăim:

Bucură-te, că te-ai făcut următor patriarhilor cu credința;

Bucură-te, că te-ai asemănat Sfinților cu nevoința;

Bucură-te, cu Avraam ascultătorul;

Bucură-te, cu Iacob de Dumnezeu văzătorul;

Bucură-te, cel fără de răutate ca Moise;

Bucură-te, cel plin de blândețe ca David;

Bucură-te, că răbdător ca Iov te-ai arătat;

Bucură-te, căci cu îndrăzneală, ca Botezătorul fărădelegea ai mustrat;

Bucură-te, ca un prooroc văzător de cele viitoare;

Bucură-te, că la Locurile Sfinte te-ai închinat cu ardoare;

Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 5-lea

La stăruințele Preafericitului întru pomenire Patriarh al Sfintei Cetăți a Ierusalimului Damianos, ai fost primit în obștea Sfântului Sava unde cântai lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 5-lea

Grele au fost încercările și ascultările la care ai fost rânduit, Preacuvioase, însă cu darul lui Hristos, pe care de-a pururi îl aveai în inimă, le-ai împlinit cu dragoste pe toate, auzind de la noi unele ca acestea:

Bucură-te, Preacuvioase Părinte Ioane;

Bucură-te, următor Sfântului Sava în canoane;

Bucură-te, căci cu Antonie te-ai asemănat în sfințenie;

Bucură-te că ai râvnit și Marelui Arsenie;

Bucură-te că de toți părinții bolnavi erai căutat;

Bucură-te, căci cu Sfântul Sisoe cel Mare la fapte te-ai asemănat;

Bucură-te, mângâietorul pelerinilor creștini ce te căutau;

Bucură-te, că pentru multa ta milostivire, «doctorul mânăstirii» toți îți ziceau;

Bucură-te, că prin minunea și cu ajutorul Maicii Domnului ai scăpat de atacul beduinilor;

Bucură-te, că toate le săvârșeai ca pentru Dumnezeul creștinilor;

Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 6-lea

Râvnind vieții sihăstrești, ai luat binecuvântare de la Ieroschimonahul Sava pentru a pleca în pustiul Qumran să-i cânți lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 6-lea

Puțin a fost petrecerea ta aici deoarece au năvălit beduinii cu vitele și a trebuit să pleci la Peșterea Calomona din Valea Iordanului, pentru care îți strigăm așa:

Bucură-te, că liniștea ai căutat;
Bucură-te, că de atacul unei hiene, prin mare minune ai scăpat;
Bucură-te, că răului prin fuga de el, te-ai împotrivit;
Bucură-te, că nu departe de mânăstirea Sfântului Gherasim de la Iordan te-ai nevoit;
Bucură-te, că mari greutăți și aici ai îndurat;
Bucură-te, că alt ucenic ai primit în Peșterea Calomona, unde te-au așezat;
Bucură-te, că de aceeași râvnă și dragoste te mistuiai;
Bucură-te, că mult Valea Iordanului cântai;
Bucură-te, că de grea boală a pântecelui ai fost lovit;
Bucură-te, căci și așa bolnav, pravila și canoanele le-ai împlinit;
Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 7-lea

Chinuitoare ți-a fost boala de un an și jumătate, încât ai slăbit până la totală istovire, dar cu veselă față cântai lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 7-lea

Când și în Țara Sfântă pârjolul războiului s-a abătut, fost-ai închis cu italienii și cu germanii într-un lagăr timp de aproape un an, pentru care auzi acestea:

Bucură-te, că ispitele nu te-au spăimântat;
Bucură-te, că toate pentru dragostea lui Hristos le-ai răbdat;
Bucură-te, că în scârbele vieții te-ai întărit în cugetul tău;

Bucură-te, că în necazuri și suferințe cereai ajutorul lui Dumnezeu;

Bucură-te, că slăbit de boala stomacului nădejdea o aveai Sus;

Bucură-te, că din lagăr ai scăpat, cu puterea lui Iisus;

Bucură-te, că din nou în Lavra Sfântului Sava te-ai dus;

Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 8-lea

Învrednicindu-te să fii hirotonit diacon și preot la Sfântul Mormânt al Domnului Iisus, pentru a putea pleca în pustie, cu mulțumită ai cântat lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 8-lea

Mare ți-a fost bucuria când ai ajuns la loc de liniște ca egumen la Schitul Românesc de la Iordan, unde fiind numai cu ucenicul tău, te rugai și pentru țara și poporul nostru, pentru care auzi de la noi unele ca acestea:

Bucură-te, că sfintele slujbe la Schitul Românesc le săvârșeai cu credință;

Bucură-te, că aspră și grea ți-a fost lupta în nevoință;

Bucură-te, că cinci ani aici la Schit te-ai nevoit;

Bucură-te, că de aici în pustiul Hozeva ai călătorit;

Bucură-te, că mare dor de singurătate te-a mistuit;

Bucură-te, că în Mânăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul, un an de zile ai petrecut;

Bucură-te, că mereu desăvârșita liniște o căutai;

Bucură-te, că prin sudorile sihăstriei, cărbunii patimilor îi stingeai;

Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 9-lea

Prin purtarea de grijă a Bunului Dumnezeu și a Prea Curatei Sale Maici, ai ajuns la loc de liniște și reculegere desăvârșită, în peștera unde pustnicise și Sfânta Ana, mama Născătoarei de Dumnezeu, cântând cu bucurie: Aliluia!

Icosul al 9-lea

Pentru totdeauna ai zăvorât dorința plecării din acest loc binecuvântat până la sfârșitul vieții, petrecând în aspră nevoință, pentru care auzi și de la noi așa:

Bucură-te, văzătorule de vedenie dumnezeiască;
Bucură-te, locaș de lumină cerească;
Bucură-te, că lumii răstignindu-te, jertfă Domnului te-ai adus;
Bucură-te, că ai fost pildă de mântuire către patria cea de Sus;
Bucură-te, temelie neclintită a pustniceștilor strădanii;
Bucură-te, aleasă floare din Văile Iordanului;
Bucură-te, mare sihastru și de monahi povățuitor;
Bucură-te, al Fecioarei ales păzitor;
Bucură-te, slujitor al Preasfintei Fecioare neclintit;
Bucură-te, că prin iconomie de Sus, preoția ai primit;
Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 10-lea

Fiind cu anevoie de ajuns la acest minunat loc pustnicesc, primeai la peșteră doar sufletele sincere de mântuire și le povățuiai să cânte lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 10-lea

De aducere aminte de moarte, de ziua Judecății și de Jertfa Sfântă a Milostivului Hristos, îi povățuiai pe toți ucenicii, de la care auzi unele ca acestea:

Bucură-te, Părinte Ioane, cugetător smerit;
Bucură-te, că împreună cu Vasile cel Mare la moarte ai gândit;
Bucură-te, ca Ioan Gură de Aur iscusit vorbitor;
Bucură-te, cu Sfântul Grigore împreună liturghisitor;
Bucură-te, cu Îngerii viețuitor;
Bucură-te, de Hristos purtătorule;
Bucură-te, împlinitor cu scumpătate al canoanelor sobornicești;
Bucură-te, împreună cu Nicodim Aghioritul al dreptei credințe

apărătorule;

Bucură-te, al Sfintei Tradiții patristice, cu mare sfințenie păstrător;

Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 11-lea

Văzând viețuirea ta cea îngerească, în peșterea Sfintei Ana, cade-se nouă a ne schimba viața cea păcătoasă și început bun să cerem de la Dumnezeu, cântându-I: Aliluia!

Icosul al 11-lea

Mare mângâiere au aflat toți frații români aflați în pribegia vieții, celei trecătoare pe la locurile sfinte, la Schitul Românesc de la Iordan și peștera Preacuvioșiei Tale, Părinte Ioane, de la care auzi unele ca acestea:

Bucură-te, odor de preț al Bisericii creștinești;

Bucură-te, fierbinte rugător pentru toți creștinii Țării Românești;

Bucură-te, podoaba cea aleasă a preoților celor cuvioși;

Bucură-te, tărie cu ajutorul celor neputincioși;

Bucură-te, că mare vedenie cerească înainte de moarte ți s-a arătat;

Bucură-te, că pentru nevoințe la mari descoperiri te-ai ridicat;

Bucură-te, mirul cel cu bună mireasmă al Haru-lui Ceresc;

Bucură-te, doritor de mântuire neamului romă-nesc;

Bucură-te, la Judecătorul Hristos apărătorule;

Bucură-te, mărgăritar ceresc al neamului nostru luminătorule;

Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 12-lea

Uimitoare a fost plecarea ta din viața pământească, căci trimiși au fost toți sfinții, cărora le-ai scris cântări, să-ți însoțească sufletul la Ceruri, pe care îi binecuvântai, în ziua adormirii tale și cântau cu toții lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 12-lea

Întreaga Biserică dreptmăritoare a Răsăritului se bucură de sfințenia vieții tale, Preacuvioase Părinte Ioane și de chipul cel prea minunat al preaslăvirii sfintelor tale moaște, pentru care auzi de la toată creștinătatea ortodoxă unele ca acestea:

Bucură-te, cel ce ai fost înger în trup și acum cu ei locuiești;
Bucură-te, Sfinte, care cu toți Sfinții te veselești;
Bucură-te, cu Apostolii și cu Mucenicii vorbitorule;
Bucură-te, cu Drepții și cu Cuvioșii locuitorule;
Bucură-te, de multe feluri de primejdii păzitor;
Bucură-te, luceafăr ales al clerului bisericesc strălucitor;
Bucură-te, că hrană duhovnicească în scrierile tale ne-ai lăsat;
Bucură-te, că cei dezădăjduiți și scârbiți de viață prin ele mângâiere au aflat;
Bucură-te, că prin Sfintele tale moaște minuni s-au arătat;
Bucură-te, că închinându-ne lor, sufletul ni se umple de dor neîncetat;
Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul al 13-lea

O, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioane cel Nou, plăcutule al lui Hristos și rugător fierbinte către Dumnezeu pentru neamul românesc și toată Ortodoxa creștinătate, primește acest smerit dar de la noi, cei de o credință și de un neam cu tine și roagă-L pe Milostivul Dumnezeu să ne păzească de tot felul de ispite, de scârbe, de primejdii și de deznădejde, iar la sfârșitul vieții noastre, cereștilor bucurii să ne învrednicească și împreună cu tine să-I cântăm cântarea cea îngerească: Aliluia!

Acest condac se zice de trei ori.
Apoi Icosul întâi și Condacul întâi.

Rugăciune către Sfântul Ioan

O, Prea Fericite Ieroschimonah Ioan de la Iordan, caută cu milă frățească la cei din fața ta și la tot sufletul cel dosădit și amărât de valurile vieții celei trecătoare și roagă-L pe Atotputernicul Dumnezeu și pe Preacurata Sa Maică să trimită grabnică mângâiere celor din suferință, dă-le și ajutor celor în ispite, nădejde celor deznădăjduiți, pace celor tulburați, reazem săracilor, statornicie în dreptate, credință, unitate duhovnicească a tot poporul și răbdare celor ce se ostenesc în mânăstiri, în peșteri, prin pustiuri, în ostroave și în tot locul și în latura pământului.

Nu trece cu vederea primejdiile în care zace creștinătatea ortodoxă cea hărțuită de dezbinări, certuri, rătăciri și erezii și roagă fierbinte pe Prea Sfântul Duh să întărească Sfânta Biserică Dreptmăritoare, să-i dăruiască păstori de suflete iscusiți și gata de jertfă, pentru mântuirea turmei celei încredințate lor, să-i lumineze pentru a-i învăța pe credincioși dreapta credință, să-i curățească de tot felul de patimi și să nu fie sminteală păstoriților lor. Fii mijlocitor către Cel ce toată viața I-ai dăruit-o, către Hristos, Fiul Tatălui Celui Veșnic și de o ființă cu Prea Sfântul Duh, să ne izbăvească de tot felul de patimi si întinăciuni trupești și sufletești, să ne lumineze mintea, cu Lumina Sfintei Sale Evanghelii, să ne curățească inima de toată ispitirea și pofta cea rea, să ne ajute să punem început bun de mântuire și a spori duhovnicește în calea mântuirii, cu Darul Prea Sfântului Duh, iar la înfricoșatul Scaun de Judecată, mijlocește, Sfinte Ioane, la Dreptul Judecător, ca cel ce ai câștigat îndrăzneală la Dânsul, să caute cu milă și cu îndurare la ticăloasele noastre suflete și nu după ale noastre nelegiuiri să ne osândească, ci după marea, bogata și dumnezeiasca sa bunătate, să ne miluiască și veșnicelor bunătăți să ne învrednicească spre slava Prea-milostivului Dumnezeu, Celui în Prea Sfânta Treime închinat. Amin.

O, Cuvioase Părinte Ioane, viață cerească ai petrecut pe pământ, căci de la Sfântul Botez ai primit numele marelui prooroc Ilie, iar

la primirea chipului îngeresc Sfântului Ioan Botezătorul spre ocrotire ai fost încredințat. De aceea, ai urmat în viața ta pilda lor. Pentru viața ta sfântă din pustie, trecând din lumea cea deșartă, Domnul ți-a odihnit sufletul în strălucirea raiului, iar trupului tău osârduitor i-a dăruit nestricăciunea, arătând întru tine slava numelui Său. Acestea avându-le în minte, noi nevrednicii și păcătoșii, venim cu umilință și cu evlavie, rugându-te să nu treci cu vederea când alergăm în ajutorul tău. Sfinte Părinte Ioane, cel ce din pruncie ai fost orfan de părinți, ajută cu rugăciunile tale pe cei orfani ca să găsească iubirea Părintelui ceresc; cel ce ai fost frate și viețuitor în mânăstire, ajută-ne cu rugăciunile tale să căutăm sfințirea sufletelor noastre pustiite de păcate; cel ce ai fost mult nevoitor, ajută pe cei ce se nevoiesc în dreapta credință să împlinească poruncile lui Hristos în viața lor; cel ce ai fost fierbinte rugător către Dumnezeu, întărește rugăciunile noastre, sporind râvna și evlavia în Biserică; cel ce ai dorit a viețui în Țara Sfântă, ajută-ne să sfințim locul în care trăim, chemând pururea pe Duhul Sfânt să sălășluiască întru noi; cel ce ai coborât prin rugăciunile tale cerul în peșteră, roagă-L pe Hristos să încălzească și să lumineze cu iubirea Sa peștera inimilor noastre îndepărtate de El; cel ce încă din lumea aceasta ai simțit bucuria și pacea vieții veșnice, roagă-L pe Tatăl Ceresc să ne dăruiască bucuria și pacea Împărăției Sale. Sfinte Părinte Ioane, păzește pe bătrâni în dreapta credință, pe tineri în viață curată și pe copii în iubire de Dumnezeu și de părinți. Ocrotește cu rugăciunile tale pe cei săraci și pe bolnavi, pe văduve și pe orfani, pe călători și pe cei robiți. Ferește țara noastră de primejdii și necazuri și roagă-te pentru întreg poporul binecredincios, ca împreună cu tine să preamărească prin credință și fapte pe Dumnezeu: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Amin.

Notă: *Sfântul Ioan cel nou de la Hozeva a adormit întru Domnul la 5 August 1960*.

Slujba Sfântului Ioan Iacob Românul de la Hozeva

Luna August, Ziua a cincea

† Înainteprăznuirea Schimbării La Față a Domnului nostru Iisus Hristos și pomenirea Sfântului Mucenic Evsignie.

† Tot în această zi se face pomenirea Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Ioan cel Nou de la Neamț, numit și Hozevitul, care s-a săvârșit în peștera Sfânta Ana din pustiul Hozeva, la 5 august 1960.

La vecernia mică

La «Doamne, strigat-am...» se pun stihirile pe 4, glas 4

Nimic n-ai iubit mai mult pe pământ, fericite părinte, decât pe Dumnezeu; nici averea, nici cinstea, nici frații, nimic din cele pământești. Ci, arzând pentru Taborul cel duhovnicesc, ai urmat lui Hristos prin aspre osteneli și te-ai îmbrăcat în haină albă de lumină și de nuntă.

Nu te-ai uitat la trupul tău cel slab și neputincios, Preacuvioase, nici la frații și părinții tăi duhovnicești din lavra Neamțului. Ci, ascultând glasul Duhului, ai alergat spre Țara Sfântă și Tabor, unde te-a chemat Hristos, spre lumina cea neapusă a împărăției Sale.

Ai lăsat patria ta și ai râvnit spre înălțimile Taborului și ale Ermonului, spre Hristos Cel schimbat la Față, Care schimbă fața și chipul lumii prin har, credință și pocăință.

Ai urcat ca un cerb Taborul cel duhovnicesc, Sfinte Părinte Ioane, spre vârful cel de văpaie, unde Hristos, Lumina lumii, schimbă la față tainic pe cei ce urcă pe muntele pocăinței.

Slavă..., glasul al 4-lea:

Veniți toate cetele călugărilor să lăudăm astăzi pe Cuviosul Ioan Sihastrul, pe odrasla Moldovei și pe mlădița Raiului, odrăslită în lavra Neamț; pe următorul Sfintei Maria Egipteanca și al râvnitorului prooroc Ilie Tezviteanul, pe pustnicul cel neobosit ce s-a nevoit în peștera Sfintei Ana din Hozeva, zicând: Bucură-te, Sfinte Ioane, lauda sihaștrilor!

Și acum... a Înainteprăznuirii, glasul al 5-lea:

Veniți să ne suim în muntele Domnului și în casa Dumnezeului nostru, și să vedem slava Schimbării Lui la Față, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl. Întru lumină să luăm lumină și înălțați făcându-ne cu Duhul, să lăudăm Treimea cea întocmai de o ființă în veci.

De va cădea această zi vineri seara sau sâmbătă seara, se pune dogmatica glasului de rând.

La Stihoavnă

Se pun stihirile Înainteprăznuirii praznicului Schimbării la Față, glasul al 2-lea. Podobie: *Casa Efratului ...*

Cu strălucirea bunătăților, luminându-ne să ne suim în sfântul munte, să vedem dumnezeiasca Schimbare la față a Domnului.

Stih: Ale tale sunt cerurile și al tău este pământul.

Semnul Dumnezeirii cel cu dumnezeiască cuviință, l-a arătat mai-nainte de Cruce ucenicilor, ca un soare strălucind Hristos în munte astăzi.

Stih: Tavorul și Ermonul întru numele tău se bucura.

Firea cea din Adam, vrând Hristos să o schimbe, se suie acum în muntele Tavorului, ca să descopere ucenicilor Dumnezeirea Sa.

Slavă ... Și acum ..., glasul al 2-lea

Cel ce în muntele Tavorului, Te-ai schimbat la față întru slavă Hristoase Dumnezeule, și ai arătat ucenicilor tăi slava dumnezeirii

Tale, luminează-ne și pe noi cu lumina cunoștinței Tale, și ne îndreptează în calea poruncilor Tale, ca un Bun și de oameni iubitor.

Troparul Cuviosului: gl. al 8-lea:

Întru tine, Părinte, cu osârdie s-a mântuit cel după chip, căci lăsând lumea și patria ta, ai luat Crucea lui Hristos și în valea Iordanului te-ai așezat spre nevoință. Pentru aceasta și cu îngerii acum se bucură, Cuvioase Părinte Ioane, duhul tău. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Slavă..., Și acum... Troparul Înainteprăznuirii, glasul al 4-lea:

Schimbarea la Față a lui Hristos mai înainte să o întâmpinăm, luminat prăznuind cele mai înainte de prăznuire, credincioșilor și să strigăm: Sosit-a ziua dumnezeieștii veselii; Stăpânul se suie în Muntele Taborului, frumusețea Dumnezeirii Sale să o strălucească.

La vecernia mare

După obișnuitul psalm 103, se cântă **«Fericit bărbatul...»,** *starea întâi. La* **«Doamne, strigat-am...»** *se pun stihirile pe 8: 4 ale înainteprăznuirii glasul al 4-lea și 4 ale Sfântului Ioan Iacob, pe glasul al 5-lea.*

Stihirile înainteprăznuirii glasul al 4-lea.
Podobie: *Dat-ai semn celor....*

Veniți să ne suim împreună cu Iisus Cel ce se suie în muntele cel sfânt, și acolo să auzim glasul dumnezeului celui viu, al Tatălui celui fără de început, care prin nor luminos a mărturisit întru dumnezeiescul Duh, adeverința ființei Fiului cea pururea veșnică, și la minte luminându-ne, întru lumină să vedem lumină. *(de două ori)*

Veniți mai-nainte să dănțuim, și să ne curățim pe noi înșine, și cu credință să ne gătim spre dumnezeiasca suirea, a dumnezeieștii petreceri celei prea înalte, ca să ne arătăm singuri văzători slavei Lui, și să dobândim slava, cares-au învrednicit a o vedea cu taină cei mai aleși dintre apostoli în muntele Tavorului.

Veniți acum să ne schimbăm acum cu mai bună schimbare, și pe noi bine să ne gătim spre ziua de mâine. Să ne suim în muntele lui Dumnezeu cel sfânt, să vedem slava lui Hristos cea neschimbată strălucind luminos mai mult decât soarele; și cu lumina cea întreită luminându-ne, să slăvim întru dânsa plecăciunea Lui.

Apoi: Stihirile Cuviosului, glasul al 5-lea:

Podobie: *«Cuvioase părinte...»*

Rămas orfan din pruncie, Cuvioase părinte, din tinerețile tale ai intrat în lavra Neamțului, ca la un liman, să-L slăvești aici pe Dumnezeu cu îngerii și cu părinții cei nevoitori. Pentru aceasta te rugăm, Sfinte Ioane, Părintele nostru, roagă-L pe Hristos Dumnezeu, să dăruiască Bisericii unire, pace și mare milă. *(de două ori)*

Lipsit fiind pe pământ de toată mângâierea omenească, ai trăit de mic printre străini ca un sihastru, Cuvioase Părinte Ioane, având tată pe Dumnezeu, iar mamă pe Preacurata Fecioară, sprijin pe bătrâna ta bunică, surori de taină lacrimile, iar frați iubiți pe sfinții îngeri, care nevăzut te însoțeau, păzind picioarele tale de ispitele cumplitului vrăjmaș. Pe Hristos Mântuitorul roagă-L să dăruiască lumii unire, pace și mare milă.

Pentru suferințele tale și curăția inimii, Cuvioase, te-a chemat Hristos Domnul la cinul îngeresc în marea lavră de la Neamț, de unde apoi, râvna Duhului te-a dus la Mormântul dătător de viață și în pustiul Iordanului, unde bine nevoindu-te, te-ai mutat la cereștile locașuri și cu sfinții te-ai numărat. Sfinte Preacuvioase Părinte Ioane, roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască lumea și sufletele noastre.

Slavă..., glasul al 5-lea:

Veniți toate cetele monahilor să lăudăm astăzi pe Sfântul Ioan Sihastrul, pe odrasla cea aleasă a Moldovei și mlădița binecuvântată a Mânăstirii Neamț; pe următorul Cuvioasei Maria Egipteanca și al marelui profet Ilie Tezviteanul, pe pustnicul cel neobosit care s-a nevoit în peștera Sfintei Ana din Hozeva, zicând: Bucură-te, Sfinte Ioane, lauda sihaștrilor!

Și acum...,

A Înainteprăznuirii, glasul al 5-lea:

Veniți să ne suim în muntele Domnului și în casa Dumnezeului nostru și să vedem slava Schimbării Lui la Față, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl. Întru lumină să luăm lumină și înălțați făcându-ne cu Duhul, să lăudăm Treimea cea întocmai de o ființă în veci.

De este vineri seara sau sâmbătă seara se cântă dogmatica glasului de rând. VOHOD ***«Lumină lină»...*** *Prochimenul zilei.*

Paremiile

Din înțelepciunea lui Solomon, citire: (V, 16-VI, 3)

Iar drepții în veac vor fi vii, și întru Domnul plata lor, și purtarea de grijă pentru dânșii de la cel prea înalt. Pentru aceasta vor lua împărăția podoabei și stema frumuseții din mâna Domnului, căci cu dreapta sa îi va acoperi pe ei, și cu brațul său îi va scuti pe ei. Lua-vor toată arma râvna lui, și va întrarma făptura spre izbânda vrăjmașilor. Îmbrăca-se-va în zaua dreptății, și-și va pune luiși coif judecata cea ne fățarnică. Lua-va pavăză nebiruită, sfințenia și va ascuți cumplită mânie ca o sabie și va da război împreună cu el lumea asupra celor fără de minte. Merge-vor drept nemeritoare săgețile fulgerilor și ca dintr-un arc bine încordat al norilor la țintă vor lovi. Și din mânia ce zvărlitoare de pietre pline se vor arunca grindinile. Întărâta-se-va asupra lor apa mării și râurile îi vor înneca de năprasnă. Sta-va împotriva lor duhul puterii, și ca un vifor îi va vântura pe ei, și va pustii tot pământul fărădelegea, și răutatea va răsturna scaunele puternicilor. Îndemnul stăpânitorilor lumii să caute și să urmeze înțelepciunea și dreptatea. Auziți dar împărați și înțelegeți învățați-vă judecătorii marginilor pământului. Băgați în urechi cei ce stăpâniți mulțimi și cei ce vă trufiți întru popoarele neamurilor. Că de la Domnul s-au dat vouă stăpânirea și puterea de la cel preaînalt, care va cerceta faptele voastre și sfaturile va cerca.

Din înțelepciunea lui Solomon, citire:

(III, 1-9)

Iar sufletele drepților sunt în mâna lui Dumnezeu, și nu se atinge de dânsele muncă. Părutu-s-au întru ochii celor nepricepuți a muri, și s-a socotit pedepsire ieșirea lor. Și mergerea de la noi sfărâmare, iar ei sunt în pace. Că înaintea feței oamenilor de vor și lua munci, nădejdea lor este plină de nemurire. Și puțin fiind pedepsiți, cu mari faceri de bine se vor dărui, că Dumnezeu i-au ispitit pe dânșii, și i-au aflat luiși vrednici. Ca aurul în topitoare i-au lămurit pe ei, și ca o jertfă de ardere întreagă i-au primit. Și în vremea cercetării lor vor străluci, și ca scânteile pe paie vor fugi. Judeca-vor limbi, și vor stăpâni popoare, și va împărăți într-înșii Domnul în veci. Cei ce nădăjduiesc spre dânsul vor înțelege adevărul, și credincioșii în dragoste vor petrece cu dânsul, că dar și milă este întru cuvioșii lui, și cercetare întru aleșii lui.

Din înțelepciunea lui Solomon, citire:

(IV, 7-15)

Iar dreptul de se va sfârși, mai înainte întru odihnă va fi. Că bătrânețele sunt cinstite, nu cele de mulți ani, nici cele ce se numără cu numărul anilor; Și căruntețile sunt înțelepciunea oamenilor, și vârsta bătrânețele lor viață nespurcată. Plăcut lui Dumnezeu fiind l-am iubit, și viețuind întru păcătoși s-a mutat. Răpitu-s-a, ca să nu schimbe răutatea mintea lui, sau înșelăciunea să înșele sufletul lui. Că râvna răutății întunecă cele bune, și neînfrântarea poftei schimbă gândul cel fără de răutate. Sfârșindu-se curând au plinit ani îndelungați. Că plăcut era Domnului sufletul lui, pentru aceasta s-au grăbit a-l scoate din mijlocul răutății. Iar popoarele văzând, n-au cunoscut, nici au pus în gând una ca aceasta, că dar și milă este întru cuvioșii lui și cercetare întru aleșii lui.

La litie

Stihirile pe glasul al 2-lea:

N-ai avut odihnă nicăieri, purtătorule de Dumnezeu Părinte, decât la mult dorita liniște, maica rugăciunii. De aceea te-ai retras la peștera Sfânta Ana din pustiul Hozeva, unde ți-ai săvârșit călătoria vieții slăvind pe Hristos, viața lumii.

Spune-ne, Părinte, ostenelile tale cele neștiute din pustie prin care sufletul ți-ai curățit, mintea ți-ai luminat, trupul ți-ai stăpânit, demonii i-ai izgonit și pe Hristos L-ai preamărit.

Spune-ne, Sfinte Ioane, lacrimile tale și rugăciunile cele de foc, pe care ziua și noaptea le înălțai lui Dumnezeu în pustiul Iordanului și în peștera Hozeva, prin care desăvârșit te-ai făcut și cu Hristos tainic te-ai unit.

Arată-ne, Cuvioase Părinte, calea pocăinței prin rugăciunile tale și ne învață prin scrierile tale cum să ne dezlegăm de lanțul grijilor pământești, ca să ne unim în veci cu Hristos, Mântuitorul sufletelor noastre.

Slavă..., glasul al 2-lea:

Nu ne uita pe noi, fiii tăi, Sfinte și dumnezeiescule Părinte Ioane, mult nevoitorule, care prin faptele tale pe diavoli din pustie i-ai izgonit. Și de la noi, cei ce te cinstim pe tine, Cuvioase, alungă patimile cu rugăciunile tale.

Și acum..., a Înainteprăznuirii, glasul al 2-lea:

Cel ce în Muntele Taborului Te-ai schimbat la Față întru slavă, Hristoase Dumnezeule, și ai arătat ucenicilor Tăi slava Dumnezeirii Tale, luminează-ne pe noi cu lumina cunoștinței duhovnicești și ne îndreptează pe cărarea poruncilor Tale, ca un bun și de oameni iubitor.

La Stihoavnă

Stihirile Sfântului, glasul al 4-lea:

Departe de noi te-ai dus, Sfinte Ioane, iubitul lui Hristos, ca să nu robești ca Marta celor pământești. Nu ne lăsa pe noi fără ajutor, că pierim de povara ispitelor vieții și ne deșteaptă la pocăință, asemenea Mariei, prin rugăciunile tale cele neîncetate.

Stih: ***Scumpă este înaintea Domnului moartea Cuviosului Lui.***

Nici lacrimi de pocăință nu avem, nici ție a urma nu putem, că suntem robiți de patimi. De aceea te rugăm, Sfinte Cuvioase Părinte Ioane, mijlocește pentru noi la Hristos să ne dăruiască milă și iertare de păcate.

Stih: ***Preoții Tăi, se vor îmbrăca întru dreptate și cuvioșii Tăi se vor bucura.***

Cuvioase Părinte Ioane, tu ai biruit pe vrăjmașul și ai luat cununa biruinței și, ca cel ce ești bun ostaș al Împăratului ceresc, cu sabia rugăciunii și cu arma postului ai tăiat toate patimile omenești și ai urcat cu ușurință pe Taborul cel duhovnicesc al desăvârșirii. Roagă pe Hristos Dumnezeu, fericite, să ne lumineze și pe noi cu văpaia cea de foc a Taborului ceresc.

Slavă..., glasul al 8-lea:

Mulțimile călugărilor te cinstesc pe tine Ioane, Părintele nostru, că tu cu rugăciunile tale pe diavoli i-ai biruit, mintea ți-ai luminat, trupul ți l-ai stăpânit și cu Dumnezeu te-ai unit, învățându-ne a umbla pe cărarea cea dreaptă a mântuirii. Fericit ești, că lui Hristos ai slujit în sihăstrie și cu îngerii tainic ai vorbit și trupul nestricăcios după moarte ți s-a păzit. Roagă-te împreună cu toți sfinții să se mântuiască sufletele noastre.

Și acum..., a Înainteprăznuirii, glasul al 8-lea:

Fecioară care ai născut pe Soarele Hristos, învrednicește-ne și pe noi să urcăm cu El în Tabor curățiți de patimi și de gânduri, ca să gustăm din bucuria și lumina cea necreată, cu apostolii și cu toți sfinții.

La Litie se cântă troparul Înaintepræz. și al Cuviosului. (vezi la Vecernia mică).

La Utrenie

*La «***Dumnezeu este Domnul...***» se cântă troparul Cuviosului de două ori; apoi* **Slavă... Și acum..** *troparul Înainteprăznuirii.*

După catisma întâi se cântă sedealna sfântului, gl. al 4-lea.
Podobie: *Arătatu-te-ai astăzi...*

Lăsat-ai, Sfinte Ioane, toate cele trecătoare pentru Hristos, căutându-ți liniștea aproape de Mormântul dătător de înviere și din loc în loc umblând, ți-ai sfârșit călătoria în peștera Sfintei Ana, unde a răsărit nestricat sfântul tău trup, pentru care lăudăm astăzi pomenirea ta.

Slavă..., tot aceasta

Și acum..., a Înainteprăznuirii, gl. al 4-lea.
Podobie: *Arătatu-te-ai astăzi ...*

Praznic prea luminos al Stăpânului a venit, veniți toți mai-nainte curățindu-ne, să ne suim cu mintea în muntele Tavorului, să vedem pe Hristos.

După catisma a doua, sedealna Sfântului, glasul al 4-lea:
Podobie: «Spăimântatu-s-a Iosif...»

N-ai dat somn ochilor tăi, Părintele nostru Ioane, nici inima nu ți-ai împovărat de grijile cele pământești; ci pe toate defăimându-le pentru dragostea lui Hristos, te veselești acum în cer cu cetele tuturor sfinților. Și te roagă pentru noi cei ce săvârșim cu laude și cu cântări sfântă pomenirea ta.

Slavă..., tot aceasta

Și acum..., a Înainteprăznuirii gl. al 4-lea.
Podobie: *Spăimântatu-s-a Iosif ...*

Ziua înainte prăznuirii slăvitei și înfricoșatei Schimbări la față a lui Hristos, astăzi credincioșii luminat săvârșindu-o, cu un glas să strigăm: Schimbă Mântuitorule amestecarea firii noastre, cu dum-

nezeiesc trupul Tău luminându-o pe ea, și-i dă moștenirea cea dintâi a nestricăciunii ca un milosârd: ca toți să Te slăvim pe Tine unul Dumnezeul nostru.

Apoi Polieleul. Și Mărimurile, glasul 1:

Mărimu-te pe tine, Sfinte Ioane, purtătorule de Dumnezeu și cinstim pomenirea ta, cununa sihaștrilor și împreună vorbitorule cu îngerii.

Veniți toate cetele călugărilor să mărim pe Ioan părintele nostru, zicând: pe lauda Moldovei.

Stih 1. Așteptând, am așteptat pe Domnul, și au căutat spre mine, și au auzit rugăciunea mea.

2. Genunchele mele au slăbit de post, și trupul meu s-a schimbat pentru untuldelemn.

1. Pentru cuvintele buzelor tale eu am păzit căi nesilnice.

2. Întors-ai plângerea mea spre bucurie mie, rupt-ai sacul meu și m-ai încins cu veselie.

1. Și să știți că minunat au făcut Domnul pe cel cuvios al său.

2. Iată m-am îndelungat fugind, și m-am sălășluit în pustie.

1. Căutat-a spre tine fața mea, fața ta Doamne voi căuta.

2. Cântați Domnului toți prea cuvioșii lui, și vă mărturisiți pomenirii sfințeniei lui.

1. Lăuda-se-vor cuvioșii întru slavă, și se vor bucura întru așternuturile sale.

2. Cinstită este înaintea Domnului moartea cuvioșilor lui.

Slavă... Și acum... Aliluia *(de 3 ori)*

După Polieleu, sedealna, glasul al 5-lea:
Podobie: *Pe Cuvântul Cel împreună...*

Părăsind cele pământești, te-ai nevoit în sihăstrie pe valea Iordanului și în pustiul Hozeva, cetele diavolești cu rugăciunile tale arzând și cu îngerii împreună priveghind; Sfinte Ioane fericite, roagă pe Hristos Dumnezeu să dea lumii pace și mare milă.

Slavă... Și acum..., a Înainteprăznuirii:

Astăzi Hristos urcă pe Muntele Taborului să se îmbrace în haină de lumină înaintea ucenicilor Săi și să ne împace pe toți cu Tatăl nostru cel ceresc.

Se cântă Antifonul întâi, glasul al 4-lea. Prochimen glasul al 4-lea:

Scumpă este înaintea Domnului moartea Cuviosului lui.

Stih: Ce voi răsplăti Domnului pentru toate câte mi-a dat mie!

Evanghelia de la Matei (XI, 27-30), (caută joi, în săptămâna a 4-a după Rusalii). Psalmul 50

Slavă..., glasul al 2-lea:

Pentru rugăciunile Cuviosului Tău Ioan, Milostive, curățește mulțimea greșelilor noastre.

Și acum...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curățește mulțimea greșelilor noastre.

Stih: Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila ta și după mulțimea îndurărilor Tale, curățește toate fărădelegile noastre.

Stihira, glasul a 6-lea:

Cuvioase Părinte Ioane, mult nevoitorule, și făclie de mult preț aprinsă din lumina Sfântului Mormânt dătător de viață, luminează cu rugăciunile tale pe cei ce te iubesc pe tine și cere de la Hristos, Mântuitorul lumii, să ne dăruiască nouă mare milă.

Canoanele

Se pune canonul Înainteprăznuirii, cu irmosul pe 6, Canonul Sfântului Ioan Iacob de la Hozeva pe 4 și tricântarea, pe 4. (ambele din Minei, 5 august). Canonul Sfântului, Facerea lui Ioanichie

Cum vom putea lăuda după cuviință nevoința ta, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioane, purtătorule de Dumnezeu, că ai răsărit cu

tulpina din pământ românesc și ai adus roade cerești în Țara Sfântă unde S-a născut și a înviat Hristos. Roagă-te, fericite, pentru noi toți lui Dumnezeu, Izbăvitorul lumii.

Fiu de părinți săraci și iubitor de Hristos, ai rămas din pruncie fără mamă și fără tată. Dar te-a chemat la Sine Tatăl nostru Dumnezeu, Căruia I-ai slujit cu credință ca un fiu ascultător. Roagă-te, Sfinte, și pentru sufletele noastre.

Fiind orfan și străin pe lume, ți-ai ales mamă Biserica lui Hristos cea cu mulți fii și tată pe Bunul Dumnezeu; părinți duhovnicești ți-ai luat pe sfinți, protectori pe îngeri și frați iubiți pe sihaștrii pustiului, iar loc de nevoință, valea Iordanului. Roagă-te, sfinte Ioane fericite, împreună cu toți drepții să ne mântuim și noi, fiii tăi sufletești.

Nu ai aflat odihnă pe pământ nici în satul tău, nici între rude și copii, ci numai în casa lui Dumnezeu și în obștea Mânăstirii Neamț, unde ai fost chemat de Duhul Sfânt și ai luat jugul cel bun al călugăriei. Pomenește-ne, părinte, și pe noi fiii tăi, înaintea Tronului slavei dumnezeiești.

Blând și smerit ai fost și în lume și în nevoința monahală. Că săvârșeai ascultarea cu multă dragoste și, tăcând, te rugai neîncetat în biserica lui Dumnezeu, făcând inima ta cămară de foc a Prea Sfântului Duh. Adu-ți aminte, Sfinte, și de noi toți înaintea Dreptului Judecător.

Sămânța Duhului Sfânt a căzut în inima ta ca într-un pământ bun și a adus multă roadă, părinte. Adică rânduială monahicescă și nevoință îngerească, post îndelungat și neadormite rugăciuni. Nu ne uita, părinte, și pe noi fiii tăi din patria natală, înaintea Preasfintei Treimi.

Slavă...

Toți ne hrănim din învățăturile tale și ne zidim la suflet de smerenia, rugăciunea și aspra ta nevoință pustnicească. Învață-ne și pe noi cei neputincioși să urmăm faptelor tale, purtătorule de Dumnezeu, părinte.

Și acum..., a Născătoarei:

În cer te laudă îngerii și pe pământ credincioșii, Prea Sfântă Maică și Fecioară. Că cei de sus cu îngerești cântări te cinstesc, iar noi păcătoșii, prin case și prin mânăstiri, te mărturisim Născătoare de Dumnezeu și cerem neîncetat ajutorul tău, Stăpână. Du lacrimile și rugăciunile noastre înaintea Tronului slavei Preasfintei Treimi.

Cântarea a 3-a

De oameni ai fugit și cu sihaștrii și îngerii pe Dumnezeu împreună L-ai slăvit. Roagă-te, Sfinte Ioane, următorul lui Hristos, pentru întărirea dreptei credințe în lume și în patria ta și cere milă și iertare nouă fiilor tăi care lăudăm nevoința ta.

Te-ai logodit cu Hristos în lavra de la Neamț și te-ai unit cu El deplin în Țara Sfântă, nevoindu-te prin peșteri și locuri pustii departe de lume și de orice mângâiere pământească. Pentru aceasta și smeritul tău trup s-a aflat în mormânt nestricat, cu voia lui Dumnezeu, spre bucuria ortodocșilor și mustrarea celor necredincioși.

Viața ta aspră și pustnicească ne mustră pe noi, părinte, că nu putem urma nevoințelor tale. Că nici râvnă multă nu avem, nici rugăciune din inimă nu am dobândit, nici de lacrimi și de bucuria Duhului Sfânt nu ne-am atins. Ajută-ne, Sfinte Părinte Ioane, să urmăm și noi prin pocăință lui Hristos.

Mai mult decât toate ai iubit, fericite, liniștea, maica rugăciunii, tăcerea și înstrăinarea, care nasc plânsul cel duhovnicesc și împreună rugăciunea și postul cel desăvârșit, prin care ți-ai curățit mintea și-ai biruit pe diavoli. Învață-ne și pe noi să părăsim multa vorbire și să ne rugăm din inimă lui Dumnezeu.

Pentru sfintele tale nevoințe, Biserica lui Hristos te prăznuiește astăzi, credincioșii te cinstesc cu credință, iar călugării îți aduc smerite cântări de laudă, că ne ești tuturor părinte sufletesc, bun sfetnic și neadormit rugător către Bunul Dumnezeu.

Pentru blândețea și smerenia ta ai ajuns să fii numărat în cetele tuturor sfinților din cer. Pentru aceea te cinstim ca pe un adevărat

prieten iubit al lui Hristos, ne închinăm Sfintelor tale moaște și sărutăm cu credință icoana ta. Mijlocește și pentru noi, părinte, la Părintele ceresc, să miluiască sufletele noastre.

Slavă...

Cum vom putea tăcea când Biserica te laudă, sfinții te primesc în cetele lor, iar îngerii te ocrotesc, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioane? Primește-ne și pe noi fiii tăi duhovnicești, ca împreună să lăudăm pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Și acum..., a Născătoarei:

Nici îngerii, nici oamenii nu pricep taina cea mare a nașterii tale, Prea Sfântă Fecioară, cum tu ai împrumutat trup pământesc Fiului lui Dumnezeu, Mântuitorul oamenilor. De aceea îți cântăm: Bucură-te, rugătoare tare pentru toată lumea!

Condacul Sfântului, glasul al 8-lea:

Pe unul Dumnezeu iubind, de cele trecătoare ai fugit și în pustie locuind, cu liniștea duhului te-ai logodit, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioane, neîncetat slăvind pe Hristos, Mântuitorul lumii. Pentru aceasta, cu evlavie, laudă și cântare îți aducem zicând: Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioane, astăzi, floare prea aleasă a Bisericii noastre.

Icos:

Lăsând cu bucurie cele pământești, din tinerețe ai primit chipul cel îngeresc în obștea mânăstirii Neamț, și închinându-te la Mormântul Domnului, te-ai făcut sihastru iscusit și gustând din lumina cea mistică a Taborului, te-ai nevoit singur în pustiul Iordanului și al Hozevei, călăuzit de Duhul Sfânt, Preacuviose Părinte Ioane, podoaba Moldovei și lauda sihaștrilor, ajută-ne pe toți fiii tăi să ne închinăm cu dreaptă credință lui Dumnezeu celui în Treime preaslăvit.

Slavă... Și acum... a Înainteprăznuiriigl. al 4-lea: Arătatu-te-ai astăzi ...

Soarele slavei s-a arătat și s-a apropiat celor dintru întuneric, arătând în muntele Tavorului razele Dumnezeirii; a căruia venirea

cea purtătoare de lumină să o cinstim.

Cântarea a 4-a:

Ne cucerim, părinte, de râvna ta pentru Hristos, că pe toate lepădând, numai Lui I-ai slujit până în sfârșit. Învață-ne și pe noi să părăsim grijile pământești, ca să dobândim pe cele cerești.

Te lăudăm astăzi, fericite Părinte Ioane, căci din pruncie ai primit dar și înțelepciune duhovnicească, pășind pe calea Raiului și slăvind neîncetat pe Dumnezeu împreună cu îngerii. Roagă-te, Sfinte, în cer pentru noi fiii tăi.

Fugind de calea cea largă a pierzării, ai pășit de mic pe calea cea îngustă a pocăinței și liniștei care duce la Hristos. Și bineplăcând lui Dumnezeu, numărat ai fost în ceata sfinților Părinți, cu Antonie cel Mare, cu Pahomie, cu Onufrie și Arsenie și cu ceilalți toți.

Nu te-ai robit cu nimic de cele pământești, nici Martei nu i-ai slujit; ci împreună cu Maria ai stat toată viața la picioarele lui Hristos, prin privegheri și postiri și neîncetate rugăciuni, hrănindu-te mereu din cele cerești.

Nimic din cele de aici nu ți-au trebuit, Sfinte Părinte Ioane, nici cinste, nici laudă, nici avere, nici prieteni; ci la toate renunțând, partea cea bună a Mariei ți-ai ales.

Te lăudăm astăzi, fericite părinte iubitorule de Hristos, că, prin înțelepciunea și viața ta îngerească, ne înveți și ne mustri pe noi cei robiți de grijile acestei lumi, îndemnându-ne să urmăm Domnului pe calea pocăinței.

Slavă...

Fericit ești, părinte, că ai zburat ca un vultur la cele înalte. În locul celor pământești de care toți ne robim, ai ales pe cele cerești; în locul odihnei, ai ales osteneala; în locul somnului, ai ales privegherea; în locul hainelor scumpe, te-ai mulțumit cu cele vechi; iar în loc de casă luminoasă și pat moale ai iubit peștera cea rece și întunecoasă, ca să poți a slăvi neîncetat pe Hristos, Mirele sufletului tău.

Și acum..., a Născătoarei:

Ne închinăm, Preacurată Fecioară, icoanei tale și propovăduim minunea cea necuprinsă a întrupării Cuvântului din neîntinat trupul tău cel fecioresc; credem cu tărie în viața de veci și alergăm sub acoperământul tău. Ajută-ne, Stăpână, împreună cu Sfântul Ioan cel Nou de la Neamț, să ne închinăm cu evlavie Preasfintei Treimi.

Cântarea a 5-a:

Trupul ți l-ai chinuit cu tot felul de lipsuri și boli, cu foame, cu sete și cu răceala stâncilor, pentru dragostea lui Hristos, căci ai iubit pe Dumnezeu mai mult decât noi toți. De aceea trupul tău cel sfințit a fost preamărit cu nestricăciunea și cu facerea de minuni, spre mângâierea noastră a celor credincioși, care te rugăm: ajută-ne, Sfinte, să ne mântuim.

Cum vom lăuda îndeajuns nevoința ta și a sfinților lui Dumnezeu, dacă noi nu iubim în aceeași măsură pe Hristos, Mântuitorul lumii? Și cum vom putea moșteni cele cerești, dacă noi nu renunțăm din inimă la cele pământești? Ci, ajută-ne, Sfinte Ioane, părintele nostru, să scăpăm de robia celor de aici.

Sărutăm cu evlavie icoana ta și cinstitele tale moaște purtătoare de har dumnezeiesc. Ajută-ne, părinte Sfinte, prin rugăciunile tale, să urmăm după făgăduință lui Hristos și sfinților Lui.

Îngenunchem cu credință la racla cu moaștele tale cele binecuvântate și nestricate de păcat și de vreme și ne rugăm, fericite Părinte Ioane, să ne păzești cu rugăciunile tale de robia patimilor, ca să dăm răspuns la înfricoșătoarea Judecată de apoi.

Ajută-ne, Sfinte Ioane, părintele nostru, să urmăm întru toate nevoințelor tale, precum tu ai urmat lui Hristos, părăsind tulburarea și robia celor pământești, ca și noi să fim numărați în ceata celor mântuiți.

Om al liniștii și al rugăciunii, cu nimeni nu vorbeai, părinte, decât cu Dumnezeu, cu sfinții și cu păsările cerului care te cinsteau și zăboveau cu bucurie în jurul peșterii tale. Căci odihnindu-se Duhul

Sfânt în inima ta, nimic nu mai doreai decât pe Hristos, iubitul tău, căruia roagă-te pentru sufletele noastre.

Slavă...

Peștera Sfintei Ana din pustiul Hozeva ți-a fost, preacuvioase, ultimul tău sălaș pe pământ. Acolo te-ai ascuns de noi, acolo te-ai rugat fierbinte lui Hristos; acolo te-ai nevoit și ai plâns pentru neamul tău robit de apostați și de păgâni; acolo ai scris frumoase învățături duhovnicești pentru noi, pe care le trimiteai fraților tăi ca o rază de lumină și călăuză dătătoare de speranță.

Și acum..., a Născătoarei:

Să lăudăm pe Fecioara cea fără de prihană, să preaslăvim pe Maica Domnului cea cu totul neîntinată și să cinstim pe cea mai cinstită decât heruvimii și serafimii, cerându-i ca împreună cu toți sfinții să mijlocească înaintea scaunului celui de foc al Dreptului judecător.

Cântarea a 6-a:

Fiind înțeleptit de Dumnezeu și plin de bărbăție, te-ai nevoit ca un înțelept pe pământ, părăsind cele amăgitoare și dobândind cele veșnice. Pentru aceasta te lăudăm, Sfinte Preacuviose Părinte Ioane, și cinstim pomenirea ta.

Nu te-ai temut, părinte, de diavoli, nici de boală, nici de fiare, nici de moarte, căci întru tine locuia Hristos, Mirele tău, pe Care roagă-L să ne scape și pe noi de cursele diavolului și ale morții.

Umbrit fiind de Duhul Sfânt, totdeauna aveai mintea ta la Dumnezeu, cugetând și vorbind cele cerești, căci te hrăneai numai din cuvintele Sfintei Evanghelii și din învățăturile dumnezeieștilor Părinți, pe care apoi le ofereai fiilor tăi duhovnicești.

Cugetând mereu la ceasul despărțirii de trup și al Judecății lui Hristos, inima ta, Părinte, se ruga neîncetat, cerând slobozire de legăturile firii, iar mintea ta se hrănea permanent din dulceața dumnezeieștilor cuvinte.

Nu au putut demonii să te alunge din pustie, nici din peșteră, Sfinte Ioane, Părintele nostru, deși neîncetat te înfricoșau și te amenințau, căci îngerii lui Dumnezeu te acopereau cu aripile lor în chip nevăzut. De aceea, roagă-te să ne acopere și pe noi de cursele vrăjmașului.

Nici desele boli ale trupului tău, nici frigul peșterii, nici lipsa apei și a hranei trupești, nici nălucirile diavolilor, nici dorul după patria părinților tăi, nu te-au scos din inima și din liniștea pustiului, nici nu te-au biruit, bunule nevoitor al lui Hristos, căci darul Duhului Sfânt era cu tine și te mângâia neîncetat.

Slavă...

Cum vom lăuda, Sfinte Ioane mult nevoitorule, osteneala ta cea bineplăcută lui Dumnezeu, pe care ai răbdat-o pentru frumusețea celor cerești care se odihneau în sufletul tău? Căci cu rugăciunea și lacrimile tale, pe cele trecătoare le-ai biruit și raiul cel veșnic l-ai moștenit. Ci roagă-te, Sfinte, să se mântuiască și sufletele noastre.

Și acum..., a Născătoarei:

Prea Sfântă Fecioară și Maica lui Hristos Dumnezeu, ajută-ne să fim fii credincioși ai Fiului tău și împreună cu El să urcăm astăzi pe Tabor, ca să ne schimbăm la față cu Petru, cu Iacob și cu Ioan, slăvind pe Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

Condacul Înainteprăznuirii, glasul al 4-lea și Icosul (vezi Mineiul pe luna august, în 5 zile). Dacă este priveghere, se pune condacul Sfântului, de la sfârșitul Cântării a 3-a.

Sinaxar

În această lună, în ziua a cincea, Înainteprăznuirea Schimbării la Față a Domnului și pomenirea Sfântului Mucenic Evsignie.

Tot în această zi se face pomenirea Sfântului Cuviosului Părintelui nostru Ioan Iacob de la Hozeva, ale cărui Sfinte moaște s-au aflat întregi în peștera Sfânta Ana din pustiul Hozeva și se păstrează în biserica Mânăstirii Sfântul Gheorghe Hozevitul din

aproiere de Ierihon.

Cu ale lui sfinte rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi. Amin.

Cântarea a 7-a:

Cinstim ostenelile tale, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioane, lăudăm viața ta cea pustnicească și ne închinăm cu evlavie icoanei tale. Mijlocește cu rugăciunile tale la Hristos Dumnezeu să mântuiască lumea și țara în care te-ai născut și să ierte sufletele noastre.

Îngenunchem la racla cu Sfintele tale moaște cele făcătoare de minuni și le sărutăm cu credință și te rugăm toți fiii tăi, Părinte, dăruiește-ne acest odor de mare preț, să ne fie mângâiere întru scârbe, vindecare bolilor noastre trupești și sufletești, îndemnare celor râvnitori pentru Hristos și mustrare celor neascultători care au părăsit Biserica lui Dumnezeu.

Ne căim de păcatele noastre, purtătorule de Dumnezeu părinte, că tu, părăsind toate cele pământești, ai dobândit cu puține osteneli cele cerești. Iar noi, robindu-ne de cele trecătoare, ne-am depărtat de Hristos Mântuitorul, pe care roagă-L, fericite, să miluiască lumea, țara și sufletele noastre.

Cu rugăciuni și postiri, cu lacrimi și privegheri și cu minte curată și neîntinată, ai biruit firea și pe diavoli, ai urmat marilor sihaștri de demult și împreună cu sfinții și îngerii te-ai făcut lăudător al Preasfintei Treimi. Roagă-te, Sfinte părinte Ioane, și pentru sufletele noastre.

Apărător al dreptei credințe te-ai făcut, Cuvioase, că Evanghelia lui Hristos ai împlinit și sfintele Lui porunci ai păzit; pe cei leneși cu sfaturile tale i-ai deșteptat, pe călugări la rugăciune i-ai îndemnat, pe mireni la pocăință i-ai chemat, iar pe cei rău credincioși, cu tărie i-ai mustrat.

Cum vom înceta a te lăuda pe tine, Sfinte Ioane părintele nostru, că te-ai făcut sălaș al Prea Sfântului Duh, cu sufletul arzând, cu inima încălzind, prin cuvânt îndemnând și prin tăcere pe cei mândri smerind. Roagă-te pentru toți să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă...

Întru tine s-a odihnit Hristos, împreună cu Tatăl și cu Duhul iar întru noi stăpânește păcatul și grijile cele trecătoare. Tinde spre noi mână de ajutor, părinte, deșteaptă-ne la pocăință și prin rugăciunile tale învrednicește-ne să odihnim pe Duhul Sfânt în inimile noastre.

Și acum..., a Născătoarei:

Cu ce cuvinte vom începe a te lăuda pe tine, Născătoare de Dumnezeu, că nu ne pricepem, fiind slabi și lipsiți de iubire. Ci, roagă-te pentru noi toți, împreună cu Sfântul Ioan Părintele nostru, să se mântuiască lumea, țara și sufletele noastre.

Cântarea a 8-a:

Vino la noi, purtătorule de Dumnezeu Sfinte Ioane, lauda sihaștrilor, și ne bucură cu moaștele tale cele făcătoare de minuni și purtătoare de bună mireasmă, Că nu avem alt ajutor în marea cea tulburată a acestei vieți. Ci cu rugăciunile tale și ale tuturor sfinților, scapă-ne de tot necazul, boala și nevoia.

Vino la noi, iubitorule de Hristos părinte, și ascultă cererile fiilor tăi sufletești și mărește credința și răbdarea fraților tăi din care te-ai născut, povățuindu-ne pe toți pe calea mântuirii.

Vino la noi fiii tăi, bunule părinte și următorule al lui Hristos, cela ce te-ai arătat printre cei mai de pe urmă sfinți și mărgăritar de mare preț al Bisericii Ortodoxe, și ne învață cum să ne pocăim și să iertăm ca să dobândim viața cea de veci.

Ai milă de noi fiii tăi și ne dă tărie și curaj, smerenie și înțelepciune în lupta cea grea cu slujitorii iadului și, prin rugăciunile tale, Sfinte Ioane, părintele nostru, ajută-ne să ne izbăvim de întuneric și să dobândim lumina învierii în Hristos.

Binecuvintează-ne, bunule ostaș al lui Hristos, iubitorule de nevoință, care ai iubit pustia ca o căprioară și cu sabia rugăciunilor tale ai tăiat capetele nevăzuților vrăjmași și te-ai numărat cu sihaștrii și cu sfinții cei de demult.

Nu ne lăsa sărmani și lipsiți de rugăciunea și de Sfintele tale moaște, Preacuvioase Părinte Ioane, lauda Moldovei, că nu avem alt rugător mai apropiat decât pe tine. Împacă-ne cu Hristos prin pocăință și frate cu frate prin iertare, ca să putem dobândi bucuria mântuirii și pacea duhului.

Binecuvântăm pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Domnul.

Te chemăm în ajutor, Sfinte, nu ne uita; te lăudăm, preacuvioase, cu glas de bucurie, nu ne refuza; te așteptăm la noi, părintele nostru Ioane, nu ne părăsi; îți ieșim întru întâmpinare, nu ne lăsa singuri în vâltoarea ispitelor, acum la sfârșit de veacuri. Ci vino la noi fiii tăi și ne mângâie prin rugăciunile și cinstitele tale moaște pe care cu credință le sărutăm.

Și acum..., a Născătoarei:

Cum să nu te lăudăm pe tine, Maica lui Hristos Dumnezeu, lauda îngerilor și rugătoarea tuturor credincioșilor, că prin rugăciunile tale diavolii fug, ispitele se biruiesc, răutatea se stinge, ura se preface în bucurie, cei răi se fac buni prin pocăință și noi ne mântuim.

Să lăudăm, bine să cuvântăm și să ne închinăm Domnului, cântându-I și preaînălțându-L întru toți vecii.

«În focul cel mistuitor uniți fiind tinerii, cei ce au fost cei dintâi în cinstirea de Dumnezeu, dar de văpaie nefiind vătămați, cântare dumnezeiască au cântat: binecuvântați toate lucrurile Domnului pe Domnul și-L preamăriți întru toți vecii».

Cântarea a 9-a:

Lipsit fiind de cele pământești, te-ai îmbogățit întru cele cerești, agonisind prin multe osteneli cununa faptelor bune. Ajută-ne și pe noi fiii tăi, Sfinte Ioane, iubitorule de Dumnezeu, să nu pierdem cununa mântuirii, fiind lipsiți de fapte bune.

Ai alergat, Sfinte Părinte, ca un cerb la izvoarele liniștii, ajungând până în Țara Sfântă. Dar nici acolo n-ai aflat-o căci liniștea deplină a sufletului se dobândește numai în cer. De aceea, renunțând la toate, te-ai nevoit până la obștescul tău sfârșit în pustie și în peșteră,

vorbind numai cu Dumnezeu până te-ai mutat la cele de sus. Ajută-ne, Părinte, să ne adăpăm și noi din liniștea și pacea Duhului Sfânt.

Te-ai depărtat de oameni ca să vorbești numai cu Dumnezeu; ai renunțat la cele trecătoare, ca să dobândești pe cele veșnice. De aceea, acum te veselești în lumina lui Hristos în veci și te rogi pentru cei ce te cinstesc cu credință.

Învață-ne a ne ruga cu mintea și cu inima și a dori numai pe Hristos, Sfinte Preacuvioase Părinte Ioane. Învață-ne a ne smeri și a ierta, ca să devenim fii ai lui Dumnezeu, Care este veșnică iubire. Învață-ne a ne plânge păcatele și a mângâia pe aproapele, ca să primim și noi milă și mângâiere de sus și iertare de păcate.

Păzește-ne, Preacuvioase Părinte Ioane, cu rugăciunile tale, de diavoli și de oameni răi; scapă-ne, Sfinte, de patimi și de cursele morții; împacă-ne, mult nevoitorule părinte, prin rugăciunile tale, cu Dumnezeu și cu propria noastră conștiință, ca să dăm răspuns bun lui Hristos în ceasul morții și la înfricoșătoarea judecată.

Mijlocește pentru noi fiii tăi, Sfinte Părinte Ioane, care te cinstim cu evlavie și cere milă de la Dumnezeu pentru lume, pentru țările cu dreaptă credință, pentru neamul din care te-ai născut și pentru toți care poartă în inimile lor bucuria și nădejdea învierii în Hristos.

Slavă...

Aflat-ai har de la Dumnezeu, Cuvioase Părinte Ioane, și ai fost numărat în ceata sfinților Părinți. Nu ne uita pe noi cei săraci și slabi în cele duhovnicești și cere pentru noi de la Hristos iertare de păcate și odihnă veșnică sufletelor noastre.

Și acum..., a Născătoarei:

Bucură-te, Marie, Prea Sfântă Fecioară; bucură-te, Născătoare de Dumnezeu, nădejdea noastră; bucură-te, rugătoarea și mijlocitoarea lumii înaintea Preasfintei Treimi. Nu înceta a te ruga, Stăpână, împreună cu toți sfinții și cu Sfântul Ioan cel Nou de la Neamț, să se mântuiască sufletele noastre.

Irmosul: «Înfricoșatu-s-a tot auzul de nespusa lui Dumnezeu pogorâre...»

Luminânda Sfântului:

Întrarmându-te cu rugăciunea și cu iubirea lui Hristos, fericite Părinte Ioane, ai luat crucea și, lăsând pe frații tăi, te-ai dus în pustiul Iordanului, unde bine te-ai nevoit, biruind pe diavoli și slăbiciunile firii prin rugăciuni cu lacrimi, prin post și mucenicească răbdare. Pentru aceasta acum, ajungând în lumina cerului și în ceata sfinților, nu înceta a te ruga pentru noi fiii tăi cei ce cu dragoste te cinstim pe tine.

Slavă... Și acum..., a Înainteprăznuirii:

Cei ce dorim cu totul după dumnezeiasca slavă, să tăiem norul trupului cel pământesc, suindu-ne în Muntele Taborului; și cu Moise și cu Ilie și cu cei aleși dintre ucenici să ne silim și să ne învrednicim a ne face părtași dumnezeieștii străluciri celei neapropiate, lumină prin lumină fiind.

La Laude

Se cântă stihirile pe 4, glasul al 8-lea:
Podobie: *O, preaslăvită minune...*

Cuvioase Părinte Ioane, podoaba călugărilor din zilele noastre și iubitorule de nevoință, din tinerețe ai luat Crucea lui Hristos și i-ai urmat cu credință, biruind slăbiciunile firii și ispitele diavolești, întrarmându-te cu rugăciunea și cu postul și străin în țară străină fiind, te-ai logodit cu pustia, în toată viața ta slăvind împreună cu îngerii pe Dumnezeu Cel în Treime lăudat și preamărit.

Bunule nevoitor, lăsând patria ta, te-ai ostenit în Țara Sfântă unde a înviat Hristos, cu călugării în lavră smerindu-te, cu pustnicii în pustiul Iordanului rugându-te și cu sfinții sihaștri în peșteră jertfindu-te pentru dragostea lui Dumnezeu. Pentru aceasta îți cântăm: Bucură-te, Preacuvioase Părinte Ioane, lauda Moldovei și cununa sihaștrilor și te roagă pentru sufletele noastre.

Cu ce cuvinte și cântări de laudă vom lauda astăzi pe Sfântul Ioan cel Nou din lavra Neamțului, care în pustiul Iordanului s-a nevoit și în peștera Sfânta Ana mulți, ani a sihăstrit, desăvârșit făcându-se

și în cetele sfinților numărându-se cu harul lui. Pentru aceasta cu evlavie să-l lăudăm: Bucură-te, Sfinte Ioane, Părintele nostru, lauda României și a întregii Ortodoxii!

Slavă... glasul al 8-lea:

Veniți toate cetele călugărilor să lăudăm astăzi într-un glas, după cuviință, pe Sfântul Ioan, crinul cel binecuvântat și cu bună mireasmă, care a odrăslit în pământul Moldovei și a fost închinat lui Hristos în lavra cea mare de la Neamț, în Țara Sfântă a rodit și să-i cântăm: Bucură-te, floare de mult preț a călugărilor; bucură-te, sihastru desăvârșit în pustiul Iordanului; bucură-te, Preacuvioase Părinte Ioane, rugător neadormit pentru sufletele noastre!

Slavă... a Înainteprăznuirii, glasul al 2-lea:

Făcător și plinitor legii și proorocilor pe Tine Hristoase te-au mărturisit, văzându-te în nor Moise văzătorul de Dumnezeu, și Ilie cel ce s-a purtat în căruță de foc, și cel nears pe cer mergător, întru Schimbarea Ta la față; cu care împreună învrednicește-ne și pe noi luminării Tale Stăpâne, ca să te lăudăm în veci.

Urmează Doxologia mare, troparul Cuviosului și al Înainteprăznuirii, ecteniile și apolisul. Ceasul întâi.

La Sfânta Liturghie

Fericirile, din Canonul Cuviosului, Cântarea a 3-a, pe 4 și de la Cântarea a 6-a pe 4.

Prochimen glasul al 4-lea: ***Cinstită este înaintea Domnului moartea cuviosului Lui.***

Stih: ***Ce voi răsplăti Domnului pentru toate care mi-a dat mie.***

Apostolul din Epistola întâi către Corinteni (IX, 2-12): ***«Fraților, voi sunteți pecetea apostoliei mele...».***

Evanghelia de la Luca (VII, 37-50): ***«În vremea aceea, L-a rugat unul dintre farisei pe Iisus...»***

Chinonicul

Întru pomenire veșnică va fi dreptul și de auzul rău nu se va teme.

Prohodul Maicii Domnului

Prohodul Maicii Domnului, se poate cânta, ușor, tot pe melodiile celor trei stări ale prohodului Domnului Iisus Hristos, pe care le cunoaște și poporul.

Sfânta Icoană a «Adormirii Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu" fiind pusă în mijlocul bisericii, stau preo-ții împrejur, îmbrăcați în toate podoabele preoțești; iar cel mai mare, luând cădelnița și cădind cruciș înaintea icoanei, începe a cânta acest tropar pe glasul al cincilea:

Starea 1

Starea a 2-a

Starea a 3-a

Apoi se zice de trei ori:

Aliluia, Aliluia, Aliluia, slavă ție, Dumnezeule.

După Binecuvântări, se zice ectenia cea mică, și după Vosglas cântăm Sedealna cea după Polieleu. Apoi «Din tinerețile mele», Evanghelia și toate pe rând până la Slavoslovia cea mare, când, în timpul cântării ei, Eclesiarhul trebuie să aranjeze pentru ocolire, care se face întocmai ca în sfânta și marea Vineri (spre Sâmbătă) a Paștilor, cu singura deosebire că în loc să se cânte împrejurul bisericii «Sfinte Dumnezeule», se cântă bucăți din «Slava» Vecerniei celei mari.

Urmează fragmente din Prohodul Maicii Domnului, scris chiar de mâna Sfântului Ioan Iacob Românul, luat din caietele de însemnări ale Sfântului, ce se află acum la Chilia Colciu din Sfântul Munte.

Cuviosul Nifon de la Argeş

Poate să le pară cam «de șanț» unora felul cum se zugrăvește (din cele ce urmează) starea de decădere duhovnicească a Țării Românești (adică Muntenia), pe vremea domniei lui Radu-Vodă, înainte de a veni la păstorie Cuviosul Nifon, fostul Patriarh al Țarigradului. Însă trebuie de ținut seamă că în vremea aceea norodul pravoslavnic din toate părțile era încă tulburat mult de «Scandalul de la Florența» și multe Biserici ortodoxe au rupt legătura cu Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol. Între acestea, era și Biserica Țării Românești (a Ungro-Vlahiei) care rupsese de mult legătura și se conducea mai mult de sine, îngrădindu-se cu Biserica sârbească și bulgară (mai mult pentru nevoile hirotoniilor).

În vremea aceea de zdruncinare duhovnicească, la noi în țară nu se aflau școli, nici «dascăli» învățați și nici cărți românești prin care să se lumineze norodul în cele ale credinței. În schimb, propaganda papistășească luase un mare avânt prin Episcopiile «catolice» a Cumanilor, a Argeșului, a Milcovei și a Severinului (acestea sunt numai din Muntenia). Pentru asta, bietul norod trăia în nedumerire și era stăpânit de multe obiceiuri rele și de superstiții. Lipsa de îndrumare duhovnicească nu era o rânduială sănătoasă nici în dregătoriile politice ale țării, de aceea Cuviosul Nifon (despre care ne este povestirea) a întâmpinat multe greutăți la păstorirea Bisericii din Țara Românească și în cele din urmă a suferit prigoană și izgonirea din scaune pe nedrept. Cel care a scris viața Cuviosului a fost unul dintre fiii lui duhovnicești, având viață îmbunătățită, care cunoștea bine Țara Românească și, prin urmare, spusele lui sunt vrednice de crezare. Împletind versurile ce urmează, m-am folosit numai de materialul aflat în biografia Sfântului, fără să adaug decât doar câteva cuvinte de încheiere.

Înainte de a intra în materia povestirii, aș vrea să atrag atenția încă despre un lucru și anume: se știe din istorie ca în vremea cea veche, erau trimiși uneori în țările noastre arhierei și egumeni străini

(mai mult cu sila) ca să păstorească norodul, ori să chivernisească anumite mănăstiri (fără să-i aleagă și fără să-i dorească cineva din țară!). Mai totdeauna, asemenea «Păstori» nu zăboveau mult la noi, ci erau siliți să plece «acasă», de multe ori «cu nepusă masă»! Dar asta se întâmpla numai cu cei «nepoftiți» și nealeși după canoane. Nu trebuie să socotească cineva în rândul «păstorilor nepoftiți» și pe Sfântul și prea înțeleptul Ierarh Nifon de la Argeș, despre care ne este cuvântul. Acest vestit dascăl al Bisericii, care a stat ca un sfeșnic luminos în scaunul Patriarhiei Ecumenice, nu a fost trimis de cineva din afară și nici el singur n-a râvnit dregătorie sau avere în țară la noi. El a fost adus cu multe rugăminți și cu îndelungate stăruințe, de către voievodul de atunci al Țării Românești (Radu-Vodă), cu sfatul boierilor și al clericilor.

Pentru asta, scoaterea lui pe nedrept din scaun și izgonirea din țară a fost un act de mare nedreptate, care a mâniat pe Dumnezeu, aducând după sine pedeapsă pentru voievodul Radu și pentru țara întreagă.

Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Ierarh Nifon al Țarigradului (stânga) și Sf. Cuv. Dionisie, ctitorii mănăstirii Dionisiu din Sf. Munte Athos. Pictură din trapeza mănăstirii, realizată de Teofan Grecul (Cretanul).

Crâmpei din Viaţa Sfântului Nifon de la Argeş (care a fost Patriarh la Constantinopol

Însemnarea întâi pentru Sfântul Nifon

Sfântul Nifon se trăgea din părțile Peloponezului. Numele 1ui de botez era Nicolae. Era om învățat și îmbunătățit în fapte încă din vârsta copilăriei. A plecat pe ascuns de acasă, în anii tinereții, și a intrat sub ascultarea unui sihastru vestit de la Epidaur, cu numele Antonie.

La sihăstria asta a primit cinul călugăresc și a pus temelia nevoințelor duhovnicești. Ocupația lui era caligrafia (scrisul), din care își agonisea hrana. După săvârșirea Părintelui său a mai petrecut o vreme cu vestitul dascăl Zaharia (călugăr aghiorit), de la care a învățat filozofia (cea după Dumnezeu). După ce dascălul său ajunge Episcop, Cuviosul Nifon pleacă în Sfântul Munte unde este primit la Mănăstirea Dionisiului. Podoaba virtuților lui și înțelepciunea cuvintelor l-au făcut vestit în toate părțile. Mănăstirile din Sfântul Munte se întreceau care mai de care să-l cheme să țină cuvânt de învățătură fraților. Alergau sihastrii din pustietăți să se îndulcească din gura lui cea curgătoare de miere. Ocupația lui mai de seamă, pe lângă învățătura fraților era scrisul, la care avea mare talent. N-a trecut multă vreme și a trebuit să părăsească Mănăstirea (spre părerea de rău a lui și a fraților), fiind ales Arhiepiscop la vestita cetate a Tesalonicului. Fiind lumea tulburată din cauza soborului viclean de la Florența, unde s-a pus la cale unirea ortodocșilor cu papistașii, Sfântul Nifon s-a străduit să întărească norodul ortodox împotriva uneltirilor papistășești. Predicile lui erau ascultate de toți, ca și cele ale Sf. Ioan Gură de Aur, căci în vreme aceea nu se afla alt luminător vestit ca Sf. Nifon. De la Tesalonic a fost chemat la Constantinopol, unde ajunge Patriarh Ecumenic (a toată lumea). Viața și cuvintele lui îl făceau să strălucească întocmai ca un soare în toată lumea pravoslavnică.

În vremea păstoriei lui mulți dintre iudei și dintre păgâni au primit Sf. Botez, atrași fiind de podoaba vieții lui și de minunatele lui cuvinte. Cu povața lui mulți dintre rătăciți (armeni și papistași) se întorc la dreapta credință și mulți dintre creștinii râvnitori primesc cununa muceniciei, mărturisind pe Hristos în fața Stăpânirii păgânești, fiind înarmați cu rugăciunile și cu îndemnurile Sfântului Nifon. Dar vrăjmașul mântuirii și organele lui nu puteau să rabde

strălucirea acestui minunat Luminător al Bisericii. Au uneltit toate meșteșugurile ca să-l îndepărteze de la turmă. Mai întâi s-au ridicat împotriva lui o parte din clerici (care erau otrăviți de zavistie și l-au silit să plece în surghiun). Însă Biserica n-a putut răbda mult lipsirea luminii lui, ci l-a chemat în scurtă vreme să lumineze în sfeșnicul obștesc al Pravoslaviei.

A doua oară a fost scos cu sila din scaunul păstoriei de către sultanul turcesc, pe motiv că nu i-a dat cinstea cuvenită, când l-a întâlnit pe drum. Fiind îndepărtat cu tiranie de la cârma Bisericii, era ținut sub pază la Adrianopol. Aflând despre asta Voievodul Munteniei, Radu, l-a rugat să primească păstoria Bisericii din Țara Românească și el va mijloci ca să fie slobod din partea Stăpânirii. După mai multe rugăminți din patrea voievodului și a boierilor, Cuviosul Nifon primește propunerea și este adus în țară ca Mitropolit al Ungro-Vlahiei (Munteniei). Fiind pe atunci mare lipsă de carte și de povățuitori duhovnicești, Sf. Nifon a avut de luptat mult cu apucăturile cele rele care erau învechite la norod. A pus rânduială pe la biserici și mănăstiri, povățuindu-și turma pe calea mântuirii, cu multă râvnă și cu adâncă înțelepciune. Mustra pe toți cei care defăimau legea, fără a se sfii de cei mari. Mustra când era nevoie și pe preoți și pe dregători și chiar pe semețul domnitor al țării, Radu Vodă. La început, voievodul primea povețele Sfântului și părea a fi bucuros de orânduielile lui, însă n-a răbdat multă vreme. A venit prilejul că să-și dea pe față mândria lui (să-și arate arama).

În vreme aceea, s-a oploșit la curtea lui Radu Vodă un boier fugar din Moldova, cu numele Bogdan. El își lăsase acasă femeia și copiii fiind urmărit de stăpânire și venind în Muntenia căuta să ia în căsătorie pe sora voievodului Radu. Radu s-a învoit la această fărădelege măcar ca știa despre familia lui Bogdan din Moldova. Sfântul Nifon s-a împotrivit acestei cununii necanonice și a mustrat cu asprime pe boier și pe voievod, arătându-le scrisoarea de la femeia legitimă a lui Bogdan. Dar vorbele Sfântului n-au fost luate în seamă de ei, ba dimpotrivă, s-au sculat amândoi cu dușmănie împotriva Sfântului Păstor și la urmă l-au silit să plece din țară.

Însemnarea a doua pentru Sfântul Nifon (după izgonirea din scaun)

Înainte de a pleca din țară, Cuviosul Nifon afurisește în sobor pe nelegiuitul Bogdan și pe toți care fură părtași cu el la fărădelege (adică pe Radu-Vodă). Aflând de asta voievodul, a dat ordin în toa tă țara ca nimeni să nu dea nici un respect Cuviosului Nifon și amenința cu pedeapsă de moarte pe cel care ar îndrăzni să-l găzduiască ori să-l ajute cu ceva. Dar Cuviosul Nifon a fost îngrijit o bucată de vreme de către iubitul lui fiu duhovnicesc, Neagoe, care se trăgea din familia veche domnitoare a «Basarabilor» și care ținea foarte mult la Sfântul. Iar când a fost să plece din țară Cuviosul Nifon, atunci a fost mare durere pentru evlaviosul tânăr. Atunci a auzit rostindu-se cuvintele proorocești ale părintelui său duhovnicesc pentru cele ce vor urma în țară după plecarea lui.

Însemnarea a treia pentru Sfântul Nifon

(După plecarea lui din Muntenia și săvârșirea lui la Aton)

La mănăstirea Dionisiului din Sfântul Munte (cu hramul Sf. Ioan Botezătorul) era așa rânduiala ca toți cei care doreau să fie închinoviați, trebuiau să slujească mai întâi o vreme la catârii mănăstirii (adică la «odaie», cum se zicea la noi). La această slujbă a fost rânduit și Cuviosul Nifon, fostul Patriarh ecumenic și păstor duhovnicesc al «Țării Românești.» Acolo slujea ca un argat, păscând catârii și cărând cele de nevoie pentru mănăstire, din

pădure și de la metoc (căci nu-l mai cunoștea nimeni și nici el n-a spus cine este și de unde vine). Odată i-a venit rândul să facă de strajă noaptea din cauza piraților, care prădau mănăstirile.

Pe la miezul nopții pe când își făcea rugăciunea obișnuită, l-au văzut niște frați și pustnici îmbunătățiți din apropiere că era la înfățișare ca o pară de foc și minunându-se au spus egumenului pentru asta. Atunci egumenul a rânduit ca să se facă rugăciune de obște spre a descoperi Dumnezeu taina acelui frate începător. Atunci s-a arătat Sfântul Ioan Botezătorul Egumenului în vedenie, poruncindu-i să întâmpine cu cinste pe Sfântul Nifon. În chipul acesta s-au vădit cele ascunse ale smeritei slugi care făcea corvoadă la Mănăstirea Dionisiului. Făcându-i-se primirea cu cinste ca unui Patriarh, s-a rugat de toți ca să-i rânduiască ascultare în mănăstire, fără a face deosebire de ceilalți frați din sobor. Deși era acum bătrân și slab, își petrecea viața cu multe osteneli, îndeplinind treburile cele mai de rând și întărind pe frați prin pilda vieții lui și prin cuvintele lui cele pline de dar. El era întru toate și pentru toți «icoana cea vie a virtuții și izvorul cel pururea curgător de miere duhovnicească.» Multe semne și minuni a arătat Dumnezeu prin rugăciunile acestui pustnic smerit și prea luminat Ierarh al lumii!

Odată, primejduindu-se frații mănăstirii cu barca pe mare, când aduceau merinde de la metoc, Cuviosul Nifon a făcut rugăciune fierbinte pentru ei și s-au domolit îndată valurile mării. Cunoscând frații puterea rugăciunii lui, l-au rugat cu multă stăruință ca să le dea ceva blagoslovit de el spre a fi păziți în vreme de primejdie, pe viitor. Atunci Cuviosul Nifon, căzând în genunchi la rugăciune, le-a blagoslovit un fier (ce aveau în corabie), zicându-le să-l păstreze în loc curat și la vreme de primejdie să-l slobozească cu o frânghie în apă și se vor izbăvi de primejdie (numai dacă își vor ține regulat pravila și canonul). Și era lucru de mare mirare, căci prin slobozirea fierului în apă, se domoleau numaidecât valurile, ca și cum s-ar fi cucernicit de atingerea lui. Oricând se ivea primejdia pe mare, auzeai semnalul fraților: «Pogorâți, pogorâți repede pe «Patriarhul» în apă»! (adică fierul

blagoslovit de Cuviosul Nifon). Și totdeauna se făceau minuni prea slăvite cu fierul acela, încât frații îl țineau la mare cinste, închipuindu-și că au împreună cu ei pe Sfântul. S-a păstrat la corabia mănăstirii Dionisiului «Fierul Nifon» peste 150 de ani, până când s-a pierdut în apă. Cuviosul Nifon alerga în toate părțile unde erau treburile mai grele spre a da ajutor și a încuraja pe frați, căci fiind mănăstirea așezată pe o coastă prăpăstioasă, cu multe necazuri și primejdii își agoniseau cele de nevoie. Cuvintele lui erau ca un balsam de alinare pentru toți, căci în tot Sfântul Munte nu se afla alt părinte duhovnicesc și dascăl iscusit ca Sf. Nifon.

Aproape de sfârșitul vieții lui, s-au adunat mulțimi nenumărate de monahi de prin toate mănăstirile și de prin pustietăți ca să ia blagoslovenia iui cea de pe urmă. Și toți erau cuprinși de o jale negrăită pentru lipsirea povățuitorului obștesc. L-au rugat atunci cu multe lacrămi și cu amare tânguiri ca să le dea în scris o rugăciune de dezlegare pentru sufletele celor adormiți (spre a se citi pe mormânt). Atunci fericitul le-a lăsat «cu limbă de moarte» Molifta cea de dezlegare pentru răposați, pe care o folosește Sfânta Biserică de Răsărit până astăzi. La mormântul lui se săvârșesc minuni și semne preaslăvite întotdeauna.

Cu povețele lui cele înțelepte și cu rugăciunile lui cele bine primite de Dumnezeu, multe suflete s-au mântuit și mulți rătăciți au aflat calea adevărului. Iar o parte din ei au primit cununa muceniciei, cu blasoslovenia lui. Doi ucenici a avut Sfântul mai aproape și amândoi au fost numărați în rândul mucenicilor, mărturisind pe Hristos cu îndrăzneală înaintea stăpânirii păgânești (a turcilor). Amândoi ucenicii - Macarie și Ioasaf - au petrecut împreună cu Sfântul în Muntenia și după aceia l-au însoțit în Sfântul Munte. Macarie a mărturisit pentru Hristos în Tesalonic, în vremea când trăia încă Sfântul Nifon, iar Ioasaf a mărturisit în Constantinopol, după săvârșirea din viață a Părintelui său, după cum a fost proorocit și blagoslovit de el. În chipul acesta minunat a viețuit și s-a săvârșit Cuvisul Părintele nostru Nifon, prea strălucitul Luminător al lumii, pia tra cea neclătită a răbdării, care s-a lămurit ca și aurul în cuptor

prin grele încercări și primejdii. Pomenirea lui se săvârșește la 11 ale lunii Ausust.

P.S. Este de însemnat și aceasta, că în vremea când argățea (necunoscut) la catârii mănăstirii Dionisului, au fost trimiși de legați de la Sinodul Arhiereilor din Constantinopol, ca să-l aducă înapoi pe «Tronul Ecumenic», văzându-se lipsa care era în Biserică, după plecarea lui. L-au căutat în toate părțile având și întărire de la sultanul turcesc ca să-l aducă neapărat la postul lui. Au mers și la Sf. Munte, iscodind pe la mănăstiri și prin pustietăți pentru dascălul lor, însă nu l-au putut afla nicăieri, căci cine își putea închipui că «rândașul» de la odaia Dionisului a fost Patriarh a toată lumea și luminătorul Ortodoxiei!

Însemnarea a patra pentru Sfântul Nifon

(Împlinirea prorocirilor lui pentru pedepsirea lui Radu Vodă și a țării)

În Muntenia, după plecarea silnică a Cuviosului, au urmat multe necazuri ș tulburări. Din cauza secetei îndelungate și a vânturilor celor rele, n-a rodit pământul nici pâine pentru hrana norodului și nici pășune pentru vite, pentru asta a urmat foamete grea și boli omorâtoare. La mănăstiri au fost tulburări și răscoale în norod. Iar boierimea s-a împărțit în tabere pentru ocuparea domniei. Din multa dușmănie ce era între ei, s-a vărsat mult sânge între frați, iar familia Basarabilor (din care se trăgea tânărul Neagoe, fiul duhovnicesc al Sf. Nifon), a suferit prigoane înfricoșate și însuși Neagoe a scăpat prin minune de la moarte. Fiind acoperit prin rugăciunile sfântului său Părinte duhovnicesc, Neagoe se izbăvește de la moarte sigură și este ales Domnitor al Munteniei. În toată viața lui a păzit cu sfințenie sfaturile cuviosului său Părinte, văzând cu ochii cum se împlineau toate vorbele lui.

Însemnarea a cincea pentru Sfântul Nifon

(Aducerea Sfintelor Moaște în Țară, iertarea lui Radu-Vodă și întoarcerea Moaștelor)

Aflând evlaviosul Domnitor Neagoe despre săvârșirea întru Domnul a Sfântului său Părinte duhovnicesc, a trimis pe doi egumeni mai însemnați și câțiva boieri cu daruri bogate și cu scrisori la

Sfântul Munte (în mănăstirea Dionisiului), cerând cinstitele Moaște ale Cuv. Nifon, ca să fie aduse în Muntenia spre blagoslovenia și iertăciunea Țării întregi și spre dezlegarea afuriseniei răposatului voievod Radu, care murise neîmpăcat.

Grea de tot a fost pentru sobor cererea aceasta și nu s-ar fi învoit cu nici un chip, însă Cuviosul Nifon a arătat prin semne că este voia lui să împlinească dorința iubitului sau fiu duhovnicesc, Neagoe. Nimeni dintre părinți n-a îndrăznit să deschidă mormântul Sfântului; atunci, Marele Logofăt al lui Neagoe, având îndrăzneală și încredere în multa evlavie a Stăpânului său, a început să sape la Mormântul Sfântului și îndată a ieșit o mi reasmă prea minunată de la Cinstitele Moaște, care s-a răspândit în toată latura aceea. Deci scoțând Cinstitele Moaște, le-au așezat într-o raclă prea scumpă și s-a făcut priveghere de toată noaptea. Au alergat atunci din toate părțile monahi spre a se închina și mulți s-au vindecat de boli prin atingerea lor. Aduse fiind apoi în țară la noi cu multă cinste, au fost primite la Dunăre de episcopii țării cu mare sobor de clerici, de boieri și de norod. Când s-au apropiat de cetatea lui Bucur (București) a ieșit întru întâmpinare și voievodul cu toată curtea lui. Îmbrățișând cu lacrimi fierbinți racla Sfântului a sărutat cu negrăită bucurie și cu adâncă evlavie Cinstitele Moaște ale iubitului său părinte și ocrotitor. Apoi ridicând pe umerii săi Racla Sfântului, dimpreună cu cei mai de seamă sfetnici ai săi au mers cu alai strălucit (în sunetele capotelor și al cântărilor) până la mănăstirea Dealu, care era zidită de Radu Vodă, unde era îngropat acesta. Acolo au așezat racla cu Sf. Moaște pe mormântul lui Radu Vodă, ca semn de împăcare a Sfântului cu prigonitorul său. După aceea s-a făcut priveghere de toată noaptea, cu tot soborul și cu toată «Curtea Domnească.»

Pe la miezul nopții, ațipind puțin Neagoe (în vremea privegherii) i-a descoperit în vedenie Cuviosul Nifon că s-a împlinit dorința și a fost iertat răposatul Radu Vodă, pricinuind negrăită bucurie tuturor. După aceea s-au făcut litanii mari cu Cinstitele Moaște, prin multe locuri din țară și s-au săvârșit nenumărate minuni cu bolnavii care se atingeau de ele. Alerga norodul din toate părțile și de peste

hotare ca să se închine la racla Sfântului. Apoi, luând înștiințare prin vis ca să întoarcă Cinstitele Moaște la Aton, Neagoe Basarab le-a așezat într-o raclă minunată și le-a trimis cu cinste în Sfântul Munte. Racla dăruită de voievod se păstrează până azi la Mănăstirea Dionisiului și este unul din cele mai minunate odoare din tot Sfântul Munte. Ea este lucrată din aur cu un meșteșug neîntrecut și-i împodobită peste tot cu pietre scumpe și cu smalț. Deasupra are zugrăvită Icoana Sfântului, având alături pe Neagoe îngenunchiat la picioarele lui. Toate «Proschinitarele» Sfântului Munte și toți care au trăit sau au vizitat Sfântul Munte mărturisesc că racla dăruită de Neagoe este un odor fără pereche - în scumpete și în meșteșug. La trimiterea Cinstitelor Moaște din țară, Neagoe Basarab - după aprobarea Soborului din Sf. Munte - a oprit cinstitul cap și mâna Sfântului Nifon, iar el a dăruit mânstirii Dionisiului cinstitul cap al Sf. Ioan Botezătorul (al cărui hram este mănăstirea) într-un chivot lucrat la fel din aur și pietre scumpe. Odată cu Cinstitele Moaște, evlaviosul voievod a trimis și multe daruri bogate pentru mănăstire, apoi a ridicat din temelie multe clădiri în cuprinsul mănăstirii Dionisiului, unde este pomenit totdeauna la Ctitori, la un loc cu împărații bizantini.

Cât a trăit Neagoe nu s-a despărțit nicidecum de Moaștele Părintelui său duhovnicesc, ci le purta cu sine oriunde mergea - ca un scut de apărare împotriva celor văzuți și nevăzuți potrivnici. După moartea sa, le-a dăruit Mănăstirii de la Curtea de Argeș, zidită de el. Cinstitul Cap al Sfântului Ierarh Nifon se află până în ziua de azi în minunata Biserică a lui Neagoe de la Curtea de Argeș, alături de cinstitele capete ale Sfinților Mucenici Serghie și Vah și al Sfintei Mucenițe Tatiana, ținând tovărășia feciorescului și prea cinstitului trup al Sf. Mucenițe Filofteia. De la capul acestui minunat Ierarh și grabnic-ajutător al țării noastre, la nevoie își iau binecuvântare prea evlavioșii voievozi când pornesc la lupte împotriva păgânilor, a ungurilor și a polonilor, vrăjmașii credinței și ai neamului nostru. Cu rugăciunile Cuv. Nifon se înarmează marele voievod Mihai Viteazul, când îngrozește pe păgâni și-i înfrânge de istov, care lovește ca un fulger pe unguri și pe poloni și moare, apoi, ucis

mișelește pe Câmpia Turzii.»

În trecerea lui spre locașul de veci de la Mănăstirea Dealu - ctitoria cu mormântul lui Radu Vodă - capul lui Mihai Viteazul este prohodit în Biserica lui Neagoe de la Argeș, unde îl așteaptă Sf. Patriarh Nifon, înconjurat de Sfinții Mucenici, spre a-l întâmpina ca pe un adevărat mucenic al cauzei noastre naționale.

Pentru cei râvnitori cu adevărat pentru Credinţa strămoşească

Fraților și surorilor întru Hristos, aceste rânduri le scriu numai pentru cei care nu s-au amăgit de covrigi roșii și care se feresc de vântul înșelăciunii. Pentru ceilalți care au în ceput să dănțuiască «hora Crivățului» nu mai am nimic de scris. Cine a avut urechi de auzit, acela a căutat să au dă strigătul meu și cine mai are ochi de văzut, poate să vadă cum stau lucrurile... Eu am tunat și am fulgerat către toți (prin foile mele) ca să vă feriți de bătaia vântului de la Miazănoapte. Iar acum când a început ploaia cu banii roșii, eu nu mai strig la nimeni. Cei statornici în credință își păzesc pașii de alunecare, iar cei slabi de fire și dornici de mărire se poticnesc la vale. Mare este taina credinței, dar puțini o păzesc astăzi neprihănită.

Nu vă mirați că îndrăznesc să zic vorba asta, că mulți se botează, însă darul puțini îl păstrează. Când vedeți pe unii că aleargă singuri spre înșelăciune, atunci să cunoașteți că la unii ca aceștia pecetea darului este ștearsă și ușor se prăpăstuiesc. Atunci sfaturile nu se mai lipsesc de ei și făgăduințele se calcă fără milă. Dar noi, fraților, să-i lăsăm pe aceștia în «sloboda» lor fericită, să urmăm calea cea strâmtă și nu vom greși. În curtea lui Caiafa de astăzi să nu intrăm (adică în mreaja stăpânirii), căci slugile cele viclene ne ispitesc și nu cumva să pătimim ca Sfântul Apostol Petru. Lăsați să se încălzească la foc slugile cele năimite, iar noi să urmăm pe Domnul ca

și Sfintele Mironosițe. În calea noastră stau la pândă, vameșii și fariseii veacului acestuia, dar să nu ne fie frică. *«Îndrăzniți, zice Domnul, Eu am biruit lumea.»* Am auzit că unii dintre cei râvnitori au avut ciocniri de cuvinte, cu ceata noilor dregători. Nu vă tulburați frații mei, căci abia a început ploaia «covrigilor.» Pe mulți poate să-i «ude» dacă nu vor fi cu pază și cele care se văd astăzi, sunt mici față de cele ce urmează. Eu unul vă sfătuiesc pe cei care urmați tradițiile noastre strămoșești, să nu vă tulburați și cu alții să nu discutați. Biruința noastră nu se deosebește cu sfadă și cu pleftureală, ci cu blândețe și cu dreaptă socoteală. Din sfadă nu iese decât tulburare și dușmănie. Războiul nostru este nevăzut și armele noastre trebuie să fie arme duhovnicești și anume: sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu și Pavăza Credinței, cu care putem stinge toate săgețile vicleanului cele aprinse, cum ne învață Sf. Apostol Pavel. Pe cei slabi să-i întărim, iar pe cei vicleni să-i ocolim. Pe cei năimiți și pe cei urgisiți să-i lăsăm în pace, căci sunt acum mărișori și pot pricepe semnele vremii. Dacă nu se învață din pățaniile altora, atunci lăsați-i să guste singuri din «covrigii» stăpânirii roșii. Acești covrigi sunt vopsiți cu sângele mucenicesc al fraților noștri credincioși din țară. Ei pătimesc acum ca robii la munca silnică, iar din sudoarea și din sângele lor se plămădesc bacșișuri pentru propagandă. Tot ce iese azi din țară (de după perdeaua roșie) este ca să farmece ochii și să astupe urechile celor bicisnici și neștiutori. Nu mai faceți vorbă cu ei și nici nu căutați să-i pârâți ori să-i denunțați, ci mai vârtos s-ar cădea să-i plângem pe unii ca aceștia, căci nu știu sărmanii la care «domnii au slujit și câtă pagubă vor dobândi.»

Înainte de a încheia rândurile acestea, vă amintesc de cu vântul Scripturii care zice: «Vrăjmașii omului sunt casnicii lui» Și iată anume pentru ce: când frații noștri de o credință și de un sânge se fac coadă de topor, adică unelte ale vrăjmașului credinței, atunci vătămarea noastră este negrăit de mare, zice Sf. Apostol Pavel; nu vă plecați grumazul sub jug străin. Să stăm bine, să stăm cu frică întru Sfânta credință și să arătăm «Mila Păcii» către toți, cu darul Domnului nostru, Iisus Hristos. Amin.

Câteva canoane referitoare la Sărbătoarea Învierii

Însemnăm spre știința tuturor creștinilor Ortodocși de Răsărit, aceste canoane din Pedalion, că nu-i este iertat nimănui a strica Sf. Pascalie, care este în Psaltire, și a schimba Sf. Paști și Sf. Sărbători de la data lor, care sunt așezate în calendarul Iulian a Sf. Biserici Ortodoxe de Răsărit.

Canonul 1 din Antiohia (Pedalion pagina 275)

Toți cei ce îndrăznesc a dezlega hotărârea Sfântului și Marelui Sinod, cel adunat în Niceea, în ființa bunei cinstiri a prea iubitorului de Dumnezeu împărat Constantin, pentru Sfânta Sărbătoare cea mântuitoare a Paștilor, să fie neîmpărtășiți și lepădați de la Biserică, de vor stărui împotrivindu-se, mai cu prigonire celor bine dogmatisite - și acestea să fie zise pentru mireni. Iar dacă vreunul dintre proiestoșii Bisericii, episcop sau preot sau diacon, după hotărârea aceasta ar îndrăzni pentru răzvrătirea popoarelor și tulburarea Bisericilor a se osebi și cu iudeii a săvârși Paștile, pe acesta Sfântul Sinod din data de acum străin de Biserică l-a judecat, ca pe unul ce nu numai lui s-a tăcut pricinuitor de păcat, ci și multora, de stricăciune și răzvrătire. Și nu numai pe unii ca aceștia îi caterisește de Liturghie, ci și pe cei ce vor cuteza a se împărtăși cu aceștia după caterisire. Iar cei caterisiți să se lipsească și de cinstea cea din afară, pe care o au câștigat Sfântul Canon - și preoția lui Dumnezeu.

Tâlcuire:

Canonul acesta, afurisește pe mirenii aceia ce calcă rânduirea și canonul ce-au dat Sinodul I, de față fiind și Marele Constantin, pentru sărbătoarea Paștilor (ca să serbeze adică după isimerie și nu împreună cu iudeii). Ei calcă nu numai așezământul acesta, ci și prigonindu-se, îi stau împotrivă. Iar pe epscopii, preoții și diaconii ce ar călca hotărârea aceasta, tulburând Biserica, și ar voi să serbeze cu iudeii Paștile, îi caterisește atât de toată preoția și de sfințita lucrare cea înlăuntrul Altarului, cât și de toată cinstea cea din afară,

cuvenită celor ierosiți (de a avea măcar nume de Sfinţiţi și de a ședea împre ună cu cei Sfinţiţi, deci de toată lucrarea cea afară de Sfântul Altar, după Valsamon), fiindcă unii ca aceştia și pe sine s-au vătămat cu călcarea hotărârii acesteia și pe alții i-au făcut să o calce. Dar nu numai pe ei îi caterisește, ci și pe cei ce s-ar împărtăși împreună cu dânșii, asemenea.

Canonul 7 al Sfinţilor Apostoli

(Pedalion, pagina 512)

Dacă vreun episcop, ori preot, ori diacon, Sfânta zi a Paștilor mai înainte de primăvăreasca isimerie, cu iudeii o va săvârși, să se caterisească, de asemenea și înainte de iudei.

Litera I (Pedalion, pagina 512)

Schismatici sunt pentru schimbarea Pascaliei și a Calendarului.

Pentru cei ce îndrăznesc a dezlega cele 4 Sfinte Posturi și pentru Miercuri și Vineri:

Canonul 19 al Sf. Sobor din Gangra

(Pedalion, pagina 274)

Dacă vreunul din cei ce se nevoiesc, fără trupească nevoie s-ar mândri și posturile cele predate norodului, care se păzesc de Biserică, le-ar dezlega, întărind întru sine cugetare, de de plinătate *«Anatema să fie.»*

Canonul 69 al Sf. Apostoli

(Pedalion, pagina 61)

Dacă vreun episcop, sau preot, sau diacon, sau ipodiacon, sau citeț, sau cântare, sfintele Mari Posturi nu le postește, sau Miercurea și Vinerea, să se caterisească. Fără numai de s-ar opri pentru boală trupească. Iar de va fi mirean, să se afurisească.

Enciclică (Circulară) din 756

Chiril, din mila lui Dumnezeu Arhiepiscopul Constantinopolului și Patriarh Ecumenic.

Preacinstiților clerici, care sunteți cu noi în Biserica lui Hristos, har și pace vouă de la Dumnezeu. Noi, pe care ne-a învrednicit Dumnezeu Sfântul, să ne aflăm în fața acestui tron apostolesc și patriarhicesc, canonisește și apostolește, pentru ca să păzim cu credință fierbinte și evlavie Preasfânta Credință Ortodoxă, pe care am primit-o de la Sf. Apostoli și de la cele 7 Sfinte Soboare Ecumenice, împreună cu dogmele celor 7 Taine ale Sfintei noastre Biserici, Apostolească și Sobornicească de Răsărit, și acestea să le ținem curate și nepătate: după cum de sus și de la început Biserica lui Dumnezeu le-a primit de la Sf. Apostoli, neclintite, fără să adauge sau să scoată nici un cuvânt până astăzi și nici până la sfârșitul veacului acestuia, le păstrează curate ca pe Mireasa Domnului nostru Iisus Hristos; pentru acest pericol, ne-am hotărât să primim ne supune lui Dumnezeu mai mult și nu oamenilor.

Mai întâi ca să păzim apostoleștile și soborniceștile canoane nemișcate și neștirbite după cum le-am apucat. Al doilea ca, luând toate armele Duhului Sfânt, să ridicăm și să ștergem cu desăvârșire, cu înfricoșat blestem și veșnică anatemă împotriva acelora care au vrut să îndrăznească să facă coborământ să primească cât suntem în viață și după moartea noastră până la sfârșit orice adăugare ori scoatere (schimbare). Deci cu puterea și Darul Preasfântului Duh cel dătător de viață, disprețuim și aruncăm cu desăvârșire cea spurcată și necurată și hulitoare și neaprobată, cea fărădelege alcătuită scrisoare ereticească, și mergem după Sf. Apostol Pavel care zice: *«Oricine vă va vesti vouă altele afară de cele ce ați apucat și afară de cele ce v-am vestit vouă, măcar înger din Cer, sau însuși noi, anatema să fie»,* după cum și la Canoanele Sfintelor Soboare se zice: *«Oricare ar adăuga ori a șterge un cuvânt, acela să fie anatema de șapte ori.»* Și așa ne-am hotărât cu tot Sfințitul Cler care e cu noi

și cu adunarea creștinească să dăm anatema de trei ori, fie că sunt din rândul clericilor, fie al laicilor (mirenilor), despărțiți sunt de la Domnul Dumnezeu Atotțiitorul, blestemați și neiertați și după moarte să nu putrezească (timpanei). Pietrele și fierul să putrezească, dar ei niciodată, să moștenească lepra lui Gheezi și să se spânzure ca Iuda, să fie suspinând și tremurând pe pământ ca și Cain, mânia lui Dumnezeu pe capetele lor, să fie la un loc cu Iuda și cu iudeii cei luptători de Dumnezeu, să crape pământul și să-i înghită ca pe Datan și Aviron, îngerul Domnului să-i gonească pe ei cu sabia în toate zilele vieții lor și toate blestemele Patriarhilor și ale Soboarelor să cadă pe dânșii, să fie veșnic sub anatema și focul veșnic. Amin.

Gândiți-vă bine și vedeți care n-au venit aceste blesteme peste noi și câte au să mai fie, dacă ne vom pocăi și ne vom întoarce la dreapta Credință.

Enciclica (Circulară) din anul 1593

Eremia, din mila lui Dumnezeu Arhiepiscopul Constantinopolului și Patriarh Ecumenic,

Pentru că Biserica Romei iarăși s-a luat după ateii astronomi, fără să se gândească s-a învoit și a schimbat cele rânduite pentru Sf. Paști, neținând seama de cele (bine rânduite și) hotărâte de cei 318 Sfinții Părinți de la întâiul Sobor Ecumenic spre a se sărbători de Creștinii Ortodocși a toată lumea, care au fost hotărâte și de cele șase Soboare ca toată lumea să se săr bătorească pe tot pământul;

Venind niște bărbați de la Roma, care s-au luat după înșelăciunea Latinilor (Catolicilor) și nu numai că s-au lepădat de Sfânta Credință Ortodoxă, dar au început să se lupte împotriva dogmelor celor adevărate ale Sfintei noastre Biserici de Răsărit pe care ni le-au predat însuși Domnul nostru Iisus Hristos și dumnezeiești Apostoli și cele șapte Soboare hotărâte de purtătorii de Dumnezeu Părinți;

Pentru aceasta, tăindu-i ca pe niște mădulare putrede, poruncim cu hotărâre: Oricine nu urmează învățăturile Sfintei noastre Credințe

Ortodoxe după cum a așezat și cele șapte Sfinte Soboare Ecumenice, (care) au hotărât pentru Sfintele Paști și pentru Calendar, care bine l-au legiuit să-l urmăm, și vrea să urmeze după pascalia și după calendarul cel născocit de ateii lui Papa și se împotrivește la toate acestea și vrea să strice dogmele și obiceiurile care ni le-au predat Sfinții Părinți ai Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, să fie dat anatemei și dat afară din rândul creștinilor Sfintei noastre Biserici conduse de Domnul nostru Iisus Hristos.

Voi, binecredincioșii creștini ortodocși să rămâneți în cele care v-ați născut și ați crescut și v-ați învățat. Și când va sosi vremea, însuși sângele vostru să-l vărsați ca să păstrați credința care ne-au predat-o Sfinții Părinți și mărturisirea voastră să o păstrați și să vă feriți de aceștia și să vă ajute Domnul nostru Iisus Hristos și smeritele noastre rugăciuni să fie cu voi, cu toți. Amin.

1. Patriarhul Constantinopolului, Eremia

2. Patriarhul Ierusalimului, Sofronie

3. Patriarhul Alexandriei, Silvestru și toți Arhiereii care au fost de față la Sinod Anii 1583 și 1593.

Enciclică (Circulară) din anul 1848

Către Ortodocșii de pretutindeni,

Ținem mărturisirea curată după cum ne-au predat-o acești Sfinți Părinți respingând orice înnoire (reformare) ca o născocire a diavolului. Cel care primește înnoire nu mai predică întreagă și curată Credința Ortodoxă care este asigurată și ștampilată din vechime și care nu primește nici micșorare, nici adăugare, nici schimbare.

Dacă cineva ar îndrăzni să schimbe sau să sfătuiască sau să gândească una ca aceasta, singur s-a lepădat de credința lui Hristos și singur a căzut în veșnica anatemă, pentru că a hulit împotriva Duhului Sfânt, zicând cum nu se grăiește adevărat în cărți și la Sfintele Soboare Ecumenice (a toată lumea).

Toți care au primit înnoiri (reforme) sau eretici sau schismatici de bună voie s-au îmbrăcat cu blestemul ca și cu o haină, fie că sunt Papi, fie că sunt Patriarhi, fie că-s clerici, fie că sunt laici (mireni), sau îngeri din Cer.

† Antim, din mila lui Dumnezeu Arhiepiscopul Constantinopolului, noua Romă și Patriarh Ecumenic,

† Erotei, din mila lui Dumnezeu Papă și Patriarhul Alexandriei și a tot Egiptul,

† Metodie, din mila lui Dumnezeu Patriarhul Antiohiei,

† Chiril, din mila lui Dumnezeu Patriarhul Ierusalimului, împreună cu ale lor Sfintele Sinoade!

Raportul lui Pilat, Guvernatorul Palestinei către Cezarul Tiberiu

Nobile Suveran, Salutare,

Cauzele care au provocat acea tulburare din Ierusalim fură în legătură cu moartea lui Iisus din Nazaret și evenimente care au avut loc în provincia mea acum câteva zile, au fost de un astfel de caracter încât mă fac să le raportez cu de-amănuntul, pentru că eu nu voi fi deloc surprins dacă, în vremea scurgerii timpului acestuia, nu se va schimba cu totul soarta națiunii noastre, căci se pare că, cu zilele din urmă, zeii au încetat de a mai fi ispășit.

Din partea mea sunt gata să spun: blestemată să fie ziua aceea în care am urmat pe Valerius Gratius la guvernarea Iudeei. La sosirea mea în Ierusalim, am luat în primire sala de judecată și am poruncit ca să se facă un ospăț mare, la care am invitat pe tetrarhul Galileii împreună cu arhierul și pe toți oficianții lui. La ora anunțată, nici unul

din oaspeți nu s-a arătat. Aceasta a fost o insultă pentru onoarea mea personală. Mai târziu, după câteva zile, a venit la mine arhiereul să-și ceară scuze. Îmbrăcămintea și purtarea sa era grozav de vicleană (iar religia sa pretindea ca să îl oprească pe el și pe supușii lui a sta la aceeași masă cu romanii, adică cu păgânii).

Am crezut de bine ca să primesc această scuză, dar tot cu această ocazie m-am convins că cuceriții se declară dușmani ai cuceritorilor și mi se pare că dintre orașele cucerite, Ierusalimul este cel mai greu de cârmuit. Atât de tulburat era acest popor, încât eu trăiam mereu cu frică că va izbucni în orice moment o răscoală. Pentru suprimarea ei însă, nu aveam decât un singur sutaș și o mână de soldați. Am cerut întăriri de la guvernatorul Siriei, care m-a informat că și el are abia trupe de ajuns pentru a-și apăra provincia sa. O dorință neastâmpărată de cucerire, adică de a ne întinde împărăția dincolo de mijloacele noastre de apărare, mă tem ca să nu fie cauza de răsturnare a nobilului nostru guvernământ. Printre mai multe vești care mi-au venit, încă una mă interesează în mod deosebit.

Un tânăr se zice că a apărut în Galileea, predicând pe un ton blând și nobil o altă lege, în numele lui Dumnezeu ce l-a trimis. La început, mă temeam ca acesta să nu fie vreun agitator, care să ațâțe poporul contra romanilor: dar nu mult timp, temerile mele fuseseră spulberate. Iisus din Nazaret a vorbit mai mult ca un prieten al romanilor decât al evreilor. Trecând într-o zi pe lângă locul ce se cheamă Siloam, am văzut mare adunare de popor, iar în mijlocul ei pe un tânăr care stătea rezemat de un copac și cu toată seninătatea și calmul predica mulțimii. Mi s-a spus că acesta este Iisus.

Era tocmai ceea ce mă așteptam mai puțin să văd. Atât de mare era deosebirea dintre El și ascultătorii Lui. Părul și barba Sa aurie îi dădeau înfățișare cerească. El părea a fi cam de vreo 30 de ani. N-am văzut în viața mea o privire atât de dulce și de senină. Ce contrast între El și ascultătorii Săi cu bărbile lor negre și fețe încruntate. Nevrând să-L întrerup prin prezența mea, mi-am continuat drumul înainte, dar am făcut semn secretarului meu să se asocieze mulțimii și să asculte ce vorbește. Numele secretarului meu este Manelius.

El este strănepotul șefului de spionaj și conspirație, care s-a ascuns în Etruria așteptând pe Catilina. Manelius este un vechi băștinaș din Iudeea; astfel, cunoaște bine limba ebraică. Mi-e foarte devotat și vrednic de orice încredere.

Intrând în sala de judecată, l-am găsit pe Manelius, care mi-a istorisit cuvintele auzite de la Iisus în Siloam, zicând: «Niciodată nu am citit în cărți sau în lucrările filosofilor ceva ce s-ar putea asemăna predicilor lui Iisus.» Unul dintre Iudeii răsculători, dintre care sunt atâția în Ierusalim, îl întrebă dacă este cu cale de a da tribut Cezarului! Iisus a răspuns: *«Dați Cezarului cele ce se cuvin Cezarului și lui Dumnezeu cele ce se cuvin lui Dumnezeu.»* Tocmai din cauza înțelepciunii Lui, eu am îngăduit Nazarineanului libertatea, pentru că eram în putere să-L arestez, dar acesta ar fi fost împotriva dreptății ce i-a caracterizat întotdeauna pe romani. Omul acesta nu era nici tendențios și nici răsculător și L-am ocrotit cu protecția mea, poate necunoscută Lui. El avea libertatea să lucreze, să vorbească, să facă adunări, să țină predici poporului și să-și aleagă ucenici neîmpiedicat de nici un mandat pretorian. Dacă s-ar întâmpla însă, ferească-ne zeii (aceasta este presupunere), ca religia strămoșilor noștri să fie înlocuită prin religiunea lui Iisus, lucrul acesta se va datora acestei nobile toleranțe și prea mari indulgențe, pe care le îngăduie Roma. Pe când eu, mizerabilul nenorocit, voi fi poate instrumentul pe care oamenii îl numesc «providențial» prin care să vină peste noi acest destin. Dar libertatea aceasta nemărginită dată lui Iisus a indignat tare pe iudei, dar nu pe cei săraci, ci pe cei bogați și puternici.

În adunări, Iisus era foarte aspru cu cei din urmă (cu bogații) și aceasta a fost pentru mine un bun motiv de a nu tulbura liniștea Nazarineanului. Cărturarilor și fariseilor le zicea: *«Voi sunteți pui de viperă, voi vă asemănați cu mormintele văruite.»* Alte dăți, El era indignat de îngâmfatele posturi și daruri ale bogaților și le spunea că doi bani ai văduvei sărace sunt mai prețuiți înaintea lui Dumnezeu decât darurile lor bogate. În fiecare zi, se făceau plângeri la sala de judecată în contra abuzurilor iudeilor. Eram informat că vreo

nenorocire o să i se întâmple acestui om. Căci nu va fi pentru întâia dată ca Ierusalimul să-și omoare cu pietre pe cei care erau numiți de ei profeți, și dacă pretorul le va refuza plângerea, ei vor face apel la Cezar. Conduita mea a fost aprobată de Senat și mi s-a promis o întărire de soldați după terminarea războiului cu perșii, fiindcă astfel nu eram în stare de a întâmpina răscoala. M-am hotărât apoi să iau o măsură care făgăduia mai mult pentru a stabili liniștea în orașe, fără a supune Pretorul la concesiuni umilitoare.

Am scris lui Iisus, invitându-L la o convorbire cu mine în sala de judecată și El a venit. Precum știți în vinele mele curge sânge spaniol amestecat cu sânge de roman, care nu cunoaște frica și e nesupus emoțiilor. Mă plimbam prin curte când Nazarineanul a apărut și când am dat ochii cu E1, mi s-a părut ca și când o mână de fier mi-ar fi legat picioarele de pământ și tremuram ca și un vinovat, deși Nazarineanul era calm și liniștit, ca un nevinovat. Când a venit la mine, s-a oprit deodată și ca printr-un semn părea că-mi zice: «iată-Mă, am sosit.» Câtva timp am rămas încremenit și priveam cu admirație, respect și frică acestei figuri de om, supranaturală, o formă de om necunoscută numeroșilor noștri pictori, care au dat forme și figuri la tot felul de zei. «Iisuse» i-am zis în cele din urmă și limba mea gângăvea. «Iisuse din Nazaret, eu Ți-am dat timp de 3 ani de zile o mare libertate de vorbă și nu-mi pare rău. Cuvintele Tale sunt ale unui om învățat. Nu știu dacă Tu i-ai citit pe Socrate sau pe Platon, dar un lucru îți spun că în predicile Tale se află o simplitate maiestuoasă, care Te ridică mult mai sus deasupra acestor filosofi. Împăratul este informat despre Tine (zise făcând aluzie la scrisoarea lui Publius Lentulus) și eu, umilul său reprezentant în această comunitate a lui Israil, sunt foarte fericit că Ți-am îngăduit această libertate de care Te bucuri și ești atât de vrednic. Totuși nu pot să ascund de la Tine că predicile Tale au stârnit mari și puternici dușmani în contra Ta. Nici aceasta nu e de mirare. Socrate a avut dușmanii săi și a căzut victima urii lor. Ai Tăi sunt fără îndoială aprinși contra Ta; din pricina libertății pe care Ți-o dau, mă învinuiesc pe mine de a fi în directă legătură și unire cu Tine, cu scopul de a dezbrăca

pe iudei de mica putere ce o mai au de la romani. Rugămintea mea este deci, nu zic poruncă, ca Tu să fii pe viitor mai cu băgare de seamă și să înconjuri de a jigni mânia dușmanilor. Fă ca să nu se răscoale populația stupidă în contra Ta și să mă silească pe mine să întrebuințez mijloacele justiției.

Nazarineanul a răspuns liniștit: «Prinț al pământului, cuvintele tale nu sunt din adevărata înțelepciune. Spune-i furtunii: Stai în mijlocul muntelui, căci astfel vei dezrădăcina copacii din vale. Furtuna îți va răspunde: Eu trebuie să mă supun legilor Creatorului. Numai singur Dumnezeu cunoaște încotro merge furtuna. Adevăr zic ție, înainte de a înflori rozele Saromului, sângele Celui drept va fi vărsat.»

Eu I-am zis: «Tu mi-ești mai prețios mie pentru înțelepciunea Ta decât toți tulburătorii aceștia și îngâmfații de farisei; abuzează de libertatea Cezarului și ne țin într-o frică continuă, acești mizerabili neliniștiți. Ei nu cunosc că lupii din pădure se îmbracă uneori în piele de oaie. Eu te voi apăra față de ei. Palatul de justiție este deschis Ție pentru scăpare.»

Cu nepăsare și clătinându-Și capul, cu un har și zâmbet dumnezeiesc, Iisus îmi ripostă: «Când ziua aceasta va fi sosit nu va fi loc de scăpare pentru Fiul Omului nici sub pământ; sălașul Celui drept este acolo, zise El, arătând cu degetul spre cer. Ceea ce este scris în cărțile profeților trebuie să se împlinească.»

«Tânărule, l-am răspuns pe un ton moale, Tu mă obligi ca simpla mea cerință să o schimb în poruncă. Siguranța provinciei care este încredințată îngrijirii mele cere aceasta. Trebuie să arăți mai multă moderație în predicile Tale. Nu vătăma pe alții, aceasta îți poruncesc. Fericirea Ta să Te însoțească, mergi în pace.»

«Prințe al pământului, a răspuns Iisus, am venit în lume ca să aduc nu război, ci pace, iubire și bunăvoință. Eu m-am născut în aceeași zi în care Cezar a dat pace lumii romane. Prigonirea nu este de la Mine. Eu o aștept de la alții și o voi întâmpina cu supunere față de voința Tatălui Meu, care Mi-a arătat calea. Nu este în puterea ta de a aresta victima de la picioarele Altarului de ispășire.»

După aceste cuvinte, El a dispărut ca un nor luminos după perdelele pretorului.

Dușmanii lui Iisus s-au adresat în cele din urmă lui Irod, care pe atunci domnea în Galileia, ca să se răzbune asupra lui Iisus. Dar Irod prefera să încline în această privință, el nu ar fi ordonat imediat osândirea la moarte a lui Iisus, însă deși era mândru de cinstea domniei sale, se temea de Senat de a comite o faptă care să-i nimicească influența în fața Senatului. Într-o zi vine la mine în pretoriu și când s-a ridicat să plece, după câteva cuvinte neînsemnate, m-a întrebat ce părere am despre Iisus Nazarineanul. Eu i-am răspuns că părerea mea este că Iisus este un filosof mare, după cum unele națiuni mari adesea produc și că învățăturile Sale, cu nici un chip nu sunt eretice sau primejdioase, iar Roma este dispusă a îngădui în toate, libertatea de a vorbi și la aceasta este îndreptățit prin faptele Sale. Irod a surâs cu ironie și, salutându-mă cu respect prefăcut, s-a depărtat.

Se apropia marea sărbătoare a evreilor; conducătorii religioși plănuiau să se folosească cu această ocazie și de exercitarea populară care se da loc totdeauna la sărbătoarea Paștilor. Orașul era arhiplin de o populație turbulentă, care dorea moartea lui Iisus.

Spionii mei mi-au raportat că arhiereii și fariseii întrebuințau tezaurul templului să mituiască pe popor. Primejdia creștea pe fiecare oră. Un sutaș Roman insultat. Am scris atunci la prefectul Siriei să-mi trimită imediat 100 de soldați de infanterie și tot atât de cavalerie, dar el a refuzat să-mi trimită. M-am văzut atunci rămas singur, cu o mână de soldați, niște păzitori îmbătrâniți în mijlocul unui oraș răsculat, neputincios de a reprima și fiind silit de a o tolera.

Răsculații au pus mâna pe Iisus și cu toate că ei simțeau că nu au de ce să se teamă de pretoriu, crezându-mă alături de conducătorii lor în privința aceasta au continuat să strige: «Răstignește-L.» Trei partide se uniseră împotriva lui Iisus: Irodianii, Saducheii și Fariseii.

Saducheii, a căror conduită era sprijinită de două motive: ei urau pe Iisus și doreau să scape de jugul roman, n-au putut uita niciodată intrarea mea în sfântul oraș cu steaguri care purtau chipul

împăratului roman, deși eu am făcut o mare greșeala din necunoștință, totuși în ochii lor profanarea aceasta nu s-a micșorat.

O altă nemulțumire pe care o purtau ei, era propunerea mea de a întrebuința o parte din tezaurul templului pentru ridicarea de clădiri publice. Din cauza acestei propuneri, ei erau plini de amărăciune.

Fariseii erau dușmani pe față ai lui Iisus. Ei au fost siliți să înghită trei ani și jumătate pilulele amare pe care Nazarineanul le arunca în fața lor public, oriunde se ducea și fiind prea slabi și sfioși și neavând curajul de a lua singuri măsurile dorite, au fost foarte bucuroși de a se uni cu irodienii și cu saducheii.

Pe lângă aceste trei părți, noi mai avem de luptat împotriva unei populații îndârjite și totdeauna gata a se uni la răscoală și să se folosească de neînțelegerea ce rezultă din acesta. Iisus fu târât înaintea arhiereilor și condamnat la moarte. Cu această ocazie, Caiafa arhiereul a săvârșit umilul fapt de supunere, de a trimite prizonierul la mine, ca să pronunț eu osândirea asupra Lui. I-am răspuns că, deoarece Iisus este galilean, afacerea cade sub jurisprudența lui Irod și am poruncit să-L trimită la el. Acel viclean și-a mărturisit umilința și pretextând a avea respect față de mine, prin sutașul Cezarului, mi-a încredințat mie soarta acestui om. Îndată palatul meu și-a luat înfățișarea unei cetăți ocupate. Fiecare moment ce trecea, sporea numărul tulburătorilor. Ierusalimul era inundat de populația adunată de prin munții Nazaretului. Se părea că toată Iudeea se află în Ierusalim.

Eu îmi luasem de femeie o domnișoară dintre gali, care avusese unele descoperiri pentru viitor. Plângând s-a aruncat la picioarele mele...

Bucuria Preacuviosului Serafim de la Sarov
1759-1833

Pomenirea lui se face în 2 Ianuarie

Cuviosul Serafim de Sarov s-a născut în anul 1759, în orașul Kursk din Rusia. S-a săvârșit în ziua de 2 Ianuarie 1833, stând în genunchi la rugăciune în fața Icoanei Maicii Domnului pe care el o numea «Bucuria Tuturor Bucuriilor.»

În noaptea aceea, ieromonahul Filaret, care sihăstrea în pustia Glinsca, ieșind din Biserică, după utrenie, a arătat fraților la cer o lumină neobișnuită, zicând: «Iată cum se duce la ceruri sufletul drepților! Acum sufletul părintelui Serafim se înalță la cer!»

Într-o zi a venit la Cuviosul Serafim din Sarov o Doamnă vestită, împreună cu fiul ei, un copil de șase ani. Văzând copilul că se lungește vorba mamei sale cu Sfântul Bătrân, a început să se joace de-a ascunselea prin chilie.

Tulburată de purtarea copilului, Doamna îl oprește, răstindu-se urât la el, dar Cuviosul Serafim o liniștește, zicând: «Lasă-l pe copil la jocurile lui nevinovate, căci el se joacă cu îngerul cel păzitor al lui; joacă-te, copile, joacă-te, Dumnezeu să te păzească!»

Copilul acesta nevinovat este Nicolae Motovilof, care ajunge mai târziu unul din cei mai iubiți fii duhovnicești ai Sf. Serafim și, cu vremea, devine ca un tată hrănitor al maicilor sărmane din Mănăstirea Diveeva. Era fecior de bogătași vestiți și a avut parte de o creștere bună. După prima vizită pe care a făcut-o cu mama sa, la vârsta de 6 ani, Nicolae Motovilof n-a mai dat pe la Sihăstria din Sarov decât abia după 16 ani, când a împlinit vârsta de 22 de ani.

Rămânând orfan de părinți din fragedă vârstă, a moștenit proprietăți întinse de pământ în partea de mijloc a Rusiei. Era un băiat cuminte, cu duh răzbătător, având deosebită înclinare spre cele duhovnicești. După ce termină studiile la Universitatea din orașul Cazan, ajunse Inspector peste școlile primare. În această funcție este pizmuit de mulți și dușmănit, de aceea are de îndurat multe scârbe. Din cauza acestor supărări suferi o adâncă zdruncinare a nervilor, care îi pricinui paralizarea picioarelor. Și boala asta se întâmplă tocmai când să se căsătorească și când împlinea abia 22 de ani! În acele clipe grele de deznădejde, ia hotărârea să meargă la chilia Sf. Serafim din Sarov, pentru a cere sfatul bătrânului pe care nu-l văzuse din copilărie. Neaflându-l în mănăstire, ceru slugilor lui să-l ducă în pădure, unde obișnuia Sfântul să se liniștească. Ajungând la poiana Sihăstriei, bolnavul l-a zărit de departe pe Sfântul Bătrân, care ședea pe un butuc de brad, înconjurat de închinători.

Fiind primit cu multă bunăvoință, tânărul a început să-și povestească istoria cu boala. Atunci Sfântul Bătrân îi adresează următoarele cuvinte: «Ai tu credință în Domnul Iisus Hristos și crezi tu că și în vremea noastră, precum și odinioară, ar putea El să-i vindece pe cei care Îl roagă?» Motovilof îi răspunde că negreșit crede aceasta. «Dacă tu crezi cu tărie, ești tămăduit, scoală!», îi zice Sfântul. Nicolae se cam codește, este nedumerit. Atunci bătrânul îl apucă de mână, sprijinindu-l puțin și îl ajută să facă câțiva pași, Dintr-o dată, bolnavul simte cum pătrunde prin toate mădularele lui o putere suprafirească (minunată) și vede că s-a tămăduit. «Păstrează-ți sănătatea pe care ai dobândit-o, ca pe un dar scump», îi zice Sfântul Serafim, slobozindu-l cu pace pe tânăr.

După tămăduirea sa, Nicolae Motovilof, vizitează adeseori pe Cuviosul Serafim la Sarov, Cu toate împotrivirile rudeniilor, el se căsătorește (abia după 11 ani) cu Elena Meliucoff, fiică de țărani și nepoata cuvioasei monahii Maria Meliucoff.

Trebuie să adăugăm aici că mătușa Elenei a intrat de mică în Mănăstirea Diveevo (care se afla sub povața Sf. Serafim). A dus o viață curată ca de înger, păzind întru toate sfaturile bătrânului. S-a săvârșit ca o floare în vârstă de 19 ani, întru nevoințe mari și a fost așezată în sicriu făcut de însuși Sfântul Serafim, dintr-un buștean de stejar (și cu metaniile Sfântului în mână). Ea își crescuse nepoțica Elena în Mănăstirea Diveeva, ca pentru călugărie; dar Sfântul Serafim o avea chitită din mai înainte pentru tânărul cel îmbunătățit Nicolae Motovilof, care ajunge adevărată unealtă a Proniei Dumnezeiești pentru sprijinul sărmanelor de la Diveeva (Orfanele Sf. Serafim).

Nicolae Motovilof a avut odinioară o discuție deosebită cu Sfântul Serafim, pe care a însemnat-o pe hârtie spre amintire. Însemnarea a rămas uitată multă vreme în arhiva Mănăstirii Diveevo. Abia după 70 de ani (când a fost canonizat între Sfinți cuviosul Serafim de către Sinod), abia atunci - zic -, Elena Meliucoff, văduva lui Nicolae, a găsit însemnarea lui. Era aruncată fără atenție într-un hambar de la Diveevo. Elena a predat hârtiile cu însemnarea răposatului ei bărbat lui Serghie Nil, scriitorul rus, care a publicat-

o în anul 1903, în foaia «Gazeta Moscovei.» Cele povestite în hârtia asta s-au petrecut în anul 1831, pe la sfârșitul lui Noiembrie, când trăia Sf. Serafim. Atunci a rânduit Dumnezeu ca să-l vadă pe Sf. Bătrân strălucind la fața ca soarele, fiind luminat de slava cerească. Aceasta i s-a descoperit tânărului, prin rugăciunea Cuviosului, pentru a-l scoate din nedumerirea ce-o avea el despre rostul vieții creștinești. Iată ce a scris însuși Nicolae Motovilof, în însemnarea lui aflată la Diveeva: «Era o zi noroasă; pământul era acoperit cu o pătură groasă de zăpadă și ningea cu fulgi mascați, când Părintele Serafim, m-a poftit să stau lângă el, pe o buturugă de copac, în poiana din mijlocul pădurii. Domnul mi-a descoperit, îmi zice el, că în vremea copilăriei tale, doreai să știi care este scopul vieții creștinești. Te sfătuiau ai tăi să mergi la Biserică, să te rogi, să faci bine, că întru aceasta, ziceau ei, stă scopul vieții creștinești. Dar nici una nu te mulțumea. Ei bine, rugăciunea, postul, privigherile și orice altă faptă creștinească sunt bune în sinea lor, totuși scopul vieții noastre nu este întru împlinirea lor, căci ele nu sunt decât mijloace. Adevăratul scop al vieții creștinești este dobândirea Duhului Sfânt. Să ții seamă că nici un lucru bun nu ne aduce roadele Sfântului Duh, dacă nu este săvârșit prin dragostea lui Hristos. Iar scopul vieții noastre este dobândirea Duhului Acestuia.

- În ce chip vorbești despre dobândire, l-am întrebat atunci pe Părintele Serafim, căci eu nu înțeleg tocmai bine!

- A dobândi înseamnă a lua în stăpânire, îmi zise el; tu înțelegi ce va să zică a dobândi bani, nu-i așa? Ei bine, tot așa este și cu Duhul Sfânt. Pentru omul de rând, scopul vieții pământești este de a dobândi bani, de a primi onoruri, dregătorii, răsplătiri și altele. Duhul Sfânt este și el un capital veșnic; singura comoară care nu se termină. Orice lucru împlinit din dragostea lui Hristos, aduce darul Sfântului Duh; totuși Rugăciunea îl aduce mai ușor, căci ea este o unealtă care ne stă, oarecum, pururea la îndemână. Se poate întâmpla că ai dori să mergi la Biserică și nu se află Biserică sau poate se întâmplă să mergi atunci când slujba ar fi terminată. Sau, deși voiești să ajuți un sărac, dar, se întâmplă, să nu-l găsești în drumul tău. Sau

dorești să păzești curăția, dar nu ai tărie pentru asta. Pe când Rugăciunea este cu putință a o săvârși totdeauna și fiecare poate s-o uneltească: atât bogatul, cât și săracul, atât cel cărturar, cât și cel necărturar, acel tare ca și cel slab, cel sănătos ca și cel bolnav, acel drept ca și cel păcătos. Puterea Rugăciunii este negrăită și mai presus de toate; ea ne agonisește Sfântul Duh!

- Părinte, am zis eu atunci, mereu vorbești despre darul Sf. Duh, dar cum și unde anume pot eu să-l văd? Lucrurile cele bune sunt văzute, dar oare și Duhul Sfânt poate fi văzut? Cum aș putea să știu eu dacă El este cu mine ori nu? La asta, Cuviosul răspunde:

- Darul Sfântului Duh, care ni s-a dat în clipa Botezului, strălucește în inima noastră, cu toate căderile și cu toată întunecimea care ne înconjoară. El (adică darul Sf. Duh) se arată într-o lumină negrăită (străină) tuturor acelora întru care Dumnezeu vădește lucrarea Sa. Sfinții Apostoli cunoșteau într-un chip simțit aflarea de față (prezența) a Duhului lui Dumnezeu. Atunci eu am întrebat:

- Cum aș putea să fiu eu însumi martor?

Atunci Părintele Serafim mă întoarce cu brațul său și-mi zice:

- Prietene, amândoi suntem (acuma) în duh, tu și eu. Mă privești tu?

- Nu pot să te privesc, Părinte, căci fața ta s-a făcut albă ca soarele și-mi fug ochii!

- Să nu ai frică, prietene al lui Dumnezeu, că și tu ai devenit tot așa de luminat ca și mine! Acum tu ești întru deplinătatea Duhului Sfânt, căci altfel nu era cu putință să mă vezi!

Și plecându-se spre mine bătrânul, îmi șopti cu dulceață la ureche:

- Am rugat pe Domnul întru inima mea să te învrednicească să vezi cu ochii cei trupești această pogorâre a Duhului Său. Și iată că acest dar dumnezeiesc a mângâiat inima ta, după cum mângâie mama pe copiii ei. Ei bine, prietene, ia privește-mă! Să nu-ți fie frică deloc, Domnul este cu tine!

Atunci eu l-am privit și m-a cuprins cutremurul: închipuiește-ți, în fața rotundă a soarelui, în locul cel mai strălucit al razelor sale de

la amiază, să vezi fața unui om care îți vorbește. Îi vezi mișcările buzelor, îi vezi căutătura ochilor, îi auzi glasul, simți cum unul din brațele lui îți cuprinde umerii, dar nu poți să-i vezi nici brațul, nici fața lui! Ci numai o strălucire orbitoare, care se lățește departe împrejurul tău și care luminează cu strălucirea ei pătura de zăpadă care acoperă poiana, precum și fulgii mărunți de zăpadă care cad în chip de puzderie albă (sclipitoare)!

- Ce simți tu?, mă întreabă Serafim.

- O liniște și o pace neobișnuită.

- Și altceva ce mai simți?

- O bucurie negrăită îmi umple toată inima!

- Bucuria asta pe care o simți nu este încă nimic față de aceea despre care s-a zis: *«Că acelea încă ochiul n-a văzut și urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit.» (Cartea I către Corinteni a Sf. Ap. Pavel, cap.II, stih 9).* Nouă ni s-a dat numai închipuirea acelei bucurii, ce vom zice despre bucurie (în sinea ei)? Ce mai simți acum?

- O căldură nespusă, am zis eu.

- Cum, prietene, noi suntem în pădure, e toamnă și sub picioarele noastre avem zăpadă... Ce este deci această căldură pe care o simți?

- Este așa ca și cum aș fi într-o baie caldă. Simt de asemenea o mireasmă pe care n-am simțit-o niciodată!

- O știu, o știu, eu anume te-am întrebat. Mireasma asta care se răspândește este a Duhului lui Dumnezeu. Iar căldura asta de care vorbești, ea nu este în văzduh, ci întru noi. Încălzindu-se cu ea, pustnicii nu se temeau de asprimea iernii, fiind și ocrotiți prin darul care le slujea ca veșmânt. Împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul nostru. Starea asta întru care ne aflăm noi acum este ca o probă. Iată ce înseamnă a fi întru plinirea (deplinătatea) Duhului Sfânt. Să-ți aduci aminte de darul acesta care ți-a fost hărăzit ție! Cred că Domnul îți va ajuta să păzești în inimă lucrurile acestea, căci ele nu sunt date ca să le înțelegi numai tu, ci prin tine întregii lumi! Mergi în pace și Domnul cu Preasfânta Sa Maică să fie cu tine! Când m-am depărtat de el, vedenia încă nu încetase: starețul păstra aceeași

înfățișare ca și la început, iar lumina aceea neobișnuită, pe care o văzusem însuși cu ochii mei, încă îl mai lumina în întregime!» Cuviosul Serafim a fost odinioară, este și acum și va fi totdeauna îngerul păzitor al norodului pravoslavnic rusesc. Viața lui de pe pământ a fost ca o flacără luminoasă în mijlocul întunericului duhovnicesc din lumea modernă (din vremurile noi). Deși făclia vieții lui s-a stins, razele bucuriei lui lucesc în sufletele celor binecredincioși. «Bucuria mea, eu mă duc, am să vă părăsesc!», așa zicea Cuviosul Serafim celor care veneau la el, în anul cel din urmă al vieții sale (adică în 1832). «Ce tulburări, ce mai tulburări vă așteaptă, dar să nu vă temeți! Când veți vedea că vin acestea să vă gătiți papucii și traistele! Eu vă las în mâna lui Dumnezeu!» El presimțea cu duhul prăpădul revoluției care sta să vină peste biata Rusie. Vedea că se apropie vremea pribegiei și când vorbea despre asta fața lui cea veselă se umplea deodată de întristare. «Ne-am abătut noi pe pământ de la calea mântuirii și am întărâtat mânia lui Dumnezeu împotriva noastră!», zicea el sus pinând.

Din vedeniile care se arată de la Dumnezeu, vorbea adesea despre zilele lui Anticrist (comunismul) când vor să dea jos Crucile de pe Biserici și vor să distrugă Mănăstirile! Va fi o nevoie așa de mare, cum n-a fost asemenea de la începutul lumii! Înșiși Îngerii nu vor dovedi să strângă sufletele de pe pământ.» În ultima vreme zicea către surorile din Diveevo: «Slăbesc eu cu puterile mele! Trăiți de-acuma singure, vă las pe voi Domnului și Preacuratei Maicii Lui! Degrabă va fi sfârșitul! Atunci ușile mele se vor încuia și voi pe mine nu mă veți vedea! Când eu nu voi mai fi, să veniți adesea la mormântul meu și să-mi spuneți toate scârbele și durerile voastre, vorbiți-mi ca și cum eu aș fi viu, căci pentru voi eu sunt totdeauna!» «Bucuria mea!», așa le zicea la toți, cu blândețe, ca și cum ar fi vrut să zică: «Se termină de-acum bucuria voastră pământească, căutați-vă bucuria pe care am aflt-o eu, adică bucuria Duhului Sfânt, pe care n-o fură nimeni.» Și iată, vedem cu adevărat acum că s-a dus bucuria de pe pământ pentru noroadele pravoslavnice din Rusia și România!

A rămas în schimb o altă bucurie, aceea a Duhului Sfânt pe care ne-o descoperă Sf Serafim prin ucenicul lui, Nicolae Motovilof.

Întărit cu bucuria asta, norodul rusesc a adus și aduce mereu la Tronul lui Dumnezeu zeci de mii de mucenici, care udă zilnic cu sângele lor duhovnicescul pom al pravoslaviei. Din roadele lui se vor hrăni pe urmă celelalte noroade din lume, care aleargă azi amețite după himere, adică după bucurii înșelătoare! Din poiana Sf. Serafim va străluci într-o zi lumina cunoștinței și în mintea celor întunecați de azi, atunci când se va împlini ceata noilor mucenici, pentru care s-au gătit cununile la cer! În rândul vitejilor ostași ai Credinței din Rusia se alătură acum mulți din fiii neamului românesc. Aceștia sunt creștinii pravoslavnici care au rămas nestrămutați în Sfânta Credință și care nu s-au plecat nicidecum înșelăciunii! Acum ei rabdă cele mai amare lipsuri prin închisori sau în ocnele siberiene, alături de ostașii Sfântului Serafim de la Sarov!

Frații mei, să ne rugăm ca milostivul Dumnezeu să întărească pe fiii cei robiți ai neamului nostru ca să nu slăbească în credință, ci să rabde cu tărie până în sfârșit amarul chinurilor pentru numele Sfânt al lui Hristos! Prin sângele lor care se jertfește pe altarul Credinței, va odrăsli în pământul românesc răsadul cel neprihănit al Pravoslaviei! Prea Cuvioase Părinte Serafime, încălzește cu dragostea ta fierbinte pe nevoitorii tăi, care îngheață în temnițele și în ocnele din fundul Siberiei. Întărește cu bucuria nădejdiei celei cerești pe fiii tăi cei trudiți și înfometați, ca să alerge cât mai grabnic spre Sarovul cel ceresc, ca să bea neopriți din izvorul vieții cel veșnic. Fericit ești, norodule pravoslavnic al Rusiei străbune (de odinioară), că din mijlocul tău s-a ivit nu demult asemenea luminător în Miază Noapte și mare făcător de minuni! Fericite sunteți și voi, Surorilor de la «Diveeva cea Nouă» (să se înțeleagă aici maicile de la Mănăstirea de la Eleon din Țara Sfântă), că aveți parte de un asemenea ocrotitor fierbinte, care nu încetează a vă mângâia întru necazurile vieții! Dimpreună cu sărmanele orfane de la moară (surorile râvnitoare) să se bucure și surorile cele vitrege, căci pentru toate cuviosul vostru Părinte se îngrijește!

Bucură-te și tu, Sfințitule Sobor de Leviți ai Pravoslaviei, care porți Sicriul Legii celei noi pe frontul cel mai greu al războiului duhovnicesc din lumea modernă, că ai împreună ajutătoare pe Împărăteasa Cerului și a pământului cu Sfântul Serafim, alesul Ei!

Tropar

glas 5, după modelul Podobiei grecești: «Tin tahion su schepin...»

Sârguiți cu laude să cinstim
Pe Sfântul Sarovului, Serafim
Cel cu suflet arzător
Care mult a întărit
Pravoslavnicul popor,
În veacul cel mai de pe urmă,
Prin sfaturi și rugăciuni
Și prin slăvite minuni!

Sf. Serafim al Sarovului
- icoană cu scene din viața sa -

Megalinarie

Glas 2, după modelul celor care se cântă grecește la Paraclis: «Tin ipsiloteran ton uranon...»

În veacul acesta neroditor
Te arăți, Părinte, al pustiei locuitor
Că viață și nume având de Serafim,
Din ceruri ne ajută ca să ne mântuim!

Istoric pe scurt al Mucenicilor şi Cuvioşilor români de la începutul primului mileniu

În viețile Sfinților nu prea găsim nume de mucenici ori de Cuvioși Români și asta din mai multe motive. Mai întâi, pământul Țării noastre fiind vestit din vechime pentru bogățiile lui în aur, miere și alte bunătăți, a fost bântuit cam o mie de ani, aproape neîntrerupt de către popoarele barbare: geții, goții, hunii, diferite nații mongolice mai noi și la urmă turcii. Îndeosebi prin veacul al patrulea (adică după 300 de ani de la Hristos) a fost prigoană mare din partea păgânilor barbari; atunci, multe mii de creștini din neamul nostru au pătimit mucenicie. Abia numai câțiva se pomenesc în martiroloagele grecești. Dar și în hârtiile lor, îi numesc pe mucenicii aceștia goți, în chip greșit. Bieții români din vremea aceea, fiind toți de legea creștinească erau cu totul nesocotiți între celelalte neamuri. Ei își lăsau satele cu tot ce aveau și se ascundeau în văile dintre munți, în desișurile pădurii, în peșteri și în crăpături, de frica puhoiului barbar.

Mulți din ei erau prinși și chinuiți pentru Sfânta Credință, iar alții din ei duceau o viață aspră, pustnicindu-se prin peșteri. Dar cine era să le scrie viața în vremea aceea furtunoasă, care a durat o mie de ani (până la întemeierea principatelor). Abia se pomenesc în cărți câțiva mucenici din vremea prigoanei păgânilor ca goți, în loc să-i numească români. Așa avem pe Sfântul Nichita Românul, Sfântul Mare Mucenic Mercurie, Sfântul Sava Stratilat, Sfântul Sfințit Mucenic Elefterie, Sfântul Teotim de la Constanța, Sfinții Mucenici Pasicrat și Valentin de la Durostor din Dobrogea, dimpreună cu Sfântul Mucenic Sava, au pătimit mucenicie 70 de ostași; și câte mii vor și pătimit, despre care nu se pomenește? Numai munții și pădurile ar putea să ne spună! Dovezi scrise nu avem, căci plaiurile noastre erau atunci locuite de barbari. Mulți s-au sfințit prin pustietăți, pe care numai Unul Dumnezeu îi știe. După descălecarea lui Negru Vodă și a lui Dragoș Vodă se pomenesc câteva nume de cuvioși, care s-au sfințit la noi ca: Nicodim cel Sfânt de la Tismana, Patriarhul Nifon de la Curtea de Argeș, Sfânta Teofana, fiica voievodului

Român Ivancu Basarab, Daniil de la Voroneț, Rafail de la Agapia Veche, Chiriac de la Bisericani, care a umblat gol 60 de ani, alt Chiriac de la Tazlău, Epifanie de la Voroneț, Partenie de la Agapia, Arhiepiscopul Ioan de la Râșca, Inochentie de la Probota și Istatie.

În vremurile din urmă au strălucit cu viață sfântă la noi Cuviosul Paisie de ia Neamț și mulți dintre ucenicii lui. Unul dintre urmașii Cuv. Paisie de la Neamț, este Cuviosul Irinarh, care a înființat în țară M-rea Horaița, iar în Palestina a zidit Biserica Sf. Elena de la Tabor, care a fost ruinată de păgâni la anul 1283. El a ridicat-o până aproape de acoperiș; după dânsul rămâne ca stareț la Tabor ucenicul Cuviosului Irinarh, Arhimandritul Nectarie Banu, care termină Biserica și organizează mănăstirea vreme de 20 de ani. Moare în M-rea Sf. Sava, unde s-au săvârșit și alți pustnici români de la Hozeva, între care mai aleși sunt: Iustin și Varsanufie. Alt ucenic al Cuviosului Irinarh este Ieromonahul Nifon, care înființează Schitul Prodromu din Sfântul Munte, având viață îmbunătățită.

Deci în vechime nu s-au însemnat Sfinții de la români; în vremea aceea norodul nostru a fost ca o santinelă neadormită pentru Europa la porțile Carpaților. Sălbaticii barbari nu le dădeau răgaz nicidecum. Carele aveau pe atunci două proțapuri și totdeauna strămoșii noștri erau cu ghioaga în mână pentru apărare și nu aveau nici vreme să-și strângă rodul câmpului ori să-și îngroape morții lor. Împăratul Traian, când a cuprins pământul țării noastre, la anul 107 după Hristos, a dat voie să se așaeze aici în chip de coloniști oricine dorește. Și cine erau pe vremea aceea mai asupriți în toată împărăția romană? Creștinii. Ei au fost aceia care au alergat din toate părțile în pământul nostru. Mulți din ei erau cu trupul plin de răni pe care le primiseră pentru credință de la păgânii tirani. Dar cei mai mulți erau ieșiți din închisori, unde înduraseră cele mai cumplite necazuri pentru Numele cel Sfânt a lui Hristos. Așa s-a plămădit poporul nostru; din norodul băștinaș al dacilor și din coloniștii romani ai lui Traian, care au adus cu ei cheagul credinței creștine.

Până la anul 274 a fost la noi o armată de pază a împăraților de la Roma, precum și funcționari pentru pază și administrație. Dar

când puhoiul barbarilor (care veniseră din Asia) s-a întețit, atunci armata cu funcționarii și bogătașii au trecut Dunărea la adăpost, iar norodul a rămas fără nici un ajutor în mâna barbarilor. Așa s-au chinuit cu păgânii mai bine de o mie de ani, până s-a domolit puhoiul barbarilor și atunci abia s-au întors din munți pe la satele lor și au întemeiat primele așezări românești.

Notă: În manuscrisul Sfântului Ioan, urmează poeziile: «Popor martir» și «Îndemn frățesc». După aceste poezii urmează: «Adaus către cetitori.»

Am socotit ca o datorie sfântă de a scrie și în românește această minunată descoperire a Cuviosului Serafim către tânărul Nicolae Motovilof. În viețile Sfinților n-am găsit aceasta pe românește. Având la îndemână pe limba franceză cartea pravoslavnicei scriitoare Valentina Zander, dăruită de Părintele Antonie din Lavra Sfântului Sava, am văzut că în această carte se află și o însemnare a lui N. Motovilof despre Sf. Serafim (deosebită de celelalte știri care le avem în limba noastră). Socotind apoi că Sf. Serafim a zis atunci către Motovilof că: «Acestea nu sunt date ca să le înțelegi numai tu, ci prin tine să le cunoască toată lumea!», m-am gândit că nu este bine să rămână ascunsă pentru noi, românii, această taină pe care Sf. Serafim dorește s-o cunoască toată lumea.

Condacul Sf. Serafim

pe glasul 3 ca și condacul Nașterii din grecește

La Sarov te-ai nevoit Prea Cuvioase Părinte
Și la ceruri te-ai grăbit
Să moștenești fericirea.
Astăzi noi cu umilință
Strigăm din suflet: Vindecă pe fiii tăi din robie
Și celor din pribegie
Revarsă «Bucuria Ta.»

***Notă:** Am completat acestea astăzi, 2 Ianuarie 1957 (pomenirea Sf. Serafim), în schitul Sf. Ana de la Hozeva. Eu, nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob*

Viaţa pe scurt a Sfântului Gheorghe de la Hozeva

(Scrisă acum pe românește după însemnările rămase
de la ucenicul său, Antonie)

***Troparul Sf. Gheorghe* - glasul 5**

Nerodirea pustiului ai lucrat
Cu suspinuri și lacrimi neîncetat
Dintru care odrăslesc
Însutite nevoințe
Ale Sfinților Părinți Gheorghe, fericite,
Cârmaciule sufletesc
Către limanul ceresc.

Viaţa Sfântului Gheorghe Hozevitul

Cam la o sută de ani după trecerea din viață a Cuviosului Ierarh Ioan Hozevitul, vine la Hozeva alt luminător ai pustiei, care desăvârșește întemeierea acestui Sfânt Lăcaș, ridicându-l în culmea strălucirii duhovnicești.

Sfântul Gheorghe s-a născut în Ostrovul Chiprului, din părinți gospodari și binecredincioși. Avea un frate mai mare, cu numele Iraclide, care venise înaintea dânsului în Palestina și, îmbrățișând viața călugărească, trăia în Mănăstirea Calamona (astăzi a Sf. Gherasim). Tânărul Gheorghe a rămas acasă, ajutând părinților săi la bătrânețe. După trecerea lor din viață, a venit și el în Palestina, la Calamona, unde se afla fratele său. Dar Iraclide văzând că fratele Gheorghe este prea tânăr și fără barbă, nu l-a primit să locuiască acolo, spre a nu călca așezământul Părinților, ci l-a adus în Mănăstirea Hozevei, încredințându-l Egumenului. Văzând Egumenul evlavia și statornicia tânărului, l-a călugărit în scurtă vreme și l-a dat în ascultare la un monah bătrân (de loc din Mesopotamia) ca să lucreze la grădină. Bătrânul acesta era cam cioturos din fire și nu

știa să îngăduie pe om. Într-o zi a trimis pe tânărul Gheorghe ca să aducă apă de la pârâu (căci pe vremea aceea apa curgea în vale, nu era canal). Dar pentru că la marginea gârlei (pârâului) erau tufe dese și trestii uriașe, era foarte greu de răzbătut până la apă.

M-rea Sf. Gherasim de la Iordan

S-a întors deci Cuviosul Gheorghe la bătrânul său fără apă. Atunci bătrânul i-a poruncit să se dezbrace de haine și încingându-se la mijloc cu o haină subțire să se pogoare așa la pârâu. Făcând după cuvântul bătrânului, a reușit să se pogoare până la apă, cu mare necaz și cu zăbavă. Văzând bătrânul cel abraș că întârzie ucenicul, și-a pierdut răbdarea, mai ales că a sunat și clopotul pentru trapeză. Deci în ciuda lui cea mare, a ascuns hainele tânărului și urcat de la grădină în mănăstire.

Cuviosul Gheorghe, întorcându-se de la pârâu cu apa, n-a aflat nici hainele și nici pe bătrân. Deci a mers așa dezbrăcat și a bătut în poarta mănăstirii. Văzându-l portarul gol, i s-a făcut milă și i-a dat o haină veche ca să se acopere. Intrând așa în mănăstire, în dreapta cimitirului celor Cinci Cuvioși Pustnici, l-a întâmpinat bătrânul lui, care se cobora atunci de la trapeză și aprinzându-se de mânie, l-a

lovit cu palma pe ucenic, mustrându-l că a zăbovit așa de mult. Dar în clipă când l-a lovit, i s-a uscat mâna și a rămas ca moartă. Atunci spăimântându-se bătrânul cel nechibzuit, a căzut la picioarele ucenicului, cerând iertăciune pentru purtarea lui nesocotită și se milogea ca să facă rugăciune pentru el.

Iar Sfântul Gheorghe i-a zis cu smerenie și cu obișnuita lui evlavie: «Mergi Părinte, de fă metanie la racla celor cinci sfinți Părinți și te vei face bine»! Și zicând acestea l-a luat pe bătrân de mână și l-a dus la racla cu cinstitele Moaște. Aici făcând bătrânul metanie, s-a vindecat numaidecât. Din ziua aceea bătrânul lui s-a purtat cu blândețe și cu îngăduială, avându-l la mare evlavie pe ucenic. Dar pentru că s-a zvonit între călugări despre această minune, Cuviosul Gheorghe, de teamă să nu cadă în mândrie (pentru cinstea oamenilor) a plecat pe ascuns din Mănăstirea Hozevei și mergând la Calamona, trăia cu fratele său Iraclide. Acesta era în mănăstirea cea mare a Sf. Gherasim, mai jos de Aghiazmă. Au trăit acolo împreună întocmai ca niște Îngeri, negustând bucate fierte, nici vin, afară de cazul când făceau mângâiere vreunui părinte străin.

Într-o zi a zis Ava Iraclide către fratele său: «Ia seama și vino să tăiem lemne»! Mergând ei la un finic, a zis Iraclide: «Taie pomul acesta, că nu face fructe!» Dar Cuviosul Gheorghe făcându-i metanie lui Iraclide, i-a zis: «Nu părinte, să nu-l tăiem că face măcar stâlpări pentru podoaba Bisericii!.» Însă fratele său ținea morțiș să-l taie, căci de atâția ani nu mai face rod și ține locul degeaba. Atunci Cuviosul Gheorghe a zis iarăși cu smerenie: «Eu mă pun chezaș că deacum va face rod!» Și în adevăr, de atunci finicul cu pricina a rodit chiar mai mult decât ceilalți pomi. Au petrecut anii vieții lor în pace și întru pocăință, iar cugetarea inimii lor era rugăciunea cea de-a pururea. Și niciodată n-a ieșit din gura lor vreun cuvânt greu între ei și nici grăire necuviincioasă față de cineva. Bătrânul Iraclide era sporit mai ales în evlavie și în așezarea cea îngăduită, iar fratele său Gheorghe avea o deosebită smerenie și supunere la toate. Cu asemenea petrecere pașnică și plină de sfințenie au viețuit împreună până la săvârșirea bătrânului Iraclide, în vârstă de 70 de ani. El a

fost bărbat plin de credință și împodobit cu tot felul de fapte bune: feciorelnic, liniștit, neagonisitor, cumpătat la toate (n-a gustat toată viața fiertură de bucate). Uneltea numai mâncare uscată șu aceasta numai de două sau de trei ori pe săptămână, iar uneori deloc. Era cinstit de toți Părinții care trăiau în părțile acelea ale Iordanului. El era așa de smerit, încât n-a îndrăznit niciodată să cânte în rând cu Părinții, socotindu-se nevrednic de acest lucru. Sta totdeauna într-un ungher al Bisericii, avându-și capul acoperit de tot cu scufa și cu culiu, se ruga cu multe lacrimi, pentru care s-a învrednicit de darul minunilor.

Deci Sfântul Gheorghe rămânând după aceea singur, avea aceeași petrecere îngerească, fiind iubit de toți și slujindu-le la toți, cu fața lină și cu multă sârguință. Într-o zi, deschizând poarta mănăstirii, pentru a merge la oarecare treabă, vede tolănit în poartă un leu. Fără să-i fie deloc frică, l-a lovit ușor cu piciorul spre a-i face loc să treacă. Leul a mormăit gudurându-se din coadă prietenește, dar nu s-a sculat. Atunci Sf. Gheorghe l-a îmbrâncit cu piciorul mai tare de vreo două sau trei ori, dar în zadar. Apoi a zis către leu: «De vreme ce nu faci ascultare Domnului, Care a zdrobit măselele leilor (cum zice la Psaltire), blagoslovit fie Dumnezeu, ia deschide gura ca să mă uit într-însa»! Atunci leul a deschis gura, lăsându-l să pipăie (caute) măselele, apoi sculându-se a fugit, iar cuviosul a mers la treaba sa.

În vremea aceea s-a săvârșit Egumenul Lavrei Sf. Gherasim (din Calamona) și s-a făcut multă tulburare între monahi cu pricina alegerii noului Egumen. Pentru asta Sf. Gheorghe era scârbit și se ruga lui Dumnezeu să-i arate ce trebuie să facă. Atunci i s-a arătat vedenie: două dealuri înalte care străluceau și unul din ele era mai înalt și mai luminos ca celălalt. Oarecare persoană cu chip dumnezeiesc i-a arătat dealurile, întrebându-l pe care din ele ar dori să se urce. Cuviosul Gheorghe a răspuns în chip rugător că vrea pe cel mai înalt. Atunci i-a zis acela: «Să te urci la Mănăstirea unde ai fost tuns călugăr și să stai acolo!» După ce și-a venit în sine, Cuviosul Gheorghe a urcat îndată la Mănăstirea Hozeva și mergând la Egumen i-a cerut chilie. Egumenul din vremea ceea era un sfânt și foarte compătimitor față de cei săraci. El ajunge în cele din urmă la

așa de mare sfințenie, încât după adormirea lui, îl vedea unul din Părinți cum sta ca un stâlp de foc, înaintea jertfelnicului. Deci asemenea Egumen l-a primit pe Cuviosul Gheorghe cu multă bunăvoință și mult s-a bucurat de venirea lui.

De-atunci s-a închis cuviosul Părintele nostru Gheorghe în chilie și toată vremea cât a petrecut acolo (închis) n-a putut să afle nimeni nevoința lui. Atâta numai se știa că n-a luat niciodată vin, nici untdelemn, nici pâine și nici haine, decât numai o scurteică pe care o purta. Ci unde găsea cârpe aruncate le strângea și cosându-le își făcea din ele îmbrăcăminte, precum și așternut unde se odihnea puțin. Iar cât privește hrana, el ruga pe chelarii mănăstirii ca să-i dea fărâmiturile și resturile de bucate care prisoseau de la masa călugărilor (pâine, legume) și frământându-le făcea boțuri rotunde și le punea să se usuce la soare, iar când avea nevoie, punea la muiat un boț din acelea și astfel își făcea prânzul. Pentru multa lui smerenie și nevoință (pe care o făcea în ascuns) Dumnezeu l-a făcut minunat în ochii tuturor, prin darul minunilor de care s-a învrednicit. De aceea, toți îl aveau ca povățuitor și ca pildă a virtuții.

Nu după multă vreme, s-a săvârșit Egumenul de atunci al Mănăstirii și toată grija duhovnicească a Chinoviei, precum și a Sihăstrilor de la Chiliile din vale (adică de la schitul Sf. Ana) a rămas în seama Sf. Gheorghe. Pentru treburile gospodărești ale mănăstirii, era rânduit un Econom, căruia îi ziceau și Egumen, dar începătoria de Stareț o avea Sfântul Gheorghe. (În limba greacă, Stareț se zice Ava, iar azi se zice Gheronda și se înțelege Părinte duhovnicesc). În vremea aceea, Cuviosul Gheorghe nu ședea în mănăstire, ci se liniștea la vale la Schit, în peșteră și mergea în mănăstire numai Duminica și la Praznicile de peste an. Multe lucruri minunate s-a săvârșit în vremea vieții lui. Clădirea mănăstirii a fost lărgită și înălțată așa încât se arăta ca o cetate măreață lipită de stânca de granit. Biserica cea mare cu hramul Nașterii Maicii Domnului se întindea mult în afară de poarta de azi (până sub Paraclisul Sf Ioan Hozevitul *(n. Ed.: este vorba de Sf Ioan, Arhiepiscopul Chezariei Palestinei)*, iar deasupra se înălța până mai sus

de peștera Sfântului Ioachim. Zidul din afară al mănăstirii ajungea până la marginea pârâului. Numărul călugărilor era așa de mare încât toată valea, până mai jos de Schitul Sfintei Ana, era locuită întocmai ca o cetate. Se spune că atunci când au năvălit păgânii perși în Palestina (anul 614), în valea Hozeva erau peste două mii de călugări. Viața lor era așa de sporită, încât mulți dintre ei erau văzători cu duhul și făcători de minuni.

Cuviosul Gheorghe strălucea între ei ca și un soare între stele. Multe semne înfricoșate și multe vindecări minunate s-au lucrat prin rugăciunile Sf. Gheorghe și multe suflete împovărate și-au aflat mântuirea în Lăcașul lui. Către sfârșitul vieții lui, a năvălit în Palestina armata sălbatică a perșilor, cu regele lor Cosroe (Hosroe). Ei au cucerit Ierusalimul, au jefuit și au dat foc Bisericii Sfântului Mormânt, luând cu ei întreg Cinstitul Lemn al Sfintei Cruci și pe Patriarhul Sfintei Cetăți, ce se numea Zaharia. Au jefuit sau dărâmat toate mănăstirile din pământul sfânt și Bisericile (în total ca la trei sute). Peste tot au împrăștiat groaza și pustiirea, fiind ajutați și mult întărâtați spre cruzime de către jidovi, care pizmuiau pe bieții creștini. Aceștia au cumpărat la urmă pe toți creștinii robiți de perși și i-au ucis pe toți. În vremea aceea, Economatul din Hozeva și cu o parte din sobor au luat drumul pribegiei, peste Iordan, în părțile Arabiei. Ceilalți părinți împreună cu Sf. Gheorghe au rămas pe loc. Unii s-au ascuns prin stufăriș, însă cuviosul bătrân petrecea la peștera lui de la Schit. După ce au jefuit păgânii Mănăstirea și au ucis pe mulți dintre Părinți, s-au pogorât la chilii, în Schitul Sfintei Ana. Aici Sf. Gheorghe se încălzea la soare, în fața peșterii. Văzându-l ostașii că este bătrân și uscat ca o scândură, de multă postire, li s-a făcut milă de el (Dumnezeu mișcându-le inima) și dându-i puțină hrană, l-au îndemnat să plece unde voiește ca să-și scape viața. Atunci Cuviosul a pogorât în luncă la Iordan, noaptea pe ascuns, și a rămas acolo până la plecarea barbarilor.

După aceea, întorcându-se la mănăstire, a adunat pe cei care au mai rămas cu viață din soborul lui, așezând iarăși rânduiala veche din Chinovie. Antonie, ucenicul cuviosului Gheorghe, care i-a scris

viața, prea puțin amintește în însemnările lui despre pustiirea pricinuită de perși în Valea Hozevei. Iar despre starea mănăstirii după trecerea păgânilor nu pomenește mai nimic.

Însă după felul cum spune că rânduia pedepse Cuviosul Părinților care vorbeau sau râdeau în vremea pravilei bisericești, noi putem înțelege că viața călugărească a slăbit mult după risipirea soborului. Totuși, mănăstirea nu și-a pierdut însemnătatea ei, ci era vestită în toată lumea creștină, mai ales pentru nenumăratele vindecări care se făceau la icoana cea făcătoare de minuni a Maicii Domnului, care se numea «Hozeviotisa». Astăzi icoana aceasta nu mai este la Hozeva, ci într-o insulă numită «Amorgo», unde s-a mutat în chip nevăzut. Acolo este și mănăstire cu numele icoanei. După plecarea perșilor din Palestina, Sfântul Gheorghe nu mai pogora în Schit, de vale, ci trăia în mănăstire. Fiind bătrân și slăbit de multă nevoință, a zăcut bolnav câteva zile, iar în noaptea prăznuirii Sfântului Ioan Hozevitul, făcătorul de minuni *(n. Ed.: și aici, este vorba tot despre Sf Ioan, Arhiepiscopul Chezariei Palestine, care se prăznuia atunci la 8 ianuarie),* a adormit cu pace întru Domnul, ușor precum adoarme pruncul în leagăn. În vremea aceea, era Patriarh la Ierusalim Sfântul Sofronie (care a scris viața cuvioasei Maria Egipteanca). Trupul Cuviosului a fost așezat cu multă cinste în racla celor Cinci Pustnici sfinți din vechime, care au început mănăstirea.

Din raclă a început să izbucnească mir cu darul tămăduirii pentru cei bolnavi. Odinioară, paracliserul Bisericii și-a muiat din greșeală barba, în vasul cu mir de la cinstitele Moaște și de necaz a rostit oarecare vorbe rele. Din ziua aceea, a încetat de a mai izvorî mirul din raclă. Cunoscându-și greșeala monahul și făcându-se rugăciune cu multă umilință de către sobor, a început să izvorească iarăși puțin mir, însă nu ca înainte din raclă, ci din gropnița Părinților, care se află sub racla Sfinților. Astăzi nu se mai știe unde sunt moaștele Sfinților de la Hozeva. Cu vreo 20 de ani în urmă s-a aflat sub fundul raclei vechi de piatră o încăpere tainică cu niște oseminte, însă fără nici o inscripție. De asemenea, nu se știe unde se află cimitirul cel mare al Mănăstirii, despre care pomenește istoria. Acolo trebuie

căutate Moaștele Sfinților Mucenici de la Hozeva și o parte din odoarele vechi. Astăzi hramul Mănăstirii se face la 8 Ianuarie, ziua adormirii celor doi Sfinți mari de la Hozeva: Ioan și Gheorghe. În vechime, hramul mănăstirii era la Nașterea Maicii Domnului, după numele Bisericii vechi.

Pentru rugăciunile cele bine primite ale Prea Cuviosului nostru Părinte Gheorghe Hozevitul, să ne miluiască și să ne mântuiască Bunul Dumnezeu pe toți. Amin.

Năvălirea perşilor şi trecerea lor pe la Hozeva

Chilia Sfântului Cuvios Gheorghe Hozevitul

Sfântul Ioan Iacob Ieroschimonahul
Sihastru din Ţara Sfântă

Partea a 4-a

Traduceri din
Sfinţii Părinţi foarte folositoare
pentru mântuirea sufletelor, făcute de
părintele schimonah Ioanichie, ucenicul
Sfântului Ioan Iacob şi unele chiar de
Sfântul Ioan Iacob

Ispita creştinilor cu adevărat ortodocşi (Din veacul de acum)

În Pateric scrie că sfinții Părinți ai Schitului au profețit despre neamul cel de pe urmă. A întrebat unul: Ce lucrăm noi? Și răspunzând unul dintre dânșii, Marele Avă Ishirion a zis: noi am lucrat poruncile lui Dumnezeu. Și iarăși întrebând a zis: cei de după noi ce vor face oare? Și a zis: vor face numai pe jumătate din cât am lucrat noi. Dar cei de după dânșii ce vor face ? Și a zis: neamul acela nu va putea face nimic; ci le va veni ispită și cei care se vor afla încercați în vremea aceea vor fi mai mari decât noi și decât părinții noștri.

Ce ispită înfricoșătoare va fi oare, să se arate lămuriți cu toate că nu vor avea nici o lucrare și vor fi mai mari decât pustnicii cei mai minunați? Ispita neamului celui de pe urmă a și sosit, mai grozav acum, cu apropierea venirii lui Antihrist încât amenință să-i piardă pe cei aleși. Și nu-i atât de periculoasă ispita care vine de la vrăjmașii lui Dumnezeu, de la atei, de la cei cu grija numai la cele pământești sau de la cei destrăbălați care nu pot ușor să vatăme pe creștini. Pericolul vine de la frații cei mincinoși, care sunt dușmani ascunși cu atât mai periculoși, cu cât cred că ei sunt frați curați. Predică și ei Ortodoxia, dar oarecum schimbată și prefăcută după placul lumii acesteia și a stăpânitorului acestei lumi. Predica lor e ca o hrană prielnică care a început să se strice și în loc să hrănească otrăvește pe cei care o mănâncă. Ei aduc tulburare în rândurile creștinilor. Aceștia sunt ispita cea mare a neamului celui de pe urmă. Despre ei a profețit Domnul că vor fi în veacul cel de apoi. *«Mulți vor veni întru numele Meu și pe mulți vor înșela.»* (Matei cap. 5)

Vorbesc și frații mincinoși de sfânta și prea dulce ortodoxie, de dragoste, de curăție, pentru fapta bună, de smerenie și de virtute, și ajută obștile creștinești. Cât de greu pentru ortodocșii cei curați și simpli să înțeleagă pe cine au înaintea lor. Cât e de ușor să fie atrași de ideile lor cele «filosofice» și să îi creadă. Dacă răscolește cineva adânc în sufletele acestor oameni, va găsi nu dragostea cea fierbinte

pentru Dumnezeu, ci închinarea unui idol care se numește «om» (tradusă din grecește).

†

De multe ori înșeală răutatea, prefăcându-se în chipul faptei bune. După cum a spus și Sfântul Dorotei: «Nici o răutate și nici unul dintre eresuri, nici însuși Diavolul nu poate să înșele pe cineva, numai dacă se preface în chipul faptei bune. După cum și Sf. Apostol zice că însuși Diavolul se închipuie un înger luminat. Neghină numește Sf. Vasilie cel Mare pe ereticii care strică învățăturile Domnului și amestecându-se ei cu trupul cel sănătos al Bisericii ca, fiind neobservați, să facă vătămare. *(Din Catehismul Sf. Chiril Patriarhul Ierusalimului pag. 121).*

O mică lămurire

Am scris această minune a Sf. Marelui Mucenic Teodor Tiron (scrisă în grecește în cartea cu slujba Sfântului la pag. 73), pentru o mai bună lămurire.

Un om oarecare, bogat și evlavios, avea mare credință la Sf. Mare Mucenic Teodor. Acesta avea un servitor bun și cinstit pe care, pentru că a fugit pe ascuns, îl căuta dar nu-l găsea și din această pricină era în mare întristare. Și atunci aleargă către Sfântul cu rugăciuni și Liturghii, rugându-l să-i arate servitorul. Deși a rămas în Biserică trei zile și trei nopți, nu i s-a arătat Sfântul, iar stăpânul se scârbea și își pierdea răbdarea. În a treia noapte, arătându-se Sfântul înaintea lui îi zise: «Ce te superi și cârtești împotriva mea, că nu ascult rugăciunile tale pentru servitorul tău? Nu am fost aici, căci mi-a poruncit Dumnezeu să mă duc în Constantinopol pentru că Sfântul Iosif, scriitorul de cântări, om îmbunătățit și cu temere de Dumnezeu a murit. Acela mult a cinstit și a slăvit pe toți Sfinții în lumea aceasta, pe Prooroci și Apostoli, pe Cuvioși și Mucenici și pe toți care au fost plăcuți lui Hristos, adevăratul Dumnezeu, bărbați și femei, alcătuind pentru ei Tropare și Condace, cu cunoștință și înțelepciune dată de la Dumnezeu. De aceea am fost chemați, toate cetele Sfinților să însoțim sufletul lui la ceruri cu

multă cinste și slavă, întorcându-i dragostea și cinstea cu care el ne-a cinstit pe noi în lumea aceasta. Pentru asta nu am fost aici. Pentru servitorul tău nu te scârbi, ci du-te în cutare loc și ai să-l găsești.»

În felul acesta cred că s-a petrecut când și-a dat sufletul Cuviosul Părintele nostru Ioan Ieroschimonahul. Căci o jumătate de ceas, după ce se legase limba și nu mai putea vorbi, a ținut mâna ridicată în sus blagoslovind și făcând semnul Sfintei Cruci și mai sus și mai jos, în dreapta și în stânga, după cum blagoslovește Preotul în vremea Sf. Liturghiei când zice: Pace tuturor. Căci el așa avea obiceiul, când venea cineva la dânsul și-i cerea blagoslovenie, mai întâi îi făcea semnul Sfintei Cruci cu mâna deasupra capului, dacă cel ce a venit era creștin Ortodox. Pe urmă îi dădea mâna (să o sărute) zicând: Domnul să te blagoslovească. Cred că aceia pe care îi blagoslovea erau Sfinții pe care i-au lăudat în tropare și toți pe care i-a cinstit și i-a slăvit în scrierile lui.

Monahul Ioanichie

Profeția unui Cuvios la anul 1503

Mare război european. Înfrângerea Germaniei și ruinarea Rusiei și a Austriei. Înfrângerea turcilor de către greci. Întărirea lui Agar (adică a turcilor) de către popoarele europene și în frângerea grecilor de către turci. Măcel în popoarele ortodoxe și mare tulburare la popoarele ortodoxe. Intrarea armatelor străine de la Marea Adriatică. Vai de cei ce locuiesc pe pământ. Iadul este gata. Într-o clipă mare Agar. Un nou război european. Unirea popoarelor ortodoxe cu Germania. Înfrângerea francezilor de către Germania. Răscoala Indiilor și depărtarea lor de Anglia. Anglia numai la Saxone. Biruința Ortodocșilor. Înfrângerea lui Agar și tăiere de obște. Agar contra popoarelor ortodoxe. Neliniște în lume și deznădejde de obște pe pământ. Lupta celor șapte puteri la Constantinopol, trei zile și trei nopți măcel și biruința celei mai mari puteri. Continuarea războiului de către Îngerul Domnului Dumnezeului Hristos și predarea orașului (Constantinopol) grecilor. Întoarcerea latinilor la credința neștirbită

Ortodoxă. Lățirea credinței ortodoxe de la Apus până la Răsărit. Frică și cutremur Barbarilor de Ortodoxie. Sfârșitul Papei și Proclamarea unui patriarh pentru toată Europa. În 55 de ani, sfârșitul nevoilor. În cel de-al 70-lea nu este necaz, nu este surghiunit, venind în brațele mamei voioase. Așa este și așa să fie. Amin. Amin. Amin.

Eu sunt Alfa și Omega, Cel dintâi și cel din urmă. Sfârșitul o turmă și un păstor ce este din credința adevărată a ortodoxiei. Așa să fie. Amin. Amin. Amin.

Robul lui Hristos, adevăratului Dumnezeu.

Cuvinte de mult folos pentru mulți

(Din cartea Sf. Isaac Sirul. Capitolul 136, pag. 139)

Aceasta este voia Duhului Sfânt, ca să fie iubiții lui în neîncetate osteneli. Nu locuiește duhul lui Dumnezeu în aceia care trăiesc în odihnă, ci duhul diavolului; după cum și unul din cei ce iubea pe Dumnezeu a zis «M-am jurat, să mor în fiecare zi.» Din aceasta se observă robii lui Dumnezeu cei curați de ceilalți, că aceștia trăiesc în scârbe și strâmtorări, iar lumea în desfătare și odihnă; pentru că nu a binevoit prea bunul Dumnezeu, ca iubiții Lui robi să aibă odihnă în această viață, ci mai mult a voit ca înșiși ei în scârbe, în greutăți, în griji, în sărăcie și goliciune, în singurătate și datorii, în boli și defăimări, în bătăi și zdrobirea inimii, cu trup bolnăvicios și chip scârbit, departe de neamuri într-o stare care nu se aseamănă cu a celorlalți oameni, în locuință singuratică și liniștită și cu totul nevăzuți de oameni și slobozi de orice lucru care aduce mângâiere părintească. Pentru asta, aceștia plâng și lumea râde; aceștia suspină și lumea se bucură; aceștia postesc și lumea se desfătează, ziua se ostenesc și noaptea se pregătesc la nevoință; sunt unii care se dau la osteneli de bunăvoie și la scârbe împotriva patimilor; alții goniți de oameni; alții în pericolul patimilor pricinuite de diavoli și de oameni. Și unii din aceștia s-au gonit, alții s-au ucis și alții se

ascundeau prin crăpături. Și se împlinea lor cuvântul Domnului care zicea, «în lume scârbe veți avea, dar în Mine vă veți bucura. Căci cunoaște Domnul, câți trăiesc în odihnă, nu pot rămâne în dragostea Lui și pentru aceasta i-a împiedicat de la odihnă și de la pofte. Hristos, Mântuitorul nostru, a Cărui dragoste este mai puternică decât moartea cea trupească să arate și în noi puterea dragostei Lui. Amin.

Din Vedeniile Cuviosului Nifon, Episcopul Constantianii Kiprului

Descoperire pentru Sfânta Liturghie

Povestitu-ne-a ucenicul Sf. Nifon, zicând: «Într-una din zile ne-a dus la cinstitul lăcaș al Sf. Nicolae. Cum am ajuns acolo s-a rugat puțină vreme Fericitul Nifon, mărturisindu-se lui Dumnezeu întru cunoștință și uimire multă. Căci el dacă făcea rugăciune și nu vedea întru arătare pe Hristos, nu socotea că a făcut rugăciune, ci zicea că în zadar s-a ostenit. Când a început preotul dumnezeiasca Liturghie, a văzut Fericitul că s-a pogorât foc din cer și a acoperit preotul și întreg Jertfelnicul. Preotul însă nu vedea nimic din cele arătate. Când a început a zice preotul și cei dimpreună cu dânsul: «Sfinte Dumnezeule», atunci s-au pogorât patru îngeri, cântând împreună cu ei. Când a citit «Apostolul», a venit Fericitul Pavel (Apostolul) și a măsurat cele citite. Iar când a început preotul Sf. Evanghelie, orice cuvânt care ieșea din gura lui se ridica la cer întocmai ca o făclie care arde și cele rostite se făceau înțe lese de toți.

Când urma să iasă cu Sfintele la Vohodul cel Mare, deodată vede Fericitul Nifon că s-au deschis cerurile în chip minunat și a venit o mireasmă negrăită, căci se pogorau îngerii cântând un imn de laudă Mielului Hristos-Fiul lui Dumnezeu. Terminându-se această cântare, i-a arătat un Prunc Preacurat și dulce la chip, care se aducea de către îngeri culcat pe palmele lor. Apoi, lăsându-L din mâinile lor, L-au așezat pe Sf. Disc, unde erau Sfintele Daruri. Și dacă s-a

așezat Pruncul acela Preacurat, L-a înconjurat mulțime multă de îngeri, în veșminte albe. Și cu toată podoaba lor, se vedea cum primesc înșiși ei strălucire de la Prunc. Când s-a apropiat preotul ca să ridice Discul și Sf. Potir pentru vohod, atunci a luat și Pruncul care era culcat acolo, împreună cu Sfintele Daruri, așezându-le deasupra capului său. Și cum a ieșit preotul (rostind rugăciunea cuvenită în taină, iar cei de la strană cântând), atunci a văzut Cuviosul cum Sf. Îngeri îl însoțeau pe Preot, zburând împrejurul capului său; doi dintre Heruvimi și doi dintre Serafimi mergeau înaintea preotului, cu o mulțime de îngeri care aveau negrăită bucurie.

Când s-a întors preotul la Sfânta Masă, doi dintre Heruvimi au stat în dreapta, iat doi dintre Serafimi în stânga lui. Însă preotul nu vedea aceasta. După ce a rostit Crezul și a început preotul să blagoslovească Sfintele Daruri, zicând: «Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt. Amin», atunci a văzut Fericitul cum unul din îngeri, luând sabia, a junghiat pruncul și sângele Lui l-a turnat în Sfântul Potir, iar Preacuratul Lui Trup, împărțindu-L în chip tainic, L-a așezat pe Sfântul Disc, în locul Darurilor. Și făcând aceasta Îngerul, a șezut iarăși la locul său cu evlavie. Când a venit vremea să înalțe Sfintele, rostind preotul cuvintele: «Sfintele, Sfinților», iar cei de la strană zicând: «Unul Sfânt, Unul Domnul Iisus Hristos, întru Slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin», atunci unul din cei care stăteau de față, a zis către Cuviosul Nifon: «Mă rog, Părinte; pentru ce a rostit preotul, «Sfintele Sfinților?» Și a răspuns cuviosul: «Aceasta o rostește preotul spre a vesti pe cei care sunt sfinți (adică curați) ca să se apropie de Sfintele Mădulare ale lui Hristos.» Atunci a întrebat iarăși acela (căci era om simplu): «Dar ce înseamnă sfințenie, Părinte?» Iar Fericitul Nifon i-a zis: «Dacă cumva, fiule, ești curvar, teme-te a te împărtăși cu asemenea Taine, și iarăși dacă ai cu cineva dușmănie, să nu te apropii. Dacă este râzător (adică defăimător) ori clevetitor al aproapelui tău, atunci să nu te atingi de Mădularele lui Hristos. Dacă ești vrednic, vino, iar de nu, să nu te apropii.»

Și zicând acestea a tăcut. Deci ședea Cuviosul Nifon având semn la cei care se împărtășeau cu Sfintele Taine. Unora li se înnegreau

fețele, făcându-se ca ale arapilor, iar altora li se luminau fețele ca soarele, odată cu primirea Sfintelor Taine. Văzând aceasta Cuviosul se spăimânta, clătinând capul cu mirare. La fel stăteau și îngerii, nevăzuți, privind la ei. Și când se apropia careva dintre cei drepți (adică vrednici) spre Sf. Împărtășire, atunci îngerii îl acopereau la față cu năframă albă, iar pe cap îi puneau cunună și așa se ducea. Iar când se apropia cel păcătos, atunci se întorceau de către el Sfinții îngeri ai lui Dumnezeu, iar Preacuratul Trup și Sânge îl luau înapoi în chip nevăzut. Cu asta îi făceau rușine și pleca întunecat.

Deci săvârșindu-se acestea astfel, după ce s-au împărtășit toți și preotul a potrivit cele Sfinte, la sfârșitul Liturghiei, s-a aflat iarăși întreg Pruncul, pe mâinile Sfinților Îngeri. Și îndată s-a desfăcut acoperișul Bisericii și s-a înălțat Mielul Lui Dumnezeu, precum S-a pogorât, întru cântările de laudă ale Îngerilor și cu o negrăită mireasmă. Aceste taine pe care le-a văzut în Biserică, mi le-a povestit în cale Preafericitul Părintele nostru Nifon.

†

Fiind întrebat Fericitul Nifon de un oarecare frate despre faptele care înarmează sufletul spre mântuire, Cuviosul a răspuns că postul este puternică armă a sufletului, dar este nevoie și de neîncetată rugăciune, de liniște și de tăcere. Însă pe lângă toate acestea este nevoie de citirea Sfintelor Scripturi, cum zice Sf. Prooroc David că: *«De n-ar fi fost Legea Ta gândirea mea, atunci aș fi pierit întru smerenia mea.»*

Cuvântul 86 al Sfântului Ioan Gură de Aur

Pentru cei ce vorbesc de rău pe preoți

Toate mijloacele să le întrebuințăm ca Darul Duhului Sfânt să fie cu noi și celor sfințiți care lucrează cele Sfinte multă cinste să le dăm, că mare este vrednicia preoților. *«La cei care veți ierta, iertate vor fi păcatele lor» (Ioan cap.23).* De aceea și Sf. Apostol

Pavel zice: *«Ascultați pe mai marii voștri și vă supuneți lor» (Evrei 13, 17),* și cu prea multă cinste să-i întâmpinați. Pentru că tu ai grijă numai de tine singur și dacă viețuești cum se cade, nu-ți cere socoteală și pentru alții.

Dar preotul, chiar dacă are viață cu fapte bune și nu poartă grijă de norodul pe care îl păstorește cu multă luare aminte, va merge în muncă cu făcătorii de rele. Și se întâmplă de multe ori să-și piardă sufletul nu pentru viața lui, ci numai că nu poartă grijă pentru voi cu multă luare aminte. Deci văzând pericolul cel mare al preoților să vă purtați cu dânșii cu multă cinste și respect. Iar dacă împreună cu ceilalți și voi îi defăimați, aceasta va fi spre paguba voastră.

Și să zicem că sunt foarte decăzuți preoții; însă toate slujbele făcute de dânșii vor fi sfințite, căci Darul Sfântului Duh se va pogorî pentru cei binecredincioși. Pentru că nu săvârșește aceasta curățenia preotului, ci Darul lui Dumnezeu care pe toate le lucrează. Că dacă pe vecinii tăi nu se cade să-i vorbești de rău, cât de greu este când vorbești de preot și-i amărăști. Cât de aspru vă căuta spre tine Domnul în ziua judecății!

Căci cele duhovnicești pe care le are și le împărtășește preotul nu sunt ale lui, ci numai ale lui Dumnezeu daruri sunt, măcar de ar ajunge omul la marea înălțime a faptelor bune, va fi mult mai prejos decât Darul lui Dumnezeu. Și le zic acestea nu ca să petrecem cu lenevire viața noastră, ci pentru ca voi care veniți la biserică, când unii din preoți viețuiesc în lenevire și cu nebăgare de seamă, din aceasta să nu luați pricină și vă vătămați foarte mult pe voi singuri. Și de ce să amintesc numai de preoți.

Nici Înger, nici Arhanghel nu poate să săvârșească ceva din acelea pe care le-a încredințat Dumnezeu preoților, ci Tatăl cu Fiul și Sfântul Duh toate le iconomisește. Deci acestea toate avându-le în vedere, de Dumnezeu să ne temem și pe preoți să-i cinstim și să le dăm tot respectul, ca și pentru faptele noastre cele bune și pentru cinstea cuvenită a preoților, să luăm multă răsplătire cu Darul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

(Ec tis-86-omilias d.is to cata Ioanin)

O poveste foarte înfricoşată
Din viaţa Sfântului Eftimie cel Mare

În Mănăstirea Sfântului Eftimie din Palestina era un călugăr de la Roma, cu numele Emilian; acesta din tinereţile lui avea viaţă cu fapte bune, era curat la trup şi foarte cumsecade şi înţelept.

Pe acest frate monah l-a pizmuit diavolul şi într-o Duminică i-a dat mare război trupesc, şi nemaiputând răbda ispita, primea în mintea lui acele gânduri spurcate şi se învoi a îndulcindu-se de ele. Şi când s-a dus noaptea în Biserică pentru a citi utrenia, Sfântul Eftimie s-a întâmplat să fie lângă acel frate care avea războiul trupesc şi simţea că ieşea mare putoare de la acel frate. Sfântul a înţeles ispita vrăjmaşului şi certându-l, duhul cel necurat, duşmanul omenirii l-a aruncat pe acel frate la pământ, muncindu-l. Şi el văitându-se şi plângând scotea spume din gură. Atunci Sfântul a poruncit să aducă lumină că era noapte întuneric, şi zise către ceilalţi părinţi: «Vedeţi fraţilor pe acesta care are fapte bune şi e curat din tinereţile lui, cum se tăvăleşte acum pe pământ la picioarele noastre; vedere jalnică şi de plâns, numai că a primit gândurile cele spurcate în mintea lui!

Deci să ia seama bine fiecare şi să se împotrivească gândurilor celor spurcate, şi să le gonească din mintea lui, chiar de la început când nu au mare putere. Iar dacă le primim cu bună plăcere îndulcindu-ne, măcar că nu ne apropiem de trupul altuia, dar cu sufletul am curvit, după cum zice la Sfânta Evanghelie, şi ca cei preacurvari ne vom osândi în ziua aceea a judecăţii, când cele ascunse şi cele nepricepute se vor descoperi.

Ascultaţi şi altă pildă înfricoşată:

Mi-au spus nişte Părinţi din Egipt, că într-un oraş era unul care se părea că avea viaţă minunată şi plină de sfinţenie la arătare. Dar într-ascuns, foarte mult mânia pe Dumnezeu cu gândurile cele deşarte şi cu mişcările inimii, care se învoia cu gândurile cele necurate. Dar cu fapta niciodată nu a păcătuit, însă cu mintea de

multe ori curvea. Odată s-a îmbolnăvit greu de moarte, și toată lumea din oraș se întrista și plângea, socotind că moartea lui e paguba tuturor. S-a întâmplat să fie însă în acea zi un Bătrân Sfânt care era cu Darul înainte văzător, și văzând pe toți triști și plângând s-a dus și el în grabă să ia iertare și blagoslovenie de la dânsul. Și când a sosit acolo, vede Arhiereul cu toți clericii lângă dânsul, ținând lumânări aprinse în mâini, așteptând să-și dea sufletul. Grăbindu-se Sfântul, l-a ajuns că încă mai sufla. Și vede o minune înfricoșată și de cei mulți nevăzută, dar jalnică și vrednică de plâns. Un uriaș înfricoșat care avea în mâini o furcă de foc cu trei dinți, o înfigea în inima lui și i-a smuls sufletul cu multă silă și fără nici o milostivire. Și a auzit glas de sus care zicea: «După cum acest suflet nu m-a odihnit nici o zi, așa și tu să nu te lenevești, nici să încetezi străpungându-l pre el și prea aspru să-l chinuiești.»

Acestea spunându-le la părinți Sfântul Eftimie, îi învăța să ia seama și să-și aducă aminte întotdeauna de ieșirea sufletului, să ia pildă de la Emilian și de la alții, ca să nu pățească și dânșii tot la fel ca ei. Și făcând rugăciune Sfântul Eftimie pentru cel bolnav, s-a umplut tot locul acela de o putoare nesuferită ca de pucioasă și din fum s-a auzit glas zicând: «Eu sunt duhul curviei.» Le spunea și aceasta, Sfântul, dacă cineva are gânduri nepotrivite și murdare trebuie numaidecat să le mărturisească la cei mai cu multă practică ca să-i poată îndrepta.

Altă povestire mai înfricoșată
De la Sfântul Nil din Sfântul Munte Athos

În Insula Creta erau mai multe feluri de mănăstiri, între care se afla și un Schit în care viețuiau părinți monahi care se grijeau de mântuirea lor. Aceștia aveau doi duhovnici, care nu se potriveau unul cu altul. Unul învăța pe ucenicii lui că postul nu folosește la nimic; - numai patimile ne luptă și ne vatămă. Iar celălalt zicea că din mâncare multă se nasc patimile. Iar cel dintâi, iarăși zicea că,

după cum fructele odrăslesc din copac și cu cât se udă copacul și fructul se mărește și se întărește, tot așa și omul cu cât mănâncă și bea mai mult, se întăresc și se mișcă patimile.

Și așa se priceau *(n. Ed.: se certau)* între ei, zicând cel dintâi celui de-al doilea că face aceasta ca să-l laude lumea. Și că Dumnezeu a poruncit să păzim postul în zilele cele rânduite Lunea, Miercurea și Vinerea, iar în celelalte zile să dezlegăm. A mai zis că cine postește Sâmbăta și Duminica este eretic și se afurisește. Acestea auzind fiii duhovnicești ai celui care făcea pogorământ, mâncau și beau pe săturate. Și din această pricină s-a îngroșat mintea lor și au căzut în nesimțire față de datoriile lor și nici cum nu se mai gândeau la cele sufletești, fiind robiți de patimi trupești care sunt împotriva vieții monahicești. Și umplându-se de gânduri spurcate între dânșii, îndrăzneau și se împărtășeau cu Sfintele Taine.

Mai târziu a murit duhovnicul care dezlega postul. Și l-au îngropat în biserică ca pe un sfânt, lângă Tronul împărătesc, în stânga. Într-o noapte, când a intrat paracliserul în Biserică să aprindă candelele, vede că arde strana arhiereului. Și îndată s-a dus să spună egumenului ce s-a întâmplat. Ducându-se repede în Biserică, vede că adevărat ardea cu foc care nu se mistuie. Uitându-se și spre Sfântul Altar, vede un Arhiereu îmbrăcat în haine arhierești și lângă dânsul doi îngeri în veșminte albe. Deci înțelegând că este vedere dumnezeiască, a închis ușa Bisericii și lua aminte la cele ce se petreceau. Și vede că cei îmbrăcați în veșminte albe, mergeau din Sf. Altar spre mormântul duhovnicului și scoțând trupul afară l-au ridicat cu multă cinste și evlavie și l-au adus în fața porții Sfântului Altar. După aceea, a ieșit Arhiereul de la Jertfelnic, ținând în mâinile lui Sf. Disc și l-a pus la gura trupului celui mort. După aceea, îl lovea în spate și ori de câte ori îl lovea, ieșea câte un Mărgăritar al Sfântului Trup al Stăpânului cu care s-a împărtășit și cădea pe Sf. Disc; pe urmă, l-a așezat pe Sf. Masă. După aceea, a luat și Sf. Potir și l-a pus în gura lui, și tot așa îl lovea în spate și ieșea Sf. Sânge al Dumnezeieștii Împărtășiri, cu care cu nevrednicie s-a împărtășit. Căci după cum preotul curvar este oprit să slujească Dumnezeiasca

Liturghie, tot așa și duhovnicul care face pogorământ și nu canonisește după Lege și după Canoanele Bisericii și nu face mărturisirea cum trebuie și ia bani de la cei ce se mărturisesc.

După ce Arhiereul a luat Stăpânescul Trup și Sânge de la mort, a zis către el: «Du-te de la mine în osânda focului veșnic care l-am pregătit pentru tine și pentru fiii tăi. Și îndată au răpit Sf. Îngeri îmbrăcați în haine albe trupul cel mort și cu necinste l-au aruncat în groapă; lovindu-l cu pietre l-au acoperit și l-au lăsat. După aceea, flăcările focului l-au înconjurat ajungând la ușa Bisericii. Au adus și alte trupuri moarte, care erau fiii lui cei duhovnicești și i-au pus înaintea Ușilor Împărătești, unul lângă altul, cu evlavie pentru Preacuratele Taine, care erau în trupurile lor. Și la fel a venit Arhiereul și a luat de la toți Preacuratul Trup și Cinstitul Sânge; după cum și duhovnicul zicând, și către ei zicea: «Duceți-vă de la mine și voi cu părintele vostru, în muncile cele veșnice ale iadului.» Pe urmă, Sf. Îngeri trăgându-i cu necinste și lovindu-i cu pietre, i-au aruncat în mormânt, acoperindu-i cu pietre.

Egumenul cu paraclisierul foarte s-au înfricoșat și stăteau nemișcați, mirându-se de cele petrecute. Și sunând clopotele, s-au adunat toți frații, și egumenul le-a spus toate cu de-amănuntul. Pe urmă a poruncit să deschidă mormânturile. Ieșea din ele o putoare nesuferită, care a ținut șapte zile, în chipul celor șapte păcate de moarte și trupurile nu s-au mai aflat în mormânturi.

(Scrisă din gazeta «Aghia Marina», Feb. 1970, din grecește).

Descoperire făcută de Îngerul Domnului Sfântului Macarie

Cuvânt foarte folositor

Sfântul Macarie mergând odată prin pustie, l-a ajuns din urmă îngerul Domnului, zicând către bătrân: «Blagoslovește, Părinte Sfinte.» Iar bătrânul gândind că e un călugăr din pustie, întorcându-se către dânsul, a zis: «Dumnezeu să te ierte, fiule.» Călătorind

puțină distanță, se uita la fața și chipul monahului cu mirare. «Te văd, fiule, și mă mir cum de ești la față și la chip așa împodobit; căci în lume n-am văzut această frumusețe la oameni și gândesc că nu ești om și de aceea te jur în numele Dumnezeului Cerului să-mi spui adevărul.» Atunci îngerul a făcut închinăciune monahului și a zis: «Blagoslovește, părinte. După cum mă vezi nu sunt om, ci înger și am venit să te învăț tainele pe care nu le știi și dorești să le înveți. Deci întreabă-mă ce voiești și eu îți voi răspunde.» Atunci, bătrânul a făcut metanie îngerului zicând: «Mulțumesc Ție, Doamne, că mi-ai trimis conducător ca să mă învețe acelea pe care nu le știu, căci doresc să învăț tainele cele neștiute și negrăite.»

Atunci, răspunzând îngerul, a zis: «Deci întreabă-mă, Sfinte Părinte.» «Spune-mi, Sfinte îngere, dacă se cunosc între dânșii oamenii cei adormiți care au trecut din această viață în lumea veșniciei.» «Ascultă, Sfinte Părinte, după cum în această lume oamenii dorm până dimineața și se scoală și pe cei de ieri îi cunosc și se felicitează și vorbesc și stând de multe ori împreună se bucură și întreabă unul de altul, tot așa este și în lumea cealaltă: se cunosc și se bucură împreună și vorbesc unul cu altul, după cum se află cineva în piață și acolo vede boieri și săraci și întreabă cine este acesta și cine este acela, și așa învață acelea de care n-a știut niciodată. Într-acest chip se face și acolo pentru cei drepți, iar cei păcătoși și de asta se lipsesc.»

Atunci zice bătrânul: «Te rog spune-mi și acestea, după despărțirea sufletului de trup ce se face, și de ce se face pomenirea morților?» Și răspunzând îngerul, zice: «Ascultă, Sfinte Părinte, după despărțirea sufletului de trup, îl iau Sfinții îngeri după trei zile, și se suie la cer ca să se închine Domnului Nostru Iisus Hristos. De la pământ până la cer se află o scară și la fiecare treaptă, este o ceată de diavoli la care le zice vameși, și-l întâmpină pe acel suflet duhurile cele necurate, și aduc o carte scrisă de dânșii îngerilor, aceasta zicând: în cutare zi la atâtea ale lunii cutare, a făcut acest suflet aceasta, a furat, a curvit, a preacurvit, a făcut malahie, a spus minciuni, a sfătuit pe cine va de lucru rău, și orice alt rău a făcut, toate le arată îngerilor. Atunci arată și îngerii orice bine a făcut acel suflet: milostenii,

rugăciuni, a plătit Liturghii, post, și orice altă faptă bună a făcut. Și le pun în cumpănă (cântar) îngerii și diavolii și dacă atârnă ceva mai mult faptele cele bune îl iau îngerii îndată și se suie la altă treaptă, iar diavolii scrâșnesc din dinți ca niște câini sălbatici și se silesc să răpească necăjitul suflet din mâinile îngerilor, iar sufletul fiind cuprins de frică și cutremur caută cum să se ascundă în sânul îngerilor și se face mare întrebare și mare tulburare până când îl scapă din mâinile acelor diavoli. Și iarăși se suie la altă treaptă și acolo găsesc altă vamă mai puternică și mai sălbatică. Și aici se face iarăși multă cercetare și tulburare mare și nepovestită, cine să ia acel suflet necăjit. Și strigă diavolii, mustrând acel suflet, făcându-i mare frică, și zicând: unde te duci? Nu ești tu acela care ai curvit și ai spurcat sfântul Botez, nu ești tu acela care ai spurcat chipul cel îngeresc? Acum unde vrei să te duci? Întoarce-te înapoi; întoarce-te în cele de dedesubt; întoarce-te în iadul cel întunecos; întoarce-te în focul cel mai dinafară; întoarce-te la viermele cel neadormit. Și dacă acel suflet este osândit, îl întorc vicleniii diavoli întru cele mai de jos ale pământului, în loc întunecos și cu multe chinuri, și vai acelui suflet, și vai de ceasul în care s-a născut acel om. Și cine poate povesti, Sfinte Părinte, nevoia aceea care o au sufletele cele osândite ale locului acela! Iar dacă se găsește sufletul curat și fără de păcat, se suie la cer cu atâta bucurie și îl întâmpină îngerii cu lumini și tămâieri și îl sărută și îl duc la Stăpânescul Tron și se închină Domnului și Dumnezeului nostru, Iisus Hristos. Și atunci vede cetele Sf. Apostoli, ale Sf. Mucenici, a Sf. Părinți, cele nouă cete ale Sf. Îngeri, luminăția cea negrăită, și aude melodia cea îngerească și frumusețea cea negrăită și nepovestită.

Despre pomenirile morților ascultă, Sfinte Părinte: până la trei zile nu se suie sufletul spre închinare, iar cele de trei zile se fac ca un dar trimis Domnului pentru acel suflet. Și după ce se închină îl întorc Sf. Îngeri pe pământ și îi arată locurile pe unde a petrecut această viață. Și îi aduc aminte de faptele lui cele rele și de cele bune: aici ai furat, acolo ai curvit, aici ai clevetit, acolo ai făcut malahie, aici ai făcut omor, acolo ai jurat strâmb, aici ai făcut nedreptate,

acolo ai înjurat, aici ai dat cu dobândă, acolo te-ai îmbătat, aici te-ai sfădit, acolo ai smintit. Pe urmă îi arată cele bune: aici ai făcut milostenie; acolo ai postit; aici te-ai pocăit; acolo ai făcut Liturghii; aici Paraclis; acolo Priveghere; aici rugăciuni; acolo ai făcut metanii; aici stare de toată noaptea; acolo înfrânare. Și așa îi arată până la a noua zi. Și în ziua aceea se suie iarăși la închinare ca a treia zi. Iar pomenirile se trimit ca o aducere aminte, ca un dar pentru suflet Domnului ca să-l primească cu ochi milostivi. Și pe toate astea scrie: «ai ceva de folos», pentru că mult folosesc sufletului milosteniile și liturghiile și pomenirile (parastase), căci acestea pot scăpa sufletul de la munci.

După a doua închinare, iar îl aduc îngerii în lume arătându-i Raiul, Grădina cu măslini, sânul lui Avraam, corturile și odihna drepților. Și când vede bucuria aceea nespusă, se mângâie, se bucură și se roagă Îngerilor ca să-l așeze și pe el cu drepții. Pe urmă îi arată și muncile celor păcătoși și zicând: acesta este râul cel de foc; acesta e viermele cel neadormit; acesta este întunericul cel mai din afară și acesta cel mai dinăuntru; aceasta este scrâșnirea dinților; și, după cum urmează, toate muncile păcătoșilor. Nu este, sfinte Părinte, mai chinuitoare muncă și mai înfricoșată ca a curvarului și a hoțului, și mai cu seamă a monahului și călugăriței celor preacurvari, a preotului și a preotesei curvari.

După ce i-a arătat și a văzut acestea toate îl aduc iarăși la închinare la 40 de zile, și de aceea se fac pomenirile morților, pentru că la 40 de zile se ia hotărâre de a merge sufletul unde voiește Dumnezeu, după lucrurile și faptele care le-a făcut în lumea asta. Și îl așează până la învierea morților, ca să învieze cu trupul și să dobândească după lucrurile lui.»

Atunci suspinând bătrânul și plângând cu amar, zice: «Vai de ziua în care s-a născut omul acela.» Îi zice Îngerul: «Așa, cinstite Părinte, pentru cel păcătos; iar pentru cel drept, fericită e ziua în care s-a născut.» Atunci zice bătrânul: «Te rog, spune-mi dacă păcătoșii au vreo mângâiere sau un sfârșit muncile lor?» Și răspunzând, Îngerul a zis: «Nu, Sfinte Părinte, nici împărăția drepților nu are

sfârșit, nici munca celor păcătoși. Dacă ar lua cineva la o mie de ani un bob de nisip din mare în altă parte, ar avea nădejdea că s-ar termina vreodată. Dar munca păcătoșilor nu are niciodată sfârșit.»

Zice bătrânul: «Te rog spune-mi și aceasta. Care din sfinți sunt mai milostivi către om, ca să se roage necăjitul om către dânșii?» Și răspunzând, îngerul zice: «Toți sfinții sunt milostivi către oameni și făcători de bine. Dar voi oamenii sunteți nerecunoscători și nemulțumitori; îi faceți de se mânie pe voi. Că și Sfinții îngeri au mare compătimire către oameni, că pentru mântuirea oamenilor, au văzut și ei cele preaminunate ale lui Dumnezeu. Dar mai cu seamă Doamna noastră și Stăpâna Născătoare de Dumnezeu are milă mai mult de neamul omenesc. Sfinte Părinte, neamul omenesc trebuie necontenit să aibă numele ei în gura lor, dar diavolul i-a înșelat și ei nemulțumitori și nevrednici s-au făcut. Numai pentru rugăciunile și mijlocirea ei se află lumea până astăzi. Au disprețuit oamenii pe Dumnezeu și pe sfinți. Și i-a desprețuit și Dumnezeu cu sfinții pe ei.»

Iarăși zice bătrânul: «Spune-mi, Sfinte Îngere, care păcat este mai mare decât toate păcatele?» Și răspunzând îngerul zice: «Orice păcat, cinstite Părinte, desparte pe om de Dumnezeu, dar pomenirea de rău și hula (înjurăturile) sunt mai presus de toate păcatele, că și singure pot să arunce pe om în iadul cel întunecos, în cele mai de dedesubt ale pământului și mării.» Și iarăși zice bătrânul: «Care păcat mai mult decât toate îl urăște Dumnezeu?» Și zice îngerul: «Slava deșartă, că aceasta singură a pierdut toată lumea, că pentru slava deșartă Adam cel întâi zidit a fost izgonit din Rai. Din pricina ei, cel mai mare al diavolilor și-a găsit pierzarea. Din pricina ei, Fariseul și-a pierdut osteneala, căci când omul va cade în această patimă, greu se mai poate ridica.» Atunci, zice bătrânul: «Care dintre oameni se osândesc mai mult ca alții?» Zice îngerul: «Ți-am spus că curvarul și hulitorul de cele sfinte, dar îți spun ție și aceasta, că dedesubtul tuturor muncilor se află muncă grea și înfricoșată, care se cheamă afania (nevăzută). Acolo se muncesc preoții cei curvari și călugării și călugărițele care curvesc. Pentru că, cinstite Părinte, ceata îngerilor care a căzut din Cer, are să se reînnoiască

din preoții cei buni și din călugări; și la mare cinste vor fi. Iar călugării cei vicleni și păcătoși, la mare necinste și muncă se vor trimite, ca și preoții care calcă dumnezeieștile porunci. Și cei care se fac cu daruri și acei care nu împlinesc slujba lor pentru grijile lumii acesteia. Că numai pentru o slujbă au să dea seamă înaintea lui Dumnezeu. Iar despre preoții cei bețivi ce să spun și ce să grăiesc? Vai de ei! Că înfricoșată muncă îi așteaptă.»

Atunci zice bătrânul: «Te rog, spune-mi și aceasta, cei care defăima sfânta Duminică au vreo odihnă acolo?» Și răspunzând, îngerul zice: «Vai de ei, bătrânule, că înfricoșată muncă îi așteaptă, căci cei care defăima Sfânta Duminică pe Domnul defăima, și Domnul îi va defăima pe ei, că ziua Duminicii Domnul este. Și cine cinstește Duminica, pe Domnul cinstește. Și iarăși; cine cinstește ziua pomenirii Sfinților și sărbătorește întru pomenirea Sfinților are mult ajutor de la dânșii, că au mare îndrăzneală către Dumnezeu, și orice vor cere le va dărui Domnul. Dar oamenii au lepădat frica lui Dumnezeu de la dânșii și nici pe Dumnezeu n-au prieten, nici pe careva dintre sfinți. Ci s-au lipt numai de lucrurile lumii acesteia pierzătoare și stricătoare și va fi vai de ei. Cunoaște, Bătrânule cinstite, că fiecare om, preot, monah sau mirean simplu care nu cinstește sfânta Duminică, fața lui Dumnezeu nu o va vedea, nici nu va avea nădejde de mântuire. Acum, cinstite Bătrân, ce mai voiești întreabă-mă, că e vremea să ma sui la ceruri ca să fiu înaintea Domnului meu.» Atunci, suspinând Bătrânul și amar plângând, a zis: «Vai de mine! Iată, robul cel bun al Domnului meu, Înger fiind fără de trup și fără de păcat, se grăbește să slavoslovească pe Dumnezeu. Iar noi, cei pământești și păcătoși nu ne grijim, ci defăimăm mântuirea noastră.

Te rog, spune-mi ce rugăciune se potrivește monahului?» Și i-a zis lui: «dacă omul este cu știință de carte, să zică Psalmii lui David (Psaltirea) sau «Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul». Această rugăciune e cea mai puternică și cea mai ușoară de zis. Căci mulți din cei cu știință de carte au părăsit pe toate și numai această rugăciune zicând s-au mântuit. Căci această rugăciune pot s-o zică și tinerii și bătrânii, și bărbații și femeile, și mona-

hii și monahiile, și cei învățați și cei fără de știință de carte, și cei isteți și cei simpli. Cine vrea să se mântuiască, aceasta să zică și ziua și noaptea, și în casă și pe drum, și stând și mergând; de călătorește ori lucrează aceasta să zică cu dorință și cu râvnă. E de-ajuns pentru toți cei care voiesc să se mântuiască.»

Și iarăși zice bătrânul: «Pentru că ai venit să mă înveți pe mine, păcătosul, mă rog spune-mi și aceasta. Dacă se găsește cineva om păcătos și învață pe altul și îl scapă din păcate și-i arată calea cu fapte bune, are vreo plată?» Îi zice lui îngerul: «Oricine învață pe altul și îl scoate din păcate și-i arată lui calea cu fapte bune, s-a mântuit pe el însuși și sufletul aceluia l-a scos de la munci. Tot așa e și cel care învață pe cineva rău; nu numai acela se pierde, dar și sufletul lui îl dă în mâinile diavolului. Deci nu este mai mare păcat decât a îndemna pe cineva la lucru rău.»

Aceasta zicând Îngerul, plecând capul către Bătrân, i-a zis: «Binecuvintează, Sfinte Părinte, și mă iartă.» Atunci, căzând bătrânul în genunchi s-a închinat, zicând: «Mergi în pace, și stând în fața Sfintei Treimi, roagă-te pentru mine»! Și depărtându-se îngerul, s-a suit la ceruri; iar Sf. Macarie, mulțumind lui Dumnezeu, s-a dus la chilia lui și le-a povestit toate la un oarecare frate, împreună-viețuitor în pustie, slăvind și binecuvântând pe Dumnezeu în vecii vecilor. Amin.

Cuvântul 1

Au venit odată șapte frați de la Alexandria la ava Macarie, ispitindu-l pe el, și au zis: «Spune-ne nouă, părinte, cum să ne mântuim?» Iar bătrânul suspinând, a zis: «O, fraților, fiecare din noi știe cum să se mântuiască, dar nu voim să ne mântuim.»

Iar ei au zis către dânsul: «Foarte voim să ne mântuim, dar nu ne lasă gândurile cele rele. Ce dar vom face?» Iar bătrânul a răspuns: «De sunteți monahi, (adică singuratici), ce căutați cu mirenii? Sau pentru ce vă apropiați unde petrece mirean? Cei ce s-au lepădat de lume și s-au îmbrăcat în cinul cel sfânt, și petrec între mireni se

amăgesc pe sine. Că în zadar este toată osteneala lor și departe sunt de frica lui Dumnezeu. Că de la mireni nimic alta nu dobândim decât odihnă trupească. Și unde este odihnă trupească, acolo frica lui Dumnezeu nu poate locui, mai vârtos în monah, că monahului pentru aceasta i se zice monah, adică singuratic, pentru că noaptea și ziua vorbește cu Dumnezeu și cugetă numai cele ce sunt ale lui, trăind pe pământ. Iar monahul, cel ce petrece cu mirenii și zăbovește cu dânșii mai mult decât o zi, sau cel mult două, și aceasta pentru trebuința de nevoie și pentru că nu poate să trăiască în alt fel, adică să-și vândă lucrul mâinilor sale și să cumpere cele spre trebuința sa, trebuie să se întoarcă de grabă și să se pocăiască lui Dumnezeu curat pentru acea una sau două zile care le-a făcut în lume pentru nevoia firii.

Cel ce nu face așa, ci adeseori merge la mireni, nesilindu-l vreo nevoie, sau zăbovește împreună cu ei, nu este cu adevărat monah, nici se va folosi cândva, ci mai vârtos va dobândi din petrecerea cea cu mirenii acestea: la început, când se apropie de ei, își înfrânează limba; postește și se smerește. Până ce se va face cunoscut și va ieși vestea lui, că cutare monah este robul lui Dumnezeu, îndată Satana pune în mintea mirenilor să-i aducă lui toată trebuința de vin și de untdelemn, de aur și de tot felul, zicând pentru dânsul: sfântul, sfântul. Iar el, auzind cuvântul acela - «sfântul» -, se trufește smeritul și începe să șadă cu ei, mâncând, bând și odihnindu-se. Și la cântarea din psalmi sculându-se își înalță glasul ca să zică mirenii, că cutare monah cântă și priveghează, și să-l laude. Și când aude laude, mai mult se trufește și se înalță. Și atunci se duce de la el cu totul smerenia.

De îi va zice cineva vreun cuvânt aspru, el răspunde mai aspru. Și de slava deșartă, crește întru el. Încă și pofta mai tare se aprinde în el, văzând adeseori muieri și copii și auzind cuvinte lumești. Pentru aceea, și preacurvește în toate zilele și nu simte. Că zice: tot cel ce caută la muiere spre a o pofti, iată, au preacurvit cu dânsa pentru inima sa. Apoi se ispitește să adune cele de trebuință peste an, pentru sine și pentru cei ce vin la el. Și din această pricină adună

aur și argint. Deci nu încetează să adauge la răutățile sale până ce dracii îl vor amăgi desăvârșit, depărtându-l de Dumnezeu și aruncându-l în prăpastia iubirii de argint. Căci iubirea de argint este rădăcina a tuturor răutăților, precum a zis Apostolul: și pe cât este de departe cerul de pământ, atât este de departe monahul cel iubitor de argint de slava lui Dumnezeu. Monahul cel ce întâmpină vorbe lumești, de multe rugăciuni ale Sfinților Părinți, cu adevărat are trebuință, de vor putea puțin să-l folosească; că celui ce se aruncă pe sine la moarte, cine îi va ajuta? Nu-l auzim pe Sfântul Apostol Ioan zicând: *«Nu iubiți lumea, nici cele din lume; de iubește cineva lumea, dragostea lui Dumnezeu nu este întru el.»* Și pe Sf. Apostol Iacob, fratele Domnului, îl auzim grăind: *«De i se pare cuiva că este prieten lumii, vrăjmaș lui Dumnezeu se face. Că dragostea lumii acesteia este vrajbă către Dumnezeu.»*

Scara Sf. Cuv. Ioan Scărarul (prăznuit în Duminica a IV-a a Postului Mare). Icoana înfățișează Scara pe care se suie sufletul la Cer, cu vămile văzduhului, care cercetează faptele sufletului.

Icoană din M-rea Pantocrator (Sf. Munte), zugrăvită la anul 1600 de către pictorul Amvrosios Emboros).

Să fugim, fraților, de lume, precum fuge cineva de șarpe, că acela ce se mușcă de șarpe sau moare, sau abia se face sănătos. De folos ne este să avem un război, și nu multe și nenumărate. Spuneți, fraților: părinții noștri unde au dobândit faptele bune: în lume sau în pustie? Arătat că în pustia cea neumblată de mireni!

Iar noi, de suntem în lume, cum vom putea să dobândim fapta bună? Că de nu vom fi flămânzi și nu vom înseta și nu ne vom depărta de materiile lumii, și nu vom muri la toate voile trupului, cum vom fi vii cu sufletul? Cum vom dobândi împărăția cerurilor? Că ostașul de nu se va lupta la război, și de va birui și după aceea va da și bani, nu se învrednicește de cinste. Iar noi mâncând, bând și între mireni petrecând, între care am și fost și mai înainte, cum ne vom învrednici de împărăția cerurilor? Monahul cel ce are aur, argint sau materii, acela nu crede că Dumnezeu, Cel ce hrănește și fiarele și chițiii cei din mare, poate să-l hrănească și pe el. Dacă prin urmare nu credem că poate să ne dea nouă pâine, atunci nici împărăția Lui nu poate să ne-o dea. Și la ce ne ostenim noi? Spuneți-mi, fraților: îngerii în cer aur și argint grămădesc sau slava lui Dumnezeu? Și noi pentru ce ne-am depărtat de lume? Ca iarăși bani să adunăm, sau ca să ne facem îngeri? Au nu știți că acea ceată ce a căzut din cer se împlinește din monahi? Că aceasta însemnează chipul nostru, îngeresc de toți numindu-se.

Cuvântul 2
Cum că nu se cade să râvnim bunătăţile, privind spre slava deşartă

De slava deșartă se cuvine foarte să fugim; ea nu ne depărtează de osteneli mai înainte de a ne osteni; ci după osteneli, de cununi ne jefuiește vrăjmașa mântuirii noastre cea cu anevoie de prins: ea își întărește pândirile cele asupra noastră lângă bolțile cele cerești, și se silește să surpe bunătățile cele ce și-au întins ramurile până la ceruri. Căci când va vedea pe neguțătorul bunei credințe că și-a umplut corabia minții cu poverile de multe feluri ale faptelor bune, atunci slava deșartă, pornindu-și furtuna sa, se nevoiește să răstoarne și să înece corabia. Că mintea înotătorului celui de sus, plecându-se să privească spre slavele omenești, toată bogăția sufletului de

năpraznă a risipit-o, și temeliile faptelor bune târându-le la pământ, ostenelile cele întinse până la cer le-a surpat, fiindcă a făcut să se ceară plata cea pentru osteneli de la oameni, deși trebuia numai la Dumnezeu să o căutăm și Lui să-I păstrăm isprăvile noastre și numai de la El să luăm cele după vrednicie. Iar noi, pentru că am ales mai mult a lucra pentru oameni, adică pentru slava lor, de la dânșii cerând plata cea deșartă a laudei, în loc de a ne sârgui pentru Dumnezeu, pentru aceea cu cuviință și cu dreptate cădem din Dumnezeieștile răsplătiri. Fiindcă nu pentru Dumnezeu ne ostenim, ci oamenilor ne-am făcut argați, de la care și paguba plăților în loc de plăți luând, ce vom mai cere de la Dumnezeu, Căruia nimic nu am voit să-I lucrăm? Și cum aceasta este adevărat, ascultă sfințita Evanghelie: *«Amin zic vouă că-și ia plata sa.»*

Să fugim dar de vorba deșartă, de jefuitorul cel dulce al duhovniceștii bogății, de protivnicul cel plăcut al sufletelor noastre, de molia faptelor bune care cu drag jefuiește bunătățile noastre, care pe otrava înșelării sale a ascuns-o cu miere și dă minților omenești paharul cel de pieire ca, precum socotesc, fără de spațiu să se înfrunte din patima aceasta. Pentru că dulce lucru este celor neiscusiți slava cea omenească.

Și în alt chip încă și din judecata cea dreaptă îi fac să greșească lesne pe cei prinși de această patimă, căci cel ce poftește această slavă, judecățile sale le strică și aceea o socotește că e cinstită care se va lăuda de cei ce s-ar întâmpla, încât slava deșartă este nu numai stricătoare a faptelor bune, ci și povățuitoare a celor rele. Pentru aceasta, trebuie ca numai la dreapta socoteală privind și la Dumnezeu-Îndreptătorul dreptei socoteli; pe acea cale să călătorim, pe care Dumnezeu ne-o va arăta. Și măcar de va lăuda cineva o cale ca aceasta, să nu socotim mare lucru lauda (numai către Lăudătorul Cel de sus privind), ci numai să ne bucurăm împreună cu ei pentru dreapta judecată a celor bune. Și dacă alții defăima această cale, nicidecum să ne dăm înapoi, ci să-i ticăloșim pe aceia care sunt lipsiți de dreapta judecată și pătimesc întunericul minții cel prea cumplit.

Cuvântul 3
Cum că nu se cade să dăm călugărilor celor nestatornici îndrăzneală şi slobozenie, ci de aceştia să ne ferim

Trebuie să ne ferim și de cei nestatornici și care uneori către unii, iar alteori către alții din frați se duc și cu umblări neîncetate și neastâmpărate totdeauna colindând mănăstirile, și cu pricinuire ca și de dragoste duhovnicească își împlinesc voile trupului, neavând în suflet nici un lucru statornic, nici întărit, nici cu bună rânduială, nici cu pricepere împodobit, ci tot ce este iscoditor și cu rău nărav, plini de răspândirea minții și de nesocoteală, de vicleșug și de fățărnicie, de cuvântare mincinoasă și de lingușire amăgitoare; aceștia la limbă sunt neiscusiți, la pântece neînfrânați, iar la suflet totdeauna zburători și vânturători, gânduri având asemenea cu zburarea liliecilor, care gânduri având nu privesc drept, ci zboară șovăielnic și lesne învârtindu-se, alta arătând la începutul pornirilor celor dintâi și alta prin prefacerea cea lesnicioasă a socotelii, afară de toată nădejdea ajungând, mult târându-se și nimic sporind înainte. Asemenea încă sunt cu dobitoacele cele ce aleargă împrejurul morilor (sau împrejurul parului la treier) care mult umblând, într-același loc pururea se află și trupul adevărat se ostenește, iar peste locul cel scurt nicidecum nu trece. Așa și aceștia, totdeauna în patimile trupului ca într-o tină tăvălindu-se, nimic nu sporesc înainte spre înălțimea cea duhovnicească, ci aleargă un rotocol fără de capăt, de-a pururea învârtindu-se împreună cu poftele și dulcețile trupului și de la același iarăși la același mergând și din robia cea rea neslobozindu-se pentru răutatea voinței.

Aceștia punând înaintea celor ce văd chipul oii, înăuntru ascund vulpea cea lacomă cu rău nărăvaș și plin de vicleșug. Pe mulți încă îi silesc a-i și răsturna în răutatea cea deopotrivă. Câți sunt lipsiți de cârmuirea cea dreaptă a socotelii, cu lesne se alătură și la cel ce bine, și la cel ce rău îi povățuiesc: socotind că aceasta este bună pe care ar învăța-o cineva drept sau cu închipuire de drept. Pe aceștia se silesc să-i atragă în prăpastie, răzvrătirea socotind-o a fi cuvânt

de îndreptare pentru ei, iar însoțirea răutății ca o micșorare a greșelilor. De aceștia în tot chipul trebuie să ne ferim, ca nici pe alții să nu vateme prin smerduirea ciumii cei sufletești, și dinspre toate părțile împiedicați fiind, măcar târziu oarecând să se întoarcă spre bine, rușinea luând-o ca dascăl, iar întoarcerea dinspre ei a celor îmbunătățiți folosind-o ca o sfătuire. Că aceasta și Sf. Apostol Pavel a învățat zicând: «Pentru cei ce nu lucrează nimic, ci umblă iscodind, pre acesta însemnați-l, nu vă amestecați cu dânsul, ca săse rușineze.»

Cuvântul 4
Cum că nu se cade monahului nicidecum să poftească cliros peste frați

Iar cliros sau stăpânire peste frați a pofti călugărul nicidecum nu se cuvine. Că diavolească este boala aceasta și vină a iubirii de stăpânire, care este semn al răutății celei dintâi a diavolului. Că și el de patimă s-a prăpăstuit în căderea mândriei și cel ce este de patima aceasta stăpânit, deopotrivă ca și acela bolește.

Apoi încă și zavistuitori, și sfăditori, și pârâtori, și fără de rușine, și clevetitori, și măgulitori, și izvoditori de rele, și afară de cuviință smeriți, și la petreceri proaste supuși, și trufași, și de multă tulburare plini îi face această patimă pe cei ce s-au robit. Că unul ca acesta zavistuiește pe cei vrednici și-i clevetește pe aceștia, le va ruga de multe ori și moarte, ca prin lipsa celor îndemânatici spre lucrul acesta, peste dânsul să vină alegerea și hotărârea. Și se va lingusi pe lângă cei ce pot să-i dea dregătorie și pentru aceasta va fi supus celor mai de jos, de îi vor sta împotrivă: Va face vicleșuguri și va avea tulburări și păreri nenumărate și liniștea sufletului și-o va risipi și Dumnezeul păcii va fi gonit de la el, neavând unde să se odihnească. Cunoscând dar paguba, să fugim de această poftă necuviincioasă. Iar dacă cumva Dumnezeu va alege pe cineva din noi spre unele ca acestea (adică întâietate sau dregătorie), știe Dumnezeu va alege pe cineva din noi spre unele ca acestea (adică întâietate sau dregătorie). Știe Dumnezeu cu ce chip îl va da pe cel

vrednic; noi nicidecum nu ne știm pe noi că am umblat după acest fel de lucru, ori că am avut în suflet pofta aceasta, căci boală prea cumplită este a sufletului și cădere din bunătăți.

Cuvântul 5

Pentru rânduiala noilor începători şi aşezarea lor şi pentru cele ce sunt cuviincioase lor

Aceasta este rânduiala cea întreg înțeleaptă și lui Dumnezeu iubită: a nu căuta împrejur cu ochii încoace și încolo, ci totdeauna la cele dinainte a se întinde. Și a nu cuvânta în deșert, ci singure cele de nevoie a le grăi. Și cu haine sărăcești îndestulați a fi spre trebuința trupului. A se împărtăși din toate câte puțin și nu pe unele a le defăima, iar pe altele a le alege, și dintru acestea a voi să-și umple pântecele. Mai mare decât toată fapta bună este socoteala. Iar de vin să nu te împărtășești, fără decât când vei fi cu prieteni, la caz de boală ori mare slăbiciune. Să nu tai cuvântul celui ce greșește și ca un neînvățat să grăiești împotrivă, ci ca un înțelept fii întărit. Și oriunde te vei afla, mai mic socotește-te și slujitor fraților tăi. Să nu dezgolești înaintea cuiva ceva din mădularele tale, nici să te apropii de trupul cuiva, afară de pricină de nevoie. Nici să lași pe cineva a se apropia de trupul tău, fără de pricină binecuvântată, precum am zis. Abate-te de la îndrăzneală ca de la moarte. Câștigă-ți întreaga înțelepciune întru rânduiala somnului tău, ca să nu se depărteze de la tine puterea care te păzește. Oriunde vei dormi, de este cu putință, nimeni să nu te vadă. Scuipat înaintea cuiva să nu arunci. Iar de ți-ar veni tuse șezând la masă, întoarce-ți fața înapoi și așa tușește. Cu întreaga înțelepciune mănâncă și bea, precum se cuvine fiilor lui Dumnezeu. Să nu-ți întinzi mâna spre a lua ceva dinaintea prietenului tău cu obrăznicie. Și de va ședea străin cu tine la masă, îndeamnă-l odată și de două ori să mănânce, și cu bună rânduială pune la masă, nu cu tulburare. Cu bună rânduială șezi și strâns, nedezgolind ceva din mădularele tale. Când caști, acoperă-ți gura ca să nu se vadă, căci ținând răsuflările tale va trece. De vei

intra în chilia mai marelui tău, a prietenului sau a ucenicului, păzește-ți ochii să nu vadă ceva din cele ce sunt acolo. Iar de vei fi silit de gând, ia aminte ca să nu îl asculți și să faci aceasta, că cela ce întru acestea cu nerușinare se află, străin este de chipul monahicesc și de la Hristos, Care ne-a dat nouă chipul acesta. Să nu iei aminte la lucrurile întru care sunt ascunse vasele chiliei prietenului tău. Cu liniște deschide-ți ușa ta și o închide și pe a prietenului tău. Să nu intri de năprazną către cineva, ci bătând de afară și dându-ți-se voie, atunci intră cu cucernicie. Nu te grăbi întru umblarea ta, afară de trebuință de nevoie care te-ar sili. Fă-te ascultător tuturor întru tot lucrul bun, iar nu celor iubitori de agoniseală sau de argint, nici mirenilor să nu le urmezi, ca să nu se facă lucru diavolesc. Întru blândețe vorbește cu toți și cu întreagă înțelepciune spre toți privește și să nu-ți umpli ochii din fața cuiva. Mergând în cale să nu întreci pe cei mai mari decât tine, iar de ar rămâne prietenul tău, puțin întrecându-l, așteaptă-l. Că cel ce nu face așa, nebun este și asemenea porcului celui ce nu are lege. De va grăi prietenul tău cu oarecare ce l-ar fi întâmpinat, așteaptă-l și să nu-l silești pe dânsul. Cel sănătos să zică celui neputincios mai înainte de vreme, să facă trebuința (adică pentru mâncare). Să nu mustri pe cineva întru vreo greșeală, ci pe tine socotește-te întru toate vinovat și pricinuitor al greșelii. Nu te feri a face tot lucrul cu smerită cugetare, nici iarăși de dezbate. Și de vei fi silit a râde, să nu ți se vadă dinții tăi. Și de vei fi silit a vorbi cu femei, întoarce-ți fața ta despre vederea lor și așa vorbește cu dânsele. Iar de monahii depărtează-te ca de foc și ca de cursa diavolului, precum și de întâlnirea și de împreună-vorbirea și vederea lor, ca să nu se răcească inima ta din dragostea lui Dumnezeu, și ca să nu-ți pângărești mima cu noroiul patimilor; măcar de ar fi și surori ale tale după trup, ca și de cele străine ferește-te. De amestecarea cu ai tăi ferește-te ca să nu se răcească inima ta din dragostea lui Dumnezeu. De îndrăznelile cele cu cei mai tineri și de împreunări fugi ca de prieteșugul diavolului. Cu unul fii împreună-vorbitor și împreună-tăinuitor, adică cu cel ce se teme de Dumnezeu și care ia aminte de sineși totdeauna: care este

adică sărac întru sălășluirea sa, dar bogat întru tainele lui Dumnezeu. Către fiecare ascunde-ți tainele tale, faptele tale și războaiele tale. Să nu șezi cu capul gol înaintea cuiva afară de nevoie. Cu întreagă înțelepciune să ieși la trebuința cea de nevoie, ca și cum cucernicindu-te de îngerul cel ce te păzește și cu frica lui Dumnezeu o săvârșește, și silește-te până la moarte, deși inimii tale nu i-ar fi cu plăcere. Mai bine-ți este a mânca venin de moarte, decât a mânca cu femeie, măcar de ar fi și maica ta sau sora ta. Mai bine-ți este a locui cu balaur, decât a dormi împreună cu cel mai tânăr și împreună a te acoperi, măcar de ar fi și frate al tău după trup. De ți-ar zice ție când mergi în cale cineva mai mare decât tine: vino ca să cântăm, să nu-l asculți. Iar de nu ți-ar zice, cu limba taci, iară cu inima slavoslovește pe Dumnezeu. Să nu te împotrivești cuiva pentru ceva, nici să te lupți, nici să minți, nici să te juri pe numele Domnului Dumnezeului tău. Defăimat fii, și nu defăima; năpăstuit fii și nu năpăstui. Mai bine este a se strica cele trupești cu trupul, decât a ne păgubi de ceva din cele ale sufletului. La judecată cu cineva să nu intri, ci rabdă osândindu-te, fiind neosândit. Să nu iubești cu sufletul tău ceva din cele lumești, ci pleacă-te egumenilor și începătorilor și de amestecarea cea cu dânșii depărtează-te. Că aceasta este cursă, care vânează pe cei mai leneși spre pierzare. O, lacomule cu pântecele, cela ce cauți a sluji pântecelui tău, mai bine ai pune în pântecele tău cărbuni de foc, decât prăjiturile egumenilor și ale stăpânitorilor. Varsă-ți mila ta peste toți și fă-te sfiit către toți. De multa cuvântare păzește-te, că aceasta stinge din inimă pornirile cele gândite, care se nasc de la Dumnezeu. Fugi de a dogmatisi ca un leu fără de rânduială; nici cu hrănitorii bisericii să nu intri la aceasta, nici cu cei străini. Și prin ulițele mânioșilor și ale luptacilor să nu treci, ca să nu se umple inima ta de mânie și să-ți stăpânească sufletul tău întunericul răutății. Cu cel mândru să nu locuiești împreună, ca să nu fie luată din sufletul tău lucrarea Sfântului Duh și să se facă sălășluire de toată patima vicleană. Păzirile acestea dacă le vei păzi, o, omule, și te vei îndeletnici totdeauna întru cugetarea lui Dumnezeu, întru adevăr va vedea sufletul tău, întru

sineși, lumina lui Hristos și în veac nu se va întuneca. Lui se cuvine slava și stăpânirea în veci. Amin.

De voiești a semăna la săraci, dintru ale tale seamănă; iar dacă din cele străine vei vrea a semăna, cunoaște cum că mai amară este milostenia ta decât neghinile. Cinstește lucrarea priveghierii, ca să afli mângâierea ce se apropie de sufletul tău. Petreci citind întru liniște, ca să povățuiască mintea ta spre minunile lui Dumnezeu totdeauna. Iubește cu răbdare sărăcia, ca să se adune mintea ta din risipire. Urăște răsfățarea, ca să-ți păzești gândurile tale fără de tulburare. Sfiește-te față de cei mulți și grijește-te de singur sufletul tău ca să-l mântuiești de risipirea liniștii celei din lăuntru. Iubește întreaga înțelepciune, ca să nu te rușinezi în vremea rugăciunii tale înaintea lui Dumnezeu. Agonisește-ți curățenie întru lucrurile tale, ca să strălucească sufletul tău întru rugăciunea ta și întru pomenirea morții, ca să se aprindă bucuria în mintea ta. Ferește-te de cele mici, ca să nu cazi în cele mari. Iubește hainele cele sărăcești, că cel ce iubește lucirea nu poate câștiga smerita cugetare. Căci înăuntru inima să închipuie asemenea cu starea cea din afară a omului. Cine, iubind bârfelile, poate câștiga minte curată? Sau, agonisind slava cea de la oameni, poate să câștige gânduri smerite?

Smeritei cugetări îi urmează înfrânarea și sfiala, iar slava deșartă este slujitoarea curviei și lucru al mândriei. Smerita cugetare, pentru sfiala ei cea de-a pururea, întru vedenie ajunge și împodobește sufletul cu întreaga înțelepciune. Iar slava deșartă, pentru tulburarea cea de-a pururea și amestecarea gândurilor din întâmplările lucrurilor, adună vistierii pângărite și spurcă inima.

Să nu asemeni pe cei ce fac semne și minuni și puteri în lume cu cei ce se liniștesc cu înțelegere. Iubește nelucrarea liniștii mai mult decât a sătura pe cei flămânzi în lume și a întoarce multe neamuri la închinăciunea lui Dumnezeu. Că mai bine-ți este a te dezlega de legătura păcatului, decât a slobozi robi din robie. Mai bine-ți este a te împăca cu sufletul tău întru unirea treimei întru tine (a trupului, a sufletului și a duhului), decât a împăca cu învățătura ta pe cei dezbinați. Că Sf. Grigorie zice: «Bine este a slobozi pentru Dumnezeu,

dar mai bine este a te curăți pe sineți lui Dumnezeu.»

De voiești a-ți da sufletul spre lucrarea rugăciunii și întru trezirea minții, ca să câștigi cugetarea luminoasă, depărtează-ți de vederea lumii tale vorbirile și nu-ți face obicei a primi prieteni în chilia ta nici prin chip de bunătate, fără numai pe cei ce sunt cu tine la un nărav și de o minte și de o taină. Și teme-te de amestecarea vorbirii celei sufletești, care se obișnuiește fără voie a se porni. Că pe cât se alinează inima față de lucrurile cele din afară, pe atâta poate și mintea a ajunge la priceperea tainelor celor dumnezeiești. Îndeletnicește-te întru citirea scripturilor, ce îți arată calea vederii celei subțiri (adică subțirătatea lucrurilor), apoi citește viețile sfinților, ca atunci când te vei scula la rugăciune și la pravila ta, în locul cugetării celor lumești pe care le aveai altă dată în minte, te vei afla întru cugetarea dumnezeieștilor scripturi pe care le-ai citit; și prin aceasta, vei uita de pomenirea celor lumești, și așa vei avea mintea întru curățire. Și aceasta este cea scrisă în cărțile dumnezeieștilor Părinți: sufletul se ajutorează din citire, când stă la rugăciune. Și iarăși, din rugăciune se luminează întru citire. Urât lucru este când iubitorii de trup și cei îndrăciți cu pântecele se apucă a iscodi lucrurile duhovnicești, după cum curva pentru întreaga înțelepciune a grăi. Trupul care-i bolnav se întoarce și se îngrețoșează de bucatele cele grase; tot așa mintea care se îndeletnicește întru lucrurile lumești, nu se poate apropia de cercarea celor dumnezeiești. Foc în lemne ude nu se aprinde; iar dumnezeiasca fierbințeală în inima ce iubește odihna și răsfățarea, nu se aprinde.

Cuvântul 6
Cum că nu se cade ca întâlnirile femeilor să se facă fără de pază

Pentru stăpânirea gândurilor și înfrânarea patimilor, din destul am zis mai sus. Dar trebuie nu numai de acestea să ne păzim, ci și de întâlnirile cu femeile, pe cât este cu putință să fugim, de nu vreo nevoie oarecare netrecută ne-ar sili spre întâlnire. Încă și vreo nevoie

de ne va ajunge, ca de foc trebuie să ne ferim și prea iute și grabnică despărțirea să o facem, căci iată ce zice pentru aceasta înțelepciunea lui Solomon *(Pilde 26, 27):* «Va lega cineva foc în sân și hainele lui nu le va arde? Sau va călca cineva peste cărbuni de foc și picioarele lui nu le va arde?» Iar de va zice careva că dintru a se întâlni cu femeile și de a petrece împreună multă vreme, nu se vatămă, apoi să știți că unul ca acesta sau nu se împărtășește firii bărbătești, în mijlocul amândorura firilor stând - precum spun că sunt famenii cei din naștere, de vom zice că aceia au nepătimire către femei, uităm ce zice înțeleptul că pofta famenului este stricând fecioria fetei - sau deși s-au împărtășit firii bărbătești, dar unul ca acesta fiind înecat de patimi nu mai simte că pătimește, întocmai fiind cu oamenii beți sau cu cei ieșiți din minte care cele mai cumplite pătimind, socotesc că sunt afară de pătimire. Dar cum să zicem (ceea ce nu este de zis) că este cineva care nu se îmboldește de patimă bărbătească; deși el nu pătimește, nu îi va amenința însă pe alții că adică, nu pătimește? Căci deși unul ca acesta n-ar avea sminteală, întâlnindu-se des cu femeile și vorbind, dar oare puțină pagubă pricinuiește celor care îl văd întru asemenea întâlniri? Să nu se înșele unul ca acesta, căci oricum ar fi se primejduiește.

La asemenea întâlniri pătimește vătămare în gânduri; dar cum ne va încredința pe noi că și femeia este fără de pătimire? Căci adeseori aceea fiind mai slabă cu firea, pătimește sminteală în cuget din pricina celui care face întâlnirile fără de pază. El adică nu s-a rănit, dar a pricinuit rănire fără ca să cunoască... De multe ori femeia, ca și cum din dragoste duhovnicească, venind la călugăr începe cu ochii a se umple de păcat; căci prin căutături obraznice se vânează de chipul aproapelui și pe fecioria cea dinăuntru (pe care Mirele Hristos o iubește mai ales) a sufletului cu gânduri necurate o strică. Pentru ca să înțelegi mai bine, frate ori soră, cât de multă pază se cuvine să avem a nu da pricină smintelii, voi aminti o pildă de la Sfântul Macarie: În vremea când se făcea prigoană pentru credința creștinească, unul dintre creștini suferise multe chinuri grozave din partea tiranului: fusese spânzurat pe lemn și tot trupul lui era rănit;

apoi, a fost aruncat în temniță, în stare jalnică. Acolo îi slujea la cele de nevoie o călugăriță. Dar pentru că nefericita de ea petrecea adesea cu el fără de pază, a căzut la urmă în păcatul curviei acolo în închisoare. O, cădere jalnică și vrednică de plâns! Prin urmare, iată că nici sângele acestui mucenic pe care l-a vărsat pentru Hristos, nici rănile cele grozave, nici strâmtorarea temniței, și nici măcar evlavia cea multă a călugăriței, n-au putut să le ajute spre a nu cădea în păcat, pentru că nu s-au păzit de pricinile păcatului.

Ce-ți ajută ție iscusința la vorbă și bărbăția sufletului, dacă nu vei fi cu pază și mai ales de nu vei fugi de pricinile smintelilor și de întâlnirile zăbavnice cu femeile? Căci Sfântul Apostol Pavel nu ne îndeamnă să stăm de vorbă și să ne luptăm (când este vorba de sminteală trupească), ci mai vârtos ne poruncește: fugiți de curvie (I Cor. cap.6, 18). Deci ca nimic din cele zise să nu se întâmple, trebuie să fugim, de este cu putință, cu desăvârșire de întâlnirile cu femeile, iar de nu este cu putință cu desăvârșire, cel puțin să ne ferim de întâlnirile cele dese și cu zăbavă (adică lungi) cu femeile; nu pentru că urâm neamul lor, să nu fie! Nici nu ne lepădăm de rudenia lor. Ci mai ales le povățuim și cu pilde voim a le folosi după putință pe cele care cu adevărat voiesc a-și păzi cinstea, dar mai ales pe cele care au îmbrățișat cinul monahicesc și au intrat în stadiul luptelor pentru curățenie, de vreme ce acestea se nevoiesc asemenea cu noi pentru același scop. Iar de întâlniri dese și vorbiri lungi să ne ferim, ca nu cumva să se facă aducere-aminte a patimii pe care am lepădat-o și pe care am oprit-o, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

Cuvântul 7
Din cartea care se zice “Hristoitia”

«Fagur de miere sunt cuvintele bune; și dulceața lor tămăduire sufletului». (Pild. Solomon, 16; 26)

Nici monahii nu se cade a grăi rușinos sau să bâsmuiască, nici să glumească sau să râdă. Și dacă iarăși este oprit celor sfințiți și

clericilor a nu vorbi cuvinte de rușine, a băsmui, a glumi și a râde, cu mult mai mult fără de asemănare este oprit călugărilor. Deoarece călugării precum se cuvine a avea trupul feciorelnic, așa se cade a avea și gură curată de tot cuvântul rușinos, de băsmuire și de orice glumă și râs; precum hotărăște monahilor Sf. Ioan Scărarul, monahul este silă a firii necontenită, trup neîntinat, gură curățită și minte luminată. Că pe adevăratul monah îl face dorul cel ceresc și cea întru Dumnezeu petrecere, după Sfântul Efrem, și nu lucrurile acestei lumi și glumele. Pe monah nu tunderea și îmbrăcămintea îl face, ci dorirea cea cerească și petrecerea cea dumnezeiască, «că întru acestea viața cea prea bună se arată». Și deoarece al monahilor și numele este de jale, și locuința este de plângere, și lucrarea lor este totdeauna jale, și plângere și lacrimi; precum zice Sf. Isaac, că însăși șederea monahului și singurătatea lui, asemănarea vieții celei în mormânt, care este departe de toată bucuria oamenilor, îl învață pe el. Că plânsul este lucrarea lui. Că și însuși numirea numelui lui spre aceasta și îl îndeamnă și îl abate pe el. Că plângător se numește, adică amar cu inima. Dar și această îmbrăcăminte neagră a monahului, arată că se cuvine să plângă și să se jelească, scrie Sf. Ioan Scărarul. Pleacă-te spre lucrarea plânsului, după menirea hainei tale. Că toți cei ce plâng pe cei morți cu negre se îmbracă. Cum monahul cel ce are lucrul neîncetat al său plânsul și lacrimile, poate să glumească și să râdă? Aceasta este cu totul nepotrivit, necuviincios și vătămător petrecerii lui; pentru aceasta și Marele Vasilie, în Așezământul 12 al călugărilor, învață a nu vorbi monahul cuvinte murdare și în certările lui canonisește monahul care grăiește glume sau cuvinte zadarnice, să fie fără blagoslovenie, adică să nu ia anafura. Și Sf. Ioan Gură de Aur întreg cuvântul scrie că nicidecum nu se cade a glumi monahul. «Râzi și totul îți veselește fața? Tu, cel singuratic? Tu, cel răstignit lumii? Tu, cel plângător râzi, spune-mi?»

De toată gluma se cuvine a ne depărta. Că de multe ori, se întâmplă că cei ce se îndeletnicesc în unele ca acestea să greșească din dreapta socoteală. Fiindcă sufletul se revarsă spre pornirea de râsuri. Iar gândirea și luarea-aminte a minții o strică. De multe ori

răul înainte mergând, în cuvinte de rușine și în necuviința cea mai de pe urmă sfârșește. Pentru că nu se potrivește întru aceeași vreme să fie și trezvirea, și revărsarea glumii. Dacă cumva va fi și trebuință ca puțin să slăbească posomorârea, și prin cuvinte să se arate vesel la față, să fie cuvântul plin de har duhovnicesc și dres cu sarea cea evanghelică, ca să aducă bună mireasmă a iconomiei celei înțelepte dinlăuntru și îndoit să-i veselească pe ascultători și cu răsuflarea și cu harul priceperii.

Cuvântul 8
Pentru nepătimire şi pentru fecioria trupului şi a sufletului

(De la Sf. Nil, Sf. Ioan Gură de Aur și Sf. Vasilie cel Mare)

Sfântul Nil scrie către o fecioară (monahie): nebăgând seamă de nevrednicia mea, primește cu dragoste duhovnicească și ia aminte citind cuvântul acesta, că vei afla negrăit folos într-însul; mai vârtos vei putea înțelege că aici sunt cuprinse poruncile Domnului nostru Iisus Hristos din Sfânta Evanghelie, fără de care nimeni nu se va putea mântui; măcar de și-ar da tot trupul său la răni, ori spre ardere; măcar de n-ar mânca în toată vremea vieții sale o litră de pâine, pentru că postirea și privegherea și toată osteneala trupească nu ni s-a dat pentru alta, ci pentru ca, sfințindu-ne trupul nostru prin înfrânarea celor cinci simțiri, să putem curăți și știința noastră, prin domolirea patimilor sufletești: zavistia, pizma, ținerea în minte de rău, iuțimea, mânia, clevetirea, mărirea deșartă, părerea și mândria, pe care de nu le va surpa oricine de la sufletul său, în zadar îi va fi călugăria; în zadar îi va fi fecioria; în zadar îi va fi, în scurt, toată osteneala trupească: căci ieșind din viața aceasta, se va afla fără roadă și se va trimite în matca focului celui veșnic.

Aceasta nu o zic de la mine; căci eu cu totul sunt întunecat la ochii sufletului de aceste patimi, ci, de la Sfinții Părinți, voi aduce

ca mărturie mai întâi cuvântul de învățătură al sfântului Ioan Gură de Aur către călugări, unde zice: «că puternic este Domnul Slavei, Iisus Hristos, a Se face Povățuitor fiecăruia, care se va aduce pe sine curat, precum El ne învață: dacă se va dezbrăca pe sine de moșie, de neam, de avere și dimpreună de toată lumea, ca un adevărat pătimitor. Pentru că cel ce nu se leapădă de toate averile lui și nu moare pentru toată lumea, acela nu poate a se face ucenic Domnului. Numai de vei iubi pe Domnul Dumnezeul tău din tot sufletul tău, și pe aproapele tău ca pe tine; de vei păzi fecioria ta fără prihană - cea trupească precum și cea sufletească -, până la sfârșit; de vei agonisi milă și îndurare în vasele inimii tale și te vei găti cu făclii luminoase spre întâmpinarea cerescului Mire, ca nu cumva în ceasul acela să se stingă candela ta, neavând untdelemn.

Pentru că ce va folosi omului, dacă își va păzi trupul său curat, iar partea cea dinăuntru a blidului, adică inima, va fi plină de vicleșug, de urâciune, de pomenire de rău, de mânie, de pizmă, de zavistie, de mândrie și de iuțime? Pentru că cel ce se mânie pe fratele său, acela umblă încă întru întuneric și ucigaș de oameni este.

Iară de socotește cineva că fără de vreme scriu acestea, să caute la pilda celor zece fecioare: că pe cinci le-a numit înțelepte, iar pe cinci nebune, nu curve. Însă deși nu le numește curve vedem că întru nimic nu le folosește fecioria cea din afară: pentru că în loc de milostivire și de iubire frățească, s-au umplut inimile lor de otravă și de vicleșug. Deci pentru aceasta s-au scos afară de Mirele cel ceresc și cu plângere mare au început a striga: *«Doamne, Doamne, deschide-ne nouă»*. Dar cu nimic nu s-au folosit de la Domnul Slavei, ci numai aceasta au auzit: *«Nu vă știu pre voi»*. Pentru că după moarte nu este mărturisire, nici pocăință, ci muncă neîncetată. Aici numai, adică în această viață, este dezlegare de rele, aici este cerere, aici milă; și orice povară își va lega fiecare, aceea o va și purta.»

Dintru aceste sfinte cuvinte ale Sfântului Ioan Gură de Aur poate să înțeleagă oricine, cât este de trebuincioasă curățenia sufletului, fără de care nimeni dintre călugări ori mireni nu se va mântui. Dar pentru că am zis că pentru mântuirea omului este nevoie de

curăția sufletului, poate va cuteza cineva să zică că de vreme ce curăția sufletului este îndeajuns spre a ne mântui celelalte nevoințe ale trupului sunt netrebuincioase. Dar oricare va îndrăzni nu numai a grăi, ci numai a socoti una ca aceasta, unul ca acela să se rupă din turma cea pravoslavnică ca un eretic și ca un mădular putred și potrivnic socotelii duhovnicești celei drepte.

Pentru dacă voi da trupul meu a se îndestula și a se îngreuia cu mâncărurile și cu băuturile, cum voi putea a scăpa de multa cuvântare, de unde se naște de multe ori și prigonirea în cuvânt și râsul cel fără luare aminte, prin care găsesc dracii loc a se încuiba în casa sufletului nostru și ne ridică spre felurite patimi. Iar din prigonirea în cuvânt se naște pizma, iar dintru aceasta se naște ținerea în minte de rău. Iar din nesațiul pântecelui se naște curvia și dacă cineva se va birui de aceasta, atunci unde-i învățătura Sfintei Evanghelii.

Că ne poruncește Domnul în sfânta Evanghelie nu numai să nu curvim, dar nici să nu poftim, pentru că curvia este patimă a trupului celui simțitor de care zice Sf. Apostol Pavel că este lăcaș al lui Dumnezeu, și cel ce va strica lăcașul lui Dumnezeu, îl va strica pe acela Dumnezeu. Deci dacă pe acela ce va strica trupul, spurcându-l prin preacurvie, îl va strica Dumnezeu, apoi cu cât mai mult va pedepsi Dumnezeu pe cel ce va strica sufletul său prin multe rele? Cu cât este mai cinstit sufletul decât trupul, cu atât i se cade omului mai vârtos a-și agonisi nepătimirea sufletului. Drept aceea noi, pătimașii, cu dreaptă socoteală se cade a socoti oare pentru care pricină ne-am lepădat de lume și de desfătări și mai ales ne-am făgăduit lui Dumnezeu a păzi fecioria și sărăcia. Mai întâi ne-am făgăduit a păzi fecioria pentru însăși dragostea Domnului nostru Iisus Hristos, care cu acest fel de a petrece a trăit în lumea aceasta, arătând tuturor celor ce și-au ales a-i urma Lui, că așa se cade a petrece în lume, precum a petrecut El, adică întru feciorie, nesmintind-o pe aceasta nicidecum, precum zice Sf. Vasilie: «Rămânând până la sfârșit întru ceea ce s-a născut (întreg, așa cum s-a născut), nemișcându-și fecioarele mâna către pipăire de bărbat, nici împletind cele neîmpletite, ori legând împreună pe cele dezlegate, și pe mădularele cele

nestricate împleticindu-le cu mădularele de alt neam spre a le strica. Ci socotind slava cea mare pe care a făgăduit-o Domnul prin Proorocul, aceasta grăiește Domnul către scopiții cei ce păzesc sâmbetele mele și a celor ce voiesc să se țină de așezământul meu: Le voi da loc în casa Mea și întru zidul Meu loc numit, mai bun decât al fiilor și al fiicelor. Nume veșnic le voi da lor și nu va lipsi această slavă mare, să înceteze fecioara, nu întru lucrare fecioria păzindu-și, ci întru a rămâne nemișcată către lucrare, păzindu-și, astfel nestricarea.»

Că zice Sf. Vasilie că s-a zidit fecioara pe pământ din suflet și din trup, ca un chip al lui Dumnezeu cu taină să sâmbeteze, adică să înceteze. Nu mâna, nu piciorul, nu ochiul, nu alt mădular mișcând, dar nici mintea cea pricinuitoare de stricăciune a frumuseții celei firești să nu o miște spre poftă trupească. Ci facă-o să stea ca o bună pecetluire a lui Dumnezeu, nemișcată către vreo nălucire sau atingere, cu totul pe piatra nepoticnirii (neclintirii), ca nu cumva cineva prin ochi, prin auzire sau prin altă simțire intrând cu vicleșug, pe furiș, înăuntru să miște din loc închipuirile cele din suflet, care sunt după chipul lui Dumnezeu sau amestecând împreună pe cele întâi închipuite ale sale undeva rău le va pecetlui. Și frumusețea sufletului într-acest chip o va vătăma, iar trupul fiind materialnic, prin atingeri stricătoare, de către toate părțile îl va umple de spurcăciuni și de prihăniri. Deci de vreme ce vrednicia fecioriei este atât de înaltă, lucru mai presus de firea omenească și a îngerilor celor fără de materie, se cade tuturor iubitoarelor de Hristos fecioare a urma viața celor fără de materie, a fi privighetoare de-a pururea ca și aceștia, a uita toată grija pământească și a avea numai grija lui Dumnezeu ca și îngerii. A înfrâna trupul după putință și de mâncare, și de băutură, și de odihnă, a se îndeletnici întru citirea dumnezeieștilor Scripturi, care luminează mintea și ne aduc către frica lui Dumnezeu.

A plânge de este cu putință până la răsuflarea cea de pe urmă, rugând milostivirea Lui ca, de se află în vreo bunătate, să o păzească pe fecioară prin darul Său să nu cadă, și de cele ascunse (după cuvântul Proorocului David) care nu sunt pricepute de neputința firii omenești să o curățească. Și așa, puțin câte puțin nevoindu-se

fecioara, va ajunge și întru curățirea sufletului care este în stare a face fecioria trupului ca pe o slujnică a feciorie sufletești. Și atunci cea sufletească și-o păzește pe cea trupească nevătămată. Iar dacă nu și-a curățit fecioara poftele din suflet și nu s-a făcut stăpânitoare curăția cea sufletească peste cea trupească, cu anevoie este a-și păzi cineva trupul său nespurcat.

Pentru aceasta, nevoiește-te maică a-ți curăți și sufletul dimpreună cu trupul, împodobindu-te cu haina cea preafrumoasă a smeritei cugetări, nedând loc nicidecum mândriei, ci când vei vedea că mai mult sporești înainte, atunci mai mult să te rogi lui Dumnezeu cu lacrimi ca să-ți dea smerenie, că așa ne și poruncește, zicând: *«Când faceți toate cele poruncite, ziceți că robi netrebnici sunteți, cele ce am fost datori a face am făcut»*. Deci și sfinția ta așa făcând, atunci va zice Mirele tău, Hristos: *«Deschide-Mi cea de aproape a Mea, sora Mea, porumbița Mea, cea desăvârșit a Mea, căci în urma mirurilor tale am alergat»*, căci acesta este mirul cel de bună mireasmă al lui Hristos, adică smerenia, care drept aceea și locuiește în inimile smeriților; adică întru a iubi pe Domnul din toată inima și din tot sufletul și pe vecinul ca pe noi înșine, a ne supune celor mai mari ca Însuși lui Hristos și unul altuia asemenea. Ca nu vreunul din noi să se afle ca Iuda, ci ca Apostolii cei ce se supunea Domnului. Pentru că cei ce stau împotrivă judecată vor lua loruși. Și a nu fi împotrivitori în cuvânt sau clevetitori sau bârfitori, sau în deșert cugetători, sau răpșitori pentru că acestea toate și cele asemenea acestora, roade ale diavolului sunt și din prisosința inimii grăiește gura. Să ne iubim unul pe altul, pentru Domnul cel ce a zis, *«de Mă iubiți pre Mine, poruncile Mele păziți»* și iarăși, *«întru aceasta vor cunoaște toți că Îmi sunteți ucenici, de vă veți iubi unul pe altul»*. Că unde este dragostea, acolo este Hristos, pentru că Iisus Hristos dragoste este, iar unde este urâciune și cele asemenea, acolo nu este Hristos de față, ci balaurul cel viclean se sălășluiește.

Fără de smerenie și ascultare și fără de dragoste nu putem fi adevărați ucenici ai lui Hristos. Căci El făcându-Se nouă chip, S-a smerit pe sine, ascultător zicându-Se Tatălui până la moarte, și

moarte pe Cruce. Tot El ne-a dat pildă de cea mai înaltă dragoste, pogorându-Se din slava cerului în lume pentru nemărginita lui milostivire și dragoste către noi cei sărăciți de bunătățile raiului prin amăgirea vicleanului.

Deci bine este întru noi a se sălășlui dragostea, ca nu cumva să se ivească în mijlocul nostru iubirea de prigonire și sfada și ca nu cumva să scârbim pe vreunul din frați sau din surori. Iar de se va și întâmpla din vreo răpire a mânia pe cineva din frați, se cade fiecăruia a cădea cu lacrimi înaintea fratelui pe care l-a scârbit și a se împăca cu dânsul din toată inima, știind că Domnul vede. Că omul vede în față, iar Domnul vede în inimă. *«Că de nu veți lăsa oamenilor greșelile lor, a zis Domnul, nici Tatăl vostru cel ceresc nu va lăsa greșelile voastre»* și *«lăsați și se va lăsa vouă»* și *«soarele să nu apună întru mânia voastră.»*

Căci nu știm ce va naște ziua de mâine și nu știm în care ceas vine furul. Căci cu neputință este - zice Sf. Ioan Gură de Aur -, a intra în ușa vieții sufletul ce ține minte răul. Măcar și toată dreptatea de ar face, urâciune este înaintea Domnului, și este zadarnică toată lucrarea unui om ca acesta. Destul ne este a înțelege cuvântul Sfântului Apostol Pavel, ce zice: *«De aș grăi în limbi îngerești și omenești și de aș ști toate tainele și de aș avea toate darurile, proorociile, iar dragoste nu am, nimica nu sunt. Dragostea nu pizmuiește, nu se înalță, nu se trufește, nu răsplătește rău pentru rău. Dragostea nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Dragostea îndelung rabdă. Dragostea niciodată nu cade.»*

Cuvântul 9
Scrisoarea a 43-a a Sf. Vasilie cel Mare către fecioara cea căzută

Acum este vremea să vestim acel cuvânt proorocesc și să zicem: Cine va da capului meu apă și ochilor mei izvoare de lacrimi? Și voi plânge pe cei răniți, feciorii norodului meu?... Și dacă Ieremia i-a socotit vrednici de plâns de mii de ori pe cei ce au fost răpuși

trupește pe câmpul de luptă, ce să mai spunem de o asemenea înfrângere a sufletelor? Răniții tăi *(Isaiia 22, 2)* nu sunt răniți de sabie, nici morții tăi, morți de război, ci dimpotrivă, plâng boldul morții celei adevărate - păcatul greu și săgețile aprinse ale celui viclean care ard fără milă împreună cu trupurile și sufletele.

Văzând pe pământ o asemenea călcare de lege, fără de îndoială că tare se vor mai tângui legile Domnului... că fără de rușinare curvește însuși mireasa Stăpânului, al cărei cap este Însuși Hristos. Vor plânge înseși duhurile sfinților și Finees râvnitorul, căci el acum n-are putință, ca luând sulița în mâini să pedepsească păcatul trupesc și împreună cu el (plânge) și Sfântul Ioan Botezătorul, căci acum el nu mai poate să părăsească lăcașurile de sus ca și oarecând pustiul, spre a veni să descopere fărădelegile, iar de va fi nevoie să sufere să fie gata să rămână mai degrabă fără de cap, decât să se lepede de îndrăzneală. Și oare, nu cumva Ioan strigă și acum și își înalță glasul mai tare decât mai înainte pentru Irodiada, zicând: *«Nu ți se cuvine să o ai de soție»! (Mat. 14, 4)* căci deși trupul lui Ioan, după rânduiala obișnuită a firii s-a supus hotărârii Dumnezeiești și deși limba lui Ioan tace, dar cuvântul Domnului nu se leagă. Cel care și-a întins îndrăzneala până la moarte, când se strica căsătoria unui rob asemenea lui, oare va suferi acum văzând asemenea necinstire a cămării de nuntă celei sfinte a lui Dumnezeu?

Dar tu, care ai lepădat de pe tine jugul acelei (sfinte) legături dumnezeiești și ai fugit din prea curata cămară de nuntă a adevăratului împărat și ai căzut cu urâciune în această stricăciune necurată și rușinoasă, fiindcă nu mai poți scăpa de această învinuire amară și nu ai putință și nici mijloace să ascunzi răul, te umpli încă de îndrăzneală. Și după cum cel necurat, căzând în adâncul răutăților, nu bagă de seamă, asemenea și tu te lepezi chiar de făgăduințele date adevăratului Mire și strigi că nu ești fecioară și că niciodată n-ai făgăduit să fii fecioară, cu toate că ai dat multe făgăduințe ale feciorei și pe multe chiar le-ai împlinit în faptă. Amintește-ți de strălucita mărturisire făcută înaintea lui Dumnezeu, a îngerilor și oamenilor. Amintește-ți de soborul prea cinstit, de chipul sfânt al

fecioarelor, de adunarea Domnului și a sfinților Bisericii, de prea bătrâna ta bunică cea întru Domnul care întinerește și se înfrumusețează în virtuți încă și acum, mai adu-ți aminte și de mama ta, care împreună cu ea râvnește întru Domnul și cu osârdie se silește prin oarecari osteneli noi și neobișnuite să distrugă în sine urmele deprinderilor, de asemeni adu-ți aminte și de sora ta, care urmează întocmai amândurora, iar în unele se silește să le și întreacă și cu virtuțile fecioreşti întrece meritele înaintașilor, iar pe tine, sora ei, după cum te-a cinstit până acum și cu fapte și cu cuvântul, necontenit te cheamă la aceeași luptă.

Amintește-ți de ele și de chipul îngerilor dimprejurul Domnului, și de viața duhovnicească în trup, și de viețuirea cerească pe pământ. Adu-ți aminte de zilele senine, de nopțile luminoase, de cântările duhovnicești, de cântarea prea dulce a psalmilor, de rugăciunile sfinte, de așternutul curat și neîntinat, de sporirea în virtuțile fecioreşti, de masa modestă, de toate câte făgăduiau că fecioara ta se va păstra nestricată. Unde-ți este dară înfățișarea cuviincioasă, unde-ți este purtarea frumoasă și îmbrăcămintea cea simplă cuvenită fecioarei, unde-ți este roșeața cea frumoasă, semn al rușinării și albeața frumoasă a feței înflorită din înfrânare și priveghere, care strălucea mai plăcut decât toată frumusețea?

De câte ori ai vărsat lacrimi fierbinți, pentru paza feciorie tale celei neîntinate? Câte scrisori (adică rugăciuni) ai făcut către sfinți, cerând ajutorul lor, nu ca să intri în căsătorie omenească (adică să cazi în această stricare), ci să nu te lepezi de Domnul Iisus? *«Câte daruri ai primit tu de la Mine»!* Să mai pomenesc oare de cinstea pe care o primeai pentru El de la prietenii Lui? Ori să mai vorbesc de împreună-viețuirea cu fecioarele, de cele câștigate împreună cu ele, de bunăvoința lor, de laudele pentru feciorie, de fecioreștile binecuvântări, de scrisorile ce-ți trimiteau ție ca unei adevărate fecioare? Dar acum la suflarea cea mică a duhului care lucrează acum în fiii răzvrătirii *(Efes, 2, 2)* te-ai lepădat de toate acestea; moștenirea ta scumpă pe care ai câștigat-o cu atâtea nevoințe, ai schimbat-o pe plăcerile trecătoare care numai un timp scurt îți

îndulcesc gâtul, iar apoi se fac mai amare decât fierea. Cine oare nu va zice cu întristare: *«Cum s-a făcut desfrânată cetatea cea credincioasă, Sionul?» (Isaia 1, 21).* Oare Însuși Domnul nu va spune celor ce umblă acum în duhul lui Ieremia: *«Vezi ce mi-a făcut fiica lui Israil?» (Ieremia).* Eu mi-am logodit-o întru credință și în nestricăciune, întru dreptate și în judecată, în milă și în bunătăți, după cum i-am și făgăduit prin Proorocul Osea. Dar ea i-a iubit pe cei străini și deși eu, bărbatul ei sunt viu, ea se socotește desfrânată și nu se teme să aparțină altui bărbat, împreună cu îndrumătorul mireselor, dumnezeiescul și fericitul Pavel acesta nou, ca și cel din vechime, prin al cărui sfat și mijlocire tu ai lăsat casa părintească și te-ai unit cu Domnul (prin legătura călugăriei), și unul și altul fiind întristați de fapta ta, oare nu vor zice ei că frica de care m-am temut, mi-a venit mie, și de ce m-am speriat, aceea m-a întâmpinat *(cf. Cartea lui Iov 3, 25)* pentru că v-am logodit unui singut bărbat ca să vă înfățișeze lui Hristos, și întotdeauna m-am temut ca nu cumva, după cum șarpele a ademenit cu viclenia sa pe Eva, așa să vatăme și mințile voastre *(II Cor. 11, 2-3).*

De aceea, prin mii de cântări plăcute am căutat eu să liniștesc în tine furtuna patimilor și prin mii de sfaturi să păzesc Mireasa Domnului, totdeauna vorbindu-ți de frumusețea vieții feciorelnice - căci cea nemăritată se îngrijește de ale Domnului - ca să fii sfântă și cu trupul și cu sufletul și-ți arătam vrednicia fecioriei, numindu-te lăcașul Domnului, ca și cum ți-aș fi dat aripile râvnei, înălțându-te spre Iisus și ți-am ajutat și îngrozindu-te cu pedepse să nu cazi. Îți ziceam: *«De va strica cineva Biserica lui Dumnezeu, și Dumnezeu îl va strica pe acela» (I Cor. 3, 17)* și adăugam cuvinte care te îndemnau la rugăciune. *«Și duhul vostru și sufletul vostru și trupul vostru să se păzească în toată întregimea fără prihană la venirea, Domnului nostru Iisus Hristos» (I Tesal. 5, 23).* Dar cu toate acestea m-am ostenit în zadar și amarnic a fost sfârșitul ostenelilor mele cele plăcute, pe care le-am purtat pentru tine. Din nou trebuie să oftez pentru acestea, de care așteptam să mă bucur, căci ai fost amăgită de șarpe mai rău decât Eva.

Nu numai gândurile ți s-au stricat și împreună cu ele trupul s-a spurcat, dar ceea ce este și mai groaznic, despre care n-aș dori să vorbesc, dar despre care totuși nu pot să tac, focul arde părpălind în oasele mele și m-am părăsit de pretutindenea și nu pot suferi *(Ierem. 20, 9).* Lua-voi dar mădularele lui Hristos ca să le fac mădulare ale unei desfrânate *(I Corint. 6, 15).* Este un rău neasemănat cu altele, e o nouă răutate în lume. Căci s-a zis: «Treceți în ostroavele Hetimului și vedeți, și în Chidor trimiteți și socotiți foarte și vedeți de s-au făcut unele ca acestea, de și-au schimbat păgânii dumnezeii lor și aceia nu sunt dumnezei». *(Ierem. 2, 10-11).*

Dar fecioara și-a schimbat slava ei și s-a dat întru rușine. Spăimântatu-s-a cerul de aceasta și s-a înfricoșat mult foarte că rele au făcut. Și acum zice Domnul că două rele a făcut fecioara: m-a lăsat pe Mine, Adevăratul Mire al sufletelor sfinte și a fugit către necuratul și nelegiuitul stricător al sufletului și al trupului, s-a lepădat de Dumnezeu Mântuitorul ei și a dat mădularele sale în robia Necurăției și a Fărădelegii *(Romani 6, 19),* iar pre Mine M-a uitat și a umblat în urma poftitorului ei *(Osea 2, 13),* care nu o va ajuta întru nimic. *«Au doară cel ce cade nu se scoală? Sau cel ce se abate nu se întoarce?» (Ierem. 8, 4).* Pentru ce s-a întors fecioara fără rușine, deși a auzit că Iisus Mirele, zice prin Ieremia: *«Și am zis după ce a desfrânat în toate acestea: întoarce-te la Mine, și nu s-a întors» (cap. 3, 7). «Și nu este rășină în Galaad? Ori doctor nu este acolo? Pentru ce nu s-a suit vindecătoarea fetei norodului Meu?» (cap. 8, 22).*

Și în Sfânta Scriptură vei găsi multe ajutoare împotriva acestui rău, multe leacuri izbăvitoare de pieire. Așa sunt tainele despre moarte și înviere, așa sunt cuvintele despre strașnicul județ și muncile veșnice. Învățăturile despre pocăință și iertarea păcatelor, mii de pilde despre întoarcerea păcătoșilor, despre drahmă și oaie, și fiul cel pierdut care și-a irosit averea cu desfrânatele, care pierdut a fost și s-a aflat, mort a fost și a înviat. Să ne folosim de aceste ajutoare împotriva răului, vindecând sufletul nostru. Gândește-te la ziua cea de pe urmă, închipuiește-ți turbarea duhului, încetarea suflării și ceasul de moarte, îngerii care vin în grabă, sufletul cuprins de

tulburare grozavă, chinuit fără de milă de cugetul cel împovărat care-și îndreptează privirile îndurerate spre cele de dincolo; în sfârșit, însăși trebuința neînlăturată a strămutării în altă lume...

Amintește-ți de vedenia lui Daniil, când înfățișează judecata înaintea ochilor noștri: *«Am văzut până ce s-au pus scaunele și a șezut Cel Vechi de zile; și îmbrăcămintea Lui era albă ca zăpada și părul capului Lui ca lâna curată; scaunul Lui pară de foc, roatele Lui foc arzător. Râu de foc curgea, ieșind dinaintea Lui: Judecătorul a șezut și cărțile s-au deschis» (Daniil 7, 9-10).* Cele bune, cele rele, cele vădite și cele tainice, faptele, cuvintele, gândurile, toate se descoperă auzului tuturor îngerilor și oamenilor. Dar în ce stare jalnică vor fi cei ce au viețuit rău? Unde se va ascunde sufletul, care într-o clipeală se va descoperi înaintea atâtor priviri fiind încărcat de rele? Care va fi starea trupului celui supus acestor chinuri nesfârșite și de nesuferit, unde focul nestins, viermele chinuitor veșnic, fundul întunecat și groaznic al iadului, suspinul amar, oftările, plângerea și scrâșnirea dinților, și unde suferințele nu vor avea sfârșit. De toate acestea nu este scăpare după moarte, nici putință de a ușura chinurile amare. Putem scăpa de ele acum. Cât mai este putință, să ne ridicăm din cădere: să nu ne deznădăjduim, ci să ne îndreptăm de faptele rele.

Iisus Hristos a venit să mântuiască pe cei păcătoși: *«Veniți să ne închinăm și să îngenunchem și să plângem înaintea Domnului» (Ps. 94).* Cuvântul care ne cheamă la pocăință spune: *«Veniți către Mine toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi odihni pre voi» (Matei 11, 28).*

Așa că avem cale spre mântuire dacă dorim această mântuire. *«Înghițit-au moartea biruind, dar să ții minte tare, că iarăși a luat Domnul Dumnezeu toată lacrima de la toată fața» (Isaiia 25, 8). «Credincios este Domnul întru toate cuvintele Sale» (Psalmul 144).* El nu minte când zice: *«Și de vor fi păcatele voastre ca mohorâciunea, ca zăpada le voi albi; iar de vor fi ca roșeala, ca lâna le voi albi» (Isaiia 1, 18).* Marele Doctor al sufletelor este gata să-ți vindece rana; este eliberatorul, izbăvitorul, nu numai al sufletului tău, ci al tuturor sufletelor robite păcatului. Aceste cuvinte însăși buzele Sale

scumpe și sfinte le-au grăit. *«N-au nevoie cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi. N-am venit să chem pe drepți, ci pe cei păcătoși la pocăință»* (Matei 9, 12-l3).

Ce dezvinovățire vei avea tu sau altcineva, dacă El glăsuiește acestea? Dumnezeu vrea să te vindece de o rană rea și să-ți răsară lumina din întuneric. Te caută Păstorul cel Bun, Care a lăsat oile cele nerătăcite. De te vei încredința Lui, nu va zăbovi; nu va trece alături Iubitorul de oameni, ci te va duce pe umerii Săi, bucurându-Se că a găsit oaia cea pierdută. Tatăl S-a ridicat și așteaptă întoarcerea ta din rătăcire. Îndreptează-te numai; și încă departe fiind tu, va veni la tine, va cădea pe grumajii tăi și te va cuprinde în brațele Sale, pe tine, cea curățită prin pocăință. Și în cea mai scumpă îmbrăcăminte va îmbrăca sufletul tău; te va dezbrăca de omul cel vechi și-ți va pune inel în mâinile tale, de pe care s-a spălat sângele morții, și-ți va încălța picioarele, care s-au întors de la căile răului spre cărarea păcii evanghelice. Și va vesti ziua veseliei și a bucuriei îngerilor și oamenilor și în tot chipul se va serba întoarcerea ta. *«Amin, zic vouă: în ceruri va fi mai multă bucurie pentru un păcătos ce se pocăiește»* (Luca 15, 7).

Dacă cineva dintre cei ce se cred a fi drepți se va supăra că tu prea degrab ai fost primită, însuși Bunul Părinte va zice întru apărarea ta: Se cădea însă, să ne veselim și să ne bucurăm, căci sora ta aceasta moartă și a înviat, pierdută era și s-a aflat.

Cuvântul 10

Însemnare

Când din slobozirea lui Dumnezeu a căzut Sfânta Cetate a Ierusalimului în mâinile perșilor, pentru păcatele noastre, s-a petrecut atunci un lucru vrednic de însemnare: când au cucerit cetatea păgânii și au ucis mii și zeci de mii de creștini, au intrat în cele din urmă și în Sfânta Biserică a Învierii Domnului și în celelalte lăcașuri ale mântuitoarelor Patimi ale Domnului, unde se aflau adunați mulți-

me de creștini, pe care i-au tăiat păgânii. Au ales dintr-înșii copiii cei chipeși și fecioarele, luându-i ca robi. După ce a încetat tulburarea și robia, perșii au stricat fecioarele și femeile ce le robiseră.

În acea vreme, una dintre fecioare se uita cu inima îndurerată la cele ce se făceau roabelor lui Dumnezeu și temându-se să nu-și strice fecioria, nu primea din mâna păgânilor nici mâncare și nici băutură de fel, ci se topea numai în plânsete și tânguire amară. Stăpânul ei persul, care avea dregătoria de satrap, o îndemna și pe această fecioară să se plece poftei lui celei necurate, devreme ce el o avea acum roabă dimpreună cu alte fecioare creștine; pe acestea din urmă le înșelase să-și lepede credința și să-și strice fecioria, și le sfătuia să o îndemne și pe această fecioară să se plece lui.

Ea însă se îngrețoșa și nicidecum nu voia să audă de aceasta, ci numai suspina din adâncul sufletului și le ocăra pe celelalte, aducându-le aminte de Mirele Hristos pe Care L-au părăsit. Aflând stăpânul despre neînduplecarea ei, s-a mâniat foarte. Într-o seară, pe când era la masă împreună cu alți perși și cu fecioarele cele necinstite și lepădate de Hristos, a poruncit să vină și fecioara cea iubitoare de curăție spre a mânca împreună, dar ea n-a voit să asculte. Atunci slugile satrapului au apucat-o cu sila, și purtând-o pe umeri au adus-o la masa stăpânului. Ea însă nu s-a atins nici de mâncare, nici de băutură.

După ce s-a terminat masa, păgânul satrap, o îndemna iarăși să se plece poftelor lui (spre amestecare spurcată). Și văzând că ea nu se înduplecă nicidecum, s-a aprins de mânie și a bătut-o până ce a căzut în nesimțire, apoi urcând-o pe aripa zidului de la turn, a întrebat-o iarăși dacă se pleacă voii lui. Ea însă i-a făcut semn că nu-și schimbă hotărârea. Atunci păgânul scoțându-și sabia a început să o lovească cu sălbăticie și la fiecare lovitură o întreba dacă se pleacă la pofta lui.

Iar sfânta fecioară rămânând neclintită întru hotărârea ei de a-și păzi cinstea, a fost scăldată toată cu sângele ei nevinovat. În cele din urmă, cunoscând păgânul satrap că nu sporește nimic, a poruncit slugilor, ca s-o arunce de pe înălțimea turnului. Astfel s-a săvârșit mucenicește această sfântă fecioară, păzindu-și cu negrăită bărbăție

fecioria și credința, aducându-se ca o jertfă neprihănită Mirelui Hristos, de a cărui slavă se veselește acum în ceruri.

Însemnare găsită în Limonarul grecesc, scris de Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, care a fost călugărit în obștea Sfântului Teodosie. Înainte de-a ajunge Patriarh, a vizitat toate mănăstirile și schiturile din Palestina, Siria, Egipt și alte laturi creștine, de pe unde a adunat însemnări din viața creștinilor și mai ales a pustnicilor. Din istoriile acestea a compus cartea ce se numește «Limonar», din care se vor aminti aici câteva. În românește nu se află tălmăcit până acum (n. Ed.: Limonarul s-a tradus în românește mai pe urmă).

Cuvântul 11
Însemnare din Viaţa Sfintei Muceniţe Evpraxia

Aceasta a fost din cetatea Nicomidiei în timpul împărăției lui Maximilian; de neam vestit, frumoasă la chip și cu bune obiceiuri - fiind credincioasă roabă a lui Hristos. Prinsă de închinătorii de idoli, era silită să aducă jertfă dracilor. Și nesupunându-se, a fost bătută cumplit, iar ea răbda cu bărbăție. Apoi au dat-o unui om barbar ca să o spurce, iar acela a luat-o la casa sa. Fecioara se ruga neîncetat în taină Mirelui său Cel preacurat, adică lui Hristos, ca să-i păzească fecioria nestricată. Și când s-a închis cu dânsa spurcatul barbar în cămară, l-a rugat sfânta (arătându-se ca și cum ar fi o fermecătoare) ca să o aștepte puțin, fagăduindu-i că-i va aduce o buruiană pe care, dacă o va purta cu sine, nu-l va vătăma nici o armă a protivnicilor. Iar barbarul i-a zis: «Pe urmă îmi vei aduce buruiana aceea.» Răspuns-a înțeleaptă fecioară: «Nu se cuvine să fie culeasă acea buruiană de femei stricate, ci numai de fecioare nenuntite. Pentru că de nu va fi arătată de fecioară curată acea buruiană, apoi nimic nu lucrează. Deci a slobozit-o bărbatul până ce îi va arăta buruiana aceea.

Mergând sfânta în grădină și luând niște buruieni care se aflau acolo, le-a dat bărbatului. Iar el a zis: «De unde voi ști că sunt adevărate?» Atunci fecioara i-a zis: «Ia o sabie ascuțită și repezind-o tare cu amândouă mâinile, lovește-mă în grumaz, cât vei putea și dintru aceasta vei ști că nimic nu mă va vătăma sabia ta.» Iar el crezând

cuvintelor ei, a repezit sabia cu toată puterea, și lovind-o i-a tăiat cinstitul ei cap. Apoi cunoscând că este batjocorit de dânsa, scrâșnea cu dinții de mânie, dar ce folos îi era din această, căci înțeleaptă fecioară s-a dus nespurcată către Mirele său Hristos, lăsându-ne nouă minunată pildă de întreagă înțelepciune, voind ca mai bine să moară decât să-și piardă fecioria sa.

Cuvântul 12
Pildâ din "Limonarul" Sfântului Sofronie

Un creștin vrednic de încredere povestea cum o călugăriță din Alexandria se îndeletnicea la casa ei în tot felul de fapte bune, pricinuitoare mântuirii sufletului, adică întru rugăciuni, în postiri, privegheri și mai ales în fapte de milostenie. Pentru aceasta a pizmuit-o vrăjmașul diavol, punând în inima unui tânăr, care se rănise de chipul ei, ca s-o tragă în cursă. O pândea mereu când ieșea din biserică și mergând în urma ei îi zicea cuvinte rușinoase. Iar călugărița se întrista foarte de aceasta. Într-o zi, văzând iarăși că o urmărește, l-a chemat să vină către ea. El a alergat numaidecât cu bucurie văzând-o că se arată binevoitoare. Atunci ea îi zise: «Frate, ce bunătate ai găsit la mine de mă tulburi așa?» Răspuns-a tânărul: «Doresc ochii tăi mai mult decât orice lucru.» Călugărița auzind aceasta și-a scos ochii amândoi cu un briceag pe care îl purta la sine, zicând către tânăr: «Dacă tu te smintești pentru ochii mei, atunci eu nu vreau să-i mai am». Văzând aceasta tânărul, că pentru el și-a scos ochii, s-a umilit în sufletul lui și, mergând într-o mănăstire, s-a făcut călugăr îmbunătățit.

Cuvântul 13

Un pustnic oarecare îmbunătățit, mergând odată prin pustie, a întâlnit o fecioară și-i zise: «Ce faci aici, maică?» Ea, voind să-și ascundă taina, i-a răspuns: «Am rătăcit drumul, avo, și mă rog să mi-l arăți.» Dar pustnicul cunoscând cu duhul cele pentru ea, îi zise: «Minciuna este a diavolului, iar tu să-mi spui adevărul.»

Atunci fecioara cerându-și iertăciune, zise bătrânului: «Pentru că oarecare s-a smintit pentru mine, părăsind cetatea am venit în această pustie, ca în chipul acesta să-l scutesc de vătămare, iar eu să mă izbăvesc de tulburarea lui. Deci amândoi am scăpat de ispită. Și iată că am împlinit astăzi 17 ani cu darul lui Dumnezeu și până acum nici eu nu nu am văzut pe cineva nici altul pe mine». Atunci pustnicul o întrebă: «Dar ce mănânci?» Iar ea îi arătă o basma în care avea niște bob muiat și îi zise: «Bobul acesta muiat l-am luat cu mine, când am ieșit din cetate, și așa a iconomisit Dumnezeu, că iată am mâncat din el până astăzi și încă nu s-a împuținat». Acestea auzind pustnicul s-a mirat, dând slavă lui Dumnezeu, care astfel iconomisește pentru cei care iubesc curăția.

Cuvântul 14

Odinioară, când după judecata cea dreaptă a lui Dumnezeu au năvălit asupra țărilor creștinești, păgânii agareni au ajuns până la Muntele Sinai, prădând toate în calea lor și silind pe creștini să-și lepede credința și să primească rătăcirea lui Mohamed. Cum au aflat de aceasta, creștinii care locuiau aproape de castru (cetatea mănăstirii) și aproape de sfântul Rug, au fugit împreună cu familiile lor, așezându-se tocmai în vârful Muntelui Sinai, spre a fi mai feriți de năvălirea păgânilor și ca să se poată apăra mai ușor. Dar năpustindu-se mulțime mare de agareni au învins pe creștini și silindu-i ca să se lepede de credință i-au făcut supușii lor. Unul dintre creștini, fiind mai temător de Dumnezeu, văzând pierzarea care venise asupra nației sale, a apucat în grabă deasupra unei culmi de munte spre a se arunca în prăpastie ca ori să moară zdrobindu-se, ori de va cădea teafăr, să poată fugi din calea păgânilor, căci ar fi ales mai degrabă să moară, decât să trădeze credința. Iar femeia lui cum a văzut că el fuge spre prăpastia cea înfricoșată, s-a aruncat îndată pe umerii lui și apucându-l de haină l-a oprit, rugându-l cu lacrimi fierbinți și zicându-i: «Unde te duci, iubitul meu soț; cum te grăbești să scapi numai tu, iar pe mine și pe copii ne lași pierzării? Adu-ți

aminte că în patul tău eu n-am făcut vicleșug; martor este Domnul pentru aceasta. Deci să nu mă lași ca să mă spurce păgânii trupește și sufletește, căci, eu fiind femeie slabă de fire, voi fi silită ca să mă lepăd de credință dimpreună cu copiii. Și acum, pentru că ai cugetat ca să scapi cu fuga, izbăvește-ne mai întâi pe mine și pe copii de pierzare, și apoi pleacă unde crezi că-ți vei mântui sufletul. Căci altfel nu cumva să ceară de la tine Dumnezeu sufletele noastre în ziua judecății. Deci, jertfește-ne mai întâi pe noi, ca să nu cădem în mâinile păgânilor, și apoi mergi cu bine. Fă-te următor lui Avraam, și adă-ne jertfa lui Dumnezeu în locul acesta sfânt, ca să te izbăvească Dumnezeu prin sângele nostru; căci mai bine este să fim jertfiți lui Dumnezeu de mâna ta, decât să fim înșelați de păgâni spre pierzare. Nu te las să pleci, ci ori rămâi împreună cu noi, ori taie-ne singur pe toți, apoi du-te încotro vei putea.» Acestea și altele asemenea zicând femeia și vărsând pâraie de lacrimi, l-a înduplecat pe bărbat să-i asculte rugămintea. Scoțând sabia a tăiat singur femeia și copiii, apoi aruncându-se la vale în prăpastia dinspre amiază a muntelui, s-a izbăvit de pierzarea care îl aștepta de la păgâni.

Ceilalți creștini de o nație cu el, arabi, s-au lepădat de credința creștinească, și numai el singur a scăpat fugind, precum oarecând Sf. Prooroc Ilie, care a fugit de mânia Izabelei în muntele Horeb. Asemenea și el s-a ascuns în pustietate printre munți, locuind prin peșteri și prin crăpăturile pământului dimpreună cu fiarele sălbatice, izbăvindu-se astfel de fiarele cele gândite. De-atunci el n-a mai intrat în vreo locuință omenească, în cetate ori în sat. După ce a petrecut mulți ani de zile în singurătate, a început de la o vreme să-l muncească gândul dacă oare plăcut este lui Dumnezeu ceea ce a făcut el, jertfindu-și femeia și copiii, devreme ce lucrul acesta era cu totul străin și nemaipomenit. Preabunul Dumnezeu, voind să-l încredințeze de aceasta, ca să fie și altora pildă, i-a descoperit acolo în pustie despre vremea morții lui cu multe zile înainte. Deci luând înștiințare despre mutarea lui, a mers în Mănăstirea Sinai, închinându-se în spitalul Mănăstirii. Când a sosit ceasul mutării lui din această viață, vedea Cuvioșii Părinți ce s-au sfințit în Muntele Sinai

și pe cei care au fost omorâți de către barbari. Pe aceștia îi vedea ca pe niște prieteni ai lui și cunoscuți pe care de multă vreme nu-i văzuse; îi heretisea și îi săruta și primea ca oarecare blagoslovenii de la dânșii. Cei care se aflau lângă patul lui îl vedeau că heretisește și se bucură ca și cum ar fi fost în biserică cu niște prieteni. Pe unii din ei îi heretisea zicându-le pe nume și își mișca buzele ca și cum i-ar săruta. Și atâta bucurie se vedea la el, parcă l-ar fi chemat la o prăznuire luminată, căci avea pe Sfinții Părinți drept însoțitori către lăcașurile cerești, după cum mărturisea singur. Și așa cu bucurie și-a dat sufletul, fericitul.

Cuvântul 15

În Sinaxarul grecesc, la 4 Octombrie se face pomenirea Sfintelor mucenițe Domnina, Virina și Prosdochia.

Sfânta Domnina, fiind creștină împreună cu două fiice ale ei, Virina și Prosdochia, avea tată și soț închinători de idoli. Ca să scape de ei, și-a lăsat casa și rudeniile și a plecat în orașul Edessa, împreună cu fiicele. Acolo se îndeletniceau în post și rugăciune. Într-o zi, se trezește pe neașteptate cu bărbatul și cu tatăl ei, care au venit împreună cu ostași ca să le aducă cu sila acasă. Deci prinzându-le au ajuns cu ele până în orașul Ierapolis, pe lângă care curge un râu. Aici ostașii care le păzeau s-au apucat de chefuială, îmbătându-se. În vremea aceasta, sfintele s-au strecurat pe furiș pe lângă ostași și mergând la râu s-au înecat singure învrednicindu-se de cununile muceniciei.

Sfântul Ioan Gură de Aur a alcătuit un cuvânt de laudă pentru aceste 3 sfinte Mucenițe. El spune că Sfânta Domnina, temându-se ca nu cumva ostașii să le strice pe fecioare, le-a cufundat ea singură în apele râului, ținându-le de mână și pe una și pe cealaltă, și așa le-a cufundat pe amândouă apoi s-a cufundat și ea singură spre a nu fi pângărită de nelegiuiți. Mult laudă Sfântul Ioan bărbăția cea negrăită a mamei, care și-a înecat singură rodurile pântecelui ei, precum și supunerea oarbă a fiicelor, spre a primi moarte din mâinile mamei lor.

Cuvântul 16

Tot în aceeași zi, se mai face pomenirea sfintei Fecioare Calistenia din Efes.

Era fiica eparhului cetății Efes, anume Audact. Păgânul împărat Maximilian a cerut pe fecioara Calistenia de soție lui, fiind ea împodobită cu o nespusă frumusețe, dar Audact, tatăl ei n-a voit să-și dea fiica sa la un păgân. Pentru aceasta, împăratul i-a luat averile și pe el l-a surghiunit în Melitini, unde i-a tăiat și capul, sfârșindu-se tatăl mucenicește. Sfânta Calistenia, fecioara, ca să scape de nelegiuitul împărat, și-a tăiat perii capului și îmbrăcându-se bărbătește s-a ascuns în Nicomidia 8 ani. De aici, a fugit la o femeie văduvă, unde a trăit necunoscută de nimeni. Pentru râvna ce o avea de a-și păzi fecioria, Dumnezeu i-a dat darul tămăduirii. Văduva la care stătea avea o fiică beteagă de ochi. Sfânta Calistenia îi vindecă ochii. Atunci rudeniile fetei o silesc pe sfânta Calistenia (care se purta bărbătește) sa ia de soție pe cea pe care o tămăduise. Atunci este nevoită sfânta să mărturisească adevărul. Nemaiputând rămâne acolo, după ce s-a descoperit că este femeie din neam mare, a plecat în Constantinopol, la sora Sfântului împărat Constantin, care o proteja pe viitor.

Cuvântul 17

Tot în această zi se mai face pomenirea Sfântului Amon Egipteanul

Sfântul Amon, rămânând de mic fără părinți, a fost silit de unchiul său ca să-și ia o soție. După nuntă s-a sfătuit cu soția sa ca să trăiască amândoi în curăție. Învoindu-se deci la aceasta au trăit în mijlocul lumii ca frații 18 ani. După aceea, au plecat amândoi în muntele Nitriei, trăind mai întâi împreună într-o colibă. După aceea, și-au făcut chilii deosebite, ducând viață cu adevărat îngerească. Pe acest sfânt l-a cunoscut și Sf. Marele Antonie și s-a minunat de viața lui. L-a întrebat odată un frate pe Sf. Amon. zicând: «Părintele meu duhovnicesc mă trimite în ascultare și mă tem să nu cad în curvie.» Îi zice atunci Sf. Amon: Frate, oricând îți va veni ispită zi: Dumne-

zeule al Puterilor, pentru rugăciunile părintelui meu, izbăvește-mă.»

Odată, acest frate fiind trimis de părintele lui, a intrat la un oarecare cunoscut din cetate și neaflându-se în casă decât o fecioară, aceasta din îndemnul vrăjmașului a încuiat ușa după el când a intrat. Înțelegând fratele vicleanul scop al fecioarei a strigat cu glas mare: «Dumnezeul părintelui meu, scapă-mă.» Și numaidecât s-a aflat în drumul care ducea la schit. Tot acest sfânt, mai zice că pentru cel care iubește curăția, nu se cuvine ca să se vadă pe sine gol cândva.

Deci fiind odată nevoit sfântul Amon să treacă râul Licu (Lup), care inundase de ploaie și nevoind să se dezbrace, având cu sine și pe ucenicul său Teodor, spre a nu se vedea gol unul de către altul, se frământa cu gândul cum să treacă râul. Deci cugetând aceasta se vede pe neașteptate răpit prin văzduh până dincolo de râu.

Pentru aceasta și Sfântul Vasilie cel Mare spune pentru călugărițe și fecioare că nu se cade a face vreo mișcare necuviincioasă, chiar dacă nu sunt văzute de nimeni, spre a nu scârbi prin ceva necuviincios pe Mirele Hristos.

Se spune din Tradiție că Preacurata Fecioară atâta de multă cuviință avea, încât nu îndrăznea să își ridice ochii către cineva ori să vorbească (afară de părinți), și ori cu cine s-ar fi întâlnit își pleca numai capul în chip de închinăciune fără să vorbească. Pentru aceea s-a învrednicit a vorbi cu Sfântul Arhanghel Gavriil, care îi aducea hrană în Templu. Atât de mult iubește Dumnezeu Fecioria, încât pentru podoaba Fecioarei celei Preacurate și prea nevinovate, a plecat cerurile spre pământ, sălășluindu-se în fecioreasca ei mitră, ca și roua, după cum spune Proorocul.

Cuvântul 18

În 10 zile ale lunii Martie la Sinaxarul grecesc se face pomenirea Sfintei Cuvioasei Anastasia, patrichia

În vremea împăratului Iustinian, se afla în Constantinopole o femeie cu numele Anastasia, care avea dregătoria de patrichie în pala-tele împărătești. Pentru viața ei îmbunătățită era iubită și

cinstită de toți. Fiind pizmuită de împărăteasă, ea a aflat prilejul potrivit fugind în Alexandria, unde a zidit o mănăstire de fecioare cu cheltuiala ei și a dus viață cu totul retrasă. Auzind că împăratul o urmărește spre a o aduce iar la palat, a părăsit în taină mănăstirea cu surorile ei și a plecat la ava Daniil la schit, în mijlocul pustiei, căruia își mărturisi taina. Atunci ava Daniil o îmbrăcă bărbătește și îi puse numele Anastasie. Apoi închizând-o într-o peșteră mai departe de schit, îi dă canon să nu iasă niciodată de acolo și nici altul să nu intre acolo. A rânduit numai un frate ca să-i aducă din vreme în vreme apă și posmagi pe care să le lase lângă peșteră, și luând rugăciune să plece. Deci a petrecut fericita așa închisă 28 de ani întregi fără să iasă afară. Cine va descrie nevoințele cele mai presus de fire ale fericitei: lacrimile cele nesfârșite, suspinurile cele adânci, privegherile de noapte, rugăciunile, cântările și citirile, plecările de genunche, culcările pe jos, postul, luptele și înfricoșările demonilor? Este cu neputință a le număra pe acestea. Pentru o fecioară trăită în răsfăț în palatele împărătești, închisoarea aceasta de 28 de ani, cu atâta strâmtorare și asprime, este adevărată mucenicie. De aceea, s-a și făcut vrednic lăcaș al Sfântului Duh.

Cunoscându-și mai înainte sfârșitul, a scris pe o cărămidă către ava Daniil astfel: «Luând împreună pe fratele care mi-a slujit și unealtă de săpat, vino în curând să îngropi pe fiul tău Anastasie, famenul». Scriind aceasta a pus cărămida afară lângă peșteră. Dară ava Daniil a fost înștiințat de Dumnezeu de cele pentru ea și chemând pe ucenic l-a trimis să aducă în grabă cărămida ce o va afla lângă peștera famenului Anastasie. Deci aducând fratele cărămida și citind bătrânul cele scrise a lăcrimat; apoi luând pe acel frate au mers în grabă la peștera Sfintei. Deschizând peștera au aflat Sfânta chinuindu-se de friguri. Nu știa nici fratele că este femeie, ci o cunoștea drept famenul Anastasie. Căzând bătrânul pe umărul ei a plâns: «Fericit ești, frate Anastasie, pentru că grijindu-te ți-ai adus aminte de ora aceasta a morții și ai defăimat împărăția cea pământească. Roagă-te pentru noi către Domnul». Iar ea a răspuns: «Ba mai vârtos eu am nevoie de rugăciunile tale, părinte.» Îi zice ava

Daniil: «Negreșit că de aș muri eu înainte aș fi dator ca să mă rog lui Dumnezeu pentru tine.»

Atunci ridicându-se puțin, a șezut pe rogojină și sărutând capul bătrânului s-a rugat. Atunci bătrânul luând pe ucenic a zis Sfintei: «Blagoslovește și pe fiul tău și ucenicul meu acesta». Iar Sfânta sărutând pe ucenic a rostit acestea: «Dumnezeul părinților mei, care stai acum de față spre a-mi despărți sufletul de trup, Tu, Doamne, care știi toți pașii și toate drumurile ce le-a făcut acest frate, ducându-se și venind spre a sluji neputinței mele, odihnește duhul părinților peste el, precum ai odihnit duhul lui Ilie peste Elisei.» Apoi întorcându-se către bătrân îi zise: «Pentru Domnul, să nu scoateți hainele cu care sunt îmbrăcat, și nimeni altul să nu știe cele pentru mine.» Împărtășindu-se cu Sfintele Taine, le-a dat sărutarea din urmă; apoi, căutând în dreapta, a zis: «Bine ați venit». Aceasta a zis îngerilor și iară a strălucit fața ei ca focul.

Apoi, făcându-și semnul Crucii la gura sa, a zis: «Doamne, în mâinile Tale îmi încredințez duhul meu», și și-a dat fericitul ei suflet în mâna lui Dumnezeu. Au plâns-o bătrânul și ucenicul, și săpând groapă în ușa peșterii, a luat bătrânul haina pe care o avea Sfânta pe deasupra și dând ucenicului o altă haină, i-a zis: «Îmbracă, fiule, pe cel răposat cu haina aceasta peste hainele care le poartă.» Când a îmbrăcat fratele pe Fericita i-a văzut țâțele, care s-au ivit de sub haină întocmai ca niște frunze uscate. Însă n-a spus atunci îndată bătrânului de aceasta, ci când se întorceau la schit i-a zis: «Știi, părinte, că famenul Anastasie este femeie?.» «Știu, zise bătrânul, însă pentru ca să nu meargă vestea de dânsul pretutindenea, de aceea l-am îmbrăcat bărbătește și i-am pus numele Anastasie, spre a nu fi bănuială, căci multă cercare s-a făcut pentru el de către împăratul Iustinian, în toate orașele și satele și mai ales în părțile acestea. Dar, cu darul lui Dumnezeu s-a păzit în taină.» Atunci i-a povestit bătrânul în amănunte cele despre Sfânta Fecioară Anastasia, numită Anastasie, famenul.

Se adaugă la sinaxarul numit «Paradis» că ava Daniil și cu fratele, după ce au îngropat pe Sfânta, au mâncat din posmagii și semințele muiate ce s-au aflat în peșteră.

Cuvântul 19

Tot în această zi, se mai face pomenirea Cuvioasei Domnina cea nouă

Aceasta era din orașul Chiron din Antiohia, iar părinții ei erau dreptcredincioși și bogați. Pentru dragostea ei cea mare, pe care o avea către Dumnezeu, și-a făcut o colibă în grădina părintească, unde se liniștea de către cele ale lumii, având neîncetată umilință. Din plânsul ei cel mult avea fericita obrajii și hainele ei cele de păr toate scăldate în lacrimi, care niciodată nu se uscau. Fiind în apropiere o biserică, intra acolo la miezul nopții pentru a-și face rugăciunile obișnuite de noapte. Fericita Domnina a înduplecat atât pe mama ei, cât și pe frați ca să împodobească din averea lor acea biserică. N-a întrebuințat altă hrană cuvioasa, decât linte muiată, măcar că era pe jumătate moartă de slăbănogire, fiind din fire bolnăvicioasă. Și măcar că trăia în mijlocul lumii, însă niciodată nu se uita în fața cuiva și nici fața ei nu o lăsa să fie văzută de cineva, fiind totdeauna acoperită cu îmbrăcămintea (vălul) ei de păr. Iar capul îl ținea plecat până la genunchi; vorbea subțire cu vocea slabă însoțită totdeauna de lacrimi.

Cuvântul 20

La 14 Aprilie se face pomenirea Sfintei Mucenițe Tomaida

Această Muceniță a fost junghiată de socrul ei. Fiind de curând căsătorită și rămânând odinioară acasă numai cu socrul ei, acesta a încercat să o necinstească. Dar ea fiind împodobită la suflet cu întreaga înțelepciune, n-a voit nici să audă vorbele socrului său, ci s-a împotrivit din toate puterile, ca să nu spurce patul soțului ei. Fiind bătrânul ei socru orbit de patima vrăjmașului și văzând că se împotrivește, a scos sabia și izbind din toată puterea în pieptul nurorii, a omorât-o. Pentru râvna ce a avut-o de a-și păzi curăția până la moarte a fost socotită în rândul sfinților mucenici. Iar nerușinatul și turbatul acela de socru a rămas orb, neputând să se miște de lângă

patul muceniței. Deci aflându-l vecinii cu hainele pline de sânge, a fost silit, și nevrând. să mărturisească adevărul, cerând singur pedeapsa cuvenită, pentru care i s-a tăiat capul. Aflând ava Daniil de la schit despre aceasta, a mers în Alexandria și luând cinstitele moaște ale Sfintei Tomaida le-a adus la schit, așezându-le cu cinste în cimitirul Sfinților Părinți, de vreme ce a suferit mucenicească moarte pentru curăție. Unul dintre frații schitului, fiind foarte luptat de patima curviei, a alergat la mormântul Sfintei Tomaidei. Ungându-se cu untdelemn din candela Sfintei, i s-a arătat Sfânta în vedenie și s-a vindecat numaidecât de patimă. De atunci, toți frații schitului care erau luptați de patimă trupească aveau prea grabnică ajutorare pe Sfânta Muceniță Tomaida.

Cuvântul 21

Din Viața Sf. Simeon cel Nou

Acest Cuvios, iubind din copilărie viața pustnicească, s-a sălășluit într-o peșteră din muntele Amanon. În toată vremea pustniciei sale nu s-a împărtășit nicidecum de hrana cea obișnuită (de pâine ori de alte mâncăruri), ci hrana lui era numai verdețuri. S-au rătăcit odinioară niște călători prin pustia aceea unde era Cuviosul, căci fiind ploaie mare cu trăznete și fulgere au pierdut drumul. Mergând așa la întâmplare, au ajuns la peștera cuviosului Simeon, rugându-l să le arate drumul. Atunci le zise el: «Am să vă dau două călăuze.» Și pe când se odihneau drumeții, iată că vin din pustie doi lei și apropiindu-se de Cuviosul au început să-i lingă picioarele. Atunci el le-a făcut semn cu degetul leilor, poruncindu-le să întovărășească pe drumeți până vor afla drumul.

A dorit odată acest Cuvios să se închine la sfântul Munte Sinai. Ajungând la pustia de lângă Sodoma văzu din depărtare înaintea lui o mână de om care ieșea din pământ. Apropiindu-se de locul acela află acolo o groapă, ca o vizuină de vulpe, și auzi în adânc zgomot de picioare. Înțelegând că este un om ascuns acolo, s-a aplecat

deasupra gropii, rugându-l să se arate. După mai multe rugăminți s-a arătat un om sălbatic la înfățișare, având părul capului murdar și încâlcit, fața zbârcită și galbenă și mădularele trupului uscate. Avea îmbrăcămintea numai din pecete cusute cu frunze de finic. Întrebat fiind cum și de ce locuiește în acea groapă, a răspuns: «Având eu dorința ca să merg la Muntele Sinai, am găsit un frate ca tovarăș de drum. Ne-am legat amândoi prin jurământ ca să nu ne despărțim până la moarte. Pentru că tovarășul meu a murit pe drum în locul acesta, ca să păzesc jurământul ce l-am făcut cu el, n-am plecat mai departe la drum, ci după ce l-am îngropat, mi-am săpat și eu această groapă lângă mormântul lui, așteptându-mi sfârșitul. Pentru hrană am curmale (finice) pe care mi le aduce un frate oarecare pe care l-a rânduit Dumnezeu.»

Zicând acestea iată că se apropie un leu având în gură un ciorchine de finic. Cei care stăteau de fața împreună cu Sfântul Simeon s-au spaimântat, dar bătrânul acela necunoscut, a făcut semn leului să se depărteze puțin. Apoi iarăși poruncindu-i a venit, aducând ciorchinele, și iarăși după porunca bătrânului s-a dus mai departe și s-a culcat. Iată ce putere au virtuțile omului celui îmbunătățit. Când a ajuns cuviosul Simion la Muntele Sinai pe locul cel sfânt, a rămas șapte zile lungit cu fața la pământ, fără să guste ceva, ci numai udând pământul cu lacrimi, până ce un glas din cer i-a poruncit să se scoale.

Cuvântul 22

O minune a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care s-a petrecut în Sfântul Munte Athos, la Mănăstirea Zografu, în anul 1274

Pe la anul 1274, puțin mai înainte de a se face Sinodul de la Florența, orașul Constantinopol era în pericol să cadă în mâinile turcilor. Împăratul grec Mihail Paleologul, fiind în mare nedumerire, neputând să ție piept turcilor, s-a dus la Roma să ceară ajutorul Papei, care în vremea aceea avea mare putere. Papa i-a făgăduit că

îi va da ajutor, dacă se va supune lui cu toată Biserica Ortodoxă. Împăratul, văzându-se în pericol din partea turcilor a făgăduit că se va supune. Atunci s-a pornit mare groază pentru Biserica Ortodoxă de Răsărit, căci latinii sileau pe ortodocși la înșelăciunea lor. Nu prin puterea cuvintelor Sfintei Evanghelii, ci cu ascuțișul săbiei și a tot felul de chinuri și necazuri. Mii de suflete cădeau sub sabia lor, pentru curata credință Ortodoxă de Răsărit.

Dar pentru că Sfântul Munte întotdeauna a fost - și este - în pericole sprijin și apărător Ortodoxiei, de aceea și latinii s-au silit să strice temeliile acestui sprijin al Ortodoxiei. Și cu grabă mare s-au dus și în Sfântul Munte silind monahii să se supună Papei de la Roma prin cuvinte cu momeli, cu bani, cu făgăduințe înșelându-i, cu amenințări, cu tiranie și silă și cu moarte mucenicească. Unii, de frica chinurilor și a morții, cu tiranie primind bani, cu sila s-au lepădat de Ortodoxia Părinților lor și a noastră. Iar cei mai mulți dintre dânșii au pecetluit cu însuși sângele lor mărturisirea. Și prin statornicia lor au mustrat pe Papa, furul de cele sfinte - numindu-se pe sine că e cap al Bisericii și locțiitorul lui Hristos pe pământ.

Dar din nefericire, vrednicele de plâns mănăstirile Marea Lavră și Xiropotamu au căzut atunci și s-au abătut de la învățăturile Sf. Părinți ai noștri și au primit pe apuseni de frică, cu cinste și cu supunere de rob. Se făceau acestea după porunca împăratului pe voia latinilor, ca să se plece monahii din Sf. Munte la dogmele cele spurcate ale Romei. Însă Dumnezeu, ca să se întărească și ceilalți în credința Ortodoxă, a pedepsit mănăstirea Xiropotamu chiar în vremea când acei nenorociți monahi împreună cu cei din Apus săvârșeau spurcata lor liturghie, după adăugirea reformei latinești. Zidurile și turnurile mănăstirii Xiropotamu s-au prăbușit din temelie. Și în cădere zidurile au omorât mulți din latini și din călugării care au căzut din credință. Cei care au venii din Italia nicidecum nu au vrut să dea atenție acestei pedepse cerești, și fiind turbați s-au dus prin tot Sfântul Munte. În apropierea de mănăstirea Zografu se nevoia un monah singur la liniște, care avea un obicei sfânt ca să citească Acatistul Maicii Domnului de mai multe ori, în fiecare zi,

cântând în fața Sfintei Icoane a Maicii Domnului. În una din zile, când pe buzele acestui bătrân răsuna neîncetat fericirea Arhanghelului, făcută Preasfintei Fecioare Maria: «Bucură-te», deodată aude bătrânul din această Icoană cuvântul următor: «Bucură-te și tu, bătrânul lui Dumnezeu.» Bătrânul s-a speriat. «Nu te teme, l-a liniștit din Icoană glasul Maicii Domnului, ci du-te repede în mănăstire și vestește fraților și egumenului, că dușmanii mei și ai Fiului meu s-au apropiat. Și care e slab cu duhul și nu poate răbda, să se ascundă, până trece ispita. Iar cei care doresc moarte mucenicească să rămână în mănăstire. Dar du-te repede.»

Ascultând bătrânul porunca și voia Preacuratei Stăpânei noastre și părăsind chilia a alergat cât a putut mai repede la mănăstire, ca să aibă frații vreme și chip ca să se încurajeze și să se gândească bine fiecare din ei pentru pericolul de față. Dar numai cât a ajuns bătrânul în poarta mănăstirii, iată că se vede Sf. Icoană pe care o avea în chilie că stătea pe poarta mănăstirii. Și cu multă umilință și evlavie închinându-se înaintea icoanei, o ia și înaintea egumenului spune cele grăite de Maica Domnului. Iar frații, văzând pericolul care nu era departe, foarte s-au spăimântat și cei mai slabi dintre dânșii îndată s-au ascuns prin munți și prin peșteri. Dar 26 de monahi împreună cu egumenul au rămas în mănăstire și s-au ascuns în Turn (Pirg), așteptând pe dușmanii lor și cununile muceniciei.

Puțin după ce au ajuns latinii la început, cu toată puterea retorică a apusului îi îndemnau pe monahi să deschidă porțile mănăstirii și să recunoască pe Papa cap al Bisericii, făgăduindu-le că îi va ierta și le va da și mult aur. Dar monahii de sus de pe Turn îi întrebau pe latini: «Cine v-a spus vouă că Papa vostru este capul Bisericii? De unde-i această învățătură a voastră? Că noi credem că Hristos e Capul Bisericii. Noi mai degrabă ne hotărâm să murim decât să primim să se spurce acest loc sfânt de sila și tirania voastră. Să fugiți de aici. Nu deschidem porțile mănăstirii.» Iar latinii au strigat cu mânie: «Vreți să muriți?», și îndată au adunat mulțime de lemne și crăci uscate împrejurul Turnului și i-au ars pe monahi. Flăcările focului s-au înălțat cât turnul ducându-le vântul înăuntru,

dar monahii nicidecum nu s-au retras de la duhovniceasca lor îndrăzneală, slăvind și binecuvântând pe Domnul și rugându-se pentru dușmanii lor, și-au dat în mâinile Lui sufletele lor cele curate, în 10 zile ale lunii Octombrie, anul 1274.

În condicele mănăstirii se află scrise și numele acestor Purtători de biruință, cuvioși Mucenici. Sf. Icoană care a poruncit bătrânului să spună în mănăstire de acest pericol a fost în Turn împreună cu cuvioșii Mucenici: după aceea au găsit-o nestricată sub dărâmăturile pricinuite de foc. De atunci și până azi zi și noapte arde candela nestinsă înaintea acestei Sfinte Icoane, care se numește «Înainte-Vestitoare», unde monahii citesc în fiecare zi Acatistul Maicii Domnului.

(Tradusă din grecește de Monahul Ioanichie, de pe o carte tipărită în anul 1861, Anotera Epischiasis Epituatos).

Cuvântul 23

Din vechiul Limonar grecesc

Un călugăr bătrân cu viață sfântă, avea chilia în locul care se numea Monidria; din multa sa simplitate, se împărtășea oriunde se făcea liturghie, în vremea aceea ortodocșii fiind amestecați cu armenii. Când s-a apropiat vremea să-și dea sufletul, i-a descoperit Îngerul Domnului: «Iată, sfârșitul tău a sosit, deci cu cine vrei să te îngropăm? Cu ceilalți călugări sau cu cei din Ierusalim?.» Bătrânul i-a spus că nu știe. I-a zis îngerul: «Vezi, gândește-te bine și după trei zile vii să-mi spui.» Bătrânul gândindu-se, s-a dus la alt călugăr bătrân ortodox și i-a spus cuvintele auzite de la înger. Acela a rămas mirat, fără grai, și l-a întrebat; «Spune-mi, bătrânule, unde te împărtășești cu Sfintele Taine?» I-a răspuns cuviosul: «Oriunde găsesc.» Deci i-a zis: «Ia seama: altă dată de la alții să nu te împărtășești, decât numai de la ortodocși, care recunosc cele patru Sfinte Soboare Ecumenice» (pentru că monofiziții nu-l recunosc pe al patrulea). Ducându-se bătrânul în chilia lui, în ziua a treia a venit îngerul și îi zise: «Ce ai făcut, bătrânule?» Te-ai gândit bine cu cine

vrei să fi orânduit?» Iar bătrânul i-a spus: «Vreau să fiu înmormântat ca și cei din Ierusalim.» După ce îngerul i-a zis «Bine, bine», îndată și-a dat sufletul. Aceasta s-a făcut cu mila lui Dumnezeu, ca să nu-și piardă bătrânul ostenelile și nevoințele lui și să nu fie osândit cu monofiziții (armenii). Deci de aici să înțeleagă toți creștinii ortodocși că nu se cade să se ducă la bisericile celor de altă credință, nici să se împărtășească de la dânșii. Și nici preoții ortodocși să nu-i împărtășească pe cei de altă credință.

Cuvântul 24

Proorocia Sfântului Nifon

Până la sfârșitul lumii nu vor lipsi proorocii lui Dumnezeu, după cum nici slujitorii diavolului nu vor lipsi niciodată. Însă în zilele din urmă, câți vor sluji adevărat, cu credință, lui Dumnezeu, cu multă înțelepciune se vor ascunde de oameni. Și cu toate că nu vor face semne și minuni ca sfinții cei de mult, vor merge însă pe calea cea anevoioasă cu multă smerenie.

Aceștia se vor afla în împărăția Cerurilor mai mari decât părinții care au făcut minuni, pentru că în vremea lor (adică în aceste zile în care trăim noi astăzi, ale lui Antihrist) nu se află nimeni ca să facă semne și minuni, ca să se înfierbânte râvna lor spre nevoințele cele duhovnicești. Pentru că în toată lumea, câți vor ocupa tronurile arhierești vor fi cu totul nevrednici (acatalili) și nu vor avea nici o idee de fapte bune (ateti). Dar și stareții, conducătorii monahilor, vor fi la fel. Vor fi biruiți de lăcomia pântecelui și slava deșartă și vor fi pricina de sminteli oamenilor, mai mult decât pildă de fapte bune. Și de aceea, nici nu se vor mai gândi la lucrarea faptelor bune. Va stăpâni peste tot iubirea de arginți. Dar vai de monahii care se străduiesc să adune bani, că unii ca aceștia nu vor vedea fața lui Dumnezeu. Căci iubirea de arginți este urâciune înaintea lui Dumnezeu. Monahii și mirenii vor da bani cu dobândă. Nu vor voi să-i dea la săraci, ca sa le răsplătească Dumnezeu cu mult mai mult întru Împărăția Cerurilor. Dacă nu se vor părăsi de această lăcomie,

au să se cufunde în tartarul cel întunecos al iadului. Din neștiință, se vor înșela cei mai mulți pe calea cea largă și netedă, care duce la pierzare.

Notă: *Această proorocie s-a scris spre a înțelege cititorul mai bine viața și sfințenia Cuviosului Părintelui nostru Ioan Iacob.*

Cuvântul 25

Din Filocalia Românească, volumul 8

Smerenia, ascultarea și mărturisirea dreaptă sfarmă toate înșe-lăciunile și mrejele vrăjmașului. Mai ales o face aceasta smerenia, după cuvântul Sfinților Îngeri, pe care l-au zis către Sfântul Grigo-rie, ucenicul Sfântului Vasilie cel Nou, atunci când a fost răpit întru vedenie până la sfânta cetate a Ierusalimului de sus. Acolo, Sfântul Grigorie a văzut cum, după soboarele de drepți ce s-au rânduit în sfânta cetate, a mai venit și un sobor mare de mireni și s-a rânduit și acesta. După aceasta, a venit și un sobor mic de călugări și s-a rânduit în muncile cele veșnice.

Iar Sfântul Grigorie, fiindu-i cam rușine pentru cinul călugă-resc ce se numește neam sfânt, căutând spre cei doi sfinți îngeri ce-l purtau, unul de o subsuoară și altul de cealaltă, le-a zis: «Ce poate fi lucrul acesta, domnii mei, că soborul cel mare de mireni s-a rânduit în sfânta cetate, iar soborașul acesta mic de călugări în muncile veș-nice?» Atunci răspunseră sfinții îngeri: «Fiule, la vremea de apoi, tot neamul călugăresc și duhovnicesc se va porni spre pierzare.» Și iarăși a îndrăznit Sfântul Grigorie: «Dacă-i așa, domnii mei, apoi cine se va mântui?» I-au răspuns sfinții îngeri: «Cel ce va iubi sărăcia de bună voie, prigoana și smerenia; acela se va mântui»,

Notă: *Aceste trei fapte mari ale virtuții le-a avut Cuviosul Părintele nostru Ioan Iacob, ieroschimonahul: sărăcia, prigoana și smerenia.*

POSTFAȚĂ

Lucrarea aceasta a Sfântului Ioan Iacob, care cuprinde poezii și proză cu conținut moral, dogmatic și național, constituie o ediție completă a ceea ce a lucrat Sfântul, care se păstrează în manuscris în două volume și mai multe caiete (acestea s-au găsit până astăzi).

Titlul cărții s-a păstrat cel scris de Sfântul Ioan pe prima pagină din volumul I al manuscrisului: *«Din Ierihon către Sion - Trecerea de pe pământ la Cer.»*

Sfântul Ioan s-a născut creștin și a trăit viața creștinească în toată plenitudinea ei. Viața lui constituie un model grăitor pentru toți creștinii. Copiii trebuie crescuți de mici în familie în frica lui Dumnezeu. Datoria aceasta revine mamei, dar și tatălui. Sfântul Ioan, rămas orfan, a fost crescut în temere de Dumnezeu de bunica lui, Maria. În școală, la liceu, în tot timpul a dus o viață austeră, renunțând la jocuri și distracții. În schimb, și-a ales rugăciunea și citirea cărților religioase.

A studiat viața sfinților români, dintre care l-a atras îndeosebi Daniil Sihastrul - contemporan cu Binecredinciosul Ștefan cel Mare - care l-a sfătuit pe voievod și s-a rugat pentru el ca sa-i bată pe turci.

L-a atras viața deosebită a Sfântului Nifon de la Argeș, fost Patriarh al Constantinopolei și Mitropolit al Țării Românești sub Radu cel Mare, căruia i-a cântat viața în versuri.

În Țara Sfântă, i-a cunoscut pe părinții duhovnicești de valoare, în special pe duhovnicul Sava, căruia i-a dedicat poezii. Sfântul Ioan scoate în evidență datoria ucenicilor de a se ruga pentru duhovnicii lor, atât în viață, cât și după moartea acestora, căci aceștia i-au luat în chezășie prin iertarea păcatelor lor și este rugător pentru ei.

L-a atras deosebit și viața aspră a Sfintei Maria Egipteanca, care a trăit 47 de ani în Pustiul Iordanului și căreia i-a dedicat poezia cu împărtășirea Sfintei pe malul Iordanului de către preotul Zosima.

Strigăt de bucurie a scos Sfântul Ioan la canonizarea Sfântului Nicodim Aghioritul, marele învățat și filosof al Athonului, care luminează și astăzi creștinătatea cu cărțile scrise de el, care rămân ca o călăuză de mântuire pentru toate veacurile. Ca și Sfântul Nicodim, Sfântul Ioan este un apărător al Tradiției și al Sfintelor canoane ale Bisericii Ortodoxe, pentru care el adresează Sfântului Nicodim aceste versuri:

> Pedalionul scris de tine
> Să fie nației creștine
> Ca o duhovnicească cârmă,
> Iar cartea «Celor cinci simțiri»
> Oglinda sfintei mântuiri.

Foarte important este detaliul din capitolul *«Un Adaos despre adevărata mărturisire și două pilde despre minciuni»,* unde scoate în evidență faptul important, că la mărturisire nu trebuie să se arate numai numele păcatelor, ci trebuie arătat și gradul sau măsura la care au ajuns aceste păcate.

Grija cea mare a Sfântului Ioan a fost ca să ne lase învățături exprimate simplu și curgător, cu care să ne putem ridica pe scara virtuților și să ajungem la rugăciunea curată, care este convorbire cu Dumnezeu. Cine citește cu atenție opera Sfântului Ioan și caută s-o înțeleagă și s-o trăiască, ajunge sigur la mănăstire, trece de pe pământ la Cer. Omul trebuie să fie rațional și, dacă este rațional, trebuie să se îngrijească de cele două componente ale naturii sale: suflet nemuritor și trup muritor. Aici este rațiunea, ca din cele două componente grija mare să fie pentru sufletul nemuritor. Lumea modernă prin filosofia materialistă, a inversat cele două elemente, dând prioritate materiei inerte și conducând lumea spre iraționalitate. Cartea Sfântului Ioan ne poate feri de iraționalitate și astfel vom putea «beneficia» de mântuirea sufletului.

Să credem că Sfântul Ioan a trăit și trăiește pentru noi: el are mare îndrăzneală către Dumnezeu, deci să-i cerem ajutor și vom primi dar de la Dumnezeu pentru a învinge toate greutățile ce ne

întâmpină în viață. Toți cei care vor să fie oameni raționali, să citească de multe ori cartea Sfântului Ioan: poeziile sunt ca niște rugăciuni, iar proza lui dă esențialul în puține cuvinte.

Cartea Sfântului Ioan constituie o «Scară a lui Iacov», pe care ne putem urca la Cer, fără eforturi de a citi alte multe cărți, care poate n-ar putea să cuprindă tot conținutul acesteia.

Monah Ioan, Athos

ANEXĂ

Viaţa pe scurt a părintelui schimonah Ioanichie Pârâială (1908-1992)

Părintele Ioanichie s-a născut într-un sat lângă Râmnicu Sărat. A stat câțiva ani în Mănăstirea Ciolanu din județul Buzău, apoi împreună cu sora sa, maica Magdalena, au venit în Țara Sfântă. A stat la Ierusalim la Mormântul Domnului, la Peștera Nașterii Domnului din Bethleem și la Mănăstirea Sfântului Sava, unde a cunoscut pe Sfântul Ioan Iacob. La Peștera Colomona, lângă Marea Moartă, aproape de Valea Iordanului, s-a dus și cuviosul Ioanichie, ca ucenic al Sfântului Ioan Iacob și i-a rămas apropiat și credincios, până la moartea Sfântului, în 1960. Englezii i-au închis pe toți monahii români, germani, italieni într-un lagăr pe toată durata războiului al doilea mondial. Aici au fost și cuviosul Ioanichie împreună cu Sfântul Ioan Iacob. După lagăr, ambii au revenit în Mănăstirea Sfântul Sava: după un timp, au luat în primire Biserica română de la Iordan, timp de 5 ani, după care s-au retras în pustie, la Peștera Sfânta Ana, deasupra pârâului Horat. În Peșteră, vara era foarte cald și iarna foarte frig: Sfântul Ioan Iacob, fiind și bolnav, cuviosul Ioanichie a avut grijă de el. După moartea Sfântului, cuviosul Ioanichie s-a retras în Mănăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul și s-a ocupat cu editarea scrierilor

Sfântului Ioan Iacob, tipărind două volume: «Hrană duhovnicească» - Ierusalim: vol. I în 1968 și vol II în 1970, ce cuprind numai o parte din opera Sfântului Ioan.

În 1980, a asistat la descoperirea Moaștelor întregi ale Sfântului Ioan - depuse în Biserica Sfântului Ștefan - și de atunci a stat lângă Moaștele Sfântului până la moartea sa. Părintele Ioanichie era foarte necăjit că nu se găsesc români care să stea la Hozeva lângă Moaștele Sfântului. Părintele Visarion de la Mănăstirea Putna a stat un timp, dar a părăsit postul și în prezent nu se mai aflā nici un român la Hozeva.

Sfântul Ioan Iacob și ucenicul său, schimonahul Ioanichie, au fost apărători ai calendarului pe stil vechi. În anul 1924, Patriarhii Bisericilor Ortodoxe au schimbat calendarul Iulian, îndreptat de Sfinții Părinți la Întâiul Sinod ecumenic, cu cel Gregorian, ca să fie în acord cu Biserica din Apus. Au rămas cu calendarul vechi Patriarhia din Ierusalim, întreaga Rusie, Sfântul Munte Athos, Serbia și parțial celelalte Biserici din țările ortodoxe. Această împărțire a Bisericii Ortodoxe în două și mai multe părți a dus la conflicte și certuri, făcându-se păcat mare.

În 1992, înainte de a muri, părintele schimonah Ioanichie a trimis ultima sa mărturie, despre «Măcelul de la Cucova»: «Tulburările stiliste s-au aflat în discuția parlamentului.

În 22 Decembrie 1935, distinsul nostru prieten, deputat de Cetatea Albă, d-nul Th. Iacobescu, în urma intervențiilor d-lui Nicușor Graur a adresat domnilor miniștri de interne și justiție interpelări asupra următoarelor: «În județul Putna, în tot timpul anilor 1934-1935, a fost dezlănțuită o adevărată teroare împotriva credincioșilor stilului vechi. Teroarea administrativă a culminat în măcelul de la Cucova: credincioșii Stilului Vechi din județele Putna, Bacău, Tecuci au hotărât ridicarea unei mănăstiri în jud. Putna cu autorizația primăriei Cucova. Având toate formalitățile legale îndeplinite, au cumpărat un teren prin act autentic făcut la primăria Sascut, au ridicat apoi mănăstirea și câteva chilii, împrejmuind totul printr-un gard. Începură șicane administrative

ziua și noaptea, jandarmii încercând să pătrundă în curtea mănăstirii sub diferite pretexte, insultând, amenințând și lovind. Credincioșii s-au plâns Ministerului de Interne, care a dat ordin la 14 mai 1935 legiunii de jandarmi Putna, să nu se mai amestece în chestiunile religioase și să le lase libertatea de manifestare a cultului lor.

Cu toate acestea, la 27 mai, două săptămâni după ordinul de mai sus organele administrative și numeroși jandarmi au descins la Cucova cu hotărârea de a pătrunde cu forța în curtea mănăstirii. Credincioșii din interior s-au opus, închizând porțile și comunicând că nu primesc să intre jandarmii înăuntru, fiindu-le teamă. A început atacul, care s-a transformat în măcel. S-au tas focuri, s-au aruncat pietre, s-a izbit cu ciomege și topoare pentru a forța credincioșii să cedeze. Aceștia, fără cel mai mic act de violență, au ridicat doar icoana Maicii Domnului, strigând: «Omorâți-ne, primim moartea cu ochii!» După o zi, jandarmii au pătruns în curte, omorând 5 oameni și rănind grav 27, devastând tot și distrugând icoane, cărți sfinte, odoare bisericești etc. Astăzi, pe locul unde a fost mănăstirea nu se mai găsește nimic. Totul a fost ras până la pământ. Cei care au putut să scape au fost fugăriți prin pădure timp de două luni: cei prinși, în frunte cu cei răniți, au fost bătuți, maltratați, rași pe cap și cu bărbile tăiate. 40 de oameni au fost deținuți 4-5 luni, torturați pentru a mărturisi lepădarea de credința lor. Apoi Parchetul Putna a dat rechizitoriul împotriva lor pentru rebeliune în masă.

Întrebăm: au cunoștiință d-nii miniștri de interne și justiție de măcelul de la Cucova? Cine sunt autorii crimelor și ai barbariilor? Cine răspunde pentru sângele vărsat?»

La Cucova a fost măcel în toată puterea cuvântului; unii nu voiau să se apere: asasinii sunt acoperiți: credința se plătește cu sânge. Eu am fost aici - m-am pus cu fața la pământ ca să scap cu viață.

Monahul Ioanichie, rugați-vă pentru mine, păcătosul»

Părintele Ioanichie, la sfârșitul anilor ‘70, conducând un grup de pelerini.

Manuscrisul Sfântului Ioan este scris îngrijit și frumos. Două pagini din «Viața Sfântului Nifon».

Părintele Ioanichie, urcând pe scăriță, către Chilia Sf. Ioan, Episcopul Chezareei Palestinei.

Mormântul Părintelui Ioanichie Pârâială, în cimitirul Mănăstirii de la Hozeva.

Domnul și Mântuitorul nostru, Iisus Hristos, în temnița Pretoriului - Icoană din chilia Sfântului Ioan, dăruită de Părintele Ioanichie Pârâială ca blagoslovenie unui grup de pelerini români, în anul 1979.

Chilia Sf. Ioan, Episcopul Chezareei Palestinei (sus).

Hozeva

CUPRINS